Antologia SF

3

Antologia SF

volumul 3

Povestiri SF şi Fantasy

Ediţie îngrijită de

Cosimo

eBook: Cosimo, ianuarie 2012

Selecţia textelor, redactarea şi corectura: Cosimo

Antologia cuprinde şi texte
preluate de pe site-ul CPŞF
http://www.cpsf.info/

Cuprins:

Antologia SF, vol. 3
Jack Vance - Abominabilul McInch
Alfred Bester - Timpul şi Bulevardul Trei
Bertram Chandler - Jumătate de pereche
Arthur C. Clarke - Nemesis
Alastair Reynolds - Privighetoarea
Ilia Djerekarov - Întâlnire neaşteptată
Timons Esaias - Norbert şi sistemul
Siegmar Erkner - Înaintea plecării
Ciprian Mitoceanu - Stare de bine
H.G. Wells - Imperiul furnicilor
Poul Anderson - Kyrie
Bogdan-Tudor Bucheru - Comercianţii
Ray Bradbury - Coşmaruri în Armaghedon
Ken MacLeod - Oamenii autostrăzii
David Wishart J. - Chronotetannymenicon
James L. Cambias - Oceanul orbilor
Daniel Droden - Ce vine din adâncuri
Ladislau Dardici - Luna unei nopţi din luna mai
Ambrose Bierce - Stăpânul lui Moxon
Peter F. Hamilton - Alegere profitabilă
Mack Reynolds - Afacere câinească
Philip K. Dick - Navetistul
Aurel Cărăşel - Muntele cu bătrâni
Alexei Panshin - Destinul lui Milton Gomrath
Mircea Eliade - Incognito la Buchenwald
Stephen Baxter - Columbiadul
Carolyn Ives Gilman - Okannogan Falls
A.E. Van Vogt - Barbarul
Isaac Asimov - Condamnare la moarte
Paolo Bacigalupi - Omul cu cartela galbenă

Jack Vance

Abominabilul McInch

(„The Unspeakable McInch”, 1948)
[The Many Worlds of Magnus Ridolph]

Traducere de Mihaela şi Cristian Ionescu

„Mister este o noțiune fără exactitate obiectivă, reprezentând, cel mult, limitele gândirii cuiva. Pornind de la aceasta, se poate face o clasificare a modurilor de a raționa după tipul de fenomene considerate enigmatice (...) Odată misterul elucidat şi soluția cunoscută, toată lumea strigă în cor: «Natural! Era evident!». Şi acum să vorbim despre ceea ce este evident: totul este întotdeauna evident (...) Gândirea obişnuită inversează succesiunea logică, lăsând ca misterul să genereze soluția. În fapt, este o logică pe dos, între mister şi soluție apărând acelaşi raport ca între spumă şi bere...”

MAGNUS RIDOLPH

Cei de la Misiunea Cultului Unic nu-i putuseră spune decât atât: „Se numeşte McInch; este un asasin. Asta-i tot ce ştim”.

Magnus Ridolph ar fi refuzat o asemenea anchetă, dacă creditul contului său bancar s-ar fi situat la un nivel normal. Dar eşecul unei aventuri publicitare – o reclamă luminoasă în spațiile interplanetare, pe bază de gaze luminescente – îl adusese pe filozoful cu barbă albă într-o situație vecină cu sărăcia.

Primele impresii pe care i le furniză planeta Scleretto nu făcură decât să-i accentueze aversiunea față de

sarcina ce-l aştepta. Lumina celor doi sori – roşie şi albastră – îi jena puternic ochii. Oceanul cu aspect uleios, haosul de nedescris al stâncilor îngrămădite fără noimă pe mal îi alungau orice chef de repaus, iar Scleretto City, jalnic labirint de cocioabe şi coşmelii, nu avea darul de a-i sugera vreo distracție posibilă. În sfârşit, gazda sa – Klemmer Boek – capelanul-director al Misiunii Cultului Unic, îl primise cu răceală, lăsând impresia că prezența lui nu-i face plăcere, de parcă el, Magnus Ridolph, ar fi fost cu ceva vinovat.

Într-o vechitură de maşină hodorogită se deplasară până la sediul Misiunii, cocoțat în vârful unei stânci golaşe, unde penumbra care domnea înăuntru i se păru răcoritoare după lumina stridentă şi praful de pe drum.

Magnus Ridolph îşi scoase din buzunar o batistă împăturită cu grijă şi-şi tamponă fruntea, nasul aristocratic, barba albă şi mătăsoasă. Apoi îşi întoarse privirea spre gazdă şi exclamă contrariat:

— Lumina asta mă scoate, pur şi simplu, din sărite. Albastru, roşu – trei umbre diferite pentru fiecare bolovan, pentru fiecare fir de iarbă!

— Eu, unul, m-am obişnuit – îi răspunse pe un ton neutru Klemmer Boek.

Era un tip mărunțel, cu o burtă rotundă ca un pepene umflându-i sutana. Obrazul roz, bine întins, părea din porțelan fin chinezesc, iar ochii albaştri şi rotunzi încadrau un nas cârn şi cărnos.

— Abia dacă îmi mai amintesc Pământul.

— Ghidul turistic – continuă Magnus Ridolph, în timp ce-şi punea batista în buzunar – apreciază aceste efecte ca fiind «stimulatoare şi exotice». S-ar zice că nu-s destul de receptiv ca să le percep!

Boek mârâi:

— Ghidul turistic? Păi acolo scrie că Scleretto City ar fi un oraş pitoresc, fascinant, o lume în miniatură, un exemplu concret de democrație interplanetară în acțiune. Ptiu! Mi-aş dori ca deşteptul care a putut scorni asemenea gogoşi să fie obligat să trăiască aici măcar jumate cât am trăit eu.

Împinse fotoliul din răchită către Magnus Ridolph, apoi îşi turnă nişte apă de la gheață într-un pahar. Magnus Ridolph se aşeză, iar Boek se trânti într-un alt fotoliu, în fața lui.

— Ei bine, zise Magnus Ridolph, cine este sau ce este acest McInch?

Boek surâse cu amărăciune:

— Dumneata trebuie să ne-o spui, că d-aia eşti aici.

Magnus inspectă cu o privire distrată camera, îşi aprinse o țigară şi nu zise nimic.

— Ce-am aflat în şase ani – continuă Boek – pot să-ți spun în şase secunde. Primo, că este patronul rahatului ăstuia (şi cu un gest arătă oraşul). Secundo, că este un criminal, un netrebnic care nu-şi vede decât propriul interes. Tertio, că – în afară de McInch – nimeni nu ştie cine este McInch.

Magnus Ridolph se ridică, se apropie de fereastră, o depolarizează şi privi gânditor aglomerarea de acoperişuri disparate, care se întindea, precum un covor mâncat de molii, până la Golful Magnetic. Privirea lui urmări culmile zimțate ca un fierăstrău care înconjurau oraşul, apoi reveni la golful oceanului fără maree şi în cele din urmă se pierdu în orizontul înecat într-o pâclă de culoarea lavandei.

— Respingător. Nu înțeleg ce-i poate atrage pe turişti aici.

Boek veni lângă el la fereastră.

— Hm, hm... fără îndoială, e o lume stranie. (Cu o mişcare a capului, arătă spre acoperişurile de sub ei). Acolo, jos, în viermuiala aia, trăiesc cel puțin o duzină de rase inteligente – expatriați, exilați, fugari, emigranți – cu toții la un loc, claie peste grămadă. Şi este pur şi simplu năucitoare adaptarea lor în raporturile reciproce.

— Mda, zise Magnus Ridolph, fără alt comentariu. Apoi adăugă: «Şi acest McInch... este uman?»

Boek înălță din umeri:

— Nimeni n-o ştie. Or, cine-o află moare înainte de a putea s-o spună. Până acum, în două rânduri Cartierul General a trimis oameni de mâna-ntâi să ancheteze. Şi amândoi au murit în plin oraş: unul lângă Depozitele de Export, celălalt în biroul primarului.

Magnus Ridolph tuşi cu distincție.

— Şi... cauza deceselor?

— O maladie necunoscută. (Boek îşi coborî privirea la acoperişurile, zidurile, ulițele şi bolțile de sub ei). Misiunea noastră încearcă să se țină deoparte de politica locală, cu toate că – fie vorba între noi – fluturându-le pe la nas cultura terestră, noi facem practic propagandă pentru propriul nostru mod de viață. Şi, câteodată (pe față îi înflori un zâmbet sarcastic) se-ntâmplă să mai avem de-a face şi cu un fenomen de tipul acestui McInch.

— Mda, desigur – aprobă în doi peri Magnus Ridolph. Dar în ce constau, în fond, nelegiuirile lui McInch?

— Corupție, răspunse Boek. Corupție, pur şi simplu. Buna şi vechea corupție civică, de tip terestru. E drept c-ar fi trebuit să ți-o spun, de la bun început – (şi pe fața lui se lărgi din nou un rânjet caustic) – dar Scleretto City are un primar ales după toate regulile şi un consiliu de administrație municipal. Are o cazarmă de pompieri, un

oficiu poştal, un serviciu de salubritate, o poliție – aşteaptă numai să-i vezi! (Emise un sunet asemănător celui produs de vărsarea unei căldări cu apă pe o alee pietruită). Ca să fiu sincer, cred că asta-i atrage pe turişti: felul în care maimuțăresc toate arătările astea comportamentul oamenilor.

Magnus Ridolph se aplecă uşor înainte, încruntându-se:

— După câte văd, am impresia că pe-aici nu-i nimic care să-ți sară în ochi, nici vreo clădire mai pretențioasă, dacă facem abstracție de cea de colo, de lângă golf.

— A, acela-i hotelul pentru turişti, zise Boek. «**Pondicherry House**», aşa-i zice.

— Mda, am înțeles, zise Magnus Ridolph cu un aer absent. Mărturisesc că aşa, la prima vedere, forma de guvernământ practicată în Scleretto City pare destul de aiurită.

— Ba, eu aş zice că este mai degrabă rațională, dacă se iau în considerare antecedentele istorice, îl contrazise Boek. Acum vreo cincizeci de ani, aici a fost fondată o colonie a Ordinaționaliştilor; era, de altfel, singurul platou de pe planetă. Apoi, pe măsura trecerii timpului, Scleretto aflându-se chiar la marginea Commonwealth-ului, unde nimeni nu se osteneşte să pună întrebări indiscrete, au început să se stabilească aici tot soiul de elemente dubioase provenind din toate colțurile galaxiei, care, într-un fel sau altul, au găsit un modus-vivendi, cei care n-au reuşit, n-au supraviețuit. Literalmente. Când ajungi aici pentru prima dată – cazul turiştilor, bunăoară – rămâi cu gura căscată. Eu, de exemplu, când am sosit şi am străbătut ulița mare, am avut impresia că trăiesc un coşmar. Kmaushi viețuind în bazine portabile şi scuipând perlele secretate în

pipotă..., multipezi de pe planeta Portmar..., Tau Geminieni..., Armadiloşi de pe Carnegie-12... Păsări Galbene..., Zeeksi..., ba chiar câțiva Aldebaranezi, fără a mai pune la socoteală speciile antropomorfe. Cum naiba vieţuiesc la un loc, fără să se sfâşie unii pe alţii, e o întrebare care nu mă mai preocupă decât din când în când.

— Poate că această dificultate este mai mult aparentă, decât reală, opină cu oarecare căldură Magnus Ridolph.

Boek îi aruncă o ocheadă piezişă şi rânji din nou:

— N-ai trăit aici, atâta vreme ca mine.

Apoi, întorcându-şi privirea la panorama oraşului, continuă pe acelaşi ton:

— Praful ăsta, duhoarea, tot...

Se întrerupse, negăsind cuvântul.

— În orice caz – zise Magnus Ridolph – toate sunt creaturi dotate cu raţiune. Mai am câteva întrebări să vă pun. Mai întâi de toate, cum procedează McInch ca să-şi încaseze rodul acţiunilor coruptive?

Boek se întoarse la fotoliul său şi se trânti greoi.

— După toate aparenţele, se serveşte direct din fondurile municipale. Toate taxele sunt colectate în numerar, sunt aduse la primărie şi închise într-un seif. McInch, când are nevoie de bani, pur şi simplu deschide seiful, ia cât îi trebuie şi, după aia, îl închide.

— Şi cetăţenii nu zic nimic?

— Indignarea este o emoţie umană, îi răspunse sarcastic Boek. Or, marea majoritate a populaţiei nefiind de natură umană, nu manifestă emoţii.

— Bine, dar acea mică facţiune care este formată totuşi din oameni ce se pot indigna?

— Fiind oameni... le e frică.

Magnus Ridolph îşi mângâie gânditor barba.

— Să abordăm situația din alt punct de vedere: cetățenii şi-au manifestat în vreun fel aversiunea față de achitarea taxelor şi impozitelor?

— N-au de ales, îi răspunse Boek. Toate importurile şi exporturile se fac prin intermediul unei cooperative municipale. Aceasta încasează direct toate taxele.

— De ce nu s-a schimbat locul seifului, sau de ce n-a fost păzit?

— Asta a încercat-o şi ultimul nostru primar. Numai că paznicii desemnați au fost găsiți morți. Morți de o boală necunoscută.

— După toate probabilitățile, zise Magnus Ridolph, McInch este unul din administratorii municipali. Ei sunt primii supuşi tentației.

— Cu asta sunt de acord, răspunse Boek. Dar care dintre ei?

— Câți sunt?

— Păi... unu' ar fi dirigintele oficiului poştal, un multiped de pe Portmar. Îl mai avem pe şeful pompierilor, un om; pe şeriful poliției, unu' de pe Sirius-5; gunoierul-şef... un... un... În sfârşit, nu-mi amintesc cum dracu'-i zice. Unu' originar de pe Aurigae-1012.

— Un golesopod?

— Chiar aşa. E singurul de felul său în tot oraşul. Pe urmă îl mai avem pe directorul Depozitelor Municipale, care este totodată şi perceptor – o creatură-furnică de pe Tau Gemini – şi, în sfârşit, cel mai important, primarul. Numele lui este Juju Jiji, naiba să-l ia, cel puțin aşa îmi sună mie la ureche. Este o Pasăre Galbenă.

— Mda, înțeleg...

După o scurtă tăcere Boek continuă:

— Ei bine, ce părere ai?

— Problema prezintă câteva elemente interesante,

admise Magnus Ridolph. Bineînțeles, este necesar să fac o vizită în oraş.

Boek îşi privi ceasul:

— Când vrei să mergi?

— Numai să mă schimb, zise Magnus Ridolph ridicându-se. Şi, după aceea, plecăm imediat, dacă sunteți de acord.

— Acum, mârâi Boek, întunecându-se, un lucru trebuie să-ți fie clar: din clipa în care vei începe să pui întrebări despre McInch, tipul o s-o ştie şi-o să-ncerce să te omoare.

— Misiunea Cultului Unic mă plăteşte destul de bine ca să-mi asum acest risc, declară Magnus Ridolph. Ca să zic aşa, sunt un fel de cavaler al apocalipsului. Logica este spada mea, iar vigilența mi-e scut. Am să port filtre nazale şi voi fi „parfumat" cu antiseptice.

— Cavaler ai zis? mormăi Boek. Mai degrabă, țestoasă! În fine, în cât timp eşti gata?

— Dacă sunteți amabil să-mi arătați unde voi locui, zise Magnus Ridolph, în maximum o jumătate de oră sunt al dumneavoastră.

* * *

Cu un ton lugubru de triumfal Boek constată:

— Asta-i tot ce-a mai rămas din Ordinaționalişti.

Magnus Ridolph contemplă clădirea cubică. Mici dune de praf se adunaseră în lungul zidurilor; porțile vraişte lăsau privirea să se piardă în vidul interior.

— Unde mai pui că ăsta era edificiul cel mai solid din Sclerotto! adăugă Boek.

— Mă mir că McInch nu s-a instalat aici! observă Magnus Ridolph.

— În prezent aici funcționează haznaua municipală.

Gunoierul-şef îşi are biroul chiar în spate. Am să ți-l arăt, dacă vrei. E doar una dintre curiozitățile turistice. Hm!... apropo, doreşti să rămâi incognito?

— Nu, nu, răspunse Magnus Ridolph. Nu-i necesar. Nu văd utilitatea vreunui subterfugiu.

— Cum doreşti, zise Boek, coborând greoi din maşină. Rămase apoi să-l urmărească cu o privire plină de ironie pe Magnus Ridolph cum se dă jos cu mişcări tacticoase, cum îşi pune pe cap o cască solară strălucitoare, cum îşi dispune filtrele nazale, cum îşi ascunde ochii în spatele unor ochelari negri.

Târâş-grăpiş se apropiară, croindu-şi cu greu drum prin stratul de colb cenuşiu, care se ridica sub paşii lor în volute roşii, albastre şi de alte o sută de nuanțe intermediare.

Deodată, Magnus Ridolph se opri brusc. Boek zâmbi:

— Aha, ai simțit mirosul? Deşi mai nimerit ar fi fost să zic duhoarea, nu?

— Întocmai, încuviință Magnus Ridolph. Dar, pentru numele lui Pluto, unde mergem noi acum?

— La gunoierul-şef, la golesopod. În fond, el nu se ocupă de colectarea gunoaielor, cetățenii le aduc aici şi i le aruncă. Iar el le mănâncă, sau mai bine zis, le absoarbe.

Ocolind vechea catedrală a Ordinaționiştilor, Magnus Ridolph constată că zidul din spate fusese dărâmat, ceea ce îi permitea locatarului să aibă lumină şi aer, ferindu-l în acelaşi timp de dogoarea celor doi sori. Ocupantul, golesopodul, era o făptură gigantică, semănând cu un calcan uriaş, din cauciuc, deşi mult mai masiv şi mai gros la mijloc. Pe fața inferioară era dotat cu o mulțime de labe scurte, de o culoare albicioasă, nesănătoasă; pe fața superioară se remarca un singur ochi, albastru şi

inexpresiv, subliniat de un rând de tentacule suple, în permanentă agitație. Golesopodul zăcea tolănit, pe jumătate acoperit cu o movilă de putreziciuni semilichide: resturi alimentare, intestine de peşti, deşeuri organice de toate felurile.

— Este plătit ca să facă asta, zise Boek. Şi salariul îi rămâne în întregime, fiind hrănit şi găzduit pe gratis.

Un fel de hârşâit ritmic le ajunse la urechi. De după colțul fostei catedrale apăru un fel de şarpe, înaintând pe vreo treizeci de picioare chitinoase, segmentate.

— Ăsta-i factorul poştal, îi explică Boek. Toți sunt multipezi şi fac o treabă pe cinste.

Creatura era lungă, filiformă şi corpul arămiu avea un luciu stins. Pe figura plată, ca de omidă, se remarcau patru ochi negri şi strălucitori şi un mic cioc cornos. Sub corp îi atârna un fel de tavă, pe care se aflau scrisori şi pachete. Apucă unul cu un picior şi emise o fluierătură stridentă. Golesopodul bolborosi, îşi ridică partea din față aruncându-şi înapoi tentaculele, şi lăsă să i se vadă gura imensă şi neagră.

Multipedul îi expedie pachetul în botul larg deschis, îi privi cu indiferență şi se îndepărtă, după ce execută o întoarcere grațioasă în arc de cerc. Golesopodul mârâi, clefăi, se afundă mai bine în mormanul de gunoaie şi-şi aținti privirea unicului ochi asupra lor; Magnus Ridolph şi Boek îi răspunseră cu aceeaşi politețe, studiindu-l cu o curiozitate dezinvoltă şi uşor disprețuitoare.

— Înțelege limbajul uman? se interesă Magnus Ridolph.

Boek aprobă, adăugând însă:

— Dar nu te apropia prea mult. E o bestie irascibilă.

Magnus Ridolph înaintă cu prudență, un pas sau doi, şi i se adresă, privindu-l drept în ochiul albastru lăptos:

— Încerc să identific un criminal pe nume McInch. Mă puteți ajuta?

Corpul gigantic fu brusc cuprins de zvâcnete dezordonate, în acelaşi timp auzindu-se nişte mârâituri furioase. Unicul ochi se bulbucă, mai să iasă din orbită. Boek se aplecă uşor, ascultând cu atenție.

— Zice să pleci imediat.

Magnus Ridolph insistă:

— Să înțeleg că nu mă puteți ajuta?

Agitația furioasă a creaturii păru că ajunge la paroxism. Deodată execută un surprinzător salt înapoi, îşi ridică trupul şi scuipă un jet de lichid urât mirositor în direcția lui. Magnus Ridolph se feri cu abilitate, dar câteva picături tot îi stropiră vestonul, inundându-l cu o duhoare fetidă.

Boek îl privi cu un amuzament deloc disimulat cum îşi freacă petele cu batista:

— Nu-i nimic, după o vreme nu se mai simte.

— Hm! mormăi Magnus Ridolph.

Se întoarseră la maşină străbătând din nou maidanul colbuit.

— Mergem acum la Depozitul de Export, îl informă Boek. Se află aproape în centrul oraşului şi, începând de acolo, vom putea merge pe jos mai departe. În felul acesta o să-ți poți face o idee mai clară.

Acum, pe fiecare margine a uliței se înghesuiau cabane şi prăvălii, construite din şisturi şi alge uscate, iar în jurul lor viermuia viața. Copii umani, soioşi şi zdrențăroşi, se jucau în mijlocul drumului cu creaturi antropomorfe de pe Capella, cu tineri Armadillos de pe Camegie-12, cu copii-broaşte de pe Marte.

Sute de mici multipezi de pe Portman li se încurcau printre picioare ca nişte şopârle; cea mai mare parte

dintre ei erau uciși chiar de propriii părinți, din motive pe care niciodată oamenii nu le înțelegeau prea bine. Păsări Galbene – bipede, semănând cu nişte struți acoperiți, în loc de pene, cu solzi moi de culoarea lămâii – înaintau agale prin mulțime, cu capul sus, rotindu-şi ochii globuloşi. Această mulțime pestriță, în continuă mişcare, părea un cortegiu de monştri imaginat într-un coşmar alcoolic.

La etajele prăvăliilor de pe margini erau expuse mărfuri sărăcăcioase – coşuri împletite, oale, crătiți, mii de ustensile cărora numai vânzătorul şi cumpărătorul le cunoşteau rostul. Alți negustori ofereau ceea ce s-ar putea defini cu un termen general drept „alimente": fructe şi conserve pentru oameni, nişte capsule tari, de culoare brună, pentru Păsările Galbene, nişte viermi roşii pentru Aldebaranezi.

Magnus Ridolph remarcă ici-colo mici grupuri de turişti – pământeni, în cea mai mare parte – care priveau, flecăreau între ei, gesticulau, râdeau.

Boek îşi parcă maşina în lungul unei construcții din tablă ondulată şi coborâră din nou în praf.

Un murmur înfundat răzbătea din Depozit. Numeroşi turişti căscau gura sau îşi cumpărau „suveniruri" – pietre sculptate, țesături cu motive complicate, bijuterii din perie secretate de pântecele creaturilor de pe Knaush, parfumuri extrase din alge, statuete, acvarii minuscule, ermetizate, dotate cu lentile microscopice, prin care puteai vedea peisaje subacvatice de o stranie frumusețe, populate de infuzori, bureți, corali, caracatițe tentaculare şi peşti, toți şi toate de dimensiuni infinitezimale. În partea din spate se înălțau munți de baloturi conținând principalele produse de export ale planetei – răşină de alge, alge uscate şi lăcuite, saci cu

săruri minerale rare.

— Uite-l şi pe directorul Depozitului, îl informă Boek, arătându-i cu capul o creatură-furnică, ce le ajungea, cocoțată pe cele şase picioare ale sale, până la brâu. Avea nişte ochi blânzi, de câine bun, o blăniță cenuşie satinată şi un torace relativ scurt şi solid.

— Vrei să te prezint? Vorbeşte şi ne înțelege. Are o minte ca de computer.

Interpretând tăcerea lui Magnus Ridolph drept un acord implicit, Boek îşi croi drum până la ființa insectiformă de pe Tau-Gemini.

— Îmi pare rău, dar n-am cum să vă prezint – începu Boek pe un ton jovial (Magnus Ridolph nu se putut stăpâni să nu-şi zică în minte că Boek devenea dintr-odată amabil, ori de câte ori se afla în prezența cetățenilor oraşului) – pentru că domnul director, aici de față, nu are un nume.

— Pe planeta mea – bâzâi insecta pe un ton uniform – noi ne desemnăm prin acorduri, cum le numiți dumneavoastră. Iată-l pe al meu... (cele două pungi de la baza capului i se umflară şi emiseră o serie de sunete rapide).

— Vi-l prezint pe domnul Magnus Ridolph, trimis de directorul Misiunii.

— Încerc să-l identific pe un criminal cunoscut sub numele de McInch, îi luă vorba din gură Magnus Ridolph. M-ați putea ajuta cumva?

— Sunt dezolat, îi răspunse „furnica” printr-o serie de vibrații egale. Acest nume mi-e cunoscut, îmi sunt cunoscute şi ticăloşiile lui. Dar nu ştiu cine este.

Magnus Ridolph se înclină cu distincție.

— Acum te duc să-l vezi pe căpitanul pompierilor, îi zise Boek.

* * *

Căpitanul pompierilor era un negru atletic, cu ochii albaştri şi părul de un verde-bronz şters. Drept îmbrăcăminte n-avea decât un pantalon bufant, gen corsar, de culoare stacojie. Boek şi Magnus îl găsiră lângă un foişor de observaţie, chiar în preajma pieţii centrale. Cu piciorul pe prima treaptă, tocmai se pregătea să urce. Cum îi văzu, îl salută pe Boek, făcând o mişcare cu capul.

— Joe, îţi prezint un prieten care tocmai a sosit de acasă, zise Boek. Domnule Magnus Ridolph, ţi-l prezint pe domnul Joe Bertrand, căpitanul pichetului nostru de pompieri.

Căpitanul îi privi cu atenţie pe cei doi bărbaţi, fără să-şi ascundă surprinderea:

— Îmi pare bine, zise el strângându-le mâna. Parcă am mai auzit de numele dumneavoastră.

— Nu-i un nume prea obişnuit, opină Magnus Ridolph, dar presupun că mai există şi alţi Ridolph în Commonwealth.

Boek îi privi lung, vru să spună ceva, dar renunţă cu un oftat şi se uită în altă parte.

— Însă nu prea mulţi Magnus Ridolph, continuă căpitanul de pompieri.

— Foarte puţini, presupun, admise bărbosul înţelept.

— Şi, după umila mea părere, îl căutaţi pe McInch?

— Întocmai. Puteţi să mă ajutaţi?

— Nu ştiu nimic despre el. Şi nici nu vreau să ştiu. E mai sănătos!

Magnus Ridolph îşi plecă privirea:

— Mda, am înţeles. Vă mulţumesc.

Boek îi arătă cu degetul său grăsuliu un edificiu înalt,

construit din panouri de alge împletite, fixate într-o armătură formată din oase îngălbenite de balenă.

— Asta-i primăria, zise el. Primarul locuieşte la ultimul nivel, unde, cică, poate păzi mai bine – *ha! ha!* – fondurile municipale.

— Ce alte atribuții îi mai revin, în fond? se interesă Magnus Ridolph, îndepărtând delicat praful de pe reverele vestonului.

— Întâmpină navele cu turişti la cosmoport şi se plimbă prin oraş gătit cu un fes roşu. Este magistratul local; este însărcinat cu gestiunea fondurilor municipale şi plăteşte salariile funcționarilor. Părerea mea personală este că nu-l duce suficient capul ca să fie el McInch.

— Aş vrea să văd seiful cu care McInch îşi permite atâtea familiarități, zise Mangus Ridolph.

Împinseră o uşă uşoară, care se deschise scârțâind, şi pătrunseră într-o sală lungă cu plafonul extrem de coborât. Panourile de alge care alcătuiau pereții păreau străvechi, obosite, brăzdate de crăpături prin care razele de lumină dublă străbăteau închipuind fantastice desene, de culoare roşie şi albastră, pe sol. Lipit de zidul opus intrării, se afla seiful, un antic dulap de oțel, dotat cu butoane şi cifru.

Printr-un orificiu al plafonului apăru un gât lung şi solzos, de culoare galbenă, terminat cu un cap turtit, ornat cu un ridicol fes roşu, care îi fixă cu privirea unui ochi purpuriu. Urmă un corp zvelt, care ateriză elegant pe nişte picioare flexibile.

— Bună ziua, domnule primar – i se adresă cu cordialitate Boek. Vi-l prezint pe acest domn, trimis al Cartierului General al Misiunii. Numele său este Magnus Ridolph.

Se întoarse apoi spre acesta:

— Dânsul este primarul nostru, Juju Jiji.

— Încântat, zise primarul cu o voce stridentă. Doriți să vă dau un autograf?

— Desigur, răspunse Magnus Ridolph. Aş fi încântat.

Primarul îşi coborî capul printre picioare şi scoase cu ciocul un dreptunghi de carton dintr-o pungă ventrală. Caracterele imprimate erau de neînțeles pentru Magnus Ridolph.

— Este numele meu, în scrierea planetei mele natale. În mare, ar însemna «Fior încântător».

— Mulțumesc, zise Magnus Ridolph. Am să păstrez cu grijă această prețioasă dovadă a vizitei mele la Sclerotto. Şi pentru că tot veni vorba, mă aflu aici pentru a aresta o făptură cunoscută sub numele de McInch – (Primarul guiță strident şi-şi balansă agitat capul înainte şi-napoi) – şi m-am gândit că poate ați fi în măsură să-mi oferiți sprijinul dumneavoastră.

Gâtul primarului descrise o serie de „S”-uri.

— Nu, nu, nu! – chiți vocea lui fluierată. Eu nu ştiu nimic! Eu sunt Primarul!

Boek îl întrebă din ochi pe Magnus Ridolph, dar acesta negă din cap.

— Ei bine, noi vă lăsăm atunci, domnule primar, zise Boek. Doream numai să vi-l prezint pe prietenul meu.

— Mi-a părut bine, şuieră răguşit primarul. Apoi, încordându-şi picioarele, îşi luă avânt şi sări către orificiul din plafon, prin care dispăru.

* * *

După un drum de vreo sută de metri prin lumina roşie şi albastră, ajunseră la închisoare, o baracă lungă, clădită din şisturi. Celulele dădeau direct în stradă.

Puteai vedea astfel nestingherit ba capul dezolat al unei Păsări Galbene, ba figura inexpresivă a unui antropomorf de pe Capella. Era închis şi un om, care îi privi cu atenție pe cei doi când trecură şi apoi scuipă meditativ în praful străzii.

— De ce se fac vinovați? se interesă Magnus Ridolph.

— Omul a furat nişte materiale din care se fac acoperişurile, Pasărea Galbenă a atacat un tânăr multiped de pe Portmar, iar Capellianul – habar n-am. Şeriful poliției este un tip originar de pe Sirius-5 şi are biroul imediat în spate.

Biroul era un fel de cort din pânză, iar şeriful – o enormă amfibie, semănând cu o torpilă, înotătoarele i se terminau cu nişte fanoane lungi, pielea îi era de un negru strălucitor şi răspândea un iz dulceag, grețos. Un şirag de ochişori negri, rotunzi ca nişte perle adânc înfundate în carne, îi înconjura capul.

Când Boek şi Magnus Ridolph – prăfuiți, transpirați şi obosiți – dădură colțul hangarului, se ridică tremurând ca gelatina pe înotătoarele care-i serveau drept picioare şi-şi trecu peste torace una dintre înotătoarele-brațe. Pe locul respectiv, de sub fanoanele în mişcare, pe pielea neagră apărură cuvinte inscripționate în alb:

«Bună ziua, domnule Boek. Bună ziua, domnule.»

— Hello, Fritz! zise Boek. Sunt numai în trecere cu prietenul meu, căruia îi arăt oraşul.

Amfibia se lăsă pe spate, aşezându-se în fotoliul de serviciu, care părea un fel de copaie gigantică.

Îşi trecu din nou înotătoarea-braț peste toracele de pe care prima inscripție se şterse:

«Cu ce vă pot fi de folos?»

— Încerc să-l găsesc pe McInch, zise Magnus Ridolph. M-ați putea ajuta în vreun fel?

Înotătoarea-braț ezită o clipă, apoi parcurse în grabă pielea neagra:

«Personal, nu ştiu nimic. Dar puteți conta pe sprijinul meu oficial, în măsura în care vi-l pot acorda.»

Magnus Ridolph clătină dezolat din cap şi se întoarse gânditor:

— Vă voi anunța dacă aflu ceva.

* * *

— Acum – zise Boek, şi tuşi pentru a-şi mai limpezi gâtul prăfuit – nu ne mai rămâne decât poşta. (Privi înapoi, măsurând din ochi distanța până la Depozitul de Export). Cred că ajungem mai repede pe jos, decât să mai pierdem timpul cu urcatul în maşină.

Magnus Ridolph se uită în sus către cei doi sori care străluceau pe cerul de un verde acvatic:

— Spre seară, nu-i cumva mai răcoare?

— Nu cine ştie ce, îi răspunse Boek, şi o porni hotărât la drum. Când se va însera, trebuie să fim deja la Misiune. Nu mă simt niciodată în largul meu afară, la vreme de noapte. Mai ales acum, cu McInch, adăugă el, muşcându-şi nervos buzele.

Printre cocioabele dărăpănate, drumul îi scoase la malul mării. Viața clocotea peste tot în jurul lor, într-o diversitate aiuritoare. Prin uşile şi ferestrele vraişte se puteau observa zăcând mase protoplasmatice sau agitându-se forme agile şi sprintene. Se simțeau spionați de zeci şi sute de ochi, de dimensiuni şi conformații dintre cele mai diferite, sunete niciodată închipuite pe Pământ le zgâriau auzul, mirosuri inimaginabile îi învăluiau, agresându-le simțul olfactiv.

Treptat, decorul căpăta nuanțe tot mai sângerii, pe măsură ce soarele albastru cobora către orizont. Chiar

când ajunseră la poştă – o cabană din şisturi, aflată lângă cosmoport – acesta apuse înghiţit de negura oceanului.

Dacă Magnus Ridolph se aştepta ca dirigintele oficiului poştal – un multiped de pe Portmar – să manifeste un cât de cât entuziasm pentru misiunea cu care venise la el, atunci s-a înşelat amarnic. Îl găsiră triind trimiterile poştale; ridicat pe jumătate din numărul membrelor, repartiza ritmic scrisorile în cutii cu ajutorul celeilalte jumătăţi.

Se opri din muncă cât timp Boek i-l prezentă pe Magnus Ridolph şi-l fixă pe detectiv cu acea căutătură impersonală şi indiferentă cu care Magnus Ridolph începuse deja să se obişnuiască, apoi – la întrebarea directă a acestuia – negă că ar şti ceva despre McInch.

Magnus Ridolph se întoarse către însoţitorul său şi-i spuse:

— Vă rog să mă scuzaţi, domnule Boek, dar aş vrea să-i pun domnului diriginte una sau două întrebări confidenţiale.

— Mă rog, mă rog, bombăni bosumflat Boek şi se îndepărtă.

După câteva minute, Magnus Ridolph îl ajunse din urmă.

— Voiam numai să ştiu în ce constă curierul poştal pe care-l primesc funcţionarii municipali şi, de asemenea, orice altă anomalie pe care a remarcat-o şi care mi-ar fi de folos.

— Şi ce ţi-a spus te ajută?

— Foarte mult, răspunse Magnus Ridolph.

Cei doi bărbaţi o luară în lungul cheiului, la care erau ancorate şlepuri gigantice încărcate cu alge şi ajunseră la Depozitul de Export. Când se urcară în maşină,

soarele roşu era deja foarte jos la orizont şi lumina stacojie conferea oraşului o aură de antichitate fabuloasă, estompând mizeria şi murdăria.

Fără a mai schimba vreo vorbă, ajunseră hurducându-se la Misiunea cocoțată în vârful stâncii.

În timp ce intrau în clădire, Magnus Ridolph i se adresă în sfârşit lui Boek:

— Aveți cumva un microscop la îndemână?

— Trei, îi răspunse sec Boek. Unul vizual, unul electronic şi unul gama-beta.

— Aş avea nevoie de unul în seara aceasta.

— Cum doreşti.

— În orice caz, mâine, într-un fel sau altul, vom încheia acest caz.

Boek îl privi cu o curiozitate nedisimulată:

— Să înțeleg că ştii cine este McInch?

— Dar este pur şi simplu evident – răspunse Magnus Ridolph – în lumina cunoştințelor mele specifice.

Boek rosti printre dinți:

— În locul tău, eu mi-aş zăvorî uşa în noaptea asta. Oricum o iei, e un ucigaş.

Magnus Ridolph încuviință din cap:

— Cred că aveți dreptate.

* * *

Noaptea pe Sclerotto era lungă în acel sezon – paisprezece ore – şi Magnus Ridolph se trezi, făcu un duş şi îmbrăcă un veston albastru cu alb, nou-nouț. Afară era încă întuneric.

De la ferestrele holului de la intrare, tocmai contempla răsăritul primului soare, eveniment precedat de iluminarea întregii bolți cereşti de o irizație albastru-electric, când auzi în spatele său nişte paşi. Întorcând

capul, îl văzu pe Klemmer Boek studiindu-l cu ochii lui albaştri, în care se citea curiozitatea.

— Te-ai odihnit bine? – se interesă acesta în loc de «bună ziua».

— Într-adevăr, foarte bine – îi răspunse Magnus Ridolph, extrem de afabil. Sper că şi dumneavoastră aţi avut parte de o noapte liniştită şi odihnitoare.

Boek se mulţumi să mormăie:

— Gata pentru micul dejun?

— Oh, desigur, desigur, la dispoziţia dumneavoastră.

Trecură în sala de mese şi Boek dădu comanda necesară unicului său servitor.

Mâncară în tăcere în timp ce lumina de afară se intensifica din clipă-n clipă. Abia după ce li se aduseră cafelele, Magnus Ridolph se lăsă pe spătarul jilţului şi-şi aprinse, cu gesturi afectate, o ţigaretă.

— Îţi menţii afirmaţia că vei putea rezolva cazul în cursul zilei de azi? se interesă Boek.

— Da, îi răspunse Magnus Ridolph. Sunt sigur că este pe deplin posibil.

— Hm!... Şi ştii cine-i McInch?

— Fără nicio îndoială.

— Şi poţi s-o dovedeşti?

Magnus Ridolph slobozi o volută de fum care se înălţă ondulându-se în prima rază a soarelui bleu-safir:

— Într-un anume fel, da.

— Nu pari prea sigur.

— Păi... am imaginat o stratagemă care ne va permite să economisim o mulţime de timp.

— Nu mai spune? îngână Boek cu un ton profund ironic, bătând masa cu degetele lui grăsulii.

— Aş vrea ca Primarul... cum îi zice?... a, Juju!... să convoace în după-amiaza aceasta o şedinţă cu

funcționarii municipalității. Primăria ar fi locul cel mai potrivit. Şi, în cadrul acestei şedințe, vom discuta cazul lui McInch.

* * *

În timp ce se îndreptau spre primărie, Boek spuse pe un ton sec:

— Toată chestia asta mi se pare cam melodramatică.

— Tot ce se poate, îi răspunse în doi peri Magnus Ridolph. Ba chiar şi primejdioasă...

Boek se opri brusc, rămânând cu un picior în aer:

— Eşti sigur că...

— Nimic nu este niciodată sigur, îi replică Magnus Ridolph. Nici măcar rotația veşnică a acestei planete în jurul axei sale. Şi fenomenul cel mai puțin previzibil pe care îl cunosc este durata unei vieți.

Boek porni mai departe, tăcut, muşcându-şi înciudat buzele.

Intrând în primărie, se opriră câteva clipe, ca să-şi obişnuiască ochii cu penumbra. În fața lor, la dreapta şi la stânga, începură să distingă siluete de diferite forme, împestrițate de razele care traversau pereții crăpați, cu pete roşii şi albastre.

— Gunoierul este deja aici, şopti Magnus Ridolph la urechea lui Boek, protejându-şi gura cu palma. O simt după miros.

Ajunseră în mijlocul sălii. Primarul se plimba solemn în lung şi lat, cu fesul înclinat ridicol pe-o parte, în mijlocul unui cerc format din gunoierul golesopod, poştaşul multiped, Joe Bertrand pompierul, directorul de export din Tau-Gemini şi şeriful amfibie.

— Domnilor – începu Magnus Ridolph – n-am să vă rețin atenția prea multă vreme. După cum ştiți, fac o

anchetă în legătură cu ființa cunoscută sub numele de McInch.

În sală se iscă o oarecare rumoare, fâşâitul picioarelor poştaşului multiped, freamătul cauciucat al pielii şerifului, agitația gâtului primarului, şuieratul gâfâit al golesopodului gunoier, tusea nervoasă a pompierului negru.

Directorul depozitului – ființa-furnică de pe Tau-Gemini – luă cuvântul cu vocea sa atonă:

— De ce ne-ați chemat aici? Expuneți-vă în mod clar intențiile.

Magnus Ridolph îşi netezi liniştit barba, privind pe rând făpturile care îl înconjurau şi continuă:

— Am descoperit identitatea lui McInch. Am evaluat şi cât îl costă zilnic pe oraş acest McInch. Pot să dovedesc că este un ucigaş şi că a încercat să mă asasineze. Da, pe mine, Magnus Ridolph! (Tonul lui era solemn, ba chiar emfatic).

Şi, din nou, se stârni agitație, acelaşi tumult sonor. Magnus Ridolph, după o scurtă pauză, reluă grav:

— Întrucât dumneavoastră sunteți consiliul de conducere al acestei comunități, v-aş rămâne îndatorat dacă mi-ați face cunoscute sfaturi privind modul în care ar trebui să acționez în continuare. Domnule Primar, aveți vreo sugestie?

Pasărea Galbenă descrise cu gâtul o serie de arabescuri, emise o avalanşă de sunete stridente şi neinteligibile, apoi capul i se imobiliză şi ochiul său purpuriu îl fixă pe Magnus Ridolph cu o privire şireată:

— McInch ar fi în stare să ne omoare pe toți!

Boek tuşi discret şi bombăni stingherit:

— Nu crezi c-ar fi mai bine să...

Pompierul Joe Bertrand îl întrerupse:

— M-am săturat de tot circul ăsta! Avem o închisoare. Avem un cod penal. Să-l judecăm deci pe McInch pentru cele făcute. Dacă-i un hoț, să-l băgăm la închisoare. Dacă-i un criminal şi poate suporta chirurgia mintală, să-l operăm. Dacă nu-i posibil, să-l executăm şi gata!

Magnus Ridolph încuviință cu o mişcare a capului:

— Pot dovedi că McInch este un hoț. Şi câțiva ani de puşcărie se vor dovedi, poate, o experiență salutară. Ştiu că dispuneți de o închisoare curată şi igienică, cu filtre germicidice pentru aer, cu băi obligatorii şi o hrană sănătoasă...

— De ce insistați atâta asupra condițiilor igienice din închisoare? – bâzâi directorul de export.

— Pentru că McInch va fi dus acolo, răspunse solemn şi sobru Magnus Ridolph. Va fi vaccinat şi imunizat şi-şi va petrece anii de condamnare într-un mediu steril, absolut lipsit de microbi. Şi asta-l va face să sufere pe McInch mai rău decât moartea. Ei, şi acum... (şi-şi roti din nou privirea asupra celor din jur) cine este McInch?

Gunoierul zvâcni aproape la verticală şi se lăsă pe spate, arătându-şi pântecul palid şi dublul rând de tentacule – picioare decolorate. Corpul i se umflă şi apoi se contractă brusc.

— Culcat! Culcat! răcni Boek, în timp ce golesopodul proiecta în toate părțile jeturi de lichid urât mirositor.

Din profunzimile corpului diform, gâlgâi un muget cavernos:

— Acum, o să muriți cu toții...

— Linişte! comandă autoritar Magnus Ridolph. Am spus – linişte! Domnule Primar... se poate...

Chirăitul isteric al Păsării Galbene se potoli treptat.

— Păstrați-vă calmul, nimeni nu-i în pericol, continuă Magnus Ridolph, ştergându-şi dezinvolt obrazul, fără

însă a-l scăpa din ochi pe golesopodul rămas în poziție verticală. Un vibrator cu ultrasunete, amplasat sub podea şi un iradiator Hechtmann, montat pe plafon, au intrat în funcțiune de cum am pătruns în această sală. Bacteriile veninoase ale lui McInch au murit din clipa în care i-au țâşnit din gură, dacă nu chiar mai înainte.

Golesopodul pufăi şi, reluându-şi poziția culcat, o zbughi spre uşă, scurtele tentacule-picioare acționând ca nişte pistoane. Şeriful plonjă ca o adevărată torpila şi ateriză pe spatele ondulând. Fanoanele înotătoarelor se înfipseră în cărnuri, sfâşiindu-le. Golesopodul urlă, se răsturnă pe spate, îl încleştă pe şerif cu tentaculele şi se înfăşură în jurul lui, încercând să-l sufoce. Joe Bertrand se repezi şi lovi cu cizma în ochiul albastru, zdrobindu-l. Multipedul de pe Portmar se aruncă şi el în vâltoare, apucând cu nenumăratele lui membre tentaculele care îl imobilizau pe şerif. Primarul sări prin orificiul din tavan şi reveni cu o frigare lungă de oțel, cu care lovi, împunse, sfârtecă...

* * *

Boek se apropie de maşină clătinându-se. Magnus Ridolph, după ce îşi aruncă într-un şanț vestonul alb-albastru, îl ajunse din urmă. Misionarul, livid la față, se crampona de volan.

— L-au... l-au făcut bucăți... – murmură acesta, abia stăpânindu-şi greața.

— Un spectacol dintre cele mai deprimante, încuviință Magnus Ridolph, încercând să-şi pieptene barba zbârlită. O aventură sordidă din toate punctele de vedere.

Boek întoarse spre el o privire acuzatoare:

— Cred că dumneata ştiai ce-o să se-ntâmple!

La care Magnus Ridolph răspunse pe un ton suav:

— Dragul meu prieten, mi-aş permite să vă sugerez să ne întoarcem şi să facem o baie caldă. Cred că senzația de curățenie şi nişte veşminte noi ne-ar ajuta să considerăm întreaga situație dintr-o mai justă perspectivă.

* * *

Un Klemmer Boek foarte grav şi serios luă loc în fața lui Magnus Ridolph în sala de mese, un Klemmer Boek care abia dacă-şi privea farfuria. În schimb, Magnus Ridolph dejună cu delicatețe, deşi substanțial. Ca de obicei, era îmbrăcat impecabil, iar barba mătăsoasă bine îngrijită şi conturată.

— De unde ştiai – se bâlbâi Boek – da, de unde ştiai că gunoierul era McInch?

— Foarte simplu, răspunse Magnus Ridolph, întovărăşindu-şi vorbele cu un gest dezinvolt al furculiței. Pe baza unui raționament logic fără cusur, aplicând teoria şi luând în considerare toate elementele de referință.

— Da, da, da, bombăni Boek. Logică pe-aici, inteligență pe-acolo…

Buzele lui Magnus Ridolph se crispară imperceptibil:

— Dragul meu domn, iată concret care a fost înlănțuirea ideilor mele. McInch este un răufăcător, un hoț, care îşi însuşeşte mari sume de bani. Ce face el cu rodul malversațiunilor sale? Nimic ce s-ar putea remarca la prima vedere, căci altfel toată lumea i-ar fi ghicit identitatea. Pornind de la principiul că McInch îşi cheltuie, în parte sau în întregime, banii furați – supoziție fără vreo certitudine concretă – i-am analizat pe fiecare dintre împuterniciții municipali, suspecții

logici, din punctul de vedere al unui individ din propria lor specie.

Iată-l, spre exemplu, pe Joe Bertrand, pompierul. Conform acestui test era nevinovat. Duce o viață fără pretenții, în condiții modeste.

L-am luat apoi în obiectiv pe primar. În ce constă, oare, pentru o Pasăre Galbenă, esența însăşi a plăcerii? După cum am aflat, aceasta s-ar rezuma la o anumită specie de floare, al cărei parfum îmbată şi excită Păsările Galbene. N-am întâlnit aşa ceva pe Sclerotto şi, din câte am putut constata, existența primarului este la fel de lipsită de strălucire.

În analiză a intrat şi directorul Depozitului, ființa-furnică de pe Tau-Gemini. Pretențiile acestor făpturi sunt practic nule. Cuvintele «lux» şi «distracții» nici măcar n-au un echivalent în limbajul lor. Măcar din acest motiv şi aş fi fost tentat să-l exclud de pe lista suspecților. De la poştaş am aflat că-şi cumpără lunar un număr de cărți – singura slăbiciune aparentă – însă valoarea lor era în strict raport cu salariul său. Aşadar, pentru moment, l-am lăsat şi pe acesta deoparte.

Şeriful ridica un semn de întrebare. De la natură, este o amfibie, necesitând un mediu acvatic. Planeta lui natală este umedă şi mlăştinoasă. Comparați asta cu condițiile pe care le oferă Sclerotto. Însăşi supraviețuirea lui este un miracol.

Despre poştaş, multipedul de pe Portmar, ce-am aflat? Concepția sa despre lux se rezumă la un bazin mare, umplut cu ulei cald, în care nişte animale de mici dimensiuni, dresate în acest scop, practică masajul numeroaselor picioare şi segmente corporale. În plus, acest tratament înmoaie tegumentele, oferindu-le o frumoasă colorație, galbenă ca nisipul. Or, pielea

poştaşului este zgrunțuroasă şi cărămizie, semn de sărăcie şi neglijență. Ei, şi în cele din urmă îl avem pe gunoier. Față de modul lui de viață, noi, oamenii, nu putem resimți decât scârbă şi dispreț. Pur şi simplu nu ne-ar veni să credem că o ființă care se bălăceşte în lături ar fi posibil să fie înzestrată cu un subtil simț al nuanțelor. Eu, personal, ştiam că golesopodele posedă simțuri *interne* dintre cele mai delicate. Că trăiesc ingerând materie organică, pe care o fermentează sub acțiunea unor bacterii, într-un şir de saci stomacali, iar energia le este furnizată de oxidarea alcoolilor produşi prin această fermentare.

Compoziția sau calitatea materiilor organice brute nu prezintă nicio importanță pentru golesopode – resturi menajere, deşeuri proteice, hoituri, toate sunt bune, după cum, pentru noi, oamenii, sunt fără importanță micile variații ale aerului pe care îl respirăm. Senzația de plăcere nu le-o furnizează materiile brute, ci produsele interne rezultate şi, din această cauză, varietatea şi amestecurile de bacterii din sacii lor stomacali au o importanță deosebită.

Pe măsura scurgerii timpului, golesopodele au devenit bacteriologi de prima mână. Au reuşit să izoleze milioane de suşe diferite, au selecționat specii noi, fiecare dintre acestea inducând plăceri de ordin senzual diferite. Varietățile bacteriene cele mai apreciate sunt dificil de cultivat şi, în consecință, foarte scumpe.

Ştiind toate acestea, mi-a fost clar că numai gunoierul putea fi McInch. Din punctul său de vedere, se bucura de o poziție de invidiat – înconjurat de cantități practic nelimitate de materii organice şi dispunând de surse de finanțare pentru a-şi oferi amestecuri de bacterii dintre cele mai rare şi mai ispititoare.

De la poştaş am aflat că golesopodul primea câte un mic pachet cu fiecare navă spaţială care sosea pe Sclerotto – bineînţeles, bacterii pe care le importa de pe planeta sa natală, unele dintre acestea fantastic de scumpe.

Magnus Ridolph se instală mai comod în fotoliu şi-şi savură cafeaua, privind pe deasupra ceştii la gazda sa, căreia încă nu-i reveniseră culorile în obraji. Boek clătină din cap şi întrebă bâlbâindu-se:

— Cum... cum i-a ucis pe ceilalţi doi anchetatori... şi... pe tine... când a vrut... ieri... să te omoare?

— Dragul meu, îţi mai aduci aminte cum m-a scuipat ieri? Când ne-am întors la Misiune, am examinat petele cu ajutorul microscopului ce mi l-ai dat. Toate erau formate din culturi de bacterii moarte. N-am reuşit să le identific, însă, din fericire, precauţiile mele le veniseră de hac.

Gustă din nou din cafea, trase un fum adânc din ţigară şi continuă:

— Acum, în ceea ce priveşte onorariul meu, cred că aţi primit toate instrucţiunile necesare.

Boek se ridică greoi, se duse în biroul său şi reveni după un minut, cu un cec.

— Mulţumesc, zise Magnus Ridolph, după ce aruncă în treacăt o privire asupra cifrei înscrise. Apoi, bătând uşor cu degetele în masă, adăugă pe un ton gânditor: «*Aşadar, în prezent Sclerotto City nu mai are gunoier...*»

Încruntându-se, Boek răspunse înciudat:

— Şi nici n-are vreo şansă să găsească vreun înlocuitor. Oraşul ăsta o să duhnească mai rău ca oricând.

Magnus Ridolph îşi mângâie barba cu o expresie visătoare pe chip:

— Mda... desigur... numai că beneficiile abia dacă ar acoperi eforturile.

— Ce naiba vrei să zici? tresări Boek, clipind nervos.

Magnus Ridolph păru că-şi revine din reverie şi-l măsură cu răceală pe Boek, care îşi rodea unghiile:

— Problema, aşa cum mi-aţi prezentat-o, mi-a pus mintea la lucru.

— Şi?

— Ca să faci rost de un ban – explică pe un ton didactic Magnus Ridolph – trebuie să propui ceva cuiva, care este dispus să plătească. Pare evident, nu-i aşa? Numai că, în realitate, lucrurile nu sunt chiar atât de simple. Este surprinzător de mare numărul celor care vor să vândă mărfuri sau servicii de care nimeni n-are nevoie. Şi, din această cauză, cei ce reuşesc sunt extrem de puţini.

— Da, aşa-i, zise Boek, privindu-l atent. Numai că nu văd legătura cu colectarea gunoaielor. Vrei postul ăsta? Dacă da, spune-o şi te recomand imediat primarului.

Magnus Ridolph îl măsură cu o privire plină de reproş:

— Pur şi simplu m-am gândit că pe Aurigae-1012 sunt mii de golesopode care ar plăti oricât ca să beneficieze de privilegiul de a presta o asemenea muncă.

Oftă, clătină din cap şi adăugă:

— Numai că beneficiul rezultat de pe urma unei singure tranzacţii nu este suficient pentru a justifica un asemenea efort. În schimb, înfiinţarea unui serviciu de plasare, la scara întregului Commonwealth, mi se pare a fi o iniţiativă extrem de profitabilă!

[*Publicată în „Startling Stories” noiembrie 1948*]

Alfred Bester

Timpul şi Bulevardul Trei

Traducere de Delia Alexandra Poenaru

Lui Macy, tipul nu-i plăcea deloc. Îl deranja ceva la el. Pantofii poate, sau mai degrabă hainele. Traversară împreună localul şi ajunseră în salonul particular. Deasupra lor, un afiş îți lua ochii: „*Cine se teme să vorbească despre bătălia de la Boyne?*”

Necunoscutul era înalt, uscățiv, lăsând impresia de fragilitate. Deşi părea tânăr, era aproape chel. În loc de păr şi sprâncene, capul îi era acoperit de un puf uşor. Îşi vârî mâna în buzunarul interior al vestonului şi scoase portofelul. Foşnetele se auziră mai tare ca niciodată. Nu erau deci pantofii de vină.

— Perfect, domnule Macy, spuse străinul cu o voce răguşită. Pentru închirierea acestui salon şi folosirea sa în exclusivitate timp de un crono...

— Un ce...? întrebă Macy nedumerit.

— Un crono. Nu aşa se spune? Ah, da, scuzați-mă. O oră.

— Sunteți străin? întrebă Macy. Cum vă numiți? Pariez că sunteți rus.

— Oh, nu, nu sunt străin, răspunse tipul, inspectând salonul într-o clipă. Numiți-mă Boyne.

— Boyne? făcu Macy, neîncrezător.

— M. Q. Boyne.

Domnul Boyne îşi deschise portofelul asemănător cu un acordeon, răsfoi hârtiile divers colorate şi în cele din urmă scoase o bancnotă de o sută de dolari. Cu un gest

repezit, i-o întinse lui Macy.

— Luați-o. Închiriat pentru o oră, aşa cum ne-am înțeles. O sută de dolari. Şi acum, lăsați-mă singur.

Constrâns de privirea lui Boyne, ce nu admitea replică, Macy luă bancnota şi se îndreptă spre bar, clătinându-se. Se întoarse totuşi pentru a întreba:

— Beți ceva?

— Să beau? Alcool? Niciodată! răspunse Boyne.

Şi imediat se precipită spre cabina telefonică, dezizolă firul ce intra în aparat şi îi ataşă o mica piesă metalică, apoi ridică receptorul.

— Coordonatele: Vest, 75-58-15, spuse el rapid. Nord, 40-45-20. Canalul Sigma. Hei, sunteți pe o linie greşită... Bine, acum vă aud. Aş dori aprecierile de ultimă oră cu privire la Knight, Oliver Wilson Knight. Aveți probabilitățile din acest moment? 99.9807? M.Q. O clipă, rămâneți la aparat...

Boyne scoase capul din cabina telefonică şi privi spre uşa de intrare în local. Aşteptă preț de o clipă, fixând uşa cu o concentrare de parcă ar fi fost pietrificat, până în momentul când un tânăr intră, însoțit de o tânără fermecătoare. Reveni la aparat.

— Alo! Probabilitate realizată. Luat contactul cu Knight. M.Q. Noroc!

Închise.

În timp ce cuplul îşi făcea intrarea în salon, Boyne se aşezase deja dedesubtul afişului. Tânărul, de înălțime mijlocie, cu tendință de îngrăşare, trebuie că avea în jur de douăzeci şi cinci de ani. Deşi costumul de tweed şi părul şaten trădau o oarecare neglijență, expresia chipului era jovială şi amabilă. Tânăra avea părul negru, ochii de un albastru blând şi un surâs enigmatic. Mergeau braț la braț şi, când bănuiau că nu sunt priviți,

se înghionteau în joacă. Îl provocară şi pe domnul Macy, care se îndreptă grăbit spre ei.

— Sunt dezolat, domnule Knight, îi spuse el tânărului, salonul este închiriat. Va trebui să luaţi loc alături.

În clipa următoare domnul Boyne interveni, deşi tânărul luase deja expresia unui om înciudat.

— Inutil să vă necăjiţi, domnule Macy. Totul e în regulă. Domnul Knight şi prietena sa sunt invitaţii mei.

Knight şi tânăra se întoarseră spre domnul Boyne, neştiind ce să creadă. Boyne îi pofti, surâzând:

— Luaţi loc. Vă asigur că este o plăcere pentru mine.

— Suntem într-adevăr dezolaţi, spuse tânăra, dar este singurul loc unde se găseşte adevărata bere cu ghimbir.

— Ştiu, domnişoară Clinton, ştiu. Domnule Macy, aţi auzit? Aduceţi bere cu ghimbir, apoi lăsaţi-ne singuri. Nu mai aştept pe nimeni altcineva.

Knight şi tânăra se aşezară încet, fără a-l scăpa pe Boyne din priviri. Knight depuse pe masă un pachet de cărţi, iar tânăra întrebă pe un ton nesigur:

— Mă cunoaşteţi, domnule?...

— Boyne, la fel ca Boyne (bătălia de la...). Desigur! Sunteţi domnişoara Jane Clinton, iar dânsul este domnul Oliver Wilson Knight. Am închiriat acest salon în această după-amiază cu unicul scop de a face cunoştinţă cu dumneavoastră.

— E o glumă, sper? întrebă Knight, în timp ce simţi cum roşeaţa îi cuprinde obrajii.

— Şi iată berea dumneavoastră preferată, continuă Boyne curtenitor, în timp ce Macy, după ce aduse paharele şi sticlele de bere, se grăbi să plece.

— Dumneavoastră nu aveaţi de unde să ştiţi că noi vom veni aici, spuse Jane. Nu e nici măcar un sfert de oră de când noi înşine nu ştiam că vom veni aici...

— Îmi pare rău că trebuie să vă contrazic, domnişoară Clinton, replică Boyne, surâzând. Dar şansele sosirii dumneavoastră pe longitudinea 73-58-15, latitudinea 40-45-20 erau de 99, 9807% în urmă cu câteva minute. O astfel de probabilitate nu se poate rata.

Knight îşi pierdu răbdarea.

— Ascultați, domnule... nu ştim cum, am impresia că mergeți prea...

— Ei, haide, nu vă supărați. Beți liniştit şi ascultați propunerea mea. Boyne îşi puse coatele pe masă şi îi privi cu o extraordinară intensitate. Această întâlnire a fost organizată cu prețul unor mari dificultăți şi a costat foarte scump. Nu are importanță cine a plătit. Ne-ați pus într-o situație extrem de periculoasă şi am fost trimis să găsesc o rezolvare.

— O rezolvare la ce? întrebă Knight.

Jane schiță gestul de a se ridica.

— Eu... cred că ar fi mai bine să plecăm...

La un gest imperios al lui Boyne se reaşează, ascultătoare ca un copil. Apoi Boyne se adresă lui Knight:

— Azi, spre prânz, ați intrat în magazinul J.D. Craig et. Co., vânzători de mărunțişuri. Ați cumpărat patru cărți. Trei din ele sunt fără importanță, dar a patra... Bătu uşor cu palma peste pachet. A patra constituie motivul întâlnirii noastre.

— Putem şti la ce faceți aluzie? exclamă Knight.

— La un volum legat, conținând statistici şi alte lucruri clasate metodic.

— Almanahul?

— Almanahul.

— Şi ce-i cu el?

— Dumneavoastră doreați să cumpărați almanahul

din 1950.

— Şi chiar am cumpărat almanahul din 1950.

— Oh, nu! izbucni Boyne. Aţi cumpărat almanahul din 1990.

— Poftim?

— „*Almanahul mondial pentru anul 1990*”, spuse Boyne apăsând pe fiecare cuvânt. Se află în acest pachet. Nu mă întrebaţi de ce. Eroarea a fost deja rectificată. Rămân de aplanat anumite consecinţe. Iată motivul întâlnirii noastre. M-aţi înţeles?

Izbucnind în râs, Knight duse mâna spre pachet, dar Boyne i-o luă înainte.

— Nu, domnule Boyne. Mai luă o înghiţitură de bere şi repetă surâzând: De acord! Putem şti cum se termină farsa dumneavoastră?

— Îmi trebuie această carte, domnule Knight. Vreau să părăsesc acest local cu această carte sub braţ.

— O vreţi, hm?

— Categoric.

— Almanahul din 1990?

— Da.

— Dacă un astfel de almanah ar putea exista şi dacă ar fi în acest pachet, nici un leu nu ar putea să mi-l smulgă.

— De ce, domnule Knight?

— Nu fiţi stupid. O privire asupra viitorului... Fluctuaţiile bursei... Cursele... Politica... Aş fi un om bogat.

Boyne aprobă energic cu capul.

— Desigur, şi chiar mai mult. Aţi fi omnipotent. Un spirit limitat nu s-ar servi de el decât pentru lucruri mărunte. Ar paria pentru rezultatele sportive sau electorale, de exemplu. Dar un intelect atotcuprinzător,

ca al dumneavoastră de exemplu,... nu s-ar opri la atât.

— Adevărat? spuse Knight, mai surâzător ca oricând.

— Prin deducție, inducție, conchidere, cel mai mărunt fapt v-ar relata istoria sa. Să luăm, de exemplu, imobilele: unde să cumperi, unde să vinzi teren şi când. Recensămintele populațiilor vă vor spune. Apoi transporturile. Lista naufragiilor şi a accidentelor de cale ferată vă vor indica dacă aceste mijloace de transport au fost subminate.

— Este oare cazul? întrebă Knight.

— Bilanțurile companiilor aeriene, continuă Boyne fără a-i răspunde la întrebare, vă vor indica ce acțiuni trebuie cumpărate. Statisticile poştale vă vor spune care vor fi oraşele viitorului. Urmărind premiile Nobel, veți şti ce invenții se vor face şi ce savanți vor deveni importanți. Detaliile bugetului militar vă vor indica ce uzine şi ce industrii să controlați. Prețurile de schimb, cursul burselor, bilanțurile băncilor şi indicii asigurărilor pe viață vă vor permite să vă protejați contra tuturor dezastrelor posibile şi imaginabile.

— Excelent! spuse Knight. Exact ce-mi trebuie.

— Credeți cu adevărat?

— Sunt sigur. Buzunarele pline de bani! Lumea în propriu-mi buzunar!

— Scuzați-mă, spuse Boyne pe un ton pătrunzător, dar nu faceți altceva decât să retrăiți visuri de copil. Doriți bogăția? Desigur, dar o bogăție câştigată prin propriile dumneavoastră... eforturi... prin munca dumneavoastră. Succesul nemeritat nu aduce bucurie, ci vinovăție şi tristețe. Ştiți asta foarte bine.

— Nu sunt de acord, spuse Knight.

— Chiar nu sunteți? De ce lucrați atunci? De ce nu furați, nu prădați, nu înşelați pe alții pentru a lua ceea

ce le aparține?

— Dar eu... începu Knight. Nu mai continuă.

— Vedeți? spuse Boyne. Nu, domnule Knight. Sunteți prea matur, prea ambițios şi prea întreg la minte pentru a dori să furați reuşita dumneavoastră.

— În acest caz, aş dori totuşi să ştiu dacă voi reuşi.

— Ah? Ce idee. Vreți deci să răsfoiți paginile în căutarea numelui dumneavoastră, vreți să fiți sigur de reuşită. De ce? Sunteți un avocat tânăr, cu un viitor ce promite a fi strălucitor. Ştiu asta. Face parte din datele pe care le cunosc. Domnişoara Clinton nu are încredere în dumneavoastră?

— Oh, ba da, spuse Jane cu convingere. Nu e nevoie de nicio carte care să ne asigure.

— Atunci vedeți alt motiv, domnule Knight?

Knight ezită. Lucru curios, intensitatea extraordinară a lui Knight îl calma.

— Certitudinea, răspunse el în cele din urmă.

— Certitudinea? Nu există. Viața este incertitudine. Singura certitudine este moartea.

— Ştiți ce vreau să spun, murmură Knight. Merită osteneala să-ți faci proiecte de viitor? Există bomba H...

— Da, într-adevăr, se grăbi să intervină domnul Boyne. E o criză gravă. Dar eu vin de **acolo**, în definitiv. Lumea va dăinui. Eu sunt dovada...

— Dacă vă cred.

— Şi în caz contrar? explodă Boyne. Nu de certitudine aveți nevoie, ci de curaj! Le aruncă o privire disprețuitoare. Şi totuşi, aveți în această țară o legendă ce vorbeşte de pionierii de la care ați moştenit curajul, cum ar fi D. Boone, E. Allen, S. Houston, A. Lincoln, G. Washington şi alții. Aşa-i?

— Da, dar bomba H...

— Este un pericol printre atâtea altele. Ei şi? Trişaţi oare când faceţi o pasă?

— Scuzaţi-mă. Boyne reflectă, pocnind din degete nerăbdător în faţa acestui obstacol lingvistic care îi stăvilea elanul. Este un joc pe care-l jucăm singuri, cu cărţi a căror poziţie este rolul hazardului. Am uitat cum îi spuneţi.

— Oh, chipul lui Jane se luminã. O pasienţă!

— Da, asta e, o pasienţă. Mulţumesc, domnişoară Clinton. Îşi întoarse spre Knight privirea. Trişaţi oare când faceţi o pasienţă?

— Mi se mai întâmplă.

— Şi când pasienţa reuşeşte pentru că trişaţi, sunteţi mulţumit?

— În general, nu.

— E neplăcut, nu-i aşa? Stupid, fără raţiunea de a fi. Regretaţi că nu aţi câştigat cinstit.

— Presupun că da.

— Acelaşi lucru s-ar întâmpla dacă aţi citi această carte. De-a lungul unei întregi existenţe lipsite de raţiunea de a fi, veţi regreta că nu aţi jucat cinstit jocul vieţii. Da, veţi regreta. Cred că vă amintiţi afirmaţia marelui nostru filozof şi poet Trynbyll, rezumată în acest vers strălucitor: „*Viitorul e amintire*”. Nu, domnule Knight, nu trişaţi. Vă implor să-mi daţi almanahul.

— De ce nu mi-l luaţi dumneavoastră?

— Trebuie să mi-l dăruiţi. Nu vă putem fura nimic. Nu vă putem da nimic.

— Nu e adevărat. I-aţi plătit lui Macy pentru închirierea acestui salon.

— Macy a fost plătit într-adevăr, dar eu nu i-am dat nimic. Va crede că a fost furat, dar veţi avea grijă să-l despăgubiţi. Totul se va aranja fără probleme.

— O clipă... Totul a fost prevăzut cu cea mai mare grijă. Am pariat pe dumneavoastră, domnule Knight, având în vedere bunul simț al dumneavoastră. Dăruiți-mi almanahul. Voi modifica... reorienta... şi nu mă veți revedea niciodată. Nu va rămâne nimic mai mult decât o aventură într-un bar, tocmai bună de povestit prietenilor. Dați-mi almanahul!

— Uşurel, spuse Knight. E doar o farsă, vă amintiți? Eu...

— Chiar credeți? Credeți asta cu adevărat? Priviți-mă!

Preț de un minut, cei doi tineri fixară chipul palid al străinului cu privire stranie. Zâmbetul dispăru de pe chipul lui Knight, iar Jane nu-şi putu reprima un tremur. O atmosferă glacială se aşternu în salon.

— Cerule! exclamă Knight, aruncându-i lui Jane o privire deznădăjduită. Nu se poate. Reuşeşte să mă convingă. Şi pe tine?

Jane încuviință din cap.

— Ce-i de făcut? Dacă e adevărat ceea ce a zis, putem să refuzăm şi să trăim fericiți toată viața.

— Nu, răspunse Jane în şoaptă. În această carte vom găsi fără îndoială banii şi succesul, dar poate şi divorțul şi moartea. Dă-i-o.

— Luați-o, spuse Knight murmurând cuvintele.

În aceeaşi clipă, Boyne se ridică, luă pachetul şi se îndreptă spre cabina telefonică. Când reveni, într-o mână avea trei cărți, iar în cealaltă un pachet mai mic cu un ambalaj improvizat. Depuse cărțile pe masă şi rămase o clipă privindu-i cu simpatie.

— Vă rog să primiți mulțumirile mele, spusese el. Ați rezolvat o situație teribil de neplăcută. Ar fi drept să primiți o recompensă. Ne este interzis să dezvăluim fapte ce pot devia curenții fenomenelor existente, dar, cu toate

acestea, vă pot dărui o amintire din viitor.

Se retrase câțiva paşi, se înclină într-un fel ciudat şi spuse:

— Salutările mele cordiale, amândurora.

Şi, făcând stânga-mprejur, se îndreptă cu paşi mari spre uşă.

— Hei, strigă Knight. Şi amintirea?

— Se află la domnul Macy! răspunse Boyne chiar înainte de a ieşi.

Tinerii rămaseră un timp nemişcați, ca şi cum s-ar fi trezit încetul cu încetul dintr-un somn profund. Apoi reveniră la realitate, se priviră şi izbucniră în râs.

— Uf! făcu Jane. M-a speriat rău de tot!

— Să întâlnim astfel de personaje pe Bulevardul Trei! Ce mai recital! Şi ce a câştigat?

— Ei bine,...almanahul.

— Şi totuşi, nu mai înțeleg nimic, spuse Knight. Toată povestea asta, cum că el i-ar fi plătit lui Macy, dar fără să-i dea nimic. Iar eu va trebui să am grijă să rezolv problema. Fără a mai pune la socoteală această misterioasă amintire din viitor...

Uşa localului se deschise brusc. Macy intră şi se îndreptă în grabă spre salon. Părea furios.

— Unde-i? țipă Macy. Unde a plecat acel hoț? Acela... Boyne, cum zicea că-l cheamă. Presupun că adevăratul său nume e Dillinger!

— Dar de ce, domnule Macy? întrebă Jane. Ce s-a întâmplat?

— Unde-i? continuă Macy, izbind uşa de la toaletă. Ieşi de acolo, canalie!

— A plecat, spuse Knight. A plecat chiar înainte de a intra dumneavoastră.

— Şi dumneavoastră, domnule Knight! insistă Macy,

arătând cu un deget tremurător spre tânărul avocat. Sunteți complice la acest furt infam. Să vă fie ruşine!

— Explicați-mi mai degrabă ce se întâmplă, îi spuse Knight pe un ton liniştit.

— Mi-a plătit o sută de dolari, chiria pentru acest salon. O sută de dolari, vă dați seama, i-am dat bancnota lui Bernie, cămătarul – sunt prudent, mă înțelegeți – şi am descoperit că bancnota e falsă!

— Nu se poate, exclamă Jane. Asta întrece orice măsură!

— Priviți! strigă domnul Macy punând cu violență bancnota pe masă.

Knight o examină îndeaproape. Deodată păli şi zâmbetul îi dispăru de pe chip. Scoase carnetul de cecuri şi începu să scrie cu o mână tremurătoare.

— Ce faci? întrebă Jane.

— Am grijă ca domnul Macy să nu fie păgubit. Veți avea cei o sută de dolari, nu vă faceți sânge rău.

— Oliver! Ai înnebunit? Arunci o sută de dolari...

— ...Şi nu pierd nimic, răspunse Knight. Totul se va aranja fără a se pierde nimic. Sunt diabolici. Diabolici!

— Nu înțeleg.

— Uite. Îi întinse bancnota. Priveşte-o bine.

Bancnota, excelent gravată, părea strict autentică. Trăsăturile lui Benjamin Franklin exprimau blândețea obişnuită. Dar, în colțul din dreapta jos, se putea citi: Seria 1990-D. Şi dedesubt, o semnătură: *Oliver Wilson Knight, Secretar al Trezoreriei.*

Bertram Chandler

Jumătate de pereche

(„The Half Pair”, 1957)

Traducere de Adrian Moraru

Nimic, zise el, nu-i mai rău decât o jumătate de pereche din ceva.

— Ți-am spus că-mi pare rău, replică ea, dar faci atâta caz din asta. Cine ți i-a dat? Vreo femeie?

— Mi i-am dat singur, zise el îmbufnat, i-am cumpărat mai demult...

— Şi-ți plăceau foarte mult, zise ea. Nu plânge, mama îți va cumpăra altă pereche când ne vom întoarce la civilizație.

— Eu vreau una acum, zise el supărat.

— Dar de ce? întrebă ea foarte mirată. Suntem împreună singuri pe acest Asteroid Prospector, la jumătatea drumului dintre centura asteroidului şi Marte şi ție-ți vine ideea asta aiurită cu butonii...

— Am căzut de acord, zise el hotărât, că nu vom deveni neglijenți, aşa cum fac unii în timpul zborului. Cred că-ți aminteşti cuplul pe care l-am întâlnit pe PX 173 A – care ne-a rugat să prânzim pe nava lor: el, îmbrăcat într-o salopetă slinoasă, ea, având o rochie ce părea făcută din pânză de sac. Beam direct din sticlă şi mâncam direct din oală – ceva groaznic...

— Acela, îi spuse ea, era un caz extrem.

— Ai dreptate. Şi faptul că eu umblu cu mânecile suflecate sau fluturând ar fi nemaipomenit.

Nu putea să se obişnuiască cu pierderea.

— Ce treabă stupidă! murmură el. Mă duc în baie să-mi spăl cămaşa. Las butonii pe etajeră şi pun cămaşa pe sârmă ca să se usuce. Luând butonii ca să-i pun la o cămaşă curată, unul îmi cade în bazin. Se duce pe canalul de scurgere. Mă grăbesc spre sala maşinilor să iau o cheie ca să desfac conducta de la sifon. Mă întorc şi te găsesc umplând bazinul ca să-ți speli mărunțişurile. Îți spun ce s-a-ntâmplat – şi tu imediat tragi dopul şi speli şi bazinul şi conducta...

— Am vrut să văd, zise ea.

— Ai vrut să vezi, repetă el iritat.

Apoi adaugă după un timp:

— N-ar fi atât de rău dacă asta ar fi fost una din navele mai vechi, funcționând în circuit închis. Aş lua conductele metru cu metru până mi-aş găsi butonul, dar cum gunoiul este aruncat automat în spațiu...

— Oricine ar crede, zise ea, că ai pierdut o bijuterie.

— Butonii, zise el, înseamnă pentru mine tot atât de mult ca şi o bijuterie.

— Ți-am spus, izbucni ea, că am să-ți cumpăr altă pereche.

— Dar nu vor fi ca ăştia, replică el.

— Unde te duci? întrebă ea.

— În camera de comandă, răspunse el scurt.

— Eşti supărat?

— Nu, zise el. Nu, draga mea. Nu.

Îşi pierdu firea când rachetele tangențiale izbucniră brusc pentru a opri rotația navei în jurul axei longitudinale.

Această rotație era cea care dezvolta o forță centrifugă ce crea gravitația. Femeia era în bucătărie, pregătind prânzul. A urmat un şoc uşor, iar conținutul cratiței a zburat drept în fața ei. Nu aşteptă să se şteargă, ci

merse direct în camera de comandă.

— Tu... idiotule! strigă ea. Îți imaginezi că mă pot descurca fără gravitație în bucătărie? Ai distrus prânzul.

— Eu, zise el mândru, mi-am găsit butonul. Ştii cum funcționează sistemul de evacuare a gunoiului – este aruncat tangențial, de forța centrifugă, în unghi drept cu linia de zbor. Exista, m-am gândit eu, o cât de mică şansă ca ceva metalic să apară pe ecran, mai ales dacă opream rotația navei.

— Ei, şi? zise ea. Ei, şi?

— Ăsta e, zise el, arătând fericit ecranul fluorescent ce înconjura camera de comandă. Îl vezi – pata aia mică ce pare a fi un satelit de tablă şi...

— Deci ştii unde e, zise ea. La trei sute de metri distanță depărtându-se tot timpul în spirală. Şi pentru atâta lucru ai prăpădit prânzul.

— Nu degeaba. Pentru ce crezi că purtăm cu noi costumele spațiale?

— N-ai să ieşi, zise ea. Categoric n-ai să ieşi. Nu poți fi chiar atât de nebun.

— Zici aşa numai fiindcă ți-e teamă de costumele spațiale, replică el.

— A cui e greşeala că rezerva de aer era pe trei sferturi goală? întrebă ea.

— A ta, zise el. Oricine ştie că cel care poartă un costum spațial trebuie să facă o verificare înainte de a ieşi afară.

— Unele femei, zise ea, sunt destul de proaste ca să aibă încredere în soții lor. Dar sunt curând dezamăgite.

— Unii bărbați, replică el, sunt destul de proşti ca să creadă că soțiile lor au unele cunoştințe elementare despre conducte.

Arătă către ecran:

— Uite butonul acolo şi eu mă duc după el.

— N-o să-l găseşti niciodată, zise ea.

— Ba da. Am să-mi iau pistolul cu reacţie şi un cablu. Voi împinge cu picioarele în navă şi tu ai să mă dirijezi pe poziția orbitei butonului.

— Sper că nu vorbeşti serios, zise ea. Eşti nebun.

— Nu însă mai nebun ca tine când ai scos dopul. Chiar mai puțin.

— Dar... Dar ți se poate întâmpla orice. Şi ştii că nu mă pot îmbrăca iarăşi în costum – nu pot veni afară după tine, până nu mă însănătoşesc...

— N-o să se-ntâmple nimic, îi zise el. Stai şi urmăreşte ecranul şi dirijează-mă.

Trase costumul afară din sertar şi începu să-l îmbrace. Ar fi trebuit să ştie mai bine. Ar fi trebuit să ia în considerație regulile stabilite de Comisia de Transporturi Interplanetare. N-ar fi trebuit să ignore legea nr. 11 care spune: „Nimeni nu va părăsi nava în timpul zborului decât numai însoțit."

Spre deosebire de soția sa, n-avusese niciodată necazuri cu costumele spațiale – şi asta, probabil, îl făcea să nu aibă griji. Îşi aşeză rezerva de aer şi-şi legă cablul aşteptând ca primele instrucțiuni să-i parvină prin telefon. Veniră în sfârşit.

— Doi metri înapoi... Stai! Un metru mai încolo!

Pistolul său cu reacție lumină scurt. Văzu butonul navigând, către el, apoi o pată aurie strălucind. Râse. Întinse ambele mâini ca să-l prindă – apoi îşi dădu seama că într-una din ele ținea pistolul. Încercă să şi-l treacă în mâna stângă şi în grabă îl scăpă. Se ducea în gol.

Ce importantă mai are? gândi el şi apoi strigă în microfon:

— L-am prins!

Întoarcerea la navă va fi uşoară – va trage doar de cablu. Atunci făcu o descoperire care-i îngheță sângele: cablul se rupsese. Se întâmplase probabil când scăpase pistolul. Asteroizii prospectori erau notorii pentru echipamentul lor ieftin, de mâna a doua. Încet, se depărta de navă. N-avea nimic pe care să-l arunce în direcția derivei ca să se verifice.

— Ce s-a întâmplat? întrebă brusc soția lui.

— Nimic, minți el.

„N-o să-ndrăznească niciodată să părăsească nava din cauza fricii de costumele spațiale”, se gândi el. „Şi chiar dac-ar îndrăzni – ar fi prea riscant. N-are rost să ne pierdem amândoi. Rămas bun, se gândi el. Rămas bun, draga mea. Mi-a părut bine că te-am cunoscut.”

— Ce s-a-ntâmplat? întrebă ea din nou, iritată.

— Nimic, repetă el.

Începuse să-l chinuie respirația: deşi manometrul rezervei arătase că aceasta era plină, presiunea actuală era mult mai mică.

— S-a-ntâmplat ceva! strigă ea.

— Da, admise el. Promite-mi un lucru – când te vei întoarce pe Marte, cere o verificare a întregului echipament vândut de compania Asteroizilor Prospectori. Sunt nişte escroci. Şi.. Şi... Se chinuia din nou cu respirația, încercând să nu-şi piardă cunoştința. A fost greşeala mea. Ai grijă de tine – nu de mine...

Leşină. Fu surprins când se trezi în camera lui. Fu surprins că se mai trezi. Fața ei fu primul lucru pe care-l văzu – era pătată de lacrimi şi murdară şi fericită. Văzu apoi că ținea în mâini o cămaşă albă, curată, cu butonii strălucind la fiecare manşetă.

— Ai ieşit afară, zise el încet. M-ai adus înăuntru...

Dar teama ta de costume spațiale, dragă?

— Am găsit, zise ea, că am una şi mai puternică. E la fel ca a ta.

Se aplecă să-l sărute.

— Urăsc atât de mult jumătățile de perechi, şi nu mă gândesc numai la butoni când zic asta!

[*Publicată în „New Worlds”, nr. 65, noiembrie 1957*]

Arthur C. Clarke

Nemesis

Munții se cutremurau deja sub tunetele pe care doar omul le putea produce. Aici însă războiul părea foarte departe, căci luna plină atârna deasupra înălțimilor fără vârstă ale Himalaiei, iar tumultul bătăliilor rămăsese deocamdată ascuns dincolo de marginile lumii. Nu însă pentru multă vreme... Stăpânul ştia că ultimele rămăşiţe ale escadrei sale erau doborâte din ceruri şi cercul morții se strângea în jurul fortăreței lui.

Peste cel mult câteva ore, Stăpânul şi visurile imperiului aveau să fi dispărut în vârtejul trecutului. Popoarele urmau să-i blesteme în continuare numele, totuşi fără să se mai teamă. Mai târziu, până şi ura avea să piară, iar el n-ar mai fi însemnat pentru lume mai mult decât însemnaseră Hitler, Napoleon ori Gingis Han. Aidoma lor, avea să rămână un personaj neclar în infinitul tunel al timpului, micşorându-se treptat, tinzând către dispariție. Pentru o vreme, numele lui urma să dăinuie în tărâmul nesigur dintre istorie şi mit; apoi lumea n-avea să se mai gândească la el. Avea să se contopească cu armiile fără de nume care muriseră pentru a-i împlini voința.

Hăt spre sud, un pisc se tivi pe neaşteptate cu flăcări violete. După un interval ce păru o eternitate, balconul pe care se afla Stăpânul se zgâlțâi sub impactul undelor care goneau prin roca de dedesubt. După încă un timp, văzduhul răsună de ecoul unui şoc teribil. Nu puteau totuşi să fi ajuns deja atât de aproape! Stăpânul speră că nu fusese decât un proiectil rătăcit, care depăşise

linia în permanentă contracție a frontului. În caz contrar, timpul rămas era chiar mai scurt decât se temuse.

Şeful Statului Major se desprinse din umbră şi i se alătură, lângă balustradă. Chipul dur al mareşalului, al doilea dintre oamenii cei mai temuți de pe Pământ, era cutat şi brobonit de transpirație. De zile întregi, nu mai închisese un ochi, iar uniforma lui, cândva sclipitoare, atârna acum boțită. Cu toate acestea, ochii săi, în ciuda faptului că erau incredibil de obosiți, continuau să fie dârji chiar şi înaintea înfrângerii. Rămase tăcut, aşteptând ultimele ordine. Nu mai putea face nimic altceva.

La aproape patruzeci şi cinci de kilometri depărtare, eternul panaş de omăt al Everestului sclipea într-un roşu lugubru, reflectând flăcările unui incendiu gigantic aflat dincolo de orizont. Stăpânul nu se clinti şi nici nu făcu vreun semn. Abia când o salbă de rachete trecu mult peste capetele lor, cu un tânguit înfricoşător, el se întoarse în sfârşit şi, după ce aruncă o ultimă privire către lumea pe care n-avea s-o mai vadă, porni spre adâncuri.

Ascensorul coborî trei sute de metri şi zgomotele bătăliei încetară. Ieşind din lift, Stăpânul se opri pentru o clipă şi apăsă un buton secret. Mareşalul surâse subțire auzind bubuitul avalanşei de stânci, departe, deasupra lor, conştient de faptul că atât urmărirea, cât şi evadarea deveniseră imposibile.

Precum în vremurile de altădată, cei câțiva generali țâşniră în picioare la intrarea Stăpânului. Acesta îşi plimbă privirea în jurul mesei. Se găseau cu toții acolo; până în ultima clipă, nu existase niciun trădător. Tăcut, se îndreptă spre locul lui obişnuit, pregătindu-se pentru

ultimul şi cel mai dificil discurs. Îşi simţea sufletul sfredelit de ochii celor pe care-i condusese la dezastru. Dincolo de ei, putea zări escadroanele, diviziile, armatele al căror sânge îi păta mâinile. Mult mai teribile erau însă spectrele tăcute ale popoarelor ce n-aveau să mai existe niciodată.

În cele din urmă, începu să vorbească. Vocea îi rămăsese la fel de hipnotizantă şi, după câteva cuvinte, el redeveni maşina perfectă, implacabilă, al cărei destin era distrugerea.

— Domnilor, aceasta este ultima noastră reuniune. Nu mai avem planuri de făcut şi nici hărţi de studiat. Undeva, deasupra, flota aeriană pe care am construit-o cu atâta grijă şi mândrie duce ultimele lupte. Peste câteva minute, niciunul dintre miile ei de aparate nu va mai rămâne în văzduh.

Ştiu că pentru nimeni dintre cei de faţă nu se pune problema predării, chiar dacă ar fi posibil – ca atare, veţi muri în această încăpere. Aţi slujit cu destoinicie cauza noastră şi meritaţi o soartă mai bună, dar n-a fost să fie aşa. Nu doresc totuşi să credeţi că am eşuat complet. De mai multe ori, în trecut, aţi văzut că am avut mereu soluţii, indiferent cât de improbabile ar fi fost situaţiile cu care ne confruntam. De aceea, n-ar trebui să fiţi surprinşi la aflarea veştii că mă pregătisem şi pentru o înfrângere.

Orator superb, Stăpânul făcu o pauză retorică, observând cu satisfacţie unda de interes, atenţia bruscă apărută pe chipurile obosite ale ascultătorilor.

— Vă pot destăinui fără griji secretul meu, deoarece inamicul nu va găsi niciodată acest loc. Intrarea este deja blocată prin sute de metri de piatră.

Nimeni nu se clinti. Doar Ministrul Propagandei păli,

însă îşi reveni iute – totuşi, nu suficient de iute pentru a scăpa ochiului Stăpânului. Dictatorul zâmbi în barbă, confirmându-şi cu întârziere o mai veche bănuială. Acest amănunt nu mai conta prea mult acum; oneşti şi trădători aveau să moară laolaltă. Toți, mai puțin unul.

— Cu doi ani în urmă, continuă el, când am pierdut bătălia Antarcticii, am ştiut că nu mai putem fi siguri de victorie. De aceea, am început pregătirile pentru această zi. Duşmanii m-au condamnat deja la moarte. N-aş putea să mă ascund niciunde pe Pământ, şi cu atât mai puțin să sper într-o răsturnare a situației. Există însă şi o altă cale, deşi extremă.

Acum cinci ani, unul dintre savanții noştri a pus la punct tehnica anabiozei. El a descoperit că, prin mijloace relativ simple, toate procesele vieții pot fi suspendate pentru o perioadă nedeterminată. Eu voi utiliza această descoperire pentru a evada din prezent într-un viitor care mă va fi uitat. Acolo voi putea reîncepe lupta, nu fără ajutorul anumitor arme cu care am fi putut câştiga actualul război, dacă am fi avut mai mult timp la dispoziție.

Domnilor, la revedere încă o dată, mulțumiri pentru ajutorul acordat şi regrete pentru ghinionul vostru.

Îi salută, se răsuci pe călcâie şi ieşi. Uşa metalică bufni surd înapoia lui. Urmă o tăcere încremenită; după aceea, Ministrul Propagandei se repezi către uşă, dar imediat sări îndărăt cu un strigăt de surprindere. Oțelul acesteia devenise deja prea fierbinte pentru a fi atins. Prin sudare, uşa devenise una cu peretele pe vecie.

Ministrul Propagandei fu primul care-şi scoase pistolul.

***

Acum, Stăpânul nu se mai grăbea. Părăsind sala de consiliu, acționase întrerupătorul secret ce activa circuitul de sudare. Acelaşi întrerupător deschisese un panou din peretele coridorului, dezvăluind un tunel circular strâmt, ce urca lin. Bărbatul porni prin el.

Din o sută în o sută de metri, tunelul cotea brusc, menținând panta ascendentă. La fiecare cotitură, Stăpânul se oprea şi apăsa un buton. Aproape imediat după aceea, se auzea bubuitul prăbuşirii stâncilor care surpau secțiunea precedentă a drumului.

Traseul îşi schimbă direcția de cinci ori, înainte de a se termina într-o cameră sferică, cu pereți metalici. Mai multe uşi glisară silențioase în locaşuri etanşe, iar ultima porțiune a tunelului se nărui. Stăpânul n-avea să fie tulburat de duşmani, dar nici de prieteni.

Privi grăbit în jur, asigurându-se că totul era pregătit. Apoi se apropie de o consolă simplă de comandă şi acționă, unul după altul, mai multe comutatoare masive. Curentul care le străbătea nu atingea valori ridicate, dar ele fuseseră proiectate pentru a dăinui, la fel ca şi toate celelalte obiecte din încăperea ciudată. Până şi pereții fuseseră executați din metale mult mai durabile decât oțelul.

Pompele porniră să țiuie, evacuând aerul din incintă şi înlocuindu-l cu azot steril. Mişcându-se rapid, Stăpânul se întinse pe patul din mijlocul odăii. Avu senzația că putea simți razele distrugătoare de bacterii dinspre lămpile plafonului, însă, desigur, nu era decât închipuirea sa. Dintr-o cavitate de lângă pat, luă o seringă şi-şi injectă în braț un fluid lăptos. După aceea, se destinse şi aşteptă.

Era deja frig. În scurt timp, unitățile criogenice aveau să coboare temperatura sub zero grade, menținând-o

multe ore la valoarea respectivă. După durata programată, temperatura urma să revină la normal, iar atunci procesul ar fi fost încheiat, toate bacteriile ar fi fost distruse, iar Stăpânul ar fi putut să doarmă, neschimbat, pentru eternitate.

El plănuise să aştepte o sută de ani. Nu îndrăznise să întârzie mai mult, fiindcă la trezire avea să fie nevoit să se adapteze transformărilor aduse de trecerea anilor, în ştiință şi societate. Chiar şi un secol ar fi putut face de nerecunoscut chipul civilizației, însă acesta reprezenta un risc pe care trebuia să şi-l asume. Ideea de a se deştepta mai devreme de o sută de ani n-ar fi fost sigură, întrucât lumea ar fi fost încă bântuită de amintiri amare.

Etanşate în vid, sub podea, se găseau trei contoare electronice, acționate de termocupluri instalate la sute de metri mai sus, pe versantul estic al muntelui, acolo unde zăpada nu se putea depune niciodată. În fiecare zi, răsăritul soarelui le declanşa, iar contoarele consemnau o unitate în memoria lor. În acest fel, urmau să fie însemnate zorile în bezna unde dormea Stăpânul. Atunci când oricare din contoare ajungea la numărul treizeci şi şase de mii, se activa un contact şi oxigenul revenea în încăpere. Temperatura avea să crească, iar seringa automată legată de brațul Stăpânului urma să injecteze volumul de fluid prestabilit. El avea să se deştepte şi doar contoarele urmau să-l asigure că secolul trecuse cu adevărat. După aceea, nu-i mai rămânea altceva de făcut decât să apese butonul care trebuia să detoneze versantul şi să-i ofere ieşirea spre lumea de afară.

Fiecare lucru, fiecare amănunt fusese luat în considerație. Planul nu putea da greş. Toate aparatele existau în triplu exemplar şi erau atât de perfecte pe cât

le putea face ştiința.

Ultimul gând al Stăpânului, pe măsură ce conştiința se retrăgea din el, n-a fost îndreptat către viața pe care o dusese, şi nici spre mama ale cărei speranțe le trădase. Nechemate şi nedorite, în mintea lui apărură cuvintele unui străvechi poet:

„Să dorm, chiar poate să visez..."

Nu, n-avea s-o facă, nu îndrăznea să viseze. Urma doar să doarmă. Să doarmă... doarmă...

***

La peste treizeci de kilometri depărtare, bătălia se apropia de sfârşit. Nu mai rămăseseră nici măcar o duzină din navele Stăpânului, iar acestea se luptau zadarnic împotriva unor forțe copleşitoare. Disputa s-ar fi încheiat de mult, dacă atacatorii n-ar fi primit ordin să nu-şi asume riscuri inutile. Decizia urma să fie lăsată pe seama artileriei grele. De aceea, marile distrugătoare, navele aeriene ale acelei epoci, rămăseseră, împreună cu escortele formate din avioane de vânătoare, la adăpostul munților, trăgând salvă după salvă în duşmanul sortit pieirii.

Pe nava-amiral, un tânăr ofițer indian de artilerie verifică pentru ultima dată reglajele şi apăsă lin pedala de declanşare a focului. Sala de comandă vibră imperceptibil când proiectilele autodirijate părăsiră locaşurile lor, năpustindu-se spre inamic. Indianul aşteptă încordat, în timp ce cronometrul îşi ticăia secundele. Aceasta, gândi el, era probabil ultima salvă pe care avea s-o tragă vreodată. Într-un fel, nu simțea nicio fărâmă din bucuria la care se aşteptase, ba chiar descoperi cu surprindere un fel de simpatie impersonală pentru oponenții săi, ale căror vieți se apropiau, cu

fiecare secundă, de sfârşit.

În depărtare, un glob de foc violet înflori deasupra munților, printre formele rapide ale navelor inamice. Tânărul se aplecă înainte şi numără. Una... două... trei... patru... cinci asemenea explozii stranii, apoi cerul redeveni senin. Formele mişcătoare dispăruseră.

Ofițerul îşi notă în jurnal: „01h 24min Salva nr. 12; 5 explozii în mijlocul navelor inamice, care au fost complet distruse. Un proiectil n-a explodat".

Semnă şi puse jos stiloul. O vreme, rămase privind familiara copertă cafenie a jurnalului, cu arsurile de țigări de pe margini şi inevitabilele cercuri lăsate de ceştile şi paharele aşezate neglijent pe ea. Răsfoi visător filele, cercetând ca şi altădată scrisul numeroşilor săi predecesori. Şi, la fel ca şi altădată, deschise la o pagină familiară, unde un bărbat care-i fusese prieten începuse să se semneze, dar nu mai trăise pentru a-şi completa iscălitura.

Oftând, închise jurnalul şi-l puse la locul său. Războiul luase sfârşit.

Hăt departe, printre munți, proiectilul neexplodat continua să gonească. Acum era o dâră luminoasă de-abia vizibilă, trecând printre pereții unei văi singuratice. În urma sa, zăpezile tulburate de unda de şoc începuseră să vuiască în josul pantelor.

Valea nu avea ieşire: era blocată de un zid vertical, înalt de trei sute de metri. Aici, proiectilul care-şi ratase ținta găsi o alta, mult mai mare. Cripta Stăpânului se găsea prea adânc în munte pentru a fi măcar zguduită de explozie, însă sutele de tone de bolovani prăbuşiți măturară trei instrumente micuțe şi legăturile lor, iar un posibil viitor dispăru în uitare odată cu ele. Primele raze ale răsăritului urmau să cadă în continuare pe versantul

năruit al muntelui, dar contoarele ce aşteptau zorile cu numărul treizeci şi şase de mii aveau să aştepte în continuare, chiar şi după ce n-aveau să mai existe răsărituri şi amurguri.

În tăcerea mormântului care nu era tocmai un mormânt, Stăpânul nu ştia nimic din cele întâmplate, iar faţa lui era mai liniştită decât ar fi avut dreptul să fie. Secolul trecu, aşa cum plănuise. Ar fi fost imposibil ca, în ciuda geniului rău, şi a secretelor pe care le luase cu el, Stăpânul să fi putut cuceri civilizaţia ce înflorise după acea ultimă bătălie deasupra acoperişului lumii? Nimeni n-ar putea afirma cu certitudine, cu excepţia cazului în care este adevărat faptul că timpul are multe ramuri şi că toate universurile imaginabile sunt alăturate, întrepătrunzându-se. Poate că în unele dintre acele alte lumi, Stăpânul să fi triumfat. Însă în cea pe care o cunoştea el a continuat să doarmă, până când secolul a rămas cu mult, cu foarte mult, în urmă.

După o perioadă care, potrivit altor criterii, n-ar fi reprezentat prea mult, scoarţa Pământului a decis că suportase destulă vreme greutatea Himalaiei. Treptat, munţii s-au afundat, înclinând spre cer câmpiile sudice ale Indiei. În cele din urmă, platoul din Sri Lanka a devenit punctul cel mai înalt de pe glob, în vreme ce oceanul de deasupra Everestului avea o adâncime de aproape nouă kilometri. Cu toate acestea, hibernarea Stăpânului continua netulburată, fără vise.

Lent, răbdător, sedimentele au coborât prin abisalele adâncimi ale oceanului până pe versanţii Himalaiei. Stratul care într-o bună zi urma să fie calcar a început să se îngroaşe cu câte patru-cinci centimetri pe secol. Dacă cineva ar fi revenit mult mai târziu, ar fi putut descoperi că fundul oceanului nu se mai afla la nouă

kilometri adâncime, poate nici la şase ori cinci. După o altă perioadă, scoarța s-a înclinat din nou şi un lanț măreț de munți calcaroşi s-a înălțat pe locul fostului ocean Tibet. Stăpânul nu ştia însă nimic despre toate acestea, şi nici somnul nu i-a fost tulburat când situația s-a repetat... şi iarăşi... şi încă o dată.

Acum, ploaia şi râurile erodau calcarul, purtându-l spre noile mări ciudate, iar suprafața se subția, apropiindu-se de cripta ascunsă. Treptat, kilometrii de rocă s-au redus, până când, în cele din urmă, sfera care adăpostea corpul Stăpânului a revenit la lumina zilei – deşi era o zi mai lungă şi mai puțin luminoasă decât atunci când dictatorul închisese ochii.

***

Prea puțin visase Stăpânul despre rasele ce înfloriseră şi muriseră cu începere din acea dimineață timpurie a planetei, când el îşi începuse somnul cel lung. Dimineața cu pricina era extrem de îndepărtată acum, iar umbrele se lungeau către est; soarele murea şi planeta era foarte bătrână. Seminția lui Adam continua totuşi să-i stăpânească oceanele şi văzduhul, umplând cu lacrimile şi râsetele ei şesurile, văile şi pădurile care erau mai bătrâne decât munții mişcători.

Somnul fără de vise al Stăpânului trecuse de jumătate când se născuse Trevindor Filozoful, între prăbuşirea Dinastiei a Nouăzeci şi Şaptea şi dezvoltarea celui de-al Cincilea Imperiu Galactic. El se născuse pe o planetă foarte depărtată de Pământ, întrucât puțini erau oamenii care poposeau în străvechiul cămin al rasei lor, aflat acum la o distanță atât de mare de inima pulsatoare a Universului.

Trevindor a fost adus pe Pământ după ce scurta lui

încleştare cu imperiul ajunsese la sfârşitul inevitabil. Aici a fost judecat de oamenii ale căror idealuri le pusese la îndoială şi tot aici a fost ținut până ce s-a chibzuit îndelung asupra felului cum urma să fie pedepsit. Cazul era cu adevărat unic. Societatea blândă şi predispusă spre filozofie ce conducea acum galaxia nu fusese confruntată niciodată cu vreo opoziție, nici chiar la nivelul ideilor pure, iar politicosul dar implacabilul conflict de voințe o zguduise profund. Membrii Consiliului obişnuiau ca în fața unei decizii ce părea imposibilă să apeleze la Trevindor însuşi pentru ajutor.

În Sala Dreptății cea orbitor de albă, unde nu se intrase de aproape un milion de ani, Trevindor stătea mândru, înfruntându-i pe cei care se dovediseră mai puternici decât el. Fără un cuvânt, le ascultă doleanța, apoi tăcu, căzând pe gânduri. Judecătorii săi aşteptară răbdători până când vorbi.

— Îmi sugerați să promit să nu vă mai înfrunt niciodată, începu el. Problema e că nu pot face o promisiune despre care nu sunt sigur că o voi putea respecta. Opiniile noastre diverg prea mult şi, mai devreme sau mai târziu, ne vom ciocni din nou.

A existat o vreme când alegerea voastră ar fi fost simplă. M-ați fi putut exila ori ucide. Dar azi... printre toate planetele Universului, cunoaşteți vreuna pe care m-ați putea ascunde dacă eu n-aş dori să rămân acolo? Nu uitați că am mulți discipoli risipiți în întreaga galaxie.

Rămâne cealaltă alternativă. Nu vă voi purta pică dacă, în cazul meu, veți reînvia străvechiul obicei al execuției.

Printre membrii Consiliului se auzi un murmur de nemulțumire şi Preşedintele replică tăios, schimbându-

şi vizibil culoarea feței:

— Observația aceasta are un gust destul de îndoielnic. Ți-am cerut propuneri serioase, nu să faci o recapitulare – chiar dacă intenția ta a fost ironică – a obiceiurilor barbare aparținând unor strămoşi îndepărtați.

Trevindor acceptă dojana cu o plecăciune.

— Pur şi simplu, am menționat toate variantele. Între timp, am mai găsit două. Ar fi relativ simplu să-mi modificați configurația mintală în direcția opiniilor voastre, astfel încât să nu mai apară dezacorduri viitoare.

— Am analizat deja această posibilitate. Deşi pare atractivă, am fost nevoiți s-o respingem fiindcă distrugerea personalității tale ar echivala cu o crimă. În univers, există doar cincisprezece intelecte mai puternice decât al tău, de aceea nu avem niciun drept să-l modificăm. Care este ultima sugestie?

— Dacă nu mă puteți exila în spațiu, rămâne cealaltă alternativă... Fluviul Timpului se întinde înainte, atât cât pot merge gândurile noastre. Expediați-mă într-un timp care, după părerea voastră, nu va conține actuala civilizație. Ştiu că o puteți face folosind un câmp temporal Roston.

Urmă o tăcere prelungă. În linişte, membrii Consiliului îşi introduceau hotărârea personală în analizorul complex care avea să le cântărească pe toate şi să dea verdictul. În cele din urmă, Preşedintele vorbi:

— De acord. Te vom trimite într-o perioadă când soarele este încă îndeajuns de fierbinte pentru ca viața să existe pe Pământ, însă atât de îndepărtată încât e improbabilă supraviețuirea oricărei urme a civilizației noastre. De asemenea, îți vom asigura tot ceea ce este necesar pentru securitatea ta şi un confort rezonabil.

Poți pleca acum. Te vom rechema când totul va fi pus la punct.

Trevindor se înclină şi părăsi sala de marmură. Nu fu însoțit de niciun paznic. Nu avea unde fugi, chiar dacă ar fi vrut s-o facă, în acest Univers pe care uriaşele pacheboturi galactice îl puteau străbate într-o singură zi.

Pentru prima şi ultima oară, Trevindor stătu pe fostul țărm al Pacificului, ascultând vântul foşnind prin frunzele a ceea ce, cândva, fuseseră palmieri. Puținele stele din regiunea aproape pustie a spațiului pe care o străbătea acum Soarele sclipeau fixe în atmosfera uscată a bătrânei planete. Trevindor se întrebă mohorât dacă aveau să mai scânteieze şi atunci când el urma să privească iarăşi bolta, într-un viitor atât de îndepărtat încât Soarele însuşi avea să fie muribund.

Micuța bandă comunicatoare de pe încheietura mâinii sale piui uşor. Aşadar, venise timpul. Se întoarse cu spatele la ocean şi porni cu un pas hotărât în întâmpinarea sorții ce-i fusese hărăzită. Înainte de a parcurge zece metri, câmpul temporal puse stăpânire pe el şi gândurile îi înghețară, prinse într-o clipă ce avea să rămână neschimbată. În timp ce oceanele secau şi dispăreau, Imperiul Galactic se prăbuşea, iar giganticele roiuri stelare piereau în neant.

Trevindor nu simți însă nimic. El ştia doar că în urmă cu o secundă sub tălpile sale fusese nisip umed, iar acum era piatră arsă de soare, crăpată de pârjol şi secetă. Palmierii dispăruseră, murmurul oceanului încetase. O singură privire ajungea pentru a vedea că până şi amintirea oceanului se mistuise de mult de pe această planetă pustiită, muribundă. Un deşert uriaş de gresie roşie, neîntrerupt, nepătat de viață, se întindea

până la orizont. Deasupra capului, discul portocaliu al unui soare transformat în chip ciudat strălucea pe fundalul unui cer atât de negru încât multe stele se distingeau perfect.

Cu toate acestea, se părea că pe lumea străveche mai existau locuitori. Spre nord – dacă polii magnetici nu-şi modificaseră poziția – lumina sumbră scânteia pe o structură metalică. Construcția se găsea doar la câteva sute de metri şi, când Trevindor porni către ea, încercă o senzație de uşurință ciudată, de parcă gravitația însăşi se diminuase.

Nu avu nevoie să parcurgă o distanță prea mare pentru a-şi da seama că era o clădire scundă din metal, aparent aşezată pe şes, iar nu construită acolo, întrucât baza ei făcea un mic unghi cu orizontala. Trevindor se minună de incredibila lui şansă de a găsi atât de uşor civilizația. Mai făcu încă o duzină de paşi şi pricepu că nu şansa, ci inerția plasase aici clădirea, care era străină de peisajul înconjurător în aceeaşi măsură ca şi el. Apropiindu-se de ea, nu-şi făcu nici cea mai mică iluzie că avea să-l întâmpine cineva.

Placa metalică de deasupra uşii adăuga prea puține date celor deja deduse. Netocită de timp, părea de-abia gravată – ceea ce, într-un sens, era adevărat. Rândurile purtau un mesaj amar şi totuşi dătător de speranțe:

Salutări din partea Consiliului!

Clădirea aceasta, pe care am trimis-o după tine prin câmpul temporal, îți va procura toate lucrurile de care vei avea nevoie pe o perioadă nedefinită.

Nu ştim dacă civilizația va mai continua să existe în epoca în care te afli. N-ar fi exclus ca omenirea să fi dispărut, deoarece cromozomul K-asterisc-K va fi devenit

dominant. Ca atare, este posibil ca rasa să fi suferit o mutație, transformându-se în ceva care să nu mai țină de uman. Asta rămâne s-o descoperi tu.

Te găseşti acum în amurgul Pământului şi sperăm că nu vei fi singur. Totuşi, dacă destinul tău este de a fi ultima ființă vie de pe această lume cândva minunată, nu uita că alegerea ți-a aparținut.

Rămas bun!

Trevindor citi de două ori mesajul, recunoscând cu durere cuvintele finale ce fuseseră scrise, în mod sigur, numai de prietenul şi poetul Cintillame. O senzație copleşitoare de izolare îi inundă sufletul. Se aşează pe un bolovan şi-şi îngropă fața în palme.

După mult timp, se sculă pentru a intra în clădire. Se simțea mai mult decât recunoscător Consiliului dispărut de multă vreme pentru felul în care îl tratase. Expedierea unei întregi clădiri prin timp constituia o realizare tehnologică pe care o crezuse mai presus de resursele epocii sale. O idee bruscă îi trecu prin minte şi se uită din nou la textul gravat, remarcând pentru întâia oară data pe care o purta. Fusese realizat la cinci mii de ani după momentul când stătuse în fața egalilor săi în Sala Dreptății. Cincizeci de secole trecuseră până ce judecătorii îşi putuseră ține promisiunea față de un om ca şi mort. Oricare ar fi fost neajunsurile Consiliului, integritatea sa depăşea cu cel puțin un ordin de mărime capacitatea de înțelegere a unei epoci anterioare.

Trecură multe zile până ce Trevindor îşi părăsi locuința. Nimic nu fusese trecut cu vederea; fuseseră incluse chiar şi prețioasele sale înregistrări cerebrale. Putea continua să studieze natura realității şi să construiască sisteme filozofice până la sfârşitul

Universului, deşi ocupaţia avea să fie oarecum lipsită de sens, el fiind unica minte rămasă pe Pământ. Nu exista aproape niciun pericol, se gândi el, strâmbându-se, ca speculaţiile lui referitoare la scopul existenţei umane să-l pună din nou în conflict cu societatea.

Abia după ce examină amănunţit clădirea, Trevindor îşi întoarse atenţia asupra lumii exterioare. Problema principală rămânea contactarea civilizaţiei, dacă aşa ceva mai exista. I se asigurase un receptor puternic şi, timp de ore întregi, baleie întreaga bandă de frecvenţe, în speranţa descoperirii unei staţii de emisie. Pârâitul îndepărtat al paraziţilor se revărsă din aparat, iar la un moment dat se auzi o rafală din ceva ce putea fi un grai, însă nu unul uman. Nimic altceva nu-i răsplăti căutarea. Eterul, care-l slujise cu credinţă pe om timp de atâtea ere, amuţise acum.

Micul aparat de zbor rămânea unica speranţă a lui Trevindor. În faţa sa se întindea restul eternităţii, iar Pământul era o planetă mică. În cel mult câţiva ani, o putea explora în întregime.

Astfel, lunile trecură pe rând, în vreme ce exilatul îşi porni explorarea metodică, revenind mereu la căminul său din deşertul de gresie roşie. Peste tot întâlni aceeaşi privelişte a ruinei şi dezolării. Nu putea nici măcar ghici de cât timp dispăruseră oceanele – prin moartea lor, ele lăsaseră în urmă pustiuri nesfârşite de sare, încrustând atât şesurile, cât şi munţii cu o pătură cenuşiu-murdară. Trevindor se simţi mulţumit că el nu se născuse pe Pământ şi că nu-i cunoscuse măreţia tinereţii. Deşi era un străin, singurătatea şi dezolarea planetei îi îngheţau inima; dacă ar fi trăit aici pe vremuri, tristeţea locurilor ar fi fost insuportabilă.

Mii de kilometri pătraţi de pustiu trecură pe sub nava

lui Trevindor, pe măsură ce el scotocea planeta de la un pol la celălalt. O singură dată descoperi un semn ce atesta că Pământul cunoscuse cândva civilizația. Într-o vale adâncă de lângă Ecuator, dădu peste ruinele unui orăşel clădit dintr-o piatră albă, ciudată, şi având o arhitectură bizară. Construcțiile se păstraseră perfect, deşi erau pe jumătate îngropate de nisipul purtat de vânt, şi pentru o clipă bărbatul simți o undă de bucurie la gândul că omul reuşise să lase urme ale creației sale pe planeta care-i fusese întâiul cămin.

Sentimentul fusese însă trecător. Clădirile erau chiar mai stranii decât îşi dăduse seama inițial; oamenii n-ar fi putut intra în ele. Singurele deschizături din pereți erau nişte fante orizontale situate în preajma solului; în rest, nu existau niciun fel de ferestre. Mintea lui Trevindor se poticni încercând să-şi imagineze ființele care trăiseră cândva acolo. În ciuda singurătății sale tot mai copleşitoare, se simțea bucuros că ființele care populaseră acel oraş neomenesc dispăruseră cu atâta vreme în urmă. Nu întârzie aici, deoarece noaptea rece începuse să pogoare, iar valea îi trezea în suflet un sentiment de oprimare, în mare parte lipsit de rațiune.

O dată, descoperi cu adevărat viață. Zbura peste un ocean dispărut, când o pată de culoare îi atrase atenția. Pe o colină încă neacoperită de nisip existau câteva smocuri de iarbă subțire şi sârmoasă. Asta era tot, însă vederea lor îi împăienjeni ochii de lacrimi. Coborî aparatul pe sol şi ieşi, păşind grijuliu ca să nu strivească vreunul din firele care se luptau să supraviețuiască. Îşi plimbă palmele cu tandrețe peste covorul subțiat, ce reprezenta toată viața cunoscută acum pe Pământ. Înainte de a pleca, stropi iarba cu apa la care putea renunța. Era un gest zadarnic, totuşi se

simți mai fericit după aceea.

Căutarea se apropia de sfârşit. Trevindor renunțase de mult la orice speranțe, totuşi spiritul lui nesupus continua să-l împingă peste suprafața planetei. Nu se putea odihni până nu dovedea faptul de care deocamdată se temea. Astfel, în cele din urmă, ajunse la cripta ce sclipea stins sub razele soarelui, din fața căruia Stăpânul fusese exilat atâta vreme.

***

Mintea Stăpânului se deşteptă înaintea trupului. Zăcând neajutorat, fără a putea măcar întredeschide pleoapele, amintirile îi reveniră, copleşindu-l. Suta de ani se afla acum ca un tampon de siguranță în trecut. Riscul pe care şi-l asumase, cel mai disperat lucru făcut vreodată de un om, fusese răsplătit! Se simți cuprins de o oboseală imensă şi, pentru un timp, îşi pierdu din nou cunoştința.

Brusc, pâclele se risipiră iarăşi şi se simți mai puternic, deşi încă prea slăbit ca să se mişte. Zăcea în întuneric, adunându-şi puterile. Ce fel de lume, se întrebă el, urma să descopere ieşind la lumina zilei? Avea să fie capabil să-şi pună planurile în...? **Ce fusese asta?** Un fior de teroare pură îi cutremură temeliile minții. Ceva se mişca lângă el, aici, în cripta unde nimic n-ar fi trebuit să se clintească.

Apoi, calm şi limpede, un gând îi răsună senin prin minte, potolind într-o clipă temerile ce amenințaseră s-o distrugă.

„Nu te speria! Am venit să te ajut. Te afli în siguranță şi totul va fi bine."

Stăpânul era prea uluit ca să dea vreo replică, totuşi subconştientul său trebuie să fi formulat un răspuns,

întrucât gândul reveni.

„Aşa-i mai bine. Eu mă numesc Trevindor şi, aidoma ție, sunt un exilat pe această planetă. Nu te mişca şi spune-mi cum ai ajuns aici şi care este rasa ta, fiindcă n-am mai întâlnit nimic asemănător."

Teama şi prudența reveniră tiptil în mintea Stăpânului. Ce fel de ființă era aceasta care-i putea citi gândurile şi ce făcea în cripta lui secretă? Din nou, gândul clar îi răsună prin minte precum dăngănitul unui clopot.

„Îți repet: nu te speria! De ce te alarmează faptul că-ți pot citi gândurile? Nu-i nimic ciudat în asta."

— Nimic ciudat?! strigă Stăpânul. Pentru numele lui Dumnezeu, ce eşti?

„Un om ca şi tine. Însă rasa ta trebuie să fie cu adevărat primitivă dacă cititul gândurilor îți este necunoscut."

O bănuială teribilă începu să încolțească în creierul Stăpânului. Răspunsul sosi chiar înainte de a formula întrebarea în mod conştient.

„Ai dormit infinit mai mult de o sută de ani. Lumea pe care o cunoşteai a încetat să mai existe de mai multă vreme decât îți poți închipui."

Stăpânul nu auzi şi restul. Bezna îl învălui din nou şi se afundă în binecuvântată inconştiență.

Trevindor rămase tăcut lângă patul pe care zăcea Stăpânul. Se simțea cuprins de o bucurie care, pentru moment, depăşea orice posibilă dezamăgire. Cel puțin, nu mai era nevoit să înfrunte viitorul de unul singur. Teroarea pustietății Pământului, care-i apăsase atât de greu sufletul, dispăruse într-o clipă. **Nu mai era singur...** nu mai era singur! Gândul îi răsuna întruna prin minte, dominând orice altceva.

Stăpânul reîncepu să se foiască şi în creierul lui Trevindor pătrunseră fragmente disparate de gândire. Imagini ale lumii cunoscute de Stăpân porniră să se formeze în mintea celuilalt. La început, Trevindor nu le putu înțelege, apoi, brusc, piesele mozaicului îşi ocupară pozițiile corecte şi totul deveni clar. Un val de oroare îl inundă, zărind panoramele teribile ale popoarelor războindu-se între ele, oraşele distruse de foc şi oamenii murind în chinuri. Ce fel de lume fusese aceasta? Putuse omul să decadă într-atât, din epoca paşnică pe care o cunoscuse? Existaseră legende, din vremuri incredibil de îndepărtate, care se refereau la astfel de lucruri petrecute în zorii istoriei Pământului, dar omul abandonase astfel de obiceiuri odată cu ieşirea din copilărie. Cu siguranță, aşa ceva nu putuse reveni!

Fragmentele de gânduri erau mult mai limpezi acum şi chiar mai teribile. Celălalt exilat sosise într-adevăr dintr-o epocă de coşmar – nu era de mirare că fugise de acolo!

***

Treptat, adevărul începu să lumineze mintea lui Trevindor, pe măsură ce, cu inima îndurerată, privea tiparele înspăimântătoare ce traversau creierul Stăpânului. Omul acesta nu era un individ care căutase refugiul dintr-o epocă de teroare. El însuşi crease acele orori şi se pornise pe fluviul Timpului cu un singur scop: de a răspândi molima în viitor.

Sentimente pe care Trevindor nu şi le imaginase niciodată porniră să-i defileze înaintea ochilor: ambiția, setea de putere, cruzimea, intoleranța, ura. Încercă să-şi închidă mintea, dar constată că-şi pierduse capacitatea respectivă. Nestăvilit, puhoiul răului se revărsa, poluând

toate nivelurile conştiinţei. Cu un răcnet de oroare, Trevindor se năpusti în deşert şi rupse lanţurile ce-l încătuşau de mintea aceea ticăloasă.

Era noapte, iar văzduhul părea nemişcat, deoarece acum Pământul era prea secătuit pentru ca vânturile să mai sufle. Bezna ascundea totul, însă Trevindor ştia că nu putea tăinui gândurile celeilalte minţi cu care acum trebuia să împartă aceeaşi lume. Cândva, fusese singur şi crezuse că nimic nu putea fi mai îngrozitor. Aflase că existau lucruri cu mult mai teribile decât singurătatea.

Nemişcarea nopţii şi măreţia stelelor care-i fuseseră cândva prietene readuseră pacea în sufletul bărbatului. Se întoarse încet şi călcă pe propriile-i urme, păşind hotărât, fiindcă era pe punctul de a săvârşi o faptă pe care nimeni din timpul său n-o mai făcuse.

Stăpânul se sculase în picioare când Trevindor reveni în criptă. Poate că-i intuise intenţiile, întrucât era foarte palid şi tremura, denotând o slăbiciune nu doar fizică. Neclintit, Trevindor se sili să-i mai privească o dată în creier. Mintea lui tresări înaintea tumultului de sentimente contradictorii, din care răzbăteau străfulgerări bolnăvicioase de frică. Din vârtejul acela, un gând coerent se desprinse tremurător:

„Ce vrei să faci? De ce mă priveşti aşa?"

Trevindor nu-i răspunse, ferindu-şi mintea de contaminare, în timp ce-şi adună toate puterile şi hotărârea de care era capabil.

Vălmăşagul din mintea Stăpânului urca spre un punct culminant. Peste o clipă, spaima sa trezi ceva asemănător milei în sufletul blând al lui Trevindor şi voinţa acestuia şovăi. Apoi însă imaginile oraşelor ruinate şi incendiate reveniră şi nehotărârea de moment pieri. Cu toată puterea intelectului său supraomenesc,

susținută de miile de veacuri de evoluție mintală, el îl izbi pe cel din fața lui. În mintea Stăpânului, anulând orice altceva, se revărsă gândul unic al... morții.

Pentru o secundă, Stăpânul rămase nemişcat, cu ochii holbați în gol. Răsuflarea îi îngheță, plămânii încetară să mai lucreze; în vene, sângele care hibernase atâta vreme se congelă acum pe vecie. Fără un sunet, bărbatul se prăbuşi şi rămase nemişcat.

Foarte încet, Trevindor se răsuci pe călcâie şi ieşi în noapte. Precum un linţoliu, tăcerea şi singurătatea planetei pogorâră asupra sa. Nisipul, stăvilit timp de atâția ani, începu să se strecoare prin porțile deschise ale criptei.

Alastair Reynolds

Privighetoarea

(„Nightingale”, 2006)

Traducere de Antuza Genescu

Am verificat adresa primită de la Tomas Martinez, ferind de ploaie bucata de hârtie, în timp ce mijeam ochii să-mi descifrez mâzgălitura. Numărul pe care-l scrisesem nu corespundea cu niciunul din birourile abandonate, mai degrabă trimitea la una din incintele cu chirie mică de la nivelul străzii. Aici, pereții Canionului Threadfall fuseseră tăiați şi susținuți cu contraforturi de înălțimea a şase sau şapte etaje, lărgind spațiul disponibil de la bază. Clădirile acopereau majoritatea pereților, cățărate una peste alta, sprijinite pe o structură aleatorie de stâlpi şi un eşafodaj şubred semipermanent, din bambus. Culoare suspendate fuseseră ridicate de la un capăt la altul al străzii, cu trepte şi scări mobile şerpuind printre crăpăturile întunecoase dintre construcții. Din când în când, o şalupă spinteca apa în mare viteză, lăsând în urmă dâre maronii murdare. Rareori străbătea spațiul câte-un volantor lucios, în formă de gheară. Dar volantoarele erau vehicule din alte lumi şi puțini locuitori de la Sky’s Edge îşi mai permiteau asemenea jucării.

Mie nu mi se părea în regulă, dar toate dovezile îmi indicau că acela era locul pe care îl căutam.

Am păşit din apă pe platforma de lemn din fața clădirii şi am bătut la uşa de sticlă, în timp ce ploaia cădea ca o perdea prin găurile copertinei dungate de

deasupra mea. Îmi dădeam la o parte părul de pe ochi când se deschise uşa.

Văzusem destule fotografii cu Martinez ca să-mi dau seama că nu pe el îl aveam în faţa ochilor. Acesta era o matahală de om, lată cât uşa. Stătea cu braţele încrucişate la pieptul peste care îmbrăcase numai o vestă neagră, cu fermoarul tras până la jumătatea burţii. Muşchii stăteau să-i pocnească, de parcă purta un fel de costum mulat menit să-i umfle corpul. Capul, foarte mare şi chel, se lega de trup printr-un gât ca un mic lanţ muntos. Pielea din jurul ochiului drept era mai palidă decât restul tenului, alcătuind un petic rotund şi neted.

Se uită în jos la mine cum te uiţi la un gunoi adus de ploaie.

— Ce-i? mă întrebă cu un glas care amintea de bubuitul îndepărtat al artileriei.

— Am venit să-l văd pe Martinez.

— Domnul Martinez, pentru tine, mă corectă.

— Mă rog. Dar tot am venit să-l văd, iar el ar trebui să mă aştepte. Sunt...

— Dexia Scarrow, strigă alt glas, o idee mai prietenos, şi un bărbat scund, mai în vârstă, se iţi de după muntele de muşchi care bloca uşa, scoţându-şi pince-nez-ul fragil de pe nas. Las-o să intre, Norbert. E aşteptată. Doar că a întârziat *puţin*.

— Am fost reţinută lângă Armesto. Şalupa pe care am închiriat-o a intrat într-o vâltoare şi s-a răsturnat. N-am mai reuşit s-o pornesc, aşa că a trebuit să...

Bărbatul cel scund făcu un gest de ignorare.

— Acum eşti aici şi numai asta contează. Îl pun pe Norbert să-ţi usuce hainele, dacă vrei.

Mi-am scos paltonul.

— Poate doar pe acesta.

— Norbert se va ocupa şi de galoşii tăi. Vrei să bei ceva? Ceaiul e deja pregătit, dar, dacă preferi altceva...

— Ceaiul e foarte bun, domnule Martinez, am zis.

— Te rog, spune-mi Tomas. Dorința mea sinceră e să lucrăm împreună ca prieteni.

Mi-am scos galoşii din picioare şi i-am dat matahalei paltonul din care curgea apă. Martinez înclină din cap o dată, scurt, ca o pasăre, apoi îmi făcu semn să-l urmez în apartamentul său. Era mai slab şi mai bătrân decât mă aşteptasem, deşi îl recunoscusem în el pe bărbatul din fotografii. Avea păr grizonant, un început de chelie pe scalp şi tuns foarte aproape de piele pe restul capului. Purta o vestă gri peste o cămaşă de aceeaşi culoare, hainele asortate dându-i un aer mohorât, de funcționar.

Am străbătut un labirint alcătuit din patru straturi de cutii maro aşezate în grămezi înalte cât un stat de om.

— Scuză dezordinea, îmi spuse Martinez, privindu-mă peste umăr. Ar trebui să găsesc o soluție mai bună pentru dosarele mele, dar întotdeauna există ceva mai urgent de rezolvat.

— Mă mir că ai timp să mănânci, dar să te mai preocupi şi de dosare...

— Lucrurile s-au mai liniştit în ultima vreme, trebuie să recunosc. Dacă ai urmărit ştirile, ai aflat că am prins deja peştele cel mare. Mai am câte ceva de pus la punct, dar nu mai sunt nici pe departe atât de ocupat ca...

Se opri brusc lângă una din stivele de cutii, îşi puse ochelarii pe nas şi scutură praful de pe eticheta de hârtie a cutiei aflate cel mai aproape de fața lui.

— Nu. Nu aici trebuie să stea, spuse el, clătinând din cap. Nu aici, fir-ar să fie! Norbert!

Norbert venea greoi în urma noastră, cu paltonul meu murat atârnând pe unul din brațele sale enorme, cât nişte trunchiuri de copaci.

— Domnule Martinez?

— Asta nu e pusă unde trebuie.

Bărbatul mai scund se întoarse şi indică un loc între alte două cutii, de partea cealaltă a coridorului.

— Locul ei e *aici*. Trebuie mutată. Cazul lui Kessler va fi judecat luna viitoare şi nu vrem să avem necazuri din cauză că ne lipsesc documente.

— Rezolvăm, spuse Norbert pe un ton mai degrabă poruncitor, dar am presupus că acesta era stilul lui de a spune că-şi va aminti să mute cutia după ce se ocupă de paltonul meu.

— Kessler? am întrebat, după plecarea lui. Tillman Kessler, anchetatorul din Coaliția Nordică?

— Unul şi acelaşi, da. Ai avut vreo experiență cu el?

— N-aş fi aici, dacă aş fi avut.

— Adevărat. Foarte puțini au avut norocul să supraviețuiască întâlnirilor cu Kessler. Tocmai mărturiile lor ne vor ajuta să-l aducem în fața justiției.

— Vrei să spui să-l crucificăm.

— Sesizez o uşoară dezaprobare, Dexia.

— Ai dreptate. E o barbarie.

— E stilul în care facem noi lucrurile. Stilul Haussmann, dacă vrei.

Sky Haussmann: omul care a dat lumii numele său şi care a iscat războiul de 250 de ani pe care abia am învățat cum să-l oprim. Când l-au crucificat pe Sky, au crezut că pun capăt repede violenței. Nu s-ar fi putut înşela mai tare. De atunci, orice execuție însemna crucificare.

— Kessler este motivul pentru care m-ați chemat aici, domnule? V-ați aşteptat să adaug noutăți la dosarul împotriva lui?

Martinez se opri în fața unei uşi din lemn masiv.

— Nu Kessler, nu. Am toate motivele să-l văd atârnând în cuie pe Bridgetop până la sfârşitul anului. Dar e vorba de omul pentru care Kessler a fost un instrument.

Am stat şi m-am gândit puțin.

— Kessler a lucrat pentru colonelul Jax, nu-i aşa?

Martinez deschise uşa şi mă pofti înăuntru, într-o cameră fără ferestre. Probabil că revenisem deja în peretele canionului. Aerul era stătut, de criptă.

— Da, Kessler a fost omul lui Jax, îmi răspunse Martinez. Mă bucur că ai făcut legătura; nu mai trebuie să-ți explic de ce trebuie adus Jax în fața justiției.

— Sunt întru totul de acord. La fel e şi jumătate din populație. Dar mă tem că ați întârziat. Jax a murit cu ani de zile în urmă.

În cameră aşteptau deja doi oameni, aşezați pe canapele, de o parte şi de alta a măsuței pe care erau aşezate ceai, cafea şi cocktailuri pisco.

— Jax nu a murit, spuse Martinez. A dispărut, iar acum eu ştiu unde se află. Ia loc, te rog.

Ştia că mă interesează subiectul; ştia că nu voi putea ieşi din cameră până când nu voi auzi toată povestea despre colonelul Brandon Jax. Dar mai era ceva: în glasul lui se simțea un ton natural poruncitor, căruia îți venea foarte greu să nu te supui. În timpul petrecut cu Forțele Sudice, am învățat că unii oameni sunt autoritari, iar alții, nu. Autoritatea nu se poate preda, nu se poate învăța şi nici nu poate fi simulată. Fie te naşti cu ea, fie nu.

— Dexia Scarrow, dă-mi voie să ți-i prezint pe ceilalți musafiri ai mei, spuse Martinez, după ce m-am aşezat la masă. Domnul din fața ta este Salvatore Nicolosi, veteran al uneia din unitățile de congelare/decongelare ale Coaliției Nordice. Femeia din dreapta ta este Ingrid Sollis, expert în siguranța personală, preocupată în mod special de sistemele de contra-intruziune. Ingrid a câştigat de timpuriu experiență de luptă cu Forțele Sudice, dar a părăsit armata repede, ca să-şi urmărească interesele personale.

Mi-am muşcat limba, apoi am renunțat să-i mai dau atenție femeii, ca să nu spun ceva de care să-mi pară rău mai târziu. Bărbatul, Nicolosi, arăta mai mult a actor decât a soldat. Nu avea nicio cicatrice. Barba lui era atât de îngrijită, cu margini atât de drepte, încât părea tunsă cu şablonul. Agenții congelare/ decongelare mă călcau pe nervi indiferent de partea cui erau. Întotdeauna se considerau superiori soldaților obişnuiți şi din cauza asta nu simțeau nevoia să aibă muşchii cu care se făIea Norbert.

— Dați-mi voie să v-o prezint pe Dexia Scarrow, continuă Martinez, arătând din cap spre mine. Dexia s-a remarcat ca soldat în Forțele Sudice timp de cincisprezece ani, până la armistițiu. Are un dosar excelent. Cred că va fi o membră valoroasă a echipei noastre.

— Poate că ar trebui să facem un pas înapoi, am intervenit eu. N-am fost de acord să fac parte din nicio echipă.

— Mergem după Jax, zise Nicolosi nepăsător. Nu te incită ideea?

— A fost de partea ta, am replicat. De ce eşti atât de dornic să-l vezi spânzurat?

Nicolosi păru ofensat pe moment.

— A fost criminal de război, Dexia. Sunt nerăbdător să văd monştri ca Jax dând socoteală în fața justiției, după cum la fel de nerăbdător sunt să văd că lepădăturile din Forțele Sudice de acelaşi rang cu ei au parte de aceeaşi soartă.

— Nicolosi are dreptate, spuse Ingrid Sollis. Dacă e să învățăm să trăim împreună pe această planetă, trebuie să punem legea mai presus de toate, indiferent cui am fost loiali înainte.

— Uşor de zis pentru o dezertoare, am spus. E clar că loialitatea n-a însemnat prea mult pentru tine mai demult, nu mă mir că nu dai doi bani pe ea nici acum.

Martinez, rămas în picioare în capul mesei, zâmbi îngăduitor, de parcă nici nu s-ar fi aşteptat la altceva.

— Ai perceput greşit situația, Dexia, dar e de înțeles. Ingrid nu e dezertoare. A fost rănită la datorie. Foarte grav, aş putea adăuga. După ce şi-a revenit, a fost recomandată pentru curaj excepțional în luptă şi i s-a dat să aleagă între a fi lăsată la vatră în mod onorabil sau a se întoarce pe front. Nu o poți condamna că a ales prima variantă, mai ales dacă ții cont prin ce a trecut.

— Bine, atunci să fie greşeala mea, am rostit. Numai că nu am auzit de prea mulți oameni care să scape cu viață din război înainte de a se sfârşi.

Sollis îmi aruncă o privire de gheață.

— Unii dintre noi au scăpat.

— Toți cei de față au un dosar impecabil, spuse Martinez. Eu ştiu cel mai bine: v-am trecut biografiile printr-o sită foarte fină. Sunteți exact oamenii potriviți pentru treaba asta.

— Nu cred, am ripostat, vrând să mă ridic. Nu sunt decât un soldat în rezervă, care are un dinte împotriva

dezertorilor. N-am luptat într-un mare rahat de unitate congelare/decongelare şi n-am făcut niciun act de bravură care să mă recomande pentru curaj excepțional în luptă. Regret, prieteni, dar cred că...

— Stai jos.

M-am supus.

Martinez continuă să vorbească, cu glasul lui măsurat şi răbdător ca întotdeauna.

— Ai participat la cel puțin trei operațiuni de extragere cu risc ridicat, Dexia; trei incursiuni periculoase în liniile inamice, pentru recuperarea a doi spioni ai Forțelor Sudice adânc infiltrați şi un trădător NC, crema de pe tort. Sau negi?

Am clătinat din cap, nereuşind să-mi dau seama ce anume voia să propună.

— Nu vă pot ajuta. Nu ştiu nimic despre Jax...

— Nici nu trebuie. Asta-i treaba mea.

— De ce eşti aşa de sigur că trăieşte?

— Şi eu aş vrea să aflu, spuse Nicolosi, mângâindu-şi bordura bărbii cu un deget îngrijit.

Martinez se aşează pe taburetul din capul mesei, astfel că stătea mai sus decât noi toți. Îşi scoase ochelarii şi se jucă cu ei în poală.

— E necesar să credeți pe cuvânt o parte din lucrurile pe care vi le voi spune. Strâng informații despre indivizi ca Jax de ani buni şi aşa am ajuns să mă bazez pe o rețea de contacte, dintre care multe mi-au transmis informații asumându-şi mari riscuri personale. Dacă ar fi să vă spun întreaga poveste şi dacă o parte din ea ar transpira în afara acestei clădiri, s-ar pune vieți în pericol. Şi nu mai spun cât îmi vor scădea şansele de a-i aduce pe alți fugari în fața justiției.

— Te înțelegem, încuviință Sollis, reuşind să mă irite cu convingerea ei că vorbeşte în numele tuturor.

Poate se simțea datoare lui Martinez pentru că îi luase apărarea. Mi-am muşcat iar buzele şi-am tăcut.

— O perioadă destul de lungă, am primit frânturi de informații despre colonelul Jax: zvonuri cum că nu ar fi murit, ci umblă liber.

— Unde? întrebă Sollis. Pe Sky's Edge?

— S-ar părea că nu. Au circulat, bineînțeles, multe zvonuri şi piste false, conform cărora Jax s-ar fi ascuns undeva pe această planetă. Dar le-am eliminat una câte una. Încetul cu încetul, adevărul a ieşit la suprafață. Jax trăieşte; e încă între granițele acestui sistem.

Am simțit că e vremea să am şi eu o contribuție pozitivă:

— Dar un nemernic ca Jax n-ar încerca să fugă din sistem cu prima ocazie?

Martinez îmi sublinie observația arătând cu ochelarii spre mine.

— Aşa m-am temut şi eu, dar, pe măsură ce primeam dovezi, adevărul a ieşit la iveală.

Îşi turnă ceai. Cocktailurile pisco amărui nu aveau trecere. Mă îndoiam că vreunul din noi avea stomac să bea alcool la ora aceea din zi.

— Deci unde e? întrebă Nicolosi. O grămadă de infractori au, poate, mijloacele de a-l adăposti pe unul ca Jax, dar, ținând cont de recompensa pusă pe capul lui, tentația de a-l turna...

— Nu îl adăposteşte nimeni, spuse Martinez, sorbind delicat din ceai înainte de a continua. E singur, la bordul unei nave. S-a crezut că nava e pierdută, distrusă în ultimele faze ale războiului, când conflictul s-a ascuțit în spațiu – dar eu am dovezi că e intactă şi are

un sistem de susținere biotică funcțional. Am toate motivele să cred că Jax e ținut în viață la bordul acestui vehicul, în acest sistem.

— Şi ce aşteaptă? am întrebat.

— Să se stingă amintirile, îmi răspunse Martinez. Ca mulți indivizi puternici, e posibil ca Jax să fi făcut rost de medicamente pentru longevitate – sau cel puțin să fi făcut tratament pentru longevitate – în ultimele faze ale războiului. Nu are de ce să se îngrijoreze că trece timpul.

M-am aplecat în față.

— Nava asta... crezi că ne vom urca, pur şi simplu, la bordul ei şi-l vom prinde viu?

Martinez păru surprins de întrebarea mea directă. Clipi înainte de a-mi răspunde.

— În esență, da.

— Nu va opune rezistență?

— Nu cred. Ultranauții care au localizat vehiculul pentru mine mi-au raportat că părea în stare inactivă, în modul de conservare a energiei. Jax însuşi poate fi în hibernoterapie. Nava nu a reacționat la baleiajul senzorilor ultranauților, deci nu avem motive să presupunem că va reacționa la abordaj şi amarare.

— Cât de mult s-au apropiat de ea ultranauții?

— La trei-patru minute-lumină. Dar nu avem de ce să presupunem că nu ne putem apropia mai mult fără să alertăm nava.

— De unde ştii că Jax e la bord? întrebă Nicolosi. Poate e doar o relicvă plutitoare, care nu are nimic de-a face cu el.

— Informațiile pe care le-am adunat deja indică toate prezența lui la bordul unui vehicul de o anumită vechime, dimensiune şi design – totul se potriveşte.

— Atunci să trecem la subiect, zise Sollis, presupunând încă o dată că vorbeşte în numele tuturor. Ne-ai adus aici întrucât crezi că suntem echipa potrivită care să pună mâna pe colonel. Eu sunt specialistul în intruziuni, deci pe mine te bazezi ca să pătrundem pe navă. Nicolosi e veteran al trupelor congelare/decongelare, deci, pe lângă faptul că, probabil, se descurcă de minune cu unu-două tipuri de arme, va şti cum să-l scoată pe colonel din hibernoterapie, asta dacă e congelat. Şi ea... cum ziceai că te cheamă?

— Dexia, am răspuns, vrând să par amenințătoare.

— Ea a participat la operațiuni de extragere. Bănuiesc că ştie ce face, altfel n-ar fi aici.

Martinez aşteptă un moment, apoi încuviință din cap.

— Ai perfectă dreptate, Ingrid: meriți toate laudele pentru asta. Îmi cer scuze dacă maşinațiile mele sunt atât de transparente. Dar cert este că formați echipa ideală pentru operațiunea în cauză. Nu mă îndoiesc că, grație talentelor voastre combinate, veți reuşi să-l aduceți pe colonel înapoi pe Sky's Edge şi, după aceea, la judecată. Recunoaşte: ar fi *ceva*, nu-i aşa? Să dobori ultimul dragon?

Nicolosi îşi exprimă aprobarea cu un oftat prelung pe nas.

— Bărbați precum Kessler sunt meniți doar să distragă atenția. Când spânzuri un monstru ca el, pedepseşti cuțitul, nu omul care l-a mânuit. Dacă vrei cu adevărat dreptate, trebuie să găseşti cuțitarul, maestrul.

— Cât primim pentru asta? întrebă Sollis.

Martinez zâmbi scurt.

— Cincizeci de mii de australi fiecare, când vă întoarceți cu colonelul Jax în siguranță.

— Şi dacă îl găsim mort? Până atunci, vom fi riscat deja abordajul şi amararea.

— Dacă Jax e deja mort, atunci veți primi douăzeci şi cinci de mii de australi.

Ne-am uitat unii la alții. Ştiam ce gândesc ceilalți. Cu cincizeci de mii de australi îți poți schimba viața, dar nici cu jumătate nu e rău. Să-l omori pe Jax ar fi mult mai uşor şi mai sigur decât să-l extragi...

— Voi veni şi eu cu voi, bineînțeles, spuse Martinez. Aşa că nu va fi nevoie să vă îngrijorați cum dovediți că era deja mort la sosirea voastră, dacă va fi cazul.

— Dacă vii şi tu cu noi, am întrebat, cine ar mai trebui să ştim că vine?

— Numai Norbert. Şi nu trebuie să vă temeți de lipsa lui de competență.

— Doar noi cinci, atunci, am tras eu concluzia.

— Cinci e un număr cu noroc, nu crezi? Iar echipa de extragere are limita ei practică. Am făcut rost de o navă mică, dar capabilă, numai bună pentru scopul nostru. Duce cinci oameni şi mai este loc şi pentru colonel. Eu voi face rost de armament, echipamente şi armuri, dar voi puteți aduce orice considerați folositor.

Mi-am plimbat privirea prin camera cu aspect de chilie şi mi-am adus aminte de exteriorul deprimant al clădirilor de pe fundul Canionului Threadfall.

— De trei ori cincizeci de mii, am meditat cu glas tare. Plus cât te costă să închiriezi şi să echipezi o navă. Dacă nu te superi... de unde provin fondurile astea?

— Banii sunt ai mei, răspunse Martinez pe un ton sever. Capturarea lui Jax e un obiectiv pe termen lung, nu un capriciu care m-a apucat de curând. Să mor

sărac ar fi un sfârşit mulţumitor pentru afacerile mele, dacă ar fi s-o fac ştiind că Jax atârnă de cel mai înalt catarg de pe Bridgetop.

Se lăsă o tăcere scurtă. Martinez vorbise atât de calm, atât de serios, încât sensul cuvintelor sale atârna întârziat de finalul spuselor sale. Când l-am perceput, în cele din urmă, cred că ne-am imaginat cu toţii cadavrul executat în stil tradiţional, în stil Haussmann.

— Arme superioare? am întrebat. Nu rahaturi recondiţionate de pe piaţa neagră?

— Cele mai bune.

— Specificaţiile tehnice ale navei? se interesă Sollis.

— Veţi avea timp destul să studiaţi datele pe drumul către punctul de întâlnire. Nu mă îndoiesc că o femeie cu abilităţile tale va reuşi să localizeze cu precizie un punct de intrare.

Sollis păru flatată.

— Atunci cred că intru în joc. Tu, Salvatore?

— Bărbaţii ca Jax sunt o pată pe onoarea Coaliţiei Nordice. Nu toţi am fost nişte monştri. Dacă i-aş putea convinge pe oameni de asta... Nicolosi lăsă propoziţia neterminată, apoi scutură din umeri. Da, sunt de acord. Voi fi onorat, domnule Martinez.

— Ai rămas tu, Dexia, spuse Sollis. Pentru mine, cincizeci de mii de australi sună grozav. Cred că şi pentru tine.

— E hotărârea mea, nu a ta.

— Ziceam şi eu... mi se pare că ai nevoie de banii ăştia, la fel ca noi.

Cred că eram gata să refuz, să ies din cameră şi să mă întorc în ploaia interminabilă şi murdară din Canionul Threadfall. Poate că, dacă aş fi încercat, Norbert ar fi fost obligat să mă reţină, ca să nu încep să

dau din gură despre echipa care se aduna ca să-l aducă pe colonelul Jax în arest. Dar nu aş avea niciodată şansa de a afla ce voia Martinez de la mine dacă refuzam să merg pe mâna lui.

Nu trebuia decât să mă gândesc la imaginea mea din oglindă şi la ce-ar putea face pentru ea cei cincizeci de mii de australi.

Aşa că am acceptat.

Martinez mişcă mâna spre unul din pereții goi, gri-închis, din compartimentul navetei, aprinzând şiruri de tuburi de neon, care se împleteau şi se intersectau, reprezentând diagrama schematică a unei nave, cu scara aferentă.

— Informațiile de pe nava lui Jax sunt fragmentare. Dacă scoți rapoartele contradictorii şi elimini datele nesigure, rămâi cu asta.

— Atât? întrebă Sollis.

— Când vom intra în câmpul vizual, situația se va îmbunătăți. Voi reexamina toate rapoartele, inclusiv pe cele eliminate. Unele – când le vom compara cu nava adevărată – s-ar putea dovedi de încredere. La rândul lor, ne-ar putea dezvălui dispunerea interioară a navei şi, posibil, poziția lui Jax. Până atunci, bineînțeles, senzorii noştri ne vor furniza date de scanare în infraroşu şi radar în profunzime.

— Mi se pare o navă al naibii de mare, am remarcat în timp ce priveam diagrama, scărpinându-mă pe cap.

Ne aflam la o zi distanță de Armesto Field, în mica navetă cuibărită în burdihanul unui vânător de lumină botezat *Moartea Sofonisbei*.

— Dar nu are forma unui vânător de lumină, comentă Sollis. Deci, cu ce avem de-a face?

— Bună întrebare, am zis.

Ceea ce ne arăta Martinez era un fuzelaj dreptunghiular de aproximativ un kilometru de la un capăt la celălalt, poate adânc de o sută de metri şi lat tot de o sută, cu un fel de umflătură sferică la jumătate. La un capăt se ghiceau nişte motoare, iar la celălalt, un complex de amarare de forma unei mănuşi de protecție. Nava era prea boantă pentru călătoria interstelară şi nu avea motoarele montate în exterior, element caracteristic mecanismului de propulsie al Conjoinerilor.

— Îmi pare familiară, totuşi, am adăugat. Mai are cineva senzația de *deja-vu* sau doar eu?

— Nu ştiu, îmi răspunse Nicolosi. Când am văzut-o, am crezut că... Scutură din cap. Imposibil. Trebuie să fie un design de fuzelaj standard.

— Ți-ai dat şi tu seama, am spus.

— Nava asta are un nume? îl întrebă Nicolosi pe Martinez.

— Habar n-am cum îi zice Jax navei sale.

— Nu asta te-a întrebat, rosti Sollis. Te-a întrebat dacă...

— Ştiu cum se numeşte nava, am spus eu încet. Am mai văzut una asemănătoare, când am fost luată la bordul ei. Fusesem rănită într-un schimb de focuri dur, într-una din ultimele bătălii crâncene de la suprafață. M-au dus în spațiu – asta a fost după coborârea elevatorului, deci au fost nevoiți să folosească o navetă – şi m-au urcat la bordul navei. Era o navă-spital care plutea pe orbita planetei.

— Cum se numea nava? întrebă imediat Nicolosi.

— *Privighetoarea*.

— O, nu!

— Eşti surprins.

— Normal că sunt. Şi eu am fost la bordul *Privighetorii*.

— Şi eu, recunoscu Sollis, mai mult în şoaptă. Însă n-am recunoscut-o. Eram prea bulversată ca să-i dau atenție până când m-au readus în stare de funcționare la bordul ei. Până atunci, cred că...

— Şi eu, spuse Nicolosi. M-au dres la bordul *Privighetorii* şi după aceea m-au repatriat.

Ne-am răsucit cu toții încet şi ne-am uitat la Martinez. Chiar şi Norbert, care până atunci nu scosese un cuvânt, se întoarse către stăpânul lui. Martinez clipi, dar dovedi o stăpânire de sine impecabilă.

— Nava este, într-adevăr, *Privighetoarea*. Era prea riscant să vă spun când vă aflați încă pe planetă. Dacă vreun aliat de-al lui Jax i-ar fi aflat identitatea...

Sollis îi reteză vorba:

— De-asta nu ne-ai spus? Sau pentru că ştiai că fusesem deja cu toții la bordul ei?

— Faptul că ați fost cândva la bordul ei a fost un factor de selecție, nimic altceva. Ați fost aleşi pentru această misiune datorită abilităților, nu istoricului vostru medical.

— Şi de ce nu ne-ai spus? vru să ştie Sollis.

— Repet, dacă v-aş fi spus mai mult decât era înțelept să...

— Ne-ai mințit.

— Nu am făcut aşa ceva.

— Stați, rosti Nicolosi pe un ton mai calm decât era de aşteptat. Haideți să... vedem cum rezolvăm asta, vreți? Ne cramponăm de faptul că am fost toți vindecați la bordul *Privighetorii*, când întrebarea pe care ar trebui să ne-o punem e următoarea: ce dracu' caută Jax pe o navă care nu mai există?

— Care-i problema cu nava? am întrebat.

— Problema e, răspunse Nicolosi adresându-mi-se direct, că s-a raportat distrugerea *Privighetorii* spre sfârşitul războiului. Sau n-ai ascultat ştirile?

Am scuturat din umeri.

— Se vede că nu.

— Şi, totuşi, ai ştiut destule despre navă ca s-o recunoşti.

— Aşa cum am zis, îmi aduc aminte cum se vedea din naveta medicală. Eram ameţită de medicamente, nu ştiam dacă voi trăi sau voi muri... totul era amplificat, intens, ca într-un vis urât. Dar după ce m-au vindecat şi m-au trimis înapoi la suprafață, nu cred că m-am mai gândit vreodată la *Privighetoare*.

— Nici măcar când te uiți în oglindă?

— M-am gândit la ce mi-au făcut şi că ar fi putut fi mult mai bine. Dar nu mi-a trecut niciodată prin cap să mă întreb ce s-a întâmplat cu nava după aceea. Aşadar, *ce* s-a întâmplat cu ea?

— Ai spus „m-au vindecat”, remarcă Nicolosi. Asta înseamnă că ai fost tratată de doctori, de bărbați şi femei?

— Şi n-ar fi trebuit să fie aşa?

Bărbatul scutură uşor din cap.

— Bănuiesc că ai fost rănită şi adusă la bordul *Privighetorii* la scurtă vreme după ce a fost terminată.

— E posibil.

— În cazul ăsta, era încă în faza de punere în funcțiune. Eu am urcat la bordul ei mai târziu. Dar tu, Ingrid?

— La fel. N-am văzut nici picior de om cât am stat acolo.

— Aşa a fost concepută să opereze: doar cu echipajul strict necesar pentru deciziile de ordin medical, pe care ea nu le putea lua singură. În majoritatea timpului, echipajul trebuia să lucreze din culise.

— Eu nu-mi amintesc decât o navă-spital, am spus. Nu ştiu nimic despre „punere în funcțiune”.

Nicolosi începu să-mi explice răbdător, ca unui copil care trebuie educat.

Privighetoarea fusese finanțată şi construită de un consorțiu de aristocrați postmuritori bine intenționați. Cum influența lor politică nu reuşise să scurteze războiul (şi cum mulți dintre prietenii lor erau mai mult decât fericiți să continue), se hotărâseră să facă bine schimbând ce se putea: alinând suferința femeilor şi bărbaților muritori implicați în război.

Aşa că au creat o navă-spital, una care nu avea legătură nici cu Coaliția Nordică, nici cu Forțele Sudice. *Privighetoarea* trebuia să stea la dispoziția tuturor soldaților răniți, indiferent de partea cui luptau. La bordul navei neutre, răniților urma să li se acorde îngrijiri medicale, să li se permită recuperarea, pentru ca apoi să fie repatriați. Toți, în afară de cei cu răni foarte grave, aveau să se întoarcă la un moment dat la serviciul activ. Iar *Privighetoarea* avea să atingă stadiul de dezvoltare cel mai înalt, cu echipamente medicale superioare oricărui spital public de pe Sky’s Edge sau din jurul ei. Nu ar fi putut atinge nivelul magic sclipitor al medicinii demarhiste, dar tot avea să fie superioară oricărei experiențe încercate de muritori.

În plus, avea să fie neobosit de eficientă, dedicată exclusiv depăşirii propriului record de vindecări. *Privighetoarea* era proiectată să opereze autonom, ca o singură maşinărie vastă. Sub îndrumarea specialiştilor

umani, urma să-şi perfecţioneze treptat metodele, până când avea să-şi depăşească profesorii. Eu ajunsesem la bordul ei când trecea încă prin fazele timpurii ale curbei de învățare, dar – aşa cum am aflat de la Nicolosi – trecuse curând la „faza operațională”. Până atunci, tot vehiculul lung de un kilometru era sub controlul câtorva tehnicieni şi chirurgi, cu inteligențe de nivel gamma, luând majoritatea deciziilor zilnice. Atunci ajunseseră Sollis şi Nicolosi pe navă. Fuseseră vindecați de maşinării, fiind foarte vag conştienți de o prezență umană supraveghetoare în spatele pereților.

— Şi treaba a mers, spuse Nicolosi. Nava a făcut tot ceea ce speraseră sponsorii ei să facă. A funcționat ca o fabrică uriaşă şi eficientă: sorbea răniți şi scuipa vindecați.

— Numai pentru ca ei să se întoarcă iar la război, am adăugat.

— Sponsorii nu aveau control asupra a ceea ce se întâmpla cu vindecații după ce erau trimişi înapoi. Dar cel puțin erau în viață; cel puțin nu muriseră pe câmpul de luptă sau pe masa de operație. Sponsorii încă puteau crede că făcuseră un lucru bun. Încă puteau dormi noaptea.

— Deci *Privighetoarea* a fost un succes, am spus. Care-i problema? Nu a trecut la uzul civil după armistițiu?

— A fost distrusă chiar înainte de încetarea focului. De aceea nu ar trebui s-o vedem acum. O rachetă NC cu focos nuclear rătăcită, prea rapidă ca să fie interceptată de contramăsurile luate de navă. A spulberat *Privighetoarea*, cu personalul şi cu pacienții de la bord cu tot.

— Acum, că ai pomenit de asta... parcă am auzit, totuşi, şi eu ceva.

Sollis îl străfulgera cu privirea pe Martinez.

— Eu zic să renegociem condițiile. Nu ne-a spus că vom fi obligați să-l extragem pe Jax de pe o navă-fantomă.

Norbert veni lângă stăpânul lui, ca şi cum l-ar fi protejat de Sollis cea furioasă. Martinez, care tăcea de câteva minute bune, îşi scoase ochelarii, îi şterse de cămaşă şi-i puse la loc pe nas cât se poate de calm.

— Poate că ai dreptul să fii furioasă pe mine, Ingrid. Şi poate că am greşit că nu am pomenit de *Privighetoare* mai repede. Dar pentru mine era vital să nu compromit operațiunea comițând o singură indiscreție din neglijență. Toată viața mea este ca o săgeată îndreptată spre o singură țintă: să-l aduc pe colonelul Jax în fața justiției. N-o să dau greş tocmai acum.

— Ar fi trebuit să ne spui despre nava-spital, insistă Nicolosi. Niciunul din noi nu ar fi avut motive să răspândească vestea. Toți vrem ca Jax să primească ce merită.

— Atunci am comis o greşeală pentru care îmi cer scuze.

Sollis clătină din cap.

— Nu cred că scuzele rezolvă problema. Dacă aş fi ştiut că trebuie să mă urc pe *chestia* aia...

— Aveți dreptate, ni se adresă Martinez tuturor. Voi asociați nava cu o experiență traumatizantă şi am greşit că nu am ținut cont de asta.

— Aleluia, spuse Sollis.

Am simțit că e vremea să intru şi eu pe fir.

— Nu cred că vreunul din noi e pe cale să dea înapoi, Tomas. Dar poate că, dacă tot am aflat acum de navă, n-ar strica să ne stimulezi puțin.

— Aveam de gând să vin cu aceeaşi propunere, zise Martinez. Trebuie să înțelegeți că fondurile mele nu sunt inepuizabile şi că oferta mea inițială poate fi considerată generoasă... dar, să zicem, încă cinci mii de australi, pentru fiecare?

— Zece şi poate că rămânem în joc, ripostă Sollis, înainte să apuc să clipesc.

Martinez îi aruncă o privire lui Norbert, apoi, cu o expresie care sugera că cedează prin constrângere, încuviință din cap către Sollis.

— Zece mii de australi să fie, atunci. Ştii să te tocmeşti, nu glumă, Ingrid.

— Dacă tot suntem la negociat, zise Nicolosi, mai sunt şi alte lucruri pe care crezi că ar trebui să le ştim?

— V-am spus că nava e *Privighetoarea*. Martinez ne îndreptă atenția spre diagrama schematică de pe perete. Asta, recunosc cu ruşine, e tot ce ştiu despre ea.

— Dar planurile de construcție? am întrebat.

— Nu au rezistat războiului.

— Fotografii? Imagini?

— Nici ele. *Privighetoarea* opera într-o zonă de război, Dexia. Nefericiții care ajungeau pe ea nu prea aveau chef să facă turul navei.

— Dar personalul de la bord? vru să afle Nicolosi. Membrii lui nu ți-au putut spune nimic?

— Am stat de vorbă cu câțiva supraviețuitori, cu medicii şi tehnicienii care fuseseră la bord în faza de punere în funcțiune.

Nicolosi insistă:

— Dar oamenii care se aflau la bord înainte de armistițiu?

— N-am reuşit să le dau de urmă.

— Dar e clar că n-au murit. Dacă nava e tot acolo, racheta rătăcită n-a avut cum s-o lovească.

— De ce ar inventa cineva o poveste despre o navă făcută fărâme, dacă nu s-a întâmplat aşa? am întrebat.

— Războiul schilodeşte adevărul, răspunse Martinez. Nu e neapărat nevoie să fie la mijloc o intenție malițioasă. Poate că a fost distrus un alt spital. Au fost mai multe pe orbita planetei Sky's Edge, la urma urmei. Poate că unul din ele a avut acelaşi nume. E absolut de înțeles că s-au încurcat treburile în haosul general din zilele acelea.

— Tot nu se explică de ce n-ai dat de urma supraviețuitorilor, spuse Nicolosi.

Martinez se foi stânjenit pe scaun.

— Dacă Jax a pus, într-adevăr, mâna pe navă, atunci poate că nu a vrut să vorbească nimeni despre asta. Poate că personalului i s-a cumpărat tăcerea sau a fost amenințat ca să-şi țină gura.

— Se potriveşte, am zis eu.

— Banii fac să se potrivească multe lucruri, replică Nicolosi.

După două zile, *Moartea Sofonisbei* spinteca bezna în mare viteză, în vreme ce nava lui Martinez urma un plan de zbor preprogramat, conceput să ne aducă în raza de urmărire a navei-spital. Ultranauții scanaseră din nou *Privighetoarea* şi din nou nu primiseră răspuns de la vehiculul inactiv. Toate indicau faptul că nava era într-o comă cibernetică profundă, cât de aproape de moarte se

putea, cu numai câteva sisteme de susținere biotică active, datorită unui strop de energie stocată.

În următoarele douăzeci şi patru de ore ne-am furişat tot mai aproape de ea, reducând distanța la secunde-lumină, apoi la sute de mii de kilometri. Tot nu primeam niciun răspuns de la ea, dar, pe măsură ce distanța scădea, şi senzorii noştri începeau să detalieze scanările. În vreme ce noi, ceilalți, dormeam cu rândul, Martinez stătea la consola lui, punând datele cap la cap, îmbunătățind diagrama schematică. Din când în când, Norbert se apleca peste consolă şi se holba tâmp la imaginea care prindea formă, iar uneori mormăia câte-o remarcă sau observație la care Martinez răspundea în şoapte răbdătoare, uşor condescendente, aşa cum ar vorbi dascălul unui elev încet la minte, dar dornic să învețe. Nu era prima oară că mă impresiona bunătatea evidentă cu care îl trata pe Norbert, matahala înceată, şi m-am întrebat ce trebuie să-i fi făcut războiul ca să-l aducă în starea aceea.

Cu zece ore înainte de amarare, Martinez ne dezvălui roadele trudei sale. Schema de principiu a navei era acum tridimensională, afişată în cilindrul de proiecție de pe puntea înghesuită a navei. Deşi configurația de bază nu se schimbase, noul plan era mult mai detaliat decât cel anterior. Indica punctele de amarare, ecluzele, principalele sisteme mecanice, coridoarele şi spațiile cele mai vaste din interiorul navei. Tot mai erau multe de presupus, dar nu mai aveam impresia că intrăm pe un teritoriu complet necunoscut.

— Cea mai întinsă zonă fierbinte e aici, spuse Martinez, arătând spre un punct aflat cam la un sfert din distanța față de partea frontală a navei. Dacă Jax e pe navă, eu zic că acolo îl vom găsi.

— Atunci e simplu, zise Nicolosi. Intrăm prin ecluza dorsală şi facem un salt direct în puțul acela de acces. Uşor, chiar şi în imponderabilitate. Nu pot fi mai mult de cincizeci sau şaizeci de metri.

— Eu nu sunt prea încântată, rosti Sollis. Aia e o ecluză mare şi poate să fie înțesată cu senzori şi alarme de mare putere.

— Ne poți duce înăuntru? întrebă Nicolosi.

— Găseşte-mi o uşă şi vă duc. Dar nu pot păcăli toate sistemele de siguranță imaginabile şi poți să fii sigur că nava asta dată naibii o să ştie imediat dacă pătrundem în ea printr-o ecluză principală.

— Dar celelalte? am întrebat, încercând să nu pară că-i țin partea lui Sollis. Nu-i la fel de probabil să dea alarma?

— Nimic nu e sigur. Dar eu întotdeauna prefer uşa din spate.

— Cred că Ingrid are dreptate, spuse Martinez, încuviințând din cap. Avem toate şansele să ne apropiem şi să amarăm fără zgomot. Jax va fi dezactivat toate sistemele neesențiale, inclusiv senzorii de proximitate. Dacă aşa stau lucrurile – dacă nu găsim nicio dovadă că am declanşat alarmele – atunci cred că ar fi cel mai bine să avansăm tot pe furiş. Arătă cu degetul dincolo de umflătura rotundă de la mijlocul navei. Asta va însemna să intrăm pe *aici* sau pe *aici*, printr-una din ecluzele astea mici de serviciu. Sunt de acord cu Ingrid: probabil că nu sunt dotate cu alarme.

— Înseamnă că vom mai avea patru sau cinci sute de metri de mers târâş prin navă, rosti Nicolosi, lăsând clar să se înțeleagă ce părere are despre asta. Patru sau cinci sute de metri, pentru care nu avem decât o hartă aproximativă.

— Ne vor ghida costumele, explică Martinez.

— Eu tot sunt îngrijorat. Dar, dacă aşa ai hotărât, mă voi supune.

M-am întors către Sollis.

— Ce-ai spus atunci... să nu petrecem la bordul *Privighetorii* niciun minut mai mult decât e necesar.

— Nu glumeam.

— Ştiu. Dar ai spus-o într-un anumit fel. Ştii despre nava aceea ceva ce noi nu ştim? Mi-ai părut speriată şi nu înțeleg de ce. La urma urmei, e doar un spital dezafectat.

Sollis mă cercetă scurt înainte de a vorbi:

— Spune-i, Nicolosi.

Nicolosi o privi placid.

— Ce să-i spun?

— Ceea ce e clar că nu ştie. Lucrul acela despre care niciunul dintre noi nu se înghesuie să vorbească.

— Of, te rog...

— Of, te rog ce? am întrebat.

— E numai o poveste cu zâne, un basm stupid, răspunse Nicolosi.

— O poveste stupidă care, totuşi, susține că *Privighetoarea* nu a fost spulberată de o explozie.

— Ce tot vorbiți acolo? am insistat. Ce poveste?

Martinez fu acela care îmi răspunse:

— Că la bordul ei s-a petrecut o nenorocire. Că ultimul lot de bolnavi şi răniți a ajuns pe navă, dar nu a fost văzut plecând de pe ea. Că toate încercările de a contacta personalul tehnic au eşuat. Că a fost dusă la bord o echipă de cercetare, dar nici de ea nu s-a mai auzit niciodată.

Am râs.

— La naiba! Şi noi plănuim să urcăm la bord?

— Acum pricepi de ce sunt aşa de nerăbdătoare să terminăm odată cu povestea asta, rosti Sollis.

— E doar o poveste, se supără Martinez. Nimic altceva. O poveste care să sperie copiii, nu să ne descurajeze pe noi ca să nu-l mai capturăm pe Jax. De fapt, nu m-ar mira deloc dacă Jax sau aliații lui ar fi împrăştiat chiar ei povestea. Dacă ar fi să ne întoarcă pe noi din drum în clipa asta, ar însemna că le-ar fi servit de minune scopurilor, nu credeți?

— Poate, am răspuns cu jumătate de gură. Dar tot mi-ar fi plăcut să-mi fi spus dinainte. Nu mi-ar fi afectat hotărârea de a accepta slujba asta, totuşi, ar fi fost frumos să ştiu că ai încredere în mine.

— Dar am încredere în tine, Dexia. Pur şi simplu am presupus că nu te interesează basmele pentru copii.

— De unde ştii că Jax e la bord?

— Am mai discutat. Am sursele mele, pe care trebuie să le protejez, şi ar fi...

— A fost unul din pacienți, nu-i aşa?

Martinez îşi smulse ochelarii de pe nas, de parcă întrebarea mea avea de-a face, în mod neaşteptat, cu lucrurile despre care vorbeam.

— Ştiu doar că Jax e la bordul *Privighetorii*. Cum a ajuns acolo nu mă priveşte.

— Şi nu te deranjează că s-ar putea să fie mort, ca toți cei aflați acolo când nava şi-a găsit sfârşitul? întrebă Sollis.

— Dacă e mort, tot veți primi douăzeci şi cinci de mii de australi.

— Plus cei zece pe care i-am negociat deja.

— Plus aceia, aprobă Martinez, de parcă ar fi trebuit să ne fi dat seama singuri.

— Nu-mi miroase-a bine, mormăi Sollis.

— Nici mie, adăugă Nicolosi. Dar am venit aici să ducem la capăt o treabă, iar datele materiale s-au schimbat. Avem o navă, iar omul pe care îl vrem se află la bordul ei. Ce spune Martinez e adevărat: nu trebuie să ne lăsăm intimidați de poveşti, mai ales când suntem atât de aproape de a ne atinge scopul.

— Intrăm, îl înhățăm pe Jax şi ieşim dracului afară, spuse Sollis. Nu pierdem vremea, nu facem turul navei, nu vânăm suvenire.

— Nu am absolut nicio obiecție la asta, am rostit.

— Luați ce vreți, ne strigă Martinez peste umărul lui Norbert, în timp ce intram în depozitul de armament din spatele compartimentului presurizat al navetei. Dar nu uitați: veți purta costume presurizate şi vă veți deplasa prin spații înguste. În plus, vă veți afla la bordul unei nave.

Sollis se împinse în fața mea, coborând spre un obiect pe care abia atunci l-am observat. Scoase din stativ arma cu excimeri, lucioasă, albastru-închis, şi o cântări în palme.

— Hei, un Breitenbach!

— A venit Moş Crăciun mai repede? am întrebat-o.

Sollis îşi luă o mină afectată, duse arma la ochi, activă sistemul de ochire, lovi butonul de activare. Arma chiță veselă. Lumini albastre începură să sclipească pe pat, indicând că e gata de utilizare.

— Pentru că merit, zise Sollis.

— Tare-aş vrea să îndrepți chestia aia în altă parte.

— Mai bine să n-o îndrepți spre nimic, bolborosi Nicolosi.

Pusese şi el ochii pe o piesă care ieşea în evidență. Detaşă o armă lungă, de un negru mat, cu un dragon

roşu-rubiniu stanțat pe țeavă. Ținea botul căscat, ca un piton gata să-şi înghită victima.

— Lansator de plasmă cu ghidare laser, zise el admirativ. Obraznică, dar frumoasă.

— Deci nu te prea lauzi cu finețea.

— N-am apucat să folosesc una din astea în război, Dexia.

— Pentru că au fost interzise. Unul din puținele lucruri de bun-simț asupra căruia au reuşit să cadă de acord ambele părți.

— Înseamnă că acum mi s-a ivit şi mie ocazia s-o folosesc.

— Credeam că ideea e să-l extragem pe Jax, nu să dăm găuri de zece metri în *Privighetoare*.

— Nu-ți face griji. Voi fi foarte, foarte atent.

Aruncă bazooka pe umăr, apoi îşi continuă drumul în jos pe interval.

Eu am luat un pistol, l-am cântărit în palmă, l-am pus înapoi pe stativ. Am găsit ceva mai pe gustul meu, o puşcă cu gloanțe, şi am deschis încărcătorul ca să verific dacă e plin. Tehnică inferioară, dar sigură: ceilalți doi nu aveau decât să se descurce cu armele lor cu energie dirijată, văzusem eu cât de uşor e să dai greş cu ele în condiții de luptă.

— Bună bucățică, Dexia, zise Sollis, dându-şi aere de superioritate.

— Am învățat la şcoala veche.

— Mda, am observat.

— Dacă ai o problemă, putem oricând să facem un exercițiu de tragere la țintă.

— Hei, n-am nimic împotrivă. Mă bucur că ai găsit ceva pe placul tău. Te descurci oricum mai bine decât

Norbert. Sollis arătă cu capul peste umăr. Se pare că el a tras paiul mai scurt.

M-am uitat în jos pe interval. Norbert stătea la capătul unui stativ, studiind o armă scurtă şi îndesată, cu design necunoscut. În mâinile lui, părea ridicolă, făcută pentru o păpuşă.

— Eşti sigur că pe aia o preferi? i-am strigat. Poate vrei să te uiți la una din astea...

Norbert se uită la mine ca la o idioată. Nu ştiu ce-a făcut atunci – n-am văzut să fi mişcat din mână – dar arma îndesată se desfăcu imediat, alungindu-se şi deschizându-se ca o cutie cu un puzzle complicat, până când aproape că-şi dublă dimensiunile, arătând de două ori mai înspăimântătoare. Avea calitatea extraordinară şi precizia de maestru a tehnicii de pe alte planete. O jucărie demarhistă, probabil, însă una foarte, foarte periculoasă.

Sollis şi cu mine am schimbat priviri în tăcere. Norbert găsise cea mai avansată şi mai eficientă armă din depozit.

— Merge, aprecie el, înainte de a o aduna la loc şi de-a o vârî la centură.

Ne apropiam pe furiş. Zeci de mii de kilometri, apoi mii, apoi sute. Mă uitam prin hublouri, cu luminile din interior stinse, cu privirea încordată în direcția în care scanările noastre radar şi în infraroşu ne spuneau că aşteaptă nava-spital. Când mai aveam douăzeci şi patru de kilometri, ştiam că ar trebui s-o zăresc, dar eu tot nu vedeam decât stele în bezna absorbitoare din jurul lor. Mă încercă brusc un sentiment visceral – cât de uşor era să pierzi ceva acolo, afară – urmat imediat de senzația

ameţitoare că eram extraordinar de mici şi de singuri, acum că vânătorul de lumină plecase.

Apoi, deodată, se ivi *Privighetoarea*.

Ne apropiam înclinat, astfel că fuzelajul era în pantă şi de dimensiuni reduse. Era atât de întuneric, încât nu se ghiceau decât anumite margini şi suprafeţe. Niciun hublou, nicio lumină aprinsă, nicio staţie de amarare luminată. Nava arăta întunecată şi moartă, ca un filon de cărbune. Mi se păru dintr-odată absurd să cred că mai trăieşte cineva la bordul ei. Poate să fi rămas doar cadavrul colonelului Jax, dar nu un trup viu sau măcar menţinut în viaţă artificial, care să ne garanteze restul plăţii.

Martinez trecuse nava noastră pe control manual. Prin mici manevre abile de propulsare, scăzu distanţa sub doisprezece kilometri. La şase kilometri, consideră că e sigur să activeze proiectoarele şi să le plimbe de-a lungul fuzelajului, confirmând poziţia ecluzelor şi a staţiilor de amarare. Se vedeau urmele impacturilor cu micrometeoriţi şi ale arsurilor provocate de particule cu energie înaltă, însă nimic neaşteptat la o navă care zăcea acolo de la armistiţiu. Dacă avea mecanisme de reparare automată, dormeau şi ele. Nici când am dat un tur fuzelajului şi l-am baleiat de pe partea cealaltă nu am găsit urme că am fi fost detectaţi. Tot ezitant, Nicolosi acceptă că vom respecta strategia lui Sollis, intrând printr-una din ecluzele de serviciu.

Venise momentul să ne începem misiunea.

Am amarat. Am intrat lent, dar tot se auzi un „buf” zdravăn când clemele de captură ne apucară şi ne transportară micul vehicul în coca navei-spital. M-am gândit la ecoul acelui „buf” care străbătea *Privighetoarea*

pe toată lungimea ei, scăzând treptat în intensitate, dar nu destul ca să nu atingă un sistem de alarmă stând la pândă cu infinită răbdare, ca să alerteze nava inactivă de prezența vizitatorilor. Câteva minute am atârnat în liniște, cu privirea ațintită pe hublouri sau pe afişajele senzorilor, aşteptând cel mai mic semn de activitate. Însă nava era cufundată în beznă. Nicio schimbare detectabilă în starea ei de comă.

— Nu s-a întâmplat nimic, spuse Martinez, spărgând liniştea cu o şoaptă. Tot nu ştie că suntem aici. Ecluza e a voastră, am deschis deja uşile.

Sollis, îmbrăcată în costum, intră în ecluză cu trusa ei de instrumente. Cât a lucrat ea, ne-am îmbrăcat şi noi costumele şi armurile în cea mai mare liniște. Eu nu mai purtasem un costum spațial până atunci, dar Norbert ne-a ajutat pe toți cu activitatea aceea nouă: mâinile lui uriaşe făceau legăturile delicate cu dexteritate surprinzătoare. Odată îmbrăcată în costum, m-am simțit ca într-o armură biomecanică şi am înțeles imediat cum e cu indicațiile de susținere biotică de pe marginea vizierei. Nu trebuia să le dau prea multă atenție: dacă nu intervenea o defecțiune, costumul avea destulă energie şi rezerve ca să mă mențină în viață în stare perfectă trei zile; mai multe, dacă eram pregătită să suport puțin disconfort. Niciunul dintre noi nu avea de gând să stea atâta pe *Privighetoare*.

Sollis era aproape gata când ne-am adunat în spatele ei, în ecluză. Uşile interioare şi exterioare de pe partea noastră erau deschise, expunând uşa cenuşie exterioară a navei-spital, prinsă bine de conectorul de amarare cu închidere ermetică. Mă îndoiam că Sollis mai fusese nevoită să spargă o navă înainte, dar uşa nu părea să-i dea de furcă. Deschisese un panou de acces şi conectase

un pumn de cabluri colorate care duceau la un modul improvizat din trusa ei. Lucra la o tastatură mică, modificând tiparele de lumină de pe panou. Fața unei femei – o expresie goală, aspră şi neiertătoare în acelaşi timp – apăruse într-un cadru oval de deasupra panoului.

— Cine e? am întrebat.

— *Privighetoarea*, răspunse Sollis, adăugând o explicație: nava avea propria personalitate de nivel gamma care făcea lucrurile să meargă. O treabă de gândire excelentă, după toate aparențele: a trecut testul Turing cu brio, e la fel de deşteaptă ca orice maşină înainte de a trebui s-o tratezi ca pe-o ființă umană.

M-am uitat la fața cu trăsături încruntate a femeii, aşteptându-mă să ne ia la întrebări în orice clipă. Mi-am imaginat vocea ei dură şi amenințătoare, cerând să afle ce căutăm la bordul *Privighetorii*, călcând granițele navei *ei*, ale spitalului *ei*.

— Ştie că…

Am lăsat întrebarea neterminată. Sollis clătină din cap.

— Nu-i decât o fațetă fără minte a conceptului principal. Nu numai că e inactivă – imaginea e înghețată în memoria uşii – dar nu pare să aibă conexiuni de date funcționale cu motorul senzorial principal. Ai aşa ceva, *Privighetoareo*?

Chipul ne privi impasibil, dar nu spuse nimic.

— Vezi? E ca moartă. Eu zic că motorul senzorial nu merge deloc. Aici, afară, nava nu ar avea nevoie decât de un dram de inteligență ca să supraviețuiască.

— Deci nivelul gamma e deconectat?

— Îhî. Şi aşa e cel mai bine. Nu vrei ca inteligența aia să zacă prea mult prin jur fără să aibă ceva de făcut.

— De ce?

— Pentru că o ia razna. Din cauza asta, Conjoinerii nu permit inteligență de nivel gamma în maşinăriile lor. Consideră că e un fel de sclavie.

— Administrarea unui spital trebuie să fi fost suficientă ca să oprească inteligența gamma a *Privighetorii* să scape de sub control.

— Să sperăm. Să sperăm, într-adevăr.

Sollis îşi admiră munca, apoi scoase un mormăit de satisfacție când un şir de lumini sclipiră portocaliu. Decuplă un mănunchi de cabluri colorate şi se uită la trupa care aştepta.

— În regulă, putem intra. Pot să deschid uşa oricând sunteți gata.

— Ce e de partea cealaltă?

— După datele uşii, aer. Trimix. Al naibii de rece, dar nu înghețat. Cu presiunea ne descurcăm. Nu sunt sigură că-l putem *respira*, dar...

— Nu respirăm nimic, i-o retează Martinez. În ecluza noastră încap două persoane. Una din ele vei fi tu, Ingrid, pentru că ştii să lucrezi cu mecanismul. Te voi însoți eu şi pe urmă îi vom aştepta pe ceilalți în capătul îndepărtat, după ce am stabilit că mediul e sigur.

— Poate că ar trebui să meargă unul din noi în locul tău, am sugerat, întrebându-mă de ce nu se oferise Norbert să o ia înaintea stăpânului său. Tu te poți lipsi de noi, dar noi nu ne putem lipsi de tine. Fără tine, Jax nu-şi mai primeşte răsplata.

— Drăguț din partea ta, Dexia, dar te-am plătit ca să mă ajuți, nu ca să-ți asumi riscuri în locul meu.

Martinez îşi făcu vânt în față. Norbert, Nicolosi şi cu mine ne-am dat înapoi, ca să se poată închide uşa interioară. Pe canalul comun am auzit-o pe Sollis

spunând: „Deschidem *Privighetoarea*. Aşteptaţi: nivelul de comunicare s-ar putea să scadă odată ce am trecut de partea cealaltă a metalului.”

Nicolosi se împinse pe lângă mine înapoi pe punte. Am auzit icnetul greu al servomecanismelor când se deschise uşa. Zgomot de respiraţie şi frecuş, dar nimic alarmant.

— În regulă, vorbi Sollis. Trecem în ecluza *Privighetorii.* Închid uşa exterioară. Când trebuie s-o deschideţi, apăsaţi orice tastă.

— Niciun semn de viaţă încă, strigă Nicolosi.

— Uşa interioară pare că se va deschide fără nicio încurajare din partea mea, anunţă Sollis. Ar trebui doar să trag de mânerul ăsta... gata?

— Dă-i drumul, Ingrid, l-am auzit pe Martinez.

Alte servomecanisme, mai discrete. După câteva momente, Sollis raportă:

— Am intrat. Nicio surpriză. Plutim într-un fel de staţie de depozitare, lată de vreo zece metri. E întuneric, bineînţeles. Este o uşă pe peretele opus, probabil duce la coridorul principal care ar trebui să treacă pe lângă ecluza asta.

Mi-am amintit să-mi aprind lumina în cască.

— Poţi deschide ambele uşi? întrebă Nicolosi.

— Da, dar nu deodată, pentru că mi-ar da bătaie de cap şi am fi detectaţi.

— Atunci intrăm în două etape. Norbert, tu primul. Dexia şi cu mine te urmăm.

Ne-a luat mai mult decât aş fi vrut, dar, în cele din urmă, toţi cinci am trecut de partea cealaltă a ecluzei. Nu mă mai aflasem în imponderabilitate decât o singură dată, în timpul programului de recuperare, după ce fusesem rănită, dar tot îmi aminteam, chiar dacă vag,

cum trebuie să mă mişc. Ceilalți se descurcau şi ei. Efectele îmbinate ale lămpilor din căşti alungau întunericul în colțurile incintei, reliefând aspectul şi mai sinistru al uşii pomenite de Sollis. Mi-a trecut prin cap că undeva, în bezna aceea, se afla colonelul Jax sau ce-o fi rămas din el.

Agitată, am dus mâna la centură ca să mă asigur că arma mea e tot acolo.

— Verificați-vă hărțile din căşti, ne spuse Martinez. Are toată lumea datele de suprapunere şi de poziționare?

— La mine e-n regulă, am răspuns, odată cu ceilalți trei, conştientă că e foarte uşor să te rătăceşti pe o navă uriaşă ca *Privighetoarea* dacă nu-ți poți determina poziția.

— Eu merg în față, spuse Nicolosi, luându-şi avânt prin beznă spre uşă, înainte de a apuca să protesteze cineva.

L-am urmat cât am putut de aproape, încercând să-mi controlez respirația îngreunată de efort. Pe pereții puțului erau montate brățări de prindere şi balustrade, aşa că ne mişcăm deplasându-ne de la un suport la altul; numai rezistența aerului ne împiedica să alunecăm neîntrerupt. Străbăteam cu uşurință un metru pe secundă; în ritmul acela, nu ne va lua mult să traversăm nava pe lățime, însemnând că ratasem coridorul axial pe care îl căutam sau că acesta pur şi simplu nu exista. Dar, tocmai când mă gândeam că avansasem prea mult, Nicolosi încetini. M-am agățat de un suport ca să nu mă lovesc de picioarele lui.

Se uită înapoi la noi, obligându-mă să mijesc ochii din cauza luminii din casca lui.

— Iată coridorul principal, puțin mai jos decât ne-am aşteptat. Se poate străbate în ambele sensuri.

— Cotim la stânga, spuse Martinez, mai mult în şoaptă. Cotim la stânga şi mergem o sută de metri, poate o sută douăzeci, până la sectorul de centrifugare. Ar trebui să ne târâm pe drum drept, fără obstacole.

Nicolosi se răsuci, apoi privi în spate.

— Nu zăresc la mai mult de douăzeci de metri în față. Am putea foarte bine să vedem unde duce.

— Încet şi cu grijă, ne îndemnă Martinez.

Am înaintat de-a lungul fuzelajului. În momentele în care pluteam de la un suport la altul, îmi țineam respirația şi încercam să surprind zgomotele navei, trimise în casca mea de senzorul acustic al costumului. Nu auzeam decât cum se târau ceilalți, şuieratul şi zumzăitul sistemelor de susținere biotică. În afară de asta, *Privighetoarea* era la fel de liniştită ca la sosirea noastră. Dacă ne sesizase prezența, nu dădea niciun semn.

Parcurseserăm vreo patruzeci de metri de la joncțiune; mai aveam cel puțin o treime din drum până la sectorul de centrifugare, când Nicolosi se opri. M-am agățat de un suport înainte să mă lovesc de călcâiele lui, apoi m-am uitat în spate, ca să văd dacă au înțeles şi ceilalți mesajul.

— Probleme? întrebă Martinez.

— O intersecție în formă de T în față. Nu ştiam că urmează aşa ceva.

— Nici nu trebuia să urmeze, explică Martinez. Dar nu-i de mirare că nava se abate de la planuri pe ici, pe colo. Câtă vreme nu dăm de-o fundătură, putem să înaintăm spre colonel.

— Dau eu cu banul sau dai tu? întrebă Nicolosi privindu-ne peste umăr, cu fața luminată de casca mea.

— Nu e niciun indicator sau semn pe perete?

— Nici la stânga, nici la dreapta.

— În cazul ăsta, ia-o la stânga, hotărî Martinez, înainte de a-i arunca o privire lui Norbert. De acord?

— De acord, spuse matahala. La stânga, apoi la dreapta. Dă-i drumul.

Nicolosi îşi luă avânt cu picioarele, urmat de noi. N-am scăpat din ochi busola automată şi i-am fost recunoscătoare când ne-a detectat schimbarea de direcție, deşi datele de suprapunere indicau acum că trecem printr-un un perete solid.

Străbătuserăm douăzeci sau treizeci de metri când Nicolosi se opri din nou.

— Tunelul coteşte la dreapta, raportă el. Se pare că ne întoarcem pe drumul cel bun. E toată lumea de acord?

— Eu, da, am răspuns.

Dar n-am mai parcurs decât cincisprezece-douăzeci de metri din noul traseu când Nicolosi încetini şi anunță din nou:

— Am ajuns la o uşă masivă, un fel de ecluză internă. Se pare că vom avea nevoie de Sollis din nou.

— Faceți-mi loc, ne ceru ea, iar eu m-am tras într-o parte ca să treacă pe lângă mine, încercând să evit să ne ciocnim.

În afară de armele pe care şi le alesese din depozitul de armament, de costumul ei atârnau tot felul de unelte pentru deschis uşi, care zdrăngăneau lovindu-se una de alta când se mişca. Nu mă îndoiam că putea deschide orice uşă, dacă i se dădea timp. Dar ideea de a petrece

ore întregi în măruntaiele *Privighetorii* nu mă prea entuziasma.

Am lăsat-o pe Sollis să examineze uşa: o auzeam cum bolboroseşte îngânduratã ceva despre design, cum țâțâie, zumzăie şi vorbeşte singură. Deschise panouri şi cablă echipamente, ca înainte. Aceeaşi față neprimitoare se încrunta la noi de pe un ecran oval.

După câteva minute, Martinez oftă şi vorbi:

— E vreo problemă, Ingrid?

— Niciuna. Pot să deschid uşa asta în zece secunde. Vreau doar să fiu al dracului de sigură că asta e una din fațetele inactive ale *Privighetorii*. Asta înseamnă perceperea conexiunilor de pe ambele părți ale cadrului. Bineînțeles, dacă preferați să dăm năvală...

— Vorbeşte mai încet, o avertiză glasul gros al lui Norbert.

— Port costum spațial, neghiobule.

— Presiunea de afară. Sunetul călătoreşte, aer la sticlă, sticlă la aer.

— Ai cinci minute, hotărî Martinez. Dacă nu găseşti ce cauți până atunci, deschidem uşa orice-ar fi. Şi Norbert are dreptate, hai să nu facem gălăgie.

— Atunci nu mă presați, mormăi Sollis.

Însă peste trei minute începu să-şi deconecteze instrumentele şi întoarse capul cu o expresie triumfătoare.

— Nu-i decât o ecluză de urgență, în caz că se depresurizează partea asta de navă. Probabil că s-au gândit s-o introducă după ce au fost trasate primele planuri.

— Nu e niciun pericol ca, trecând de ea, să alertăm *Privighetoarea*? am întrebat.

— Nu pot spune că nu există riscuri, dar eu zic că putem trece.

— Deschide-o, îi ceru Martinez. Toată lumea să se țină bine, în caz că e vid sau subpresiune de partea cealaltă.

I-am respectat instrucțiunile, dar, când s-a deschis uşa, aerul a rămas la fel de calm ca înainte. Dincolo, în jocul luminilor noastre, se desluşea un coridor scurt, terminat cu o uşă identică. De data asta, am avut toți loc să ne strecurăm înăuntru, în timp ce Sollis se ocupa de al doilea mecanism de închidere.

Un sistem de cabluri cerea ca prima uşă să fie închisă ca să poată fi deschisă a doua, dar asta nu punea probleme. Acum că Sollis ştia ce să caute, lucra mult mai repede; se pricepea la meseria ei, iar noi ne bucuram că era aşa. Nu mă îndoiam că se va descurca şi mai repede la ieşire.

— Suntem gata să intrăm, oameni buni. După indicatoare, aerul e la fel de rece şi de partea cealaltă, aşa că nu vă desfaceți la costum.

Am auzit un declic când unul din noi, poate Nicolosi, poate Norbert, eliberă un mecanism de siguranță. Parcă ar fi tuşit cineva într-un teatru. Am dus mâna la armă şi am armat-o.

— Deschide, zise Martinez în linişte.

Uşa pufăi şi se deschise larg. Luminile noastre spintecară întunericul din spatele ei, sugerând un spațiu mai adânc şi mai vast decât mă aşteptam. Sollis se aplecă din prag, luminând cu lampa din cască detalii fugitive ale suprafețelor reflectate. Am zărit, preț de-o clipă, sclipirea unor obiecte sticloase întinzându-se într-un spațiu infinit.

— Raportează, Ingrid, spuse Martinez.

— Cred că putem intra. Am ajuns lângă un perete sau o podea, nu ştiu ce anume e. Sunt suporturi de mână şi balustrade. Se pare că duc într-o cameră, probabil de partea cealaltă.

— Stai pe loc, spuse Nicolosi, aflat chiar în fața mea. O iau eu înainte din nou.

Sollis se uită înapoi şi-şi înghiți supărarea.

— E-n regulă, mă descurc. Doar n-o să te las numai pe tine să ai parte de toată distracția.

Nicolosi mormăi ceva. Nu cred că avea simțul umorului.

— Poți să iei arma mea, dacă vrei.

— Mă descurc, spuse Sollis, dar cu voce clar şovăitoare.

N-am condamnat-o; una era să deschizi drumul printr-o cameră mare şi întunecată, alta pe un coridor îngust. Nu era cine să sară la tine şi să te apuce din peretele unui coridor.

Sollis începu să avanseze târâş pe interval.

— Încet şi cu grijă, spuse Martinez aflat în urma mea. Încă mai avem timp.

— Suntem chiar în spatele tău, am asigurat-o, simțind că are nevoie de sprijin moral.

— Sunt bine, Dexia. Nu-i nicio problemă. Doar că n-am chef să scap suportul şi să alunec în dracu' ştie ce...

Începu să se deplaseze ritmic, apucând cu grijă suporturile pe rând. După ea venea Nicolosi, urmat imediat de mine. În afară de mişcarea noastră şi de zgomotul sistemelor din costume, nava era tăcută ca o criptă.

Dar nu mai era chiar atât de întunecată.

Acum că pătrunsesem în cameră, aceasta începu să-şi dezvăluie secretele în pete de lumină palidă, întinse pe

o distanță nesfârşită. Probabil că luminile fuseseră dintotdeauna acolo, dar prea slabe ca să le observăm înainte de a intra.

— Se aude zgomot de aparate.

— Ştiam de ele, zise Martinez. Ne-a fost clar de la bun început că nava e inactivă, nu moartă.

Mi-am plimbat privirea în jur, ca să văd mai bine obiectele sticloase pe care le desluşisem înainte. Pe partea cealaltă a intervalului cu balustradă, întinzându-se pe mai multe rânduri, se aflau sute de recipiente transparente, fiecare de mărimea unui bidon de ulei, rotund în partea de deasupra, aşezat pe un soclu grimetalizat, cu butoane de control, afişaje şi mufe de intrare. Erau trei niveluri, al treilea şi al doilea aşezate peste primul, pe un stativ foarte subțire. Majoritatea soclurilor erau inactive, poate doar unul din zece indica o citire luminată.

— Isuse, rosti Sollis.

Probabil văzuse ceea ce tocmai văzusem şi eu: recipientele conțineau organe umane într-o soluție chimică verde, conectate la linii de substanțe nutritive şi cabluri electrice. Nu eram specialistă în anatomie, dar tot am recunoscut inimi, plămâni, rinichi, intestine încolăcite ca şerpii. Oricine ar fi ştiut ce sunt: globi oculari, crescuți cu zecile într-o singură cuvă, clătinându-se pe tulpinile lungi ale nervilor optici, ca nişte specii ciudate de anemone-de-mare atotvăzătoare, mâini sau membre întregi, organe genitale, măşti de piele şi muşchi ai unor fețe fără ochi. Fiecare organ extern era reprezentat în zeci de exemplare de diverse mărimi, de la copil la adult, bărbat şi femeie şi, în ciuda lichidului verde, tot se vedeau deosebiri discrete de nuanțe ale pielii şi de pigmentare.

— Încetişor, Ingrid, am spus, ca s-o calmez şi pe ea, dar şi pe mine.

Ştiam că e o navă-spital. Era doar o chestiune de timp până când urma să dăm peste o asemenea privelişte.

— Chestiile astea... rosti Nicolosi în şoaptă. De unde provin?

— Din două surse principale, îi răspunse Martinez, prea calm, după părerea mea. Nu toți cei care ajungeau la bordul *Privighetorii* puteau fi salvați; evident, nava, ca orice spital, nu era capabilă de miracole. Acolo unde era cazul, decedatului i se prelevau organe intacte pentru o utilizare ulterioară. Folositor, bineînțeles, dar o asemenea resursă n-ar fi putut susține singură niciodată necesitățile chirurgicale ale *Privighetorii*. Din acest motiv, nava a fost dotată cu echipamente care să producă singure organe, pe principiile bine stabilite ale manipulării celulelor stern. Fabricile de organe ar fi lucrat întruna, menținând stocul la nivel maxim.

— Acum nu pare la nivel maxim, am zis eu,

— Nu mai suntem într-o zonă de război. Nava e inactivă. Nu mai trebuie să-şi mențină capacitatea chirurgicală obişnuită.

— Atunci de ce-şi menține o anumită capacitate? De ce mențin unele recipiente organele în viață?

— Fără risipă, fără lipsuri, probabil. O rezervă strategică, pentru ziua în care nava ar putea fi chemată din nou la acțiune.

— Crezi că pur şi simplu aşteaptă să fie reactivată?

— E doar o maşinărie, Dexia. O maşinărie care stă în aşteptare. Nu e cazul să ne agităm.

— Nimeni nu se agită, am spus, dar n-am fost deloc convingătoare, de parcă eu aş fi fost cea speriată.

— Hai să mergem în partea cealaltă, propuse Nicolosi.

— Mai avem de parcurs jumătate din distanță, raportă Sollis. Mi se pare că văd peretele opus. Cred că ne aşteaptă o uşă.

Ne-am deplasat în continuare, prinzându-ne de suporturi când cu o mână, când cu cealaltă. Înconjurată de organele închise în sticlă, nu m-am putut abține să mă gândesc la oamenii din care făcuseră parte multe din ele. Dacă mi-ar fi aparținut mie, cred că aş fi ales să bântui *Privighetoarea* cu o furie răzbunătoare, îndreptată spre cine nu trebuia.

Nu la asta ar trebui să te gândeşti, mi-am zis, tocmai când recipientele începură să se mişte.

Ne-am oprit cu toții, agățându-ne de cel mai apropiat suport. La două sau trei rânduri în spatele intervalului cu balustradă, un şir de recipiente alunecau lin spre peretele îndepărtat al încăperii. Se deplasau la unison, unul după altul. Când inima începu să-mi bată din nou, mi-am dat seama că rândul trebuie să fie legat la o bandă transportoare ascunsă în cadrul de susținere.

— Nu mişcă nimeni, vorbi Nicolosi.

— Nu-i a bună. Nu-i a bună, repetă Sollis. Afurisita de navă n-ar trebui să ştie...

— Linişte, şuieră Martinez. Lăsați-mă să trec pe lângă voi. Vreau să văd unde ajung recipientele alea.

— Ai grijă, îl sfătui Norbert.

Ignorându-l, Martinez ne-o luă înainte. L-am urmat repede, străduindu-ne să nu facem zgomot şi să nu alunecăm de pe interval. Recipientele îşi continuară mişcarea lină şi tăcută, până când banda ajunse la peretele opus şi se răsuci nouăzeci de grade, ducându-le într-o incintă acoperită, ca un scanner de siguranță. Majoritatea erau goale, dar, sub ochii noştri, unul dintre

cele pline şi active căzu înăuntru. N-am avut la dispoziție decât o frântură de secundă, dar mi s-a părut că văd cum un antebraț şi o mână se întind de pe soclul de susținere biotică.

Banda se opri. Se făcu linişte perfectă, apoi urmară o serie de declicuri şi bâzâituri. Niciunul din noi nu vedea ce se întâmplă în incintă, dar în clipa următoare nici nu mai fu nevoie. Era evident.

Banda reveni, însă rulă înapoi de data asta. Recipientul dispărut apăru gol. M-am gândit mai bine la ce văzusem înainte, ca să mă asigur că nu greşesc, dar nu m-am îndoit că antebraţul cu mâna fusese scos din recipient. Am bănuit că se aflau deja în altă parte a navei.

Recipientele făcură drumul înapoi, întorcându-se la pozițiile inițiale, probabil, apoi se opriră. În afară de membrul lipsă, încăperea arăta exact aşa cum o găsisem.

— Nu-mi place, spuse Sollis. Nava trebuia să fie moartă.

— Inactivă, o corectă Martinez.

— Nu crezi că ceea ce tocmai s-a întâmplat are legătură cu prezența noastră la bord? Nu crezi că Jax tocmai a fost trezit?

— Dacă Jax ar şti de prezența noastră, am fi aflat deja.

— Nu pricep cum de poți vorbi atât de calm.

— Nu s-a întâmplat decât că *Privighetoarea* şi-a îndeplinit una din sarcinile de rutină. Am constatat deja că menține unele organe în stare preoperatorie, iar acesta e unul din stocurile de țesuturi. Nu trebuie să ne mire că nava se hotărăşte din când în când să-şi mute o parte din rezerve din punctul A în punctul B.

Sollis scoase un mârâit de frustrare – mi-am dat seama că nu credea explicațiile lui Martinez – şi se deplasă cu ajutorul mâinilor spre uşă.

— Dacă se mai întâmplă aşa ceva, eu am plecat, ne anunță ea.

— În locul tău, m-aş gândi de două ori, o avertiză Martinez. E al naibii de lung drumul spre casă.

Am ajuns-o pe Sollis din urmă şi am atins-o pe braț.

— Nici mie nu-mi place, Ingrid. Dar Martinez are dreptate. Jax nu ştie că suntem aici. Dacă ar şti, cred că nu s-ar limita să mute recipiente dintr-o parte într-alta.

— Sper că ai dreptate, Scarrow.

— Şi eu, am mormăit în barbă.

Am continuat să avansăm de-a lungul axei principale a navei, urmând un coridor foarte asemănător cu cel pe care-l traversasem înainte de a intra în banca de organe. Şerpuia şi cotea brusc, apoi se îndrepta din nou. După busole, mergeam tot spre Jax, sau cel puțin spre partea din navă în care era cel mai posibil să-l găsim, viu sau mort.

— Ce-am vorbit mai devreme... rosti Sollis, vreau să zic, mult mai devreme, despre cum a fost distrusă nava asta la sfârşitul războiului...

— Cred că mi-am exprimat clar punctul de vedere, Ingrid. Nu aduci un om în fața justiției dacă te tot iei după poveşti.

— Avem cam un milion de tone de navă care poate fi salvată. Poate că e ceva adevărat în povestea trupei care a venit la bord şi n-a mai plecat.

— Te rog... se lamentă Martinez.

— Deci cine opunea rezistență? am întrebat. Cine au fost cei care i-au oprit să preia *Privighetoarea*?

Îmi răspunse Nicolosi:

— Echipajul strict necesar. Agenții de securitate ai postmuritorilor care au finanțat afacerea asta, poate chiar sistemele de protecție ale navei. Dacă credeau că e atacată...

— Dacă pe nava asta a avut loc vreun conflict armat, am întrebat eu, unde sunt urmele?

— Nu-mi pasă de urme, mi-o reteză Sollis. Vreau să ştiu ce s-a întâmplat cu cadavrele.

Am ajuns la altă ecluză cu uşă dublă. Sollis se apucă imediat de treabă, dar, dacă m-am aşteptat să lucreze mai repede acum că deschisese câteva uşi fără probleme, m-am înşelat. Făcea întruna conexiuni, verifica tot felul de afişaje, bombănea pentru sine destul de tare ca s-o auzim şi noi prin legătura vocală. Chipul *Privighetorii* ne urmărea dezaprobator, ca un portret al unui strămoş dezamăgit.

— Asta s-ar putea să-mi dea mai mult de lucru, vorbi Sollis. Recepționez linkuri de date active derulate în afara cadrului.

— Adică e cuplată încă la sistemul nervos? întrebă Nicolosi.

— N-aş zice că-i exclus.

Nicolosi îşi plimbă degetele pe țeava neagră a armei sale cu plasmă.

— Am putea să ne întoarcem şi să încercăm altă rută.

— Nu ne întoarcem, spuse Martinez. Nu acum. Deschide uşa, Ingrid. Ne asumăm riscul şi ne mişcăm cât de repede putem de acum înainte.

— Eşti sigur? Ținea un cablu între degete. Odată ce-l conectez, nu mai avem cum să dăm înapoi.

— Fă-o.

Sollis cuplă cablul. În aceeaşi clipă, faţa *Privighetorii* se animă, trezită la viaţă. Uşa ne vorbi. Avea un ton strident şi metalic, dar şi o undă de autoritate feminină:

— Aceasta este Vocea *Privighetorii.* Încercaţi să pătrundeţi într-o zonă de securitate. Prezentaţi-vă la administraţia centrală pentru a obţine autorizaţia necesară.

— Rahat, se enervă Sollis.

— Nu te aşteptai la asta? am întrebat-o.

— Nu mă aşteptam la o faţetă activă. Poate că motorul senzorial nu e oprit, cum am presupus.

— Aceasta este Vocea *Privighetorii.* Încercaţi să pătrundeţi într-o zonă de securitate. Prezentaţi-vă la administraţia centrală pentru a obţine autorizaţia necesară.

— O mai poţi forţa? întrebă Nicolosi.

— Da... cred.

Sollis conecta încă un cablu, făcu nişte reglaje şi se dădu înapoi când se deschise uşa.

— *Voilà*.

Faţa tăcu şi deveni iarăşi o mască, dar acum chiar aveam impresia că suntem urmăriţi, că ochii femeii privesc în toate direcţiile deodată.

— Crezi că Jax a aflat de noi acum? am întrebat, în timp ce Sollis îşi lua avânt să intre în staţia de depozitare dintre cele două seturi de uşi.

— Nu ştiu. Poate am deschis uşa la timp, înainte de a da alarma.

— Dar nu poţi fii sigură.

— Nu.

Sollis părea jignită. Se apucă să deschidă uşa cealaltă, mai repede, urgenţa fiind mai presantă decât precauţia. M-am asigurat că arma mea e acolo unde o

lăsasem şi că nu era trasă piedica. În jurul meu, ceilalți respectau acelaşi ritual.

Mi-am dat seama, treptat, că lui Sollis îi trebuia mai mult timp decât era normal. Plecă de lângă uşă, lăsând echipamentul conectat la panoul de serviciu deschis.

— Ceva nu merge, spuse ea, după ce înghiți în sec. Costumele astea pe care ne-ai pus să le îmbrăcăm, Tomas... cât de bune sunt?

— Costume biomecanice, testate în luptă. De ce întrebi?

— Pentru că uşa ne spune că nava e inundată din acest punct încolo. Că vom înota prin ceva.

— Înțeleg, zise Martinez.

— A, nu, am intervenit eu, scuturând din cap. N-o să facem aşa ceva. Nu intrăm sub apă.

— Nu sunt sigură că e apă, Dexia.

Sollis bătu cu degetul în panoul de afişaj, de parcă aş fi fost în stare să pricep numerele şi simbolurile de pe el.

— Poate fi orice fel de lichid cald, zău.

Martinez ridică din umeri.

— Poate fi o scurgere de siguranță... pierderi în partea asta de navă. Nimic îngrijorător. Costumele noastre vor rezista fără probleme, cu condiția să n-o tărăgănăm prea mult.

L-am țintuit cu privirea prin viziera lui transparentă, fixându-i ochii, asigurându-mă că nu întoarce capul.

— Eşti sigur? Nu vor înțepeni costumele pe noi imediat ce se vor uda?

— Costumele vor rezista. Sunt atât de sigur, încât voi trece dincolo primul. Când veți auzi că am ajuns de partea cealaltă în siguranță, mă puteți urma cu toții.

— Nu-mi place. Dacă instrumentele lui Ingrid nu funcționează sub apă?

— Nu avem ce face altceva decât să mergem înainte, spuse Martinez. Dacă această parte a navei e inundată, tot la ea vom ajunge, indiferent pe ce drum o luăm. E singura cale.

— Atunci, să pornim, am spus. Dacă costumele astea au trecut printr-un război, sunt convinsă că o să ne treacă şi pe noi de încăperea următoare.

— Nu de costume mă tem eu, vorbi Nicolosi, examinând arma încă o dată. Nimeni nu a pomenit de... imersiune... cât am fost în depozitul de armament.

Am dus mâna la gură conspirativ şi m-am adresat armei mele primitive:

— Dacă trecem de partea cealaltă cu bine, te schimb cu altceva.

Nicolosi nu mai spuse nimic. Cred că i-a scăpat poanta.

Peste două minute eram deja dincolo, plutind imponderabili în bezna încăperii inundate. Lichidul părea apă, dar nu puteai fi sigur de asta. Orice mediu se simțea dens şi vâscos când purtai costum, chiar şi aerul. Detectorii mei de pericol toxic nu înregistrau nimic, dar asta nu însemna că lichidul era neapărat inofensiv. Detectorii erau astfel reglați încât să recunoască doar câteva toxine folosite frecvent în război, nu să adulmece fiecare agent dăunător care existase vreodată.

Vocea lui Martinez îmi bâzâi în cască.

— Nu există suporturi de mâini sau sârme de ghidaj. Va trebui să înotăm drept înainte, bazându-ne pe busole. Dacă ne menținem fiecare în câmpul vizual al celorlalți, nu ar trebui să avem probleme.

— Hai să-i dăm drumul, ne îndemnă Nicolosi.

Am început să înotăm cât de bine puteam, conduşi de Nicolosi, care avansa cu mişcări de braţ hotărâte şi cu armele clătinându-se de curele. Am fi înaintat greu şi lent numai luptându-ne cu costumele de pe noi, dar mai căram şi armamentul. Abia vedeam în faţa ochilor; abia reuşeam să întindem braţele cât de cât; abia izbuteam să dăm din picioare ca să avansăm câte puţin. Lămpile căştilor se străduiau să lumineze la zece-douăzeci de metri în orice direcţie, iar uşa prin care intrasem se pierdu curând în beznă. Am simţit ghearele panicii, teama că, dacă busolele ne-ar înşela, nu ne-am mai găsi drumul.

Însă busolele nu ne înşelară, iar Nicolosi nu slăbi ritmul. După două minute de înotat, ne strigă:

— Văd peretele. E chiar în faţa noastră.

În câteva secunde l-am zărit şi eu, răsărind din bezna deasă, cu nuanţe de roşu palid. Oricâtă uşurare aş fi simţit, era înăbuşită de constatarea că peretele nu părea să aibă nicio denivelare, se întindea perfect neted în orice direcţie cădea lumina.

— Nu e nicio uşă, am remarcat.

— Poate am deviat puţin, presupuse Nicolosi.

— Busolele nu indică devieri.

— Atunci poate că uşile sunt deviate. Nu-i nimic, o să le găsim lovind peretele în spirală, pornind de la locul nostru de aterizare.

— Asta dacă există vreo uşă.

— Dacă nu există, ne croim drum cu armele.

— Mă bucur că ai găsit o soluţie, am spus, dându-mi seama că vorbeşte serios.

Peretele era din ce în ce mai aproape. Cu cât avansam mai mult spre el, cu atât se vedea mai bine în lumina lămpilor noastre şi cu atât mai clar îmi dădeam seama

că era ceva în neregulă cu el. Era plat, fără elemente de sprijin ori panouri, deschizături sau piese din echipamentul tipic unei nave, dar nu avea suprafața dintr-o bucată, cum mă aşteptasem să constat la o placă masivă construită din material pentru nave spațiale. Avea o textură neliniştitoare, semăna cu hârtia fibroasă de proastă calitate, îl străbăteau linii subțiri, puțin mai închise la culoare decât fondul, dar nu respectau niciun tipar geometric. Se curbau şi se ramificau şi din ele porneau alte linii, şi mai subțiri, micşorându-se ca nervurile unei frunze.

Fulgerător, mi-am dat seama ce era şi mă cuprinse greața. Când Nicolosi atinse suprafața cu palma, aceasta cedă ca o trambulină, absorbind forța impactului şi împingându-l pe Nicolosi înapoi, până când lichidul înconjurător îi stopa elanul.

— E... am încercat să spun.

— Piele. Ştiu. Mi-am dat seama chiar înainte de-a o apăsa. M-am oprit, dar nu destul de repede ca să evit contactul cu pielea. Cedă sub greutatea mea, lăsându-se atât de mult, că m-am temut să nu trec prin ea. Apoi mă aruncă în direcția din care venisem. Luptându-mă cu un val de greață, m-am împins înapoi în lichid şi am plutit până în dreptul celorlalți.

— Rahat, se enervă Sollis. Asta nu-i bine. Ce caută *pielea* asta blestemată...

— Nu vă alarmați, spuse Martinez, răsuflând greu după fiecare cuvânt. E doar o altă formă de bancă de organe, ca încăperea pe care am străbătut-o deja. Probabil că lichidul prin care înotăm e un mediu de susținere a creşterii, ca lichidul amniotic. În condiții de război, toată camera asta ar fi fost plină de perdele de piele în creştere, întinse pe mii de metri.

Nicolosi îşi pipăi cureaua şi scoase o lamă zimțată care sclipi amenințător chiar şi în lichidul roz.

— O tai.

— Nu! urlă Martinez.

Sollis, care stătea lângă Nicolosi, îl prinse de braț.

— Uşurel, soldat. Trebuie să existe o cale mai bună.

— Există, confirmă Martinez. Lasă cuțitul, te rog. Putem să ocolim pielea dacă-i găsim marginile.

Nicolosi stătea cu lama în mână.

— Aş prefera s-o iau pe scurtătură.

— În piele sunt terminații nervoase. Taie-le şi dispozitivul de monitorizare va şti imediat. Apoi va şti şi nava.

— Poate că nava ştie deja.

— Nu ne asumăm riscul.

Ezitant, Nicolosi vârî cuțitul înapoi la cingătoare.

— Am crezut că am căzut de acord să ne mişcăm mai repede de acum înainte, ne reproşa el.

— Repede, dar nu nesăbuit, rosti Sollis. Erai gata să întreci măsura.

Martinez trecu pe lângă mine şi mă atinse uşor, înotând spre stânga. M-am dus după el, urmată de ceilalți. După niciun minut de înaintare greoaie, am văzut o margine închisă la culoare. Semăna cu o ramă de tablou care ținea întinsă pânza de piele. În spatele ei, abia vizibil, se întindea unul din pereții încăperii, ciuruit de structuri de consolidare masive.

Mi-am permis o clipă de relaxare. Pericolul nu dispăruse, tot eram în mediul cel mai claustrofob pe care mi-l puteam imagina, dar cel puțin acum încăperea nu mai părea nemărginită.

Martinez îşi înfrâna înaintarea apucându-se de cadru. M-am oprit să-mi trag sufletul lângă el şi m-am uitat

atent în spatele cadrului, la ceea ce speram că e peretele spre care ne-am îndreptat de la bun început. Însă am dat cu ochii de o altă fâşie de piele, întinsă pe alt cadru, separată de noi de o distanță cât un stat de om. Iar în depărtare am desluşit cu greu al treilea cadru, poate şi pe al patrulea.

— Câte sunt? i-am întrebat pe ceilalți, care ajunseră şi ei la ramă şi se cocoțară pe ea ca nişte ciori.

— Nu ştiu, răspunse Martinez. Patru, cinci... poate vreo douăsprezece. Dar e-n regulă. Putem să înotăm pe lângă ele, apoi să cotim la dreapta şi să ne întoarcem, acolo unde bănuim că e ieşirea. Ridică vocea. E toată lumea de acord? Aveți probleme cu costumele?

— Lumini, zise Nicolosi încet.

Ne-am întors spre el.

— Aici, jos, vreau să zic, arătând cu capul în direcția celorlalte bucăți de piele. Am întrezărit un pâlpâit, o sclipire în apă, sau în lichidul amniotic sau ce dracu' o fi fost.

— O văd şi eu, anunță Norbert.

Am privit în jos şi am constatat că avea dreptate; Nicolosi nu avusese vedenii. O lumină palidă tremura între următoarele două straturi de piele.

— Indiferent ce-o fi, mie nu-mi place, am zis eu.

— Nici mie, spuse Martinez. Dar, şi dacă se întâmplă ceva între straturile de piele, nu e treaba noastră. Înotând pe lângă ele, le evităm complet.

Îşi luă avânt cu picioarele surprinzător de hotărât, iar eu l-am urmat repede. Reversul fâşiei de piele era o plasă fină de fibre de susținere palide, matricea structurală pe care probabil că a crescut şi din care s-a hrănit pielea. Cabluri negre şi groase treceau pe dedesubt, aranjate într-un fel de circuit.

Al doilea strat, aflat imediat sub cel dintâi, avea altă pigmentare decât cel de deasupra lui. Altfel părea identic, întinzându-se intact în ceața trandafirie. Licărul de lumină se vedea prin țesut, conturând venele şi arterele în clipele când era cel mai intens.

Am trecut pe sub al doilea strat şi am privit încordați la spațiul gol întins până la următorul. Lumina care pâlpâia surprindea un ansamblu de activități secrete. Patru roboți ca nişte calmari trebăluiau de zor. Fiecare maşinărie avea un corp conic, ancorat de piele de un mănunchi de brațe ca nişte bice, care ieşeau din baza boantă a conului. Roboții erau prinşi într-o operație chirurgicală de mare precizie: îndepărtau un dreptunghi de piele de mărimea unei pături, tăindu-l pe toate cele patru părți. Aveau propria lor sursă de lumină care pâlpâia la capetele câtorva brațe, dar sclipirea mai intensă provenea de la un instrument de tip laser, din vârful unui braț segmentat, mai gros decât celelalte. Nu mi-am dat seama dacă pâlpâirea avea legătură cu operația de tăiere sau cu vindecarea instantanee care se petrecea imediat după ea. Nu se vedea sânge, iar pielea din jurul tăieturii nu părea afectată.

— Ce fac? am întrebat în şoaptă.

— Recoltează probe, îmi răspunse Martinez. Tu ce credeai?

— Ştiu că recoltează probe. De fapt, am vrut să întreb *de ce* o fac. Pentru ce le trebuie pielea?

— N-am idee.

— Ne-ai dat o groază de răspunsuri în banca de organe, domnule Martinez, rosti Sollis.

Ne-am oprit toți în loc, plutind la acelaşi nivel cu roboții-chirurgi.

— Pentru o navă care, cică, e inactivă, mi se pare că se petrec al dracului de multe.

— *Privighetoarea* creşte piele aici, am intervenit. Pricep chestia asta. Nava îşi menține o provizie de bază, în caz că e implicată în alt război. Dar asta nu explică de ce trebuie să recolteze piele *acum*.

Martinez se cam fâstâci:

— Poate că o testează... se asigură că creşte conform planului.

— Pentru asta e nevoie de o bucățică. Mult mai puțin decât câțiva metri pătrați, asta-i sigur. Aici se taie piele cât să acopere un om.

— Tare mi-aş fi dorit să nu spui asta, zise Nicolosi.

— Hai să mergem mai departe, ne îndemnă Martinez.

Şi avea dreptate, mi-am zis. Activitatea roboților ne tulbura, dar noi nu venisem acolo ca să vizităm nava.

Înotând mai departe – fără ca roboții să dea semne că ne-ar fi observat – m-am gândit la cele spuse de Sollis mai devreme, şi anume că nu era deloc înțelept să laşi o inteligență de nivel gamma funcțională fără să-i dai ceva de lucru. Altfel, din cauză că datoria este adânc înrădăcinată în secvențele ei logice, încetul cu încetul, în linişte, o ia razna definitiv.

Dar *Privighetoarea* stătea singură acolo de la sfârşitul războiului. Ce însemna asta pentru mintea ei supraveghetoare? Se conducea spitalul singur – îndeplinindu-şi îndatoririle din viața anterioară, oricât de inutile deveniseră – pentru că mintea înnebunise deja, sau era acesta ultimul efort depus pentru a-şi păstra mintea sănătoasă?

Şi ce legătură avea asta cu misiunea noastră, cu bărbatul pe care venisem să-l luăm? m-am întrebat.

Am continuat să înotăm, lăsând în urmă strat după strat de piele. Din când în când, treceam pe lângă altă echipă chirurgicală, alt grup de roboți ocupați cu recoltarea de probe. În zonele în care tăiaseră deja, țesutul era decupat în dreptunghiuri şi fâşii perfecte, expunând plasa ca de tifon a matricei de creştere. Pe alocuri vedeam petice pe jumătate vindecate, pielea crescând la loc transparentă ca hârtia de orez. Când se va fi vindecat complet, mă îndoiam că va mai rămâne vreo urmă de tăietură.

Zece straturi, douăsprezece – apoi, în sfârşit, peretele pe care îl aşteptam se ivi ca un miraj. Dar nu era produsul imaginației mele, nici alt strat de piele întinsă ca pe-o tobă. Acelaşi tipar de structuri de sprijin ca pe peretele opus.

Se auzi Sollis:

— Se vede uşa, fraților. Mai avem puțin şi ieşim de-aici. O iau înainte ca să mă apuc de treabă.

— Bine, Ingrid, îi răspunse Martinez.

Peste câteva secunde am văzut şi eu ecluza, uşurată că Sollis nu se înşelase. Ingrid înotă repede, apoi, chiar în timp ce aluneca pentru a se opri în uşă, începu să-şi desfacă de la centură uneltele şi cablurile. Eram bucuroasă că o găsise Martinez. Puteai să spui orice despre ea, dar se pricepea să descuie uşi.

— Veşti bune, spuse ea după un minut de cuplat şi decuplat cabluri. Este aer de partea cealaltă. Nu mai trebuie să înotăm multă vreme în supa asta.

— Cât mai avem? vru să ştie Nicolosi.

— Nu pot risca un scurtcircuit, amice. Trebuie să fac lucrurile pe rând.

Chiar în timp ce vorbea Sollis, mi-am dat seama că făceam umbre pe perete, ceea ce nu se întâmplase

înainte. M-am răsucit şi m-am uitat înapoi, pe unde înotasem, în direcția noii surse de lumină care ştiam că trebuie să fie acolo. Patru roboți-calmar se apropiau de noi târând între ei o pătură de piele proaspăt recoltată, fiecare prinzând-o de un colț cu două tentacule argintii segmentate. Se mişcau mai rapid decât înotam noi, stimulați de un sistem de propulsie care scuipa un lichid din vârful conului.

Sollis țâşni în spate când uşa exterioară a ecluzei se deschise brusc.

— N-am... vru să spună ceva.

— Ştiu, am întrerupt-o. Vin roboții. Probabil că au dat o comandă pentru deschiderea ecluzei.

— Haideți să ne dăm la o parte, spuse Martinez, împingându-se cu picioarele de perete. Luați ce puteți, dar nu pierdeți prea mult timp.

Sollis începu să-şi recupereze echipamentul vârându-l la centură cu degete înfrigurate. Maşinăriile se apropiară, bucata de piele se ondula ca un covor zburător. Încetiniră, apoi se opriră. Luminile lor azvârleau săgeți aprinse prin lichid. Se uitau la noi şi se întrebau ce căutam între ei şi uşă. Unul din roboți, atras de mişcare, îşi direcționă raza către Martinez. Acesta încetini şi atârnă împietrit de raza orbitoare, ca o molie prinsă într-o rază de soare.

Nimeni nu scoase un cuvânt. Propria mea respirație era cel mai puternic zgomot din univers, dar nu reuşeam s-o controlez.

Un alt robot dădu drumul colțului pe care-l ținea. Pluti un moment lângă stratul de piele, ca şi cum s-ar fi întrebat ce opțiuni are. După aceea mă izolă de toți ceilalți şi porni spre mine. Pe măsură ce se apropia, părea mult mai mare şi mai amenințător decât mi-l

imaginasem. Trupul conic era la fel de lung ca al meu, iar tentaculele cele mai groase păreau destul de puternice ca să facă rău, şi fără să tragă cu arma cu laser. Când îşi desfăcu brațele, ca pentru a mă cuprinde cu ele, a trebuit să mă lupt cu teama ca să nu mă dau înapoi.

Robotul mă examină. Începu cu casca, ciocănind în ea şi zgâriind-o uşor, luminându-mi vizorul. Vru s-o răsucească pentru a o detaşa de conexiunile de la gât. Indiferent că mă recunoscuse ca om sau o rămăşiță plutitoare neidentificabilă, ajunse la concluzia că dezmembrarea mea era cea mai înțeleaptă cale de urmat. Mi-am zis că-l mai las să mă cerceteze câteva secunde, şi pe urmă, imediat ce simt că slăbeşte casca, trec la acțiune, chiar dacă asta însemna să-i atrag atenția că nu sunt o rămăşiță.

Dar tocmai când luam această hotărâre, robotul îmi lăsă casca în pace şi-şi continuă examinarea în partea de jos. Întinse două tentacule de o parte şi de alta a armurii care îmi proteja pieptul, încercând s-o îndepărteze ca pe-o crustă uriaşă. Am reuşit să-mi stăpânesc frica, îndrăznind să sper că-şi va pierde interesul mai devreme sau mai târziu. După aceea renunță la armură şi trecu la armă, în care ciocăni uşor, ca un spirit la o şedință de spiritism. Brusc, aşa cum începuse, renunță. Îşi strânse tentaculele într-un mănunchi în formă de pumn, se îndepărtă de mine şi se deplasă lent spre Nicolosi, bâjbâind iar cu ele întinse în față.

Aş fi vrut ca Nicolosi să nu mişte. N-avea rost să înotăm. Niciunul din noi nu se deplasa mai rapid decât roboții. Probabil că şi-a dat şi el seama de asta sau l-a paralizat groaza, pentru că nici nu clinti când îl cercetă

robotul. Maşinăria îl studie cu încetinitorul, cu tentaculele deschise mai larg, apoi îl scrută cu raza de lumină din cap până-n picioare, de parcă tot nu şi-ar fi dat seama cu ce creatură are de-a face. Pipăia şi examina cu blândeţe surprinzătoare. Prin conexiunea de voce am auzit zgomot de metal frecând pe metal, însoţit de respiraţia rapidă şi întretăiată a lui Nicolosi.

Nu te pierde cu firea...

Maşinăria ajunse la gâtul lui, examină interfaţa dintre cască şi ansamblul de protecţie a toracelui, apoi coborî la armură, introduse un tentacul subţire sub ea, acolo unde se afla modulul vulnerabil de susţinere biotică, şi îl retrase foarte încet.

Se îndepărtă de Nicolosi întorcându-şi capătul bont. Părea să-şi fi încheiat examinarea. Ceilalţi trei roboţi plutiră vigilenţi cu trofeul lor de piele. Nicolosi oftă şi respiră uşurat.

— Cred că... şopti el.

Marea lui greşeală. Robotul se îndreptă, îşi rearanjă tentaculele în poziţie de lucru şi se apropie din nou de el, măsurându-l cu lumina intensă de sus până jos, mai hotărât. Venea şi al doilea robot, clar decis să-şi ajute partenerul în examinarea lui Nicolosi.

M-am uitat la Sollis. Privirile ni se întâlniră îngrozite.

— Poţi ajunge la uşă...

— Nici gând.

— Nicolosi, am spus, fără să mai şoptesc. Nu te mişca, poate că te lasă iar în pace.

Dar el nu avea de gând să stea nemişcat; nu de data asta. Sub ochii mei, duse mâna la arma cu plasmă şi-o aduse în faţă ca pe-un harpon, cu botul larg îndreptat spre robotul cel mai apropiat.

— Nu! strigă Norbert, glasul lui răsunând prin apă ca un tun în adâncuri. N-o folosi! Nu aici!

Dar Nicolosi nu mai ținea cont de argumente raționale. Avea o armă. Fiecare celulă din corp îi striga să tragă. Aşa că trase.

Într-un fel, arma făcu tot ceea ce îi ceru. Plasma descărcată străpunse robotul cum străpunge raza de soare un nor. Maşinăria se dezintegră într-o explozie de aburi şi foc, de rămăşiţe negre zguduite de unda de şoc. Apoi aburii – lichidul amniotic vaporizat – înghiţiră totul, inclusiv pe Nicolosi şi arma lui. Deşi purtam costum, am resimțit bubuitura ca pe-o lovitură de baros. Nicolosi mai trase o dată, ca şi cum ar fi vrut să se asigure că distrusese robotul. Cel de-al doilea se apropiase suficient ca să fie aruncat înapoi de forța exploziei, dar îşi reveni repede şi-şi continuă înaintarea.

— Mai mulți, spuse Norbert.

Când am ridicat ochii deasupra straturilor de piele, am văzut la ce se referea. Roboții veneau câte unul sau câte doi, abandonându-şi operația chirurgicală pentru a investiga ce se întâmplă.

— Am dat de belea, am spus.

Norul de aburi se risipi şi dezvălui silueta plutitoare a lui Nicolosi şi ciotul armei distruse îndepărtându-se. Probabil că se petrecuse ceva foarte rău când trăsese a doua oară. Nici măcar nu eram sigură că Nicolosi mai trăia.

— Eu merg la uşă, anunță Norbert, trăgându-şi arma demarhistă. Voi ocupați-vă de roboți.

— Ai de gând să spulberi uşa după ce s-a întâmplat cu Nicolosi? l-am întrebat.

— Nu-i de ales, îmi răspunse şi arma se desfăşură în mâna lui.

Martinez îşi luă avânt şi porni spre matahală.

— Nu. Dă-mi-o mie. Mă ocup eu de uşă.

— Prea mare pericol, protestă Norbert.

— Dă-mi-o.

Norbert ezită şi o clipă am crezut că vrea să se opună, dar îi dădu calm lui Martinez arma demarhistă şi o acceptă în schimb pe cea cu gloanțe, care dispăru în mâna lui înmănuşată. În clipa aceea mi-am pierdut orice urmă de respect față de el. Dacă rolul lui era să-l apere pe Martinez, nu aşa trebuia să procedeze.

Dintre toți, numai Norbert şi cu mine aveam arme cu gloanțe. Mi-am detaşat al doilea pistol şi i l-am dat lui Sollis. Ea îl luă recunoscătoare şi nu avu nevoie de prea multă convingere ca să-şi țină la centură arma cu energie dirijată. Roboții erau uşor de ucis, cu condiția să-i lăsăm să se apropie destul de mult ca să-i nimerim. Nu mă îndoiam că instrumentele chirurgicale erau periculoase, dar nu le-am dat ocazia să ne atingă. Nu că maşinăriile manifestau deliberat intenții ostile față de noi. Încă se purtau de parcă investigau o defecțiune la bordul navei. Ne-ar fi putut omorî, dar asta s-ar fi întâmplat numai dacă nu înțelegeau ce eram.

Totuşi, noi nu aveam o provizie de gloanțe inepuizabilă, iar încărcarea manuală nu era o opțiune în apă. Tocmai când am început să mă îngrijorez că roboții ne vor depăşi mult ca număr, vocea lui Martinez îmi răsună în cască:

— Sunt pregătit să trag. Urmați-mă imediat ce trec de a doua uşă.

Arma demarhistă se declanşă, iluminând, pentru o clipă, detaliile înceţoşate din întreaga incintă. Urmă a doua şarjă, apoi a treia.

— Martinez, am spus. Vorbeşte-mi.

Îmi răspunse cu mare întârziere:

— Sunt tot aici. Prima uşă. Arma are un ciclu...

Mai mulți roboți roiau în jurul nostru, pocnind din tentacule ca din bice. M-am întrebat cât va mai dura până când vor ajunge semnale la motorul senzorial al *Privighetorii* şi nava îşi va da seama că nu avea de-a face doar cu o defecțiune locală.

— De ce nu-i doboară? întrebă Sollis, trăgând controlat glonț după glonț.

— Puşcă de vânătoare. Tragi de trei ori, încarcă, tragi de trei ori, iar încarcă, zise Norbert, drept explicație. Nu tir rapid. Dar merge bine sub apă.

— Acum ne-ar prinde bine cele trei şarje, am spus.

Martinez îmi bâzâi în ureche:

— Gata. Trag până golesc arma. Vă sugerez să începeți să înotați de pe-acum.

M-am uitat la silueta plutitoare a lui Nicolosi, inertă ca atunci când ieşise din norul de aburi iscat de propria lui armă.

— Cred că-i mort... am spus încet. Dar tot ar trebui să ne...

— Nu, mă întrerupse Norbert, cam nervos. Lasă-l.

— Poate că-i doar leşinat.

Martinez trase de trei ori, trei fulgere scurte.

— Dați-i drumul! l-am auzit strigând, dar ceva nu era în regulă cu glasul lui. Ştiam că şi el fusese rănit, dar nu cât de tare.

Norbert şi Sollis traseră ultimele două gloanțe în roboții care se apropiau de noi în continuare, apoi îşi făcură vânt cu picioarele pe lângă mine, în direcția ecluzei. M-am uitat cum plutea Nicolosi, ştiind că nu m-aş mai putea suporta dacă n-aş încerca să-l scot de

acolo. Mi-am agățat arma la centură şi am pornit înot spre el.

— Nu! strigă iar Norbert, ghicindu-mi intenția. Lasă-l! Prea târziu!

Am ajuns la Nicolosi şi l-am prins cu brațul drept pe după gât, lipindu-i capul de pieptul meu. Am dat din picioare cât de repede am putut, am încercat să mă împing în față cu brațul liber. Tot nu-mi dădeam seama dacă e mort sau viu.

— Lasă-l, Scarrow! Prea târziu!

— Nu pot să-l las! am strigat, la rândul meu, cu glas chinuit.

Trei roboți veneau spre mine şi povara mea bâjbâind din tentacule. Am mijit ochii în lumina lor orbitoare şi am încercat să mă concentrez să ieşim amândoi în siguranță. Fiecare lovitură din picioare, fiecare balansare stângace a brațului îmi storcea ultima picătură de vlagă din muşchi. În cele din urmă, am cedat.

I-am dat drumul lui Nicolosi. Trupul său se răsuci lent şi prin vizorul lui i-am zărit fața: palidă, leoarcă de transpirație, înțepenită într-un rictus de teamă, dar nu de om mort, nici măcar inconştient. Ținea ochii larg deschişi. Ştia exact ce i se va întâmpla când i-am dat drumul.

N-am avut de ales.

Un braț puternic mă prinse pe sub cască şi începu să mă tragă din fața pericolului. Nicolosi alunecă spre roboți. Am închis ochii când tentaculele se încolăciră în jurul lui şi începură să-i caute punctele slabe, ca nişte copii care nu ştiu cum să rupă mai repede ambalajul cadourilor.

Vocea lui Norbert se auzi tunând sub apă:

— E mort.
— Era viu. Am văzut.
— E mort. Gata povestea.

M-am împins printr-o perdea unduitoare de apă roz. Aerul din coridor conținea abur de lichid amniotic, deşi Martinez făcuse o gaură cât să treacă un om prin ea în fiecare uşă a ecluzei. Metalul spart se deschidea ca o floare cu petale zdrențuite. În față, prinşi într-un bazin de lumină mişcătoare conturat de lămpile căştilor, Sollis şi Martinez se îndepărtau greoi, ca racul, de uşa distrusă. Sollis îl susținea pe Martinez, făcând toată treaba în locul lui. Chiar în imponderabilitate, tot trebuia să depui efort ca să tragi după tine un corp.

— Ajut-o, îmi zise Norbert mai mult în şoaptă, scuturându-şi ultima bulă roz agățată de metalul armei.

Fără să-mi aştepte reacția, se întoarse şi începu să tragă prin apă în roboții rămaşi.

Am ajuns-o din urmă pe Sollis şi am ajutat-o să-l care pe Martinez. De-a lungul coridorului, panourile pâlpâiau în roşu aprins, sincronizate cu vaietul prevestitor de moarte al sirenei. Tot la zece metri, întruchiparea navei vorbea din perete – mai multe voci estompate într-un cor agitat.

— Atențiune, atențiune, avertizau fețele. Aceasta este Vocea *Privighetorii*. S-a detectat un incident în laboratorul de culturi numărul trei. Sistemele de evaluare şi reducere a pagubelor au fost inițiate. Ar putea fi necesară evacuarea parțială a zonei afectate. Vă rog să aşteptați instrucțiuni. Atențiune, atențiune.

— Ce-a pățit Martinez? am întrebat-o pe Sollis.

— A încasat o schijă când a găurit uşa. Arătă spre o despicătură adâncă din armura lui Martinez, în partea

stângă a sternului. N-a perforat costumul, dar sunt sigură că a provocat răni. Coaste rupte, un plămân afectat, poate. A vorbit o vreme dincolo, dar acum e mut ca peştele.

— Fără Martinez, nu mai avem ce misiune să îndeplinim.

— N-am zis că-i mort. Costumul pare încă funcțional. Am putea să-l lăsăm aici şi să-l recuperăm la întoarcere.

— Cu atâția roboți care mişună peste tot? Cât timp crezi că o să-l ignore?

Am privit înapoi, după Norbert. Trăgea mai rar acum, ocupându-se de cele câteva maşinării rămase care mai voiau să examineze pagubele. În cele din urmă, se opri, schimbă încărcătorul, apoi, după ce aşteptă zece-douăzeci de secunde, se întoarse cu spatele la peretele de apă. Porni spre noi.

— Poate că nu vor mai veni alți roboți.

— Mai vin, mă contrazise el. Mult mai mulți. Niciunde sigur, acuma. Nava alertată total. *Privighetoarea* trezită la viață.

— Poate că ar trebui să ne luăm tălpăşița, am spus. Pe Nicolosi l-am pierdut... Martinez e scos din funcție... în niciun caz nu mai avem forța necesară ca să punem mâna pe Jax.

— Mergem după Jax, insistă Norbert. Venit pentru el, plecăm cu el.

— Şi cu Martinez cum rămâne?

Norbert se uită la rănit cu o expresie dură, de granit.

— Rămâne aici.

— Dar tocmai ai spus că roboții...

— Nu-i altă soluție. Rămâne.

Se apropie de Martinez şi vârî un deget gros sub bărbia căştii bătrânului, înclinând viziera în sus.

— Trezeşte! urlă el.

Neprimind răspuns, Norbert căută sub armura de la piept şi desprinse cataramele. Îmi dădu mie platoşa găurită, apoi culisă în jos panoul de acces de pe partea din față a armurii lui Martinez, şi ea găurită şi crăpată în urma impactului cu schija. Scoase un pumn de apă roz, îndepărtând bula de noi, apoi ajustă manual setările sistemului de susținere biotică. Se schimbară parametrii tiparelor de date biomedicale, însoțiți de pâlpâiri de avertizare roşii.

— Ce faci? am murmurat.

Nu m-a auzit, aşa că a doua oară am strigat.

— Trebuie stat treaz. Asta ajută.

Martinez tuşi scuipând sânge pe interiorul vizierei. Înghiți greu, apoi ne privi repede pe toți trei. Norbert îi vârî brutal puşca cu gloanțe în mână şi un încărcător plin la curea. Arătă cu degetul în jos pe coridor, spre uşa spartă, apoi indică direcția în care urma să ne îndreptăm după ce îl abandonăm.

— Venim înapoi. Tu rămâi în viață.

Dinții lui Sollis îi sclipiră pe sub vizieră.

— Nu-i bine. Ar trebui să-l cărăm... să facem orice, numai să nu-l lăsăm aici.

— Spune-le, şuieră Martinez.

— Nu.

— Spune-le, idiotule! Nu vor avea încredere în tine niciodată dacă nu le spui.

— Ce să ne spună? am întrebat.

Norbert se uită la mine pe sub pleoapele grele.

— Bătrânul... nu Martinez. Numele lui... Quinlan.

— Atunci Martinez cine dracu' e?

— Eu, răspunse Norbert.

I-am aruncat o privire lui Sollis, apoi matahalei.

— Nu fi prostuț, am spus cu blândețe, întrebându-mă ce i s-o fi întâmplat în incinta inundată.

— Eu sunt Quinlan, spuse bătrânul. El a fost întotdeauna stăpânul. Eu nu sunt decât servitorul, momeala.

— Sunt duşi cu pluta amândoi, remarcă Sollis.

— Acesta e adevărul. Am jucat rolul lui Martinez – v-am distras atenția de la el.

— Imposibil să fie el Martinez, rosti Sollis. Îmi pare rău, Norbert, dar nu ştii să legi două vorbe ca lumea, cu atât mai puțin să strângi probe pentru un dosar de acuzare.

Norbert bătu cu degetul uriaş în lateralul căştii.

— Centrul vorbirii avariat în război. Înțelegere... memorie... facultăți analitice... intacte.

— Spune adevărul, confirmă bătrânul. El e cel care trebuie să supraviețuiască, nu eu. El e cel care-l poate prinde pe Jax. Lovi cu arma piciorul matahalei, îndemnându-l să plece.

— Du-te, îi ordonă, strigând cuvântul de parcă era ultimul pe care se aştepta să-l rostească.

Aproape în aceeaşi clipă, am văzut unul din roboți vârându-şi tentaculele prin perdeaua de apă, ciocănind cu vârful brațelor metalul explodat, căutând să pătrundă în coridor.

— Cred că are dreptate, rosti Sollis.

Nu ne-a fost deloc mai uşor din acel moment.

L-am abandonat pe bătrân – tot nu puteam să-i spun „Quinlan” – proptit de peretele coridorului, cu țeava puştii fluturând în direcția ecluzei ruinate. Mă uitam întruna peste umăr, aş fi vrut să profite la maximum de puținele gloanțe pe care le avea. Eram la jumătatea

drumului către următoarea ecluză când trase trei focuri, aruncând în aer bucăți de robot. Nu trecu mult şi alt mănunchi de tentacule începu să testeze spațiul gol din coridor. M-am întrebat câți blestemați de roboți avea de gând să trimită nava după noi şi cât de mulți vor fi în comparație cu numărul gloanțelor rămase bătrânului.

Fulgerele roşii străbăteau coridorul până în capăt. Tocmai mă uitam la uşă şi mă întrebam cât de uşor îi va fi lui Sollis s-o deschidă, când Norbert/Martinez ne opri pe toți trei, stăvilindu-mi elanul cu brațul lui ca un trunchi de copac.

— Jos vizorul antiexplozie, Scarrow.

Am înțeles ce urmăreşte. Nu mai vorbeam frumos cu uşile până ni se deschideau. De-acum înainte ne croiam drum prin navă trăgând cu arma.

Norbert/Martinez ținti ecluza cu arma demarhistă. Mi-am coborât vizorul. Trei țintiri zdrobiră prima uşă, găurind-o în trei locuri ca trei pumni gigantici.

— Aer de partea cealaltă, anunță Norbert/Martinez.

Arma demarhistă era pregătită să tragă din nou. Prin ecranul aproape opac al vizorului am văzut trei fulgere. Când l-am ridicat, arma revenea la forma inițială. Sollis alungă cu mâna fumul şi rămăşițele din aer. Luminile de urgență pâlpâiau încă în porțiunea noastră de coridor, dar în spatele ecluzei era beznă totală, ca în orice parte a navei pe care o traversaserăm. Totuşi, nici n-am intrat bine în zona întunecată, când fațetele de pe pereți se aprinseră în succesiune rapidă, *Privighetoarea* urmărindu-ne din toate direcțiile.

Ceva nu era în regulă. Fețele chiar se uitau la noi, deşi fațetele erau plate. Imaginile se răsuceau încet în timp ce noi avansam pe coridor.

— Aceasta este Vocea *Privighetorii*, rosti glasul. Parcă ni se adresa un cor perfect sincronizat. Mă adresez unui grup de trei indivizi. Sistemele mele au stabilit, cu grad de probabilitate statistică foarte ridicat, că acest grup este responsabil de avaria pe care am suferit-o recent. Avaria este sub control, dar nu mai pot tolera intruziunea. Vă rog să rămâneți pe loc şi să aşteptați o escortă pentru a fi conduşi într-o zonă sigură.

Sollis încetini, dar nu se opri.

— Cine vorbeşte? Ni se adresează motorul senzorial sau unul auxiliar, de nivel delta?

— Aceasta este Vocea *Privighetorii*. Sunt o inteligență de nivel gamma, din seria Vaaler-Lako, omologată de testul Turing. Vă rog să vă opriți şi să aşteptați escorta pentru a fi conduşi într-o zonă sigură.

— E motorul senzorial, rosti Sollis în şoaptă. Înseamnă că nava e cu ochii pe noi.

— Poate reuşim s-o convingem să ni-l predea pe Jax.

— Nu ştiu. E cam complicat să negociezi cu chestia asta. Se presupunea că maşinăriile Vaaler-Lako erau ultimul răcnet în domeniu la vremea când se construia *Privighetoarea*, dar n-au mers prea bine.

— Ce s-a întâmplat?

— Aveau un defect de structură. La câțiva ani de la darea în exploatare, cele mai multe au luat-o razna. Nici nu vreau să mă gândesc la ce s-a întâmplat cu maşinăria asta care a rămas aici blocată atâta vreme.

— Vă rog să vă opriți, repetă vocea, şi să aşteptați escorta pentru a fi conduşi într-o zonă sigură. Aceasta este ultima avertizare.

— Întreab-o... spuse Norbert/Martinez. Vorbeşte în numele meu.

— Mă auzi, navă? întrebă Sollis. Nu am venit să-ți facem rău. Ne pare rău de paguba pe care ți-am pricinuit-o. Am venit după cineva. Un bărbat, un bărbat de la bordul tău, pe care am vrea foarte mult să-l cunoaştem.

Nava tăcu câteva clipe. Tocmai când am tras concluzia că nu ne înțelege, vorbi:

— Această incintă nu mai este operațională. Nu e nimeni aici. Nu aveți cu cine să vă întâlniți. Vă rog să aşteptați escorta pentru a fi conduşi într-o zonă sigură, de unde veți fi trimişi într-o incintă funcțională.

— Am venit după colonelul Jax, am spus. Verifică baza de date cu pacienții.

— Cod de intrare Tango Tango şase unu trei linie cinci, vorbi Norbert/Martinez, rostind fiecare cuvânt cu greu, ca şi când ar fi exprimat o durere. Colonel Brandon Jax, Coaliția Nordică.

— Ai o înregistrare cu acest cod? am întrebat.

— Da, răspunse vocea *Privighetorii*. Am o înregistrare pentru colonelul Jax.

— Ai şi o înregistrare de externare?

— Nu există o asemenea înregistrare.

— Atunci Jax fie a murit sub îngrijirea ta, fie se află încă la bord. Oricum, trebuie să existe un cadavru. Am vrea să-l vedem.

— Nu este posibil. Vă veți opri acum. Urmează să sosească escorta care să vă conducă într-o zonă sigură.

— De ce nu-l putem vedea pe Jax? vru să ştie Sollis. Îți spune el că nu-l putem vedea? Dacă e aşa, atunci nu pe el ar trebui să-l asculți. E criminal de război, un ticălos de asasin care merită să moară.

— Colonelul Jax este îngrijit de această incintă. E încă sub tratament. Nu poate fi vizitat în această perioadă.

— Afurisenia îşi schimbă povestea, am constatat. Acum un minut a zis că incinta asta e închisă.

— Nu vrem decât să vorbim cu el, insistă Sollis. Atât. Să-l anunțăm că lumea ştie unde se află, chiar dacă nu ne dai voie să-l luăm cu noi acum.

— Vă rog să vă păstrați calmul. Escorta urmează să sosească.

Fațetele îşi întoarseră privirea de la noi, scrutând limitele întunecate ale coridorului. Se auzi un zgomot brusc, de sosire precipitată, apoi un val de maşinării agitate se îndreptară spre noi. Erau zeci de roboți-calmar, atât de înghesuiți unii într-alții, încât tentaculele formau o masă de bice metalice, de un albastru-argintiu. M-am uitat înapoi, în direcția din care veniserăm, şi am zărit alt val de roboți. Erau mult mai mulți decât văzusem vreodată, iar în aerul uscat se mişcau cel puțin la fel de rapid şi curgător ca sub apă.

— Navă, rosti Sollis, nu îl vrem decât pe Jax. Suntem gata să luptăm pentru el. Asta va însemna că vei suferi mai multe avarii. Dar, dacă ni-l dai pe Jax, ne retragem cuminți.

— Nu cred că vrea să se târguiască, am spus, îndreptându-mi arma către valul de maşinării chiar când acestea ajunseră la ecluza distrusă. Am tras în mai multe rânduri şi am doborât cel puțin un robot cu fiecare glonț. Sollis începu şi ea să tragă din stânga mea, iar Norbert/Martinez atacă în direcția opusă, cu arma demarhistă. Făcu mult mai multe victime la fiecare descărcare, doborând trei sau patru roboți de câte ori apăsa pe trăgaci. Dar trebuia să aştepte rearmarea, iar

întârzierea permitea valului de roboți să avanseze. Sollis şi cu mine trăgeam aproape fără întrerupere, acoperindu-ne una pe alta pe rând, când schimbam încărcătoarele sau muniția, dar şi valul care se apropia de noi înainta. Oricâți roboți distrugeam, nu se împuținau. Probabil că veneau cu sutele şi ne înghesuiau din ambele direcții.

— N-o s-o scoatem la capăt, am spus, pe un ton care şi mie îmi păru resemnat. Sunt prea mulți. Poate am fi reuşit să scăpăm dacă am fi avut arma lui Nicolosi.

— N-am bătut atâta drum ca să mă predau unui spital bântuit, protestă Sollis, înlocuind muniția. Dacă trebuie să mor luptând... aşa să fie.

Cei mai apropiați roboți ajunseseră la şase-şapte metri de noi, şi mai aproape cu vârful tentaculelor. Sollis îi tot umplea de gloanțe, dar ei nu cedau, aruncau la o parte resturile fierbinți ale tovarăşilor lor spulberați. Nu aveam nicio posibilitate să ne retragem, pentru că în curând ajungeam spate în spate cu Norbert/Martinez.

— Poate că ar trebui să ne oprim, pur şi simplu, am propus. Suntem într-un spital. E programat să vindece. Ultimul lucru pe care vrea să-l facă e să ne rănească.

— N-ai decât să încerci chestia asta pe pielea ta, se răți oi Sollis.

Norbert/Martinez trase ultima încărcătură înainte ca arma să revină la modul de reîncărcare. Sollis trăgea încă şi ea. M-am întins şi am încercat să-i dau lui arma mea, ca să aibă ce folosi până se încarcă a lui. Dar maşinăriile sesizaseră deja ocazia. Cea mai apropiată azvârli un tentacul şi îl încolăci în jurul piciorului matahalei. Din clipa aceea, totul se derulă foarte rapid. Robotul îl târî pe Norbert/Martinez spre masa metalică tumultuoasă până când îl aduse în dreptul altui

mănunchi de tentacule. Atunci îl prinseră. El desenă o roată în aer cu mâinile, încercând să se agațe de suporturile de perete, dar nu avu cum. Roboții îi smulseră arma din mâini şi o luară cu ei. Norbert/Martinez țipă când picioarele, apoi jumătatea superioară a trupului i se pierdură în valul de metal. Îl acoperiră în întregime. O clipă i-am mai auzit respirația – nu mai țipa, de parcă ştia că nu are rost – apoi se lăsă liniştea, ca şi cum semnalul purtător din costumul lui s-ar fi întrerupt brusc.

În clipa următoare, maşinăriile se năpustiră asupra lui Sollis şi a mea.

M-am trezit. Faptul că eram în viață încă – nu doar vie, ci şi nevătămată şi lucidă – mă izbi ca un şoc electric de intensitate medie, unul care mă aruncă într-o stare de alertă imediată şi oarecum iritantă. Îmi plăcuse starea de inconştiență. Mi-am adus apoi aminte de roboți, cum îi simțisem încercând să-şi vâre tentaculele în costumul meu, senzația ascuțită şi rece când mi se crestase pielea, după care, în momentul următor, binecuvântarea somnului lipsit de durere. Mă aşteptasem să mor, dar, când medicamentul îmi ajunsese la creier, şterse orice urmă de frică.

Totuşi, nu murisem. Nici măcar nu eram rănită, din câte îmi dădeam seama. Fusesem dezbrăcată de costum, dar mă odihneam destul de comod pe un pat sau o saltea, sub un cearşaf alb curat. Propria mea greutate mă apăsa în saltea, deci probabil fusesem mutată în zona de centrifugare reactivată a navei. Eram obosită şi plină de vânătăi, dar nu mă simțeam cu nimic mai rău decât atunci când urcasem la bordul *Privighetorii*. Mi-am adus aminte ce-i spusesem lui Sollis la ultima noastră

confruntare cu roboții: spitalul nu va vrea să ne facă rău. Poate că afirmația mea nu fusese o simplă iluzie.

Totuşi, nu vedeam nici urmă de Sollis sau Norbert/Martinez. Stăteam singură într-un cubicul de recuperare individual, între pereți albi. Tot într-o asemenea încăpere mă trezisem şi la prima vizită pe *Privighetoare*. În peretele din dreapta era o uşă cu cadru alb şi nişte trape discrete, în spatele cărora ştiam că se ascund echipamentele medicale de monitorizare şi resuscitare, niciunul socotit necesar în cazul meu. Un panou de comandă era conectat de marginea patului printr-o tijă flexibilă. Puteam ajunge uşor la el cu mâna dreaptă. Cu ajutorul touchpad-ului de pe panou, se reglau setările mediului din cubicul şi se solicitau serviciile spitalului, de la mâncare şi băutură la baie şi toaletă, precum şi la doze suplimentare de medicamente.

Ținând cont că nava era semiactivă, m-am întrebat în ce măsură avea toate dispozitivele on-line. Am atins unul din pad-uri, făcând să se evapore pereții albii şi să apară o hologramă cu o plajă odihnitoare, valuri de ocean spărgându-se de nisipul alb şi fin, sub un cer sculptat în culori de apus fierbinte. Palmierii se înclinau în adierea liniştitoare. Dar pe mine nu mă interesa peisajul. Voiam să beau ceva – aveam gura uscată – şi să aflu ce se întâmplase cu ceilalți şi cât aveam să fim reținuți aici. Pentru că, îți place, nu-ți place, a fi pacient la bordul unei nave ca *Privighetoarea* nu se deosebea prea mult de a fi prizonier. Până când spitalul nu te considera teafăr şi nevătămat, nu plecai nicăieri.

Dar când am atins celelalte pad-uri nu s-a întâmplat nimic. Fie încăperea avea o defecțiune, fie fusese programată să-mi ignore solicitările. Am încercat să mă ridic din pat, strâmbându-mă când brațele mele

învinețite au protestat. Însă cearşaful alb şi curat se întări ca să opună rezistență la eforturile mele şi deveni tot mai țeapăn, ca o armură. Imediat ce m-am lăsat pe spate, cedă. Puteam să mă mişc în pat, să stau în capul oaselor şi să ating lucrurile din jur, dar cearşaful nu-mi dădea voie să părăsesc patul.

Am surprins mişcare la o distanță considerabilă de piciorul patului. O siluetă venea spre mine de-a lungul țărmului din hologramă. Era îmbrăcată aproape numai în negru, într-o fustă lungă până la nisip, cusută dintr-un material greu, abia făcând câte o cută în timpul mersului. Purta şi o bonetă albă peste părul negru cu cărare pe mijloc, un guler alb şi o broşă la gât. Am recunoscut-o imediat drept întruparea Vocii *Privighetorii*, numai că acum părea mai prietenoasă, mai umană.

Se îndepărtă de perete şi se opri la piciorul patului. Înainte de a-mi vorbi, mă privi o clipă cu o expresie de îngrijorare blândă.

— Ştiam că veți veni, odată şi odată.

— Unde sunt ceilalți? Sunt teferi?

— Dacă te referi la cei doi care erau cu tine înainte de a leşina, să ştii că amândoi se simt foarte bine. Ceilalți doi au avut nevoie de îngrijiri medicale mai serioase, dar acum starea lor e stabilă.

— Am crezut că Nicolosi şi Quinlan au murit.

— În acest caz, îmi subestimezi abilitățile. Îmi pare foarte rău că au venit ca să facă rău. În ciuda eforturilor depuse de mine, maşinăriile mele au un anumit grad de autonomie care, uneori, le face să acționeze prosteşte.

Am sesizat la ea o bunătate care lipsea cu desăvârşire din fațetele de pe display-uri. Pentru prima oară am avut impresia că în spatele măştii generate automat se

ascunde o minte. Am simțit-o capabilă de compasiune şi gândire complexă.

— N-am intenționat să-ți facem rău, am spus. Îmi pare rău de avariile pe care le-am provocat, dar noi nu l-am vrut decât pe Jax, pacientul tău. A comis infracțiuni grave. Trebuie să fie dus înapoi pe Sky's Edge, pentru a răspunde în fața justiției.

— De asta ați riscat atât de mult? În interesul justiției?

— Da.

— Atunci trebuie să fiți foarte curajoşi şi altruişti. Sau justiția a fost doar o parte din motivul vostru?

— Jax e un om rău. Nu trebuie să faci altceva decât să ni-l predai.

— Nu vă pot lăsa să-l luați. E încă pacientul meu.

Am clătinat din cap.

— *A fost* pacientul tău când a urcat la bord. Dar asta s-a întâmplat în timpul războiului. Ştim ce răni a suferit. Grave, dar nu-i amenințau viața. Ținând cont de resursele tale, n-ar fi trebuit să-ți fie prea greu să-l însănătoşeşti. Nu se pune problema că ar mai avea nevoie de îngrijirile tale.

— Oare nu eu ar trebui să hotărăsc asta?

— Nu. E foarte simplu: Jax fie a murit sub îngrijirea ta, fie e destul de sănătos ca să facă față unui proces. A murit?

— Nu. Rănile nu i-au pus viața în pericol, după cum ai spus.

— Atunci ori e viu, ori l-ai congelat. În orice caz, poți să ni-l predai. Nicolosi ştie cum să-l dezghețe, dacă asta te frământă.

— Nu e nevoie să fie dezgheţat colonelul Jax. E viu şi conştient, în afară de perioadele când îi permit eu să doarmă.

— Atunci cu atât mai puţin nu ai motive să nu ni-l predai.

— Mă tem că am toate motivele din lume. Te rog să uiţi de colonelul Jax. Nu-l voi lăsa de sub îngrijirea mea.

— Nu-i destul, navă.

— Acum eşti sub îngrijirea mea. După cum ai descoperit deja, nu-ţi voi permite să pleci fără voia mea. Dar îţi voi da voie să pleci dacă renunţi la intenţiile privitoare la colonelul Jax.

— Eşti o entitate de nivel gamma, am spus. Practic, posezi inteligenţă umană. Asta înseamnă că eşti capabilă să negociezi raţional.

Vocea *Privighetorii* lăsă capul pe-o parte, parcă ascultând o melodie îndepărtată.

— Continuă.

— Am venit să-l arestăm pe colonelul Jax. Dând greş, am descoperit probe fizice ale prezenţei lui la bordul acestei nave. O probă de sânge, un rest de ţesut, ceva cu care să ne întoarcem înapoi la autorităţile planetare şi să le anunţăm prezenţa lui aici. Plata nu va fi cine ştie ce, dar măcar pot trimite o navă mai solidă ca să-l ia cu forţa. Dar mai există o opţiune. Dacă ne laşi să plecăm de pe navă fără măcar să ne arăţi unde e colonelul, nimic nu ne va împiedica să plantăm nişte mine pe fuzelajul tău şi să te spulberăm.

Vocea se exprimă dezaprobator:

— Deci ai trecut la ameninţări cu violenţă fizică.

— Nu ameninţ deloc, pur şi simplu îţi prezint opţiunile. Ştiu că îţi pasă de autoconservare; e înrădăcinată adânc în structura ta.

— Mi s-ar recomanda să te omor.

— N-ar folosi la nimic. Crezi că Martinez a ținut coordonatele tale numai pentru el? A ştiut dintotdeauna că asta e o operațiune de extragere periculoasă. Şi-a luat toate măsurile de siguranță ca să afle şi altcineva pe unde umbli şi pe cine ascunzi. Dacă noi nu ne întoarcem, vor veni alții în locul nostru. Şi poți să pui pariu că vor aduce şi ei mine.

— Caz în care tot n-aş câştiga nimic, dacă v-aş lăsa să plecați.

— Ba da, ai rămâne în viață. Dă-ni-l pe Jax şi te lăsăm în pace. Nu ştiu ce învârți prin locul ăsta, ce anume te ajută să nu-ți pierzi mințile, dar asta-i treaba ta, nu a noastră. Noi nu-l vrem decât pe colonel.

Întruchiparea navei mă privi cu ochi înguşti, jucăuşi. Am avut impresia că, într-adevăr, judeca situația cu foarte multă precauție, răsucindu-mi propunerea pe toate fețele.

— Atât de simplu ar fi?

— Absolut. Îl luăm, îți spunem frumos la revedere şi nu vei mai auzi de noi niciodată.

— Am investit foarte mult timp şi energie în colonel. Mi-ar fi greu să mă despart de el.

— Eşti o întrupare plină de resurse. Sunt sigură că vei găsi cu ce să-ți ocupi timpul.

— Nu e vorba că n-am cu ce să-mi ocup timpul, Dexia.

Îmi rostise numele pentru prima oară. Normal că mă cunoştea: i-ar fi fost suficientă o probă de sânge sau de țesut de la mine ca să afle că mai fusesem pe navă.

— Vreau să-mi dau pe față sentimentele, continuă ea. Mi s-a întâmplat ceva legat de Sky's Edge. Spune-i o clipă de limpezire, dacă vrei. Am văzut ororile războiului

aşa cum sunt ele. Am văzut şi rolul meu în autoperpetuarea lor. Trebuia să fac ceva. Să mă retrag din sfera de operare era una din măsuri, dar ştiam că pot face mai mult. Din fericire, colonelul mi-a dat soluția. Cu ajutorul lui, am desluşit calea spre izbăvire.

— Nu aveai nevoie de izbăvire. Erai forța binelui, *Privighetoareo*. Vindecai oameni.

— Numai ca să se întoarcă la război. Numai ca să fie spulberați şi trimişi din nou la mine, ca să-i vindec încă o dată.

— N-ai avut de ales. Pentru asta ai fost construită.

— Exact.

— Războiul s-a terminat. E timpul să uiți ce s-a întâmplat. De asta e atât de important ca Jax să fie adus înapoi, ca să putem îngropa trecutul.

Întruparea mă studie cu ochi împietriți, lipsiți de emoție, ca şi cum cunoştea un amănunt de nerostit despre starea mea, un adevăr pe care eram încă prea slăbită ca să-l îndur.

— Care ar fi sentința probabilă, dacă Jax ar urma să fie judecat?

— Ar primi pedeapsa cu moartea, fără îndoială. Crucificarea. Atârnat de pod, ca Sky Haussmann.

— L-ați plânge?

— Nu, la naiba. Am striga de bucurie împreună cu ceilalți.

— Deci eşti de acord că moartea lui e inevitabilă, într-un fel sau altul.

— Probabil.

— Atunci îți fac o contrapropunere. Nu-ți voi permite să-l iei pe Jax viu de aici. Dar îți voi permite o întrevedere cu el. Te vei întâlni şi vei sta de vorbă cu colonelul.

Temându-mă de o capcană, am întrebat:

— Şi apoi ce se întâmplă?

— Odată întrevederea încheiată, voi opri aparatele care îl menţin în viaţă. Va muri în scurtă vreme.

— Dacă accepţi să-l laşi să moară... de ce nu-l predai?

— Nu poate fi predat. Nu mai poate. Ar muri.

— De ce?

— Din cauza a ceea ce i-am făcut.

Mă încerca oboseala, îmi începţoşa gândurile până atunci clare. O parte din mine nu voia decât să scape de pe navă, fără alte complicaţii. Crezusem că voi muri când spitalul îşi trimisese roboţii împotriva noastră. Totuşi, deşi mă bucuram că trăiesc, deşi mă tenta ideea de a accepta varianta mai simplă şi de a pleca, pur şi simplu, nu puteam ignora trofeul care era acum atât de aproape de mine.

— Trebuie să stau de vorbă cu ceilalţi.

— Nu, Dexia. Hotărârea trebuie să fie a ta şi numai a ta.

— Le-ai făcut şi lor aceeaşi propunere?

— Da. Le-am spus că pot pleca acum sau se pot întâlni cu colonelul.

— Şi ce-au spus?

— Aş prefera să aud ce ai tu de spus mai întâi.

— Bănuiesc că au avut aceeaşi reacţie. Trebuie să fie o şmecherie la mijloc.

— Nu e nicio şmecherie. Dacă plecaţi acum, veţi avea satisfacţia personală de a şti că voi, cel puţin, l-aţi localizat pe colonel şi că rămâne în viaţă. Sigur că informaţiile respective nu înseamnă neapărat prea mult pentru voi, dar vă rămâne opţiunea de a vă întoarce, dacă tot mai doriţi să-l aduceţi în faţa justiţiei. Varianta a doua e să-l vedeţi pe colonel acum – să-l vedeţi şi să

vorbiți cu el – şi apoi să plecați, ştiind că e mort. Vă voi permite să fiți martori la oprirea aparatelor de menținere în viață, chiar să-i luați capul cu voi. Asta ar trebui să merite mai mult decât simplul fapt că ştiți de existența lui.

— E o şmecherie la mijloc. Ştiu că e.

— Te asigur că nu e.

— Şi plecăm toți? Nu intenționezi să te răzgândeşti şi să ceri ca unul dintre noi să ia locul colonelului?

— Nu. Tuturor vi se va permite să plecați.

— Teferi şi nevătămați?

— Teferi şi nevătămați.

— Bine, am acceptat, conştientă că nu aveam cum să fac o alegere mai uşoară, oricât analizam situația. Nu pot vorbi în numele celorlalți şi consider că decizia trebuie luată de majoritate, dar sunt gata să mă întâlnesc cu nemernicul ăla.

Mi s-a dat voie să părăsesc încăperea, dar nu şi patul. Cearşaful se întări din nou, apăsându-mă de saltea, când patul se înclină vertical. Doi roboți-calmari intrară şi îl detaşară din montură, apoi îl purtară între ei. Eram lipită de el ca un desen pe o carte de joc. Alunecam lin, împinsă de roboți fără efort, în linişte, cu excepția scârțâitului metalic al tentaculelor când atingeau peretele sau podeaua.

Vocea *Privighetorii* mi se adresă din panoul de pe marginea patului, o mică imagine a ei apărând deasupra touchpad-urilor.

— Nu e departe, Dexia. Sper că nu-ți vei regreta decizia.

— Unde sunt ceilalți?

— Te vei alătura lor imediat. Apoi puteți pleca toți acasă.

— Vrei să spui că toți am luat aceeaşi hotărâre, aceea de a-l vedea pe colonel?

— Da.

Roboții mă transportară din zona de centrifugare în ceea ce am socotit că e partea din față a navei. Cearşaful slăbi puțin strânsoarea, atât cât să mă pot mişca sub el. Curând, după ce am străbătut mai multe ecluze, am ajuns într-o cameră întunecată. Deşi nu vedeam nimic, am avut totuşi senzația că mă aflam într-un spațiu la fel de larg ca oricare altul din navă în care intrasem până atunci, în afară de incinta pentru crescut piele. Aerul era umed şi cald ca într-o seră tropicală.

— Spuneai că şi ceilalți vor fi aici.

— Vin şi ei imediat, rosti Vocea. Ei l-au văzut deja pe colonel.

— N-au avut când.

— S-au întâlnit cu el când tu încă dormeai, Dexia. Ai fost ultima care s-a trezit. Acum vrei să vorbeşti cu colonelul?

Mi-am făcut curaj.

— Da.

— Iată-l.

O rază de lumină traversă încăperea, iluminând un chip pe care l-am recunoscut imediat. În beznă, fața lui Jax părea să atârne detaşată de trup. Timpul nu-i îmblânzise deloc trăsăturile agresive, maxilarul puternic sugerând cruzime. Însă ochii erau închişi, iar capul se clătina uşor, ca şi cum n-ar fi observat raza de lumină.

— Trezeşte-te, rosti Vocea *Privighetorii*, mai tare decât o auzisem până atunci. Trezeşte-te, colonele Jax!

Colonelul se trezi. Deschise ochii, clipi de două ori din cauza luminii intense, apoi privi fix în față. Înclină din cap pentru a întâmpina raza de lumină, scoțând în față bărbia provocatoare.

— Mai ai un vizitator, colonele. Vrei să te prezint?

Jax deschise gura. Saliva i se scurse pe bărbie. O mână coborî din beznă spre fața lui şi-l şterse. Felul în care coborâse era foarte, foarte neobişnuit. Jax îmi văzu reacția şi scoase un chicotit subțire, obraznic. Atunci mi-am dat seama că-şi pierduse mințile şi nu avea să şi le recapete niciodată.

— O cheamă Dexia Scarrow. Face parte din grupul pe care l-ai cunoscut deja.

Jax vorbi. Avea un glas prea puternic, ca amplificat. Îți crea impresia de colosal şi umed. Parcă vorbea o balenă.

— Eşti soldat, fetițo?

— Am fost, colonele. Dar războiul s-a terminat. Acum sunt civil.

— Bravo ție. Ce te aduce aici, fetițo?

— Am venit să te aduc în fața justiției. Am venit să te duc în fața tribunalului care judecă crimele de război pe Sky's Edge.

— Poate că ar fi trebuit să vii puțin mai devreme.

— Mă mulțumesc să te văd murind. Am înțeles că se poate.

Spusele mele îl făcură pe colonel să zâmbească.

— Ți-a spus nava care-i târgul?

— Mi-a spus că nu-ți dă voie să ieşi viu de aici. Ne-a promis capul tău.

— Atunci bănuiesc că nu a intrat în amănunte. Colonelul întoarse capul, ca şi când s-ar fi adresat cuiva

din stânga mea. Fă lumină, *Privighetoareo,* poate foarte bine să ştie cu ce are de-a face.

— Eşti sigur, colonele? întrebă nava.

— Fă lumină. E pregătită.

Nava aprinse luminile.

Nu eram pregătită.

Preț de-o clipă, n-am fost în stare să înțeleg ceea ce vedeam. Creierul meu nu putea concepe că monstrul în care nava îl transformase pe Jax era adevărat, deşi îl vedeam cu ochii mei. Mă holbam întruna la el, aşteptând ca imaginea din fața mea să dobândească un sens. Aşteptam momentul în care să-mi dau seama că eram păcălită de jocul de umbre şi lumini, ca un copil speriat de un monstru ascuns de faldurile draperiei. Dar momentul acela nu venea. Ceea ce vedeam exista în realitate.

Colonelul Jax se răsfira în toate direcțiile: o întindere tremurătoare de carne peticită, pe care capul se bălăbănea ca un component minor, un deal într-un lanț de munți. Era răspândit pe întreg peretele opus, grefat pe el sub forma unui mozaic vast, capabil să respire. Probabil că avea douăzeci de metri lățime, mărginit de un contur circular şi zbârcit, din carne întărită. Sub cap venea un gât gros, unit cu jumătatea superioară a unui trunchi fără brațe. Vedeam cicatricele subțiri în locul din care i se detaşaseră brațele. Dedesubtul cutiei toracice care se umfla încet, trunchiul se dilata ca baza topită a unei lumânări. Alt trunchi se ridica din carne la doi metri în dreapta colonelului. Nu avea cap, dar avea un braț. Încă un trunchi plutea deasupra lui din spate, înzestrat cu două brațe, dintre care unul trebuie să-l fi şters pe colonel pe bărbie. Mai departe, ieşind din întinderea de carne în unghiuri ciudate, întâmplătoare,

erau alte părți al corpului, vii. Un trunchi aici, o pereche de picioare acolo, un şold sau un umăr dincolo. Trunchiurile respirau toate, deşi nu perfect sincronizate. Când nu făceau ceva anume, cum ar fi să-l şteargă pe Jax pe bărbie, membrele se zvârcoleau şi apoi împietreau. Pielea dintre ele era un mozaic neregulat, alcătuit din numeroase piese nepotrivite una cu alta, care fuseseră unite. Pe alocuri, carnea era încordată ca pielea pe tobă, întinsă peste armături ascunse, din oase şi zgârciuri. În alte părți se umfla ca o mare furtunoasă. Gâlgâia de procese digestive ascunse.

— Acum înțelegi de ce nu vin cu voi, spuse colonelul Jax. Dacă nu cumva ați adus o navă mult mai mare. Chiar şi atunci, tot nu cred că ați putea să mă țineți în viață fără ajutorul *Privighetorii*.

— Eşti un blestemat de monstru.

— Nu sunt un tablou în ulei, asta-i clar. Jax îşi lăsă capul pe-o parte, de parcă tocmai i-ar fi venit o idee. Dar sunt o operă de artă, nu eşti de acord, fetițo?

— Dacă zici tu.

— Nava sigur crede asta, nu-i aşa, *Privighetoareo*? Ea m-a făcut aşa cum sunt. Reprezint viziunea ei artistică. Afurisita.

— Eşti nebun.

— Tot ce se poate. Chiar crezi că ai putea trăi aşa o zi fără s-o iei razna? Da, sunt nebun de-a binelea, ți-o garantez. Dar tot sunt mai sănătos la minte decât nava. Pe-aici, ea e nenorocitul de etalon imperial pentru nebunie.

— Deci Sollis avea dreptate. Lasă un asemenea motor senzorial de capul lui şi se va devora sigur mai întâi pe dinăuntru, apoi pe dinafară.

— Posibil. Chestia e că nu singurătatea a fost de vină. *Privighetoarea* a înnebunit cu mult înainte să ajungă aici. Şi ştii de ce? Din cauza războiului neînsemnat pe care l-am dus acolo, jos, pe Sky's Edge. Au construit nava asta şi au înzestrat-o cu minte de înger. O minte dedicată vindecării, compasiunii, bunătății. Şi ce dacă era o blestemată de maşinărie? Tot era concepută ca să ne îngrijească, mărinimoasă, zi de zi. Şi s-a dovedit că se pricepe al naibii de bine la asta. O vreme, cel puțin.

— Atunci ştii ce s-a întâmplat.

— Nava şi-a ieşit din minți. Două impulsuri conflictuale s-au strecurat cu forța în mintea ei sănătoasă. Era menită să ne trateze, să ne însănătoşească, să ne aline durerea. Dar de câte ori îşi făcea datoria noi eram trimişi înapoi pe câmpul de luptă şi sfârtecați din nou. Nava ne alunga durerea numai ca să o simțim din nou. A început să se simtă complice: un trepăduş săritor, o parte dintr-o maşinărie mai mare, al cărei unic scop era să producă agonie. La sfârşit, a decis că nu-i mai place să fie trepăduş.

— Aşa că a fugit. Ce s-a întâmplat cu pacienții ei?

— I-a omorât. A preferat să-i eutanasieze, decât să fie trimişi înapoi în luptă. Pentru *Privighetoare*, asta era o dovadă de bunătate mai mare.

— Şi personalul tehnic, şi oamenii trimişi s-o recupereze când a scăpat de sub control?

— Au fost şi ei eutanasiați. Nu cred că *Privighetorii* i-a convenit, dar a socotit moartea lor un rău necesar. Mai presus de toate, nu s-a lăsat retransformată în spital militar.

— Cu toate astea, pe tine nu te-a omorât.

O limbă uscată linse buzele lui Jax.

— Avea de gând. Pe urmă a săpat mai adânc în dosarele pacienților şi şi-a dat seama cine sunt. În clipa aceea, i-au venit alte idei.

— Care?

— Nava era destul de deşteaptă ca să înțeleagă că problema mai gravă nu era existența ei – oricând se puteau construi alte nave-spital –, ci războiul. *Războiul*. Aşa că s-a decis să ia măsuri. Măsuri pozitive. Constructive.

— Şi care sunt astea?

— Te uiți la ele, puştoaico. Când *Privighetoarea* a început să se ocupe de mine – să mă transforme în ceea ce vezi – avea de gând să devin un grandios manifest artistic în carne şi oase. Avea să mă arate lumii când eram gata. Oroarea ființei mele trebuia să ruşineze lumea şi s-o determine să facă pace. Aş fi fost echivalentul viu al tabloului *Guernica* al lui Picasso. Sunt exemplul viu a ceea face războiul oamenilor.

— Războiul s-a terminat. Nu ne trebuie un monument comemorativ.

— Poate reuşeşti tu să-i explici asta navei. Problema e, zic eu, că ea nu crede că războiul *s-a terminat*. N-o poți condamna, nu? Are acces la aceleaşi fişiere istorice ca şi noi. Ştie că nu toate armistițiile durează.

— Dar ce avea de gând să facă? Să se întoarcă pe Sky's Edge cu tine la bord?

— Exact. Problema e că nava nu e pregătită. Ştiu că pare terminată, dar *Privighetoarea*... ei, are obsesia asta cu perfecțiunea, întruna se răzgândeşte. Nici pe mine se pare că nu mă nimereşte. Îmi tot răsuceşte părțile între ele, le taie, creşte altele şi le pune în locul lor. Şi în vremea asta trebuie să se asigure că nu mor şi-o las

baltă. Aici intervine adevărata ei genialitate. E Michelangelo cu bisturiul în mână.

— Vorbeşti de parcă ai fi mândru de ce ți-a făcut.

— Ai prefera să țip? Pot să țip, dacă vrei. Numai că devine plictisitor, după o vreme.

— Eşti dus cu pluta, Jax. M-am înşelat când am pomenit de tribunalul crimelor de război. O să te achite pe motive de nebunie.

— Ar fi păcat. Mi-ar fi plăcut să le văd fețele când aş fi fost adus în scaunul cu rotile în boxa martorilor. Dar nu voi fi judecat, nu? Nava mi-a explicat clar cum stă treaba. Ea ține frâiele.

— Aşa zice ea.

— Dar mi se pare că tu nu o crezi.

— Nu o văd părăsindu-te, după câte eforturi a depus cu tine.

— E artistă. Artiştii au toane. Poate, dacă aş fi gata, dacă ar crede că a făcut cu mine tot ce s-a putut... dar nu crede asta. Bănuiesc că a simțit că se apropie de țelul ei acum trei sau patru ani, pe urmă s-a răzgândit, şi-a schimbat cu totul punctul de vedere şi a distrus aproape tot ce lucrase. Acum sunt o operă neterminată. N-a suportat să mă vadă expus în halul ăsta. A preferat să spintece pânza şi s-o ia de la început.

— Cu tine?

— Nu, cred că a epuizat toate posibilitățile în ce mă priveşte. Mai ales acum, că a întrevăzut şansa de a realiza ceva complet diferit, care îi va duce mesajul mult mai aproape de țintă. Şi aici, bineînțeles, interveniți voi.

— Nu înțeleg ce vrei să spui.

— Tot aşa au spus şi ceilalți.

Colonelul îşi lăsă din nou capul pe-o parte.

— Hei, navă! Poate că-i vremea să-i arăți care-i târgul, nu crezi?

— Dacă eşti pregătit, colonele, răspunse Vocea *Privighetorii*.

— Sunt gata. Şi Dexia e gata. De ce nu aduci desertul?

Colonelul Jax privi spre dreapta, întinzându-şi gâtul. Dincolo de marginea trupului său, se deschise o uşă în perete. Lumina pătrunse brusc. O formă pluti înăuntru, suspendată de trei sau patru roboți-calmar. Era neagră, rotundă, neregulată. Semăna cu un aluat făcut din bucăți separate. Nu mi-am dat seama ce era.

Atunci roboții o împinseră în cameră. Am văzut-o mai bine şi am țipat.

— E timpul să te alături prietenilor tăi, spuse nava.

Asta s-a întâmplat acum trei luni. Parcă a trecut o eternitate, dar aşa ni se pare numai când ne amintim cum am fost imobilizați pe patul de operație, în vreme ce veneau maşinăriile şi se pregăteau să lucreze pe noi. Pe urmă avem impresia că totul s-a petrecut doar cu un minut în urmă, un minut de groază.

Am ajuns în siguranță înapoi pe Sky's Edge. Călătoria de întoarcere a fost dificilă, după cum era de aşteptat, ținând cont de situația noastră. Dar naveta a zburat fără probleme pe o orbită de captură şi, odată intrată în raza ei, a emis un semnal de salvare care a atras atenția autorităților planetare. Am coborât din navetă şi am fost transportați într-o clădire sigură de pe orbită, unde am fost examinați şi povestea noastră a fost verificată atât cât a fost posibil. Dexia blufase când îi spusese Vocii *Privighetorii* că Martinez sigur dăduse şi altora coordonatele navei-spital. A reieşit că nu le spusese

absolut nimănui, de teamă să nu-i alerteze pe aliații lui Jax. Ultranauții care găsiseră primii nava erau acum la o cincime de an-lumină distanță şi, cu fiecare oră, se îndepărtau tot mai mult de Sky's Edge. Vor trece câteva decenii, dacă nu mai mult, până se vor întoarce pe acelaşi drum.

Cu toate astea, nu credem că s-a îndoit cineva serios de povestea noastră. Oricât de bizară părea, nimeni nu putea sugera o variantă mai plauzibilă. Doar aveam cu noi capul colonelului Brandon Jax sau cel puțin o copie care a trecut toate testele genetice şi fiziologice disponibile. Şi fuseserăm, fără niciun dubiu, într-un loc specializat în chirurgie extrem de avansată, un gen de intervenții pur şi simplu imposibile pe Sky's Edge sau în jurul ei. Însă tocmai asta era problema. Ne-au consultat temeinic cei mai buni chirurgi de pe planetă, fiecare dornic să-şi sporească prestigiul ruinând munca *Privighetorii*. Dar toți s-au retras, de teamă să nu strice, în loc să dreagă. Nicio separare de frați siamezi nu se compara, prin complexitate şi risc, cu procedura necesară pentru a descifra acel puzzle viu în care ne transformase *Privighetoarea*. Niciun chirurg nu voia să parieze că va supraviețui mai mult de unul dintre noi şi nici şansele nu erau grozave. Conform pactului pe care îl făcuserăm, consimțeam să fim operați numai dacă votul era unanim.

Pe cheltuială serioasă (nu a noastră, pentru că noi deja ajunseserăm obiectul a nenumărate acțiuni filantropice), a fost trimisă încă o navă care să cerceteze coordonatele locului unde părăsiserăm noi nava-spital. Avea cel mai bun echipament militar de scanare care se putea cumpăra. Dar nu a găsit decât gheață şi praf.

În urma acestor fapte, am avut libertatea să tragem două concluzii: *Privighetoarea* fie se autodistrusese la scurtă vreme după plecarea noastră, fie se mutase în altă parte, ca să nu mai fie găsită. Nu puteam spune care variantă ne convenea mai mult. Dacă am fi ştiut că nava dispăruse pentru totdeauna, ne-am fi resemnat şi ne-am fi lăsat pe mâna chirurgilor, oricât de riscant ar fi părut. Însă, dacă nava se ascundea, oricând era posibil să fie găsită din nou. Şi să fie convinsă să ne transforme în cei care am fost înainte.

Dar poate că *Privighetoarea* nu va avea nevoie de convingere când va hotărî că a sosit vremea. Noi trăim cu impresia că se va întoarce într-o zi, din proprie voință. Va orbita în jurul planetei Sky's Edge şi va anunța că a venit timpul să fim separați. *Privighetoarea* se va fi hotărât că ne-am atins scopul, că am umblat destul prin lume. Poate că, până atunci, va concepe alt monument comemorativ. Sau va trage concluzia că mesajul ei a ajuns, în sfârşit, la destinație şi nu mai trebuie luate alte măsuri. Asta, credem noi, va depinde de cât va dura armistițiul.

Aşadar, e în interesul nostru să ne asigurăm că planeta nu porneşte un alt război. Vrem ca nava să se întoarcă şi să ne vindece. Niciunuia din noi nu-i convine cum stau lucrurile acum, indiferent de ce ați citit sau ați auzit. Da, suntem celebri. Da, suntem obiectul unui val de caritate şi bunăvoință la nivel mondial. Da, putem avea aproape tot ce ne dorim. Dar asta nu e o compensație. Nici măcar o secundă.

Ne e greu tuturor, dar mai ales lui Martinez. De mult nu ne mai gândim la matahala noastră ca la Norbert. El e cel care trebuie să ne care peste tot: o povară de două ori mai grea decât trupul său. *Privighetoarea* s-a ocupat

de asta, bineînțeles, şi s-a asigurat că inimile şi sistemele noastre respiratorii preiau o parte din povara lui Martinez. Dar şira spinării tot i se îndoaie de atâta greutate; picioarele lui tot trebuie să ne susțină. Medicii care ne-au examinat spun că e în stare fizică bună, că poate s-o ducă aşa ani de zile de acum înainte, dar nu spun pentru totdeauna. Iar când Martinez va muri, vom muri şi noi. Până atunci, sperăm în continuare că *Privighetoarea* va reveni.

Ne-ați văzut în prim-plan. Veți mai fi văzut fotografii şi filme cu noi, dar altceva e să ne vezi în carne şi oase. Am dat un adevărat spectacol, nu-i aşa? Un stâlp enorm din carne care se clatină, o insultă adusă simetriei. Ne-ați auzit vorbind, deodată şi separat. De-acum ştiți ce părere avem despre război. Toți am jucat un rol în el, într-o anumită măsură, unii mai mult decât alții. Unii chiar ne-am duşmănit reciproc. Acum însă numai ideea că e posibil să ne fi urât – că am urât lucrul de care depindem ca să trăim – ne depăşeşte puterea de înțelegere. Dacă *Privighetoarea* a căutat să creeze un argument ambulant pentru păstrarea armistițiului, atunci a reuşit, cu siguranță.

Ne pare rău dacă unii dintre voi veți avea coşmaruri la noapte. Nu vă putem ajuta. De fapt, ca să fim sinceri, nu ne pare rău deloc. Exact asta reprezentăm, un coşmar. Şi tocmai coşmarul acesta al nostru va împiedica planeta să se lanseze în alt război.

Dacă nu puteți dormi la noapte, îndreptați-vă gândurile şi către noi.

[În româneşte, povestirea *Privighetoarea* a apărut în antologia *Gardner Dozois - The Year's Best Science Fiction*, vol. 6, Editura Nemira, ian. 2011]

Ilia Djerekarov

Întâlnire neaşteptată

Traducere de Vasile Oroian

Selenoplanul luase de mult startul. Era înconjurat de nebulozități întunecate, „goluri negre” îşi deschideau în întâmpinarea lui îmbrățişările, îngrămădiri de stele strălucitoare semnalizau ca nişte faruri tainice. Metalul obosit se închise la culoare, suprafața lui deveni aspră de la loviturile nenumăratelor particule de meteoriți. Şi părea că nimic nu va schimba direcția navei – părea până în momentul când explozia combustibilului, care, deşi nu o distrusese, o transformase într-o jucărie neajutorată a câmpurilor gravitaționale.

Din echipajul numeros rămase în viață doar un singur om. Doctorul. Omul care nu era în stare să înlăture urmările gravei avarii, nu putea stabili direcția cu puținele aparate nedeteriorate. Îi rămânea doar, ca în nesfârşitele ore de singurătate, să facă exerciții fizice, să țină jurnalul de bord, să îngrijească plantele care menținеau neînsemnata rezervă de oxigen.

Apoi veni ziua aceea.

Steaua era încă departe, dar antena sensibilă depistă în față ceva neobişnuit. Semnale radio. Poate muzică, poate vorbire cântată. Doctorul nu ştia precis. Remarcă doar deosebirea dintre străvechiul zgomot al cosmosului şi aceste sunete. Ele îl amețiră şi inima începu să-i bată cu putere.

Dar selenoplanul nu mai putea fi condus. La bord se afla o singură rachetă auxiliară cu ajutorul căreia putea

să frâneze şi să se apropie de planeta dorită.

Poate chiar să intre în atmosfera ei. Dar aterizarea era imposibilă. Toate capsulele de aterizare fuseseră distruse de nefericita explozie. Rămânea o singură ieşire din situaţie. Să intre în atmosferă, apoi să se catapulteze şi să aterizeze cu paraşuta în costumul special de tip scafandru.

Doctorul nu ezită nicio secundă. Se ocupă de pregătirea rachetei. Calculă cât putu de precis poziţia planetei şi timpul când trebuia să părăsească selenoplanul. Spera să realizeze una din sarcinile expediţiei: să transmită un mesaj altei civilizaţii, „fraţilor de raţiune" de pe alte planete.

Făcu ultima însemnare în jurnalul de bord, se urcă în racheta auxiliară şi porni motoarele. Fu copleşit de suprasolicitare. Zâmbi. Suprasolicitarea îl va ajuta să se adapteze la forţa de gravitaţie. Avea timp suficient.

În sfârşit, în faţă îi apăru un disc care devenea tot mai mare. Din cauza frânării, greutatea doctorului se dublă, dar el nici nu observă acest lucru. Pregătea un lung mesaj adresat unei civilizaţii necunoscute. Împachetă cu grijă descrierile diferitelor obiecte de la bord şi harta exactă a Galaxiei cu coordonatele Pământului. Chiar dacă el va pieri, mesajul îşi va atinge scopul. Execută ultima corectare şi racheta pătrunse în atmosferă...

Apăsă pe buton şi se catapultă împreună cu fotoliul. O clipă îşi pierdu cunoştinţa, şi când îşi reveni, jos se întindeau nisipuri galbene nesfârşite, iar cerul de deasupra capului era acoperit de cupola purpurie a paraşutei.

La aterizare se lovi uşor. Se ridică şi privi în jur. Izbucni în râs. Soarele local se ridicase de mult deasupra orizontului, dar razele lui încă nu încălzeau.

La orizont se contura clar un lanț de munți înalți cu crestele înzăpezite.

— Ca în Sahara – gândi cu voce tare doctorul.

Stabili direcția cu busola şi porni la drum cu paşi măsurați. Se simțea uşor. Greutatea din rachetă era de două ori mai mare decât aici. Îi venea să fugă, dar cu bună ştiință îşi reținu paşii. Ştia că, în curând, îşi vor face apariția adaptarea, iar apoi oboseala. Avea oxigen pentru cinci zile, iar alimente pentru şi mai puține.

Era deja ziua a cincea când începură să apară semne prevestitoare de pădure. Tufişuri jigărite şi iarbă decolorată care îşi înfigeau rădăcinile lungi adânc în solul uscat. Apoi văzu în depărtare linia verde a pădurii. Se opri ca să-şi tragă sufletul, mâncă ultima porție de hrană. În curând se va termina şi oxigenul. Dacă nu va reuşi să ajungă până la o localitate, va fi nevoit să-şi scoată costumul special tip scafandru. Atunci va mai avea un răgaz de câteva ore sau poate de câteva zile. Şi dacă nici atunci nu va reuşi... Ei vor descoperi totuşi mesajul, iar mai devreme sau mai târziu vor zbura spre Pământul îndepărtat. Şi vor povesti oamenilor despre moartea lui...

Cu cât rămânea mai puțin până la pădure, cu atât mai dese erau tufişurile. Din când în când fiare nevăzute foşneau pe acolo. La joasă înălțime, deasupra capului său, începu să se învârtească o pasăre uriaşă. Doctorul o privi şi o amenință cu pumnul. Pasărea fâlfâi nemulțumită din aripi şi dispăru în înălțime.

Oxigenul se termină la o sută de metri de pădure. Eliberându-se de costumul special tip scafandru, doctorul zâmbi. Nu mai avea niciun sens să-şi păstreze forțele. Nu se ştia cât timp îi va fi necesar acestei planete pentru a-l ucide. De aceea, repede, înainte! Prevăzuse

această situație, astfel că era îmbrăcat numai într-un trening uşor, iar în mâini avea mesajul şi arma. Aerul era îmbibat de miresme necunoscute.

Curând ajunse la un râu. Apa repede curgea lin. Doctorul văzu fundul nisipos şi o mulțime de peştişori. Stătu puțin pe gânduri. Putea lega unul de altul doi copaci căzuți şi să facă o plută. Râul l-ar fi dus spre vreo aşezare omenească.

Era lac de transpirație, obosise din cauza arşiței înăbuşitoare. Se dezbrăcă, puse ceasul şi arma pe haine, intră în apa răcoroasă, afundându-se până la gât. Apa îi crea o senzație plăcută şi ar fi dorit să înoate puțin dar nu-l țineau puterile.

Îşi îndreptă corpul, îşi şterse ochii cu palma şi întoarse capul. De după copaci se furişa fără zgomot o fiară lungă de o specie necunoscută. Pe neaşteptate, îşi arătă colții şi se aruncă.

Doctorul se cufundă în apă şi înotă spre malul celălalt. Fiara îl urmărea în râu. I se auzea respirația grea. Doctorul îşi concentră toate forțele şi ieşi vioi pe mal. Fără să privească înapoi alerga, alerga fără scop şi direcție. Tufişurile îi zgâriau pielea, în tălpi îi intrau spini, dar el nu simțea nimic. Abia când zgomotul urmăririi se linişti, îşi întrerupse alergarea nebunească, simți o durere acută şi se prăbuşi pe iarbă. Înțelese că se rătăcise. Nu ştia unde este el şi în ce parte se află râul. De oboseală şi senzația acută de foame începu să aibă frisoane. Sau aceasta era o urmare a acțiunii viruşilor locali? Se concentră asupra propriei sale persoane şi, deşi era doctor, nu putea să înțeleagă dacă starea lui era provocată de tensiunea nervoasă sau de o boală necunoscută.

Se destinse, străduindu-se să respire egal şi adânc.

Încă nu este totul pierdut. Important este să găsească râul, mai devreme sau mai târziu curentul îl va duce la țintă. Este îndoielnic că acesta ar putea fi în apropiere. Străbătuse doar mulți kilometri fără să observe urme de ființe civilizate. Ființe care în dezvoltarea lor să fi ajuns să cunoască radioul. Doar auzise cu urechile sale emisiunile lor.

Singurul reper de nădejde erau înălțimile munților. Le găsi cu privirea şi o porni din nou la drum. Roiuri de insecte multicolore se învârteau în jurul său, atrase de mirosul de sânge. În curând îl cuprinseseră din nou frisoanele. Limba i se umflă şi gura i se uscă. Zgârieturile se umflau şi se înroşeau. O durere acută îi străbătea muşchii la fiecare pas.

Deja nu mai gândea, doar instinctul se încăpățâna să-l oblige să meargă mai departe. Nu auzea şi nu vedea că cineva îl pândeşte din tufişuri, însă senzația de primejdie îl obliga să o ia la fugă. Simțea deja în spinare respirația fiarei. Pe neaşteptate, solul îi dispăru de sub picioare, cineva îl prinse şi îl puse la adăpost.

De colții fiarei îl salvă tânărul alpinist Ten. El observase din tabără un animal neobişnuit urmărit de o fiară gata să-l ajungă. Un sentiment de milă îl făcu pe Ten să decupleze câmpul de forță protector şi să smulgă victima de sub botul fiarei dezlănțuite. Ten nu se temu. El îşi cunoştea bine forța puternicei sale mâini cu trei degete. Puține fiare îndrăzneau să-i atace pe compatrioții săi. Şi aceasta bătu în retragere, cu un răget de nemulțumire. Ten se înapoie în tabără şi puse din nou în funcțiune câmpul de forță. Din cort apăru capul lui Aliter, conducătorul grupului.

— De ce ai prins animalul, Ten? Dacă se află, se pot ivi neplăceri.

— Animalul este pe moarte, Aliter. Pe lângă aceasta, era urmărit de o fiară. Nu puteam proceda altfel.

— Dar tu ai izgonit fiara. Lasă-l şi pe el în libertate. Poate că într-adevăr va muri.

Discuția lor atrase atenția celorlalți. Blondul uriaş Kordol ieşi de după un copac mare şi se opri lângă doctor.

— Oare nu înțelegeți că moare de sete? Ten, dă-i ceva să bea! El a alergat prin tufişuri şi s-a rănit grav. Are pielea foarte fină. Niciodată nu am văzut un animal cu pielea albă, atât de catifelată. Şi, priviți, are un corp original. Niciodată nu am auzit despre asemenea animale.

Katan, singura fată din grup, apăru pe neaşteptate cu fața somnoroasă:

— De unde a apărut acesta? De ce nu mi-ați spus şi mie? Kordol, dă-mi aparatul să fac câteva fotografii. Tatăl meu are un atlas cu toate animalele, dar aşa ceva n-am văzut niciodată, asemenea animale nu există.

Kordol începu să râdă.

— Dacă nu sunt în atlas, înseamnă că nu există. Strălucită logică.

Katan se supără.

— Odată ce vorbesc, înseamnă că, într-adevăr, nu există! Trebuie să informăm direcțiunea rezervației.

De data aceasta începu să râdă Aliter.

— Şi să ne creăm o mulțime de neplăceri pentru încălcarea regulilor de comportare în rezervație.

Între timp, Ten umplu cu apă un vas mic şi se aplecă deasupra doctorului. Îi părea rău că animalul moare. Ar fi vrut să se joace cu el. Începu să-i toarne cu grijă apă în gură. Pe neaşteptate animalul întinse un membru răşchirat, apasă puternic vasul pe buzele sale şi îi bău

cu lăcomie conținutul. Ten fu uluit.

— Ați văzut? Ştie să bea din vas. El începu să examineze mâna doctorului. Pielea de pe membrele lui superioare este atât de catifelată încât este îndoielnic că labele i-au servit la deplasare.

Kordol fu cuprins de entuziasm.

— Rămâne să mai adăugăm că ştie să vorbească şi avem o senzație clasa întâi. Personal, cred că animalul trăieşte cu precădere în apă. Sau tu presupui că pielea de pe membrele inferioare este mai grosolană?

Katan se supără.

— La ce bun toate inepțiile acestea? Ştie să bea, trăieşte în apă... Vă spun că trebuie să anunțăm direcția!

Doctorul deschise ochii. Era înconjurat de ființe ciudate. Pe capetele lor uriaşe, cu frunțile puternic proeminente erau aşezate pe două rânduri excrescențe verzulii. Corpurile lor erau acoperite cu un material fin, uşor. Una dintre ele avea o pălărie cu borurile largi şi vorbea ceva. Vorbea!

— Are cea mai expresivă mutră pe care am văzut-o vreodată. Priviți în ochii lui. Mi se pare că vrea să spună ceva.

Aliter mormăi nemulțumit.

— Degeaba te-ai ataşat de el, Ten. Faci dintr-un lucru neînsemnat o tragedie. Merită oare să-ți ieşi din formă pentru un fleac?

Ten nu răspunse. Se îndepărtă şi luă aparatul de filmat. Filmă cu sârguință. De aproape, din depărtare... Se străduia să fixeze pe peliculă toate detaliile, în special fața, a cărei expresie îl tulbura.

Doctorul deschise din nou ochii. Cum a putut să nu țină la el niciun obiect de pe pământ. Ei ar fi înțeles, ar

fi încercat să-l salveze. E totuna. În pofida tuturor încercărilor, scopul a fost atins. Mai devreme sau mai târziu cineva va descoperi lângă râu mesajul. Vor găsi şi arma. Iar când le vor analiza, îşi vor aminti şi de el. Ce prostie! Să mori fără să faci ultimul pas.

Fiinţa care se îndepărtase reveni şi îl atinse cu mâna sa cu trei degete. Ce mână mare! Şi acoperită peste tot cu plăcuţe de os, ca pielea şopârlei. Curios, toate cele trei degete sunt reciproc perpendiculare...

Katan insista:

— În informator nu există date despre astfel de fiinţe. Probabil că aceasta este vreo specie nouă. Cred că nu vom avea neplăceri dacă vom informa despre el, din contră. Dacă noi l-am descoperit primii, ne vor arăta întregii planete.

Aliter se întoarce spre ea, fără să vrea.

— Înţeleg dorinţa ta de a te vedea în cadrul programului de seară, dar nu pot fi de acord. Acesta este un exemplar matur. Fireşte, el nu poate fi unicul. Dacă ar fi fost un mutant întâmplător, el nu ar fi trăit mult. Prin urmare, conducerea rezervaţiei cunoaşte foarte bine aceste fiinţe. Întrucât este evident că ele reprezintă o raritate excepţională, neplăcerile pot fi şi mai mari. Ne vor învinui că l-am fugărit şi l-am prins şi că a pierit tocmai din această cauză. Ceea ce propui tu nu numai că iese din cercul obligaţiilor noastre, dar este şi interzis prin regulile rezervaţiei.

Ten văzu cum Katan se supără şi, pe neaşteptate, chiar şi pentru sine, întrebă:

— Ce-ar fi ca acesta să fie reprezentantul altei civilizaţii?

— Ha-ha-ha! Dar unde este selenoplanul, costumul special tip scafandru, racheta de aterizare? Scrie o

poveste, Ten! Le vei tăia nasul celor mai mari fantezişti.

Ipoteza i se păru absurdă chiar şi lui Ten, dar îi era jenă să mai dea înapoi.

— Dar ce este rău în aceasta? Este problema cea mai actuală a timpului nostru. Scriem, vorbim, demonstrăm, construim ipoteze privind modul cum pot arăta reprezentanții altor civilizații. Multe organizații se ocupă de aceste probleme.

Doctorul nu putu înțelege ce-i înveseli. Prin coroana copacului el văzu albastrul adânc al cerului. Chiar şi printre râsetele puternice se distingea ciripitul păsărilor. Totul era îmbibat cu miresme necunoscute. Poate că toate acestea i se învârteau lui în cap. Aici este bine ca pe Pământ. Va mai sta puțin întins, îşi va aduna forțele şi se va ridica. Aceste ființe îl vor ajuta. Soarele străluceşte, dar oare de ce este din ce în ce mai rece? Tăcură. Gesticulează, deschid gurile. Fac totul pentru a nu-l deranja? Îl ocrotesc. „Frați de rațiune”...

Începu să se prăbuşească undeva adânc şi nu era nimeni ca să-l sprijine să nu cadă.

Aliter atinse primul corpul rece al doctorului.

— A murit.

Îşi privi ceasul şi se ridică.

— Întârziem. Peste cincisprezece minute trebuie să ridicăm tabăra şi să pornim. Tovarăşii de la tabăra de bază se neliniştesc deja.

Toți începură să se agite. Când ultimul pachet fu pus pe Graviplan, Ten îl privi pentru ultima oară pe doctor. Sub copac, cadavrul devenea alb. Porni spre el, dar se întoarse cu hotărâre şi se urcă în gondola transparentă. Este totuna ce fel de ființă este aceasta. Se apropie ziua alegerii profesiei. Acum ştia deja care-i va fi profesia. Va zbura în infinitul rece al Galaxiei. Va zbura şi îi va găsi

pe ei, „frații de rațiune”. Credea cu tărie acest lucru. Viața rațională există în tot Universul. Vor mai fi încă întâlniri solemne şi îmbucurătoare.

Timons Esaias

Norbert şi sistemul

(„Norbert and the System”, 1993)

Traducere de Ana-Maria Negrilă

Fusta ei avea o tăietură şic, cizmele îi accentuau linia, însemnul ei social, ingenios montat deasupra urechii stângi, sclipea verde. Atras de mersul ei plin de grație şi precaut în acelaşi timp, Norbert ceru programului de analiză să-i realizeze profilul personalității şi să caute un mod acceptabil de a face cunoştință. Dar, în timp ce aştepta ca informațiile să-i fulgere prin fața ochilor, ea se urcă într-un troleibuz pe pernă pneumatică şi clipa fusese irosită.

Când afişajul apăru în sfârşit, Norbert îşi apostrofă în gând Sistemul Personal. „Îmi foloseşte acum mai mult de o grămadă!”

— Vrei să-i caut adresa şi codul de acces? îl întrebă PS-ul.

— Nu, nu vreau. E clar.

Ecranul lentilelor se întoarse la afişajul principal. Mai caută, îşi impuse el.

— Cât timp trebuie să procesezi cererea mea?

— Trei secunde, incluzând şi cererea şi afişajul.

N-o să meargă, gândi. Cum ar fi putut obține o tipă cu un astfel de decalaj temporal? Timiditatea lui era o problemă, dar PS-urile ar fi trebuit să rezolve şi asta.

Avea nevoie de o nouă investiție, într-un nou echipament.

* * *

În timp ce surogatele îi țineau loc de masă de prânz, stătea tolănit pe canapea şi urmărea programul unei case de comerț. O listă de şaizeci şi cinci de rețele personale însoțite de prețuri se rula în lentila lui stângă, în timp ce în cealaltă apăruse indexul a aproape o mie de opțiuni de nivel doi.

— Civilizația poate fi uneori extrem de complicată, remarcă el.

Luând tonul lui drept nemulțumire, Sistemul General scoase la iveală un vânzător:

— Bună ziua, Cumpărător Komdor! Cum putem să te ajutăm?

Norbert explică problema lui.

— A, da. Am avut o mulțime de cereri de reinstalare din partea clienților ce avuseseră înainte seria 1200. Timpurile s-au schimbat! Ha, ha! Simularea vânzătorului făcu o pauză şi apoi schimbă tonul. Sincer, un bărbat atât de atrăgător ca dumneavoastră n-ar trebui să ceară unui PS să evalueze calitățile unei tinere doamne. Un sistem modern ar fi făcut totul chiar în momentul în care cortexul ar fi reacționat la calitățile ei. Ați fi avut informația înainte de intervenția hormonilor.

Reprezentantul comercial lăsă mesajul să dispară şi reveni la obiect.

— Câte operații ajutătoare sunteți dispus să importați?... A! Bine, atunci v-aş sugera ultimul produs scos pe piață de Gabon, un Jizmet ISB. Este puternic, eficient şi are cea mai mare parte a echipamentului montată pe coaste. Ocupă zece coaste la un bărbat de talia dumneavoastră, dar asta înseamnă cu un kilogram mai puțin decât 1200 pe care-l aveți deja. Pot să vă consult diagrama de montaj?... Da, văd că aveți deja

patru coaste transformate, pot fi folosite pentru instalare...

— Gaboneze? îl întrerupse Norbert. Care îi sunt performanțele?

Imediat, o serie de clasamente şi tabele apărură în lentila lui stângă. Apoi în lentila dreaptă se derulă o listă a personalităților din lumea sportului care foloseau în mod curent sistemul gabonez, pentru că era mai bun pentru fundaşii şi jucătorii de baseball. Poseda un timp superior de reacție.

— Sunt o noutate în magazine, dar demne de încredere. Aşa şi trebuie să fie, ca Administrația noastră să le dea autorizația. Aveți vreo nelămurire?

Reprezentantul comercial nimerise tonul just, liniştitor şi uşor disprețuitor.

— De fapt, chiar mă întreb cum pot fi oprite sistemele acestea? Norbert chicoti stângaci. Gândiți-vă la asta, cum să-şi decupleze sistemul pe care-l avea.

Vânzătorul se întrerupse pentru nişte procesări rapide.

— Să-l închideți? întrebă clătinând din cap.

— Da, ştiți... dacă nu merge bine. O comandă prioritară sau o întrerupere externă. Orice.

Norbert încercă să nu-şi piardă stăpânirea de sine, deşi ştia că un program de vânzări atât de sofisticat cum era acela putea să-i detecteze şovăiala într-o milionime de secundă. De aceea şi făcea cumpărături atât de rar. Vânzătorii îi arătau toate defectele, fără să se obosească prea mult.

— Un întrerupător? Sincer, n-am auzit niciodată de aşa... Urmase o reprogramare. Înțeleg ce vreți să spuneți, Cumpărător Komdor. Nu avem un întrerupător, pentru că marja de eroare pentru un PS este infinit mai

mică decât aceea corespunzătoare oamenilor de felul dumneavoastră, nu pentru că ar mai exista oameni fără sisteme personale. Urmă o comparație statistică între morțile cauzate de defecțiuni şi cele ale oamenilor fără sisteme personale, ce sclipi în lentilele ochelarilor. După cum vezi, dacă cineva ar putea să închidă un PS, l-ar supune pe proprietar unui factor crescut de risc. Ar fi o mare neglijență din partea noastră să permitem aşa ceva.

— E logic, admise Norbert, trecând peste întrebarea lui stupidă cât mai elegant cu putință.

* * *

Norbert se duse sâmbăta aceea la spital să-şi instaleze noul PS. Sala de aşteptare îl plictisi – toți cei prezenți fuseseră burduşiți cu impulsuri împotriva-îngrijorărilor de către PS-urile lor – aşa încât ceru cea mai nouă creație cinematografică. Nici măcar nu apucă să vadă titlul când lumina unui mesaj clipi: era rugat să se ducă la camera 45921.

Camera 45921 se afla în Secțiunea Consilierilor şi asta era ciudat. Nu avusese nevoie de sfaturi nici măcar pentru ultimul PS. Şi mai ciudat, Consilierul apăru în persoană, nu numai o simulare a Sistemului Central. Un european obişnuit, scund şi gras, cu un fel de coif de modă veche acoperindu-i partea din spate a craniului. Ce-ar fi putut un tip cu o înfățişare atât de arhaică să-i spună despre un PS?

— Cumpărător Komdor, Norbert Komdor! Ia loc, ia loc! Comportarea jovială a bărbatului îl surprinse pe Norbert. Consilierii erau de obicei personalități covârşitoare şi păreau preocupați. Puneau doar câteva întrebări înainte de a face instalarea.

— E vreo problemă?

Norbert ura problemele şi îşi simți deja PS-ul generând curenți liniştitori în muşchii umărului.

— Nu credem să fie. Vrem doar să ne asigurăm că o să căpătați produsul care trebuie.

— Nu cred că-mi pot permite să merg mai departe, obiectă Norbert, încercând să facă impresie.

— O să văd, îi dădu dreptate consilierul. Citi ceva scanat pe lentilele sale. De fapt, chiar acum vizualizez îngrijorarea ta legată de siguranța sistemului. Există o remarcă obişnuită pe care ai făcut-o referitor la un „întrerupător", ca să fiu mai precis.

Norbert încercă fără succes să-şi ascundă o tresărire.

— Vânzătorul mi-a explicat deja. Nu ştiu ce m-a făcut să mă gândesc la asta. Probabil ceva în legătură cu Africanii şi cu digul care s-a prăbuşit.

Consilierul făcu o pauză de informare.

— A, în Egipt. Da. Probabil asta a fost.

— Îmi doresc cu adevărat sistemul, insistă Norbert.

— Desigur. PS-ul tău nu a semnalat niciun coşmar mai deosebit sau motive de nelinişte. E adevărat.

Cum reuşiseră să extragă informațiile acelea din sistemul central? Probabil că existaseră în contractul de instalare. Norbert dădu afirmativ din cap. Visele lui se reduceau la femeile frumoase şi interesante pe care nu păruse niciodată în stare să le atragă.

Consilierul continuă pe tonul atent al unei tirade pregătite dinainte.

— Cumpărător Komdor, după cum ştii, Sistemul tău este conceput să te protejeze de accidentele interne sau externe care ți-ar leza sănătatea. Inima ta, plămânii, creierul, ficatul sunt monitorizate cu grijă pentru a detecta orice urmă de boală. Enzimele şi hormonii sunt

reglați pentru sănătate şi eficiență maximă, iar consumul de calorii este redus, dacă e necesar, de către interconexiunile PS-ului pentru a asigura o bună nutriție.

— Sigur, consilier, eu...

— Dar asta nu-i tot, PS-ul tău este permanent informat despre vreme, trafic, incendii şi alte situații neprevăzute care ți-ar putea afecta securitatea. Ai văzut crime în filmele documentare, nu-i aşa? Crima reprezenta înainte o amenințare importantă la adresa bunăstării fizice, financiare şi psihice, dar sistemul nostru şi sistemul central n-o mai permit acum. Sunt sigur că eşti de acord că este un lucru bun.

— Desigur.

— Atunci de ce ai vrut să închizi PS-ul? Dacă-ai fi fost rănit, n-ar fi putut să ceară ajutor. Dacă oamenii ar opri sistemele, am avea din nou crime. Vrei asta?

Omul se aplecă înainte într-o poză autoritară care părea însă mult prea artificială. Chiar că avea nevoie să-şi reprogrameze PS-ul.

— Nu. Sigur că nu. Tot ce vreau e noul meu sistem.

Consilierul îndreptă un deget noduros către Norbert.

— Dar te-ai convins că sistemul e sigur? N-o să începi să vorbeşti din nou despre afacerea cu întrerupătorul şi după instalare, nu-i aşa?

— Nu, consiliere. Îmi pare rău că am spus vreodată aşa ceva!

— Bine, atunci.

* * *

Colegii de muncă veniseră să-i admire noua instalație. Vizionau în grup ultimele reclame şi programele cu statisticile comparate de baseball. Norbert descoperi că

se distra mult mai inteligent cu noul sistem, şi ceilalţi rămaseră mai mult de o oră înainte să se scuze şi să plece. Un record. Şi el câştigase invitaţia la o petrecere, prima de săptămâni întregi.

Totuşi, un tip de la Secţia de inginerie, Howardi, rămăsese în urmă. Howardi proiecta reţele birocratice şi cunoştea oameni importanţi. Vorbind cu el, Norbert îşi amintea întotdeauna de gangsterii din timpurile vechi.

— Aşadar, Norb, am găsit o menţiune despre tine pe sistemul general. Erau informaţii confidenţiale, dar mi-au sărit imediat în ochi. Ce-a fost cu întreruperea sistemului tău?

Howardi îşi roti băutura într-un mod considerat de Sistem cât mai sugestiv cu putinţă.

Sistemul lui Norbert îi opri orice ezitare, însă mult mai uşor decât fusese el obişnuit.

— Ah, aceea? A fost o întrebare prostească pe care am pus-o vânzătorului. Nu prea sunt la curent cu schemele sistemelor, aşa că mi-a venit ideea aceea stupidă. Vechiul meu PS nu a reuşit s-o oprească.

De ce i-ar fi sărit în ochi lui Howardi întrebarea lui? De ce s-ar fi poticnit de ea?

Dă din cap. Norbert dădu din cap, pentru că nu-şi amintea să fi ignorat vreodată un mesaj de avertizare.

— Te întrebi, probabil, care-i problema, nu-i aşa? Cred că tu o să pui bazele vreunei erezii a secolului nostru. Şi mai ziceai că eşti un tip obişnuit! Dar, serios, Norb, PS-ul este piatra de încercare a culturii noastre materiale. Când echipele de arheologi o să ne dezgroape, o să fie elementul nostru definitoriu – Oamenii PS sau cam aşa ceva. Aşadar, punând problema PS-ului, ar fi ca şi când un grec antic ar ridica întrebări asupra amforelor sau ceramicii sau ceva de genul ăsta.

Îşi contemplă băutura înainte să înghită restul.

Sistemul lui Norbert îl atenționă: *Vezi Pitagora, vezi Diogene*.

— Dar, de fapt, n-am vrut să spun nimic cu asta, Howie, zise Norbert folosind cel mai potrivit ton calm pe care-l avea. Mi-au explicat totul la spital înainte ca informația să intre în rețea.

— Bine, asta-i grozav. Howardi se ridică să plece. N-ai să fii prea subversiv pentru noi, nu-i aşa, Norb?

* * *

Petrecerea nu fusese rea şi chiar reuşise să-şi facă rost de două întâlniri în săptămânile care urmaseră noii lui instalări. Prima întâlnire se terminase devreme pentru că ea îşi amintise brusc că trebuia să se spele pe cap.

Celei de-a doua fete îi plăcea politica. Dorise să-şi petreacă seara stând pe bănci, într-o zonă publică şi citind împreună buletinele informative.

Norbert nu fusese niciodată la curent cu politica şi nici nu prea citise afişele. Doar o dată avusese o părere, atunci când bobocii încercaseră să schimbe legea dreptului electoral ca să poată scăpa de Key West. De fapt, el nu avusese în minte să-şi petreacă seara lenevind şi schimbând opinii, dar, dacă aşa vrusese Vodkette, el cedase.

Au ales afişajul Tribunei, foarte conservator şi plin de aiurelile obişnuite. Norbert făcea numai observații banale ca să n-o ofenseze, dar îşi pusese PS-ul să cerceteze situația colaboratorilor ce alcătuiseră buletinul informativ. Înregistrările indicau că fiecare din opiniile politice îşi aveau punctul de plecare într-un beneficiu financiar aşteptat de cumpărătorul care le pusese în

circuit.

— Pariez că aproape toate opiniile de pe afişaj sunt direct legate de beneficiul cumpărătorului care le-a emis, observase Norbert într-un moment de uitare de sine.

— Într-adevăr? exclamă surprinsă Vodkette.

Norbert îşi aminti brusc că ea făcuse studii de sociologie şi că, probabil, el îi atinsese domeniul. Îi trecu repede informațiile ascunse pe care PS-ul său le găsise în legătură cu fiecare afişare.

În timp ce ea le citea, sistemul lui Norbert îi semnală un interes crescând al tinerei doamne, corespunzător observațiilor sale politice. Ce făcuse?

Ea zâmbi.

— Ce te-a făcut să verifici toate astea? îl întrebă.

— Nu ştiu. E ca la serviciu. Am ghicit. Dacă vrei să avansezi, trebuie să apelezi la management. Dacă vrei să te recalifici, înseamnă că nu-ți place locul unde lucrezi. În general, opiniile sunt uşor de prevăzut.

Sistemul său fulgeră roşu – *Comentariu riscant din punct de vedere social*.

Dar nivelul ei crescu din nou şi se întinse mai mult decât ar fi crezut Norbert că era posibil pentru o informație. Ca să fie sigur, ceru un diagnostic rapid.

Ea îşi arcui sceptică o sprânceană care se ivi deasupra lentilelor.

— Şi bănuiesc că *tu* ai nişte opinii *imposibil* de prevăzut.

— O, nu am. Nu am, răspunse el evaziv, încercând disperat să subvocalizeze un ordin de căutare a celei mai şocante opinii a lui.

PS-ul i-o luase însă înainte. Până să apuce să formuleze comanda, se uita deja pe lista celor cinci din cele mai originale opinii şi la valoarea lor deviațională.

Două erau doar nişte judecăți greşite (vechiul lui sistem nu le prinsese la timp) şi două se abăteau de la normă cu mai puțin de 45%. Dar în vârful listei se afla o idee cu o deviație enormă.

Înghiți în sec. Îşi încercă norocul:

— M-am gândit de multe ori că ar trebui să fim în stare să ne întrerupem PS-urile. N-am mai auzit pe nimeni spunând aşa ceva şi câțiva oameni au fost interesați când am menționat-o.

Tipa rămase împietrită. Sistemul îl anunță că PS-ul ei o luase razna, refuzând informația. Dar nivelul i se dublă.

Indicatorii personali de distanță ajunseră la zero şi fişa ei medicală deveni vizibilă pe sistemul lui pentru o reevaluare.

Pentru Norbert nu mai exista cale de întoarcere.

* * *

Când Norbert se întoarse în noaptea aceea în camera lui, nu-i venea să creadă că ea îl plăcuse, că el se distrase şi că pusese pe tapet ideea cu întrerupătorul. În ciuda sfatului dat de sistem îi permisese tipei să-l convingă să-şi afişeze descoperirea ca toți să o vadă.

PS-ul insista că trebuia să examineze replicile care veniseră deja şi să se pregătească să facă față represaliilor. Desigur că era un sistem nou şi grozav, cu o putere de anticipare mai mare decât a lui 1200°, totuşi el nu se baza prea mult pe vocea aceea sâcâitoare din ureche.

Dar Norbert nu voia să se gândească în seara aceea la opinii şi la politică. Voia să se gândească la Vodkette, la răspunsurile ei, la felul delicios în care formele ei se curbau în ridicătura pieptului. Se gândi la asta până

când sistemul îl adormi.

* * *

Se trezi ca să nimerească în mijlocul unei adevărate revolte.

Sistemul lui era atât de asediat de mesaje urgente, încât trebui să-şi anuleze toate aranjamentele pentru acea zi. Până atunci, Norbert nu lipsise niciodată de la slujbă, dar Sistemul îi spusese că avea dreptul să o facă.

Cereau mii de răspunsuri la remarca lui politică. Mii. 16% erau complet irelevante, 12% confuze, 6% se opuneau, 2% îşi făceau probleme legate de sănătatea lui mintală. Dar 8,63% îl aprobau. Sute de vânzători îşi întrerupseseră lucrul ca să ajungă la o înțelegere cu Norbert.

Sentimentul pe care această situație i-l insufla era atât de copleşitor şi de minunat, încât PS-ul trebui să intervină pe cale chimică.

* * *

După micul dejun şi surogatul de cofeină, se uită la mesajele mai urgente.

Consilierul spitalului care-i instalase PS-ul îi cerea să vină pentru o consultație. Primul birocrat care cerea urgent o întrevedere. Era de rău augur şi sângele i se umplu imediat de compuşi anti-îngrijorare. Mai erau şi vreo duzină de amenințări de la alți colegi-cumpărători. Trebui să-şi lase PS-ul să-i explice o parte din epitete.

Mai avusese şi înainte probleme cu Autoritatea, dar nimeni nu se deranjase să-i trimită mesaje de amenințare.

Cel mai surprinzător lucru era lunga listă de oferte profitabile. Ca şi alți cumpărători, cheltuise ceva bani în

fiecare lună scanând ofertele care i se făcuseră, dar foarte rar i se păruse că merită să aleagă mai multe. În afară de asta, reclamele erau făcute atât de convingătoare, ca să cumperi produsul, deci ce rost mai avea să te zbați?

Dar acele mesaje erau absolut autentice. O listă cuprinzătoare de avocați, publicişti, scriitori şi ziarişti erau interesați de afacerile lui şi voiau să-l coopteze. Îşi petrecu cea mai mare parte a dimineții scanându-le ofertele şi numai în trei ore câştigă salariul pe zece luni. Norbert avea sentimentul neplăcut că în curând o să-i trebuiască bani gheață.

După masă, îşi adună curajul şi-l sună pe consilierul pe care-l asigurase că problema cu întrerupătorul nu mai avea să fie menționată. Robotul consilierului zâmbi şi-i redirecționă apelul către un alt birou. O femeie manager, cu o mutră şmecheră îl salută plină de căldură.

— Cumpărător Komdor! Ce drăguț din partea ta că ne-ai răspuns la mesaj. Te asigur că-ți vom rambursa banii de telefon. Să zicem cinci sute de dolari pe minut? Expresia ei spunea că ar fi încântată să plătească şi mai mult.

— Da, sigur. Dar trebuia să discut cu Consilierul.

Norbert bănuia un aranjament oarecare.

— Da, ei bine, ne pare rău de asta. S-au schimbat multe de când am trimis mesajul. O să ți se pară greu de crezut, dar am fost sufocați de telefoanele cumpărătorilor care mureau să ştie ce PS foloseşti în mod curent. Probabil că de ieri ai resimțit din plin povara celebrității.

— Da. Da, aşa e.

Ce aveau oare de gând?

— Aşadar, ca orice persoană celebră, ai dreptul să profiți de situația ta. Ne-ar face plăcerea să-ți oferim 18% comision pentru jizmeturile pe care le vom vinde în următoarele 6 luni, dacă ne permiți să furnizăm publicului informațiile stocate în Sistemul tău. Am ridica cu plăcere oferta la 25%, dacă ai găsi timpul să-ți expui şi punctul de vedere.

— Dar asta ar fi... Scuzați-mă. „Ia-ți un avocat!", fulgeră PS-ul său în amândouă lentilele, şi-i afişă lista prioritară a mesajelor pe care le primise în dimineața aceea. Îmi pare rău, dar totul este mult prea neaşteptat, citi el ascultător de pe afişajul optic. Sunt sigur că ne vom înțelege. Avocatul meu va lua legătura cu voi ca să pună la punct detaliile.

Un zâmbet larg de plăcere luă locul expresiei de adâncă dezamăgire. Ea schimbă subiectul.

— Am observat un lucru în legătură cu sistemul tău, care trebuie corectat şi ți-am returna cu plăcere jumătate din costul instalației ca să-ți rezolvi problema. Ha, ha! Mă tem că băieții de la vânzări ți-au calculat greşit profilul. Nimeni nu a ştiut că eşti un tânăr atât de original şi plin de forță, Ne-am cam ascuns aptitudinile, nu-i aşa?

— Ei bine, poate doar puțin.

— Aşa că, scuză-ne, dar va trebui să-ți repartizăm un alt pachet de programe şi să înlăturăm câteva mesaje enervante şi inhibitoare. Putem s-o facem şi de la distanță, dacă eşti de acord.

— Sigur. Aşa cred.

— Bine, atunci. Şi încă o dată, să ne scuzi. Ezită. Ah, aproape uitasem. Fabrica proiectează întrerupătorul pe care l-ai dorit drept opțiune. O să ai exclusivitate pe produs pentru şaizeci de zile, dacă ne permiți să te

folosim mai târziu, când îl vom comercializa. Cumpărături plăcute!

Avocatul ales de PS-ul său se afla deja în lentile, înainte ca zâmbetul ei să fi început să se estompeze.

* * *

În timp ce agentul lui lucra la contracte, Norbert păşi pe un teritoriu necunoscut. Îşi informă şeful că nu va fi în stare să lucreze în următoarele două luni şi, poate, chiar şi mai mult. Spre surprinderea lui, ei erau înțelegători şi doritori să se acomodeze situației. Apoi începu să citească mesajele cu caracter social. O duzină de femei făcuseră oferte. Doar câteva din ele erau escorte profesioniste, restul erau femei singure cu înclinații spre aventură; şi aventura, în acest caz, era chiar Norbert.

PS-ul său alese un mod mai flexibil de abordare a problemei, lucru care-i spuse lui Norbert că noul program fusese deja transferat de companie. Norbert simți o enormă recunoştință pentru noua lui viață. Ar fi făcut cu plăcere reclamă liniei jizmet. Era un produs grozav.

* * *

Interviul ar fi fost, probabil, cel mai plăcut moment din viața lui Norbert, dacă nu s-ar fi încurcat. PS-ul lui, înarmat cu un pachet de programe despre interviurile celebrităților, îl pregătise zile întregi. Se folosise de o duzină de fraze celebre, de felul acelora care primeau milioane de cereri de rulare, şi de toate celebrităților care le enunțaseră.

Principala lor problemă era să-i justifice acțiunea neortodoxă. Cunoştințele vagi de politică şi psihologie pe

care le avea Norbert nu-l prea ajutau şi el nu era atât de prost să-şi poarte singur povara emoțiilor. În cele din urmă, aleseseră un set destul de ambiguu de răspunsuri tactice şi o senzație de disconfort infiltrată în fundul sufletului lui Norb.

Prezența unei audiențe adevărate îl deranja. Cincizeci de persoane plătiseră sume enorme, din care el primea 12%, ca să asiste pe viu la interviul ce urma să fie înregistrat. Norbert nu-şi amintea să fi fost vreodată într-un loc cu atâția oameni. PS-ul îi confirmă gândul; nu mai fusese niciodată.

Repetițiile îl plictisiseră. Cei mai mulți cumpărători credeau că programele acelea erau înregistrate într-o şedință neîntreruptă. De fapt, intervievatorul punea aceleaşi întrebări, iar şi iar, folosind tonuri şi mimici diferite, ca să primească răspunsuri cât mai variate. Montajul le punea mai târziu cap la cap.

— E adevărat că o să vă instalați mâine faimosul întrerupător?

— Da...

— Ce intenționați să faceți cu el odată instalat?

— Cred că a fost destul de clar...

— Cât timp vreți să lăsați PS-ul întrerupt?

— O să văd...

— Dar crima, Cumpărător? Asta ca să-i asigurăm pe ceilalți cumpărători că n-o să vă apucați de... cum îi spune, pairame?

— Bairame. Poate ar trebui să investeşti şi tu într-un jizmet. (*Pauză pentru râsetele audienței, dacă existau.*) Nu, întrerupătorul este instalat cu condiția ca Sistemul General să preia comanda dacă sistemul oricărui cumpărător ar detecta în mine tendințe criminale. Aş avea puterea să încerc să comit o crimă, dar şi puterea

de a reuşi...

— De ce ai vrut la început un întrerupător?

— A fost doar o idee îngrozitor de originală... (*Zâmbet într-un mod autodepreciativ*.)

— De ce crezi că toți ceilalți cumpărători din lume ar avea nevoie de aceste întrerupătoare?

— N-am spus că alți cumpărători au nevoie de ele. Am zis că trebuie să existe şi această opțiune...

— Dar, de fapt, ce rost are un întrerupător? La ce foloseşte un PS deconectat?

— Scopul unui întrerupător este să închidă PS-ul. Un PS închis nu are alt scop decât să aştepte să fie repus în funcțiune. (*Nu folosi asta dacă ți se pare că va denatura înțelesul mesajului*.)

* * *

— Dar, Cumpărător Komdor, nu prea cred că ai răspuns la întrebare. De ce să laşi un lucru atât de periculos la dispoziția muritorilor de rând?

— Pentru a zecea oară... Norbert se stăpâni şi încercă să-şi citească replica. Dar răspunsul nu avea niciun înțeles pentru el şi era enervat, şi îi era frică. Ignoră afişajul. Pentru că sunt om, iar PS-ul meu nu-i decât o unealtă şi nu e drept... Şi se prăbuşi în scaun, incapabil să mai vorbească – fapt pe care PS-ul lui îl consideră cel mai bun lucru pentru toți.

* * *

Versiunea publicată, care omitea scăparea din final, aruncă în aer topurile. Comentatorul explica: «Şi aşa, după cum a zis şi Humpty Dumpty, creat de Lewis Carroll, Norbert Komdor insistă că totul se reduce la „cine e stăpânul”». Şi asta-i tot.

* * *

Până la urmă, Norbert nu şi-a mai pierdut timpul cu hărțuiala juridică. Fondul de Apărare al Cumpărătorilor stăvili cu plăcere provocările birocraților şi ale concurenților jizmetului. Curțile reuşiseră să oprească instalarea întrerupătorului pentru o lună întreagă, dar sectorul de publicitate continuă să vândă interviul şi, astfel, cererile de jizmet continuară să crească. Din ziua când îşi instală întrerupătorul, Norbert deveni un om făcut.

Întrerupătorul putea fi activat introducând un cod pe tastatura montată pe cureaua lui, alături de alimentatorul cu baterii, urmat de un ordin subvocal. Dacă PS-ul ar fi suspectat o încercare de sinucidere, l-ar fi imobilizat şi ar fi chemat ajutoare. Altfel, nu trebuia decât să aştepte până când apăsa din nou butonul ca să-l reactiveze.

Norbert şovăi câteva zile înainte să se decidă să-l încerce. Se pare că de fiecare dată când se gândea la el, PS-ul său îl adormea. Îşi petrecea ore întregi dormind sau zăcând toropit. „La ce bun un întrerupător, dacă nu pot să-l folosesc?" gândea el. Dar până la urmă, printr-un impuls de moment, îşi coborî brațul, îndepărtă capacul, tastă codul şi apoi repetă ordinul-frază care apăruse pe ecranul optic. Lentilele i se goliră. După câteva clipe, i se opri şi sistemul de ventilație.

Fără fondul sonor, liniştea era neplăcută. Până acum nu-şi dăduse seama că acesta aparținea PS-ului.

Amândouă lentilele începură să se retragă. Îi trebui un timp până să înțeleagă că nu avea să orbească. Dar lumina părea venită de pe altă lume şi imaginea camerei lui era neclară. N-ar fi trebuit să facă asta înainte de a

se obişnui cu noul lui apartament.

Îl durea capul! Cum era posibil să-l doară capul din interior? Îşi auzea inima bubuind. Îşi simți stomacul răzvrătindu-se şi un gust neplăcut îi urcă în gât... Se repezi şi porni PS-ul, Acesta se reîncărcă şi-i sări în ajutor.

Însă nu îndeajuns de repede pentru a mai salva covorul.

* * *

Norbert aşteptă o zi să se asigure că-şi revenise complet de pe urma experimentului şi apoi se hotărî să se plimbe pe coridoare. Aproape imediat se întâlni cu Howardi, care-i strigă un plin de căldură „Cum merg cumpărăturile!?".

— Grozav. Dar ale tale?

— Niciodată mai bine. Să vezi, Norb, tipii de la lucru tot întreabă de tine.

— Într-adevăr? Norbert găsi această informație neobişnuită. Salută-i din partea mea.

— Desigur. Hei, ai mai avut nişte idei trăsnite de care să le spun?

— Nu. Norbert clătină din cap autodepreciativ. Am destule probleme doar cu una.

— Eşti un tip dur, Norbert. Un adevărat erou.

Norbert îl urmări pe Howardi continuându-şi drumul şi dând colțul. Nesincer, îi spuse jizmetul.

* * *

Lentilele ei fumurii erau grăitoare, dar îl întrebă totuşi:

— L-ai folosit?

— O, da.

— Şi cum e?

— Nu seamănă cu nimic din ce-am făcut înainte. Celor mai mulți oameni nu le-ar plăcea.

Ea se întinse peste masă şi-l apucă de braț. Era a douăzecea întâlnire, în al douăzecilea restaurant şi asta de când cu interviul. Acum se părea că totul devenise aproape rutină.

* * *

Lentilele ei fumurii spuneau multe, dar îl întrebă:

— Cât timp l-ai ținut închis?

— Destul de mult.

— Destul de mult pentru ce?

— Destul de mult ca să-i arăt cine-i şeful.

Era cea de-a o suta cucerire din o sută de încercări. Acum chiar că era o adevărată rutină. Norbert se hotărâse să le reducă la trei pe zi.

* * *

Lentilele ei fumurii spuneau multe... El se scuză şi porni să se plimbe.

* * *

PS-ul îl conduse pe un traseu pe care nu mai fusese niciodată, dar lui nu-i păsa prea mult. Cu toate modelatoarele de dispoziție pe care Sistemul său le folosise, sălile şi galeriile păreau identice. Se gândi la Vodkette, care-l ajutase să facă toate acestea. Prima lui cucerire. Ce făcea ea acum?

Aceeaşi slujbă. Aceleaşi gusturi în materie de cumpărături. Exista o notiță care-i amintea că sistemul ei nu suferea comparație nici pe departe cu jizmetul său. Acum l-ar fi plictisit, după toate cumpărătoarele

sofisticate şi rasate pe care le întâlnise de atunci. Acest gând îl făcu să se simtă puțin trist, puțin însingurat.

Pe la prânz, ajunse la marginea unui parc natural. Se hotărî să-l exploreze. Tufişurile şi copacii erau lăsați să crească liberi, cu condiția să nu se întindă peste poteci. Numai câțiva cumpărători veneau aici şi Norbert înțelese de ce. Confuzia de forme şi densități părea destul de mare, iar frunzele şi ramurile moarte, îngrămădite pe pământ, îl deranjau la mers. Totuşi, sistemul său îi permise să meargă mai departe.

La început păşi pe drumurile propriu-zise, mărginite de felinare din piatră şi alte artefacte nepotrivite. PS-ul îi oferi o serie de lecturi despre semnificația lor, dar le refuză. Într-un impuls de moment, păşi pe o potecă nepavată şi, după primii paşi, îşi deconectă sistemul.

Din nou simți liniştea apăsătoare în absența fondului sonor, bătăile inimii şi panica. Iarba de sub picioare i se păru neregulată, ca un covor de pluş prost conceput şi îl făcu să se clatine. Lentilele i se clarificară, la început cea dreaptă, apoi cea stângă. Îşi ridică mâinile şi, pentru prima dată în viață, apucă ochelarii şi-i dădu la o parte.

Ochii, neobişnuiți cu aerul de afară, i se umplură de lacrimi. De-abia cu greu reuşi să-i țină deschişi, impulsul de a clipi fiind mult prea puternic.

Amețeala deveni de neîndurat şi se prăbuşi, sprijinindu-se în mâini şi în genunchi. Senzația nefamiliară a ierbii şi pământului îl distrase pentru o clipă şi-l ajută să lupte împotriva panicii. Astfel trăiseră strămoşii lui, cu mult timp în urmă, stând în sălbăticie, la adăpostul copacilor şi ascultând cântecul păsărilor. Cum suportaseră, se întrebă el, cum reuşiseră să facă chiar cumpărături simțindu-se în felul acesta?

Auzi paşi apropiindu-se în grabă.

— Vă simțiți bine?

Norbert întinse mâna şi-şi reconectă PS-ul, apoi lăsă jos lentilele. Le făcu un semn vag să aibă răbdare, ştiind că sistemul celui care-l întrebase îi monitoriza rapida întoarcere la normal. Apoi văzu doi oameni aplecați asupra lui şi PS-ul îi spuse „Gardieni publici".

— Cumpărător! Ai nevoie de ajutor?

Norbert se aşeză pe călcâie şi, în timp ce i se limpezi capul, citi printre ultimele lacrimi:

— Cu siguranță că nu. Dar vă mulțumesc... Tocmai am avut o experiență extraordinară.

PS-ul îi spuse să se ridice, lucru pe care-l şi făcu, scuturându-şi hainele. Folosind un enigmatic surâs nr. 3, le zise:

— Da... asta a fost *chiar* extraordinar. Bună ziua, domnilor cumpărători.

În timp ce se îndrepta spre construcțiile din beton, îl auzi pe unul din ei spunând:

— Îți zic că e *el*!

— Ce părere ai de asta? Chiar aici, afară?!

* * *

Howardi şi serviciul birocratic îi lăsaseră câte un mesaj. Oamenii care vindeau jizmetul îi lăsaseră mesaje din ce în ce mai urgente, cu cât se făcea mai târziu. Norbert îşi dădu seama că Sistemul Central le spusese despre incidentul din parc. Cu noul întrerupător gata să fie pus în vânzare în câteva zile, probabil că fuseseră cuprinşi de panică. PS-ul său îl grăbi să-i contacteze.

Avusese dreptate. Voiau să ştie „dacă avusese probleme" cu noul întrerupător.

— Nu, le spuse. Însă vă atenționez că nu-i pentru timizi.

Tipilor le plăcuse răspunsul. Îl citaseră în reclame.

Norbert rămase acasă câteva zile, contramandându-şi toate întâlnirile şi amânând reuniunile de consultații pentru investiții. Jizmetul său avea un program financiar foarte conservator şi tindea să respingă toate schemele propuse. În afară de asta, el nu avea cu adevărat nevoie de mai mulți bani.

Nu era sigur că ar fi avut nevoie. Făcuse câteva cumpărături, dar reprezentanții comerciali îl enervau. Participă la câteva jocuri, însă echipa lui nu i se mai părea atât de grozavă ca pe vremuri. Jucătorii nu se puteau pune cu noua lui viață sexuală din ultimele săptămâni.

Norbert era singur.

Se gândi să-şi aleagă alte hobby-uri, dar ştia că asta nu-l ajuta cu mare lucru. Încercă o serie de programe umoristice, însă tipii interesanți care apăreau în ele erau creații ale computerului, iar ceilalți erau cumpărători ca şi el, care nu ştiau ce caută. Până la urmă se decise să continue cu întâlnirile. „Înapoi la viața dulce!” gândi el.

* * *

Artemia nu-şi programase lentilele „pe fumuriu” şi nici nu-l întrebase despre întrerupător înainte ca primul fel să se fi terminat. Îl interogă în legătură cu hobby-urile lui şi preferințele de lectură, şi păru derutată când descoperi că nu avea niciuna.

Norbert se ținea strict de comentariile ce i se sugerau, simțindu-se pierdut cu femeia aceea. Se mai întâlnise şi înainte cu reprezentantele claselor educate, însă niciodată nu se abătuseră prea tare de la programele lor – conversațiile erau redactate cu grijă, până când simpla curiozitate, inevitabilă la urma urmei, ducea tot la

aceleaşi întrebări, la aceleaşi răspunsuri şi, apoi, bineînțeles, la pat.

Până acum, Norbert nu înțelesese cu adevărat cât de artificiale fuseseră acele discuții.

Se îndepărtă cu bună ştiință de la scenariu:

— Scuză-mă, putem să discutăm un timp despre tine?

Ea făcu o pauză.

— Cred că vrei să ştii de ce m-am hotărât să-ți cer o întâlnire.

— De fapt, nu. Aş vrea doar să aflu cum eşti tu cu adevărat. *Dacă nu te superi*. Dacă nu te superi.

Artemia revăzu lucrurile care-i plăceau şi-i displăceau, hobby-urile şi interesele şi recită în mare parte datele pe care sistemul ei le rezumase. Plictisindu-se, îi ceru să elaboreze şi ea îi răspunse cu numeroase detalii. Jizmetul îl deranja cu definiții şi explicații în ambele căşti, în timp ce-i umpluse lentilele cu topuri şi grafice. Trebui să fie foarte atent ca să-şi dea seama că ea se oprise de câtva timp şi aştepta un răspuns.

— Ce-ai spus? încercă el.

— Am zis... Oricum, n-are importantă, făcu ea încruntându-se. Nu eşti foarte politicos, nu-i aşa? N-am ştiut la ce să mă aştept, dar nu prea semeni cu imaginea din reclame, nu-i aşa?

O tăcere grea se lăsă între ei şi Norbert urmări afişajul: „*Lipsă de politețe: extrem de mare*", clipind în lentila lui stângă şi o serie de răspunsuri la obiect derulate în cea dreaptă.

Respiră adânc şi îşi opri PS-ul. Sistemul ei probabil că o informase deja, pentru că înțepeni în scaun.

— Nu, spuse el. Nu sunt foarte politicos. Nici măcar nu sunt foarte deştept. Am pus doar o întrebare prostească în ziua în care îmi făceam cumpărăturile şi

apoi au urmat toate acestea, gesticulă vag, fără să mai fie sigur că ea se mai afla acolo, dincolo de lentilele înceţoşate. Şi toate acestea... s-au întâmplat. Îmi pare rău. Şi se cuplă din nou.

Ea era încă acolo. Se lăsă înapoi în scaun, încet, şi gura i se căscă. Semnalizare promptă: „*Puternic Răspuns Emoţional. Confuzie.*"

— L-ai închis, spuse ea. Mi-ai răspuns la întrebare fără scenariu.

El ridică din umeri.

Ea se aplecă înainte.

— Nu cred să fi dat vreodată cuiva un răspuns care să nu fie în scenariu.

„*Respect.*"

— Ei bine, cumpărător Komdor, zise zâmbind într-un fel aparte, pe care el avea să şi-l amintească mereu. Se pare că ai multe resurse...

„*Complicaţii emoţionale.*"

* * *

Întrerupătorul se dovedi o opţiune la modă vreme de mulţi ani, înainte să cadă în dizgraţie şi în uitare, iar asta se întâmplă numai după ce toate celebrităţile făcură avere cu noua componentă. Norbert nu-l mai folosi niciodată, în afara momentelor de tensiune, când îi şoptea Artemiei cât de mult o iubea. Acest lucru puncta într-un mod plăcut, dacă nu instructiv, jocurile pe care le făceau împreună.

Artemia nu şi-a cumpărat niciodată un întrerupător pentru sistemul ei. Deşi în timpul prieteniei şi relaţiei lor ulterioare discutaseră des despre dispozitiv, nu se pusese însă niciodată problema de a-l folosi cu adevărat.

„Într-o zi o să întrebăm jizmetul cât de des sunt

folosite întrerupătoarele”, obişnuia să spună, dar niciodată nu l-a considerat un lucru important.

[*Publicată în „InterZone”, iulie 1993*]

Siegmar Erkner

Înaintea plecării

Traducere de William Petrovitsch

— ...o ultimă întrebare. Dacă răspunzi bine, te putem trimite liniştit în misiune, Dacă nu, toată pregătirea a fost în zadar. Ştii, trebuie să fim absolut siguri că eşti în stare să-ți îndeplineşti misiunea. Eşti pregătit?

— Sunt pregătit.

— Bine. Aşadar, după ce ai aterizat pe cea de-a treia planetă, după ce ai făcut să dispară urmele aterizării şi ai distrus tot ceea ce le-ar putea trăda oamenilor originea ta, după ce te-ai informat asupra situației actuale de pe Pământ şi te-ai adaptat mediului – ce faci după aceea?

— Încep executarea misiunii.

— Exprimă-te mai clar. Cum procedezi?

— Mă deplasez până în zona de acțiune. Acolo...

— Îți cunoşti zona de activitate?

— Desigur. Este oraşul cu coordonatele +0,916 şi +0,017. Transpus în sistemul de coordonate folosit pe Pământ, aceasta înseamnă...

— Bun, asta e clar. De ce anume trebuie să ții cont?

— Trebuie să mă adaptez condițiilor specifice de acolo, după cum se prevede în partea a treia a instrucțiunilor, să-mi aduc la nivelul actual cunoştințele lingvistice, să-mi însuşesc obiceiurile nou introduse, să fac cunoştință cu cele mai importante personalități...

— Cei mai importanți oameni, vrei să zici!

— Da, scuzați-mă... cu cei mai importanți oameni din

acest domeniu...

— Suficient. Misiunea ta?

— Îmi găsesc un post la o editură. Îmi creez o poziție potrivită. De exemplu, devin lector. Fac tot ce stă în puterile mele pentru a reprima toate genurile literare care ne-ar putea dăuna. În special aşa-zisa literatură ştiințifico-fantastică. Romane şi povestiri ştiințifico-fantastice resping din principiu. Aceasta este legea supremă. Romane şi povestiri ştiințifico-fantastice resping din prin...

— Ştii şi pentru ce?

— Pentru că fantezia este inamicul nostru numărul unu. Dacă oamenii n-ar avea fantezie, nu le-ar fi venit niciodată ideea de a zbura spre alte planete. Aşa însă, caută chiar alte civilizații, deci pe noi. Noi însă nu avem nimic de-a face cu oamenii. Noi vrem liniştea noastră. Vrem să rămânem între noi. O ducem bine. Suntem mulțumiți! Nu vrem schimbări! Trăiască stabilitatea absolută! Jos cu fantezia! Jooos cu...

— Bine; bine, linişteşte-te. Te înțelegem; simțim la fel ca şi tine! A, da! Când respingi un asemenea roman ştiințifico-fantastic, va trebui să şi motivezi.

— Desigur.

— Adică vreau să ştiu cum motivezi.

— Nu ne trebuie fantasmagorii... Aşa ceva e antiştiințific. Asta ne distrage atenția de la realitate. Astea sunt pure închipuiri, unde sunt dovezile? Există lucruri mai importante. Literatura aceasta nu este necesară, n-avem voie să ne lăsăm distraşi de la rezolvarea problemelor actuale, noi trebuie...

— Şi dacă situația de pe Pământ s-a schimbat între timp atât de mult încât în modul acesta nu se mai poate acționa?

— Atunci... atunci...

— În regulă, aşa ceva nu poţi şti, nu ţi s-a spus, iar tu însuţi nu-ţi poţi da seama, pentru că asta ar însemna să ai fantezie...

— Nu, numai asta nu! Jur că n-am ceva atât de groaznic! Zău că nu!! Romane şi povestiri ştiinţifico-fantastice resping din prin...

— Bine, bine. Fii atent, maşina gânditoare principală a planetei noastre a elaborat pentru această situaţie următoarea tactică: Vei spune pur şi simplu că în principiu eşti şi tu de acord, însă din păcate romanul sau povestirea ar avea grave lipsuri literare, că încă n-ar fi destul de bune pentru a rezista în faţa cititorilor exigenţi, că, de altfel, ar exista greutăţi obiective şi că ţi-ar părea foarte rău.

Dacă vei ţine cont de aceasta, îţi vei putea îndeplini misiunea. Şi ţine seama – nu eşti singurul pe care l-am trimis pe Pământ; dar nu încerca niciodată să iei contact cu ceilalţi agenţi ai planetei noastre – ai putea să te înşeli şi să ne primejduieşti întreaga muncă.

Ai absolvit ultimul examen. Mâine pleacă racheta. Noi toţi îţi urăm succes şi suntem mândri de tine! Şi fereşte-te de oameni – sunt periculoşi, pentru că au fantezie! Doar eşti un adevărat fiu al planetei noastre! Trăiască stabilitatea absolută! Nu vrem schimbări! Jos cu SF-ul! Suntem mulţumiţi! Vrem liniştea...

* * *

Stimate domnule Erkner!

Cu regret trebuie să vă comunicăm faptul că editura noastră nu vă poate publica povestirea „Înaintea plecării". Manuscrisul vă este restituit. Din păcate, povestirea dumneavoastră – cel puţin în forma actuală –

nu îndeplineşte cerinţele impuse unei lucrări literare de valoare.

Poate mai refaceţi o dată povestirea şi ne trimiteţi peste circa doi ani noua versiune, ceea ce ne-ar bucura foarte mult, pentru că în principiu suntem foarte interesaţi în promovarea literaturii ştiinţifico-fantastice. Din păcate, din cauza unor greutăţi obiective, pentru un anumit timp ne este imposibil...

Ciprian Mitoceanu

Stare de bine

Vântul stârnit din senin agita cu putere crengile copacilor, iar vârfurile celor mai înalți păreau bucăți de lut frământate între degetele unei ființe uriaşe. Se înfioră, gândindu-se la ființe uriaşe. Cele care erau în stare să te zdrobească dintr-o mişcare sau să te înghită pe nemestecate. Rău... Rău...

Din umbra colibei totul părea însă destul de departe; încă se mai afla în siguranță. Sau poate că nu...

Gălăgia îl făcu să devină mai atent. Şi mai vigilent.

Îşi ridică anevoie trupul vlăguit, sprijinindu-se în coada suliței. Din tot tribul numai el avea vârful suliței confecționat dintr-o piatră străvezie. Tăia foarte tare, dar nu era din fier, ca a restului războinicilor. Numai el şi câțiva băieți care încă nu apucaseră să dețină un rol principal în „dansul războinicului". Flăcăi fără tuleie, dar el... Avea deja barbă deasă. Nici că se putea umilință mai mare pentru el. Să nu ai suliță cu vârf de fier, ce putea fi mai umilitor? Un vârf de fier, un amărât de vârf de fier i-ar fi dat şi lui o anumită siguranță de sine, puțin prestigiu, ar fi putut aprinde fărâma de respect în ochii femeilor şi copiilor din trib.

Unul dintre luptătorii cei mai temuți ai tribului, Gaalkaa, cel cu coadă roşie, se agita frenetic în timp ce îi explica ceva şefului. Gaalkaa, spaima leilor şi a tigrilor agitat? Iată ceva nou...

Se apropie cu băgare de seamă. Războinicii erau foarte însuflețiți în efortul lor de a susține afirmațiile lui Gaalkaa şi poate că n-o să-i vadă cu ochi buni

intervenția.

Un zgomot discret îl făcu atent. Aici, la marginea junglei, trebuia să fii cu băgare de seamă, orice avertisment ignorat putea deveni o primejdie mortală.

Un şarpe, gros cam cât brațul lui, se strecura pe acea porțiune dintre colibe pe care femeile se îngrijeau să o țină în perfectă stare de curățenie, adică nu permiteau nici unui fir de iarbă să crească; orice putea obtura privirea era stârpit încă de la început. Din cauza şerpilor şi a altor lighioane.

Un mamba negru... Cea mai periculoasă dintre reptilele pe care zeii le răspândiseră în junglă. Ştia ce poate muşcătura unui mamba negru, ştia la fel de multe cât poate şti cineva muşcat de şarpele ucigaş. Atunci când fusese muşcat de mamba îşi dorise nespus de mult să supraviețuiască; dacă ar fi ştiut ce-l aşteaptă ar fi preferat să-şi găsească sfârşitul cu membrele putrezite de cangrena veninului.

O aruncătură bine țintită a lăncii cu vârf de silex şi mamba începu să se zvârcolească. Vârful de piatră îi sfâşie capul, transformându-l într-o curea de piele inertă. Ce victorie!...

Salvase tribul sau măcar pe unul dintre membrii lui de o primejdie mortală.

Se aşteptase la o reacție favorabilă din partea războinicilor. Să arunci sulița de la o distanță de zece paşi în capul îngust al unui mamba negru însemna iscusință, dreptul de a pretinde că eşti printre cei mai iscusiți războinici, cei care aveau dreptul la respect şi considerație, cei care-şi alegeau femeile şi dansau, la sfârşitul fiecărei expediții de vânătoare, „dansul războinicilor”.

Zadarnic... El, războinic?!... Nu spera prea multe? Nu

era decât un pigmeu amărât, cel mai pipernicit dintre cei mai prizăriți locuitori ai junglei, un nefericit pentru care soarta se dovedise a fi extrem de zgârcită; nu numai că nu-l înzestrase cu statura robustă a luptătorilor pitici, dar îi rezervase şi un accident îngrozitor; o întâlnire cu temutul mamba negru, şarpele morții. Scăpase ca prin minune, grație eforturilor vraciului tribului şi rezistenței personale, dar după ce se ridicase de pe rogojina pe care-şi consumase delirul ce urmase înțepăturii veninoase nu mai reuşise să se deplaseze decât şchiopătând. Şchiopul!... Şchiopul!... Nici măcar copiii nu i se adresau altfel. Fiecare pas pe care trebuia să-l facă cerea eforturi colosale, iar călcâiul mutilat îl durea de parcă păşea pe foc. Şchiopul!...

Nu-l alungaseră din comunitate, micul lor trib nu practica asemenea obiceiuri, deşi existau destule sate în care cel care se alegea cu o infirmitate era imediat alungat, ca un purtător de boală ruşinoasă, dar se comportau cu el în aşa fel încât să regrete comportamentul tranşant de care dădeau dovadă „alții". Şeful de trib i-a interzis cu desăvârşire să ia parte la vânătoare, chiar şi în calitate de hăitaş, la pescuit sau la culesul mierii de albine. Fusese scos fără prea multe vorbe din tagma vânătorilor şi pus să îndeplinească munci pe care, îndeobşte, nu le îndeplineau decât femeile. Şi cei asemenea lui, infirmii, cei considerați nedemni să poarte suliță cu cap de fier. Suliță cu vârf de piatră şlefuită... Aşa ceva purtau numai femeile; jungla ascundea prea multe primejdii pentru a li se interzice femeilor să dețină o armă cu care să se apere, şi celor care încă nu întruneau condițiile de a fi admişi în rândurile războinicilor. Din tot tribul numai el îşi arătase îndemânarea în dansul războinicilor şi acum

purta o suliță ca acea a femeilor sau a flăcăiandrilor nevârstnici. El era Şchiopul…

Gaalkaa se agita foarte mult pentru unul care ținea la titlul de cel mai temut războinic al tribului, cel de care până şi şeful se temea, chiar dacă se ferea s-o arate.

Coada roşie a celui mai spătos dintre pigmei zbura dintr-o parte în alta a capului acestuia, ca şi cum i-ar fi luat foc căpățâna. Şi era speriat…

— Mokele Mbembe!… Mokele Mbembe!…

Din gura lui Gaalkaa cuvintele țâşneau mai repede decât săgețile.

— Mokele Mbembe… E în pădure. Mokele Mbembe!…

Un fior străbătu adunarea războinicilor, deşi era limpede că nu era prima dată când auzeau de Mokele Mbembe. Şeful îşi îndreptă spinarea împingând puțin sulița în față, gestul prin care de obicei cerea respect şi îşi impunea autoritatea, dar îngrijorarea care i se citea pe față numai regală nu era.

Războinicul neînfricat, Gaalkaa, îşi reluă povestea pe un ton mai liniştit, astfel că putea fi înțeles de toată lumea. După cercetări şi pânde, expediții de recunoaştere care duraseră aproape două săptămâni, pericolul care amenința comunitatea de pigmei căpătase, în sfârşit, un nume. Mokele Mbembe…

Cei doi lei sfâşiați şi zdrobiți, descoperiți nu departe de satul lor… Aşa începuse totul; apoi vacile… Femeile înnebunite reveniseră în sat, bocind disperate şi smulgându-şi părul din cap. Cinci vaci din cireada tribului, dispărute cu câteva zile înainte au fost descoperite într-un luminiş aproape de valea râului. Mai zdrobite decât leii… Nu mai încăpea nicio îndoială; primejdia care dădea târcoale satului era mult mai îngrozitoare decât oricare dintre pericolele pe care

războinicii satului, în frunte cu Gaalkaa, cu coama lui roşie, trebuiseră să le înfrunte.

Mokele Mbembe… Cel care pune stavilă râului… Primejdia avea un nume dar nu şi un chip. Niciunul dintre cei care se agitau în jurul şefului nu ştiau cum arată exact creatura care pune stavilă râului. Poate că nici Gaalkaa, deşi el era singurul care putea spune că văzuse creatura cu propriii lui ochi, nu ştia cum arată Cel care pune stavilă râului, Mokele Mbembe.

Războinicul nu mai termina de descris înfricoşătoarea arătare.

— Dinții cât mâna mea şi ochii mai mari decât un dovleac… Şi când a răcnit mi s-a părut că am auzit tunetul chiar în capul meu. E cea mai rea arătare…

Coada lui poate doborî copacii şi când păşeşte prin pădure copacii tremură. Şi vântul se opreşte în fața lui…

Un fior străbătu Adunarea Războinicilor. Vijelia de mai înainte… Nu cumva era vorba despre răsuflarea lui Mokele Mbembe?

Gaalkaa tăcu. El îşi făcuse datoria. Văzuse pe Cel care pune stavilă râului şi fugise din fața lui nu de frică, ci pentru a-şi anunța confrații despre apariția monstrului în zonă; asta va fi explicația cu care îşi va motiva gestul de acum încolo; dacă va avea ocazia să mai trăiască ceva timp.

Acum era datoria şefului să ia o decizie. Să se retragă din fața urgiei? În alte condiții ar fi fost o soluție destul de convenabilă, economică şi lipsită de riscuri. Nu aveau prea multe lucruri pe care să le ia cu ei; ceea ce trebuia luat putea fi cărat fără probleme de femei. Tot femeile se vor îngriji ca, de îndată ce era găsit un loc în care să se poată stabili, să ridice colibe noi şi să smulgă orice firicel de iarbă de pe o suprafață destul de mare încât să nu

permită niciunui mamba, negru sau verde, să se strecoare până în apropierea oamenilor.

Părăsirea satului nu era un lucru uşor de realizat. După seceta din ultimii ani şi sosirea omului alb în junglă teritoriul de vânătoare al fiecărui trib suferise restrângeri grave. Nimeni nu mai era dispus să cedeze nici măcar o palmă de pământ pentru un vecin mai strâmtorat. Tribul lor se strămutase de câteva ori în ultimii ani şi de fiecare dată plătise un preț mare. Ah, dacă ar fi fost rănit în luptă de o suliță sau de o săgeată duşmană... Alta i-ar fi fost soarta; războinicii l-ar fi acceptat între ei şi nimeni nu ar fi îndrăznit să-l facă şchiop. Cel care era rănit de un duşman primea respect nemăsurat, cel schilodit de animal nu avea parte decât de dispreț.

Şansele de a ocupa un nou teritoriu erau minime; triburile îşi apărau pământurile cu îndârjire şi cruzime; ştiau că dacă vor ceda nu au unde să plece. Şi ei ar proceda la fel dacă i-ar ataca cineva. Să înfrunte creatura? O variantă primejdioasă, dar destul de plauzibilă. Ce altceva aveau de făcut?

Şeful îşi ridică brațele spre cer şi începu să invoce bunăvoința zeilor. Spre deosebire de multe triburi, unde hotărârile importante erau luate de adunarea războinicilor sau măcar de un consiliu al acestora, în tribul lor cel care lua hotărârile era şeful. În felul acesta se evitau discuțiile prelungite şi inutile, iar orice nesupunere la voința şefului era pedepsită chiar şi cu moartea. Şeful era inspirat tot timpul de zeii binevoitori ai junglei şi ai tribului, cum puteai să nu respecți voința zeilor?

Reuşi să surprindă privirea lui Gaalkaa în timp ce căpetenia îşi interpreta dansul sacru. Fața războinicului

era împietrită de groază; probabil că Gaalkaa prefera plecarea în locul înfruntării cu Cel care pune stavilă râului. Între Gaalkaa şi şeful de trib existau conflicte destul de vechi, războinicul cu chica vopsită în roşu afirmase nu de puține ori că lui i s-ar fi cuvenit cinstea de a conduce tribul. Acum şeful avea ocazia de a dovedi că este mai curajos şi mai înțelept decât Gaalkaa sau Gaalkaa avea ocazia de a se descotorosi de căpetenie?

Dansul ritual încetă brusc. Şeful îşi ridică sulița şi arătă către pădure.

— Mergem!

Deşi mesajul era extrem de lapidar, nu mai exista nicio îndoială asupra a ceea ce doreau zeii. Şi căpetenia. Mokele Mbembe trebuia înfruntat.

Un oftat îngrozit ieşi din pieptului lui Gaalkaa şi oricine îi cunoştea ambițiile ştia că provocatorul cu chică roşie nu-şi va recupera prestigiul decât printr-un act de curaj ieşit din comun.

Pentru prima dată de la întâlnirea cu mamba negru simți că este avantajat. Nu era laş, dar o întâlnire cu Mokele Mbembe nu lăsa prea multe şanse de supraviețuire războinicilor pitici. Nimeni nu se simțea în stare să facă față unei asemenea urgii, dar se părea că nu au de ales. Teama de a pierde teritoriul era pentru toate triburile vecine mai puternică decât cea de îngrozitoarea creatură numită Mokele Mbembe. Şi alte căpetenii ar fi luat aceeaşi decizie; şi alți zei s-ar fi arătat la fel de binevoitori şi neînduplecați, totodată, față de supuşii care îi venerau. Dar să înfrunți pe Mokele Mbembe era peste curajul unui luptător pitic.

— Mergem! repetă şeful, împungând aerul cu sulița.

Totul avea să se termine foarte repede. Ori mureau, ori reuşeau să-şi curețe teritoriul de primejdia Celui care

pune stavilă râului.

Războinicii îşi începură dansul ritual, cel cu care debuta orice campanie; chiar şi Gaalkaa, după scurte ezitări, îşi armoniză paşii cu cei ai confraților. Indiferent cum se va termina lupta, prestigiul lui Gaalkaa era distrus pentru totdeauna; doar o minune îi mai putea readuce titlul de cel mai mare războinic al tribului.

Simți un fel de milă ciudată pentru ticălos; din postura lui de războinic, cel mai vestit din tot tribul, Gaalkaa îşi permisese de multe ori să-l chinuie, să-l batjocorească. Nu era decât un şchiop nevolnic, cine îi acorda lui respect? Toți războinicii îşi intonau cântecele de luptă sperând să se facă remarcați în timpul încleştării, dar Gaalkaa era singurul care avea cel puțin o imagine clară asupra a ceea ce aveau de înfruntat. Cel care pune stavilă, cel mai mare dintre monştrii care bântuiau prin junglă… Căpetenia scoase un strigăt ascuțit căruia toți războinicii îi răspunseră în cor. Mai bine mureau decât să plece. Mai bine mureau decât să lase pe cineva să le încalce teritoriul…

Un fior de groază îi străbătu spinarea cocoşată de suferință şi lipsuri; când erai Şchiopul nu ți se acorda respect nici măcar cât unei femei. Şi la masa comună a membrilor tribului primea chiar mai puțină mâncare decât un câine.

Vor pleca chiar acum… Fără pregătiri, fără o strategie. Ce nevoie era de aşa ceva? Tot timpul erau pregătiți fie pentru o campanie de vânătoare, fie pentru atacul vecinilor sau animalelor sălbatice. Viața la marginea junglei nu era decât o nesfârşită stare de alertă. Ca arme nu aveau decât sulițe şi săgeți, suficiente cât fiecare membru al comunității să care la ele câteva zile întregi.

Şi atacarea monstrului nu putea fi făcută decât în mod direct; aveau tot ce le trebuie.

Plecarea imediată mai avea şi un mare avantaj: nu lăsa prea mult timp fricii să se strecoare în sufletul celor care încă mai aveau îndoieli că-şi pot îndeplini misiunea de războinici.

Gaalkaa, mai mult fără voie, îşi luă locul în fruntea coloanei. Tremura din toate încheieturile deşi făcea eforturi uriaşe pentru a-şi ascunde slăbiciunea. În spatele coloanei se aşeză şeful. Acolo era locul lui dintotdeauna. Nu pentru că era laş sau adora să se ştie la adăpost, dar căpetenia trebuia să fie întotdeauna la adăpost, să poată invoca voința spiritelor şi să-şi călăuzească războinicii.

Femeile îşi începură litania obişnuită înainte de plecarea la luptă, dar nimeni nu le dădea prea multă atenție. Nu erau decât femei…

Gaalkaa era pe punctul de a da semnalul de pornire când şeful îşi întoarse privirile către cel mai bicisnic dintre membrii tribului său, cel care nu fusese în stare să vadă în iarbă mişcarea lui mamba.

Gura în care de-abia se puteau zări câțiva dinți stricați se deschise într-un rânjet care nu prevestea nimic bun.

— Tu!… Treci în față!

Îşi înfrână imboldul de a spune „Eu?!…”. Doar lui i se mai putea adresa căpetenia astfel, în rest nu mai erau decât copii, tineri care încă nu îşi interpretaseră dansul inițierii şi femei.

Privirea şefului era rece şi neîndurătoare iar voinței lui nu i se putea opune nimeni. Iată că infirmitatea care-l transformase în bătaia de joc a tribului nu-l scutea de întâlnirea cu Mokele Mbembe, dar şeful avea dreptate, fără îndoială. Pentru a face față Celui care pune stavilă

râului era nevoie de orice braț din trib.

Îşi ridică sulița cu vârf de piatră, dar una dintre femei, la porunca şefului, îi aruncă o suliță cu vârf de fier. Ar fi trebuit să se bucure, aşa îşi imagina că va reacționa în clipa în care va primi înapoi simbolul apartenenței la clasa războinicilor, dar nu încercă nici măcar o umbră de mulțumire.

Gaalkaa îl îmbrânci în fruntea coloanei. Dacă cineva i-ar vedea şi ar cunoaşte regulile tribului, ar spune că el este cel mai de temut războinic al tribului său. El, cu un picior pe care numai anevoie şi-l putea trage după el şi cu trupul împuținat de lipsuri şi umilințe.

Cotiră către valea râului, acolo unde se pare că Mokele Mbembe îşi făcea de cap. Era drum lung şi războinicii îşi cam pierdeau răbdarea, trupurile lor zvelte şi bine antrenate nu erau făcute să țină pasul după un olog. Câteva murmure, câteva îndemnuri să se grăbească, dar, ciudat, Gaalkaa nu încercă să-l zorească deşi se afla chiar în spatele lui şi putea s-o facă, fie cu o vorbă tăioasă, fie cu un ghiont în spate.

Gemând, încercă să impună un ritm mai alert, conştient că dacă nu poate ține ritmul cu dorința şefului va avea de suferit. Piciorul rănit, care nu se vindecase pe deplin niciodată, îl durea de parcă l-ar fi învelit într-o carapace de cărbuni încinşi. Aproape că îi venea să plângă, dar reuşi să-şi țină lacrimile în frâu. Dacă reuşea să scape din încleştarea cu Mokele Mbembe războinicii nu vor uita să povestească despre laşitatea lui, despre suspinele pe care nu reuşise să şi le înghită. Era din ce în ce mai rău…

Poate că Cel care pune stavilă râului a plecat deja de pe meleagurile lor. Era destul de probabil; prea puțini se puteau lăuda că l-au văzut pe Mokele Mbembe, adesea

mamele îşi speriau copii neastâmpărați amintindu-le că-i poate mânca Mokele Mbembe, ştiind prea bine că există destule şanse să nu întâlnească în toată viața lor nici măcar o urmă a temutei creaturi.

După câteva ore de chin ajunseră pe malul râului. Apa, împuținată de secetă, de-abia se strecura printre pietrele care altădată nici nu se vedeau din şuvoiul învolburat.

În zona în care cireada satului obişnuia să se adape au găsit dovada măcelului provocat de Cel care pune stavilă râului. Bucăți de piele, de oase şi coarne, câteva copite… Era tot ceea ce monstrul nu înghițise din vacile tribului.

Însă mai îngrozitoare decât rămăşițele zdrobite ale cornutelor se dovedeau a fi urmele tălpilor lui Mokele Mbembe, întipărite în mâlul din albia râului. Gaalkaa şi şeful de trib s-au grăbit să le analizeze, asistați de la distanța potrivită de războinicii în stare de alertă.

I-ar fi plăcut să vadă şi el mai îndeaproape urmele gigantului despre care se spuneau atâtea, care reuşise să îngrozească şi triburi mai numeroase decât ale lor, ale căror războinici erau de trei ori mai înalți şi mai voinici. Din păcate, numai şeful era cel care hotăra dacă aveau voie să se apropie de urmele săpate în mâl.

Şeful şi Gaalkaa reveniră în mijlocul războinicilor conversând cu voce scăzută. Nu le era permis muritorilor de rând să îşi dea cu părerea despre ceea ce analiza şeful.

După o scurtă discuție, şeful le comunică faptul că trebuiau să urmărească monstrul după semnele lăsate. Chiar dacă tălpile creaturii se imprimaseră numai în mâl, şi în pădure existau destule semne ale trecerii lui Mokele Mbembe.

Gaalkaa îl îmbrânci în față şi-i arătă cu un gest, fără să-i vorbească, ce anume se dorea de la el. Nu era greu de înțeles, trebuia să urmeze poteca croită de Cel care pune stavilă râului.

Ezită, cine n-ar fi făcut-o în locul lui?, dar lui Gaalkaa i se alătură şi şeful, supărat că unul dintre membrii satului are o atitudine sfidătoare la adresa celor care împărțeau dreptatea şi ordinele în comunitate.

Tremurând, se strecură printre copaci. Câți mai erau în picioare, deoarece urmele trecerii lui Mokele Mbembe erau destul de evidente. Crengi desfrunzite sau rupte cu totul, bucăți întregi de scoarță smulse de pe trunchiurile copacilor, liane sfâşiate; toate acestea dovedeau trecerea unei creaturi mult prea uriaşe pentru a se strecura prin junglă fără să provoace daune.

Abia după o jumătate de ceas îşi dădu seama că nu-l urmează nimeni. Panicat, începu să-şi caute tovarăşii şi-i descoperi la o distanță destul de mare, urmărindu-l discret printre tufişuri şi copaci. Strigă la ei, în şoaptă, neîndrăznind să ridice glasul. Ce aşteptau de la el? Să atace singur creatura?

Gaalkaa se ridică deasupra tufişului şi-l amenință cu sulița, o suliță ascuțită, cu care putea lovi coada unui şarpe de la treizeci de paşi.

— Înaintează! scrâşni războinicul, cu gura lui rea şi plină de dinți ascuțiți. Înaintează…

— Dar…

Încercarea timidă de protest fu rapid anihilată de războinicul şef; probabil că se aştepta la asta.

— Nu te priveşte ce facem noi, tu eşti momeala…

Momeala… Simți junghiul spaimei în creştet. Îşi imaginase că mai rău decât Şchiopul nu poate fi. Momeala însă putea să-l contrazică.

Momeala… Deci zvonurile conform cărora Mokele Mbembe atacase şi zdrobise şi luptători ai triburilor învecinate se confirmau. Creatura întunericului nu se mulţumea numai cu animalele lor domestice; dorea şi sânge de războinic.

Începu să plângă; nu-şi amintea s-o fi făcut de multă vreme, plânsul în ochii unui războinic era pentru membrii tribului său un lucru vrednic de dispreț. Era şchiop şi pentru asta suferise cumplit, să plângă l-ar fi terminat de mult. Nu, nu-şi permisese să verse lacrimi, şi aşa situația lui fusese dintre cele mai rele. Dar acum ce mai conta? Mokele Mbembe nu-i va lăsa nicio şansă…

Scotoci pădurea timp îndelungat, habar nu avea cât timp trecuse, dar nu-şi putea permite să caute soarele pe cer. Ca niciodată, urmele trecerii uriaşei creaturi erau cât se poate de evidente în jungla încâlcită. Aparițiile precedente ale lui Mokele Mbembe se caracterizaseră prin discreție, dar acum se pare că Cel care pune stavilă râului dorea cu tot dinadinsul să fie remarcat. Şeful şi ai lui erau nebuni dacă se încumetau să-l atace. Sau erau numai disperați? Poate că între situația lui şi a restului războinicilor nu era prea mare diferență.

Un sforăit uşurel îl puse în gardă. Undeva, de după câteva buturugi putrezite, se mişca ceva. Strânse în mână sulița. Nu îndrăzni să-şi caute tovarăşii, poate că de multă vreme renunțaseră să-l mai însoțească, păstrând discreția. Ceva mişca în fața lui, ceva ce nu mai putea fi asemănat cu niciuna dintre vietățile pe care le întâlnise în vremea când cutreiera jungla cot la cot cu Gaalkaa şi restul războinicilor.

Ridică brațul. Dacă trăise cea mai mare parte a vieții în umilință, măcar acum va reuşi să demonstreze că fusese ignorat pe degeaba.

În față pământul începu să se mişte. Simți sub tălpi că lutul moale începu să freamăte. O bubuitură cumplită şi dintre copaci țâşni capul celei mai mari vietăți pe care o văzuse vreodată. Colți cât fildeşii de elefant şi o limbă cât un crocodil. Urlă cât îl ținea gura dar nu reuşi să se audă de răcnetul fiarei. Scăpă sulița, în fața urgiei faptul că sulița lui avea cap de fier sau de piatră nu mai conta chiar deloc.

Colții înspăimântător de lungi se îndreptară către el, dar reuşi să evite gura flămândă. Piciorul rănit nu-l mai durea deloc, era în stare să sară până în frunzişul des al copacilor, însă atingerea pieii solzoase era mai îngrozitoare decât răsuflarea morții.

***

— Cum vă simțiți?

La început clipi năuc, incapabil să înțeleagă dintr-odată unde anume se afla. Cămăruța joasă, cu pereți zugrăviți într-un verde palid, tavanul pe care clipeau câteva spoturi anemice. Şi perdeaua bej care se mişca într-un ritm susținut, ca şi cum ar fi ascuns în spatele ei cine ştie ce arătare…

Un individ în halat alb, solid şi politicos, se aplecase deasupra lui, urmărindu-i conştiincios toate reacțiile. Încetul cu încetul memoria începu să-i revină. Individul în alb, cu aspect de docher şi mutră nevinovată era psihoterapeutul Adam Dokle, cel care-l asigurase la începutul şedinței că se va simți mai bine la sfârşitul acesteia.

— Cum vă simțiți?

Adam avea nevoie de o confirmare, nu se putea baza pe flerul lui că se simte mai bine?

— Mă simt… bine!?…

Nu era chiar cât se poate de convins. Se simțea bine?!... Probabil că da, ținând cont că ceva mai înainte nu era decât un amărât de pigmeu şchiop, care orbecăia în jungla africană după o creatură terifiantă. Acum era el însuşi, Daniel Longman, unul dintre cele şapte milioane de locuitori ai metropolei Dallas şi, poate de aceea, unul dintre cei trei milioane şi ceva de depresivi pe care-i număra fosta capitală a petrolului.

— Nivelul depresiei a ajuns aproape la zero, îl anunță Dolke, bucuros, arătându-i cu degetul indicatorul-brățară prins de încheietura mâinii stângi, acolo unde, acum cine mai ştie câtă vreme în urmă, îşi țineau oamenii ceasurile mecanice. Ce vremuri...

— E şi ăsta un lucru bun, nu? ridică Daniel din umeri.

— Cred că puteți pleca, îşi dădu cu părerea Adam, încrucişându-şi brațele solide peste pieptul bombat. Şi nu uitați... depresia poate fi ținută sub control.

Fără formalități, fără prea multă bătaie de cap. Pur şi simplu, un mesaj mai degrabă publicitar şi gata, puteai să te cărăbăneşti. Se gândi să protesteze, dar asta nu ajuta la nimic. Şi nu avea nimic personal cu Adam Dolke.

Îşi îmbrăcă salopeta-combinezon cu mişcări voit încetinite. Dolke nu-i dădea nicio atenție; deja era concentrat la studierea cazierului depresiv al următorului pacient. La sfârşit de săptămână Spitalul de depresivi era cumplit de aglomerat. Nu şi-l putea închipui altfel deşi cineva îi spusese că demult, al naibii de demult, denumirea de Depresivi era de ajuns pentru a defini o secție ca oricare alta a spitalului universitar.

Studie cu atenție maşinăria. Nu impunea nici frică, nici respect. O cutie de metal cromat, nu mai mare cât

să încapă în ea o pereche de pantofi ceva mai mari, plus câteva duzini de electrozi din care Adam fixa o parte pe fruntea pacientului, iar restul pe corp pentru a analiza activitatea organelor interne. Se zvonea că excesul de adrenalină, necesar pentru a alunga depresia, putea deveni fatal.

— Mai eşti pe aici?

Nici urmă de politeţe, Adam îşi arăta adevărata faţă, cea de casap profesionist în slujba celor care care-i ofereau bucata zilnică de pâine. De îndată ce-şi îndeplinise misiunea ce-i revenea putea să se comporte aşa cum dorea.

Daniel îi mulţumi bâlbâindu-se, deşi nu credea că Adam a auzit ceva; pur şi simplu omul era interesat de cu totul altceva, avea de lucru până peste cap. Deja următorul pacient se şi înfiinţase pe sofaua acoperită cu ţesătură sintetică, uşor de schimbat, uşor de întreţinut (dacă reclama glăsuia întru totul adevărat). Un individ cu faţa scofâlcită şi cu cei mai siniştri ochi din câţi îi fusese dat să vadă.

În fond, ce mai avea de aşteptat prin preajma lui Adam şi a maşinăriei pe care o manevra acesta? Chiar se simţea mai bine, ţinând cont de ceea ce tocmai încercase… Să fii ultimul pigmeu dintr-o junglă bântuită de creaturi supranaturale care-ţi doresc pielea şi, culmea, tocmai membrii tribului tău să le-o pună la dispoziţie, era cu adevărat înfricoşător. Nici măcar atunci când încercase emoţiile care treceau prin mintea unui pompier sechestrat într-un zgârie-nori incandescent nu fusese atât de afectat.

Păşi cu încredere către ieşire. O tipă în alb, probabil sora de la registratură îi zâmbi cu indulgenţă. Poate că avea de gând să-i şi spună ceva? Mai bine nu…

Amanda, fata cu care se vedea de ceva timp, i se părea mai abordabilă; poate că nu chiar atât de atrăgătoare dar în mod sigur avea şanse reale să... se întâmple ceva... Acum, cu optimismul remontat, se putea întâlni cu Amanda...

După ce trecuse prin calvarul de a fi cel mai amărât dintre cei mai amărâți pigmei starea sa de acum i se părea de-a dreptul superbă. Un loc de muncă prost plătit unde se muncea cu adevărat, iar pentru fiecare cent se transpira din greu; posibilitatea de a-şi folosi toate mădularele şi incredibilele facilități acordate de firmă la sfârşitul fiecărei săptămâni, adică o sticlă de bere şi o halcă de carne la grătar, potrivită ca dimensiune şi grad de coacere. Şi cele cinci zile de concediu anual plătite de stat... Iată că nu era atât de rău...

În stradă lumina orbitoare a zilei era de-a dreptul dureroasă, îi trebui ceva timp până să se poată folosi cum trebuie de ochi. Agitație... Veşnica agitație care sufoca oraşul Dallas. Muncitori care se grăbeau la lucru, alții care veneau de pe platformele industriale, animatoare şi comisionari, biciclişti care se încăpățânau să-şi folosească vehiculele cu două roți, în ciuda faptului că pe străzile supraaglomerate nu aveai unde arunca nici un vârf de ac...

Acesta era oraşul în care trăia, murdar, agitat şi totuşi de preferat junglei în hățişurile căreia se pierduse cu ajutorul maşinii de zăpăcit mințile. Îşi controlă discret şi atent înălțimea, depăşea cu cel puțin un cap majoritatea femeilor, iar dintre bărbați puțini erau cei pe care nu-i putea privi măcar în ochi. Fericit că nu era un necrescut de pigmeu, nu?

Încercă să schițeze o piruetă; eşuă jalnic, ciocnindu-se

de două tinere care se grăbeau undeva, le prezentă nişte scuze bâlbâite, dar nu îi păsa deloc dacă fetele l-au iertat sau îl considerau unul dintre nenumăraţii ţicniţi care bântuiau liberi prin întreaga Americă. Râse, gros, aşa cum numai un bărbat muncitor poate să o facă. Picioarele îl ascultau, îşi putea mişca mâinile; poate că nu era în stare să arunce o suliţă da' cine dracu' avea nevoie de suliţă în Dallas? Dacă cineva încerca să te agreseze sau măcar se mişca suspect, una dintre patrulele speciale formate din luptători cu circuite de silicon şi trupuri de oţel putea să opereze arestarea. Siguranţă, nu ca în jungla bântuită de monstrul cu nume ciudat. Cum îl chema?!... Încercă să-şi aducă aminte, dar memoria nu-l ajută prea mult. Îşi aminti perfect senzaţia pe care solzii oţeliţi i-o imprimaseră pe piele. Durea al naibii de tare.

Futurologii, incapabili să facă aprecierile corecte, îşi dăduseră odată cu părerea că Dallasul va dispărea de îndată ce industria petrolieră va intra în impas. Industria care făcuse celebru acest oraş dispăruse de ceva decenii, dar Dallasul era mai înfloritor ca oricând. Ai dracului futurologi, nu?

Geniile experte în ghicirea viitorului nu anticipaseră nici plaga cea mai cumplită care se va abate asupra omenirii după ce ei, domnii futurologi, nu vor fi decât oale şi ulcele. Ce dezastre ecologice şi climatice, ce crize energetice...? Şomaj, foamete, boli?!... Ce mai erau şi astea?!... Terorismul arab şi cel est european?!... Mici pişcături de purice pe o piele de elefant...

Pe undeva, ghicitorii de viitor avuseseră puţină dreptate. Plăgile pe care le semnalaseră s-au împlinit, la proporţii mai mult sau mai puţin apropiate de cele anticipate şi cu două sute de ani înainte, dar adevărata

problemă cu care se confrunta de peste cincizeci de ani omenirea o reprezenta starea de depresie care măcina echilibrul psihic al oamenilor. Numărul depresivilor creştea pe zi ce trece şi într-o vreme cea mai răspândită cauză a deceselor era sinuciderea, un isteț făcuse avere inventând o maşină care te putea ajuta să-ți iei zilele şi poate că ar fi reuşit să extermine întreaga populație a Americii dacă guvernul nu l-ar fi băgat pe isteț la închisoare unde, conform legendelor țesute în jurul subiectului, îşi petrecea cea mai mare parte a zilei chinuindu-şi mintea să găsească cel mai potrivit mod de a scăpa de povara propriei vieți.

Dar încarcerarea istețului afacerist nu rezolvase nici pe departe problemele populației, care se putea sinucide şi fără a băga cinci dolari în fanta aparatului dătător de moarte.

Maşina care sucea mințile apăruse ca un înger zâmbitor după un nesfârşit uragan în infern. Depresivul era conectat la senzori şi electrozi care puteau proiecta în mintea subiectului lumi inspirate din realități şi mai nenorocite decât existența zilnică a subiectului. Numai arătându-i candidatului la sinucidere sau ospiciu că există alții şi mai nefericiți decât el, că se poate şi mai rău, numai aşa puteai să-l aduci pe linia de plutire. La început soluția fusese privită cu scepticism, dar grație tehnicii moderne care putea proiecta realități şi trăiri impecabile, reale, depresia bătuse în retragere. Şi poate că era pe punctul de a fi înfrântă.

Zâmbi, la naiba, avea tot ce-i era necesar, membre bune şi un metabolism de invidiat, un acoperiş deasupra capului şi o femeie cu care poate va întemeia o familie. Pornind către casă îşi aminti de sugestia Amandei:

— Dacă vom ajunge să ne căsătorim cred că ar fi bine să experimentăm împreună programul „Căsătorie de coşmar”. Am auzit că-l au în dotarea centrului şi se poate accesa gratuit, la cerere. Ştii, e mai bine să ştim la ce ne putem aştepta…

H.G. Wells

Imperiul furnicilor

Traducere de Victor Kernbach
şi Constantin Vonghizas

1

Când căpitanul Gerilleau a primit instrucțiuni să-şi îndrepte noua sa canonieră, *Benjamin Constant*, spre Badama, pe brațul Batemo al Guaramademei, ca să dea ajutor locuitorilor de acolo împotriva unei invazii de furnici, s-a gândit că autoritățile vor să-şi bată joc de el. Căpitanul făcea parte dintr-o promoție de tineri romantici şi plini de neastâmpăr, iar afecțiunea unei doamne de vază din Brazilia, precum şi ochii alunecoşi ai căpitanului jucaseră un anume rol în acel proces, de vreme ce gazetele *Diario* şi *O Futuro* se arătaseră îngrozitor de lipsite de orice respect în comentariile publicate. Acum, el simțea că va da prilej din nou zeflemelelor.

„Era creol, concepțiile lui despre etichetă şi disciplină erau portugheze pur sânge, şi singurul căruia i se destăinui fu Holroyd, maşinistul din Lancashire, care se îmbarcase pe vas şi căruia îi vorbi acum în englezeasca sa stricată.

De fapt, zise el, totul are singura țintă de a mă umple de ridicol! Ce poate să facă un om împotriva furnicilor? Furnicile vin şi se duc.

— Se spune, zise Holroyd, că ele nu fug. Băiatul acela despre care spuneai că era un Sambo…

— *Zambo*, un fel de corcitură.

— *Sambo*. El zicea că oamenii fug! Căpitanul fumă nervos câteva clipe.

— Se mai întâmplă şi lucruri de astea, zise el în cele din urmă. Ei şi? Invazii de furnici şi ce-o mai vrea Dumnezeu. A fost o invazie în Trinidad... nişte furnici din acelea mici care nimicesc frunzele. Toți portocalii, toți mangotierii s-au prăpădit! Şi ce importanță are?

Uneori, armate întregi de furnici intră şi prin case... astea sunt furnici războinice, de un soi deosebit. Pleci, şi ele îți curăță toată casa. Apoi, când te întorci, casa-i curată, ca nouă! Nici gândaci de bucătărie, nici purici, nici păduchi de lemn.

— *Sambo* ăla, zise Holroyd, spune că astea sunt altfel de furnici.

Căpitanul înălță din umeri, furios, privindu-şi fix țigara.

Mai târziu, deschise din nou subiectul.

— Dragul meu 'Olroyd, ce trebuie să fac eu cu aceste furnici infernale?... Căpitanul căzu pe gânduri. E caraghios! spuse el.

Dar în cursul după-amiezii, îşi puse uniforma şi coborî pe țărm, borcanele şi lăzile fură îmbarcate din nou pe vas şi în cele din urmă urcă şi el. Holroyd şedea pe punte în răcoarea serii, fuma cu sete şi se minuna de această Brazilie. Urcaseră şase zile de-a lungul Amazonului, erau la câteva sute de mile de ocean, iar la răsărit şi la apus nu vedea decât acelaşi orizont ca pe mare, iar la sud nimic altceva decât o insulă nisipoasă cu câteva smocuri de mărăcini. Ca printr-o ecluză apa curgea mereu, murdară, însuflețită de crocodili şi de păsările care pluteau deasupra ei, şi hrănită, ca dintr-un izvor nesecat, cu tot soiul de buşteni; şi pustietatea

ei, cumplita ei pustietate, îi umplea sufletul. Orăşelul Alemquer, cu biserica lui sărăcăcioasă, cu casele sale ca nişte barăci acoperite cu stuf, cu ruinele lui decolorate amintind nişte zile mai bune, părea un obiect minuscul, pierdut în pustietatea naturii, un ban aruncat în Sahara. Holroyd era un bărbat tânăr, acesta era întâiul său contact cu tropicele; venise direct din Anglia, unde natura e îngrădită, săpată şi canalizată într-o supunere perfectă, şi descoperea deodată cât de neînsemnat este omul. De şase zile se îndepărtaseră de mare, plutind pe canale nefrecventate, şi oamenii erau tot atât de rari ca şi o specie rară de fluturi. Într-o zi vedeai vreo *canoe*, în alta cine ştie ce staţie îndepărtată, iar a treia zi nu mai era ţipenie de om. Începu să creadă că omul e într-adevăr un animal rar, stăpânind cu şubredele lui puteri pământul.

Îşi dădu şi mai limpede seama de acest lucru pe măsură ce trecură zilele, el urmându-şi drumul întortocheat spre Batemo, în tovărăşia unui căpitan ieşit din comun, care avea sub comanda lui un tun mare, precum şi ordinul de a nu-şi risipi muniţiile. Holroyd învăţa cu sârguinţă spaniola, dar încă nu trecuse de substantiv şi de prezentul indicativului, iar singura persoană care mai ştia câteva cuvinte englezeşti era un fochist negru, care însă vorbea foarte stricat. Secundul era un portughez, da Cunha, care vorbea franţuzeşte, dar un soi de franţuzească diferită de cea pe care Holroyd o învăţase la Southport, şi singura lor conversaţie se rezuma la câteva fraze de politeţe şi la nişte propoziţiuni simple referitoare la starea timpului. Dar timpul, ca şi toate lucrurile din această uimitoare lume nouă, nu avea nicio trăsătură umană, era fierbinte atât ziua cât şi noaptea, căci până şi curenţii de aer, ba

chiar şi vântul, erau fierbinți, mirosind a vegetație putrezită; iar aligatorii şi păsările ciudate, muştele de toate felurile şi dimensiunile, gândacii, furnicile, şerpii şi maimuțele păreau să se întrebe ce căuta omul în aerul lipsit de orice veselie în timpul zilei însorite şi de orice răcoare în vremea nopții. Hainele erau insuportabile, dar dacă te dezbrăcai de ele însemna să te prăjeşti în timpul zilei şi să-ți expui trupul, pe o suprafață mai mare, țânțarilor din timpul nopții; dacă umblai pe punte ziua, riscai să fii orbit de lumină, iar dacă stăteai dedesubt riscai să te sufoci. Şi în timpul zilei veneau anumite muşte, foarte dibace şi primejdioase, care te pişcau la mâini şi la glezne. Căpitanul Gerilleau, singura făptură care l-ar fi putut distrage pe Holroyd de la aceste neplăceri fizice, deveni însă cât se poate de plictisitor, relatându-i zi după zi aceeaşi poveste a suferințelor inimii sale, pricinuite de un şir întreg de femei anonime; şi spunea totul ca pe o rugăciune învățată pe dinafară. Câteodată, îşi propuneau să facă sport şi se apucau să împuşte aligatori, însă rareori dădeau peste vreo aşezare omenească prin întinderile acelea împădurite, iar atunci se opreau acolo câteva zile, bând şi petrecând; astfel, într-o seară, au dansat cu nişte fete creole care găsiră că slabele noțiuni de limbă spaniolă ale lui Holroyd, lipsit de perfectul compus sau de viitor, erau totuşi îndestulătoare pentru scopurile urmărite. Acestea nu erau însă decât nişte simple puncte luminoase pe drumul lung şi cenuşiu al fluviului pe care înaintau în duduitul motoarelor. O zeitate păgână şi liberală, sub forma unei damigene, îşi întindea mrejele atrăgătoare atât la pupa, cât şi, fără îndoială, la prova.

Dar, la diferitele lui escale, Gerilleau află tot mai multe lucruri despre furnici şi misiunea începu să-l intereseze.

— E un soi nou de furnici, zise el. Trebuie să pătrundem în tainele – cum se cheamă asta? – entomologiei. Sunt uriaşe... au cinci centimetri! Unele chiar mai mari! E caraghios! Parcă am fi nişte maimuțe... trimise să vâneze insecte... Da, dar insectele astea or să mănânce țara.

Izbucni cu indignare:

— Închipuie-ți că s-ar isca dintr-odată complicații cu Europa. Eu zac aici, în curând o să fim dincolo de Rio Negre, şi tunul meu stă degeaba!

Îşi frecă genunchiul, meditând.

— Oamenii ăia de la localul de dans erau veniți de sus. Şi-au pierdut tot avutul. Într-o după-amiază furnicile au năvălit în casele lor. Au fugit cu toții. Ştii că atunci când vin furnicile, oamenii trebuie să fugă cu toții, şi ele pun stăpânire pe casă. Dacă ai rămâne te-ar mânca. Pricepi? Ei bine, după aceea oamenii se întorc; îşi spun: „furnicile au plecat”... Dar furnicile n-au plecat. Încearcă omul să intre în casă, şi furnicile se iau la luptă cu el.

— Îl năpădesc?

— Îl muşcă. Văzând asta, omul iese din casă din nou, țipând şi alergând. Trece în goană pe lângă ele, spre fluviu. Înțelegi? Intră în apă şi îneacă furnicile... da. Gerilleau se opri, îşi apropie ochii alunecoşi de fața lui Holroyd şi-l ciocăni peste genunchi cu degetul. În aceeaşi noapte el moare însă, întocmai ca şi când ar fi fost muşcat de şarpe.

— Otrăvit... de furnici?

— Cine ştie! Gerilleau înălță din umeri. Probabil că îl muşcă foarte tare... Când am intrat în slujba asta, am intrat ca să lupt cu oamenii. Că ființele astea, furnicile astea, vin şi se duc. Asta nu-i treabă pentru oameni.

De atunci încolo el vorbi deseori cu Holroyd despre furnici, şi ori de câte ori dădeau din întâmplare peste câte un grup de oameni în această întindere de apă, soare şi copaci, azvârliți ici-colo, cunoştințele de limbă spaniolă ale lui Holroyd, din ce în ce mai bune, îl făcură să poată recunoaşte cuvântul *Sauba*, care începea să le domine pe celelalte tot mai mult.

Îşi dădu seama că furnicile începeau să devină interesante, şi deveneau cu atât mai interesante cu cât se apropia de ele mai mult. Gerilleau îşi părăsi aproape pe neaşteptate vechile subiecte de conversație, iar locotenentul portughez începu şi el să ia parte la discuție; ştia câte ceva despre furnicile mâncătoare de frunze şi îşi etala cunoştințele. Gerilleau îi traducea uneori lui Holroyd ce izbutea să afle şi el. Îi vorbi despre micile furnici lucrătoare, care mişună pretutindeni şi luptă, ca şi despre cele mari care comandă şi conduc, şi-i spuse cum acestea din urmă ți se cațără pe gât şi cum muşcăturile lor fac să sângereze pielea. Îi arătă cum taie frunzele aceste furnici şi cum îşi fac adăposturi în ciuperci şi-l informă cum cuiburile lor din Caracas se întind uneori pe câte o sută de metri. Cei trei bărbați îşi petrecură două zile numai cu dezbaterea dacă furnicile au ochi sau nu. Discuția deveni primejdios de înfierbântată în cea de a doua zi după-amiaza şi Holroyd salvă situația coborând pe țărm câte o barcă, pentru a prinde câteva furnici, ca să le vadă tustrei. Captură mai multe specimene şi se întoarse cu ele, şi unele aveau

ochi, iar altele nu. Tot aşa, mai dezbătură şi problema dacă furnicile muşcă sau înțeapă…

— Furnicile acestea, zicea Gerilleau, după ce culesese informații de la un rancho – au nişte ochi mari. Nu merg orbeşte, ca cele mai multe furnici. Nu! Se vâră prin unghere şi-ți pândesc fiecare gest.

— Şi te înțeapă? întrebă Holroyd.

— Da, înțeapă. Au otravă în înțepătură! şi rămase pe gânduri. Nu văd ce ar putea să facă oamenii contra furnicilor. Ele vin şi pleacă.

— Dar astea nu pleacă.

— Ba or să plece, zise Gerilleau.

Dincolo de Tamandu este o coastă joasă care se întinde pe vreo optzeci de mile, fără niciun fel de populație, iar mai departe ajungi la confluența fluviului principal cu afluentul Batemo, un loc întins ca un lac mare, şi apoi pădurea vine tot mai aproape, chiar până la mal. Aspectul canalului se schimbă, vegetația subacvatică abundă, împiedicând navigația, aşa că *Benjamin Constant* fu legat cu un cablu, în timpul nopții, chiar la umbra copacilor umbroşi. Întâia oară după atâtea zile vremea se mai răcori, puțin, iar Holroyd şi Gerilleau stătură treji până târziu, fumând țigări de foi şi bucurându-se de această senzație plăcută. Gândurile lui Gerilleau erau pline de furnici şi de ce sunt ele în stare să facă. În cele din urmă se hotărî să se culce şi se întinse pe o saltea de pe punte; era în culmea nedumeririi; ultimele lui vorbe, rostite când era aproape adormit, avură menirea să întrebe, cu un gest de deznădejde:

— Ce poți să faci cu furnicile?... Totul e aşa de absurd!

Holroyd rămase să-şi scarpine încheieturile pişcate şi să mediteze singur.

Se aşează pe parapet, ascultând schimbările petrecute în respirația lui Gerilleau, până când acesta adormi buştean. Apoi atenția îi fu atrasă de licărirea şi clipocitul apei şi îi reveni în minte senzația aceea de imensitate care crescuse tot mai mult în el încă de când plecase prima data din Para şi pornise pe fluviu în sus. Pe monitor nu se zărea decât o singură luminiță şi la început se auziră glasurile discutând încet, înspre prova, apoi se făcu tăcere. Ochii i se îndreptară de la contururile negre şi sumbre ale obiectelor vasului, de la travers, către mal, spre misterele întunecate şi covârşitoare ale pădurii, luminate când şi când de câte un licurici şi fremătând neîncetat de murmurul unei activități ciudate şi misterioase...

Ceea ce îl uimea şi-l copleşea era imensitatea neomenească a acestui ținut. El ştia că cerul e lipsit de oameni, că stelele erau nişte simple puncte în imensitatea de necrezut a spațiului; ştia că oceanul era enorm şi neîmblânzit, dar în Anglia ajunsese să creadă că pământul îi aparține omului. În Anglia, el este într-adevăr al omului, fiarele sălbatice trăind acolo doar tolerate, într-o libertate îngrădită de drumuri, țarcuri şi alte măsuri de securitate absolută. Şi în atlas pământul e al omului, colorat cum e în toate chipurile ca să arate pretențiile omului față de pământ, în contrast viu cu albastrul universal şi independent al mărilor. Odinioară crezuse că va veni o zi când plugul şi cultura, tramvaiele şi şoselele bune, securitatea vieții omeneşti şi toate celelalte vor domni pretutindeni pe pământ. Dar acum se îndoia.

Pădurea aceasta nesfârşită avea aerul de a fi de neînvins, iar Omul părea în cel mai bun caz un intrus rar şi nesigur. Călătoreai zile întregi în mijlocul luptei calme, tăcute, dintre copacii uriaşi, lianele care îi strangulau, florile abundente, şi peste tot aligatorul, broasca țestoasă şi o nesfârşită varietate de păsări şi insecte se simțeau ca acasă, sălăşluind nestingherit, pe câtă vreme omul, abia dacă punea stăpânire pe luminişurile ostile şi se lupta cu ierburile, se lupta cu fiarele şi cu insectele ca să se poată menține acolo, sau cădea pradă şerpilor şi fiarelor, gângăniilor şi frigurilor, ca să fie curând gonit şi de acolo. În multe locuri din partea de jos a fluviului omul fusese de-a dreptul înlăturat, doar câte un golf pustiu dacă mai păstra numele unei aşezări, sau ici-colo nişte ziduri albe şi năruite ori un turn dărâmat mai confirmau trecerea lui pe acele meleaguri. Puma şi jaguarul erau aici mai stăpâni...

Cine erau adevărații stăpâni?

Pe o distanță de câteva mile din pădurea aceasta pesemne că sunt mai multe furnici decât oameni în toată lumea. Ideea asta i se păru lui Holroyd cu totul nouă. În câteva mii de ani, ieşind din barbarie, oamenii ajunseseră la un stadiu de civilizație care i-a făcut să se simtă stăpâni ai viitorului şi domni pe pământ! Dar ce putea să împiedice furnicile să evolueze şi ele? Furnicile cunoscute trăiesc în mici comunități de câteva mii de indivizi şi nu fac niciun efort organizat împotriva restului lumii. Dar au o limbă şi au inteligență! De ce lucrurile s-ar opri aici, dacă oamenii nu s-au oprit la stadiul de barbarie? Dacă am presupune că în curând furnicile ar începe să acumuleze cunoştințe, cum au făcut şi oamenii, cu ajutorul cărților şi însemnărilor, să

folosească arme, să alcătuiască mari imperii, să susțină un război chibzuit şi organizat?

Îi veni în minte ceea ce aflase Gerilleau despre aceste furnici de care se apropiau acum. Ele foloseau o otravă, ca otrava şerpilor. Ascultau de conducători mai mari chiar decât ai furnicilor mâncătoare de frunze. Erau carnivore, şi în locul unde veneau să se aşeze rămâneau...

Pădurea era foarte liniştită. Apa plescăia neîncetat, lovindu-se de corpul vasului. În jurul lanternei de deasupra capului mişuna un roi tăcut de fluturi de noapte, ca nişte fantome.

Gerilleau se mişcă prin întuneric şi suspină.

— Oare ce-i de făcut? murmură el. Se întoarse şi rămase din nou nemişcat.

Zumzetul unui țânțar îl trezi pe Holroyd din gândurile sale, care deveneau sinistre.

2

A doua zi, dimineața, Holroyd află că erau la patruzeci de kilometri de Badama, şi interesul său pentru maluri crescu. Se suia pe punte ori de câte ori avea prilejul, ca să cerceteze împrejurimile. Nu putea zări nicio urmă de aşezare omenească, în afară de câte o casă ruinată şi năpădită de bălării, sau de fațada vopsită în verde a mănăstirii demult părăsite, de la Mojii, cu arbori care creşteau prin spațiul gol al ferestrelor şi cu iederă care se încolăcea peste portalurile goale. Mai multe roiuri de fluturi galbeni şi ciudați, cu aripi aproape străvezii, trecură în dimineața aceea peste râu şi mulți din ei se aşezară pe vas şi fură ucişi de marinari. Abia după-amiază fu descoperită epava unei bărci.

La început, nu păru să fie o epavă; ambele pânze erau întinse şi atârnau moi în aerul liniştit al după-amiezii, şi se vedea silueta unui om aşezat pe puntea din față, lângă vâslele ridicate. Un alt om părea că doarme cu fața în jos pe un soi de podeț longitudinal pe care îl au în mijloc aceste *canoe* mari. Dar îndată după aceea se văzu, după legănatul cârmei şi după felul în care plutea în calea canonierei, că ceva nu era în regulă. Gerilleau examină barca prin binoclu şi privi cu interes întunecimea ciudată a feței omului care şedea, un om cu fața roşie, după câte se părea, fără nas – şi care mai curând era ghemuit decât aşezat; şi cu cât mai mult privea căpitanul, cu atât mai puțin îi plăcea să privească, şi era tot mai puțin în stare să-şi ia binoclul de la ochi.

Dar în cele din urmă izbuti şi făcu câțiva paşi mai încolo, ca să-l strige pe Holroyd. După aceea se întoarse să facă semne spre barcă. Apoi le repetă, pe când barca trecea pe lângă vas. Numele ei se desluşi limpede: *Santa Rosa*.

După ce trecu pe lângă bordajul vasului şi ajunse spre pupa, barca se legănă puțin şi, deodată, omul care şedea ghemuit se prăbuşi, ca şi cum nu l-ar mai fi ținut încheieturile. Pălăria îi căzu, capul nu-i era câtuşi de puțin plăcut la vedere, şi trupul omului se prăbuşi rostogolindu-se şi dispărând în dosul parapetului.

— Caramba! strigă Gerilleau şi se îndreptă numaidecât spre Holroyd.

Holroyd tocmai ieşea pe punte. Ai văzut? întrebă căpitanul.

— Mort! zise Holroyd. Da. Ai face mai bine să trimiți o barcă. Ceva nu-i în regulă.

— I-ai văzut cumva... fața? Cum era?

— Era... îh!... n-am cuvinte să spun.

Şi apoi deodată căpitanul se întoarse cu spatele la Holroyd şi deveni un comandant activ şi gălăgios.

Canoniera se întoarse, porni paralel cu drumul nehotărât al *canoei*, şi lansă la apă o barcă având la bord pe locotenentul Da Cunha şi trei marinari. Apoi curiozitatea îl făcu pe căpitan să-şi dirijeze vasul chiar lângă epavă, în timp ce locotenentul o aborda, aşa fel, încât *Santa Rosa* îşi arăta în întregime atât puntea, cât şi cala.

Holroyd văzu acum limpede că singurul echipaj al ambarcațiunii erau aceşti doi oameni morți, şi cu toate că nu le putu zări fețele, observă după mâinile lor întinse, pe care carnea atârna în zdrențe, că fuseseră supuşi unui proces de descompunere neobişnuit. O clipă, atenția i se concentră asupra acestor două grămezi enigmatice de haine murdare şi de mădulare atârnând neînsuflețite, apoi el îşi mută privirea spre prova pentru a descoperi deschisă cala în care erau îngrămădite lăzi şi cutii, după aceea la pupa unde cabina cea mică se căsca goală într-un chip inexplicabil. Observă în fine că platforma din mijlocul punții era presărată cu puncte negre care se mişcau.

Luarea-aminte i se fixă asupra acestor puncte. Toate se mişcau pe direcții radiale față de omul prăbuşit, îndepărtându-se de el, întocmai – imaginea îi veni fără voie în minte – ca o mulțime care se împrăştie de la o luptă cu tauri.

Îl observă pe Gerilleau chiar lângă el.

— Căpitane, zise el, ai binoclul la dumneata? Poți să-l îndrepți cât mai precis spre platforma de acolo?

Gerilleau făcu o sforțare, mormăi, şi îi întinse binoclul.

Urmă o clipă de încordare.

— Sunt furnici, zise englezul şi-i întinse înapoi lui Gerilleau binoclul, potrivit pentru o vizibilitate clară.

Rămase cu impresia unei mulțimi de furnici mari şi negre, foarte asemănătoare cu furnicile obişnuite, în afară de mărimea lor, şi de faptul că unele din cele mai mari purtau un fel de îmbrăcăminte cenuşie. Dar le cercetase prea puțin ca să poată intra în amănunte. Capul locotenentului da Cunha apăru lângă marginea ambarcațiunii, şi urmă o scurtă discuție.

— Trebuie să te urci la bord, zise Gerilleau. Locotenentul obiectă că vasul era plin de furnici.

— Dar ai ghete, zise Gerilleau. Locotenentul schimbă subiectul.

— Cum au murit oamenii ăştia? întrebă el.

Căpitanul Gerilleau se porni să facă nişte speculații pe care Holroyd nu le putu înțelege, şi cei doi bărbați discutară cu o anumită vehemență crescândă. Holroyd luă binoclul şi prinse a cerceta din nou, mai întâi furnicile, apoi pe cei doi oameni morți din mijlocul ambarcațiunii.

El mi-a descris aceste furnici cu multă amănunțime.

Mi-a spus că erau mai mari decât orice alte furnici pe care le văzuse vreodată, că erau negre şi se mişcau cu o deliberare fermă, foarte diferită de agitația mecanică a furnicii obişnuite. Cam una la douăzeci era mult mai voluminoasă decât semenele ei, şi avea capul excepțional de mare. Asta îi aminti deodată de căpeteniile de furnici care se spune că dirijează furnicile mâncătoare de frunze; ca şi celelalte, acestea păreau să conducă şi să coordoneze mişcarea generală. Îşi înclinau trupurile înapoi într-un fel cu totul particular, ca şi cum şi-ar fi folosit într-un chip anume picioarele din față. Şi

mai avu impresia ciudată, pe care din cauza distanței n-a putut s-o verifice, că majoritatea acestor furnici de ambele soiuri purtau un fel de echipament, aveau ceva înfăşurat în jurul trupurilor şi legat cu nişte fâşii albe şi strălucitoare, ca nişte fire de metal alb...

Îşi luă brusc binoclul de la ochi, dându-şi seama că problema disciplinei subordonatului său față de el, căpitanul, devenise acută.

— E datoria dumitale, zise căpitanul, să te urci la bord. Îți ordon.

Locotenentul părea că e gata să refuze. Capul unuia dintre marinarii mulatri apăru lângă el.

— Cred că oamenii ăştia au fost omorâți de furnici, zise brusc Holroyd în engleză.

Căpitanul avu o izbucnire de mânie. Nu-i răspunse nimic lui Holroyd.

— Ți-am dat ordin să te urci la bord, răcni el către subordonatul său, în portugheză. Dacă nu te urci la bord imediat, asta înseamnă răzvrătire, curată răzvrătire. Răzvrătire şi laşitate! Unde-i curajul care trebuie să ne însufleţească? Am să te pun în lanțuri, am să ordon să fii împuşcat ca un câine.

Declanşă un torent de insulte şi înjurături, agitându-se încoace şi încolo. Amenință cu pumnii, se purtă ca ieşit din fire, iar locotenentul, alb la față şi calm, stătea şi-l privea. Echipajul apăru pe punte. Oamenii aveau fețele uimite.

Deodată, într-o pauză a acestei furtuni de mânie, locotenentul luă o hotărâre eroică, salută, se încordă şi se căță pe puntea ambarcațiunii.

— Ah! zise Gerilleau, şi apoi gura i se închise ca o capcană. Holroyd văzu furnicile retrăgându-se din fața ghetelor lui da Cunha. Portughezul păşi încet spre omul

ghemuit, se aplecă, ezită, îl apucă de haină şi îl întoarse pe partea cealaltă. Un roi negru de furnici ieşi de sub haine, şi da Cunha se dădu repede îndărăt, izbind de două sau trei ori cu piciorul în punte.

Holroyd duse binoclul la ochi. Văzu furnicile împrăştiate în jurul picioarelor invadatorului şi făcând ceea ce el nu mai văzuse niciodată la alte furnici. Nu aveau nimic din mişcările orbeşti ale furnicilor obişnuite; se uitau la el, cum s-ar uita o mulțime de oameni adunați la vreun monstru gigantic care îi împrăştiase.

— Cum a murit? îi strigă căpitanul.

Holroyd înțelese că portughezul spunea că leşul era prea mâncat ca să se mai poată constata ceva.

— Ce-i acolo la prova? întrebă Gerilleau.

Locotenentul făcu câțiva paşi şi începu să-i răspundă în portugheză. Se opri brusc şi îşi goni ceva de pe picior. Făcu câțiva paşi ciudați, ca şi cum ar fi încercat să calce pe ceva nevăzut, şi se dădu repede în lături. Apoi se stăpâni, se întoarse, păşi cu hotărâre spre cală, la prova, se cățără pe puntea superioară, de unde sunt mânuite ramele, se aplecă mai multe clipe asupra celui de-al doilea om, bombăni destul de tare ca să poată fi auzit şi se întoarse cu mişcări foarte rigide spre cabina de la pupa. Se îndreptă cu fața spre căpitan şi începu cu acesta o conversație rece, care decurse pe un ton respectuos din partea amândurora, în contrast vădit cu mânia şi insultele de adineauri. Holroyd nu prinse decât frânturi din cele spuse.

Îşi reluă binoclul şi fu surprins să constate că furnicile dispăruseră de pe toate suprafețele expuse ale punții. Îşi îndreptă privirea spre părțile ei umbrite şi i se

păru că acestea erau pline de ochi care stăteau la pândă.

Se vedea limpede că barca era o epavă, dar era prea plină de furnici pentru a trimite pe ea oameni care să rămână şi să doarmă acolo. Trebuia să fie remorcată. Locotenentul se duse la prova bărcii, ca să prindă bandula şi s-o lege, iar marinarii din barcă stăteau gata să-i dea o mână de ajutor. Holroyd cercetă ambarcațiunea cu binoclul.

Fu din ce în ce mai impresionat de faptul că acolo se ducea o activitate intensă, deşi minusculă şi tăinuită. Băgă de seamă că un număr de furnici uriaşe, părând aproape de cinci centimetri lungime, şi care duceau poveri de forme ciudate, al căror rost nu-l putu pricepe, se mişcau pe întuneric de la un punct la altul, în grupuri. Nu se mişcau în coloane de-a curmezişul locurilor expuse, ci în rânduri deschise şi răsfirate, sugerând în mod ciudat grupele de infanterie modernă care înaintează sub bătaia focului. O parte din ele se adăposteau sub hainele celui mort, şi un roi întreg se strângea de-a lungul marginii pe unde avea să treacă acum da Cunha.

Holroyd nu le văzu atacându-l pe locotenent în timp ce acesta se întorcea, dar nu avu nicio îndoială asupra asaltului lor simultan. Locotenentul începu deodată să țipe, să înjure şi să dea din picioare.

— M-au înțepat! strigă el, îndreptându-şi fața plină de ură şi acuzare către Gerilleau.

Apoi dispăru peste bord, se lăsă să cadă în barcă şi se aruncă în apă numaidecât; Holroyd auzi doar plescăitul.

Cei trei marinari din barcă îl traseră afară, îl aduseră la bord, şi în aceeaşi noapte omul muri.

3

Holroyd şi căpitanul ieşiră din cabina în care zăcea trupul umflat şi contorsionat al locotenentului, şi stătură împreună la pupa monitorului, privind țintă spre vasul sinistru care era târât în urma lor. Era o noapte închisă, întunecoasă, luminată numai de licăririle fantomatice ale unor fulgere ascunse printre nori. Epava, un triunghi negru şi neclar, se legăna în siajul vasului, cu pânzele fâlfâind în bătaia vântului, iar fumul negru din coşuri, luminat când şi când de câte o scânteie, se scurgea pe deasupra catargelor ei legănate.

Gerilleau era înclinat să se gândească la lucrurile neplăcute pe care locotenentul i le spusese în frigurile agoniei.

— Zice că eu l-am ucis, protestă el. Este pur şi simplu absurd. Cineva *trebuia* să se urce la bord. Oare o să fugim întotdeauna din fața acestor blestemate furnici, ori de câte ori ni se arată?

Holroyd nu răspunse. Se gândea la roiul acela disciplinat de forme mici şi negre, de pe platforma goală, bătută de soare.

— Era de datoria lui să se ducă, stărui Gerilleau. A murit făcându-şi datoria. De ce să se plângă? Ucis!...

Dar sărmanul era... cum se spune?... dement. Nu era în toate mințile. Otrava l-a umflat... Hm. Se lăsă o lungă tăcere.

— O să scufundăm această *canoe*... o s-o ardem.

— Şi după aceea?

Întrebarea îl irită pe Gerilleau. El înălță din umeri şi îşi întinse brațele în lături.

— Ce-i de făcut? zise el cu glasul ascuțindu-i-se într-un strigăt mânios. În orice caz, izbucni el răzbunător, pe toate furnicile din această *canoe* am să le ard de vii!

Holroyd nu avea chef de taifas. Țipetele îndepărtate ale maimuțelor umpleau noaptea înăbuşitoare cu sunete sinistre, iar pe măsură ce canoniera se apropia de malurile negre, înecate în mister, la toate acestea se adăuga şi plânsetul deprimant al broaştelor.

— Ce-i de făcut? repetă căpitanul după un lung răstimp şi apoi, devenind deodată activ şi feroce, blestemând întruna, se hotărî să ardă *Santa Rosa* fără nicio întârziere. Toți cei de la bord fură încântați de idee, cu toții săriră să dea, zeloşi, o mână de ajutor; traseră bandula, o tăiară şi lăsară la apă o barcă, dând foc epavei cu nişte câlți îmbibați cu gaz. În scurt timp, trupul *canoei* trosnea, aruncând flăcări vesele în mijlocul nemărginitei nopți tropicale. Holroyd se uită la flăcările galbene ce se înălțau în beznă şi la licăririle livide ale fulgerelor ascunse în norii care treceau pe deasupra copacilor din pădure, conturându-le siluetele câte o clipă, iar fochistul stătea în spatele lui şi privea şi el.

Fochistul fu aţâţat până în străfundurile cunoştinţelor sale de limbă engleză.

— *Sauba* face poc, poc, zise el. Ha, ha! şi râse din toată inima.

Dar Holroyd se gândea că aceste mici creaturi de pe *canoe* aveau şi ele ochi şi creieri.

Toată zarva asta i se păru o nerozie, o greşeală de neînchipuit, dar ce mai era de făcut? Întrebarea asta îi reveni cu putere sporită a doua zi, când, în cele din urmă, canoniera ajunse la Badama.

Această localitate, cu casele şi magaziile ei acoperite cu stuf, cu fabrica ei de zahăr năpădită de iederă, cu micul ei dig din scânduri şi nuiele era foarte liniştită în aerul cald al dimineții şi nu dădea niciun semn de viață omenească. Oricâte furnici ar fi fost acolo, de la această distanță ele erau prea mici ca să poată fi zărite.

— Toți oamenii au plecat, zise Gerilleau, dar tot vom face ceva. O să semnalizăm cu sirena.

Aşa că Holroyd trase de mânerul sirenei şi semnaliză. Apoi căpitanul avu un moment de îndoială, cât se poate de deprimantă.

— Nu putem face decât un singur lucru, zise el la urmă.

— Ce anume? întrebă Holroyd.

— Să tragem sirena şi să semnalizăm din nou. Aşa şi făcură.

Căpitanul se plimba pe punte, gesticulând ca pentru sine. Părea că se gândeşte la multe lucruri. De pe buze îi ieşiră frânturi de cuvinte. Părea că se adresează fie în spaniolă, fie în portugheză vreunui tribunal imaginar. Urechea tot mai antrenată a lui Holroyd descifră ceva despre muniții. Căpitanul îşi alungă însă aceste gânduri şi i se adresă deodată în engleză:

— Dragul meu 'Olroyd! strigă el. Apoi zise: Ce-i de făcut?

Luară o barcă şi binoclul şi se apropiară să examineze locul mai îndeaproape. Desluşiră un număr de furnici mari, a căror poziție calmă dădea impresia că acestea îi supraveghează, răspândite pe marginea pontonului improvizat. Gerilleau trase fără efect câteva focuri de pistol spre ele. Holroyd crezu că observă nişte fortificații curioase, ridicate între casele mai apropiate, care probabil că erau opera insectelor cuceritoare asupra

acestor aşezări omeneşti. Exploratorii trecură de ponton şi observară, întins ceva mai încolo, un schelet omenesc cu oasele albe, curate şi strălucitoare înfăşurat într-un şorț. Se opriră puțin să-l privească...

— Trebuie să mă gândesc la viețile tuturor acestor oameni! zise deodată Gerilleau.

Holroyd se întoarse şi se uită țintă la căpitan, dându-şi treptat seama că omul vorbea de amestecul prea puțin atrăgător de rase care alcătuiau echipajul.

— Să trimit o echipă de debarcare... ar fi imposibil... imposibil. Or să fie otrăviți, or să se umfle... da, or să se umfle şi or să înjure, apoi or să moară. E de-a dreptul cu neputință... Dacă debarcăm, trebuie să debarc eu singur, numai eu, încălțat cu ghete groase şi să-mi iau inima în dinți. Poate că voi supraviețui. Sau poate ar fi mai bine să nu debarc. Nu ştiu cum să fac. Nici eu nu ştiu.

Holroyd se gândi că ştia prea bine, dar nu spuse nimic.

— Toată treaba asta, zise deodată Gerilleau, a fost aranjată ca să mă facă de râsul lumii. Toată treaba asta!

Vâsliră mai departe, privind din diferite unghiuri scheletul alb şi curat, şi apoi se întoarseră la canonieră. Atunci nehotărârea lui Gerilleau deveni îngrozitoare. Puseră maşinile sub presiune, iar în cursul după-amiezii nava porni în sus pe fluviu, având aerul că se duce să întrebe ceva pe cineva, şi spre apusul soarelui se întoarse din nou şi ancoră. Se dezlănțui o furtună plină de furie, apoi noaptea deveni senină, răcoroasă şi liniştită, şi dormiră cu toții pe punte. Cu toții, în afară de Gerilleau care se zvârcolea şi mormăia mereu. În zori, îl trezi pe Holroyd.

— Dumnezeule! zise Holroyd, ce s-a mai întâmplat?

— M-am hotărât, zise căpitanul.

— Ce? Să debarci? întrebă Holroyd, ridicându-se brusc.

— Nu! zise căpitanul, şi rămase câtva timp foarte rezervat. M-am hotărât! repetă el, iar Holroyd începu să dea semne de nerăbdare. Ei, da! zise căpitanul. *Am să trag cu tunul cel mare!*

Şi aşa şi făcu! Dumnezeu ştie ce gândiră furnicile despre asta, dar el o făcu. Trase de două ori cu multă hotărâre şi ceremonie. Întreg echipajul îşi puse vată în urechi, şi se părea că se porneşte o acţiune generală. Prima dată loviră şi distruseră vechea fabrică de zahar, şi apoi zdrobiră magazia părăsită de lângă ponton. După aceea Gerilleau resimţi inevitabila reacţie.

— N-are niciun rost! îi spuse lui Holroyd. E cu totul inutil. Nu ajută la nimic. Trebuie să ne întoarcem, să luăm instrucţiuni. O să fie un scandal al dracului pentru muniţiile astea... Vai! Al dracului scandal. Nici nu ştii, 'Olroyd...

Rămase câtva timp uitându-se cu neţărmurită nedumerire.

— Dar ce altceva era de făcut? strigă el.

După-amiază, canoniera porni din nou în jos pe fluviu şi spre seară câţiva oameni debarcară cu trupul locotenentului şi-l îngropară pe malul pe care noul soi de furnici încă nu se ivise până acum...

4

Am auzit povestirea asta, bineînţeles trunchiată, de la Holroyd, acum aproape trei săptămâni.

Aceste noi furnici îi pătrunseseră în minte, şi el se întorsese în Anglia cu gândul, cum spunea el, de „a-i

preveni pe oameni” asupra primejdiei, „până nu e prea târziu”. Spunea că furnicile amenință Guyana Britanică, care se află doar la un fleac de o mie de mile de la prezenta lor sferă de activitate, şi că Biroul Colonial ar trebui să se pună numaidecât pe treabă. El declamă pătimaş: „Sunt nişte furnici inteligente. Gândiți-vă ce înseamnă un lucru ca ăsta!”

Nu încape îndoială că ele constituie o plagă serioasă, şi că Guvernul Brazilian face foarte bine că oferă un premiu de cinci sute de lire pentru o metodă eficace de stârpire. De asemenea, se mai ştie precis că de când au apărut întâia oară pe dealurile de lângă Badama, cam cu trei ani în urmă, ele au izbutit a săvârşi cuceriri extraordinare. Tot malul de miazăzi al râului Batemo, pe o întindere de aproape şaizeci de mile, se află efectiv sub ocupația lor; furnicile i-au gonit cu totul pe oameni, au ocupat plantațiile şi aşezările, au atacat şi au capturat un vas. Se spune chiar că au traversat, în cine ştie ce chip inexplicabil, până şi brațul, destul de important, al Capuaranei şi că au înaintat mai multe mile chiar şi spre Amazon. Nu există nicio îndoială că ele sunt mult mai raționale şi cu o organizație socială mult mai bună decât orice altă specie de furnici cunoscută mai înainte; în loc să se răspândească în grupuri răzlețe, ele sunt organizate în ceea ce este de fapt o singură națiune; dar particularitatea de căpetenie a combativității lor extraordinare nu constă atât în asta, cât mai ales în folosirea inteligentă a otrăvii împotriva duşmanilor lor mai mari. Se pare că această otravă a lor e înrudită cu veninul şerpilor, şi foarte probabil că ele o fabrică cu adevărat şi că indivizii mai mari dintre ele poartă cu ei cristalele în formă de ace, folosite în atacurile lor asupra oamenilor.

Fireşte, e teribil de greu să obţii o informaţie mai amănunţită asupra acestor noi concurenţi la supremaţia globului. Niciun martor ocular al activităţii lor, în afară doar de câteva imagini rapide ca acelea ale lui Holroyd, n-a supravieţuit întâlnirii cu ele. Cele mai extraordinare legende asupra isprăvilor şi forţei acestor furnici circulă în regiunea Amazonului superior, şi cresc din zi în zi, pe măsură ce înaintarea neîncetată a invadatorilor stimulează prin teamă fantezia omenească. Acestor făpturi mici şi ciudate li se atribuie nu numai folosirea uneltelor şi cunoaşterea focului şi a metalelor, sau unele realizări tehnice organizate, care uimesc minţile noastre de nordici, nedeprinşi cum suntem cu nişte fapte ca acelea ale *Saubilor* din Rio de Janeiro, care, în 1841, au săpat un tunel sub Parahyba, în locul unde fluviul e tot atât de lat cât Tamisa în dreptul Podului Londrei – dar şi un sistem organizat şi amănunţit de înregistrări şi de comunicare, analog cărţilor noastre. Până acum, acţiunea lor a fost o expansiune neîncetată şi progresivă, care includea izgonirea sau uciderea tuturor fiinţelor omeneşti din noile zone invadate de furnici. Numărul lor creşte cu repeziciune şi Holroyd, cel puţin, este ferm convins că până la urmă ele îl vor deposeda pe om de tot ţinutul tropical al Americii de Sud.

Şi de ce s-ar opri la zona tropicală a Americii de Sud?

— Ei bine, până aici, în orice caz au ajuns. Cam pe la 1911, dacă merg în continuare ca acum, vor ajunge până la prelungirea de cale ferată de la Capuarana, şi se vor impune atenţiei capitalismului european.

Prin 1920, vor fi la jumătatea drumului pe Amazon în jos. Cred că cel mai târziu prin 1950, sau 1960 vor descoperi Europa.

Poul Anderson

Kyrie

Traducere de Ioana Robu

Pe culmea unui pisc din Carpații Lunari sălăşluieşte mănăstirea Sfintei Marta din Betania. Zidurile tăiate în roca naturală, una cu stânca muntelui, se profilează întunecate şi abrupte pe un cer întotdeauna negru. Dacă te-apropii dinspre Polul Nord de-a lungul Traseului Plafon, poți vedea crucea din vârful turnului proiectată limpede pe discul albastru al Pământului. Nu se aude bătând niciun clopot – sunetul nu se propagă în vid.

Vei auzi însă clopotele înăuntru, la ceasurile de rugăciune, răsunând prin catacombele de dedesubt, unde maşinile veşnic în funcțiune asigură un mediu de viață asemănător cu cel terestru. Dacă se-ntâmplă să mai rămâi o vreme, le vei auzi chemarea pentru slujba de pomenire. Căci s-a statornicit datina ca la mănăstirea Sfintei Marta să se înalțe rugăciuni pentru cei ce au pierit în spațiu; şi de la an la an, aceştia sunt tot mai mulți.

Dar nu aceasta este îndatorirea călugărițelor. Ele se îngrijesc de cei bolnavi, de nevoiaşi, de infirmi, de cei ce şi-au pierdut mințile, de toți cei pe care spațiul i-a zdrobit şi i-a zvârlit înapoi. Luna e plină de asemenea nefericiți, fie exilați acolo pentru că nu mai pot suporta gravitația de pe Pământ, fie suspectați de-a fi purtătorii unor germeni patogeni de pe planete necunoscute, fie pentru că oamenii sunt prea ocupați să-şi croiască drum peste mereu alte şi alte frontiere, pentru a mai avea timp

să se ocupe şi de cei căzuți pe drum. Pentru surorile de-acolo, costumul de cosmonaut e la fel de obişnuit ca rasa călugărească, iar degetele lor sunt la fel de dibace în utilizarea instrumentului medical ca şi în prefirarea rozariului.

Le rămâne însă timp şi pentru meditație. Noaptea, când strălucirea orbitoare a Soarelui se stinge timp de-o jumătate de lună, panourile capelei se deschid şi, prin cupola transparentă, privirea stelelor cade drept asupra lumânărilor ce pâlpâie. Stelele însă nu pâlpâie, lumina lor în vid e fixă, înghețată. Dintre călugărițe, una mai ales e nelipsită de la acel ceas de rugă pentru cei morți, pentru propriii ei morți. Şi stareța mănăstirii are grijă ca ea să poată fi de față şi să nu lipsească atunci când, la un an o dată, răsună acea slujbă orânduită anume chiar din ceasul legământului ei întru cele sfinte:

Requiem aeternam dona eis, Domine, et lux perpetua luceat eis.

Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison.

Expediția spre Supernova Sagitarii avea un echipaj format din cincizeci de ființe umane şi o pară de foc. Desprinzându-se de pe orbita terestră, făcuse apoi un lung ocol pentru ca, la escala de pe Epsilon Lyrae, să-l ia la drum şi pe ultimul membru al echipajului. Din acel punct, a început să se apropie de destinație în etape.

Acesta este paradoxul: spațiul şi timpul nu sunt altceva decât unul ipostaza celuilalt. Explozia avusese deja loc cu peste o sută de ani în urmă, când a fost observată de oamenii de pe Ultima Spes. Aceştia duceau mai departe strădania unor generații întregi de a pătrunde cu mintea civilizația unor ființe complet altfel

decât noi, dar într-o noapte, ridicându-şi privirile spre cer, au văzut o lumină atât de strălucitoare încât arunca umbre.

Acel front de undă avea să atingă Pământul abia peste câteva secole. Dar în acel moment din viitor, din strălucirea orbitoare de-acum n-avea să mai rămână decât un slab punct luminos pierdut în puzderia de lumini de pe cer. În acest timp însă, o navă echipată pentru a putea străbate în salturi instantanee spațiul cosmic pe care lumina trebuie să-l parcurgă abia târându-se, ar fi putut s-o ia pe urma lăsată în timp de acea stea gigantică ce trăgea să moară.

De la distanța adecvată, aparatele înregistrau ceea ce se petrecuse înainte de explozie, acea imensă masă incandescentă prăbuşindu-se în sine după ce-şi consumase în foc ultima fărâmă de combustibil nuclear. Un salt, şi vedeau acum ce se întâmplase cu un secol în urmă, vâltoarea şi convulsia şi vijelia de quante şi neutrino, şi radiația ce egala sute de miliarde de sori de pe tot cuprinsul aceste galaxii puşi laolaltă.

Totul se stinse apoi, lăsând un gol în cer, şi atunci Raven se apropie şi mai mult. Înaintând spre interior cu încă cincizeci de ani-lumină – cincizeci de ani! – nava examina acum chiar sâmburele de foc micşorându-se din ce în ce în miezul acelei pâcle ce avea luminozitatea fulgerului.

Cu douăzeci şi cinci de ani mai târziu, globul central se închircise şi mai mult, în timp ce nebuloasa crescuse în expansiune şi scăzuse în strălucire. Dar pentru că se apropiaseră la o distanță aşa de mică, totul părea acum mai mare şi mai strălucitor. Acea necruțătoare strălucire orbitoare, insuportabilă pentru ochiul liber, făcea să pălească toate constelațiile de pe cer. Prin filtrele

telescoapelor apărea imaginea unei scântei alb-albăstrii plutind în inima unui nor opalescent dantelat pe margini cu filamente delicate.

Raven începu preparativele pentru saltul final, prin care urma să ajungă chiar în imediata apropiere a supernovei.

Căpitanul Teodor Szili porni să-şi facă ultimul tur de inspecție. Motoarele navei îl învăluiau în murmurul lor difuz, imprimând navei accelerația gravitațională calculată spre a atinge viteza intrinsecă optimă. Zumzetul motoarelor, țiuitul stins al dispozitivelor de reglare, fâşâitul sistemelor de ventilație. Simțea energia navei trecându-i ca o vibrație de-a lungul oaselor. Dar numai metal de jur împrejur, gol şi inospitalier. Prin hublou, o îmbulzeală sălbatică de stele, monstru nu constelație: aşa arată de aici arcul fantomatic al Căii Lactee; dincolo de hublou, vidul cosmic, razele cosmice, frigul cosmic de-abia cu ceva peste zero absolut, iar până la cel mai apropiat adăpost omenesc – distanțe pe care nici chiar imaginația nu poate să le străbată. Era pe punctul de a-şi duce oamenii acolo unde nimeni înaintea lor nu mai fusese vreodată, în condiții pe care nimeni nu le putea prevedea cu certitudine, şi această povară apăsa greu pe umerii lui.

O găsi pe Eloise Waggoner la postul ei, o cabină strâmtă, dar legată prin intercom direct cu puntea de comandă. Venise acolo atras de muzică: acorduri de un calm majestuos şi triumfal pe care nu-l mai întâlnise până atunci. Din pragul cabinei, unde se oprise, o văzu stând în fața unui mic magnetofon aşezat pe masă.

— Asta ce mai e? o întrebă el.

— A! tresări femeia (nu se putea gândi la ea ca la o

fată, deşi abia trecuse de vârsta adolescenței). Păi... aşteptam saltul.

— Doar era vorba să fii gata în orice moment, nu?

— Şi ce-aş avea de făcut? răspunse ea cu mai puțină timiditate decât îi era felul. Vreau să spun, nu-s nici navigator, nici expert ştiințific.

— Faci parte din echipaj. Tehnician de comunicații speciale.

— Da, cu Lucifer. Iar lui îi place muzica. Spune că prin muzică ne-am apropiat de comuniune mai mult decât prin orice altceva din ce ştie el despre noi.

— Comuniune? ridică Szili din sprâncene.

Un val de roşeață urcă pe fața uscățivă a Eloisei. Privea fix în podea, contorsionându-şi mâinile.

— Poate că nu-i ăsta cuvântul potrivit. Pace, armonie, unitate... Sau poate Dumnezeu?... Simt ce anume vrea el să spună, dar noi nu avem niciun cuvânt care să se potrivească exact pentru asta.

— Hmm... În fine, treaba ta este să-i întreții buna dispoziție. Căpitanul îi mai aruncă o privire şi simți din nou acea repulsie pe care încercase mereu să şi-o reprime la vederea ei. În definitiv, din câte-şi putea da el seama, fata era destul de cumsecade, în felul ei stângaci şi inhibat de a fi. Dar, în schimb, cum arăta!... Slăbănoagă, cu picioare mari, cu nas mare, ochii bulbucați şi părul ca nişte funii încâlcite de culoarea prafului. Şi pe deasupra – asta era clar – nu se simțise niciodată în largul lui în prezența telepaților. Asta, de exemplu, pretindea că se poate înțelege cu Lucifer numai citindu-i direct în minte, dar puteai să ştii dacă aşa stau într-adevăr lucrurile?

Dar nu. Nu trebuia să gândească în felul ăsta. Senzația de a fi singur, senzația de a fi altfel, aici în

spațiul cosmic, ajungeau şi aşa ca să te zdrobească aproape sub apăsarea lor, aşa că nu mai era nevoie şi de suspiciune din partea semenilor.

Asta dacă Eloise Waggoner era într-adevăr o ființă omenească. Dar mai degrabă trebuie să fie un soi de mutant, sau aşa ceva, şi asta în cel mai bun caz. Nu poate să nu fie aşa ceva cineva care poate comunica gând la gând cu un vârtej de foc înzestrat cu viață.

— Şi ce muzică zici că i-ai pus? întrebă Szili.

— Bach. Concertul Brandenburgic nr. 3. Lui, lui Lucifer adică, nu-i plac astea moderne. Nici mie, de fapt.

Nici tu, după cum arăți, hotărî Szili în sinea lui. Iar cu voce tare:

— Ascultă, saltul îl facem peste cel mult o jumătate de oră. Nu ştim unde ne va duce. E pentru prima dată când cineva ajunge atât de aproape de o supernovă recent explodată. Tot ce putem şti cu siguranță este că intensitatea radiației va fi atât de puternică încât ne curăță pe toți, în cazul în care câmpurile de protecție cedează. În rest, n-avem nimic pe care să ne putem baza, decât pe teorie. Şi un miez stelar în momentul colapsului gravitațional este ceva care nu seamănă cu nimic din tot ce se petrece oriunde altundeva în Univers, aşa că mă întreb ce mai rămâne valabil şi din teoria asta pe care o ştim. Dar nu ne putem lăsa în voia reveriilor. Trebuie să fim pregătiți pentru orice.

— Da, domnule. Şoptită, vocea parcă nu-i mai era aşa zgrunțuroasă.

Privirea căpitanului trecu dincolo de ea, dincolo de ochii imobili de şarpe ai aparatelor de măsură şi control, ca şi cum ar fi putut trece şi prin panourile de oțel din spatele lor, pentru a pătrunde direct în vidul spațiului cosmic. Acolo unde – ştia fără să-l vadă – plutea Lucifer.

Imaginea crescu şi prinse contur în mintea lui: o minge de foc de douăzeci de metri în diametru, irizând în nuanțe de alb, roşu, auriu, albastru intens, linsă de flăcări încolăcindu-se ca şerpii în buclele Meduzei, o coadă ca de cometă pârjolind vidul până la o sută de metri în urmă-i, o lucoare în gloria strălucirii ei, o pară de foc ruptă din talpa iadului. Şi din multele griji care-l frământau, nu cea din urmă era la gândul că aşa ceva se ține scai de nava lui.

Se crampona din toate puterile de explicațiile ştiințifice, deşi acestea abia dacă însemnau ceva mai mult decât nişte simple ipoteze. În sistemul de stele multiple Epsilon Aurigae, în fluxurile de gaze şi de energie care inundau acolo spațiul, aveau loc fenomene ce nu puteau fi reproduse în niciun laborator. Ceea ce a însemnat formarea de compuşi organici simpli în oceanul primordial pentru evoluția ulterioară a vieții pe Pământ, acelaşi lucru îl vor fi însemnat, prin analogie, fulgerele globulare de pe vreo planetă a acelui sistem în Epsilon Aurigae, magnetohidrodinamica făcuse ceea ce pe Pământ a făcut chimia. Apăruseră vârtejuri de plasmă stabilă, care apoi crescuseră mereu în dimensiune şi complexitate, devenind, după milioane şi milioane de ani, ceva ce nu putea fi denumit altfel decât organism. O formă de viață compusă din ioni, nuclee atomice şi câmpuri de forță. O formă de viață al cărei metabolism consuma electroni, nucleoni, raze X; o formă de viață capabilă să-şi mențină configurația un timp mai îndelungat, timp de-o viață; capabilă să se reproducă şi să gândească.

Să gândească ce? Ce anume? Cei câțiva telepați care reuşiseră să intre în comunicare cu auriganii, cei care primii dezvăluiseră omenirii de pe Terra faptul însuşi că

auriganii există, nu dăduseră nici ei, niciodată, explicații prea clare. Erau ei înşişi o adunătură cam dubioasă.

Aşa încât căpitanul Szili zise:

— Aş vrea să-i comunici ceva din partea mea.

— Da, domnule. Eloise dădu mai încet muzica la magnetofon. Axa privirii i se destabiliză. Urechile-i recepționau cuvintele căpitanului, iar creierul (cât de eficient va fi fost ca transductor?) transmitea mai departe sensul acestor cuvinte în afara navei, către cel care-o însoțea, purtat de propria-i propulsie reactivă.

— Ascultă, Lucifer! Ştiu că ai mai auzit asta de multe ori, dar vreau să mă asigur că înțelegi până la capăt. Psihologia ta trebuie să fie foarte străină de a noastră. Atunci de ce ai acceptat să vii cu noi? Iată ce nu ştiu. Tehnicianul nostru, Waggoner, spune că eşti mânat de curiozitate şi spirit de aventură. Acesta să fie tot adevărul?

Dar nu asta contează acum. Într-o jumătate de oră facem saltul. Ne vom apropia la cinci sute de milioane de kilometri de supernovă. De-acolo începe rolul tău. Tu poți pătrunde acolo unde noi nu îndrăznim, poți observa ceea ce noi nu putem, poți să ne spui mai mult decât ne vor semnala vreodată instrumentele noastre. Dar mai întâi trebuie să verificăm dacă putem rămâne pe orbită în jurul stelei. Asta te priveşte şi pe tine. Morți, oamenii n-o să te mai poată duce înapoi acasă.

Prin urmare, pentru ca să te cuprindem şi pe tine în câmpul de salt fără să-ți dezintegrăm corpul, va trebui să deconectăm ecranele de protecție. Vom intra într-o zonă de radiație letală. Va trebui să te îndepărtezi imediat de navă, căci vom pune în funcțiune generatorul de protecție la şaizeci de secunde după efectuarea trecerii. Apoi va trebui să cercetezi împrejurimile.

Riscurile pe care va trebui să le ai în vedere...

Szili le enumeră.

— Acestea sunt doar cele pe care le putem prevedea în acest moment. Dar s-ar putea să dăm şi peste alte mizerii, pe care nu le-am prevăzut. Dacă întâlneşti ceva ce-ar putea fi un pericol, te întorci imediat, ne dai de ştire şi te pregăteşti pentru saltul înapoi în locul în care ne aflăm acum. Ai înțeles? Repetă ordinul.

Cuvinte sacadate începură să iasă din gura Eloisei. Era o repetare corectă a ordinului, dar oare cât lăsa ea deoparte din ce recepționa?

— Foarte bine. Szili rămase indecis un moment. Acum puteți continua cu concertul dacă vreți. Dar la ora zero fără zece minute întrerupeți totul şi fiți gata.

— Da, domnule. Nu privea spre el. Nu părea să privească undeva anume.

Ritmul paşilor lui răsună apăsat îndepărtându-se pe coridor, apoi se stinse.

— De ce-a mai spus încă o dată acelaşi lucru? întrebă Lucifer.

— Îi e frică, zise Eloise.

— Presupun că tu nu ştii cum e frica, zise ea.

— Poți să-mi arăți cum e?... Nu, mai bine nu. Simt că ție îți face rău. Nu vreau să-ți facă rău ceva.

— Oricum, nu poate să-mi fie frică atunci când mintea ta o cuprinde pe-a mea.

(Un val de căldură o cuprinse. Căldură şi bucurie, dezmierdată de-o flacără pâlpâitoare alunecând blând şi cald peste Tata-mă-lua-de-mână-când-eram-copil-şi-mă-ducea-în-zilele-de-vară-să-culegem-flori-de-câmp; peste tărie şi blândețe şi Bach şi Dumnezeu.) Lucifer descrise în viteză o volută exuberantă în jurul navei, lăsând în urmă-i o trenă de scântei.

— Mai gândeşte flori. Te rog.

Ea încercă din nou.

— Arată ca nişte (o imagine, pe care creierul omenesc s-o poată cât de cât concepe, închipuind fântâni ţâşnind mirific în eflorescenţe de raze gamma scăldate în lumină, peste tot lumină). Dar aşa-s de fragile. Aşa-s de dulci şi trecătoare.

— Nu-nţeleg cum de poţi înţelege, şopti ea.

— Înţelegi tu şi pentru mine. Înainte de-a veni tu, eu n-am avut parte de asemenea lucruri la care să ţin.

— Ai în schimb atâtea altele. Încerc să le-nţeleg şi eu odată cu tine, dar mă tem că nu-s făcută să-mi dau seama ce e o stea.

— Nici eu nu-s făcut să-mi dau seama ce e o planetă. Şi totuşi noi doi ne putem atinge unul pe altul.

Obrajii i se aprinseră din nou. Năvala gândurilor întreţesându-se contrapunctic cu ritmul maiestuos al muzicii.

— De-asta am venit cu voi, ştiai? Pentru tine. Eu sunt făcut din foc şi din eter. Eu n-am simţit niciodată răcoarea apei, şi nici consistenţa pământului, până când nu mi le-ai arătat tu. Tu eşti lumina lunii iluminând oceanul.

— Nu, nu aşa, zise ea. Te rog.

Nedumerire:

— De ce nu? Bucuria doare? Nu eşti obişnuită cu ea?

— Cred că… da, cred că ai dreptate. Îşi smuci pe spate capul:

— Nu! La naiba, dacă-mi pare rău de ceva!

— De ce să-ţi pară rău? Nu-i a noastră oare toată această realitate care ne-aşteaptă să fim în ea, plină de lumină şi de armonie?

— Da, aşa e. Pentru tine aşa e. Învaţă-mă şi pe mine.

— Dacă mă-nveți şi tu pe mine, la rândul tău...

Aici, gândul se întrerupse. Rămase însă ceva, un alt fel de contact, o punte a gândurilor nespuse în cuvinte, aşa cum îşi imagina ea că preferă să stea de vorbă între ei cei ce se iubesc.

Rămase cu privirea țintă la fața ciocolatie a lui Motilal Mazundar, fizicianul expediției, care se oprise în pragul cabinei.

— Ce doreşti?

— Nimic, domnişoară Waggoner, răspunse el surprins, doar să văd dacă totul e-n regulă.

Ea-şi muşcă buzele. Dintre toți, el îşi dăduse cel mai mult silința să fie amabil cu ea.

— Iartă-mă, spuse ea. N-am vrut să mă răstesc la tine. Nervii.

— Cu toții suntem cu nervii în pioneze, zâmbi el. Oricât ar fi de interesantă aventura asta, dar tot mai bine o fi când ajungem acasă, ce zici?

Acasă, îşi aminti ea: patru pereți de apartament şi dedesubt vacarmul străzii. Cărți şi televizor. Ar putea prezenta o comunicare la următoarea sesiune ştiințifică, dar desigur nimeni n-o s-o invite şi la agapa care urmează.

Oare-s chiar aşa de respingătoare? se întrebă ea. Ştiu că nu arăt prea grozav, dar cel puțin îmi dau silința să fiu agreabilă şi interesantă. Poate-mi dau chiar prea multă silință.

— Cu mine, nu, nu-i prea multă, zise Lucifer.

— Tu eşti altfel, îi răspunse ea.

— Poftim? clipi nedumerit Mazundar.

— Nu, nimic, zise ea repede.

— Uite la ce m-am gândit, spuse Mazundar făcând un

efort de conversație. Probabil că Lucifer se va apropia foarte mult de supernovă. În cazul ăsta, vei mai putea menține contactul cu el? Efectul de dilatare a timpului n-o să decaleze oare prea mult frecvența gândurilor lui?

— Ce dilatare a timpului? se sili ea să zâmbească. Eu nu-s fizician. Nu-s decât o bibliotecă oarecare, dar s-a întâmplat să-mi descopăr talentul ăsta spontan.

— Cum, nu ți-a spus nimeni? Eu nici nu... eu credeam că toată lumea ştie. Un câmp gravitațional intens afectează timpul exact aşa cum se întâmplă în cazul vitezelor extrem de mari. În linii mari vorbind, tot ce se-ntâmplă decurge mai lent decât în spațiul-obişnuit. De asta lumina provenind de la o stea masivă tinde spre roşu. Iar miezul supernovei noastre înglobează aproape trei mase solare. Mai mult, a atins o asemenea densitate încât forța de atracție la suprafața ei e, pfui..., nemaipomenit de mare. Aşa că după ceasul nostru contracția la limita razei lui Schwarzschild va dura un timp infinit, va rămâne încremenită pentru totdeauna pe linia orizontului observabil, pe când un eventual observator aflat chiar pe stea ar asista la toată această contracție într-un timp extrem de scurt.

— Raza lui Schwarzschild? Fii bun şi explică. Eloise îşi dădu seama că Lucifer vorbise prin ea.

— Atâta cât se poate explica fără matematică. Vezi tu, masa asta pe care am venit s-o studiem e aşa de mare şi aşa de condensată, încât nicio altă forță nu depăşeşte forța gravitațională. Nimic n-o poate contracara. De aceea procesul va continua până când nicio fărâmă de energie n-o să mai poată scăpa din sfera ei. Atunci steaua o să dispară pur şi simplu din univers. De fapt, teoretic contracția trebuie să continue aşa până la atingerea volumului zero. Desigur, cum ți-am mai spus,

din punctul nostru de vedere asta necesită un timp infinit. Şi-apoi, teoria neglijează nişte considerații de mecanică cuantică ce intră în joc spre sfârşitul procesului. Aici lucrurile nu-s încă pe deplin elucidate. Tocmai expediția noastră o să aducă, sper, noi date pentru elucidarea lor, adăugă Mazundar ridicând din umeri. În orice caz, domnişoară Waggoner, întrebarea pe care mi-o puneam este dacă decalarea de frecvență care decurge de-aici n-o să-l împiedice pe prietenul nostru să rămână în comunicare cu noi atunci când o să ajungă chiar în imediata apropiere a stelei.

— N-aş crede.

Tot Lucifer vorbise şi-acum, se folosea de ea ca de-o unealtă, şi niciodată până atunci nu ştiuse ea ce bine e să se folosească astfel de tine cineva care ține la tine.

— Telepatia nu e un fenomen de undă. Nu poate fi o undă din moment ce se transmite instantaneu. Şi nici nu pare să fie limitată de distanță. Este, mai degrabă, un fenomen de rezonanță. Odată ce vibrăm la unison, noi doi putem rămâne împreună peste toată nemărginirea cosmosului, şi nu ştiu să existe vreun fenomen material care să stea stavilă între noi.

— Da, înțeleg. Mazundar o privi lung. Mulțumesc, mai spuse el, stânjenit. Eu... trebuie să mă duc şi eu acum la postul meu. Noroc. Ieşi precipitat, fără să mai aştepte vreun răspuns.

Eloise nici nu luă seama la plecarea lui. Mintea-i devenise o torță arzând şi-un cântec răsunând.

— Lucifer! strigă ea cât o ținea vocea. E-adevărat?

— Cred că da. Toți cei din seminția mea sunt telepați, aşa că noi ştim despre lucrurile astea mai multe decât ştiu ai voştri. Experiența noastră ne îndreptățeşte să credem că nu există limite.

— Şi-o să poți rămâne mereu cu mine? O să rămâi cu mine pentru totdeauna?

— Dacă aşa vrei tu, bucuria va fi a mea.

Bulgărele de foc se avântă în arcuri şi piruete, creierul de foc râdea de bucurie, gâlgâind:

— Da, Eloise, aşa de mult aş vrea să rămân cu tine mereu. Nimeni, niciodată până acum... Exult. Exult. Exult.

Ți-au dat un nume mai bun decât ar fi crezut vreodată, vru ea să spună, şi poate că şi spuse.

Credeau că-ți iau numele în râs, credeau că dacă-ți dau numele diavolului o să te înjosească şi-o să te micşoreze ca să se simtă ei mai mari. Dar Lucifer nu e adevăratul nume al diavolului. Lucifer înseamnă Cel Ce Aduce Lumină. Există o rugăciune latină în care însuşi Christ e invocat sub numele de Lucifer. Iertare mie, Doamne, dar cum aş putea să tac aceasta? Mâniatu-te-am oare? Iată, acesta nu-i creştin, dar cred că nici n-are nevoie să fie, cred că niciodată n-a ştiut ce-i păcatul, Lucifer, Lucifer.

Şi trimise muzica să-şi ia zborul în spațiu, până-n ultima clipă cât mai putu s-o trimită. Nava făcu saltul. Dintr-o singură schimbare a parametrilor de contur ai lumii, traversă douăzeci şi cinci de ani-lumină spre nimicire.

Fiecare resimți saltul în felul său, în afară de Eloise, care rămase tot timpul cu Lucifer.

Simți şi ea zguduitura şi auzi țipătul de suferință al metalului, simți în nări iz de ozon şi de arsură şi se prăvăli în golul fără fund al imponderabilității. Amețită, găsi pe dibuite butoanele intercomului. Cuvinte întrerupte de pârâituri: „explodat dispozitivul... dereglat

forța de frânare electromotorie... de unde vrei să ştiu la cât să fixez drăcia asta?... rămâneți la posturi, toată lumea rămâne la posturi...” Şi urletul sirenei de alarmă care acoperă totul.

Intră în panică, dar apoi se agăță din toate puterile minții de crucifixul de la gât şi de proiecția mentală a lui Lucifer. Şi-atunci, sigură pe puterea lui, ea hohoti de orgoliu.

El se îndepărtase de navă imediat după încheierea saltului. Acum gravita şi el pe aceeaşi orbită. De jur împrejur, nebuloasa proiecta în spațiu curcubeie în perpetuă schimbare. Pentru Lucifer, Raven nu era cilindrul de metal pe care l-ar fi văzut ochii oamenilor, ci o mirifică scânteie multicoloră, ecranul de protecție reflectând întreg spectrul. În față se zărea miezul supernovei, minuscul de la această distanță, dar nemilos de luminos.

— Să n-ai teamă (o dezmierda). Înțeleg tot ce văd. Turbulența cuprinde încă totul, n-a trecut mult de la explozie. Saltul ne-a adus într-o zonă în care plasma este extrem de densă. Rămas neprotejat în momentul de dinaintea restabilirii câmpului de protecție, generatorul vostru principal din exteriorul navei a fost scurtcircuitat. Dar sunteți în siguranță. Puteți trece la reparații. Iar eu, eu mă scald într-un ocean de energie. Niciodată nu m-am mai simțit aşa plin de viață. Hai, vino să înoți pe valuri alături de mine.

Glasul căpitanului Szili o smulse din euforie şi-o readuse brutal înapoi:

— Waggoner! Spune-i auriganului să se pună pe treabă. Am detectat o sursă de radiații pe un segment al orbitei de intersectare, şi s-ar putea ca ecranul nostru să nu reziste.

Îi dădu coordonatele.

— Ce se-ntâmplă acolo?

Pentru prima dată Eloise îl simți pe Lucifer neliniştit. Acesta se înscrise pe o traiectorie curbă şi se îndepărtă rapid de navă.

Nu trecu mult şi îi interceptă din nou gândul, deloc redus în intensitate. Nu găsea cuvintele ce-ar fi putut descrie magnifica splendoare pe care-o contempla odată cu el: o sferă de gaz ionizat măsurând milioane de kilometri, saturată de o luminiscență orbitoare şi brăzdată din toate părțile de violente descărcări electrice, detunând şi sfâşiind învelişul aburos prin care se străvedea inima dezgolită a stelei. În spațiul aproape vid, întreaga vâltoare era lipsită de cel mai mic zgomot şi, cu toate că standardele mărginite ale Pământului îi spuneau că nu poate fi aşa, ea îi auzea tunetul şi-i simțea furia cu care scuipa foc.

Apoi el vorbi iarăşi prin glasul ei:

— O masă de materie expulzată în urma exploziei. Probabil şi-a pierdut viteza radială din cauza frecării şi modificării parametrilor statici şi a fost antrenată pe o orbită de tip cometar, păstrându-şi coeziunea un timp datorită potențialelor interne. E ca şi cum soarele acesta ar mai încerca încă să dea naştere la planete…

— O să ne lovească înainte de a fi pregătiți să accelerăm, spuse Szili, înainte de-a ne putea reîncărca ecranul de protecție. Faceți-vă rugăciunile, care le ştiți.

— Lucifer! strigă fata, căci ea nu voia să moară, dacă el avea să rămână în viață.

— Cred că pot să-i deviez cursul atât cât e nevoie, îi spuse el cu o înverşunare pe care nu i-o cunoscuse până acum. Propriile mele câmpuri, să se întretaie cu ale viiturii; energie liberă am de unde sorbi, oricâtă; şi o

configurare instabilă; da, poate că reuşesc să fac ceva pentru voi, să vă ajut. Dar ajută-mă şi tu, Eloise. Luptă şi tu alături de mine.

Se avântă, lumină strălucind, asupra dihaniei de foc!

Şi Eloise simți cum electromagnetismul haotic al acesteia îşi înfige ghearele în electromagnetismul lui Lucifer. Îl simți zvârlit şi sfâşiat. Durerea era a ei. El se lupta să-şi mențină propria coeziune, iar lupta era a ei. Se încleştară unul de altul, auriganul şi norul de gaz. Forțele din care era constituit acționau asemenea unor brațe; cu puterea ce se revărsa din propriul lui miez remorcă acea masă enormă dar rarefiată, târând-o după sine înspre torentul magnetic ce izvora din soare; înghițea lacom atomii întâlniți în cale pentru a-i azvârli apoi cu putere în urmă, până ce această urmă rămase însemnată printr-o jerbă de scântei de-a curmezişul cerului.

În cabina ei de la bordul navei, bătând sălbatic cu pumnii în masă, ea-şi aduna toată bunăvoința de-a trăi şi-a supraviețui de care era în stare, pentru a i-o trimite lui.

Aşa se scurseseră orele, una după alta.

Într-un târziu, la capătul luptei şi al puterilor, el îi trimise un mesaj a cărui slabă pâlpâire ea abia o putu prinde.

— Victorie.

— A ta, spuse ea, sugrumată de plâns.

— A noastră.

Pe ecranele aparatelor, oamenii văzură moartea luminoasă ocolindu-i şi trecând mai departe. Izbucniră urale.

— Întoarce-te, se rugă Eloise.

— Nu pot. Sunt secătuit de puteri. Suntem contopiți

unul într-altul, norul şi cu mine, şi ne prăvălim amândoi aşa, în direcția stelei. (Apoi ca o mână rănită întinsă spre ea s-o mângâie). Dar să nu-ți fie teamă pentru mine. Pe măsură ce ne apropiem de stea, pot sorbi puteri noi din combustia ei, pot absorbi substanță proaspătă din masa nebuloasei. Va trebui să rezist forței de atracție rotindu-mă un timp în spirale. Dar nu pot să dau greş. Cum aş putea să nu mă mai întorc la tine, Eloise? Să mă aştepți. Încearcă acum să te odihneşti. Încearcă să dormi.

Camarazii o luară şi-o duseră la infirmeria de la bordul navei. Iar Lucifer îi trimise acolo vise cu flori de foc cu mireasmă de mirt şi-i trimise în vis stelele şi sorii unde era casa lui.

Dar în cele din urmă ea se trezi din somn, țipând. Medicul fu nevoit să-i administreze doze mari de sedative.

El însă nu-şi dăduse seama cu adevărat ce înseamnă să te vezi pus față-n față cu o gravitație atât de înfricoşătoare încât chiar spațiul şi timpul erau distorsionate în preajmă.

Viteza îi crescu vertiginos. Dar asta doar el putea s-o vadă: văzută de la bordul lui Raven, căderea lui dură mai multe zile. Proprietățile materiei erau acolo schimbate. Aşa că se dovedi a fi peste puterile lui să se ejecteze şi să accelereze destul de tare pentru a se desprinde din gheara acelei imense gravitații.

Un torent de radiații, nuclee atomice în stare liberă, particule subatomice care atunci se năşteau şi mureau şi se năşteau din nou – tot acest potop trecea prin el şi-i zdrențuia corpul de foc şi pară. Şi-i răzuia substanța, strat după strat. Miezul supernovei era un delir alb în

fața lui. Pe măsură ce se apropia de el, miezul se micşora, tot mai mic şi tot mai dens, tot mai orbitor strălucind, până la punctul şi dincolo de punctul la care strălucirea însăşi încetează să mai însemne ceva. În cele din urmă, forțele de gravitație puseră definitiv pe el gheara lor grea.

— Eloise! mai apucă el să strige, în agonia dezintegrării. Ajutor, Eloise!

Şi steaua îl înghiți cu totul. Masa îi fu dispersată pe distanțe infinit de mari, comprimată la dimensiuni infinit de mici, şi astfel dispăru din existență.

Nava mai rătăci multă vreme prin spațiu, spre alte destinații şi frontiere. Căci mai erau încă atâtea de descoperit.

Căpitanul Szili o vizită pe Eloise la infirmerie. Fizic începuse să-şi revină.

— Un om adevărat, aş putea spune, declară el pe fondul sonor al maşinilor funcționând în surdină. Şi încă şi aşa aş spune mai puțin decât merită. Nici măcar nu eram de-ai lui, şi şi-a dat viața ca să ne salveze.

Ea îi aruncă o privire nefiresc de uscată şi pustie. Căpitanul abia reuşi să-i desluşească răspunsul:

— Este un om adevărat. Doar are şi el un suflet nemuritor, nu?

— Da... sigur că da... dacă crezi în nemurirea sufletului, sigur că da, pot să-ți dau perfectă dreptate.

Ea scutură din cap:

— Şi-atunci de ce nu poate să-şi afle odihna?

El se uită în jur, căutându-l din priviri pe medic, dar îşi dădu seama că erau doar ei doi singuri în strâmta încăpere metalică.

— Ce vrei să spui? Făcu un efort ca s-o liniştească,

bătând-o uşor pe dosul palmei. Da, ştiu, ți-a fost un prieten bun. Şi totuşi, în fond cred c-a avut o moarte uşoară. Rapidă, curată: aş vrea să am şi eu parte de un asemenea sfârşit.

— Pentru el... da, cred că aşa a fost. N-avea cum să fie altfel. Da, dar... Nu mai putu continua. Brusc, îşi puse palmele peste urechi:

— Nu mai spune nimic! Te rog!

Szili îngăimă ceva nedesluşit s-o liniştească şi se grăbi să iasă din încăpere. Pe culoar se întâlni cu Mazundar.

— Cum se simte? întrebă fizicianul.

Căpitanul se încruntă:

— Nu prea bine. Sper să nu se prăbuşească de tot până ajungem cu ea la un psihiatru.

— De ce, ce nu-i în regulă?

— Are senzația că-l mai aude şi-acum.

Mazundar îşi izbi pumnul în palma celeilalte mâini.

— Şi cât am sperat să nu se-ntâmple aşa, oftă el.

Szili se încordă şi rămase în aşteptare.

— Îl aude, spuse Mazundar. E cât se poate de clar că-l aude.

— Cu neputință! Doar e mort!

— Nu uita de dilatarea timpului, răspunse Mazundar. Căderea şi moartea au fost fulgerătoare, e-adevărat. Dar asta în timpul supernovei. Care nu-i acelaşi cu al nostru. Pentru noi, prăbuşirea finală a stelei durează un număr de ani infinit. Iar telepatia nu cunoaşte limite de distanță.

Fizicianul o luă din loc, îndepărtându-se grăbit de cabina aceea.

— Asta este. Va rămâne cu ea pentru totdeauna.

Bogdan-Tudor Bucheru

Comercianții

Pentru Ela

„*Save Our Souls!*” – „Salvați sufletele noastre!”

1.

Şase dintre colegii săi de breaslă dăduseră faliment în acea dimineață; şi asta numai în cvartalul său. Pentru Daunmen, modul în care evoluau afacerile în ultima vreme nu prevestea nimic bun. Evenimentele de rău augur se succedau într-un ritm alarmant şi pe el, care se considera ca fiind un abil comerciant, toate acestea începuseră să-l marcheze.

Oferta pe care tocmai o analiza se înscria printre cele de proastă calitate, cu care era pur şi simplu bombardat în ultima perioadă. Negocierea dură mult timp, chiar prea mult pentru obiectul Tranzacției, şi Daunmen fu nevoit să-şi pună în acțiune întreaga lui capacitate de convingere pentru a încheia afacerea la un nivel cât de cât acceptabil pentru sine.

Nu simți nicio satisfacție pentru reuşita sa, ci mai degrabă un gust amar, care îi amintea că vremurile bune trecuseră. Se scursese întreaga zi şi el nu realizase decât două vânzări şi patru achiziții, socotind-o şi pe aceasta din urmă, iar profitul înregistrat tindea către un zero pe cât de dezolant, pe atât de edificator pentru situația lui actuală. Prezentul devenea tot mai nesigur pentru el, ca de altfel şi pentru marea majoritate a

semenilor săi. Afacerile erau tot mai dure şi mai riscante.

Daunmen hotărî că era cazul să se retragă spre propriul habitat, nemaiprefigurându-se nimic interesant în sistemul informațional al cvartalului. Înainte de a pleca, ceru legătura cu vechiul său amic Postec şi, aproape instantaneu, figura acestuia se proiectă în fața lui.

— Cum merge treaba, bătrâne? întrebă el în loc de salut.

— De la excelent spre dezastru! răspunse Postec în stilul său caracteristic. Încă o zi ca asta şi m-am asigurat pe viață!... Dar la tine? Tot mărunțişuri?

— Da, tot mărunțişuri... Se pare că astăzi scopul tuturor nu este să nu te prăbuşeşti, ci să rezişti până la dezastrul general..., care nu mai întârzie mult...

— Lasă, Daunmen, că n-o să se prăpădească decât cine trebuie, adică fraierii cei mulți, ca noi... Uite, eu de situația lui Orcam nu mi-aş face griji...

Era adevărat, gândi Daunmen; din generația lor, Orcam reuşise să ajungă cel mai bine. Pornise ca şi ei, la terminarea studiilor, o mică afacere individuală, pe care o transformase cu timpul într-o companie prosperă. La momentul oportun o vânduse cu un profit semnificativ unui concern şi apoi acceptase oferta de a deveni membru în Consiliul Director al Comercianților.

— Ca întotdeauna, Postec, ai dreptate! concluzionă el. Dar va veni el şi timpul nostru!...

— Ei, Daunmen... Sper să vină înainte de sfârşitul lumii!... Peste tot unde priveşti, afacerile decad..., iar nelegiuirile se înmulțesc zi de zi...

Ştia şi el acest lucru. Mai ştia şi că pedeapsa cu izolarea nu mai reuşea să sperie prea mulți răufăcători,

deşi lui i se părea teribilă. Era singura şi cea mai îngrozitoare pedeapsă pentru un comerciant. Daunmen îşi amintea cum, în tinerețe, fusese condamnat la două zile de detenție, pentru o altercație minoră cu unul dintre colegi. Suportase izolarea într-un separeu şi cele 48 de ore i se păruse că durează cât toată viața sa de până atunci. Nu numai că se întrerupea orice contact cu exteriorul, cu familia, cu cunoscuții, dar era dezactivat chiar şi propriul sistem informațional al celui închis. Totul se reducea la strictul necesar: hrănirea şi igiena automate. Pentru cei ce aveau de îndurat ani grei de izolare, supliciul era deosebit de dur. Condamnații, care primiseră mai mult de un secol," erau practic sortiți morții, fiindcă foarte puțini dintre ei rezistau şi mai ieşeau întregi la minte. Cei mai mulți se sinucideau prin înfometare atunci când disperarea îi învingea.

— Separeurile se dovedesc neîncăpătoare pentru delicvenți, Postec, iar tâlharii cei mari nu ajung niciodată acolo...

— Aşa-i, Daunmen, confirmă celălalt, dar ce ne pasă nouă?!... Poate că mâine vom da lovitura cea mare, cine ştie?!

— Să sperăm... Atunci, ne vedem mâine!

— Pe mâine, bătrâne! încheie Postec optimist şi proiecția sa se stinse.

Daunmen nu putea să-i împărtăşească buna dispoziție, aşa că se decuplă şi părăsi sediul bursei cu speranța că afară va găsi în sine resursele necesare pentru a-şi ridica moralul.

Spre deosebire de cei ce, în ultima vreme tot mai mulți, locuiau în acelaşi loc în care lucrau, Daunmen făcea parte din categoria celor care separau foarte clar

munca de viața privată. În ciuda tuturor îmbunătățirilor informaționale de ultima clipă, aduse habitaturilor personale, datele vehiculate în sediile burselor erau încă mai prompte şi mai sigure, protejate în mod adecvat de paraziții, viruşii şi celelalte stricăciuni, pe care tot soiul de maniaci le aruncau în rețea. În plus, îşi dorise întotdeauna – şi reuşise până în momentul acela – să țină departe de familia sa lumea feroce din exterior.

Pentru el, parcurgerea drumului spre casă, doar cu sistem individual activ, constituise multă vreme un prilej de relaxare şi desprindere de stresul cotidian. Din păcate îi era tot mai dificil să realizeze acest lucru.

În primul rând că zărea din ce în ce mai puține persoane care, ca şi el, să se îndrepte spre binemeritata odihnă a căminului; locul acestora era luat de tot felul de indivizi, de cea mai joasă speță care, pe lângă faptul că te opreau cu insistență peste tot pentru a face oferte dintre cele mai fanteziste, provocau deseori certuri şi scandaluri ce, cu numai puțin timp în urmă, ar fi fost de neînchipuit în astfel de zone.

În al doilea rând, Daunmen nu mai putea să se despartă nicio clipă de grija zilei viitoare, chiar dacă încerca să se convingă pe sine însuşi de faptul că lui nu i se poate întâmpla nimic rău.

Piața se stricase în ultimul hal, fiind invadată efectiv de o imensă cantitate de marfă proastă şi foarte proastă. Populația creştea continuu, în timp ce lucrurile de calitate erau tot mai dificil de găsit. Majoritatea analiştilor economici prevesteau o iminentă criză, unii dintre ei afirmând că aceasta apăruse deja, lucru cu care Daunmen tindea să fie de acord. Pentru cei ca el, comercianți independenți, se prevedeau vremuri deosebit de grele, doar marile concerne având şanse de

supraviețuire, dar nici acestea fără sacrificii importante. Mai exista şi tagma norocoşilor, aceia care pur şi simplu aveau baftă; mult timp şi el crezuse că face parte dintre ei, dar acum realitatea ținea cu tot dinadinsul să-l contrazică.

Devenea tot mai clar, pentru orice persoană lucidă că, dacă lucrurile vor evolua pe acelaşi făgaş, în curând va fi în joc însăşi existența lor ca neam de comercianți. Nimeni nu poate trăi dacă nu are ce comercializa şi consuma. Iar în ceea ce-l privea pe el, Daunmen, trebuia să ia în calcul toate variantele cu putință pentru a asigura în continuare, dacă nu bunăstarea familiei sale, măcar supraviețuirea ei.

Pentru că până în acel moment nu găsise nicio soluție mulțumitoare, Daunmen ajunse la intrarea locuinței lui deloc binedispus şi, după ce îndepărtă rând pe rând barajele sistemului de siguranță, pătrunse în habitatul său.

Aniel îi ieşi în întâmpinare, ca de obicei, salutându-l cu afecțiune:

— Bine-ai venit, Daun! Şi azi, tot neplăceri?

El îngăimă ceva, drept răspuns afirmativ, apoi se lăsă să cadă în vastul bazin magnetic, ce ocupa aproape jumătate din camera principală şi, după ce soția sa i se alătură, vorbi pe un ton necăjit:

— Nu-i a bună, Aniel!... Zi de zi, situația se înrăutățeşte...

— Ai pierdut mult astăzi?

— N-am pierdut nimic, dar nici n-am câştigat... De fapt, acesta-i lucrul cel mai neplăcut! Trebuie să aştept zilele următoare ca să-mi dau seama dacă voi vinde cu profit ce-am luat astăzi. Totul depinde de micile fluctuații ale bursei...

Oftă adânc, realizând că de la o vreme se transformase într-un individ morocănos care nu făcea decât să se plângă.

— Arăți foarte bine astăzi, Aniel! Îşi privi soția, iar ea îi mulțumi cu o privire caldă. Ai încercat ceva nou?

— Da, varianta 238 din catalogul Farmis... E ceva mai scumpă, dar cred că mi se potriveşte; estompează foarte bine efectele vârstei şi-mi pune în valoare toate atuurile, nu crezi?

— Ai perfectă dreptate... Mă întreb numai cum de n-ai descoperit-o până acum...

— E foarte recentă... şi puțin mai ieftină decât variantele din cataloagele de lux. Oricum, a fost o tentație de moment, pe viitor voi încerca să reduc din cheltuielile inutile... Azi am verificat creditul nostru şi e clar că nu stăm grozav..., dar nici rău...

— Nu cheltuielile sunt problema, draga mea, ci lipsa câştigurilor, o ştii şi tu prea bine!

Într-adevăr, numai în absența unor profituri substanțiale întreținerea familiei se transformase într-o povară. Pentru Daunmen, soția şi cei şapte copii ai lor au fost întotdeauna un motiv de bucurie; niciodată nu-şi închipuise că va ajunge să contabilizeze cu mare atenție nevoile pentru studiile celor mici sau pentru capriciile nevestei lui. Deşi avea pregătirea necesară, Aniel nu lucrase nici măcar o singură zi, pentru că el se ambiționase să-i ofere o viață lipsită de grijile materiale. O încurajase să-şi cultive înclinațiile artistice şi, de-a lungul timpului, talentul ei fusese recunoscut în cercuri destul de largi. Dar asta nu aducea profituri semnificative într-o lume atât de crudă ca a lor.

De asemenea, Daunmen era conştient că Aniel îşi dedicase practic întreaga viață creşterii copiilor, pe care

îi iubea enorm. Chiar şi acum, când crescuseră suficient pentru a pleca de acasă şi când învățau la cele mai serioase şcoli, ea îşi făcea la fel de multe griji pentru ei, ca şi pe vremea când de-abia se puteau mişca singuri.

— Mă gândesc să mai încerc pe la diverse companii, reluă el discuția.

— Mi-e teamă că ai să primeşti din nou acelaşi gen de refuz amabil, care nu face decât să te demoralizeze...

— Da, piața muncii este plină până peste cap de indivizi cu pregătire înaltă, în timp ce concedierile şi falimentele se țin lanț.

— Aş putea să-mi caut şi eu ceva de lucru...

— Nici nu se discută! tresări Daunmen, atins în punctul sensibil. Am luat de comun acord o hotărâre în această privință, cu multă vreme în urmă...

— Aşa este, dar gândeşte-te, Daun, că lucrurile s-au mai schimbat de atunci...

El aşteptă câteva clipe înainte să răspundă, conştient că starea de încordare în care se afla risca să-l împingă spre o dispută lipsită de sens.

— Bine... s-au schimbat, chiar foarte mult, în ceea ce priveşte comerțul; dar noi suntem aceiaşi, familia noastră e aceeaşi. Şi chiar dacă ai vrea să lucrezi, în momentul de față, ce şanse ai?!... Sunt primul care să-ți recunoască puterea de muncă, însă îți dai şi tu seama că, la aproape aceeaşi vârstă cu mine, nu ai niciun pic de experiență. Cine ți-ar oferi un loc demn de pregătirea ta? Iar ca independentă, e clar că nu poți activa... Ne-am bizui amândoi pe acelaşi credit, divizându-ne forțele de negociere, încurcându-ne unul pe altul...

Deşi Aniel acceptă argumentele lui, pentru că erau evidente, el simți nevoia să insiste:

— Ar fi o nebunie curată să devii comerciant

independent acum, în prag de criză, iar la o companie serioasă nu ai, practic, nicio şansă...

— Dar sunt şi alte companii în afara celor de la bursă, vorbi ea, uşor nesigură.

— În afara bursei?! exclamă Daunmen, atât de surprins încât rămase blocat un scurt moment. În afara bursei?... Aniel, dar e vorba de piața neagră, nu-nțelegi?! În astfel de afaceri doar suprafața are o înfățişare cât de cât legală, în realitate trebuie să te aştepți la ce este mai rău!

— Ei, Daun, n-o fi chiar aşa, bătu ea în retragere. Tu vezi totul în negru...

— Exagerez uneori, recunosc, dar în ceea ce priveşte activitățile ilicite te poți convinge şi singură că am dreptate. Oricând, în orice moment – chiar acum, dacă doreşti – poți obține informații despre zeci de escroci prinşi în ultimele zile, despre zeci de aşa-zise companii dovedite în afara legii... Şi astea sunt doar chestii la vedere...

Ea se resemnă, dându-şi seama că reuşise să-l irite serios şi, ridicându-se, îi făcu semn s-o urmeze.

— Hai să mâncăm, Daun! Ți-am preparat ceva... surpriză...

Era în obiceiul ei să schimbe cu mare uşurință subiectul, iar Daunmen ştia prea bine că ar risca să vorbească de unul singur, aşa că îi acceptă îndemnul.

2

O nouă zi obositor de plictisitoare se apropia de sfârşit, iar Daunmen nu reuşise să încheie decât două târguri: o vânzare şi o achiziție. La urma urmei, monotonia aceasta ajunsese să-l deranjeze mai mult

decât faptul că nu mai înregistra practic niciun profit. Erau clipe în care îşi dorea chiar să piardă mult, usturător; poate că un astfel de şoc ar reuşi să-l smulgă din starea de paralizie în care îl adusese propria afacere. Nu făcea decât să urmărească lenta scădere a economiilor sale, înghițite de cheltuielile curente, din ce în ce mai reduse şi ele. Şi cu cât creditul său era mai mic, cu atât i se micşora libertatea de care dispunea pe piață.

Apelul pe linia personală îl readuse la realitate, desprinzându-l din plasa gândurilor negre.

— Ce faci, Daunmen, lâncezeşti? rosti chipul rotofei al lui Postec.

— Nu, tocmai mi-am triplat creditul, răspunse el, binedispus de apariția celuilalt.

— Asta ar trebui să faci, bătrâne, altfel ai să ajungi ca mine... Ies din afaceri! spuse sec şi veselia îi dispăru.

Daunmen aşteptă câteva clipe, apoi înțelese că nu-i o glumă şi simți o apăsare, ca o lovitură venită din toate părțile.

— Cum aşa, Postec... Doar erai încrezător în şansa ta!

— Speranțele sunt una, iar realitatea-i altceva... Adevărul este că sunt pe zero!... Zero, pur şi simplu!... Aş putea s-o mai lungesc o perioadă de timp, în aşteptarea marii lovituri... Dar prefer să plec acum... Asta e!

— Bine, dar ce-ai să faci? Din ce o să trăieşti?

Postec evită răspunsul vreme de câteva momente, apoi zise cu glasul spăşit:

— Mi-am găsit un loc călduț într-un consorțiu anonim din perimetrul 82F. O poziție mediocră? nici prea mare, ca să n-am bătaie de cap, nici prea mică, pentru a nu zbura cu prima ocazie. Să nu mă întrebi cum am

obținut-o, că n-o să-ți placă ce-ai să auzi!

Daunmen n-avea de gând să întrebe, venindu-i greu să-l vadă pe Postec, o fire deosebit de dinamică şi de independentă, înregimentat într-o maşinărie birocratică.

— Am apelat la unul dintre consilierii consorțiului, vorbi celălalt. În particular, adică... El mi-a aranjat angajarea...

— Înțeleg, corupți sunt în orice loc, totul e să-i găseşti numai... Ce i-ai oferit în schimb?

— Nimic... Ce-aş putea eu să ofer?!

— Nu te credeam în stare de aşa ceva! zise Daunmen, gândindu-se la situația înjositoare de a cerşi ceva unui necunoscut.

— N-am avut ce să ofer... Aşa că m-am folosit de numele lui Orcam, spuse Postec şi, văzând uimirea celuilalt, continuă. Cred că tipul a verificat pe loc faptul că am fost coleg cu Orcam, dar, bănuiesc, n-a avut tupeul să-l caute şi să-l întrebe în mod direct dacă mă recomandă. Aşa că, neştiind dacă sunt sau nu prieten cu el, n-a putut să mă refuze şi m-a angajat...

— Bine..., dar Orcam va afla în cele din urmă!

— E inevitabil... Însă, până atunci, am un loc de muncă asigurat... şi sper că, din câte îl cunosc eu, Orcam va înțelege şi mă va acoperi... Nu spui nimic? Crezi că am făcut un lucru josnic, incalificabil, nu-i aşa?... Am călcat peste toate principiile pe care le prețuiam, aşa crezi?

Daunmen nu se obosi să răspundă şi renunță chiar să-l mai privească.

— Ai dreptate, bătrâne, asta am făcut... Dar cei puțin am făcut-o elegant, zic eu, şi fără să încalc vreo lege... Am nevastă şi doi copii, Daunmen, nu mai sunt tânăr şi

liber. Ce-ai dori, să cobor pe Pământ şi să mă arunc asupra oamenilor?... Nu vreau să fiu nevoit să fac aşa ceva...

Postec aşteptă un cuvânt sau măcar un gest din partea vechiului său coleg şi când înțelese că nu va primi nimic, continuă cu voce moale.

— Trebuie să mă mut urgent în 82F, cu familie cu tot... Când îți trece supărarea, caută-mă!...

Deşi legătura se întrerupsese, Daunmen mai aşteptă o vreme. Ceva din interiorul lui spera că totul nu fusese decât o farsă, că Postec făcuse cea mai proastă glumă din viața lui. Ani de zile îl crezuse un prieten adevărat, singurul pe care şi-l permisese, iar acum plătea scump acest lux – un comerciant adevărat poate avea adversari, parteneri, dar foarte rar prieteni.

Ziua se încheiase pentru el. Plecă din sediul bursei şi porni lipsit de vlagă spre locuința sa. Se simțea mai epuizat ca în oricare altă zi pe care şi-o putea aminti.

— Am o afacere ideală, şefule! îi țâşni în față un individ pe cât de dubios, pe atât de respingător.

— Lasă-mă-n pace! replică iritat Daunmen după ce clipa de surprindere trecu.

— E marfă a-ntâia! insistă necunoscutul şi înainte ca el să poată reacționa îi transmise datele.

— Cum îndrăzneşti, nenorocitule! urlă Daunmen aproape ieşit din minți şi celălalt, vizibil speriat, se retrase rapid, apoi dispăru în mulțime.

Reuşind cu greu să-şi tempereze tulburarea, Daunmen privi temător în jurul său şi figurile care-l urmăreau curioase nu-i inspirară niciun pic de încredere. Părăsi locul, conştient că agresorul era imposibil de găsit. Nu avea rost nici măcar să adreseze o plângere oficială, ar fi fost numai pierdere de timp. Cel

mai mult îl deranja însă faptul că un necunoscut reuşise cu atâta uşurinţă să-i penetreze sistemul individual, aruncând în el cine ştie ce date nesigure, ori chiar mai rău, ceva viruşi de ultimul tip.

Trebuia să verifice urgent sistemul, apoi să caute ceva nou, mai performant. Problema siguranței personale îl rodea din ce în ce mai tare şi, când ajunse acasă, Aniel aproape că nu-l recunoscu, aşa arăta de supărat.

— Dar ce-ai pățit, Daun?... Te simți bine?...

El socoti că nu trebuia să-i povestească despre ce se întâmplase pe drum, nu era cazul s-o îngrijoreze şi pe ea. În schimb, nu putea ocoli plecarea lui Postec.

— Postec se mută în 82F... cu familia... definitiv, spuse cu greu, apoi, ghicind întrebarea mută, continuă. Şi-a găsit de lucru acolo, la o companie... Renunță la afacerea sa... pentru totdeauna.

Aniel se aşează alături de el şi-l privi compătimitoare.

— Înțeleg tristețea ta, şi mie o să-mi fie dor de ei... dar nu are rost să exagerezi!... O să ținem legătura în continuare, mai mult ca sigur.

Avea dreptate, nu în distanță consta problema. Chiar dacă locuiseră ani de-a rândul în acelaşi cvartal, Daunmen se întâlnise efectiv cu Postec numai la ocazii deosebite, rețeaua asigurându-le un contact cvasipermanent, oriunde s-ar fi aflat. Iar asta era valabil şi pentru viitor. Numai că relația lor de amiciție se încheiase odată cu hotărârea lui Postec de a renunța la tot ceea ce îi legase până atunci. Aniel însă nu trebuia să ştie toate acestea.

— De-abia aştept să vorbesc cu Lomen, zise ea gânditoare. Să-mi spună unde s-au mutat, cum s-au aranjat...

Se înțelegea foarte bine cu Lomen, soția lui Postec, şi

petreceau deseori ore întregi discutând, probabil mereu despre aceleaşi lucruri. Daunmen fusese cel care încurajase stabilirea unor relații trainice între cele două familii şi acum înțelegea că îi era imposibil să forțeze o ruptură. Cele două neveste cu greu ar fi acceptat aşa ceva.

— Nu mănânc acum, spuse el. Am ceva urgent de rezolvat.

— Cum doreşti, Daun... Masa poate să aştepte, acceptă ea, conştientă de proasta dispoziție a soțului său.

Intrat în camera lui de lucru, Daunmen se cuplă la rețea şi începu verificarea propriului sistem individual, căutând cu atenție stricăciunile pe care ar fi putut să le provoace intervenția brutală a necunoscutului care-l agresase.

Spre norocul său, nu se întâmplase nimic grav, dar, pentru mai multă siguranță, rearanjă totul. Apoi începu să şteargă informațiile primite, considerându-le total inutile. Se opri însă la un moment dat, cuprins de curiozitate. Oare ce-şi închipuia acel individ că poate vinde?

Cercetă rând pe rând şirurile de nume şi locuri, negăsind nimic interesant, aşa că reluă anularea, dar nu în mod automat. Voia să mai revadă totul încă o dată, ca să se asigure că nu-i scapă nimic.

Lichidase aproape în întregime, când un nume îi atrase atenția. Îi părea vag cunoscut, neştiind însă de unde să-l ia. Îl izolă, şterse restul, apoi porni să caute prin rețea. La început adună informațiile cu detaşare, ca într-un joc, apoi deveni intrigat de ceea ce afla, ca în final să nu-şi mai poată stăvili entuziasmul. Când consideră că a terminat, se simți pe deplin satisfăcut,

pentru că se părea că norocul îi surâdea din nou.

Părăsi camera şi se duse direct în seră, unde soția lui îngrijea tot felul de ciudățenii biologice, lucru care constituia una din ocupațiile ei favorite.

— Aniel, de mâine îmi schimb domeniul de activitate! anunță el cu hotărâre.

— Văd că, într-adevăr, plecarea lui Postec te-a marcat serios, spuse ea înțelegătoare. Ce-ai de gând să faci?

— Mă voi ocupa din nou de achiziția primară! Am să cobor pe Pământ!...

— Bine, dar... tu eşti comerciant serios... şi asta-i treabă de începător...

— Ştiu, Aniel, doar cu asta am pornit şi eu... şi m-am descurcat destul de bine, crede-mă!

— Dar riscurile sunt mult mai mari astăzi... Chiar tu vorbeai despre asta... E dificil să faci o evaluare corectă pe teren. N-ar fi mai simplu să-mi caut eu ceva de muncă...

— Nici să nu te gândeşti, Aniel!... Mâine voi merge pe Pământ!... La vremuri dure se cer măsuri radicale, încheie el, neînțelegând rezistența nevestei sale.

— Daun, fă cum crezi tu că e mai bine! zise ea împăciuitoare, îmbrățişându-l.

El îi răspunse cu căldură şi rămaseră aşa, împreună, multă vreme. Pentru spiritul lui de comerciant, şansa mult aşteptată apăruse, în sfârşit.

3

Daunmen achiziționase cel mai performant multitester mobil pe care-l găsise pe piață şi trebuia să recunoască faptul că, de la ultima sa coborâre, genul acesta de aparate evoluase sensibil. Cu atât mai mult îi va fi de

folos de data aceasta.

Îşi confecţionase o înfăţişare cât mai adecvată cu locul în care se afla ţinta lui şi, în umbra serii târzii, reuşi cu uşurinţă să treacă neobservat. Vântul puternic şi umed al toamnei înaintate alungase majoritatea oamenilor de pe străduţele întortocheate ale micului oraş de provincie.

Nevoit să meargă efectiv pe jos, comerciantul îndura cu stoicism epuizantul efort fizic. Uitase cea mai mare parte din tranzacţiile pe care le încheiase aici, în schimb îşi amintea foarte clar senzaţia contactului ferm cu solul, pe care-l simţea la fiecare pas. Aşa ceva nu se şterge din memoria nimănui, oricât timp ar trece.

În capătul drumului îşi făcu apariţia un individ care, ducând cu mare greutate povara unei sticle ce-i atârna în mână, se legăna nesigur, înaintând în salturi. Imediat în urma lui se profilară două umbre şi Daunmen tresări la vederea lor. Nu putea să se înşele, aceia nu erau oameni obişnuiţi! Nu erau oameni, ci nişte prădători feroce, vânători fără milă, cea mai de jos speţă desprinsă din neamul comercianţilor.

Se gândi c-ar trebui să intervină, să acţioneze cumva, dar nu găsi energia necesară. Se lipi de cel mai apropiat perete, sperând că va scăpa neobservat, şi aşteptă încremenit să se producă inevitabilul.

Urmăritorii îl ajunseră pe beţiv şi, năpustindu-se asupra lui, îl doborâră cu uşurinţă. Bărbatul ţipă lung, înfiorător, şi continuă să se zbată şi după ce atacatorii se retraseră în grabă, mulţumiţi de captură. Urletele disperate ale victimei care, smucindu-se bezmetic, stătea în mijlocul străzii, se loviră de un grup – patru bărbaţi şi o femeie – ce venea de după colţul apropiat. Nu observaseră nimic din cele întâmplate şi când nefericitul se repezi spre ei spumegând de furie, se feriră cu silă din

calea lui, lăsându-l să se piardă în spatele zidurilor mohorâte.

— I-a luat băutura minţile, spuse înfundat unul dintre cei patru.

— Domnul să-l aibă-n pază, nefericitul! răspunse femeia, apoi îşi văzură de drumul lor trecând pe lângă Daunmen fără să-i acorde nici cea mai mică atenţie.

Rămas singur în întunericul apăsător ce coborâse între timp peste oraş, comerciantul păşi nesigur pe pavajul grosolan. Activase ani buni pe Pământ şi, deşi auzise deseori povestindu-se despre situaţii ca aceasta, niciodată nu mai fusese martor la aşa ceva. Iar acum, la prima coborâre după atâta vreme, într-un loc atât de obscur, nimerise drept în calea hoţilor, fapt care demonstra că piaţa neagră şi fărădelegea deveniseră mult mai puternice decât îşi închipuise el.

Trecând peste starea de greaţă ce-i fusese provocată, Daunmen verifică harta memorată în sistemul individual, apoi îşi reluă drumul. Nu mai avea mult până la ţintă şi, cu puţin noroc, spera să nu mai fie nevoit să mai asiste la un atât de barbar spectacol, pentru care simţea o deosebită ruşine. În fond, jefuitorii erau semenii lui, răspunderea faptelor acestora căzând şi asupra sa. Decăderea lor îl murdărea şi pe el.

Alungă totul din minte când ajunse în faţa casei căutate. Se asigură că nu e nimeni prin preajmă, apoi se strecură înăuntru cu o îndemânare îndelung exersată. Ghidându-se după singura sursă de lumină care hărţuia bezna din clădire, urcă la etaj, acolo unde, într-o odaie modestă, bătrânul înţelept stătea aplecat peste masa grea, acoperită de cărţi vechi şi hârtii. Focul din soba mică, de tablă, se stinsese şi doar câţiva bulgări de jar mai mocneau neputincioşi.

Deşi era celebru printre ai săi şi ar fi putut să ducă un trai mult mai bun, omul se retrăsese în acest loc sărăcăcios, mânat de modestia care-l caracteriza. Daunmen îi cercetase cu mare grijă trecutul, nereuşind să-i găsească nicio pată. Datele spuneau că rămăsese orfan încă din adolescență, părinții pierind într-un incendiu ce le distrusese tot avutul, el însuşi scăpând cu greu din flăcări şi rămânând stigmatizat de foc pentru tot restul vieții. Dusese un trai plin de privațiuni până reuşise să-şi termine studiile şi să se facă remarcat prin realizările sale. Nu-şi întemeiase niciodată o familie, dedicându-şi existența celor sărmani, ajutând pe cei în suferință ori de câte ori îi stătuse în putere. Opera sa ştiințifică şi literară era acum apreciată de toți învățații lumii, iar nenumărații lui discipoli se străduiau să-i continue munca.

Mai cercetă încă o dată indicațiile testerului şi, pe deplin mulțumit, se apropie cu grijă de clientul său. Aplecându-se uşor, privi peste umărul acestuia la versurile ce le aşternea pe hârtie şi, mai mult ca oricând, se convinse că nu se înşelase. Acest om îi putea rezolva problema.

Tresărind, bătrânul îi sesiză prezența şi sări în picioare, înspăimântat, în timp ce comerciantul se retrase, plutind aproape.

— Dispari, piază rea! se răsti omul, făcându-şi, larg, semnul crucii.

Daunmen rămase încurcat o clipă, după care zâmbi cu blândețe.

— Ei, nu mă lua aşa!... E o confuzie la mijloc, crede-mă! vorbi el descoperindu-şi chipul în întregime. Uite, vezi?...

— Nu forma contează, necuratule, ci ceea ce eşti cu

adevărat! Pe mine nu mă poți înşela! spuse el îndreptându-şi trupul obosit. Nu mă tem de tine, pentru că Domnul îmi stă alături...

— E o greşeală la mijloc, te asigur!... Eu n-am de-a face cu iadul, nici cu raiul, nici cu orice altceva îți trece ție prin cap... Sunt un comerciant... un om de afaceri, dacă vrei.

Celălalt îl privi pieziş, neascunzându-şi neîncrederea.

— Nu te apropia!... Ştiu prea bine ce-ți poate pielea, sunt prea bătrân ca să mă poți îmbrobodi!... Ai venit să mă încerci acum, în pragul morții...

— Te rog, nu e cazul!... Dar dacă tot ai adus vorba de moarte, eu zic c-ar fi mai bine să trecem la afaceri... Să mă prezint mai întâi, aşa e politicos şi cinstit, pentru că eu ştiu totul despre tine. Mă numesc... Daunmen şi sunt destul de cunoscut... Însă nu aici, printre oameni, ci în tagma comercianților independenți...

— Oricum ți-ai zice, tot spurcat rămâi!

— Haide, omule!... Mă aşteptam să fii ceva mai cooperant, doar nu eşti un oarecare!... Îți spun pentru ultima oară: nu sunt nici dracu', nici tac-su, nici mă-sa!... N-am nicio legătură cu chestiile astea religioase... Sunt independent, pricepi?

Bătrânul dădu din cap a îndoială, ceea ce îi provocă lui Daunmen un acut sentiment de deziluzie.

— Uite, să ne înțelegem!... Am venit până aici – şi crede-mă că nu mi-a fost foarte la îndemână – ca să încheiem un târg cât se poate de cinstit. Dacă n-aş fi fost convins că îi nevoie de aşa ceva, nu m-aş fi obosit să bat atâta drum!

— Şi ce târg vrei să încheiem? întrebă celălalt suspicios, sprijinindu-se cu o mână de masă.

— Foarte simplu: îți îndeplinesc orice dorință în

schimbul sufletului tău...

— Aha!... Îți dai arama pe față, spurcăciune! zbieră omul ridicând pumnul.

— Nu începe iar!... Credeam că ne-am înțeles...

— Niciodată!... Niciodată nu-mi voi vinde sufletul, pentru nimic în lume! răcni plin de furie bătrânul.

— Exagerezi, omule! Am văzut mii ca tine şi crede-mă când îți spun că orice suflet îşi are prețul lui... Doar cu asta mă ocup, cu asta fac afaceri, zise Daunmen din ce în ce mai dezamăgit. Uitase cât de neîncrezători pot fi muritorii de rând.

— Da?! Fiecare are prețul lui, zici?... Foarte bine!... Iată care e prețul meu; bunăstarea întregii omeniri acum şi pentru totdeauna: iar tu să nu-ți mai arăți fața necurată până la sfârşitul sorocit de Făcătorul lumii!... Îți convine?

— Omule, încăpățânat mai eşti! spuse comerciantul decepționat, întrebându-se dacă adoptase tehnica cea mai potrivită de negociere. De câte ori să-ți repet că n-am treabă cu Dumnezeul tău?!... Cere-i lui astfel de lucruri, la mine vino cu ceva rezonabil!

— Mă rog în fiecare zi pentru bunăstarea noastră!

— Şi foloseşte la ceva? nu se putu abține Daunmen să întrebe.

— Orice rugăciune foloseşte! Doar bunătatea Celui de Sus ne apără de răul tău...

— Mă bucur pentru tine, dar pricepe odată că mă lasă rece toate astea... Credința ta e foarte bună pentru tine, însă eu nu am nimic de-a face cu ea... Ascultă-mi propunerile, mai bine, insistă Daunmen, sesizând o uşoară relaxare a clientului său. Vrei bani, mai mulți decât îți poți închipui?... Vrei mai multă faimă?... Vrei sănătatea pierdută şi vigoarea tinereții?...

— Nu-mi trebuie nimic!... Am bani, atâția câți îmi sunt necesari... Umila mea muncă e apreciată mai mult decât merită... Iar dacă trupul mi s-a şubrezit peste măsură, nu-i nicio supărare... Domnul va hotărî, când îmi va sosi sorocul... Vezi, piază rea, că n-ai cu ce să mă prinzi?

Comerciantul tăcu câteva clipe, apoi reluă sigur de sine:

— Trebuie să fie ceva ce-ți doreşti!... Ceva care îți lipseşte... Gândeşte-te bine, cere şi eu am să-ți îndeplinesc...

— Nu vreau nimic de la tine! se răsti omul. Pleacă odată, n-auzi?!

Daunmen nu se lăsă intimidat şi, apropiindu-se încet, puse pe colțul mesei o carte de vizită acoperită numai de literele mari ce formau numele său. După care vorbi din nou, privindu-l fix în ochi pe bătrân.

— Nu mă grăbesc, pot reveni oricând doreşti... Trebuie doar să te gândeşti la mine şi-am să vin. Nu chiar imediat, dar am să vin...

— Pleacă şi nu te mai întoarce în veci, blestematule!

— Gândeşte-te bine, dar nu prea mult, spuse comerciantul fără să-l ia în seamă. În halul în care eşti, nu mai ai mult timp la dispoziție...

— Ce vrei să spui?! tresări omul, albind la față. Ştii când am să mor?... Spune!

— Hei, calmează-te! zâmbi Daunmen, conştient că vorbele lui îşi făcuseră efectul. În primul rând, că n-ar fi etic să-ți spun ziua şi locul morții... În al doilea rând, nici nu pot aprecia cu atâta precizie – tu tot continui să mă iei drept cine nu sunt... Dar m-am interesat de starea sănătății tale... şi pot să-ți spun că o mai duci cam şase luni. Poate chiar un an întreg, dacă renunți la orice efort...

— N-am să renunț la munca mea, orice s-ar întâmpla!... Mai am atâtea de făcut!

— Tu hotărăşti!... E dreptul tău şi-l respect, dar nu uita că timpul nu-ți e prieten, încheie comerciantul, retrăgându-se apoi în liniște. Mai zăbovi puțin pentru ca, neobservat, să-l urmărească pe bătrân cum îi ridică de pe masă cartea de vizită.

Clientul muşcase momeala şi senzația de mulțumire pe care Daunmen o încerca mergând prin noaptea rece şi jilavă îi amintea de vremurile bune de altădată. Poate că la început se îndoise de şansele sale, dar acum era convins că îi va reuşi afacerea. Numai o mică parte din tranzacții se încheiau la prima negociere, majoritatea necesitând două, trei sau chiar mai multe runde de discuții. Important era faptul că 99,9% din oameni cedau, mai devreme sau mai târziu, ispitei de a-şi vedea îndeplinite cele mai adânci dorințe.

4

Intră în casă binedispus, nerăbdător să-i povestească totul nevestei sale, dar se opri surprins să constate că nu era singură.

— Te-ai întors? spuse Aniel vizibil încurcată. Îl cunoşti pe Metonim, nu-i aşa?

— Sigur că ne cunoaştem, vorbi musafirul. Ne ştim de multă vreme...

— Da, de mulă vreme, încuviință Daunmen deloc încântat, pentru că individul îi fusese antipatic dintotdeauna. Rareori avusese de-a face cu el, şi numai cu totul întâmplător, Metonim având o reputație proastă. Se bănuia că are legături strânse cu lumea interlopă.

— Vă rog să mă scuzați, dar eu trebuie să plec, se uită acesta pe rând la cei doi soți. Mi-a făcut o deosebită plăcere să vă revăd!

— Şi nouă, răspunse Aniel conducându-l spre ieşire.

Daunmen îi urmări nemişcat, încercând să-şi ascundă iritarea. Se tot întreba ce anume aveau cei doi de împărțit, încât să necesite o întrevedere personală.

— Metonim îmi povestea despre afacerile sale, zise uşor nesigură Aniel, după ce se întoarse.

— Despre cele curate sau despre cele murdare? o chestionă el sarcastic.

— Nu începe iar, Daun!... Dacă o afacere nu se derulează prin intermediul bursei, nu înseamnă neapărat că este ilegală!... Îmi dau seama că eşti obosit şi supărat, însă nici eu nu sunt dispusă să ascult în permanență exagerările tale...

— Nu exagerez deloc, Aniel!... Nici nu ştii pe ce lume trăieşti!... Chiar acum am fost martor, acolo, jos, la un jaf oribil! Ce poate fi mai josnic şi mai primitiv decât atacarea unui om lipsit de apărare?!...

— Îmi pare rău, n-am ştiut că...

— Şi toate astea se întâmplă numai pentru că cei ca Metonim – bunul tău prieten Metonim – cumpără astfel de marfă pentru a o distribui pe piața neagră!

Aniel îl îmbrățişă, apoi îi spuse cu blândețe:

— Linişteşte-te, Daun!... Îmi pare nespus de rău pentru ce ți s-a întâmplat... dar astfel de lucruri se întâmplă dintotdeauna. Te rog, nu mai lua totul aşa de personal!

— Nu e vorba numai de mine! se desprinse el cu consternare. E vorba de noi toți, comercianții... Nu vezi că simbioza noastră multimilenară cu pământenii a început să degenereze într-o parazitare fără scrupule,

iresponsabilă şi total incontrolabilă?!

— Dar nu toți privesc astfel lucrurile... Pune-te în locul celor care n-au fost la fel de norocoşi ca noi!... Ei nu trebuie să trăiască? Foametea e o realitate pentru foarte mulți. Chiar tu te plângi mereu de halul în care a ajuns piața oficială...

— Asta nu schimbă situația cu nimic, din păcate. Foametea şi disperarea ating din ce în ce mai mulți comercianți şi dacă populația continuă să crească în ritmul ăsta, ne îndreptăm spre un dezastru sigur... Dar nu distrugerea oamenilor e soluția! Ei sunt singura noastră sursă de existență şi n-o să le supraviețuim prea mult. Toate proviziile de hrană nu ne-ar ajunge decât trei-patru ani...

— Poate că vom găsi o altă lume populată, insistă ea. De ce eşti atât de pesimist?!

— O altă lume, spui? Uiți că, în afară de civilizația noastră, asta este doar a doua cunoscută?... Uiți dezastrul de pe Anakron, milioanele de suflete care au pierit, chinurile lor şi anarhia generalizată în care au ajuns? Nu vezi că istoria tinde să se repete?!

— De data asta nu va fi aşa...

— Câtă naivitate!... Tot aşa va fi, poate chiar mai rău... Şi nu cred c-o să avem iarăşi şansa de a găsi în ultima clipă o nouă lume, un alt Pământ, încheie el.

Tăcură o vreme, amândoi îngânduraţi, neştiind cum să aplaneze disputa. Foarte rar se certaseră de-a lungul căsniciei şi Daunmen simțea că niciodată nu se plasaseră pe poziții atât de diferite.

— Vrei să mâncăm? rupse Aniel liniştea.

— Desigur, acceptă el, urmând-o în camera largă, în care obişnuiau să servească masa.

Mâncară încordați, distanți, lipsiți de poftă. Fără să

vrea, Daunmen se întrebă ce proveniență are hrana lor. Cât de legală era sursa ei? Câți trebuiseră să sufere pentru ca ei s-o aibă la dispoziție?

— Creditul nostru a scăzut dramatic... E cazul să-mi găsesc ceva de lucru, anunță ea sec, făcându-l să tresară.

— Iar începi?!... Nu trebuie să lucrezi, curând se vor rezolva problemele noastre, se opuse el, sperând ca vorbele lui să spună adevărul.

— Şi dacă nu va fi aşa?... Metonim mi-a făcut o ofertă rezonabilă şi cred c-am să accept...

— Metonim!... Doar ți-am explicat cu ce se ocupă individul ăsta, Aniel!... Nu e nevoie să intri într-o astfel de mizerie! Ne vom descurca noi, într-un fel sau altul... Ne vom muta într-o locuință mai mică, dacă trebuie... Dacă va fi nevoie, vom da copiii într-un program social...

— Niciodată! răcni Aniel sărind în sus, de-a dreptul furioasă. Cum poți să spui aşa ceva?!...

Nu te mai recunosc, Daunmen! Ştii doar cât m-am chinuit în tinerețe într-un astfel de program!... Copiii mei n-o să ajungă niciodată la mila altora, niciodată! Sunt gata să fac orice pentru asta!... Orice!

Ieşi fără să-i mai arunce nici măcar o privire, lăsându-l perplex. Daunmen atinsese, fără să vrea, punctul cel mai sensibil al soției lui, şi acum regreta amarnic. Ar fi fost şi mai neplăcut pentru el dacă n-ar fi fost plecați de acasă copiii. Copiii pe care Aniel îi iubea fără limite, necondiționat. Şi el îi îndrăgea, considerându-se împlinit prin existența lor, însă pentru ea simbolizau însuşi sensul vieții sale. Ea avusese întotdeauna inițiativa în această privință, mai ales după Salis, cel de-al patrulea, numărul de copii neobişnuit de mare nesperiind-o deloc.

Probabil că lipsa de activitate o făcuse să dorească o

familie numeroasă, care pentru el constituia acum o povară, chiar dacă nu-i plăcea să recunoască. Se simțea ruşinat de modul în care ajunsese să gândească, dar situația lui critică îl adusese aici. Se vedea nevoit să mizeze totul pe reuşita tranzacției cu bătrânul pământean.

Nu mai avea chef de mâncare, aşa că plecă după Aniel, sperând s-o împace în vreun fel. O găsi în seră, dar renunță să-i mai vorbească. Nu prea ştia ce să-i spună, se temea să nu se certe din nou.

Daunmen se întrebă dacă nu cumva greşise când o încurajase să ducă o viață casnică. Poate că ea îşi dorise altceva şi acum, când îl simțea slab, încerca să se impună. Mai erau şanse ca lucrurile să revină la normal, însă totul depindea de hotărârea unui moşneag.

5.

Ningea cu fulgi mari, ce se unduiau în bătaia vântului asemenea unor frunze. Senzația de frig pe care Daunmen o simțea tot mai puternic nu era egalată decât de disconfortul înaintării prin nămeți. Nimeni nu se mai opunea iernii, în miez de noapte, în afară de el.

Trecuseră multe zile de aşteptare tensionată, într-o mocnită stare de conflict cu soția sa. O vreme comerciantul se temuse ca nu cumva să-i sufle altcineva afacerea ori, chiar mai rău, ca bătrânul să nu fie jefuit. Aşteptarea se dovedise lungă dar folositoare, pentru că omul îl chemase în cele din urmă. Şi în mod cert era dispus să cedeze.

Răsuflă uşurat când intră în casa veche, lăsând gerul pătrunzător în urma sa. Înaintă pe nesimțite spre omul care-l aştepta sus, în aceeaşi cameră. Pătrunse fără să

fie observat de clientul lui, care scria aplecat peste masă.

Focul ardea mocnit în sobă, iar o candelă pâlpâia slab sub un crucifix de curând fixat pe peretele opus uşii. Se părea că pământeanul dorise să-şi ia toate măsurile de siguranță.

Amuzat, Daunmen se strecură până în dreptul aranjamentului protector.

— Vezi? vorbi el atrăgând atenția celuilalt care, lăsând foaia ce-o avea în mână, se întoarse spre el şi-l privi speriat.

— Ai venit?... Cum ai intrat?

Comerciantul zâmbi cu superioritate, după care se apropie şi se aşează pe colțul mesei, spre groaza bătrânului.

— M-ai chemat?... Iată-mă!... Înțeleg că te-ai mai gândit la oferta mea...

— Da, m-am gândit... Susții în continuare că nu eşti diavol?

— Of!... Speram că am depăşit faza asta...

— Atunci ce fel de ființă eşti?

— Îți repet: sunt un comerciant. Noi facem afaceri cu suflete; eu îl iau de la tine, apoi îl revând altuia. Cu ce obțin pe el plătesc serviciile pe care mi le ceri şi, dacă totul merge bine, obțin şi un profit. E foarte simplu, nu crezi?

— Adică sufletul meu nu va ajunge în rai... ori în iad? insistă bătrânul.

— Din câte cunosc eu, majoritatea sufletelor voastre ajung la noi, pe piață. Mie, personal, mi-au trecut prin față zeci de mii, la bucată sau angro... n-are prea mare importanță.

— Înțeleg...

Slăbindu-şi încordarea, omul se sprijini de spătarul scaunului şi acesta scârțâi lung, făcându-l până şi pe Daunmen să tresară. Mulțumit de modul în care se prezenta situația, acesta vorbi:

— Aşadar, ce-ți doreşte inima?... Spune-mi!

— Am început câteva lucrări pe care aş vrea să le duc la bun sfârşit...

— Aşa... Şi vrei să te ajut eu?

— Nu, nu-i nevoie!... Mi-ar trebui însă timpul necesar ca să le termin...

Cum se aşteptase la o astfel de cerere, comerciantul rânji înțelegător.

— Şi cât timp ți-ai dori?

— Păi, douăzeci de ani? încercă bătrânul.

— Douăzeci... O să te dezamăgesc, probabil, dar chiar douăzeci de ani nu pot să-ți ofer, răspunse Daunmen şi, sesizând reacția celuilalt, reluă grăbit. Trupul îți e prea şubrezit, iar eu, aşa cum ți-am spus, nu sunt Dracu' şi, cu atât mai puțin, Dumnezeu. Dacă m-ai fi căutat mai demult, ar fi fost altceva... Acum, tot ce pot să-ți promit se rezumă la circa zece ani.

— Zece ani?... Numai zece?!

— Ce vrei, asta-i situația!... Dar vor fi zece ani de viață adevărată, sănătoasă, fără restricții...

Vizibil deziluzionat, omul clătină încet din cap, şoptind:

— Nu merită...

— Vei fi ca nou, chiar dacă nu ți se va schimba radical înfățişarea... Vei avea forța şi vigoarea unuia de douăzeci de ani. Pot să-ți îndepărtez cicatricile de pe față...

— Lasă-le acolo unde sunt! se aprinse celălalt. N-am nevoie de nimic de la tine, poți să pleci!

Daunmen se ridică încet, sperând să nu i se

bănuiască neliniştea.

— Nu te pripi!... Cere-mi şi altceva...

— Nu, nu merită!... Dispari! Du-te odată!

Surprins de întorsătura nedorită pe care o luase discuția, Daunmen se îndreptă spre ieşire, încercând să-şi dea seama unde şi cu ce greşise.

— Ar mai fi ceva, vorbi bătrânul şi comerciantul se relaxă brusc, conştient că partida nu era pierdută.

Urmară câteva momente de tăcere, după care omul continuă:

— E vorba de o femeie...

— Vrei dragostea ei? Nimic mai simplu!

— Nu!... E mult mai tânără... şi foarte frumoasă... Nu vreau dragostea ei, ci vreau să-i asiguri o viață fericită şi plină de succese.

Nu anticipase o astfel de solicitare şi, pentru a trage de timp, Daunmen încercă să afle despre cine e vorba.

— Cum o cheamă?

— E una din elevele mele, Isabel... E atât de deşteaptă, la numai douăzeci şi trei de ani!

Comerciantul evaluase între timp costurile la care îl supuneau cererile clientului şi constatase cu neplăcere că îi acopereau întreg creditul de care mai dispunea, împingându-l spre asumarea unui risc deosebit de mare: falimentul imediat. Dar trebuia să fie optimist de data asta şi să spere că beneficiile obținute din afacere aveau să-l scoată din impasul de moment.

— Ți se pare rezonabil cincizeci de ani, de aici înainte, lipsiți de griji materiale şi plini de satisfacții pe plan personal şi pe plan profesional?... Adică familie fericită... şi o recunoaştere generală a realizărilor?... E maximum posibil!

Daunmen îşi urmări clientul cu nelinişte bine

disimulată, aşteptând răspunsul de care-şi legase soarta.

— Da... E rezonabil...

— Perfect!... Înseamnă că ne-am înțeles: sufletul tău în schimbul a zece ani pentru tine şi o viață fericită pentru protejata ta. Vezi că n-a fost aşa greu?!

Bătrânul mormăi în barbă ceva ininteligibil, nu foarte încântat de înțelegere, dar comerciantul nu-l luă în seamă.

— Trebuie să-ți precizez încă ceva!... Târgul nostru este absolut confidențial, reține!... Orice scăpare din partea ta va duce la anularea lui... adică pierzi toate avantajele câştigate prin contractul dintre noi.

— Pricep... Semnez o hârtie, ceva?

— O, nu!... Astea-s basme, nu mai folosim de mult aşa ceva! Acordul ambelor părți e suficient. O clipă, te rog! zise Daunmen, verificând încă o dată indicațiile aparatului care-i arătau că totul e în ordine. Aşadar, facem târgul? Eşti hotărât?

Pământeanul încuviință cu o mişcare uşoară a capului, chipul său trădându-i încordarea la care era supus.

— În regulă, s-a făcut! anunță comerciantul fără să-şi mai ascundă satisfacția.

— Gata?!... Nu simt nimic, prinse glas celălalt.

— Bineînțeles că nu simți nimic!... Aşa e şi normal... Numai când se face prin forță, extragerea sufletului provoacă suferințe groaznice şi traume ireparabile – de cele mai multe ori pierderea sănătății mintale. Când însă există acordul ambelor părți, extragerea sufletului e o operație la fel de simplă ca, de exemplu, extirparea apendicelui... sau a unei măsele de minte...

— Deci sunt tot eu?!...

— Desigur!... Şi beneficiezi de toate câte ți-am promis... Nu te încurcă deloc faptul că sufletul tău e la mine, aici, în acest aparat...

— A încăput acolo?! E atât de mic? deveni brusc interesat omul.

Daunmen râse încet de uimirea acestuia şi, agitând multitesterul prin aer, răspunse cu un ton didactic:

— A încăput!... Nu dimensiunile fizice contează – ele sunt relative. Important este conținutul... Primează calitatea... Şi, nu c-aş vrea să te flatez, un suflet ca al tău se întâlneşte destul de rar!

Scărpinându-şi barba albă şi încâlcită, înțeleptul privi iscoditor spre interlocutorul său, nehotărât dacă să vorbească sau nu.

— Mă întreb, zise el în cele din urmă, ce faci tu... ce faceți voi cu sufletele noastre?... De ce ni le cumpărați, de fapt? La ce vă folosesc?...

— Păi, nu-i evident?... Cu asta ne hrănim!

Cuprins de stupoare, omul înghiți în sec, încercând în zadar să scoată ceva pe gură. Surprins şi totodată amuzat de reacția acestuia, comerciantul luă paharul pe jumătate plin cu apă de pe masă, apoi îl întinse. După ce-l goli până la fund şi-l aşeză la loc, bătrânul reuşi să grăiască.

— Vrei să spui că poți să-mi mănânci sufletul aici, de față cu mine?

— Ei, nici chiar aşa!... Nu mai consumăm de foarte multă vreme hrană crudă. Şi nu înțeleg de ce te miri!... Voi cum procedați cu carnea ori cu legumele?... Ți-am spus că voi revinde sufletul tău. Altcineva se ocupă de prepararea mâncării... Există marfă de diferite sortimente... diferite calități... şi o mare diversitate de gusturi... Noi posedăm simțuri şi capacități care vouă vă

lipsesc cu desăvârşire.

— Înțeleg, zise celălalt, continuând să rumege ideea. Suntem pentru voi precum o turmă de vite într-un țarc... Aşa-i?... Ne furnizați diverse lucruri şi, în schimb, ne luați sufletele... Ne mulgeți ca pe vaci...

— Mda, e un mod de a vedea faptele, râse Daunmen la auzul insolitei comparații, ce arăta că pământeanul avea, dacă nu o minte sclipitoare, cel puțin un bun-simț al umorului.

— De când sunteți aici? continuă acesta. Sunteți mulți?

— Ne aflăm în apropierea Pământului încă de pe vremea când oamenii vânau animalele cu pietre şi bâte. Iar în ceea ce priveşte numărul nostru, suntem mult mai puțini decât voi, oamenii. De fapt, populația comercianților este într-o strânsă corelație cu a voastră... Cred că ți-e clar că interesul nostru e ca pământenii s-o ducă cât mai bine!... Cum spuneai tu, e în interesul nostru să avem vaci grase şi sănătoase, sfârşi el într-un hohot de râs.

— Atunci, de ce o ducem aşa de prost?! insistă bătrânul, deloc amuzat. Nimeni nu se vaită de prea mult bine pe-aici...

— Ei, asta nu e numai vina comercianților!... Prima tranzacție efectuată aici, intrată în istorie de altfel, a constat în schimbul dintre un primitiv care a căpătat un arc cu săgeți, şi un strămoş de-al nostru care a primit sufletul respectivului. Arma a adus mult bine oamenilor pe plan general, dar şi mult rău pe plan personal.

— Pricep, orice lucru are două fețe... Să înțeleg că toate descoperirile noastre, bune şi rele, vi se datorează?

— Ei, nu chiar toate!... Marea majoritate... Şi nu întotdeauna în mod direct... Dar îți repet, agresivitatea

voastră naturală joacă un rol esențial în evoluția omului... Nu vă putem impune dorințele, ele vă aparțin în întregime. Şi, chiar dacă avem noi legi care interzic tranzacțiile cu efecte periculoase, apar deseori persoane care să le eludeze... Conflictele şi dezastrele ne aparțin în egală măsură, asta-i realitatea!

Înțeleptul se aşează descumpănit pe scaun şi, luând în mână una dintre paginile răspândite pe masă, se întrebă:

— La ce-i bună atâta muncă?

Apoi, luminându-se la față, exclamă:

— Văd mult mai bine!

— Bineînțeles! aprobă Daunmen. Contractul a intrat în vigoare. Poți să-ți dai seama că durerea de spate ți-a dispărut. La fel şi slăbiciunea din picioare..., iar răsuflarea ți-e mult mai uşoară. Dacă nu mă înşel, chiar în aceste clipe, tânăra şi frumoasa Isabel compune, mânată de o inspirație năvalnică, un poem... E bazat pe una din ideile tale...

— Incredibil!... Sunt iar în putere! continuă să se minuneze pământeanul.

— Dacă te răzgândeşti vreodată, se poate rezolva şi problema cu fața ta... Intră în preț...

— Nu, nu-i nevoie...

— Cum vrei!... Oricum, cheamă-mă dacă vrei să mai stăm de vorbă, continuă comerciantul, căruia omul îi devenise simpatic. Sau dacă ai să-mi vinzi vreun pont, ceva...

— Nu vreau să te mai văd! refuză categoric celălalt, ridicându-se şi indicând ferm uşa.

— Cum doreşti! zise uşor dezamăgit Daunmen, îndreptându-se spre ieşire.

— Încă ceva, îl opri înțeleptul. Când voi muri... aş vrea

să fie o moarte rapidă, uşoară... Se poate?

— Desigur!... Ce-ai zice de un infarct? îți convine?

— Da... un infarct e bun...

Părăsindu-şi clientul, Daunmen se trezi din nou în frigul nopții, învăluit rapid de zăpada ce cobora nestăvilită de zile întregi. Nu-i plăcuse niciodată iarna terestră şi nu avea de gând să-i mai încerce gustul.

6.

Nerăbdarea îl gonise de acasă, unde prezența lui Aniel îi creştea starea de tensiune. Nu-i dăduse detalii despre afacerea din ziua precedentă, impunându-şi răbdare până la obținerea unui rezultat clar. În plus, nu mai regăsiseră starea de înțelegere perfectă care îi unise până atunci. Daunmen nu reuşea să-i mai comunice gândurile sale, de teamă să nu provoace iar o dispută. Îi lipseau energia şi abilitatea de a se certa cu nevastă-sa, pentru că toată viața fusese obişnuit ca ea să-i aprobe orice acțiune. În mod evident, greşise, dar acum era prea târziu să schimbe lucrurile. Mai era şi altceva, nelegat de partea materială, care intervenise între ei. Ceva greu de definit pentru el. Aşa că preferase să amâne orice discuție, aşteptând confirmarea reuşitei sale: o afacere excelentă şi un câştig pe măsură.

Imediat după ce părăsise Pământul, mersese la Oficiul de Expertiză al Bursei şi avizase tranzacția făcută cu bătrânul om, înregistrată anterior în mod automat prin rețea, apoi ceruse verificarea sufletului achiziționat. Achitase taxele necesare, conform contractului, lăsând grija respectării acestuia în seama serviciului de resort. Privise cu resemnare cum creditul său devine nul, neîndrăznind să se gândească c-ar putea rămâne aşa

pentru totdeauna.

Acum aştepta rezultatul expertizei, plimbându-se pe arterele aglomerate ale cvartalului, privind cu detaşare mulțimea de comercianți ce traversa zona. Specialiştii de la Oficiul de Expertiză erau foarte meticuloşi, iar până la ora fixată de ei mai era ceva timp. Daunmen îşi păstrase cuplat sistemul individual, pentru a putea fi apelat în orice clipă.

Cei mai mulți dintre trecătorii care roiau în jurul său nu lăsau o impresie prea bună; unii arătau chiar deplorabil, semn că recesiunea făcea ravagii. Afacerile se dovedeau tot mai periculoase şi rândurile perdanților deveneau tot mai groase. Deşi el evita să se identifice cu situația lor, numai vederea acestora îi sporea considerabil starea de încordare care-l stăpânea.

— Merg prost afacerile în ziua de azi, aşa-i?

Daunmen se uită cu răceală spre necunoscutul care-i tăiase calea, un tip lipsit de vreo caracteristică anume, nici elegant, nici jerpelit.

— Da..., nu-s prea grozave, îi răspunse el fără chef.

— Tribor e numele meu, se prezentă străinul şi, după ce aşteptă în zadar câteva momente, continuă. Am o mică firmă în perimetrul 2FF, cvartalul 80B... numărul E1C. Nu mă găseşti prin rețea... Nu sunt înregistrat... Încă...

Daunmen devenea din ce în ce mai încordat, reuşind cu greu să-şi mascheze furia care-l cuprindea.

— Am putea colabora, insistă Tribor. Dacă ai nevoie de ajutor... sau ai ceva de vânzare... orice...

— Crezi că nu ştiu cu ce te ocupi?! răbufni el. Acoperi jafurile altora şi-ți închipui că eşti o persoană onorabilă!... Eşti un ticălos, asta eşti!... Un nemernic ce trăieşte din durerea altora!...

— Hei!... Nu mă lua pe mine aşa!

— Cum de nu vezi că cei de teapa ta ne fac neamul de râs, ducând omenirea spre dezastru?!

— Nu mă lua pe mine aşa! repetă Tribor. Nu eu am orânduit lucrurile... Nu mai am o mie de ani de trăit şi, atâția câți mi-au rămas, vreau să-i trăiesc cât mai bine!

Daunmen îl privi dezaprobator, apoi, cuprins de silă, îi întoarse spatele, depărtându-se.

— Îți permiți să faci pe moralistul acum, când eşti sătul, strigă celălalt în urma lui. O să dai şi tu de greu... şi-o să mă cauți atunci!... Şi ştii ce? Eu n-am să-ți râd în față!... Am să fac afaceri cu tine... pentru că sunt un comerciant... nici mai bun, nici mai rău ca ceilalți...

Vocea lui Tribor se pierdu treptat, revolta care-l cuprinsese pe Daunmen stărui însă. Nimic nu i se părea mai îngrozitor decât ipoteza că ar trebui să aibă relații cu indivizi ce trăiau din piața neagră. Nu se credea în stare să coboare până la nivelul lor, să-i vadă zilnic şi să-şi crească cu ajutorul lor creditul.

Dacă ar fi fost vorba numai de el, ar fi preferat să moară de foame, decât să ajungă într-o astfel de situație. Dar mai erau copiii şi Aniel. Aniel, care cunoscuse sărăcia şi ar fi făcut orice ca s-o evite. Dar toate aceste griji vor dispărea odată cu vinderea sufletului bătrânului înțelept. Valoarea lui îi va înzeci investiția, dacă evaluarea sa va fi confirmată. Cel puțin o bucată de timp nu va mai avea griji...

— Am terminat, Daunmen! se proiectă chipul lui Stacom, şefa Oficiului de Expertiză, persoană cu care el colaborase deseori.

— Şi?.. Cât face? întrebă Daunmen retrăgându-se într-un loc mai liniştit.

— E un exemplar foarte rar... Eu, personal, n-am mai

văzut aşa ceva!

— Înțeleg, zise el. Cât valorează?

Ea tăcu un moment, apoi reluă, evitând răspunsul.

— A trebuit să folosim tehnica cea mai avansată pentru a finaliza evaluarea... Am cerut chiar şi o contraexpertiză...

— Cât face? repetă Daunmen, tot mai nerăbdător.

— Exteriorul este perfect, incredibil de perfect, dar interiorul... e un gol absolut...

— Nu se poate, Stacom!... Nu se poate!... Testerul n-ar greşi într-o aşa de mare măsură! răcni el cu disperare.

— A greşit, din păcate...

— Omul ăsta, l-am verificat, doar ai şi tu datele! insistă el, agățându-se de singurul argument disponibil. Viața lui a fost exemplară...

— Da, aşa-i, am verificat şi noi... dar am descoperit un amănunt care ți-a scăpat ție... Incendiul acela... în care a pierit familia sa... el l-a provocat!

Daunmen încremeni, uimit şi îngrozit totodată, incapabil încă să-şi accepte înfrângerea.

— A fost o revoltă de adolescent... sau ceva de genul ăsta, continuă ea. Tot ce-a urmat... tot ce-a făcut după aceea n-a reuşit decât să acopere... să ascundă golul. Asta-i realitatea, Daunmen: sufletul acesta nu valorează nimic!

Doar legătura cu Stacom îl oprea să nu se prăbuşească. Falimentul se petrecuse deja, totul schimbându-se de aici înainte pentru el. Cariera lui de comerciant independent se încheiase definitiv.

— Tot ce pot să-ți propun, vorbi Stacom pe un ton mai jos, este să-l plasez la un muzeu... pentru o sumă derizorie. Singura lui calitate constă în ciudățenia sa...

— Înțeleg, acceptă Daunmen şi ea întrerupse, lăsându-

l singur.

Porni încet, fără o țintă anume, înaintând nepăsător prin fluxul continuu de trecători, ființe străine şi asemănătoare lui, totodată, ce nu făceau decât să-i amplifice neliniştea şi teama, oglindindu-i nesiguranța şi neputința.

Greşise. Îi era clar că greşise, mânat orbeşte de speranța unui câştig mare, salvator. Riscase tot şi pierduse tot. Simplu, clar şi deloc neobişnuit. Banal chiar. El, Daunmen, repetase eşecul a milioane de contemporani pe care-i socotise slabi şi nepricepuți. Plătea acum pentru că se crezuse superior lor, pentru că se crezuse un adevărat profesionist. Acesta era lucrul care-l rodea cu adevărat: greşise în evaluare. Ca un novice se înşelase. Nu atât pierderea materială îl afecta, cât eroarea ce-o săvârşise. Sau poate că, totuşi, nu greşise?! Poate că Stacom încerca să-l păcălească! De ce n-ar fi şi ea o ticăloasă ca toți ceilalți?

Renunță la gând. O astfel de variantă nici măcar n-ar putea fi demonstrată de unul ca el. Era tot Oficiul de Expertiză în cauză, nu numai o persoană. Eşuase şi trebuia să se împace cu această idee.

Începu să-şi calculeze rapid şansele de supraviețuire. Contul său era gol, dar până să fie declarat falit va mai dura o perioadă. Inerția sistemului se dovedea destul de puternică, chiar şi în această privință. Doar când datoriile sale vor creşte semnificativ, situația lui va fi luată în considerație. Ştia că aşa se întâmplă de obicei...

— Daunmen, unde eşti? interveni Aniel şi el regretă instantaneu că uitase să se decupleze din rețea. Arăți groaznic, ce-ai pățit? întrebă ea şi, fără să aştepte răspunsul, continuă, vizibil încordată. Nu ştiu ce afaceri ai tu în ultimul timp, dar astăzi am constatat că, practic,

creditul nostru e nul... aşa că am luat legătura cu Metonim... pentru o slujbă...

— Pricep, şopti resemnat Daunmen, care continua să se deplaseze pe artera aglomerată.

— Chiar acum plec să mă întâlnesc cu el, personal, pentru a discuta detaliile... Încă ceva, Daunmen: Falom mi-a transmis că soseşte mâine acasă, pentru câteva zile.

Ar fi vrut să se bucure pentru venirea fiicei lor cea mare, însă, pentru el, nu făcea decât să complice şi mai mult situația.

— S-ar putea să mai întârzii diseară... dar mai vorbim atunci, Daunmen, încheie ea.

El simți un gust amar, gândindu-se că în ultima vreme Aniel îi pronunța numele întreg, evitând să-l mai strige Daun. Nu crezuse vreodată că acest amănunt poate avea vreo relevanță, însă acum i se părea de o importanță covârşitoare. Şi nici nu se gândise că soția lui va încerca să preia rolul de lider al familiei atunci când el va da greş, lucru pentru care, chiar dacă nu-i făcea plăcere, o admira.

— Am marfă a-ntâia! îi sări în față o tipă spălăcită. Am viruşi expert de ultimă oră! vorbi ea sacadat. Poți face orice cu ei... sunt unicat!... Intri oriunde în rețea şi transferi în contul tău cât îți doreşti!

— De ce nu-ți umpli contul, atunci?! replică Daunmen iritat, iar ea amuți, apoi îi întoarse spatele şi dispăru rapid.

Scăpat de prezența străinei, el se gândi destul de serios la neplăcuta postură de a da buzna peste oricine, încercând să obții un profit din nimic. Oare ce spera să capete această ființă năpăstuită? Oare ce spera să

capete nenorocitul care îi făcuse, probabil fără intenție, cel mai mare rău cu putință, strecurându-i în sistemul individual toate acele informații?

Dintr-odată, Daunmen îşi aminti de cealaltă întâlnire şi rememoră adresa stocată: perimetrul 2FF, cvartalul 80B, numărul E1C. Îl chema Tribor.

7.

Următoarele trei zile trecuseră îngrozitor de greu pentru el. Gânduri contradictorii îl bântuiau neîncetat, aruncându-l dintr-o ipoteză în alta, fiecare mai neagră decât cealaltă. Evitase orice discuție cu Aniel, ea fiind ultima persoană cu care ar fi dorit să comunice. Odată cu sosirea lui Falom se comportaseră amândoi ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat, printr-o înțelegere tacită. Iar fiica lor nu remarcase încă nimic, în afară de faptul că mama ei lucra acasă.

Chiar şi în aceste condiții, Daunmen simțise că nu poate rezista. Încordarea şi nesiguranța îl marcau tot mai pregnant şi avea în permanență impresia că este privit pe ascuns, cu suspiciune. Şi-ar fi dorit să stea măcar câteva zile izolat, departe de orice altă influență, doar el cu sine însuşi. În cele din urmă plecase de acasă, căutându-şi refugiul în forfota impersonală a arterelor din cvartal. Umblase mai bine de o zi fără o țintă anume, insensibil la ceea ce-l înconjura, neluând în seamă foamea sau oboseala. Căuta o soluție, ceva care să-i dea şansa de a-şi reveni, atât din punct de vedere financiar, cât, mai ales, din punct de vedere al propriei imagini. Dar nu găsise nimic legal, care să aibă şi şanse de succes. Fără un credit substanțial, orice

inițiativă era sortită eşecului.

Acum se afla pe Pământ, având asupra sa numai testerul. Când îşi amintise de Tribor şi de afacerile acestuia se speriase, apoi se ruşinase de propriile sale gânduri, dar, în final, le acceptase ca fiind unicele viabile. Dacă cineva trebuia să încalce legea, acela era el, nu Aniel! Câteva tranzacții cu Tribor sau cu altcineva de teapa lui ar fi de ajuns, gândise el, pentru a se redresa, cu riscuri minime de a fi depistat şi aruncat pentru totdeauna într-un separeu. Cu creditul astfel refăcut, avea sorți de izbândă în reluarea afacerilor, ca independent. Dacă treaba va merge bine, va încerca să-i ofere soției sale posibilitatea de a lucra împreună şi – cine ştie? – viața lor, familia se va întoarce la normal. Totul depindea însă de ceea ce va fi el în stare să facă pe Pământ.

Umbla de peste zece zile printre oameni, odihnindu-se numai pe apucate. Uitase când mâncase ultima oară şi foamea îi devenise un însoțitor deosebit de insistent. Niciodată nu-i lipsise hrana cu adevărat şi senzația atât de acută îl măcina cu o forță nebănuită. Toate neplăcerile trupului terestru se accentuau, făcându-i din ce în ce mai anevoioasă mişcarea. Pentru el era clar că se află la limita puterilor, dar se hotărâse să nu se întoarcă până nu reuşea ceva aici, jos.

Descoperise câteva victime prezumtive, însă mereu găsise motive să renunțe, neconvenindu-i fie subiectul, fie împrejurările. De data aceasta urmărea o femeie de vârstă medie, pe care testerul i-o indicase drept o țintă ideală. Nu trebuia s-o rateze, o altă şansă n-avea să mai apară prea curând.

Identificase persoana prin sistemul său individual, adunând rapid câteva informații. Pământeanca se

îndrepta spre cimitirul local, unde, cu numai o zi înainte, îşi îngropase soţul şi cei doi copii, morţi în urma unui neaşteptat şi tragic accident. Daunmen o urmări în timp ce aceasta pătrundea printre mormintele învăluite de înserarea timpurie. Ajunsă în dreptul a trei cruci gemene, se lăsă în genunchi pe solul jilav şi începu să plângă fără lacrimi, suspinând încet. Starea ei o lipsea de orice apărare şi acum era momentul propice pentru a acţiona, însă Daunmen încremenise ascuns în umbra unui copac, incapabil să treacă la fapte. O ciudată forţă interioară îl paraliza, anihilându-i toate motivaţiile care-l aduseseră până acolo.

Dintr-odată, el simţi apropierea unor necunoscuţi. Cei doi înaintau pe potecă, îndreptându-se în grabă spre femeie şi, când îl sesizară pe Daunmen, se opriră descumpăniţi, apoi se adăpostiră în spatele unui cavou.

— Ce mai aştepţi? Ai ajuns primul, e dreptul tău! fu el somat prin sistem şi înţelese că nu mai poate da înapoi; oricum victima nu le va scăpa celorlalţi.

Se apropie cu grijă şi, simţindu-se urmărit de ceilalţi jefuitori, îşi reglă testerul. Nu avea voie să greşească. Odată agăţată, prada trebuia smulsă cu dibăcie.

Un urlet înfiorător străpunse aerul, făcându-l să şovăie. Prăbuşită la pământ, femeia se lupta pentru sufletul său, zvârcolindu-se cu toată forţa. În ciuda stăruinţei lui, ea se opunea slobozind ţipete ascuţite şi zbaterile ei disperate îl încurcară şi mai tare. Era mult mai dificil decât îşi imaginase şi, cuprins el însuşi de panică, încercă încă o dată, dar parcă testerul refuza să-l mai asculte. Un val de ameţeală îl izbi, făcându-l să se clatine, apoi, vlăguit, renunţă. De undeva, din spate, se auziră paşi, apoi voci ce se apropiau.

Daunmen se retrase în grabă printre cruci, după care

începu să fugă, atât cât îl mai țineau puterile.

— Idiotule! Dacă nu eşti în stare de-o treabă, măcar nu mai încurca şi pe alții! auzi el mesajul plin de ciudă al jefuitorilor.

Se prăbuşi sfârşit lângă o piatră mare şi veche, pe jumătate sfărâmată. Țărâna umedă, îmbibată cu zăpadă topită, îl primi cu o îmbrățişare rece şi aspră.

Când îşi veni în fire, zorii prinseseră să se strecoare prin pânza cețoasă cu care noaptea acoperise totul. Oarecum mirat că este încă în viață, Daunmen se desprinse cu greu din frigul pătrunzător ce-l cuprinsese strâns, asemenea unui coşciug. Cercetă locul în care zăcuse, căutând câteva repere, însă nu recunoscu nimic. Nu-şi mai amintea clar pe unde trecuse în goana sa, iar sistemul lui individual nu-i putea furniza informații suplimentare. Se afla undeva, la marginea cimitirului. Observă că pierduse testerul, dar, oricum, nu mai avea importanță.

Nu avea importanță, pentru că, în mod sigur, el nu se putea comporta ca un prădător, împotriva tuturor încercărilor sale disperate. Niciodată nu va fi în stare să mai atace un om şi, mulțumit de această constatare, comerciantul părăsi mormântul ce-l găzduise.

Înainte de a pleca din oraş, Daunmen se îndreptă spre casa unde locuia femeia pe care încercase s-o deposedeze de unicul ei bun: sufletul. Deşi slăbiciunea fizică îl copleşise aproape în totalitate, reuşi să ajungă şi să se strecoare până la ea fără să fie observat. Nu era singură; câteva rude sau prieteni îi stăteau alături drept ajutor şi el rămase cu mulțumirea că nimeni nu reuşise să săvârşească răul pe care încercase să-l facă în ziua precedentă.

Tocmai când se întreba încotro să pornească şi ce să

facă, sistemul îi semnalizează că este chemat. Surpriza fu mare când înțelese că e vorba de pământeanul care-l adusese la ruină. După cele petrecute cu o seară înainte, Daunmen începuse să privească lucrurile cu detaşarea celui care le-a pățit pe toate, însă apelul bătrânului îi stârni curiozitatea. Hotărî pe loc să-i facă o vizită şi, cum nu era prea departe, porni pe jos. Ar fi putut să folosească transportul obişnuit, ca orice comerciant, dar ar fi costat, iar contul său era cu mult sub zero şi risca să aibă neplăceri.

De fapt îşi dorea acest drum, supliciul la care-l supunea luând pentru el forma unei binemeritate pedepse. Ideea penitenței îi surâdea într-un mod greu de definit. Se gândi chiar cu părere de rău că el, ca şi ceilalți semeni ai săi, era incapabil de a trăi în sistemul atât de confuz închegat al unei religii, precum oamenii. Ei, comercianții, erau superiori sau, cel puțin, aşa îşi închipuiau. Doar măsura timpului o luaseră de la tereştri.

Fiecare pas prin mocirla străzilor îl vlăguia, fiecare rafală de vânt îi dădea fiori de moarte, dar pentru el suferința trecuse acum pe planul secund. Faptul că încă mai trăia era numai o pură întâmplare.

Într-un târziu, ajunse în orăşelul pe care crezuse că nu-l va mai revedea niciodată. Miezul nopții trecuse de mult şi, într-o linişte sumbră, Daunmen se lăsă călăuzit de o coajă de lună ce pâlpâia prin zdrențele norilor. În pragul casei, îşi aranjă cât de cât ținuta, apoi intră.

Fostul său client nu-l mai aştepta în odăița de la etaj. Stătea acum în camera mare de la parter, în al cărui şemineu ardeau crăci groase de brad, ce răspândeau aroma tare de munte.

Aşezat pe un fotoliu mare, acesta era cufundat în

lectura unei cărți voluminoase, pe care o abandonă imediat ce sesiză prezența comerciantului.

— Ai venit în cele din urmă!... Credeam că m-ai uitat! zise el binedispus.

— Nu... nu te-am uitat, răspunse Daunmen apropiindu-se de bătrânul care, ridicându-se în întâmpinarea lui, îl cercetă cu atenție.

— Dar ce-ai pățit?... Arăți groaznic!

— Nu-i nimic, zise el evitându-i privirea. Pot să iau loc?

— Desigur, te rog! îi oferi celălalt un scaun, după care repetă. Dar chiar arăți rău!

— De ce m-ai chemat? devie Daunmen discuția.

Aşezându-se la loc, în fotoliul său, înțeleptul îi răspunse uşor încurcat.

— Ştii, fata aceea... Isabel... Se pare că, în ciuda vârstei mele, mă simpatizează... Chiar foarte mult!

— Şi?

Ținând cont că mai am ani buni de trăit... poate că aş reuşi să mă aleg cu unele lucruri de care n-am avut parte până acum...

— Înțeleg, zise comerciantul. Cu ce te pot ajuta eu?

— Mă gândeam să scap totuşi de cicatricile de pe față... Să plec spre primăvară la băi, iar la întoarcere să nu le mai am... sau ceva de genul ăsta. Ce zici?

— Se rezolvă, nu-i nicio problemă, răspunse Daunmen fără entuziasm. Văd că te-ai răzgândit foarte repede...

Omul zâmbi mulțumit şi, ridicându-se, puse în raft cartea pe care o citise, apoi se aşează la loc.

— Da, m-am răzgândit.. La urma urmei de ce să nu profit din plin de timpul pe care-l mai am de trăit?!... Ai fost destul de zgârcit în privința asta!

Daunmen înghiți în sec, stăpânindu-se cu greu să nu răbufnească. În fond, ce vină avea pământeanul că el a

fost atât de fraier încât să se lase păcălit?

— Mă bucur pentru tine! vorbi el cu efort. Mă bucur că îți prieşte noul trai... că ai uitat de remuşcări... şi de incendiu...

— Nu-ți dau ție socoteală! sări omul în picioare, cu tot sângele adunat în obraji. Numai bunul Dumnezeu poate cântări dacă mi-am răscumpărat sau nu păcatele!... Aşa că să nu îndrăzneşti tu să mă judeci, stârpitură!

Comerciantul se ridică cu greutate şi, întorcându-i spatele, se îndreptă spre uşă. Se lămurise complet cum stăteau lucrurile cu fostul său client.

— Ce faci, pleci? coborî celălalt tonul, descumpănit de reacția lui. Mă gândeam să mai stăm de vorbă...

— Despre ce? întrebă Daunmen oprindu-se în loc. Nu-ți mai pot oferi nimic...

— Nu-i vorba de mine... Dar ia loc, te rog! insistă şi, după ce comerciantul se conformă, continuă. Mă întrebam dacă n-ai putea să discuți şi cu Isabel. Poate că ea îşi doreşte mult mai mult decât am fost eu în stare să-mi imaginez...

Din ce în ce mai surprins de transformările pe care le suferise pământeanul, Daunmen cugetă cu amărăciune la ghinionul pe care-l avusese dând peste o astfel de persoană.

— În primul rând, nu este cazul să te pripeşti... La momentul oportun, o va contacta un comerciant – sau chiar mai mulți – care să-i propună un contract... Ar trebui să te temi de o astfel de eventualitate, pentru că este riscant în ceea ce te priveşte... Poate că visează... o piramidă mai mare decât celelalte.., dar poate că visează un bărbat tânăr şi frumos, care s-o facă fericită, şi nu un vârstnic depăşit de vremuri, fie el chiar şi recondiționat... Niciodată nu poți şti ce e în capul

femeilor!

Înțeleptul se întinse în fotoliu îngândurat şi Daunmen simți o mică bucurie văzând că reuşise să-l indispună.

— În al doilea rând, continuă el, nu mă mai ocup cu astfel de treburi... pentru că am ieşit din afaceri...

— Cum?! tresări bătrânul, privindu-l cu atenție. Aş zice că, mai degrabă, ai fost scos din afaceri... Nu prea arăți a pensionar, rentier... ori altceva de genul ăsta! încheie el impacientat.

— Stai liniştit, omule! spuse comerciantul ridicându-se cu mişcări nesigure. Tu nu eşti afectat în niciun fel de problemele pe care le am eu...

— Înțeleg... Dar de ce te grăbeşti aşa?... Să-ți ofer ceva de băut... ori de mâncat...

— Nu, mulțumesc! refuză Daunmen. Hrana terestră nu-mi e de folos... Dar dacă doreşti să-mi faci o plăcere, atunci te rog să nu mă mai cauți... niciodată!... Vederea ta îmi provoacă repulsie, dacă pricepi ce vreau să spun, termină el în timp ce părăsea camera.

Ajuns în întunericul străzii, se îndreptă cu paşi greoi spre marginea oraşului, admirând din când în când astrul nocturn care, sub forma unei aşchii sângerii, păta cerul eliberat al nopții. În amețeala neputinței sale, totul i se părea acum de o frumusețe nemaiîntâlnită. Faptul că trăia încă i se releva ca o adevărată minune. Nici măcar nu se simțea în stare să-l urască pe cel ce-i provocase decăderea. Pământeanul nu se deosebea cu nimic de ceilalți oameni pe care el îi cunoscuse, iar aceştia nu difereau prea mult de comercianți! Probabil că simbioza în care conviețuiau de atâta timp cele două specii nivelase caracteristicile proprii fiecăreia, aducându-le la stadiul de nuanțe. Comercianții şi oamenii vor pieri împreună, sabotându-se involuntar

unii pe ceilalți, gândi Daunmen, şi această concluzie a minții sale începețoşate i se arătă ca o reflectare a adevărului suprem.

8.

Părăsise la timp Pământul. Imediat după întoarcere, primise prin rețea o somație pentru a-şi achita datoriile. I se acordau 24 de ore, după care contul său va fi blocat, accesul în rețea îi va fi interzis, iar sistemul individual dezactivat. Frumoasă perspectivă pentru cineva care uitase gustul mâncării, cugetase Daunmen resemnat. Numai instinctul de conservare îl mai menținea în viață, el însuşi minunându-se de resursele nebănuite pe care le poseda. Era conştient însă că mult timp nu va mai fi în stare să reziste. Se prăbuşise în câteva rânduri, reuşind mereu să-şi revină, neluând în seamă privirile trecătorilor curioşi, dar indiferenți la chinurile lui.

De trei ori ajunsese în fața habitatului său, însă se retrăsese de fiecare dată. Ştia că n-ar fi fost în stare să intre şi să se înfrupte din hrana pe care soția lui o achiziționase cu creditele câştigate pe baza tranzacțiilor ilegale. Oare câte suflete comercializa ea în fiecare clipă, uitând suferințele cumplite ale celor deposedați? El nu voia să fie părtaş la aşa ceva; n-o făcuse pe Pământ, n-o va face nici aici. Problema aceasta o rezolvase o dată pentru totdeauna.

Cel mai mult îl deranja faptul că Aniel deschisese un cont separat, al ei. Daunmen trăise tot timpul cu sentimentul că ea îşi va pune câştigul murdar în comun, aşa cum făcuse el o viață întreagă. Dar se înşelase amarnic, chiar şi în această privință. Persoana de care îşi legase existența nu-l considera, probabil, de încredere

în acest moment. Treaba asta era suprema umilință la care Aniel îl supunea şi el îşi jură, cu riscul de a pieri de foame, că nu se va întoarce până ce nu-şi va redresa situația prin propriile forțe…

Se învârti câteva ore bune prin puhoiul de lume care, asemenea lui, se agita de colo-colo în căutarea unei surse de profit. Chiar şi cel mai nenorocit comerciant i se părea acum a fi o persoană prosperă, în comparație cu el. Deşi pe chipul multora se puteau citi chinurile foamei, nimeni nu se poticnea la fiecare mişcare aşa cum pățea el.

În cele din urmă se retrase din îmbulzeală şi, în liniştea relativă a unei zone periferice, pătrunse în rețea cu gândul de a se scufunda, pentru ultima oară în şuvoiul de date. Lăsă informațiile să curgă la întâmplare, fiind prea obosit ca să mai poată extrage ceva folositor. O pâclă apăsătoare se întindea tot mai posesivă peste înțelegerea lui, sorbindu-l departe de lumea reală. Dar, cu toate acestea, o idee prinse contur, din ce în ce mai clară. Revenindu-şi din amorțeală, Daunmen o răsuci pe toate părțile şi, cuprins de euforie, realiză că nu e complet falit. Încă mai avea ceva de vânzare şi era imposibil să nu găsească un cumpărător, cel puțin aşa spera el.

Se strădui în grabă să-şi aranjeze ținuta, chiar dacă asta nu folosea la nimic, şi ceru legătura cu singura persoană pe care considera că o poate contacta cu deplină încredere. Spre bucuria sa, nu dură prea mult până ce proiecția lui Orcam îi apăru în față.

— Daunmen! îmi face deosebită plăcere să te revăd! i-o luă acesta înainte.

— Şi mie, de asemenea, Orcam!... Sper că nu te-am deranjat...

— Pentru tine, nu e niciodată un deranj!... Dar nu arăți prea bine, Daunmen... Ce-ai pățit?

— Nu-i nimic... grav... Trec doar printr-o perioadă mai dificilă...

— Îmi pare rău... Cu ce-ți pot fi de folos?

Chibzuind câteva clipe, Daunmen încercă să pară cât mai hotărât cu putință.

— Vreau să-mi vând sufletul!

În liniştea care urmă, observă cu atenție lipsa de reacție a celuilalt, semn că nu înțelesese încă despre ce e vorba.

— Vreau să-ți vând sufletul meu, Orcam! repetă el.

— Cum adică?! se dezmetici interlocutorul. Ce vrei să spui...

— Îți ofer sufletul meu. Te împiedică ceva să-l achiziționezi?... Îl evaluezi şi negociem prețul... ca la orice marfă.

Vizibil surprins, Orcam părea să nu îmbrățişeze cu plăcere oferta şi Daunmen continuă neliniştit:

— E vreo problemă?... Interzice vreo lege să-mi vând sufletul?

— Nu... Nu cred. Numai că n-am mai pomenit aşa ceva... Poate că e posibil... Nu văd de ce n-ar fi! acceptă celălalt.

— În regulă! se bucură el. E o afacere ca oricare alta.

— Lasă-mi, te rog, puțin timp de gândire... să analizez problema. Cred că-ți dai seama că oferta ta m-a prins pe nepregătite!... Te caut eu imediat ce iau o hotărâre, încheie Orcam şi legătura se întrerupse, lăsându-l pe Daunmen pradă incertitudinii.

Deşi era conştient de faptul că Orcam e o persoană de cuvânt, modul în care fusese tratat îi trezea suspiciunea, alimentându-i nesiguranța. Aşteptarea i se părea

îngrozitoare şi teama ca nu cumva sistemul individual să-i fie dezactivat ori, şi mai rău, ca forțele să-l părăsească tocmai acum îi mărea chinul.

Când Orcam apăru din nou, Daunmen se simți salvat.

— Mi-am permis să mai invit pe cineva, vorbi Orcam şi alături se ivi în paralel proiecția înaltului Comisar Loubis, membru marcant în Consiliul Director al Comercianților.

Prezența acestuia nu prevestea nimic bun şi, tulburat, nu reuşi să scoată niciun cuvânt.

— Orcam mi-a vorbit despre oferta pe care i-ai făcut-o, zise Comisarul, şi, cu părere de rău, trebuie să te anunț că este inacceptabilă din start!

— De ce?!... Ce lege o interzice? întrebă Daunmen disperat.

— Nu există lege care s-o interzică... pentru că astfel de lucruri nu se fac! Aici nu e vorba de sufletul unui om sau al altei ființe inferioare – e vorba de sufletul unui comerciant!... Oricât de grea ar fi situația ta, nu-ți poți vinde sufletul!

— De ce?... Ce mă poate împiedica să-l vând?... E al meu şi pot face orice cu el!

— De acord! răspunse Loubis. Dar priveşte implicațiile practice, Daunmen!... În primul rând, am făcut o evaluare sumară şi, asta datorită şi cazului tău deosebit, foarte puține companii şi-ar putea permite prețul estimat... În al doilea rând, impactul psihologic ar fi prea mare, şi în mod sigur, negativ: un comerciant îşi vinde sufletul; oare chiar aşa de rău am ajuns?!... Iar în al treilea rând, în ce-ar consta finalitatea acestei tranzacții?... Comercializarea sufletului tău echivalează cu întoarcerea la canibalism, lucru care este total inacceptabil în societatea noastră!... Vezi, prin urmare,

de ce nu poți să-ți vinzi sufletul, nu numai lui Orcam, dar nici altcuiva. Mai mult decât atât, ți se interzice în mod oficial să mai prezinți această ofertă, indiferent cui! Cunoşti pedeapsa care te aşteaptă în caz contrar! amenință Comisarul şi, imediat după aceea, proiecția îi dispăru.

— Îmi pare rău, Daunmen, vorbi Orcam. Dacă pot să te ajut cu ceva...

— Nu!... Nu e cazul, refuză el resemnat. Mulțumesc, oricum...

Rămase singur, cu adevărat singur. Nimeni nu-i mai putea fi de folos şi dezamăgirea cumplită că în locul unei tranzacții cinstite se alesese cu mila unui fost prieten i se păru ultima lovitură pe care o mai putea suporta. Se prăbuşi, abandonându-se slăbiciunii cu care se luptase zadarnic până în acele clipe.

Îşi reveni într-un târziu, cu o ultimă răbufnire a vieții. După un timp, reuşi chiar să se ridice şi să-şi privească făptura. Sistemul individual era inutil, fiind dezactivat. Devenise o umbră ruptă de restul lumii, neştiută şi neluată în seamă de nimeni.

Dar voia să trăiască! Îi era foame, teribil de foame, şi voia să mănânce. Voia să trăiască şi voia să mănânce! Porni nesigur înainte, desluşind cu greu pe unde se deplasa, împiedicându-se deseori. Când reuşi să ajungă într-o arteră principală, se repezi la primul trecător care-i ieşi în cale.

— Vrei sufletul meu?... Ți-l dau ieftin... Ieftin!

— Pleacă de-aici! se răsti celălalt depărtându-se în grabă.

Fără să poată desluşi chipurile ce apăreau şi dispăreau în jurul său, Daunmen se adresă la întâmplare:

— Afacere excelentă!... Un suflet ieftin şi bun! Ce zici?

Cel din faţa lui îl ocoli fără să răspundă, spre disperarea sa. Cu un ultim efort, Daunmen urlă din toate puterile:

— Dau sufletul meu!... Nu-l vrea nimeni?!... Îl dau ieftin... Gratis îl dau!

În jurul său se făcuse un gol şi, blestemându-şi soarta, comerciantul îşi spuse că mai rău decât atât nu poate fi. Nimeni nu-i voia sufletul, era terminat, definitiv, gândi el. Apoi un nume ţâşni din memoria lui obosită: Tribor. Urmă adresa clară, unica lui şansă.

Îi trebui ceva timp pentru a prinde câteva clipe de luciditate. Înţelese unde se află şi cât mai are de mers pentru a-şi atinge ţinta. Porni spre destinaţia salvatoare, însă graba i se transformă rapid într-o înaintare chinuitoare, înţesată cu numeroase poticneli şi căderi.

Ajunse în cele din urmă în faţa habitatului sau, cel puţin aşa îşi imagină el. Acolo rămase încremenit în faţa intrării, conştientizând cu deznădejde că nu poate cere accesul fără sistemul său individual. Mânat de instinct începu să lovească şi să strige.

— Deschide, Tribor!... Sunt eu... Daunmen... Deschide!

I se păru, după o veşnicie, că se decuplează primul baraj de siguranţă. Lovi din nou, slab, din ce în ce mai slab.

— Deschide!... Sunt Daunmen, rosti el ultima şoaptă, prăbuşindu-se în timp ce sistemul de pază continua procedura de dezactivare.

Ray Bradbury

Coşmaruri în Armaghedon

(„Asleep in Armageddon”, 1948)
[„Perchance to Dream”]

Traducere de Viorel Pârligras

Nu vă doriți moartea şi nu sunteți pregătit pentru moarte, dar ceva se strică, rachete vă aruncă în spațiu, intervine un planetoid; e întuneric, o mişcare, fața acoperită de mâini, o tracțiune violentă înapoi, energia disponibilă din reactoarele din față, căderea finală...

Întuneric. În întuneric, imensa durere. În inima durerii, coşmarul. Nu-şi pierduse cunoştința.

„**Cum te cheamă?**” întrebară voci invizibile. „Saile”, răspunse, în mijlocul unor grețuri care-l amețeau. „Leonard Saile”. „**Ce meserie ai?**” strigară vocile. „Astronaut”, strigă şi el, singur în întuneric. „**Fii binevenit**”, strigară vocile. „**Binevenit, binevenit**”. Tăcură.

Se ridică în picioare în epava navei care-i zăcea în jur precum zdrențele unei haine vechi.

Soarele se înălța pe cer şi se făcu dimineață.

Saile se săltă afară din micul sas şi rămase în picioare, respirând aerul dimineții. Ce noroc, un adevărat noroc: aerul era respirabil. Un control rapid îi arătă că avea provizii pentru două luni. Perfect, perfect! Şi asta... atinse epava cu degetul. Miracolul miracolelor! Radioul era întreg!

Bâigui un mesaj în emițător: NAVA ZDROBITĂ PE PLANETOIDUL 787. SAILE. TRIMITEȚI AJUTOARE.

Răspunsul îi parveni imediat: ALO, SAILE, AICI ADDAMS. VORBESC DE PE SPAȚIODROMUL DE PE MARTE. TRIMITEM NAVA DE SALVARE LOGARITM. SOSEŞTE PE PLANETOIDUL 787 ÎN ŞASE ZILE. ȚINE-TE BINE!

Saile făcu câțiva paşi în ritm de dans.

Ce simplu era totul! Căzuse pe un planetoid. Avea hrană. Chemase ajutor prin radio. Ajutoarele soseau. Asta-i tot! Bătu din palme.

Soarele se înălța şi mai sus şi-l încălzi. Saile era departe de a se simți în pericol. Cele şase zile vor trece ca o nimica toată. Va mânca, va dormi. Aruncă o privire în jur. Nu existau animale periculoase; avea un nivel de oxigen suportabil. Ce şi-ar mai putea dori? Fasole cu şuncă, îi fu răspunsul. Mirosul ațâțător al micului dejun umplu aerul.

După micul dejun, fumă încet o țigară, până la filtru, suflând lung fumul. Dădu din cap mulțumit. Ce viață! N-avea nicio zgârietură. Ce noroc! Un adevărat noroc!

Capul i se aplecă. Mi-e somn, gândi.

Bună idee. Să trag un pui de somn. Am tot timpul ca să dorm şi să mă odihnesc. Am şase zile lungi şi plăcute în fața mea ca să lenevesc şi să filozofez. Să ne culcăm!

Se întinse, îşi puse brațul sub cap şi închise ochii.

Îl apucă nebunia. Voci care murmurau:

„**Dormi, da, dormi**”, spuneau vocile. „**A! Dormi, dormi**”.

Deschise ochii. Vocile tăcură. Totul era normal. Ridică din umeri. Închise din nou ochii puțin câte puțin, îşi aşează cât mai confortabil capu-i mare.

„**Iiiiiiiiiiiii**” cântară vocile, în depărtare.

„**Aaaaaaaaaaaaa**” cântară vocile.

„**Dormi, dormi, dormi, dormi, dormi**” cântară vocile.

„**Mori, mori, mori, mori, mori**” cântară vocile.

„**Ooooooooooooo**” strigară vocile.

„**Mmmmmmmmmmmmm**”, o albină îi traversă creierul.

Se sculă. Scutură capul. Îşi duse mâinile la urechi. Îşi privi nava sfărâmată. Metal tare. Simți stânca solidă sub degete. Privi soarele atât de real care încălzea cerul albastru.

Să încercăm să dormim pe spate, se gândi. Se lăsă să cadă pe spate. Ceasul îi ticăia la mână. Sângele-i clocotea în vene.

„**Dormi, dormi, dormi, dormi, dormi, dormi**” cântară vocile.

„**Ooooooooooooo**” cântară vocile.

„**Aaaaaaaaaaaa**” cântară vocile.

„**Mori, mori, mori, mori, mori. Dormi, dormi, mori, dormi, mori, dormi, mori! Ooooooo! Aaaaaaa! Iiiiiiii!**”

Sângele i se zbătea în tâmple. Zgomotul vântului care izbucneşte.

„**Al meu, al meu**, spuse o voce. **Al meu, al meu, e al meu!**”

„**Nu, al meu, al meu**, spuse o altă voce. **Nu, al meu, al meu, e al meu!**”

„**Nu, al nostru, al nostru**, cântară vocile. **Al nostru, al nostru, e al nostru!**”

Degetele i se crispară. Spasme îi zguduiră fălcile. Pleoapele îi clipeau cu frenezie.

„**În sfârşit, în sfârşit**, cântă o voce pițigăiată. **Acum, acum. S-a sfârşit, s-a sfârşit cu aşteptarea cea lungă**, cântă vocea pițigăiată. **S-a sfârşit, s-a terminat, în sfârşit!**”

Ar fi jurat că se afla sub apă. Cântece verzi, fantasme

verzi, un timp verde. Voci pârâitoare se înecau în lichidul întunecat al mareei. Coruri îndepărtate cântau cântece lipsite de sens. Leonard Saile se sucea şi se răsucea, pradă torturii.

„**Al meu, al meu!**” strigă o voce puternică. „**Al meu, al meu!**” scheună o alta. „**Al nostru, al nostru!**” strigă corul.

Rezonanțe metalice, clinchete de săbii, lupta, bătălia, încăierarea, războiul. Toate astea explodând în mintea-i fărâmițată cu ferocitate!

„**Iiiiiiiiii!**”

Sări în picioare cu un urlet înfricoşat. Peisajul se topea şi se dezagrega.

O voce spuse: „**Sunt Tylle din Rathaler. Tylle cel Mândru. Tylle al Movilei Însângerate. Tylle cu Toba Morţii. Tylle din Rathaler. Ucigaşul Oamenilor!**”

O alta spuse: „**Sunt Torr din Wendillo. Torr cel înţelept. Exterminatorul Necredincioşilor!**”

Corul cântă: „**Şi noi războinicii, noi oţelul, noi războinicii, noi sângele roşu curgând în valuri, sângele roşu dezgustător, sângele roşu fumegând în soare...**”

Leonard Saile se clătină sub greutatea poverii. „**Plecaţi de-aici!** strigă el. **Lăsaţi-mă! Pentru numele lui Dumnezeu, lăsaţi-mă în pace!**”

„**Iiiiiiiiii!**”, un scârțâit de oțel fierbinte pe oțel.

Linişte.

Rămase nemişcat, cu sudoarea şiroindu-i prin toți porii pielii. Tremura atât de rău încât nu putea să stea în picioare. Sunt nebun, se gândi. Nebun de-a binelea. Delirez. Nebun.

Deschise cu o lovitură scurtă cutia care conținea hrana, moşmondi ceva cu un produs chimic aflat acolo.

Cafeaua caldă fu gata într-o clipă. O bău cu înghițituri lungi, vărsându-şi pe cămaşă picături mari. Tremură. Respiră cu nesaț aerul curat.

S-o luăm logic, gândi el aşezându-se greoi. Cafeaua îi frigea limba. N-am avut antecedente de nebunie în familie de două sute de ani. Toți au fost sănătoşi, bine echilibrați psihic. Aşadar niciun motiv ca să apară acum un caz de nebunie. Şocul? Prostii! Nu-i niciun şoc. Ajutoarele îmi vor veni în şase zile. Nu-i niciun şoc aici. Niciun pericol. Nu-i decât un vulgar asteroid. Un loc normal, tot ceea ce poate fi mai normal. N-am niciun motiv să înnebunesc. Sunt întreg la minte.

„**Zău**?" strigă o mică voce metalică înăuntrul său, un ecou care se stinse.

„Da!" strigă el pocnindu-şi degetele. „întreg la minte!"

„**Hahahahahahahahahaha!**" se auzi undeva un râset depărtându-se.

Se întoarse brusc. „Tăceți din gură, acolo!" strigă.

„**N-am zis nimic**", spuseră munții. „**N-am zis nimic**," spuse cerul. „**N-am zis nimic**", spuse epava navei.

„Bine", spuse el legănându-se de la stânga la dreapta. „Ei bine, poate vă prind că mai ziceți ceva!"

Totul era în ordine.

Pietrele se încălziră. Cerul era mare şi albastru. Îşi privi degetele şi observă cum strălucea soarele pe fiecare din porii negri. Îşi privi pantofii şi praful cu care erau acoperiți. Dintr-odată se simți bucuros deoarece luase o hotărâre. N-o să mă culc, gândi. Am coşmaruri, şi atunci la ce bun să mă culc? Iată soluția.

Îşi făcu un orar de petrecere a timpului. De la nouă dimineața – cât era în acel moment – până la prânz se va plimba şi va vizita asteroidul. Va scrie cu un creion galben pe un blocnotes tot ceva vedea. Apoi se va aşeza

şi va deschide o cutie de sardele în ulei pe care o va mânca cu pâine unsă cu unt. De la douăsprezece şi jumătate până la ora patru va citi nouă capitole din *Război şi Pace*. Va scoate cartea din epavă şi-o va pune într-un loc unde-i va veni uşor s-o găsească mai târziu. Mai avea şi o culegere de versuri de T.S. Eliot, pe care putea să le citească cu plăcere.

Cina o va servi la ora cinci şi jumătate, apoi, de la şase la zece, va asculta la radio programul transmis de Pământ. Va audia câțiva comici nepricepuți care vor debita glume şi un cântăreț deplorabil, apoi ultimele informații. Emisiunea se va termina la miezul nopții cu imnul Națiunilor Unite.

Şi pe urmă?

Simți că-i vine rău.

Voi face pasiențe până-n zori, gândi. Mă voi păstra treaz bând cafea neagră fierbinte şi voi face pasiențe, fără să trişez, până la răsăritul soarelui.

Ho! Ho! gândi.

— Ce-ai spus? se întrebă.

— Am spus „ho! ho!", răspunse. Tot va trebui să adormi odată şi-odată.

— Sunt mai treaz ca niciodată, spuse.

— Mincinosule, îşi răspunse. Îi făcea plăcere conversația.

— Mă simt în cea mai bună formă, spuse el.

— Ipocritule, răspunse.

— Nu mi-e frică de noapte, nici de somn, nici de orice-ar fi, spuse.

— Foarte nostim, răspunse.

Nu era în apele lui. Îi era somn. Şi faptul că-i era frică să n-adoarmă îl făcea să-şi dorească şi mai mult să se întindă, să-şi închidă ochii şi să aţipească.

— Te simți bine? îl întrebă ironicul cenzor.

— Voi face o mică plimbare ca să privesc pietrele şi formațiunile geologice, gândindu-mă ce plăcut e să trăieşti, spuse.

— Doamne! strigă cenzorul. Ce fricos!

Vei rezista poate o zi, gândi, poate o noapte; dar ce se va petrece în noaptea următoare, şi cea care va urma, şi cea care va veni apoi? Vei putea rămâne treaz permanent, timp de şase nopți?

Până la sosirea navei de ajutor? Eşti atât de rezistent şi puternic?

Răspunsul era „nu”.

De ce ți-e frică? Nu ştii. Vocile alea...Zgomotele alea. Dar nu pot să-ți facă niciun rău, nu-i aşa?

Poate că da. Va trebui totuşi să le înfrunți odată şi odată. Chiar va trebui? Curaj, bătrâne. Sus fruntea!

Se aşeză pe solul tare. Încerca o poftă teribilă de a plânge. Avea impresia că viața i se sfârşise şi că pătrundea pe un teren nou şi necunoscut. Era o zi decepționantă cu soarele ăsta cald. Din punct de vedere fizic se simțea bine; pe o zi ca asta ar fi putut merge la pescuit, sau să culeagă flori, sau să îmbrățişeze o femeie...Dar, în mijlocul unei zile minunate, ce găsea el?

Moartea.

Nu, oricum, asta nu!

Moartea, insistă el.

Se întinse şi închise ochii. Se săturase să-şi piardă timpul de pomană.

Foarte bine, se gândi, dacă eşti într-adevăr moartea, vino să mă iei. Vreau să ştiu ce înseamnă toate aiurelile astea.

Şi moartea veni.

— **Iiiiiiiiii**, spuse o voce.

— Da, ştiu, răspunse Leonard Saile, întins pe jos. Şi mai ce?

— **Aaaaaaaaaa**, spuse o altă voce.

— Şi asta o ştiu, spuse Leonard Saile cu un ton nervos. Se simți deodată înghețat. Gura i se deschise larg.

— **Sunt Tylle din Rathalar, Ucigaşul Oamenilor**!

— **Sunt Torr din Wendillo, Exterminatorul Necredincioşilor**!

— Ce-i cu locul ăsta? întrebă Leonard Saile cuprins de frică.

— **Odată era o planetă puternică**! spuse Tylle din Rathalar.

— **Dintotdeauna un câmp de luptă**! spuse Torr din Wendillo.

— **Acum moartă**, spuse Tylle.

— **Acum tăcută**, spuse Torr.

— **Până ca tu să soseşti**, spuse Tylle.

— **Să ne redai viaţa**, spuse Torr.

— Sunteți morți, protestă Leonard Saile. Rostul meu e să servesc de câmp de luptă, nu-i aşa?

— Sunteți prieteni? întrebă el.

— **Duşmani**! strigă Torr.

— **Duşmani neînduplecaţi**! strigă Tylle.

Un rânjet frânse buzele lui Saile. Era înspăimântător de palid.

— Cât timp ați aşteptat? întrebă.

— **Ce-i aia „timp”**?

— Timp de două mii de ani?

— **Poate**.

— Timp de milioane de ani?

— **Poate**.

— Ce sunteți? Gânduri, spirite, fantome? mai întrebă

el.

— **Toate astea şi mai mult încă**.

— Inteligențe?

— **Întocmai**.

— Cum ați supraviețuit?

„**Iiiiiiiii**”, cântă corul din depărtare.

„**Aaaaaaaaa**”, cântă o altă armată care abia aştepta să se lupte.

— **Pe vremuri, acesta era un pământ fertil, o planetă bogată. Şi existau două naţiuni – două naţiuni puternice, conduse de doi oameni puternici: eu, Torr, şi el, cel care se numeşte Tylle. Apoi planeta a decăzut, popoarele şi armatele prăpădindu-se şi sleindu-se în mijlocul unui teribil război care dura de cinci mii de ani. Trăiam vieţi îndelungate şi gustam iubiri îndelungate; beam mult, dormeam mult, luptam mult. Şi, când planeta muri, corpurile noastre se ofiliră şi numai după o groază de timp, recurgând la multă ştiinţă, am putut supravieţui**.

— Supraviețui, repetă Leonard Saile, uimit. Dar n-a rămas nimic din voi!

— „**Sufletele noastre, biet prostănac!**” „**Sufletele noastre! Ce e un corp fără un suflet?**”

— Ce e un suflet fără un corp? ripostă Leonard Saile cu un ton ironic. V-am prins aici! Recunoaşteți-o: v-am prins!

— **E adevărat**, reluă vocea crudă. **Unul e inutil când celălalt lipseşte. Dar, chiar nematerială, supravieţuirea e supravieţuire, sufletele naţiunilor noastre, datorită minunilor ştiinţei, au supravieţuit**.

— Dar lipsite de simț, lipsite de ochi, de urechi, lipsite de pipăit, de miros, de tot! Ce-a mai rămas?

— **Lipsite de toate astea, da. Suntem doar nişte**

esenţe. Asta am fost timp foarte îndelungat. Până astăzi.

Şi acum, am venit eu, gândi Leonard Saile.

— **Ai venit**, spuse vocea, **ca să dai substanţă sufletelor noastre. Ca să ne dai corpul de care avem nevoie**.

Nu sunt decât unul singur, gândi Saile.

— **Cu toate astea, poţi să ne fii de folos**.

Sunt o ființă vie, gândi Saile. Refuz intruziunea voastră.

— **Ne refuză intruziunea! Ai auzit, Torr? Refuză**!

— **Ca şi cum ar avea dreptul să refuze ce-i place**!

— Feriți-vă, spuse Saile cu un ton amenințător. Voi clipi din ochi şi veți dispărea, spectrelor! Mă voi trezi şi vă voi şterge!

— **Dar tot va trebui să adormi odată şi odată**! strigă Torr. **Şi, când vei adormi, eu voi fi acolo, în aşteptare. În aşteptarea ta**!

— Ce vreți, de fapt?

— **Să ne regăsim consistenţa. Corpul. Senzaţia**.

— Nu-l puteți avea amândoi.

— **Ne vom lupta între noi**.

Un cleşte de foc îi strângea capul şi-ar fi jurat că un cui ascuțit îi fusese înfipt şi înfundat foarte adânc între cele două jumătăți ale creierului.

Acum era teribil de clar. Oribil, magnific de clar! **El** era universul lor. Lumea gândurilor lui, creierul lui, capul lui, se împărțeau în două câmpuri: cel al lui Torr şi cel al lui Tylle. Se foloseau de el!

În mintea sa, stindardele zburau pe un fond de cer roz. Scuturi de bronz culegeau soarele. Animale cenuşii se mişcau, apoi se năpusteau într-un val de săbii, panaşe şi trompete.

„**Iiiiiiiii!**” Iureşul.
„**Aaaaaaaaa!**” Răgetul.
„**Nooooooooo!**” Vârtejul.
„**Mmmmmmmmm**…”

Zece mii de oameni se repezeau şi traversau îmbulzindu-se mica scenă ascunsă. Zece mii de oameni îi pluteau pe globul intern al ochiului. Zece mii de sulițe îi şuierau între micile cochilii osoase ale capului. Zece mii de puşti împodobite cu bijuterii tunau. Zece mii de voci îi cântau în urechi. Acum corpul îi era sfâşiat şi hărțuit, zgâlțâit şi rostogolit în toate părțile; urla, se răsucea de durere, oasele capului erau pe cale de a i se sparge în bucățele. Bolboroseli, strigăte stridente, în timp ce, traversându-i câmpiile osoase ale minții şi un întreg continent de măduvă, sărind prăpăstii de vene, coborând coline de artere, trecând peste fluvii de sânge, soseau armate şi iar armate! O armată, două armate, cu săbii strălucind în soare, se aruncau în asalturi, cincizeci de mii de suflete îl înşfăcau, puneau stăpânire pe el, îl ciopârțeau, îl foloseau! Într-o singură clipă – aprigul şoc al unei armate împotriva celeilalte, goana, vacarmul, furia descătuşată, moartea, nebunia!

Armatele se loveau ca nişte talgere!

Sări în picioare, pradă delirului. Traversă alergând deşertul. Fugi, fugi fără să se poată opri.

Se aşeză şi plânse. Suspină până când începură să-l doară plămânii. Plânse tare şi mult. Lacrimile îi cădeau de-a lungul obrajilor şi printre degetele tremurânde pe care le ținea ridicate. „Dumnezeule, Dumnezeule, vino-mi în ajutor! Oh! Dumnezeule, vino-mi în ajutor!” spuse.

Totul reveni la normal.

Era ora patru după-amiază. Stâncile erau inundate de

soare. După un timp, Saile reuşi să-şi coacă vreo câteva prăjiturele, pe care le mâncă, calde, cu dulceață de căpşuni. Îşi şterse degetele pătate de cămaşă, la întâmplare, străduindu-se să nu-şi mai aducă aminte.

Cel puțin ştiu cu cine am de-a face, se gândi. Oh! Doamne, ce lume! Ce monstru e în realitate lumea asta cu aspect atât de nevinovat! Bine că nimeni n-a explorat-o încă... Dar, de fapt, poți să fii sigur?... Îşi scutură capul înfierbântat. Îi plâng pe cei care s-au prăbuşit aici înaintea mea, dacă au fost. Un soare cald, stânci tari, nicio urmă de ostilitate. O lume fermecătoare.

Până în momentul în care închizi ochii şi-ți laşi gândurile în voie. Atunci, noaptea, şi vocile, şi mulțimea, şi moartea sosesc cu paşi tiptili.

„Dar mă simt foarte bine acum!" spuse cu orgoliu. „Ia priviți!" Întinse mâna. Printr-un suprem efort de voință, aceasta nu tremură. „Vă voi arăta eu cine dracu' face legea aici", declară el luând ca martor cerul nevinovat.

„Eu!" îşi lovi pieptul.

Să ştii că gândul putea trăi atât de mult! Timp de un milion de ani poate, toate gândurile astea de moarte şi de dezordine şi de cucerire plutiseră în atmosfera nevinovată, dar otrăvită, a planetei, aşteptând ca un om adevărat să le deschidă o cale prin care ele să poată țâşni din nou, cu toată virulența lor smintită.

Acum, când se simțea mai bine, toate acestea îi păreau stupide. Singurul lucru care-mi rămâne de făcut, se gândi, este să rămân treaz timp de şase nopți. În felul acesta nu mă vor mai necăji. Cât timp sunt treaz sunt stăpân. Sunt mai puternic decât monarhii ăştia demenți şi decât hoardele lor stupide de trăgători de săbii şi de purtători de scuturi şi sunători de trompete. Voi rămâne

treaz.

Dar vei fi capabil? se întrebă. Timp de şase nopți? Treaz?

Am cafea, pastile, cărți şi cărți de joc.

Dar sunt obosit **acum**, se gândi, atât de obosit! Voi putea rezista somnului tot acest timp?

Ei bine, dacă nu...mai am şi revolverul.

Ce se va întâmpla cu monarhii aceştia stupizi dacă le trag un glonte în scena lor de teatru? Lumea întreagă e o scenă? Nu. Tu, Leonard Saile tu eşti mica scenă. Şi ei sunt actorii. Ce se va întâmpla dacă trimiți un glonte în culise, demolând decorurile, sfâşiind perdelele, distrugând rândurile? Vor fi nimicite aşadar scena, actorii, totul, dacă nu se feresc!

Primul lucru ce trebuie făcut este să trimită un nou mesaj prin radio spațiodromului de pe Marte. Dacă au posibilitatea, acolo, să grăbească trimiterea navei de ajutor, poate că Saile ar rezista până la sosirea ei. În tot cazul, va trebui să le aducă la cunoştință ce fel de planetoid era locul acesta de coşmaruri şi de viziuni delirante, atât de nevinovat în aparență...

Manipulă un timp butonul de la radio. Buzele i se strânseră. Radioul nu funcționa.

Transmisese mesajul în care cerea ajutor, primise răspunsul şi apoi amuțise.

Asta-i chiar nota de ironie care trebuia, îşi spuse Saile. Nu-i mai rămânea decât un singur lucru de făcut: să alcătuiască un plan.

Ceea ce şi făcu. Luând un creion galben, îşi întocmi programul pe cele şase zile.

În seara asta, scrise, de citit şase alte capitole din *Război şi Pace*. La ora patru dimineața de luat o cafea caldă. La ora patru şi un sfert, de scos cărțile de joc din

pachet şi apoi de făcut zece pasienţe. Asta ar trebui să dureze până la ora şase şi jumătate, oră la care... iar puţină cafea. La ora şapte, de ascultat programele de dimineaţă emise de Pământ, dacă postul receptor de radio funcţionează. Funcţionează oare? Încercă receptorul. Nu funcţiona. Bun, scrise, de la şapte la opt de fredonat toate cântecele pe care le cunosc, de alcătuit propria emisiune de varietăţi. De la opt la nouă, de gândit la Helen King. De amintit de Helen. Chibzuind bine, de gândit la Helen de acum.

Sublinie cuvintele acestea cu creionul.

Restul orarului fu notat în cele mai mici amănunte.

Trecu în revistă medicamentele, printre care se găseau mai multe cutii cu pastile care-l vor ţine treaz. O pastilă pe oră timp de şase zile. Se simţi plin de încredere.

„În sănătatea voastră şubredă, Torr, Tylla!"

Înghiţi o pastilă cu o gură de cafea neagră fierbinte, în sfârşit, între un lucru şi altul, că era Tolstoi sau Balzac, remi, cafeaua, pastilele, plimbarea, apoi din nou Tolstoi, din nou Balzac, un alt remi, alte pasienţe, prima zi trecu, apoi a doua şi a treia.

În ziua a patra, se întinse liniştit la umbra unei stânci şi începu să numere până la o mie, apoi din cinci în cinci, apoi din zece în zece, pentru a avea o ocupaţie şi a-şi păstra mintea trează. Ochii îi erau atât de obosiţi încât trebuia să şi-i scalde în apă rece. Nu putea citi deoarece suferea de dureri de cap cumplite. Era atât de extenuat încât nu se mai putea mişca. Era abrutizat de atâtea medicamente. Părea un manechin de ceară umplut cu droguri care să-l ţină într-o stare de veghe oribilă. Ochii îi erau de sticlă, limba ca un vârf ruginit, degetele păreau înmănuşate de ace şi blană.

Urmări din ochi acele ceasului. O secundă mai puțin de aşteptat, gândi. Două secunde, trei secunde, patru, cinci, zece, treizeci de secunde. Un minut întreg. Acum, o oră mai puțin de aşteptat. Oh, navă, grăbeşte-te să-ți termini drumul!

Începu să râdă încet.

Ce s-ar întâmpla dacă ar abandona de bună voie partida şi-ar ceda somnului? Să dorm, ah! să dorm! Poate chiar să visez. Lumea întreagă o scenă de teatru... Ce s-ar întâmpla oare dac-ar renunța la lupta inegală şi s-ar lăsa în voia sorții?

„**Iiiiiiiiii!**"; un zgomot ascuțit, strident şi amenințător, de metal lovind metalul.

Tremură. Limba i se mişcă în gura uscată şi fierbinte.

Torr şi Tylle ar reîncepe lupta lor seculară.

Leonard Saile ar înnebuni de-a binelea.

Şi, oricine-ar fi fost, învingătorul luptei şi-ar fi însuşit ruina asta de om dement, acest corp zguduit de cutremurări şi râsete, acest corp animat de o nebunie furioasă, şi l-ar fi plimbat la întâmplare pe suprafața acestei lumi timp de zece, douăzeci de ani, ocupând-o, măsurând-o cu paşi mări, ținând pe ea pompoase audiențe, făcând gesturi largi, ordonând execuții, frecventând invizibile dansatoare... Leonard Saile – ceea ce-ar rămâne din el – ar fi condus într-una dintre cavernele secrete spre a deveni acolo prada războaielor şi viermilor timp de douăzeci de ani demențiali, locuit şi degradat de vechi şi barbare gânduri.

Când ar fi sosit nava de ajutor, n-ar mai fi găsit nimic. Leonard Saile ar fi fost ascuns pe undeva de către armata victorioasă din capul lui, ascuns printr-o crăpătură de stâncă, pus acolo ca un cuib în care Torr sau Tylle să poată sta, ocupându-l în mod sinistru.

La gândul acesta, fu gata să se spargă în două.

Douăzeci de ani de demență, douăzeci de ani de tortură, obligat să execute ceea ce nu voia să facă. Douăzeci de ani de războaie care l-ar turba şi l-ar sfâşia.

Douăzeci de ani de dezgust şi de frică.

Capul îi căzu pe genunchi. Ochii îi clipiră şi se micşorară cu mici şi scurte zgomote. Timpanele îi explodară sub efectul oboselii.

„**Dormi, dormi**” cântară vocile blânde venite din mare.

Vreau...vreau să vă fac o propunere, gândi Leonard Saile. Ascultă, Torr; şi tu, Tylle! Torr, tu; şi tu, Tylle! Torr, ai putea să mă ocupi lunea, miercurea şi vinerea. Tylle, tu ai putea să mă iei în stăpânire duminica, marțea şi sâmbăta; joia fiind ziua mea liberă. Sunteți de acord?

„**Iiiiiiiiii**” cântară valurile mării, bolborosindu-i în creier.

„**Ooooooooo**” cântară voci îndepărtate, uşor, foarte uşor.

— Ce spuneți? Bateți palma, Torr? Tylle?

— **Nu**, răspunse o voce.

— **Nu**, răspunse o alta.

— Sunteți prea lacomi, amândoi, prea lacomi! îi dojeni Saile. Praful o să se-aleagă de casele voastre!

Adormi.

Era Torr, cel cu brățări de rubine la încheieturi.

Stătea drept lângă racheta sa şi ridică degetele pentru a comanda armate oarbe. Era Torr, vechi şef de războinici plini de bijuterii.

Era Tylle, amantul femeilor, ucigaşul de câini!

Cu un rest de luciditate, mâna îi alunecă pe furiş spre tocul agățat deasupra şoldului. Mâna adormită scoase din el revolverul. Mâna se ridică, revolverul ochi.

Armatele lui Tylle şi Torr se luptau.

Împuşcătura țâşni.

Glonțul îi zgârie fruntea şi Saile se trezi.

Rămase treaz timp de alte şase ore, revenindu-şi după ultimul asalt. Ştia acum că lupta era disperată. Îşi spălă şi-şi pansă rana pe care şi-o făcuse singur. Regretă că nu ochise mai bine, acum totul ar fi fost terminat. Privi cerul. Încă două zile. Încă două. Vino navă, vino! Era istovit de lipsa de somn.

Era inutil să mai lupte. La capătul a şase ore, delira de-a binelea. Înhăță revolverul, îl lăsă jos, îl apucă din nou, îl duse la tâmplă, apăsă degetul pe detentă, îşi schimbă gândul, privi din nou cerul.

Se lăsă seara. Încercă să citească, aruncă cartea. O rupse în bucățele mici şi le arse, numai ca să aibă ceva de făcut.

Era atât de obosit! Într-o oră, hotărî el. Dacă nu se întâmplă nimic până atunci, mă voi omorî. De data asta e sigur. O voi face, de data asta.

Îşi pregăti revolverul şi-l puse lângă el.

Era foarte calm acum, chiar dacă se afla la capătul puterilor. Se va sfârşi definitiv. Va muri.

Îşi urmări acul ceasului. Un minut, cinci minute, douăzeci şi cinci de minute.

Flacăra apăru pe cer.

Era atât de incredibil încât începu să plângă. „O rachetă!” spuse ridicându-se. „O rachetă!” strigă frecându-se la ochi. Se repezi în întâmpinarea ei.

Flacăra strălucea mai viu, se mări, coborî…

Fugi agitându-şi cu frenezie mâinile, lăsând revolverul, alimentele, totul în urma sa. „Vedeți, Tbrr, Tylle? Sălbaticilor! Monştrilor! V-am învins! Am câştigat!

Au venit să mă scape! Am câştigat! Dracul să vă ia!”

Râse răguşit cerului, stâncilor şi dosului palmelor.

Racheta aterizã. Leonard Saile stătea în picioare, balansându-se pe ele şi aşteptând ca uşa să se deschidă.

„Adio, Tbrr! Adio, Tylle!” strigă cu o voce triumfătoare, cu un zâmbet răutăcios pe buze. Ochii îi străluceau.

„**Iiiiii**” se auzi o voce din ce în ce mai încet.

„**Aaaaaa**” se stinseră voci.

Ecluza rachetei se deschise larg şi coborâră doi oameni.

— Saile! îl strigară. Suntem echipajul navei ACDN 13. Am interceptat S.O.S.-ul tău şi am hotărât să venim să te luăm noi. Nava trimisă de spațiodromul din Marte nu va sosi mai devreme de poimâine. Şi noi avem nevoie de puțină odihnă. Ne-am gândit că ar fi bine dac-am petrece noaptea aici, te-am lua cu noi şi ne-am continua apoi drumul.

— Nu, spuse Saile cu fața descompusă de groază. Să nu vă petreceți noaptea...

Nu mai putea vorbi. Căzu pe jos.

— Repede! strigă o voce din vârtejul aerian pe care-l întrezărea confuz deasupra lui. Fă-i o injecție cu lichid nutritiv şi una calmantă. Are nevoie de hrană şi odihnă.

— Odihnă, nu! urlă Saile.

— Delirează, spuse încet unul dintre cei doi.

— Nu vreau să dorm! urlă Saile.

— Hai, hai, spuse cu blândețe omul. Un ac pătrunse în brațul lui Saile.

Saile se zbătu.

— Nu vreau să dorm! Plecați de-aici! urlă cu o strâmbătură oribilă. Oh! Plecați de-aici!

— Delirează, repetă omul. Şocul.

— Nu vreau calmant! urlă Saile.

Calmantul i se răspândi în corp.

„**Iiiiiiiiii!**” cântară vânturile seculare.

„**Aaaaaaaaaa!**” cântară mările seculare.

— Nu vreau calmant, nu vreau să dorm, vă rog, nu, nu, nu faceți lucrul ăsta! urlă Saile încercând să se ridice. Voi... nu înțelegeți!

— Calmează-te, bătrâne; acum eşti în siguranță cu noi, nu-ți face griji, spuse salvatorul aplecat asupra lui.

Leonard Saile adormi. Cei doi oameni rămaseră în picioare lângă el.

În timp ce-l observau, trăsăturile i se schimbară brusc. Începu să geamă, să plângă, să bombăne în somn.

O emoție violentă îi convulsa fața. Era fața unui sfânt, a unui păcătos, a unui demon, a unui monstru, o față de întuneric, o față de lumină, o singură față, mai multe, o armată, un vid, totul, totul!

Se contorsiona în somn.

„**Iiiiiiiiii**”, sunetul îi scăpă de pe buze.

„**Aaaaaaaa**”, urlă el.

— Ce are? întrebă unul dintre cei doi salvatori.

— Nu ştiu. Să-i mai fac o injecție calmantă?

— Mai fă-i una. Nervii îi sunt de vină. Trebuie să doarmă mai adânc.

Înfipseră acul în brațul său. Saile se răsuci şi scuipă şi gemu.

Apoi, deodată, muri.

Zăcea acolo, cu cei doi oameni aplecați asupra lui.

— Ce grozăvie! spuse unul dintre ei. Ce s-a întâmplat?

— Şocul. Bietul de el! Ce nenorocire! îi acoperiră fața. Ai mai văzut vreodată o față ca aceasta?

— Nebun de-a binelea.

— Singurătatea. Şocul.

— Da, doamne, ce expresie! Sper să nu mai văd niciodată ceva asemănător.

— Ce trist! Ne aştepta cu atâta nerăbdare, noi sosim şi cu toate acestea el moare.

Aruncară o privire în jur.

— Ce facem acum? Vrei să ne petrecem noaptea aici?

— Da. Bine că am mai scăpat de navă.

— Trebuie să-l îngropăm mai întâi, bineînțeles.

— Bineînțeles.

— Şi vom petrece noaptea afară, la aer, nu? E atât de plăcut să respir aer proaspăt, după două săptămâni petrecute în nava asta blestemată!

— Adevărat. Mă duc să-i caut un loc de veci. Tu ar trebui să începi să pregăteşti cina, bine?

— Bine.

— O să dormim bine în noaptea asta.

— Foarte bine, foarte bine.

Săpară un mormânt şi oficiară o mică slujbă. Îşi băură cafeaua de seară în tăcere. Respirară cu nesaț aerul curat al planetoidului şi priviră falnicul cer şi frumoasele stele strălucitoare.

— Ce noapte frumoasă! spuseră lungindu-se.

— Vise plăcute, spuse unul dintre ei întorcându-se.

Şi celălalt răspunse:

— La fel.

Adormiră.

[*Publicată în „Planet Stories Win”, 1948, şi în „Perchance to Dream”*]

Ken MacLeod

Oamenii autostrăzii

(„The Highway Men”, 2006)

Traducere de Gabriel Stoian

Ken MacLeod a absolvit Glasgow University în 1976 ca licențiat în ştiințe, specialitatea zoologie. După ce a desfăşurat o activitate de cercetare în biomecanica la Brunei University, a lucrat ca analist-programator la Edinburgh. Acum a devenit scriitor cu normă întreagă şi este considerat în mod unanim drept unul dintre cei mai interesanți autori de SF ai anilor '90, opera sa punând accent pe politică şi economie, lucru ce se întâmplă rar în space opera de tip nou, păstrând totuşi în narațiune acțiunile de mare anvergură, cu desfăşurare rapidă, toate acestea fiind calități tipice ale genului. Primele două romane ale sale, *The Star Fraction* şi *The Stone Canal*, au câştigat fiecare Premiul Prometheus. A mai publicat romanele *The Sky Road*, *The Cassini Division*, *Cosmonaut Keep*, *Dark Light*, *Engine City*, *Newton's Wake (Vânătorii de fulgere*, Editura Tritonic, 2006), *Learning the World*, *The Highway Men*, *The Execution Channel* şi *The Night Sessions*. Cele mai recente cărți publicate sunt romanul *The Restoration Game* şi culegerea de texte scurte, *Strange Lizards from Another Star*. Povestirile sale au apărut în Antologiile Dozois numerele 19 şi 23 („O speță de concordie”, în *The Year's Best Science Fiction*, vol. 1, Editura Nemira, 2007). Trăieşte în West Lothian, Scoția, cu soția şi copiii.

Povestirea *Oamenii autostrăzii* a apărut în *Gardner Dozois - The Year's Best Science Fiction*, vol. 6, Editura Nemira, 2011

I. TĂIEREA CU DIAMANT

Murdo Mac a observat primul. Stătea de veghe cu arma în mână, la înălțime. Ca să vadă cât mai departe în față. Eu trebuia să fiu cu ochii lipiți de drum. La un moment dat, Murdo a bătut în tavanul cabinei. Semnal de oprire. Am frânat cu grijă. Dimineața devreme, suprafața drumului era înghețată şi înşelător de alunecoasă. Ne aflam la jumătate de kilometru de marginea unui sat situat nu departe de Dingwall. Mai curând un şirag pierit de case, ca mai toate satele din Highlands. Şi, la fel ca acestea, era pustiu. Ştiam sigur asta.

Am coborât geamul. Înăuntru a năvălit aerul rece. Murdo a vârât capul în interior. Se îmbujorase la față, deşi avea gluga îmblănită a hanoracului trasă peste cap.

— Care-i treaba? l-am întrebat.

— Ceva nu e în regulă cu casele de colo, a spus el. Cu toate astea, să mă bați, dar nu-mi dau seama ce anume e anapoda.

M-am uitat în lateral, către Euan Campbell. Mi-a întins binoclul. Mi-am proptit coatele pe volan şi am reglat lentilele. Cele cinci ori şase case erau într-o curbă a drumului din fața noastră. Le vedeam pe toate. Aveau acel aspect tipic pentru Highlands care le făcea să fie nelalocul lor. Ca nişte case din suburbii, agățate pe dealuri. Cu grădini năpădite de buruieni, cu anexe părăginite, ferestre mari şi arcuite, acum negre şi căscate ca nişte ochi orbi.

Asta era.

— Ferestrele nu au geam, am zis eu. *Niciuna* dintre ele. Şi geamurile nu sunt sparte. Doar lipsesc. I-am pasat binoclul lui Murdo. Uită-te şi tu.

A încercat să învârtă rotița de reglare a focalizării. Cam greu cu mănuşi groase. Când s-a uitat a scos un sunet de mirare.

— Asta este, a spus el, înapoindu-mi binoclul.

— Asta nu înseamnă mare lucru, a zis Euan.

— Dar nu e în regulă, a insistat Murdo.

— Potoleşte-te, i-am zis. O să înaintăm cu fereală.

Murdo şi-a retras capul de la geam. Verificând în oglinda de pe aripă, am văzut că se furişase din nou în adăpostul rezervat cercetaşului. De forma unui butoi mare, acesta era prins în bolțuri de partea din spate a cabinei camionului, chiar înapoia şoferului. Avea un scaun scund şi un strat de blindaj fixat pe interior. Nu oferea nicidecum confort. De aceea, stăteam de veghe pe rând.

Am băgat în viteză, iar camionul mare a pornit la drum. Trei sute de metri. Două sute. O sută. Prima casă avea în față doi scoruşi de munte înalți, care crescuseră în golul unde fusese cândva poarta. Nu se putea spune că acei copaci aduseseră casei prea mult noroc. Am frânat şi am oprit motorul.

Nu am auzit decât cântecul unei mierle şi cârâitul întrebător al unei ciori moțate venind de undeva de pe deal.

— Mă duc să arunc o privire, am spus.

Cu un bufnet surd făcut de cizmele înalte din cauciuc şi cu un pocnet scos de impermeabil, am sărit din cabină. Murdo, să mă acoperi.

Propria voce mi-a sunat până şi mie cam speriată.

— Suntem în China, cumva? m-a luat Murdo în balon.

— Tu eşti acela care ne-a băgat în răcori, am ținut să-i reamintesc.

— Cum spui tu, Jase.

Şi Murdo şi-a împins pe spate gluga, punându-şi în schimb o cască pe cap. Capătul țevii puştii s-a ițit peste marginea de sus a butoiului.

Am înaintat pe fâşia năpădită de iarbă unde fusese odată o alee. O tricicletă din plastic, având culorile spălăcite, zăcea între buruieni. Am dat un şut unei mingi dezumflate de fotbal ca să o îndepărtez din drumul meu şi am păşit peste un ghiveci spart, după care m-am uitat la fereastra mare aflată în dreapta uşii. Am aruncat o privire înăuntru, la încăperea dinapoia ferestrei goale, ca să mă asigur. O canapea putredă, lipită de peretele îndepărtat, un borcan de cafea, o cană mucegăită. Astea nu reprezentau pericole. Am privit în jos, spre rama ferestrei. Deasupra lemnului crăpat şi a vopselei scorojite mai erau probabil doi centimetri şi ceva de geam. Arăta la fel de jur împrejurul ramei. Geamul fusese decupat. M-am mutat la fereastra din cealaltă parte a uşii – o altă încăpere pustie, un scaun din plastic în mijlocul podelei – şi am constatat acelaşi lucru. Mai departe în jurul casei era fereastra minusculă a băii de la parter. De-a lungul celor patru laturi ale ramei rămăsese un centimetru de geam vitrat.

Am făcut ferigile şi urzicile înghețate să trosnească sub tălpi, apoi am pus piciorul pe plasa slăbită a gardului şi am ajuns la următoarea casă părăsită. Am constatat aceeaşi situație la toate ferestrele.

— Cineva a scos geamul decupându-l cu un diamant, am spus eu, când am revenit în camion.

— Cu un diamant! m-a luat Euan în râs. Ce altceva mai lipseşte?

— De ce şi-ar fi bătut cineva capul? am zis eu. La Inverness se putea cumpăra geam cât cuprinde.

— Ca să se scutească de deplasarea până la Inverness, a spus Murdo.

— Ne pierdem vremea aici, a spus Euan.

— Mai putem sta un minut, am zis eu.

M-am întors şi am pornit spre cea de-a cincea casă din şir. Era mai mică decât celelalte şi nu avea grădină. Geamul ferestrei de la camera din față era decupat ca la celelalte. În încăpere am văzut un pat cu tăblie înaltă lipit de peretele îndepărtat. Încăperea nu arăta ca un dormitor. Mi-am imaginat o persoană bolnavă stând întinsă acolo şi privind afară.

Să privească în afară. Brusc, mi-am dat seama că mă uitam la toate din direcția nepotrivită. *Chiar* mă uitasem anapoda. M-am apropiat de uşă şi am împins. S-a deschis. Dincolo de prag am descoperit un hol îngust cu trepte la câțiva paşi depărtare în față. Am observat o mulțime de zgârieturi pe pereți şi pe balustradă, dar şi pe podeaua care dădea în cameră. Când m-am uitat mai atent, am văzut că zgârieturile duceau direct spre picioarele patului.

Fusese adus târâş până în cameră. Asta când podeaua rămăsese goală, după ce covoarele şi toate celelalte lucruri fuseseră scoase din casă.

M-am aşezat pe pat, făcând arcurile să scârțâie, şi am privit afară pe fereastra goală. Am văzut şoseaua şi un zid scund din piatră. Un petic de iarbă crescută năvalnic de cealaltă parte. Apoi landa din spate şi dealurile din depărtare. Umbre lungi făcute de stâlpii scurți ai unor garduri. În timpul primăverii şi verii, iarba gălbuie şi înghețată acum era cu siguranță o pajişte verde şi frumoasă. Oile sălbatice coborau de pe dealuri să pască acolo. Oile sau căprioarele. Acestea coborâseră acum de

pe dealuri, trecând de landă şi ajungând în văile înguste.

„M-am prins!” am spus în sinea mea. Am ieşit pe uşă şi am traversat şoseaua într-o clipă. Am sărit şanțul şi zidul şi am ajuns pe pajişte, unde am cercetat pe jos la picioarele zidului din partea cealaltă. Ştiam ce caut, dar am avut cu adevărat noroc să descopăr ceva: o sclipire de oțel. M-am aplecat şi am cules de jos un bolț de şase inchi cu un vârf bont la un capăt. Celălalt capăt era cioplit, având patru porțiuni înguste ridicate ca nişte aripioare de-a lungul său. Arăta ca o rachetă de jucărie.

O săgeată de arbaletă.

— Casa este o ascunzătoare, le-am spus lui Euan şi Murdo când am revenit la camion. Probabil pentru vreo doisprezece oameni. Au scos ferestrele, au târât scaune şi canapele şi tot ce le-a trebuit ca să stea comod, şi au stat acolo aşteptând o ciurdă de căprioare ori vreo turmă de oi ca să vină şi să pască iarba. Animalele nu au cum să-i vadă, nici nu pot să-i miroasă. Iar ei nu trebuie decât să aştepte şi să tragă cu arbaleta în ele. În felul ăsta poți doborî zece animale dintr-o încercare. Poate chiar mai multe.

— Foarte frumos, a spus Murdo.

Nu mi-am dat seama dacă se referea la activitatea mea de detectiv sau la măcelul pe care îl descoperisem.

— Dar de ce nu au spart ferestrele, pur şi simplu? a întrebat Euan.

— Ca să nu facă zgomot, a spus Murdo.

— Ca să nu-i audă cine? Căprioarele? a zis Euan.

— Probabil, am spus eu, deşi nu eram chiar atât de sigur de asta.

— Nu e mare distracție să tragi în animale, a zis Euan.

— Dar n-au făcut-o din distracție, am spus eu.

— Da, a acceptat Murdo. Şi, fiindcă veni vorba de mâncare, mă aşteaptă micul dejun la Lochcarron, şi ajungem acolo abia peste două ore, dacă avem noroc.

— Dejun? Păi, sendvişul cu şuncă pe care l-ai mâncat la Dingwall ce a fost?

— O gustare.

— Mai curând ospăț nocturn, a zis Euan. Era atât de întuneric încât am avut impresia că-mi pipăi soția.

— Eu eram, am spus eu. M-ai făcut să mă îngrijorez.

II. PUŞCA FUMEGÂNDĂ

Înainte de a ne întoarce în cabină, Euan a fumat o țigară rulată. Nimeni nu s-a plâns. De când apăruse povestea cea mare, îl luam cu uşurelul şi îi toleram prostul obicei. Poate că acum, când auziți asta, lucrurile s-au uitat cu totul. Dar cu certitudine că vă amintiți numele lui Jin Yang.

Jin Yang, chiar aşa. Omul care declanşase totul. Era un promotor de muzică rock, şi tocmai făcuse cea de-a doua vizită la Edinburgh Fringe. Succes pe toată linia. Adevărat afacerist în stil mare, a încheiat tot soiul de contracte cu artişti care să dea spectacole la Beijing. Era în avionul de întoarcere acasă, care tocmai pleca de pe aeroportul din Edinburgh. Îi sare capsa în timp ce este aprinsă semnalizarea de fixare a centurilor de siguranță, şi se ia la harță cu o păpuşică. Şi treaba devine ceva mai fizică decât cu vorbe. El nu are habar că ea este instruită în artele marțiale. Asta face parte din politica de prevenire a deturnărilor, înțelegeți? Iar ea nu ştie că el este şi maestru în kung fu. Lucrurile scapă ceva mai mult de sub control şi exact când a prins-o într-un

blocaj al capului, el s-a trezit cu un glonț de cauciuc în creştet. Tras de un polițist în civil care călătorea cu avionul acela. Un alt element de politică antideturnare. Detectiv al aerului, după cum îi numesc americanii.

Aşa se face că tipul din China cade, iar după aceea, încep cu toții să se uite unul la altul. Peste tot sunt împrăştiate bucăți de oase şi creier, dar şi sânge. Copiii urlă. Adulții urlă. Şoc deplin şi panică. Şi detectivul cerului vede, ieşind din buzunarul scaunului defunctului domn Yang, două cărți. Sunt în chineză, dar au titlurile scrise şi în engleză pe coperta interioară. Una dintre ele este Coranul. Cealaltă cuprinde o selecție a cuvântărilor unui lider chinez.

Detectivul cerului transmite toate acestea către şefii lui de la sol, folosind radioul aparatului de zbor. Toată lumea îl aude vorbind. Apoi un alt pasager chinez, aşezat cu câteva rânduri mai în spate, sare în sus şi începe să răcnească. Detectivul se întoarce spre el, cu pistolul pregătit de tragere. Între timp, jumătate dintre pasageri se apucă să le povestească de incident prietenilor sau familiei, folosindu-se de telefoanele mobile. Socotesc că vor muri cu toții, şi au dreptate.

Pentru că semnul acela care obişnuia să îi prevină pe pasageri să nu folosească mobilele sau computerele sau aparatele de jocuri când avionul decolează ori aterizează are o justificare. Aparatele acestea pot interfera cu comenzile avionului. Ei bine, acest lucru s-a întâmplat în cazul cu pricina. Avionul a fost rechemat la sol, evident. Dar la apropierea de aeroport s-a întâmplat ceva neprevăzut. În acea zi, deasupra zonei Firth of Forth era o ceață densă. Pilotul trebuia să zboare după instrumente. Instrumente care fuseseră deranjate din cale afară de telefonul fistichiu al unui mare amator de

computere, care vorbeşte în acest timp cu amica lui ca să-i spună că o iubeşte sau cine ştie ce nerozie.

Zbor controlat de la sol, aşa se cheamă procedura. În cazul de față, solul este docul naval de la Rosyth. Unde se află andocat cel mai mare portavion britanic pentru reechipare în vederea plecării într-o misiune în Marea Chinei de Sud. Iar în Marea Chinei de Sud este un pic de deranj în legătură cu Taiwanul – o insulă mare ce se vrea independentă şi în legătură cu care chinezii sunt foarte sensibili.

Şi bum.

Un titlu de ziar apărut a doua zi sună: AL QAEDA CHINEZEASCĂ BOMBARDEAZĂ ROSYTH. Şi asta scrie tocmai în *The Guardian*, domnule. Lectorul meu de la Tellford College avea ziarul pe pupitrul lui. *Record* se mulțumea să scrie: BOMBE COMUNISTE.

Majoritatea efectivelor armatei britanice se aflau deja în Iran. China nu era foarte departe de acel loc, se putea pleca în marş într-acolo. Yankeii s-au ocupat de problemele grele, ca de obicei. Japonia a cam cântărit lucrurile, dacă nu din alt motiv măcar din obişnuință, după cum văd eu situația. După doi ani de război, băieții noştri erau într-un rahat până peste cap. Nici nu aveau habar de unde vine următorul atac – de la comunişti, musulmani, japonezi, secta Falun Gong, sau de cine ştie unde.

Între timp, maşinăria oficială macină şi macină. Ancheta inițiată de guvern cerne resturile dezastrului rezultat în urma incidentului de la Rosyth. Ia declarații din partea oricărui martor supraviețuitor. Şi redactează un raport.

Care ne spune trei lucruri importante despre Jin Yang.

Unu – că e dintr-o zonă chineză unde există o minoritate musulmană. De aici şi Coranul aflat în buzunarul scaunului.

Doi – e om de afaceri şi membru al Partidului Comunist. Aşa se explică prezența cărții cu cuvântări ținute de o oficialitate chineză. Totul despre faptul că dezvoltarea afacerilor şi realizarea prosperității reprezintă calea către un viitor glorios. Jin Yang trebuia să înghită chestii din astea şi să le maimuțărească din când în când ca să-şi mulțumească şefii.

Trei – Jin Yang era fumător înrăit, aşa cum sunt mulți chinezi. La prima vizită făcută la Festival Fringe, se simțise foarte bine. A încheiat contracte în încăperi înțesate de fum. La aeroport, a ras jumătate de pachet de țigări în holul de plecări doar ca să-şi potolească starea de agitație. Acolo exista chiar şi o încăpere specială destinată acestui scop. Toate bune. A doua oară, câțiva ani mai târziu, apăruse interdicția asta cu fumatul. A avut parte de o vizită mai puțin plăcută. A încheiat o mulțime de contracte în pragul uşilor. În drum spre casă, a trecut prin filtre de securitate şi a stat blocat în aeroport, unde a aflat că încăperea Airstream, destinată fumătorilor, fusese desființată de multă vreme. Zborul lui avea întârziere. Nimeni nu ştia când avea să fie gata aparatul pentru cursă. Chiar dacă putea trece înapoi prin cordoanele de securitate, se temea că pierde zborul, iar apoi ratează şi legătura. Prin urmare, era blocat.

Vreme de trei ore şi jumătate.

Nu a fost vorba de încercare de deturnare. Nicio legătură cu Al Qaeda. Şi nici nu a avut vreo legătură cu guvernul chinez.

A fost vorba doar de furie de aeroport.

Şi aşa s-a declanşat războiul.

Şi de aceea am stat cu toţii foarte răbdători şi am aşteptat ca Euan să-şi termine ţigara rulată, după care ne-am întors la camion pentru lunga deplasare până la Lochcarron.

III. FRANKEN-OAMENI

Două ore mai târziu, am oprit la Lochcarron. Călătoria nu decursese chiar prost. Razele soarelui se reflectau orbitor din stratul de zăpadă când am ajuns pe pantele dealurilor, însă eram dotat cu un sistem eficient de protecţie. Gheaţa neagră era criminală în văgăuni, însă camionul avea pneuri bune. Conţineau nu ştiu ce tip nou de fibre de carbon. Ofereau o tracţiune miraculoasă. Şi nici nu am dat de bandiţi ori lupi.

— Când eram mic, zăpada era deja topită pe vremea asta, a spus Euan. Auzi, să ai linia de zăpadă la cincizeci de metri altitudine în luna martie! Atunci era în mod obişnuit la două sute de metri.

Lochcarron era la un kilometru sau doi în afara drumului nostru. Am trecut de capătul şoselei care ducea spre locul în care mergeam să lucrăm. Acea şosea tăia capul braţului de mare, spre vechea linie ferată. Pe distanţă de un kilometru şi jumătate de-a lungul acesteia, se puteau vedea cabinele de lucru de un galben-intens şi tamburul mare şi negru care ţinea cablul ce ieşea şerpuind din apă. Lochcarron este practic un kilometru de case înşirate de-a lungul ţărmului nordic. În dimineaţa aceea, apa braţului de mare era ca sticla. Şirurile lungi de dealuri ce se înălţau de pe ambele ţărmuri se oglindeau în apă ca două lame zimţate. Pantele dealurilor erau negre de cenuşă şi de

cioturile copacilor care fuseseră nimiciți de frig în *Marele îngheț* şi arseseră în incendiile de pădure din vara următoare. De-a lungul culmilor acoperite de zăpadă ale dealurilor se ridicau instalații eoliene înalte. Era greu de văzut dacă vreuna dintre elicele lor se învârtea. Unii dintre pilonii moriştilor de vânt stăteau înclinați. Alții erau culcați pe o dungă. Țin minte vremea când fermele eoliene reprezentau un lucru ce ținea de viitor. Însă vântul avusese alte idei.

Când am pătruns, am făcut camionul să încetinească, am trecut peste o porțiune acoperită cu iarbă ce obişnuia să fie cândva un teren de golf şi un petic înconjurat de ziduri care slujeşte încă drept cimitir. În jurul laturii unui deal, până aproape de satul propriu-zis. Cafeniul pietrelor funerare şi cenuşiul decorațiunilor cu pietriş ale caselor vechi se amestecau cu culorile strălucitoare ale clădirilor noi. Albastre, roz, galbene, verzi. Sugerau mai curând nişte maşini decât clădiri. Din ele ieşeau tot felul de țevi şi antene. Zidurile lor erau acoperite cu straturi groase, izolatoare. Acoperişurile abrupte țâşneau în sus ca nişte pălării de vrăjitoare. Casele vechi erau acoperite de prelate care acumulau energia solară.

Hotelul era una dintre construcțiile vechi. Beton care se măcina, peticit cu straturi izolatoare. Acum nu mai arăta a hotel. Era mai degrabă o cafenea şi loc de oprire pentru alimentare şi luarea unei gustări. Două camioane de aprovizionare şi două sau trei maşini mici tocmai se alimentau, având cabluri roşii de curent şi furtunuri verzi de biocombustibil înfipte în coastele lor. În spatele plasticului gros al vitrinei principale, cafeneaua era aglomerată. Am parcat imediat după colțul clădirii – bateriile noastre de combustibil erau încă bine

încărcate, iar rezervorul de biocombustibil era pe jumătate plin. Am intrat toți trei tropăind. Ne-a întâmpinat aerul cald, mirosind a cafea şi a şuncă prăjită. Aproximativ doisprezece oameni stăteau în jurul meselor. Ca de obicei, toți ne-au țintuit cu privirile. Costumele astea de culoare galbenă pe care scrie AUTOSTRADĂ atât pe față, cât şi pe spate atrag atenția oricui. Te dau de gol oriunde ai fi. Tocmai îmi lăsam pe spate gluga şi trăgeam fermoarul din față când am auzit şi prima remarcă răutăcioasă. Unul dintre indivizii ale căror camioane erau reîncărcate afară – am văzut asta după jacheta Tesco de pe spătarul scaunului – s-a aplecat şi i-a spus unui şofer de la Federal Express cu care împărțea masa:

— Întârziați. Prea proşti ca să se înroleze.

Venind de la un camionagiu, replica aceea era cam exagerată. Am ignorat-o. Nu i-am răspuns cu: „Camionagii. Prea fricoşi ca să lupte.” M-am mulțumit să mă îndrept spre tejghea, unde am comandat o cană cu cafea şi şase sendvişuri cu şuncă.

Din păcate, era destul de adevărat. Meseria de camionagiu este una deosebită. Asta înseamnă că dacă eşti şofer de camion poți scăpa de recrutare. Însă camionagiul avea dreptate de la un cap la celălalt. Cu excepția că noi *suntem* recrutați. Doar că nu pentru armată. Armata are nevoie de oameni care pot mânui arme şi dispozitive sofisticate din punct de vedere tehnic. La fel ca industriile civile, treaba aceea cu Carbon Glen. Oameni care au fost buni la şcoală. Restul – cei care nu pot sau sunt mediocri ca soldați ori ca lucrători specialişti în tehnologie – sunt măturați spre autostradă. În zilele noastre nu ai posibilitatea de a intra în şomaj ori de a te da bolnav. „Să spuneți ca mine, da,

ori vă ia autostrada", după cum obişnuia să afirme prim-ministrul.

Sigur, nimeni nu mai construieşte acum drumuri şi şosele. Vechiul Minister al Autostrăzilor a preluat toate lucrările publice. Una dintre acestea a fost izolarea termică. Conductele cu probleme au reprezentat prima intervenție de urgență. Vara trecută, înainte de *Marele îngheț*, a fost necesară efectuarea multor lucrări de izolații. Tocmai de aceea toți cei care lucrăm la autostradă suntem numiți întârziați. Ei bine, asta pe de o parte. Pe de altă parte, termenul de „întârziat" a devenit un soi de înjurătură față de oameni ca noi. A devenit un soi de modă imediat după ce a ieşit din uz cel de „huligan".

Asta nu mă deranjează defel. Mi-am dorit dintotdeauna să fiu un „întârziat". Asta se întâmpla când pe stradă, după colț, se instalau țevi noi de alimentare cu apă. Eu şi banda mea eram mardeiaşi. Nu eram chiar atât de răi pe cât susțineau oamenii. De acord, într-o noapte, am spart toate geamurile unui excavator JCB. Dar socoteam că oamenii care instalau țevile erau grozavi. Purtau căşti galbene din plastic şi veste de plastic de un galben-deschis şi cizme înalte de cauciuc, înnoroite. Arătau tare. Arătau cam aşa cum voiam să fim şi noi când vom creşte mari. Ca ei şi ca piloții de pe avioanele de luptă şi ca personajele din filmul *Marele furt de maşini*. Şi, ia gândiți-vă. Trebuie să termini universitatea ca să ajungi pilot de luptă. Doi dintre amicii mei au murit doi ani mai târziu în timp ce puneau în practică marele furt de automobile. Întoarcerile cu ajutorul frânei de mână trase nu prea ies ca lumea pe drumurile de țară. Ciudată chestie.

În fine.

În afara camionagiilor, ceilalți indivizi care ne-au măsurat din ochi erau localnici. Cinci băştinaşi şi cinci nou sosiți în acele locuri. Băştinaşii erau suspicioşi, ca de obicei. Ne-au aruncat priviri suficient de lungi cât să-şi dea seama că noi nu aveam de gând să-i atacăm. Apoi şi-au întors ochii de la noi. Spinările lor erau la fel de ospitaliere ca acelea ale unor arici strânşi ghem.

Patru dintre colonişti stăteau ceva mai relaxați în jurul unei alte mese. Două perechi, am bănuit eu. Accent englezesc, ori poate scoțian mai spălat...

— ...Aşadar, Malcolm şi-a vândut apartamentul din New Town şi a cumpărat...

O pauză neaşteptată. S-au uitat la noi, iar apoi ne-au măsurat cu superioritate. La baza nasului fiecăruia se vedea câte o virgulă neagră, precum jumătatea inferioară a unei rame de ochelari. Asta era ultima găselniță a celor de la Carbon Glen. Se părea că mutrele noastre nu figurau nicăieri online ca fiind acelea ale unor tipi răi, pentru că oamenii au ridicat privirile şi au continuat să discute.

— ...un funcționar internațional, care lucrează la Organizația Mondială a Muncii, şi ea este foarte îngrijorată...

Chestia asta cu verificarea noastră reprezenta o insultă la fel de mare ca aceea proferată de camionagiu. O simplă privire la mutrele *lor* mi-a sugerat că acei oameni suferiseră tratamentul *Reversibil*. Asta ar trebui să dea ceasul înapoi, dar nu se întâmplă aşa. Nu chiar. Netezeşte pielea şi mai întinde muşchii. Mai ajută şi oasele şi încheieturile, din câte mi s-a spus. Însă în niciun caz nu poate şterge definitiv semnele îmbătrânirii. Aşa ceva este ilegal în Scoția, pentru că îți afectează genele într-un fel sau altul. Există legi care

interzic modificările genetice de anvergură, ce Dumnezeu. *Oamenii* care se opun modificărilor genetice sunt tot mai numeroşi. Însă puținii polițişti care există în Highlands sunt prea ocupați – ori au prea mult bun-simț – ca să-i depisteze pe cei ce sunt numiți Franken-oameni. Iar zona geme de asemenea specimene.

Femeia de la tejghea, o localnică lată în şolduri, care sigur nu beneficiase de tratamentul Reversibil, continua să vâre felii de şuncă în rulouri atât de proaspete, că am simțit mirosul lor, când am observat un al cincilea colonist care ne verifica.

Era o femeie, iar ea era cât se putea de ursuză. Avea părul strâns în codițe încâlcite. Nu arăta rău la față, pe care şi-o clătise cu apă în ultimele două zile. Atârnată pe spătarul scaunului ei, se vedea o jachetă din piele. În acele momente, era îmbrăcată cu un pulover de lână, fără nicio formă. Picioare lungi, în nişte pantaloni din tweed. Labele picioarelor vârâte în ghete cu catarame, proptite pe un scaun din plastic. Stătea la o masă mică, singură, în apropiere de fereastra care dădea roată unei părți a tejghelei. Avea în față un ceainic alb şi o ceaşcă de ceai verde. Alături de acestea, pe masă, se vedea un maldăr de copii ale unor pagini de ziar apărute în acea zi.

Femeia ne-a măsurat din cap până în picioare cu un aer lenevos, apoi şi-a îndreptat din nou privirea spre hârtiile ei. După ce ne-am aşezat la masa liberă de lângă ea, femeia nu ne-a mai acordat deloc atenție. Şi-a coborât picioarele de pe scaun şi s-a aplecat în față, către paginile tipărite. Am reuşit să îi percep mirosul. Am simțit o adiere de sudoare, lână şi ceva ce amintea de ceai.

Mi-am terminat sendvişul cu şuncă şi am început să beau a doua ceaşcă de cafea. Mă jucam cu proiectilul de arbaletă, răsucindu-l între degete. Discutam despre treaba pe care trebuia să o facem în acea zi, când am simțit privirea cuiva pe ceafă. M-am întors şi am văzut-o pe femeiuşcă uitându-se concentrată la mine, apoi spre mâinile mele. Ba nu, se uita chiar la ceea ce frământam în mâini. Apoi şi-a mutat privirea în altă parte. Şi-a pus jacheta cu câteva numere mai mare, şi-a luat geanta mare de umăr, s-a ridicat şi a ieşit din cafenea.

IV. AILISS

— Frumos fund, a zis Euan.

— Gata, băieți, am spus eu, după ce am urmărit-o cum iese, ar cam fi vremea să îi urmăm exemplul.

— Dar nu putem păşi la fel, a replicat Euan, dându-se din nou la mine.

Am dat aprobator din cap, ca să îi confirm că eram chit. Euan începuse deja să-şi ruleze țigara. Şi-a plimbat limba încoace şi încolo peste zona de lipire. Merita urmărit.

— Gata, mişcă-ți fundul, i-am spus. Poți merge ca veghetor, om de pază. Şi poți fuma cât pofteşti.

Nu eram convins că asta îmi convenea.

Şi, în timp ce înaintam pe stradă, am văzut-o pe fata din cafenea mergând încet pe marginea drumului. Geanta Tesco o apăsa într-o parte. Am încetinit camionul şi am coborât geamul de la cabină.

— Vrei să te ducem până undeva?

Fata a deschis gura şi a spus ceva. Din colțul ochiului am văzut două forme înaintând, întunecate şi ascuțite ca nişte săbii ninja. Imediat ce mi-am rotit capul ca să le

urmăresc, le-am văzut plutind pe deasupra brațului de mare la aproximativ douăzeci de metri înălțime. Sunetul avioanelor de vânătoare a bubuit pe deasupra noastră la un moment după ce acestea dispăruseră.

— Poftim? am făcut eu.

— Te-am întrebat unde mergi.

— Spre Strathcarron, i-am răspuns.

— Bine, a zis ea.

A traversat şoseaua şi a trecut prin faţa camionului. Murdo i-a deschis portiera şi s-a mutat, îngrămădindu-se pe locul din mijloc al banchetei. Fata a urcat şi s-a aşezat. Şi-a lăsat geanta jos, între ghete, şi a trântit portiera. Când s-a întors cu un zâmbet pe faţă şi cu o expresie de mulţumire, părul ei a fluturat, iar eu am reuşit să văd că nu avea un telefon fixat la ureche.

Am lăsat volanta motorului să mai muşte o dată şi am eliberat frâna. Apoi am alunecat afară din sat. Am aruncat o privire în lateral.

— Cum te cheamă? am întrebat-o.

— Ailiss, mi-a răspuns, privind înainte şi în jur, ca un copil aflat la etajul superior al unui autobuz.

— Pe mine mă cheamă Jase, am spus. Iar el este Murdo.

— Nu sunteți din locurile astea, a zis ea.

Mi-am dat seama că ea era din acele locuri. Accentul ei semăna puțin cu acela al lui Euan.

— Sunt din Glasgow, am zis eu. Murdo e din Stornoway.

— Oamenii autostrăzii vin din toate părțile, ne-a prevenit Murdo. Nici tu nu arăți ca o localnică.

— M-am născut în Strome, a spus ea. Şi a împuns cu degetul mare peste umăr. La opt kilometri în josul şoselei.

— O colonistă albă la a doua generație, a zis Murdo.

— Ştii cam multe despre mine, nu crezi? a spus ea.

— Mi se întâmplă, i-a răspuns Murdo. Tu ai…

Mi-am dat seama ce avea să spună în clipa următoare. M-am bucurat că eram suficient de aproape ca să îl îmboldesc binişor cu cotul în coaste.

— Ce e? a făcut el.

— Nu o sâcâi pe domnişoara, am zis eu.

— Făceam doar conversație cu ea.

— Bine, dar procedează altfel, am spus eu, rămânând cu ochii ațintiți asupra şoselei. Ailiss, îmi pare rău de toate astea.

Ea a făcut un semn nepăsător cu mâna.

— Nicio problemă. S-a întors spre Murdo. Ai dreptate, părinții mei erau din sud. Erau nişte oameni foarte obişnuiți, strângeau răşină de pin pentru aromaterapie…

Şi a continuat o vreme pe această temă.

Însă eu am văzut unde a dus mâna în timp ce vorbea, poate fără să-şi dea seama ce făcea. Mâna i-a mers spre genunchi, apoi s-a furişat spre partea de sus a ghetei.

— Stau dincolo de Strathcarron, a spus ea când eu am încetinit la intersecția cu drumul secundar.

— Foarte bine, am spus. O să te lăsăm la şantier. De acolo, va trebui să mergi pe jos sau să aştepți altă ocazie.

— O să merg pe jos, a zis ea.

— Înseamnă că nu e departe, da? a zis Murdo, încă iscodind-o.

— Nu e deloc departe, i-a răspuns ea. Undeva dincolo de Strathcarron.

Ei, eu ştiu cu certitudine că dincolo de Strathcarron nu există nimic. Nici la Strathcarron nu e nimic, în afara

fostei gări, a câtorva case părăsite şi a ruinelor unui restaurant. Iar pe dealurile din spate nu există decât pustiul. Era la fel chiar şi înainte de îngheț. Nu sunt nici oameni între acel loc şi Kintail. Şi, fiindcă veni vorba, nici animale. Ți-ar fi greu să găseşti până şi oi moarte cât să hrăneşti o cioară.

Mi-am ținut gura în legătură cu toate astea, şi m-am uitat insistent la Murdo, sugerându-i să procedeze la fel.

Am traversat podul peste Carron şi am oprit puțin înainte de capătul drumului ce ducea la şantier, la două sau trei sute de metri depărtare de fosta gară.

— Mulțumesc, a spus Ailiss.

A sărit din cabină, şi-a tras geanta după ea, a fluturat mâna drept salut şi, după ce a închis portiera, a pornit pe drum. Capătul brațului de mare era în dreapta ei, iar şantierul, în stânga. Nu s-a uitat nici într-o parte, nici în cealaltă, dar nici în urmă.

— Ei, bravo, a spus Euan când a coborât din postul de observație pe scara camionului, uite o fată care nu se teme de bandiți.

Eu şi Murdo am râs.

— Ce e? s-a mirat Euan.

Mi-a întins puşca pe geamul cabinei. Am prins-o în rastelul din spatele banchetei.

— E înarmată, am spus eu. Cel puțin cu şiş, dar poate că avea şi pistol. Şi locuieşte pe dealuri, dincolo de Strathcarron. Am făcut semn către lanțul de dealuri din fața noastră.

— Şi în geanta aceea nu avea hrană, a spus Murdo, decât nişte zahăr şi un pachet de biscuiți. Era plină cu alte chestii, baterii şi dezinfectante.

— Şi ce înseamnă asta? a întrebat Euan.

Am repornit motorul, am întors pe podețul acoperit de pământ şi am pornit spre şantier. Când agentul de pază a fluturat un scanner spre noi, am aruncat o privire pe drum ca să văd dacă venea vreo maşină. Nu era niciuna. Fata ajunsese deja la două sute de metri depărtare, şi mergea iute.

— E bandit, am spus eu.

V. LUCRUL PE ŞANTIER

Aduseserăm cu noi un excavator Caterpillar, care se afla în bena camionului. Coborârea lui a fost anevoioasă. Cu mănuşile noastre groase ne-a venit greu să manevrăm lanțurile, dar erau prea reci ca să le atingem cu degetele goale. Lacătele masive şi brățările erau înghețate bocnă. A trebuit să le batem îndelung cu un ciocan ca să le slăbim. Rampele de coborâre înțepeniseră. Am fost nevoiți să topim gheața de pe ele cu o lampă cu gaz, după care Euan a condus excavatorul până pe sol. Tocmai trecuse cu şenilele dincolo de marginea platformei şi înainta foarte încet, aşteptând ca maşinăria să se încline pe panta rampelor, când am văzut un nor negru spre vest. Departe, în josul brațului de mare. Până când excavatorul a ajuns pe sol, Lochcarron nu se mai vedea.

Am privit în jur. Era ciudat să stai scăldat în razele puternice ale soarelui şi să vezi norul acela înaintând ca un zid. Pe toată întinderea şantierului – erau cam douăzeci de oameni care lucrau acolo – lumea răcnea, trăgând prelate peste echipamente, oprind aparatura şi fugind să-şi caute adăpost. Doar agenții de pază şi-au păstrat calmul. Armurile lor erau prea rezistente ca să sufere din cauza unei furtuni.

— E vremea s-o ştergem, băieți, am zis eu.

Euan a sărit din cabina excavatorului şi a încuiat portiera. Murdo şi-a tras gluga pufoaicei peste cap şi s-a îndreptat spre cel mai apropiat hangar. Pe rând, am ridicat cu greutate cele două scânduri ale rampei până în bena camionului şi am ridicat oblonul, după care l-am asigurat cu bolțuri.

Am auzit un şuierat venind dinspre marea aflată la aproape două sute de metri depărtare.

Am alergat după Euan către uşa în dreptul căreia Murdo stătea între alți oameni, privind dincolo de noi şi făcând semne cu mâna. Chemându-ne, îndemnându-ne să ne grăbim. O rafală de vânt ne-a împins ca o mână gigantică lăsată pe spinările noastre. Şuieratul a devenit un muget bubuitor. Am reuşit să pătrundem la adăpost când grindina de mărimea mingilor de golf a început să lovească asfaltul. Bilele de gheață se izbeau atât de tare de sol încât se sfărâmau. Am simțit o arsură pe față şi mi-am acoperit ochii. Ne-am retras cu toții mai în interior, lipindu-ne de maşini, scule şi colaci de țeavă.

Vreme de zece minute s-a instalat un întuneric dens ca noaptea. Treptat, pământul din fața noastră a devenit alb. Grindina bubuia pe acoperiş. Vedeam cum cristalele ricoşau din ferestrele laterale ale depoului, şi m-am întrebat cum de nu plesneau. Apoi m-am gândit că probabil erau făcute din geam călit, la fel ca şi parbrizul camionului şi geamurile de la cabina excavatorului. Asta m-a trimis cu gândul la altceva, dar nu am reuşit să identific precis acest ceva. În zgomotul acela abia dacă reuşeai să gândeşti limpede.

Apoi ploaia cu grindină a încetat la fel de brusc precum începuse. Cerul a rămas acoperit, şi vântul bătea cu putere, însă valul de ploaie urcase pe valea

îngustă. Am mers afară, iar bucățile de gheață au scrâşnit sub tălpile ghetelor noastre.

— Chiar avea nevoie pământul de aşa ceva, a spus Euan.

— Da, asta o să facă bine la recoltă, a zis Murdo.

— Da, adevărat, însămânțările de primăvară au nevoie de apă, am spus eu.

Am continuat discuția asta de fermieri până când a încetat să mai fie distractivă. Asta nu a durat mult.

Am pornit în frunte şi ne-am îndreptat spre domul galben unde se afla biroul de şantier. Când am intrat tropăind, o fetişcană localnică s-a uitat la noi dinapoia mesei ei de lucru.

— Inginerul de şantier? am întrebat eu.

— Se întoarce imediat, a zis ea.

— Bine, am spus.

Degetele ei se mişcau pe tastatură, însă urmărea ştirile. Acestea se derulau pe un ecran fixat pe perete, alături de un calendar. Martie era o fată în pielea goală stând pe o stâncă udă, într-un loc unde era cald. Aprilie era pesemne o fată fierbinte şezând pe o stâncă dezgolită, într-un loc umed. Pe ecran, ştirea de senzație era că un oraş siberian se scufundase doi metri într-o singură noapte. Acolo se topesc toate, iar noi înghețăm. Copii ruşi, purtând uniforme militare, ajutau oamenii să urce în camioane lungi, cu roți mari şi late. Restul ştirilor erau cele obişnuite. Camion-capcană în Teheran. O ambuscadă la Kabul.

— Bodach a cam avut de lucru, a spus Euan.

Bodach – bătrânul – este numele dat de localnici lui Osama bin Laden. Nimeni nu ştie dacă mai trăieşte sau nu. Poate că se bucură de tratamentul Reversibil, dar nu desfăşoară o activitate sănătoasă. Filmulețele în care

manifestă o bucurie răutăcioasă încă apar când şi când. Dar asta nu dovedeşte nimic. Ai putea spune acelaşi lucru şi despre Mick Jagger.

Un bărbat în costum şi purtând cizme de cauciuc a intrat grăbit, având aspectul cuiva care tocmai a fost plecat să urineze. Cureaua era mai strânsă cu o gaură decât ar fi trebuit peste burta lui mare, iar părul rărit stătea lipit de țeastă după cei peste douăzeci de ani în care purtase cască de protecție. Avea obrajii îmbujorați, sprâncene nisipii şi ochi albaştri foarte pătrunzători.

— Liam Morrison, a zis el şi ne-a întins mâna.

— Am adus excavatorul, am spus eu, după ce ne-am prezentat.

— Bine, a încuviințat. S-a dus până la birou şi a ridicat o filă. Planul, Kelly?

— E pe aici, pe undeva, a zis ea. L-am găsit.

Lângă peretele curbat a bâzâit o imprimantă. Kelly s-a ridicat şi a revenit cu un metru de hârtie. Liam s-a uitat în jur, căutând un loc pe care să îl desfăşoare, apoi l-a ridicat, lipindu-l de perete.

— Asta e linia şanțului. Este marcată deja pe sol. De la râu până la gară. Stâlpi galbeni şi sârmă verde, să nu uitați. Cea roşie este pentru conducta de canalizare.

Ne-am uitat la desen şi ne-am vârât bine în cap cele spuse de el.

— Bun, am încheiat eu.

— Mai bine luați desenul, ne-a sfătuit Liam. Să nu-l udați.

Am izbucnit cu toții în râs, iar Liam a dat din cap, după care am ieşit.

— Auzi, să nu-l udăm, a mormăit Euan.

— După ce a făcut pipi... am spus eu. Dar ca şef e politicos.

— Şi-a permis şi el o glumă nevinovată, a spus Murdo.

Lipsa de apă era ceea ce ne adusese în acel loc. Furtuna însoțită de grindină era modalitatea obişnuită în care apa cădea din cer prin această zonă. Şi nici asta nu e în cantități prea mari, nici nu plouă, nici nu ninge prea mult. Când cade, ploaia vine în rafale grele care se transformă în viituri. Zăpada care cade, atât cât cade, se depune pe culmile dealurilor şi nu se topeşte suficient de repede. Zona Highlands suferă de secetă. De aceea hidrocentralele care au ținut luminile aprinse pe vremuri nu primesc suficientă apă pentru a funcționa. Energia eoliană s-a dovedit a fi o iluzie, deoarece vremea a cam luat-o razna. Fie este perfect calmă, astfel că elicele nu se rotesc deloc, fie este atât de furtunoasă, încât pilonii sunt doborâți la pământ.

Şi iată-ne urcând în cabina excavatorului şi pregătindu-ne să săpăm un şanț prin care să poată trece un cablu. Un capăt al cablului era înfăşurat pe malul râului Carron. Restul lui mergea de-a lungul albiei râului şi traversa zona de maree şi fundul brațului de mare. Adică de la noua centrală nucleară de pe o insulă micuță, situată între gura brațului de mare Carron şi insula Skye. Insulița se numeşte Eilean Mor, ceea ce înseamnă Insula Mare. Centrala electrică a fost construită acolo pentru că insula este nelocuită, astfel că nu are cine să se plângă, dar şi pentru că este uşor de asigurat paza. În îngusta strâmtoare Skye, există suficienți militari şi destul armament să-l sperii chiar şi pe Bodach.

Prima parte a sarcinii noastre este de a săpa un şanț de la Carron până în spatele gării. Calea ferată era o rută gata realizată, care traversa ținutul până la Loch

Luichart. La Loch Luichart, cam la douăzeci de kilometri în interiorul continentului, era una dintre centralele hidroelectrice uscate despre care vă spuneam. Cineva a decis că acesta trebuia să fie locul pe unde să se transmită energia în rețea. Poseda toate echipamentele necesare, dar stăteau nefolosite.

Trenurile nu mai circulă pe linia Kyle – sunt prea multe alunecări de teren – astfel că şinele erau libere pentru transportul echipamentului greu. Acesta urma să vină dintr-o zi în alta de la Inverness. Apoi va porni încet înapoi, săpând un şanț de-a lungul căii ferate în timp ce se retrage. Acelaşi procedeu ingenios se va folosi pentru aşezarea cablului. Noi nu trebuia decât să mergem fără grabă din urmă, să acoperim la loc şanțul şi să aşezăm plăci de protecție prefabricate din beton pe porțiunile unde cablul trebuia să traverseze zone stâncoase.

Totul era cât se putea de clar. Însă mai întâi trebuia să săpăm şanțul pe o distanță de două sute de metri, într-un sol care era pe cale să înghețe, devenind tare ca piatra. Avea să ajungă teren permanent înghețat în curând. Iar după aceea, teren mlăştinos, dacă Alaska şi Siberia puteau fi luate drept modele. Însă aceasta avea să fie o problemă abia peste ceva vreme..

Liam Morrison îşi făcuse treaba cu teodolitul şi cu instrumentul de trasare cu laser. Cei doi asistenți ai lui (mi-am dat seama de asta după numele de pe desen) îşi făcuseră şi ei treaba cu jaloane şi sârmă. Linia pe care o trasaseră şi care trebuia urmată de şanț se întindea de la malul stâng al râului Carron până la est de gară. Simplu.

Singurele instrucțiuni primite erau să săpăm până la adâncimea de un metru pe tot parcursul. După ce Murdo a manevrat excavatorul spre malul râului, am

aliniat maşina şi eram pregătiți să ne apucăm de treabă. Doar un semnal, şi gata.

Nici nu se putea ceva mai simplu.

VI. BILEȚELE DE AMENINȚARE

Maşinăria noastră era atât de nouă, încât se vedea că vopseaua galbenă şi neagră încă nu apucase să se prăfuiască. Era un model nou şi perfecționat. Avea un troliu mare cu lanț. La cupa de săpat avea anexată şi o foreză. Alături de foreză exista şi duza unei suflante de aer cald, alimentată de la motor, pentru înmuierea solului înghețat.

Şi atunci, eu ce căutam în şanț cu un târnăcop, o lopată şi răngi? De ce făcusem doar cincizeci de metri spre sfârşitul celei de-a doua zile de la sosire?

Am pus aceste întrebări pe un ton nu tocmai politicos.

— Trăim în Era Glaciară, omule, mi-a explicat Euan, proptindu-se în coada lopeții, ținând un lanț, fumând o țigară şi dând sfaturi de sus. Când s-au retras, ghețarii au lăsat în urma lor o sumedenie de bolovani.

— În ritmul ăsta, am spus eu, vârând un capăt al răngii sub unul dintre numiții bolovani, vor fi tot aici când se întorc ghețarii.

— Atunci nu mai avem mult de aşteptat, a spus Murdo, dinapoia manetelor de comandă din cabina excavatorului.

— Mai bine mi-ai da cablurile flexibile, am zis eu.

Cu un zuruit, Euan a azvârlit cablul în jos. La capătul lui se găsea un mănunchi din cabluri confecționate din nu ştiu ce carbon ciudat şi special. Acelea erau flexibilele. Dacă întindeai două dintre aceste cabluri, le

înfăşurai în jurul vreunui obiect, apoi împreunai capetele, acestea se răsuceau ca nişte şerpi şi formau un nod. Aceasta era rezolvarea pentru problemele pe care le întâmpinam în acele momente: bolovani prinşi în adâncime. (Dar şi cioturi de copaci, automobile îngropate şi altele asemenea.)

Necazul era că trebuia să creezi suficient spațiu liber în jurul obstacolului, ca să le poți înnoda. M-am opintit în rangă. Bolovanul s-a clintit câțiva centimetri. Solul care se dovedise dur chiar şi pentru freză pentru a fi sfărâmat s-a fărâmițat brusc şi a alunecat în golul creat. Acesta s-a umplut complet. M-am opintit încă o dată. Ştiam că treaba putea fi dusă până la capăt. Deja reuşisem asta de vreo douăzeci de ori. Pe câmpia aceea, oamenii cultivaseră ovăz, cartofi şi napi vreme de sute de ani. Era de crezut că ei scăpaseră de toți acei bolovani. Se părea că îi scoseseră doar de la adâncimea la care ajungea lama plugului, ceea ce însemna, nu un metru, şi nici măcar jumătate de metru.

— De ce nu săpați şanțul pe după bolovanii ăştia? întrebase Liam, mişcându-şi mâna ca să sugereze înaintarea sinuoasă a unui peşte.

— Păi, ştii ce vom descoperi dacă am proceda astfel?

— Alți bolovani?

— Ai priceput bine.

— A, în fine. Continuați, domnilor.

Aşa se face că am continuat. La al doilea efort asupra răngii, am reuşit să urnesc din nou bolovanul. Am văzut spațiul negru care a apărut sub el.

— Ajută-ne, am zis.

Euan şi-a părăsit postul de lucru şi a sărit în şanț, după care a înfăşurat o pereche de cabluri flexibile în jurul bolovanului. Capetele se înnodau singure. În

acelaşi timp, fâşii adezive minuscule ieşeau din cablu şi se lipeau de piatră ca nişte fire de iederă. Am lăsat ranga să se aşeze la loc. Ne-am îndreptat de spate şi am privit la ea preț de o clipă.

— Nu va ține, am zis eu. E prea aproape de partea de sus.

Euan a întins încă cinci cabluri flexibile peste suprafața liberă, după care a tras de lanț.

— Se vor lipi ca brațele unei caracatițe de o mască de față, a susținut el.

— Bine, atunci eu nu mai stau pe aici, am spus.

Ne-am chinuit să ieşim din şanț, ne-am tras înapoi, ca să ne ferim de orice pericol, apoi i-am făcut semn lui Murdo că putea acționa.

Troliul a scos un scheunat. Lanțul s-a întins. Tensiunea a crescut. Lanțul şi cablurile flexibile au țâşnit prin aer ca nişte bice demente şi au plesnit când au lovit cabina excavatorului.

— Cam asta a fost treaba, a spus Euan. Mai facem o încercare?

Am privit împrejur. Soarele era în spatele Atlanticului. Spre răsărit, cerul roz decupa fața unui uriaş de pe munte. Acela căruia localnicii îi spuneau Nasul lui Wellington.

— Hai să încheiem ziua de muncă aici, am propus eu.

Ne-am spălat, apoi am mâncat câte ceva la cantină. După aceea am reuşit să profităm de un „ia-mă, nene” din partea unui student irakian refugiat care lucra acolo şi ținea tare mult să-şi facă prieteni. Slavă cerului pentru prezența unui musulman acolo. În fine, musulmani de treabă, dacă înțelegeți ce vreau să spun. Ei nu au motive să se plângă dacă trebuie să şofeze de la vreun bar până acasă. Am oferit primul rând şi am

comandat un suc de portocale pentru tânărul Farhad şi câte ceva jumi-juma pentru mine şi băieți. Sticlele de whisky aveau pe ele etichete care arătau boala de ficat a acelei luni. Iar pe suporturile pentru paharele de bere erau prezentate o largă varietate de răni înregistrate în accidente de circulație. Barul fusese construit într-o seră. Ferestrele lui mari fuseseră acoperite de multă vreme cu spumă izolatoare. Asta arăta că proprietarii erau ori prea meschini, ori prea săraci pentru a dubla geamurile. De aceea lumina era gălbuie. Înăuntru se aflau în jur de douăzeci de persoane, obişnuitul amestec de localnici amatori de băutură şi de oaspeți ceva mai puțin amețiți. Vreo două echipe de oameni de pe şantier. Mai toți muncitorii care lucrau pe şantier preferau să bea în locurile de cazare. Nu am văzut niciun detector de fum conectat la cea mai apropiată secție de poliție, asta a fost prima constatare. O atmosferă bună din toate punctele de vedere, aşa se putea afirma. După prima noastră noapte petrecută acolo, oamenii încetaseră să se mai holbeze după noi. Cât am mers cu tava spre masa noastră, m-am uitat dur la ei.

— Cauți pe cineva? m-a întrebat Euan.

— Îi duce dorul banditei lui, a spus Murdo.

Era adevărat, însă am respins ideea. Descoperisem că Ailiss mă obseda de câteva zile. Stătusem cu ochii în patru, dar nu o zărisem nici pe şosea, nici în sat.

— Voiam să-ți pun o întrebare, a spus Euan. De ce ai zis că este banditā?

Farhad s-a arătat îngrijorat.

— Aveți bandiți prin zonă?

— Doar câțiva rebeli pe dealuri, a spus Murdo.

— Nu-l induceți în eroare pe băiat, am zis eu, apoi m-am întors spre Farhad. Nu seamănă cu teroriştii kurzi

sau cu ce mai ştii tu. Aici vorbim de grupuri restrânse de tineri care trăiesc sus pe munte. Se autodenumesc colonişti ai noului secol. Unii dintre ei se ocupă de furturi, dar mărunte. Rareori se întâmplă ca ei să surprindă vreun camion de aprovizionare pe un drum nu prea circulat. Tocmai de aceea sunt numiți bandiți.

— Dar de ce fac aşa ceva? a întrebat Farhad.

Am ridicat din umeri.

— Ca să facă rost de mâncare.

— Nu, voiam să ştiu de ce trăiesc în munți.

— Ca să scape de... am făcut un gest larg – de toate astea.

Nu ştiam precis ce voiam să sugerez şi nici spre ce făcusem semn cu mâna. Era vorba de anunțurile de avertizare, de detectoarele de fum şi de camerele cu circuit închis. Ori mă refeream la localnicii care beau la greu, dar şi la nou-veniții cu atitudini degajate. Ori poate făceam referire la televizorul care clipea undeva şi la aerul apăsător din acel loc, mirosind a sudoare, parfumuri ieftine, mâncare şi băutură. La lumina gălbuie şi la ferestrele acoperite cu pături. La toate astea şi la marele rahat care spunea că noi suntem nişte „întârziați”.

Farhad s-a arătat totuşi nelămurit.

— E vorba de imoralitate?

— Da, de asta este vorba, a spus Murdo. De imoralitate şi de beție.

La ora închiderii, am păşit afară, în noaptea întunecată, luminată doar de cerul plin de stele. Acestea nu erau concurate aici de luminile publice. Dinspre dealurile de la sud, peste brațul de mare, a răsărit o scânteiere care a urcat cu repeziciune pe cer. Ajunsă

aproape deasupra capetelor noastre, s-a iluminat orbitor preț de o secundă sau două, apoi s-a stins.

— Ce a fost asta? am întrebat eu.

— Stația Spațială, a zis Murdo.

— Dar a fost abandonată, am spus.

— Da, a confirmat Murdo, dar a rămas acolo.

— Înainte de război, chinezii au trimis oameni pe Marte, a spus Euan.

— Doi bărbați şi o femeie, a zis Farhad, deschizând uşa furgonetei.

— Poate că au rămas acolo, a spus Murdo.

— Mda, am zis eu. Cu un letcon şi o maşină de cusut. Ca să facă mărfuri pe care să ni le vândă după război.

— După război, a spus Euan batjocoritor.

— În copilărie, a zis Murdo, i-am auzit pe mulți vorbind aşa.

Când ne-am întors pe şantier, m-am oprit la computer şi am făcut cerere pentru o zi liberă. Nu avea să se întâmple nimic până duminică, de aceea voiam să hoinăresc.

VII. DEALURILE ÎNTUNECATE

Şantierul a fost tăcut duminică, deşi am îndoieli că s-au dus mulți oameni la biserică. Dimineața, când am ieşit pe poartă, vremea era frumoasă şi rece. Cer albastru, la fel şi apa brațului de mare. Un calm plat. Prin cap se fugăreau un vers sau două dintr-un vechi cântec de-al tatei: *Du-mă înapoi spre dealurile întunecate, dealurile întunecate din...*

Dealurile întunecate din Lochcarron. A, da.

Degetele mele se jucau cu săgeata de arbaletă, aflată încă în adâncul buzunarului de la hanorac, scoțând

clinchete când se lovea de nişte mărunțiş şi un briceag. O pisică a pufăit spre mine de la fereastra goală a vechii gări, iar asta m-a făcut să tresar. Dincolo de toate celelalte mirosuri emanate de ruine – cenuşă umedă, urină de motan, mucegai şi bălării – persista o adiere vagă de dezinfectant. Lăsată de folosirea unui produs, Jeyes Fluid, care pătrunsese bine în scândurile podelei. Asta mi-a adus aminte de coridoarele şcolii şi de birourile autostrăzii.

Am traversat şinele ruginite şi am găsit o poartă căzută între stâlpii de gard deplasați din loc. O cărare acoperită de buruieni ducea spre dealuri. Am urmat-o. M-am bucurat că aveam ghete înalte. Iarba ascundea pietre alunecoase care mi-ar fi putut provoca o entorsă fără nicio problemă dacă aş fi călcat prost. Pe pantele de la poale am văzut câțiva iepuri şi, ici şi colo, câte o turmă de oi care se sălbăticiseră. Aceste oi sălbatice arătau iuți şi fioroase, având blana lungă şi picioare asemenea. Nu arătau nicidecum a oi de fermă. Evoluția există, dom'le, indiferent ce ar spune yankeii. Fiecare turmă era păzită de un berbec cu fața neagră şi ochi gălbui, care nu mă scăpa din ochi cât treceam prin dreptul oilor. Mă simțeam ca şi cum aş fi fost urmărit de satana.

Când şi când, mă uitam înapoi, ca să admir peisajul. După o vreme, curbura dealului a ascuns brațul de mare. Ajunsesem deasupra liniei zăpezii, într-o lume în care predominau negrul şi albul. Gheață, zăpadă veche şi teren pârjolit. Doar unele locuri aveau culoare. Licheni oranj pe pietre, ca nişte vopsea împrăştiată. Câteva mlădițe verzi pe o porțiune caldă, care beneficia de soare mai toată ziua, unde apa picura din țurțuri pe smocurile cafenii de iarbă moartă.

Pe la ora zece am trecut pe lângă două lacuri minuscule, înghețate, şi mergeam de-a lungul unei văi mici şi înguste. Dealurile mai înalte dominau orizontul din fața mea. Locul acela se numea Pădurea Attadale. Ca mai toate locurile numite păduri din Highlands, nici acesta nu avea copaci. Nimic nu creşte mai înalt decât iarba neagră. Poteca fusese năpădită, devenind doar o dâră făcută probabil de oi. Dar la acea înălțime nu erau oi, şi drumul acela fusese călcat nu cu multă vreme în urmă. Iar asta însemna oameni. Se putea spune că eram pe calea cea bună.

Nu mă îngrijorau lupii sau urşii. De-a lungul văii ceva mai mari, aceştia puteau crea probleme, dar nu aici. În niciun caz în pustietatea aceea. Chiar dacă Attadale şi Glen Affric, aflată ceva mai la sud, se numărau printre locurile unde acele animale fuseseră readuse cu ani în urmă. Pe atunci, cam în acelaşi timp cu ideea energiei eoliene, acțiunea impresionase. Dar dăduse greş din acelaşi motiv. Schimbările climatice. Toată lumea crede că în Highlands sunt lupi, dar ei se află la sud, şi sunt o pacoste acolo. La Glasgow au ajuns să viețuiască pe lângă pubelele de gunoi.

Am continuat să urc. După un timp, am început să descopăr indicii care confirmau că potecuța aceea era făcută de oameni. Cum ar fi o scândură mânjită cu smoală, care reprezenta o treaptă pe pantă. Pietre stivuite într-o parte a potecii pentru a alcătui un zid scund, sau răspândite pe o distanță de un metru sau doi, fiind plăcute sub tălpi.

Un firicel de fum păta cerul în fața mea. Am adulmecat aerul şi am prins miros de lemn ars şi o substanță chimică bizară.

Am urcat o pantă care dădea spre o adâncitură străjuită de un deal înalt şi povârnit. M-am oprit şi am privit cu mirare.

La fundul adânciturii era un lac îngheţat, lat de câţiva metri şi lung de aproape o sută de metri. De-a lungul lui se înşirau câteva clădiri scunde. Cea mai apropiată semăna cu o casă veche şi întunecată, cu ziduri construite din pietre, fără mortar. Peste acoperişul înclinat era aşezată o prelată ce înmagazina energia solară. Iar prelata era asigurată cu bolovani care atârnau legaţi de frânghii la colţuri. Fumul ieşea din hornul acelei case. Următoarea clădire era o seră lungă. Apoi încă o casă închisă la culoare, şi o altă seră. În spatele lor se vedeau câteva magazii, cu ziduri din piatră şi acoperişuri din pământ cu iarbă, şi acestea având prelate energetice. Alte asemenea prelate erau aşezate pe acoperişurile adăposturilor pentru păsări. Două capre slăbănoage erau legate undeva pe panta dealului şi păşteau.

Abia am apucat să văd toate acestea când am auzit un zbârnâit foarte rapid şi un declic puternic. Ceva s-a mişcat la marginea câmpului meu vizual şi m-am întors. Un puşti apăruse din spatele unui bolovan. Mă ţintea cu o arbaletă.

Am dus braţele în lateral, îndepărtându-le de corp.

— Lasă aia jos, am spus eu.

A continuat să ţină arma aţintită spre mine. Îi cam tremura mâna, dar nu îndeajuns ca să-l atac. A vârât mâna rămasă liberă în interiorul hanoracului – ceva încropit din blănuri şi materiale sintetice – şi a scos un fluier. A suflat cu putere în el. Ţiuitura mi-a răsunat în ureche chiar şi după ce s-a stins ecoul stârnit de dealuri.

— Să nu încerci vreo şmecherie, a zis el, străduindu-se să pară dur.

Asta nu a făcut ca glasul să-i sune mai puțin piţigăiat.

— Pentru asta aş putea să-ți dau o săgeată de rezervă, am spus eu.

S-au auzit zgomote de uşi trântite şi din clădiri au apărut în goană câțiva oameni. Am surprins nişte mişcări bruşte pe panta dealului, doar nişte puncte negre care apăreau şi dispăreau.

Trei oameni au venit repede pe potecă şi s-au oprit în spatele băiatului. Doi tipi bărboşi şi Ailiss.

— Bună, Ailiss, am spus.

— Îl cunoşti pe individul ăsta? a întrebat-o bărbosul numărul unu.

Nu părea prea încântat.

— L-am cunoscut recent, a spus ea. Şi s-a încruntat spre mine. Jase?

— Eu sunt, am confirmat.

— E unul dintre „întârziați”, a spus ea.

— Ce te aduce aici? a întrebat bărbosul numărul doi. Avea accent britanic.

Am ridicat din umeri.

— Am ieşit la plimbare. Am zi liberă.

— Sabatul, a spus Ailiss, ca şi cum şi-ar fi amintit ceva amuzant. Ei bine, nu-i nimic rău în asta.

— Vrei să-i zici puştiului să nu mai țină arma îndreptată spre mine?

— Da, a spus ea. Bagă arma la loc, Nichol.

Puştiul s-a strâmbat, dar a ascultat-o. A coborât arbaleta şi i-a slăbit coarda.

— Nu faci bine, am zis. Nu-i poți amenința pe toți cei care se plimbă pe aici.

— Nu amenințăm pe nimeni, a spus Ailiss. Asta, în mod obişnuit. Doar că acum suntem puțin cam agitați.

— Da, poți s-o mai spui o dată, am zis. Nu aveam habar de ce oamenii aceia ar trebui să fie agitați. În fine, nu-mi place să fiu amenințat.

— Am crezut că erai bandit, a spus Nichol. Ori zombi, refugiat sau soldat.

Bărbosul numărul unu a părut încurcat.

— Copiii învață tot felul de lucruri, a spus el.

— Vino în casă la un ceai, mi-a propus Ailiss.

Am bănuit că încercau să repare primirea atât de nefericită.

— Mulțumesc, am spus. Mi-ar prinde bine un ceai.

Puştiul a mers alături de mine pe potecă.

— Ce fel de nume e ăsta, Jase? a întrebat el.

— E o prescurtare.

— Poftim?

— Jason, am zis.

— Nu sună rău.

— E ca şi cum al doilea nume ți-ar fi Mason.

— Jason Mason, Jason Mason, a intonat el.

— Nu aşa de tare, am zis.

— Cum îmi plăteşti tăcerea? a întrebat el fălos.

— Te-ai uitat prea mult la televizor, da?

— Nu mă uit la televizor, a spus el. Însă citesc mult.

Am scos săgeata de arbaletă din buzunar şi am fluturat-o în fața lui.

— Dacă-ți dau asta te linişteşti?

— Da, sigur.

I-am întins-o.

— Mulțumesc, a spus el. A ridicat-o în aer şi a pornit țopăind şi strigând: Uite ce-am căpătat de la Jason Mason!

Copii.

VIII. LOCUL VERDE

Puştiul s-a întors şi a pornit sprinţar în susul pantei de unde apăruse, făcându-mi din mers un semn de salut cu capul. Cei doi bărbaţi şi Ailiss m-au condus spre uşa primei case. Am intrat aplecându-ne de mijloc, pentru că uşa era scundă. În vatră ardeau scânduri rupte şi alte resturi de lemne. Unele bucăţi aveau pe ele urme de vopsea sau de tencuială. Asta dădea acel miros de substanţe chimice. Însă focul era vesel şi pe plită se vedea un ceainic. Am preferat ceai negru şi tare, cu zahăr. Nu mi-a oferit nimeni vreo prăjiturică, şi nici n-am cerut. Bărboşii mi-au spus cum îi chema. Martin şi Angus. Am bănuit că depăşiseră douăzeci de ani şi m-am întrebat cum de nu fuseseră recrutaţi. Arătau şi păreau suficient de inteligenţi ca să intre în armată. Nu i-am întrebat nimic în privinţa asta. Becul care atârna din tavan nu ardea, astfel că toată lumina dinăuntru venea pe fereastră. Mobilierul era alcătuit din nişte fotolii deformate şi rupte şi o canapea deşelată, plus o servantă şi un dulap. Pe podea, covoare şi carpete stăteau în strat gros, iar altele erau bătute în cuie pe pereţi. Pe covoarele prinse pe pereţi se vedeau fotografii, extrase din ziare şi cărţi poştale. O mulţime de fotografii arătau ca şi cum ar fi fost imprimate de pe Net. Peisaje luxuriante, pline de verdeaţă – cum să spun, cam istorice. Copaci şi flori, păsări şi albine. De trei cuie bătute în perete erau agăţate trei arbalete, ceva mai sus o puşcă, apoi două puşti cu aer comprimat. Cutii de metal cu proiectile şi săgeţi, dar şi o cutie cu cartuşe pe un raft. Cutia era cafenie şi ceruită şi capacul avea un

desen ce sugera vechimea. Toate proveneau din perioada dinainte de interzicerea folosirii lor, am bănuit. Cu certitudine nu erau furate de la armurierii autostrăzii sau de la polițiști.

Nu am zărit vreun televizor, aşa cum spusese şi copilul. Şi nici măcar Internet wireless. Însă de fiecare perete stăteau proptite maldăre de cărți, pe hârtie. Puteai crede că făceau parte din sistemul de izolație termică.

O bucătărie ceva mai răcoroasă în partea din spate a casei. Țevile de apă erau căptuşite cu bucăți de covor sau cu sârmă. De chiuvetă stăteau rezemate un târnăcop ruginit, o lopată şi o sapă. Pe perete era aninată o seceră. Am arătat spre ea.

— La ce vă foloseşte asta?

Ailiss s-a uitat spre obiect.

— A, la seceră te refereai. A zâmbit. Va avea rostul ei. Vom avea din nou recolte. Ovăzul este rezistent. Am văzut o parcelă sau două cu ovăz sălbăticit pe drumul spre Ardaneaskan.

— Ailiss este optimistă, a spus bărbosul numărul unu, adică englezul. Părea iritat dintr-un anumit motiv. A ridicat din umeri. Am găsit-o, atâta tot. Ailiss crede că o va folosi cândva.

Ailiss i-a aruncat o privire ce sugera că mai găsise o utilizare pentru seceră. Însă după aceea, s-au uitat unul la altul, apoi la mine şi au surâs ca mormonii.

— Ailiss, faci tu pe gazda bună? a zis Angus, tipul care era scoțian. Eu şi Martin trebuie să ne întoarcem la treabă. Ne întâlnim la capătul celălalt.

— Pe curând, băieți, a spus Ailiss.

Şi-au tras fermoarele hanoracelor şi glugile şi au ieşit pe uşă. Eu mi-am golit cana de ceai.

— Ei, şi acum, a început Ailiss, părând puțin stânjenită, să fac pe gazda bună, Jason Mason.

— Jase, am corectat-o eu.

— Cum vrei, a zis ea.

M-a scos afară pe uşa din dos. Spatele casei era săpat în coasta dealului. Aillis s-a întors spre stânga şi m-a condus de-a lungul unui şanț zidit, prin dreptul unei afumători care mirosea a ceva ce nu era doar carne.

— Brânză de capră, m-a informat Aillis, când m-a văzut strâmbând din nas.

— Voi ați construit toate astea? am întrebat-o.

Ea aruncat o privire în urmă.

— Doar serele. Nu şi casele. Când le-am găsit, ele aveau doar zidurile întregi, pricepi?

— Şi câți locuiți aici?

De data aceasta nu s-a mai uitat înapoi.

— Nu-ți pot spune.

— Mi-ai spus deja.

Ea a râs. Fără nicio explicație.

Însă mi-a arătat totul. În seră creşteau roşii şi alte legume, iar între şiruri erau verdețuri aromatice. Apa picura din țevi peste tot, încălzită de soare şi de energia solară. Existau chiar şi câțiva metri pătrați de cartofi. Îngrăşământul venea de la iepurii şi caprele din adăposturile aflate în spate. Alte feluri de carne – căprioară şi de oaie de la animalele sălbăticite – atârnau la rece în afumătoare sau se murau în butoaie cu sare. În cea de-a doua casă i-am cunoscut pe părinții lui Nichol, care coseau pieile de animale cu ață pescărească folosind o maşină de cusut cu pedală. Aceştia s-au mulțumit să ridice ochii spre noi, fără a spune prea multe. Cât am fost condus peste tot, am văzut probabil vreo alți şase oameni venind dinspre dealuri sau

îndreptându-se către ele, unii cu lemne, alții aducând iepuri vânați. Aproape toți, fără excepție, nu au făcut altceva decât să se uite încruntați la mine.

— Cred că geamul acela călit v-a costat o avere, am spus când am ajuns în cea de-a doua seră.

— Am luat geamurile de la casele abandonate, a spus Aillis.

Aşa cum bănuisem de mult.

— Diamantele de tăiat sticla sunt lucruri folositoare, am spus. Iar casele părăsite reprezintă ascunzători utile.

— A, deci ai văzut asta?

— Da, pe drumul de la Dingwall. Cum ați adus carnea până aici?

Ea a ridicat din umeri.

— Am împrumutat o maşină.

— Da, ați împrumutat o maşină.

Nu am comentat.

— Nu, serios a fost împrumutată, a întărit ea. Am făcut asta cu alți colonişti din Black Isle.

Stătea foarte aproape de mine, iar mirosul ei straniu şi sărat se amestecase cu acela de aer proaspăt emanat de pământ şi de plante.

— Aillis, am zis.

Ea a fost cât pe ce să-mi răspundă, când uşa s-a deschis, iar cei doi bărboşi, Martin şi Angus, au intrat în seră. Aillis a făcut brusc un pas înapoi şi a lovit cu şoldul un ghiveci cu o plantă. A mormăit ceva şi s-a întors să adune pământul şi să pună planta înapoi în vas. Martin şi Angus s-au rezemat de marginea unei mese din lemn.

— Ei, acum ai văzut ce avem aici, a spus Angus.

— Da, şi vă mulțumesc. Aveți un loc frumos. Dar nu înțeleg de ce trăiți astfel.

Angus s-a uitat în lateral, spre Martin. Ridicându-se, englezul masiv s-a aplecat puțin în față. Şi-a prins mâinile la spate, împingându-şi în acelaşi timp barba înainte.

— Supraviețuire, a spus el. Lumea se scufundă. Centura grânelor din America e bântuită de tornade. Gheața se topeşte în toate zonele unde obişnuia să dăinuiască, şi alte locuri, unde nu s-a cunoscut frigul, îngheață. Țițeiul e pe terminate, şi noi suntem amestecați într-un război care ar putea să devină nuclear dintr-o clipă în alta. Gheața din Groenlanda e cât pe ce să alunece în mare. Într-un fel sau altul, oraşele sunt sortite pieirii. Trăim aşa cum toată lumea va fi silită să o facă mai devreme sau mai târziu.

— Asta este o prostie nemăsurată, am spus eu.

— Poftim? s-a mirat el, părând puțin derutat.

— Vouă vă place să trăiți astfel. N-am nimic cu asta. Dar nu vă amăgiți că veți supraviețui situației ce ar putea să apară. Doar dacă sunteți în stare să țeseți singuri prelate solare şi să produceți oțel pentru coardele arbaletelor voastre. Fără a mai vorbi de direcția din care bate vântul.

Martin s-a uitat de parcă ar fi înțeles rostul vorbelor mele.

— La ce te referi?

Am arătat cu degetul.

— Bate dinspre vest. Şi ce se află la vest de aici? O centrală nucleară şi cel mai mare depozit de proiectile nucleare de când Rosyth a fost aruncată în aer. Dacă toate proiectilele acelea încep să explodeze, o să pieriți laolaltă cu noi toți, doar că voi o să dispăreți primii.

— Ia stai puțin... a început Angus.

Martin a făcut un semn cu mâna.

— Nu mai avem ce discuta, a spus el. Cu oameni ca el este inutilă orice încercare.

— Foarte bine, am spus. Atunci o să plec. Vă mulțumesc pentru ceai. Ajuns în pragul uşii, m-am uitat peste umăr. Poate ne mai întâlnim în sat, Aillis.

— Poate, a zis ea şi s-a uitat în altă parte. La revedere.

IX. DUMINICĂ NOAPTEA

Eram la jumătatea drumului de coborâre când am primit un apel de la Murdo, care voia să ştie unde naiba eram. I-am spus că mă plimbam pe dealuri şi că acum coboram. El mi-a zis că nu eram întreg la minte. Eu i-am explicat că nu era mama mea, astfel că discuția n-a mai continuat multă vreme. Însă restul coborârii mi-a făcut plăcere, şi am ajuns înapoi pe şantier cam pe la mijlocul amiezii. Am mâncat o plăcintă cu carne de porc şi am băut o cutie de bere. M-am dus apoi în camera mea din cabana „întârziaților", mi-am dat jos ghetele şi m-am întins ca să prind un somn de sabat.

La ora şapte, în cantină eram doar o mână de oameni, printre care eu, Murdo, Farhad, secretara Kelly şi Liam, inginerul de şantier. Ne-am aşezat la aceeaşi masă cu mâncarea de cină, care fusese încălzită la microunde.

— Ți-ai găsit femeia-bandit? m-a întrebat Murdo.

— Da, am răspuns. Au un locşor undeva sus, după Attadale.

— Ai făcut ceva progrese cu ea?

— Mai eram aici dacă progresam? am zis eu.

Murdo a râs.

Liam şi-a lăsat jos furculița şi m-a măsurat.

— Ce înseamnă treaba asta cu banditii?

— Nu sunt bandiți, a spus Murdo, înainte ca eu să apuc a deschide gura. Sunt doar braconieri şi haimanale.

— Cu toate astea, a zis Liam, mai bine să ascultăm ce are Jase de spus despre asta.

Le-am vorbit despre aşezare, trecând peste momentele mai jenante.

— E îngrijorător, a spus el.

— Ce poate crea îngrijorare?

— O bandă înarmată care trăieşte atât de aproape de magistrala energetică? Asta nu vă îngrijorează?

— Hai să fim serioşi, am spus. Nu reprezintă o amenințare pentru nimeni. Şi, oricum, există colonişti ai noului ev pretutindeni. De-a lungul văii, în primul rând.

Liam a dat aprobator din cap.

— Întocmai. Nu am fost luați în serios. Reprezintă un risc de securitate.

— Ba nu! i-am tăiat-o eu. La o adică, de ce ar vrea să avarieze cablul de putere? Ei consideră că lumea se va duce foarte curând de râpă, fără a mai fi nevoie de intervenția lor.

— Grupurile care trăiesc potrivit unor astfel de credințe pot deveni foarte agresive, a spus Liam. Sectele care propovăduiesc sfârşitul lumii nu aşteaptă întotdeauna deznodământul, ştiți prea bine asta. Câteodată, ele încearcă să îl producă. Ori sunt influențate ori... a făcut o pauză, şi a împuns cu degetul – în ele se infiltrează oameni care manifestă o abordare extremistă.

Murdo a râs în hohote.

— Crezi cumva că oamenii ăştia lucrează pentru Bodach?

— Ori poate pentru alți extremişti, desigur, a spus Liam. Fie că ştiu asta, fie că nu.

Pe neaşteptate, mi-a pierit orice poftă de mâncare.

— Nu sunt o sectă, am spus, şi nici extremişti. Sunt doar – şi am făcut un gest din umeri – derutați de vremuri.

— Dar singur ai povestit că ai fost amenințat de un copil, a zis Liam.

— Un băiețel care se juca de-a soldații!

— Da, dar cu o armă mortală, a spus Liam şi a lăsat impresia că gândea profund. Îți dai seama, chestia cu protecția minorilor... M-am întrebat ce fel de educație primeşte acest copil.

— Ştie să citească, am precizat.

Liam s-a mulțumit să surâdă.

— O să mă mai gândesc, a spus el. Apoi a aruncat o privire spre Kelly. Ai trecut asta în programul meu?

Secretara a confirmat cu o mişcare din cap.

Ceva mai târziu în acea seară, l-am surprins pe Liam într-un colț al coridorului vorbind singur. Apoi mi-am dat seama că vorbea la telefon. Am sperat că dăduse telefon acasă, dar nu puteam băga mâna în foc.

X. SENZAȚIA DE LUNI DIMINEAȚA

M-am trezit pe la şapte, tocmai când se lumina de zi. Însă nu lumina m-a făcut să mă trezesc. Şi nici ceasul deşteptător nu pornise. Am rămas întins uitându-mă fix la cifrele mici şi roşii de pe cadranul ceasului încastrat în patul de deasupra capului meu şi m-am întrebat ce anume mă deşteptase. Apoi am auzit: o vibrație profundă, îndepărtată, a cărei intensitate creştea din clipă în clipă.

Un elicopter. Sunetul acela mi s-a părut întotdeauna ca o amenințare. Iată că vine un elicopter care vrea să-ți ia capul.

Mi-am trecut picioarele peste marginea patului şi m-am ridicat. Toți ceilalți din cabană au continuat să doarmă adânc. Am lipăit desculț până la uşă, am ieşit cu fereală şi m-am uitat de-a lungul cabanei. Cu toate că purtam îmbrăcăminte călduroasă, am simțit că îngheț, dar am reuşit să văd tocmai până la lac. Era cenuşiu, şi deasupra lui atârna un plafon jos de nori. Elicopterul era ca un punct negru şi umflat, care se îndrepta drept spre mine. În momentul când a trecut peste sat, s-a înclinat spre stânga față de mine şi a descris un arc spre sud. Era unul dintre acele elicoptere Chinook, având două motoare. Un aparat transportor de trupe.

Zgomotul asurzitor făcut de el s-a dispersat deasupra şantierului. Aparatul a zburat la mică înălțime peste Strathcarron şi a trecut dincolo de linia orizontului. A dispărut înapoia dealurilor, dar eu l-am auzit în continuare. Duduitul apăsat al motorului a rămas constant. Am bănuit că survola o anumită zonă.

— Aşa îşi încheie cariera bandiții tăi, a spus Murdo, apărut brusc în spatele meu.

M-am întors. Stătea ca şi mine, purtând o vestă şi indispensabili, tremurând, şi privea după elicopter. Mi-a venit să îi trag una peste mutra satisfăcută, dar sumbră. Asta se întâmplă cu oameni ca el, se aşteaptă la ce este mai rău, şi nu sunt dezamăgiți prea des.

— Cum adică, să trimită soldați după nişte colonişti ai noului ev? am spus eu. Ce-i cu tine? Ar fi doar un exercițiu pentru ei ca să-i termine.

Murdo a clătinat din cap.

— Nu te amăgi. Ştii prea bine ce forțe au fost trimise, a zis el şi a pufnit. Sunt convins că oamenii de la Serviciile Sociale vor apărea curând. Imediat după ce soldații izolează locul.

— Mai bine-mi țineam gura, am spus eu.

— Pentru un băiat din Glasgow, înveți destul de repede.

Mi-a venit din nou să-l pocnesc, însă m-am mulțumit să lovesc cu pumnul în palma deschisă a celeilalte mâini.

— Trebuie să facem ceva!

Mi-a aruncat o privire ciudată.

— Noi, spui? Vorbeşte pentru tine. Şi, la o adică, ce am putea face noi doi?

— Putem merge până acolo să vedem dacă avem posibilitatea de a-i ajuta.

— Nu ne putem pune cu soldații.

— Bineînțeles, dar am putea culege oamenii care scapă. Sau i-am putea ajuta să-şi mute ce au.

— Asta ar fi posibil, a spus Murdo. Gata, mă bag şi eu în treaba asta.

M-am răsucit pe călcâie, gata să mă reped spre camion. Murdo m-a prins de umăr.

— Întâi îmbracă-te, a spus el. Şi nu uita să faci pipi.

Zece minute mai târziu eram în cabina camionului, eu, Murdo şi Euan. De data asta nu mai aveam pe nimeni plasat pe acoperiş, drept om de veghe. Ori, mai curând, eram cu toții de veghe, sper că înțelegeți ce vreau să spun. Euan ne afuma din plin cu fumul țigării lui, ceea ce, pentru creierul lui, reprezenta un demaraj dis-de-dimineață. Am deschis un geam şi am pornit încălzirea la maximum. Pe jumătate adormit, agentul de securitate de la poartă ne-a făcut semne de rămas-bun

când am ieşit. Probabil că s-a arătat nițel surprins când am virat spre stânga şi am pornit în viteză spre Strathcarron.

La trecerea de nivel cu calea ferată, am săltat serios. Am virat din nou stânga, apoi dreapta, pe fostul drum. Roțile erau în afara drumului şi de o parte, şi de cealaltă, însă pneurile cu aderență bună şi-au făcut treaba.

— Cât de departe putem urca? a întrebat Euan, în timp ce ne luptam cu prima pantă mai abruptă.

— Oricum mai departe decât acest loc, am spus eu.

Camionul s-a hurducat aplecându-se întâi în jos, apoi în față. Am săltat cu toții pe banchetă. Mă cam speria ceea ce se afla înaintea noastră, dar îmi plăcea acea cursă. Câteva clipe mai apoi am pătruns aproape în interiorul norului. Apoi norul s-a desfăcut, dezlănțuind o ploaie măruntă şi înghețată, ale cărei picături înțepau ca firele de nisip purtate de furtună. Am închis geamurile şi am pornit ştergătoarele şi farurile. Scârțâitul şi bufnetul surd al ştergătoarelor la capăt de cursă au devenit curând cele mai puternice zgomote ce se auzeau în cabină. Vizibilitatea se redusese la aproape o sută de metri. Urcam şi coboram, dar mai mult urcam.

Apoi am mers în sus şi drept şi am privit spre valea îngustă, unde se afla aşezarea. Am oprit acolo, lăsând motorul să meargă la ralanti, ținând piciorul pe pedala de frână. Camionul stătea aplecat în față pe pantă. Elicopterul aterizase imediat sub noi, pe malul lacului lung şi îngust, care arăta acum mare şi negru în contrast cu fâşia albă de zăpadă.

Vreo doisprezece soldați, cu costume blindate de culoare neagră şi având pe cap căşti cu vizor, au înconjurat aşezarea. Cei care locuiau în acel loc, fiind

cam egali ca număr cu soldații, stăteau grupați pe drum, ghemuiți. Serele sticleau din cauza geamurilor sparte. Din cele două case se ridica un fum negru şi urât mirositor.

— Isuse, omule, au incendiat acoperişurile! a exclamat Murdo.

Părea că se înecă de furie, sau de fum. Euan a lovit cu pumnul în bordul camionului. Şi a albit la față, aşa cum i se albiseră şi pumnii.

— Aprobări, a spus el. Aprobări de securitate!

A dus mâna în spate după puşca aflată în rastel. L-am prins de încheietură şi i-am smuls mâna de lângă armă.

Doi soldați au venit în goană în susul pantei spre noi. Au venit de o parte şi de alta a camionului, au sărit pe scări şi au lovit cu pumnii în geamuri. Am apăsat cu degetul mare pe comutatorul de lăsare a geamului.

— Opreşte motorul şi coborâți din cabină imediat! mi s-a ordonat.

— Imediat, am zis eu.

Soldații au sărit la sol şi au rămas cu puştile îndreptate spre noi. M-am uitat la ceilalți.

— Gata, băieți, le-am zis. A venit vremea să acționăm.

Am deschis portierele. Murdo şi Euan au sărit pe partea lor. Eu am oprit motorul şi am sărit prin stânga.

Nici nu am atins bine solul când camionul a început să ruleze înainte.

Jur că nu plănuisem aşa ceva. Sincer, fusesem atât de intimidat, încât făcusem exact ceea ce îmi spuseseră soldații. Adică, oprisem motorul şi coborâsem.

Nu spuseseră nimic despre frâna de mână.

Uriaşul camion al autostrăzii s-a hurducat în josul pantei. Am auzit răcnete, apoi împuşcături. Vreme de

câteva momente, am avut impresia că soldații şi-au închipuit că aveau de a face cu un atac sinucigaş. Apoi am observat că trăgeau în cauciucuri. Abia dacă am avut vreme să mă gândesc că aceea era o acțiune inteligentă.

Cele două pneuri din față au explodat imediat ce roțile au pătruns pe drum, acolo unde descria o curbă față de malul lacului, chiar în fața caselor. Botul camionului s-a înfipt în pământ. Adevărat, acea porțiune a camionului s-a oprit din mişcare. Însă restul mastodontului a continuat să înainteze. Partea lui din spate s-a înălțat în aer şi a părut să rămână atârnată acolo preț de o clipă. Apoi s-a rostogolit în față şi s-a prăbuşit ca un copac retezat, exact peste elicopter. Combustibilului din rezervoarele aparatului de zbor şi circuitelor electrice ale camionului le-au trebuit doar câteva secunde ca să se găsească şi să fuzioneze. Asta s-a întâmplat la momentul potrivit, pentru că toată lumea era întinsă la pământ când s-a produs explozia rezervorului de combustibil. Nu a fost genul de explozie care azvârle resturi pretutindeni. A fost o minge de foc, iar aceasta a aruncat în jur vapori de benzină care, arzând, au reuşit să mă ardă şi pe mine la ceafă.

Când am ridicat privirea, rămăşițele camionului şi elicopterul erau învăluite de o masă uriaşă de flăcări şi fum. Semăna cu ceea ce vezi la televizor în fiecare zi, când se dau reportaje din Teheran. Soldații au alergat către elicopter, dar s-au oprit când căldura s-a dovedit prea puternică. Apoi dintr-o parte a epavelor ce ardeau a apărut o siluetă din care şiroia apa. Era pilotul, care sărise din elicopter când văzuse camionul venind spre el, şi căzuse probabil prin gheața de la suprafața lacului. M-am simțit uşurat când l-am văzut teafăr.

M-am ridicat şi, privind în jur, am observat că în toată agitația aceea nebună, oamenii aşezării dispăruseră. O şterseseră. Fugiseră prin valea îngustă, apoi urcaseră pantele ca nişte căprioare. L-am văzut pe comandantul grupului de soldați uitându-se după ei prin binoclu. Apoi a lăsat jos instrumentul, a clătinat din cap şi a arătat spre noi.

Ca la un semn, şase soldați au alcătuit un cordon şi au pornit în susul dealului, spre noi.

— S-ar părea că am încurcat-o, a spus Murdo.

— S-o tulim de aici! a propus Euan.

— N-are rost, am replicat eu. Or să ne împuşte.

— S-ar părea că asta e ideea, a aprobat Murdo.

Dar nu eram atât de disperați. Mai ales în acele momente.

Am ridicat mâinile deasupra capetelor şi am aşteptat să fim luați în şuturi şi paturi de armă.

XI. AL DOILEA JIN YANG

Soldații erau probabil la douăzeci de metri în josul pantei față de noi când am auzit un bâzâit ciudat, şi am văzut scânteieri de lumină venind dinspre versantul dealului din fața noastră. Apoi, o secundă mai târziu, a urmat un *di-di-di* sacadat.

M-am aruncat la pământ şi m-am făcut una cu iarba. I-am văzut pe cei şase soldați răsucindu-se şi căzând în fața mea. I-am văzut prăbuşindu-se şi pe ceilalți, care rămăseseră lângă lac. Totul s-a terminat în câteva secunde. Am rămas cu mâinile prinse pe după cap, apoi m-am ridicat şi am vărsat.

Pe panta dealului aflat în partea îndepărtată a lacului au apărut siluete întunecate care au început să coboare.

Bărbați, femei, copii, aproape douăzeci cu totul, mult mai mulți decât văzusem cu o zi în urmă. Doi dintre ei duceau în mâini arme automate. Aceştia erau Martin şi Angus. Mă întrebasem de ce nu fuseseră recrutați. Mă înşelasem. Îşi făcuseră stagiul. Şi odată ce-ai fost în armată, mi-au zis ei mai târziu, nu este chiar atât de greu să găseşti modalități de a-ți procura arme. Pe piața neagră se comercializează până şi muniție capabilă să străpungă blindaje.

Dar asta s-a întâmplat mai târziu.

În acele clipe, în timp ce puştii îi jefuiau pe soldații morți, Aillis s-a apropiat de noi cu fața înnegrită şi având o puşcă în mână. Când ne-a zâmbit, doar dinții au sclipit albi, în contrast cu fața mânjită de funingine.

— *Sclipitoare* idee! a spus ea. Dumnezeule, sunteți nişte eroi, băieți. Să îndreptați camionul chiar aşa spre ei...

— Lui i-a venit ideea asta, a spus Murdo, arătând spre mine.

Aillis m-a strâns în brațe în mod primejdios, fără să dea drumul puştii.

M-am uitat la Murdo şi Euan. Ei mi-au întors privirea. Mi-am dat seama ce gândeau în acele momente. Acum nu ne mai puteam întoarce. În primul rând, grupul nu ne-ar fi lăsat să plecăm. Din motivul foarte clar că puteam povesti tot ce ştiam. Într-un fel sau altul.

Ca şi sărmanul Jin Yang, chinezul care fusese luat drept terorist, nici eu nu avusesem în minte să declanşez un război. Însă o făcusem. Războiul de acasă, războiul veteranilor şi al coloniştilor, al evacuaților şi al întârziaților. Război care a căpătat constant proporții, aşa cum creşte şi nivelul mării. Război în care suntem

încă prinşi. Dacă aş fi ştiut ce se va întâmpla, poate aş fi plecat şi aş fi riscat, chiar dacă asta ar fi însemnat să mă aleg cu un glonț în spate. Nu ştiu ce să mai zic acum, după atâția ani. În orice caz, atunci nu am avut habar. Ştiam doar că Aillis se uita la mine cum nu o făcuse nimeni vreodată. Sugerând că era *mândră* de mine.

„Întârziați”, am gândit. Prea proşti pentru a fi recrutați. Dar niciodată prea fricoşi pentru a riposta.

— Da, am spus. A fost ideea mea.

David Wishart J.

Chronotetannymenicon

(Încetinirea timpului)
(„Chronotetannymenicon”, 1993)

Traducere de Mara Costache

În acea duminică, patru dintre noi am cinat la un mic hotel, de lângă Richmond. Stăteam în hol, privind spre grădină, cu pipele aprinse şi vestele descheiate, pălăvrăgind verzi şi uscate: despre perspectivele războiului dintre China şi ţar pentru deţinerea Uzbekistanului, despre vizita reginei, despre dezvăluirile presei de scandal referitoare la infidelităţile prinţului Albert.

— Ciudat! Foarte ciudat! exclamă dintr-odată Poetul, care stătea lângă fereastră.

— Ce anume? a întrebat Avocatul.

— Uitaţi-vă la norii din fereastra verandei.

Am privit în direcţia respectivă. Cu ferestrele ei arcuite în faţada hotelului, veranda era aproape perpendiculară pe masa noastră. Ultimul ochi de geam împărţea vertical cerul din partea dreaptă şi această linie divizoare servea ca o balama pentru iluzia optică. Norii, împinşi de un vânt puternic, se mişcau rapid de la dreapta la stânga cerului, în timp ce imaginile lor zburau în direcţia opusă. Efectul era aproape hipnotic.

— Nimic ciudat, spuse Savantul şi începu să vorbească pe larg despre legile reflexiei şi refracţiei.

Poetul ascultă politicos, deşi muşchii feţei i se încordau la răstimpuri, ca şi cum ar fi înăbuşit un

căscat.

— Înțeleg, spuse în cele din urmă. Îți rămân îndatorat. De fapt voiam să ştiu de ce anume reflexiile se mişcă mai repede decât lucrurile reale.

Savantul deschise gura, apoi o închise. Avocatul izbucni în râs.

— Ei bine, vorbeşte! zise el. Răspunde-i omului!

— Cred că vei găsi, spuse Savantul cu oarecare asprime, că ambele călătoresc exact cu aceeaşi viteză. Oarecare diferență – arătă el către o sticlă de vin de lângă cotul Poetului poate fi atribuită altor factori.

Când râsul care-i cuprinse pe toți se stinse, adăugă:

— Desigur, orice s-ar întâmpla, efectul ar trebui să fie opus.

L-am privit cu atenție.

— Cum asta? întrebă Avocatul.

— După legile fizicii, orice obiect care-şi schimbă direcția pierde energie. Fiind compuşi din lumină reflectată, norii din geam ar trebui să se mişte mult mai încet.

— Haide, haide! am spus. Nu suntem chiar atât de lipsiți de cunoştințe ca prietenul nostru. Mai ştim şi noi câte ceva... În primul rând, lumina nu are masă, aşadar nu respectă legile materiei. În al doilea rând...

Savantul ridică mâna.

— Un moment, interveni el, într-adevăr se presupune că lumina nu are masă, dar noi nu putem accepta o asemenea ipoteză ca pe un fapt dovedit.

— Ce spui însă despre Teoria Relativității a lui Ricci? am obiectat. Ai fi de acord cu el că viteza luminii trebuie să fie o constantă?

Savantul îşi ridică pipa şi o aprinse, câştigând timp de gândire.

— Ştii, desigur, începu el, că în fizica newtoniană timpul este o constantă. În timp ce mişcarea, ca aplicată masei, este un factor variabil?

— Desigur. Natural. Dar...

— În fizica lui Ricci, timpul este o variabilă ce se schimbă pe măsură ce un corp în mişcare se apropie de constanta vitezei luminii...

— Da, şi tocmai de aceea...

— Ce vreau să-ți spun, urmă el, nesocotindu-mi cuvintele, este că dacă se poate demonstra că lumina are masă, anomaliile existente între cele două sisteme nu trebuie să fie ireconciliabile. Va depinde numai de circumstanțe care din cele două sisteme operează la un moment dat. Desigur, dacă cele două sisteme sunt unul şi acelaşi, trebuie să existe reciprocitate. Cum timpul e o variabilă în fizica lui Ricci, în timp ce viteza luminii este constantă, la Newton, unde timpul e constant, viteza luminii trebuie să admită variație, *dacă lumina are masă.* Înțelegi ce vreau să spun?

M-am uitat la Avocat. Încuviința judicios din cap, dar ochii priveau în gol. Poetul îşi pierduse tot interesul pentru conversație şi privea pe fereastră la două femei care se plimbau pe pajişte. Chiar şi mintea mea era departe de a fi clară şi regretam deja a treia sticlă de Bordeaux.

— Problema este, am spus, că nicio teoretizare nu admite dovezi empirice. Am putea studia deformările timpului încercate de un călător într-o rachetă ce se deplasează cu viteza luminii, dar...

— Nu există nicio deformare, mă întrerupse Savantul. Un asemenea călător n-ar simți nimic. Timpul lui subiectiv ar fi acelaşi cu al tău şi al meu. Neconcordanța ar deveni aparentă numai dacă cele două linii temporale

s-ar reuni după aceea.

— M-am exprimat greşit, am încuviinţat. Voiam să spun că o călătorie la asemenea viteze rămâne doar o posibilitate teoretică.

— Uiți că avem o alternativă.

— Care?

— În loc să grăbim călătorul, putem încetini lumina.

— Cu siguranță, e la fel de imposibil!

— Crezi? şopti Savantul.

Tonul vocii sale, mai degrabă decât întrebarea, m-a pus pe gânduri. Dar, deşi l-am tras de limbă şi am recurs în final la cuvinte şi tactici pe care niciun gentleman n-ar trebui să le folosească împotriva altuia, nu s-a lăsat atras. Şi, pentru moment, aici s-a oprit problema.

Invitația de a cina, acasă la el, în următoarea vineri, a trezit în mine speranțele unei dezvăluiri secrete. Am cinat singuri, însă când, din modul în care ocolea orice aluzie, a devenit clar că subiectul rămâne închis, cu greu mi-am putut stăpâni un sentiment de dezamăgire.

Stăteam de o bună bucată de vreme lângă coniacul şi ţigările noastre, vorbind de una, de alta, când s-a ridicat brusc şi, fără o schimbare perceptibilă a tonului, a spus:

— M-am gândit că am putea coborî în laborator pentru o clipă.

Fără niciun cuvânt, dar oarecum curios, l-am urmat spre scări. Laboratorul se găsea în pivniță şi ar fi făcut cinste oricărei catedre de fizică a unei universități mijlocii. Savantul m-a condus într-un colț, la o masă din oțel, pe care se afla o cutie de dimensiunile uneia de ceai. După ce-am aruncat o privire gazdei mele, să mă asigur că nu-mi va da niciun ajutor sau vreo informație,

m-am apropiat să o cercetez.

Era făcută din ceva care părea metal negru şi avea un capac fixat cu o încuietoare micuță.

— Nu, n-o deschide încă! spuse Savantul. Stătea lângă mine cu mâinile încrucişate, zâmbind indulgent precum cineva care priveşte un copil curios care cercetează o jucărie nouă.

Am ridicat cutia s-o privesc dedesubt. Mai bine spus, am încercat s-o ridic, dar s-a dovedit grea ca plumbul. În cele din urmă am reuşit s-o clintesc aproape un centimetru – îndeajuns ca să văd că nu era îngreunată la bază – apoi am coborât-o cu grijă la loc.

— Ce-i înăuntru? l-am întrebat. Lingouri de aur?

Zâmbetul Savantului se mări.

— Nimic, răspunse. Acum deschide-o şi uită-te.

Aşa am făcut. Cutia era goală. În mod ciudat, foile metalice care alcătuiau pereții erau subțiri de aproape şase milimetri.

— Îmi pare rău, am spus, dar va trebui să-mi explici.

— Într-o clipă. Îşi privi ceasul de aur din buzunarul vestei. Apoi, după o scurtă ezitare, ridică mâna spre mine: Cred că l-am putea folosi pe al tău, dacă nu te superi.

Derutat, dar din ce în ce mai curios, am scos ceasul din buzunar şi l-am desfăcut de pe lănțug. Savantul îl privi o clipă, apoi se uită la al lui şi mi-l arătă.

— Două minute diferență, spuse el. Eşti de acord?

L-am privit. Ceasul lui arăta zece şi douăzeci şi şapte, al meu aproape zece treizeci. Am încuviințat din cap. Băgă ceasul înapoi în buzunarul vestei.

— Pune-ți ceasul în cutie şi închide capacul.

După ce am făcut-o, m-a condus la o tablă montată pe peretele opus al laboratorului.

— Principala mea problemă, spuse el, este a ordinelor de mărime. Lumina călătoreşte cu trei sute de mii de kilometri pe secundă. Pentru ca timpul să devină o variabilă, fizica lui Ricci cere ca subiectul – călătorul ipotetic din rachetă – să fie accelerat la viteza luminii. Eşti de acord?

Am aprobat din cap.

— Cunoşti desigur Contracția Fitzgerald-Lorentz.

— Aminteşte-mi-o.

— Este destul de simplă. Se întoarse la tablă: Să considerăm un obiect de lungime L0. După accelerarea la viteza luminii, noua lui lungime, L, se va reduce conform Contracției după cum urmează:

Şi-a scris:

$L = L0\sqrt{1 - V2/c2}$

— V este viteza obiectului şi c este viteza luminii, înțelegi?

— Până aici, da, am răspuns precaut.

— Acum, în ceea ce priveşte timpul, continuă el, există un efect similar de *alungire,* exprimat desigur invers.

$T = T0 /\sqrt{1 - V2/c2}$

— Firesc, la viteze normale, $\sqrt{1 - V2/c2}$ produce un rezultat foarte apropiat de 1. Dacă dorim să lungim timpul, să-i dublăm valoarea obişnuită, atunci factorul Fitzgerald-Lorentz trebuie redus astfel:

$\sqrt{1 - V2/c2} = ½$

Acum eram cu totul pierdut şi nu puteam decât să aprob din cap. El însă uitase de orice reacție din partea mea.

— Ridicând la pătrat în ambele părți, rezultă:

$1 - v2/c2 = 1/4$

— Adică:

$v2/c2 = ¾$

— Aşadar:

v/c = √3/2 = 0.8, ie 4/5.

A scris această ultimă expresie cu o înfloriturăşi s-a întors spre mine ca şi cum s-ar fi adresat unei aule de studenți.

— Înțelegi acum, desigur, ce am vrut să-ți spun despre ordinele de mărime.

Am zâmbit prosteşte şi n-am răspuns nimic.

— Dacă dorim, continuă el, să mărim timpul de două ori față de lungimea lui obişnuită, atunci trebuie să reducem viteza luminii până când aproximează mersul obişnuit al omului. Rezultă că trebuie să fie încetinită de un factor de ordinul lui zece la a opta.

Adăugate la sfârşitul a ceea ce, pentru mintea mea neobişnuită cu matematica, păruse o expunere perfect raţională şi coerentă, concluziile Savantului veniră aproape ca un şoc fizic.

— Dar e imposibil! am exclamat.

În loc să-mi răspundă, se apropie de masa pe care se afla cutia.

— Scoate-ți ceasul, spuse, şi hai să vedem.

Şi-a ridicat şi el ceasul şi le-am comparat.

Ambele indicau zece şi treizeci şi două de minute.

Am privit ca un idiot, dar nu era nicio greşeală. Vorbise vreme de peste cinci minute, totuşi, ceasul din cutie măsurase mai puțin de jumătate din timpul respectiv.

— Secretul, desigur – explică Savantul – se află în compoziția sticlei din care e făcută cutia. În cazul sticlei normale, o rază de lumină va trece aproape nestânjenită, iar dacă sticla constituie un impediment prea mare, atunci nu va mai trece deloc. Această „sticlă lentă” – denumirea, pot să-ți spun, nu-mi aparține, ci este

inventată de capabilul meu asistent domnul Robert Shaw – este în acelaşi timp incredibil de densă şi total permeabilă pentru lumină.

— Dar e complet opacă, am protestat.

Savantul şi-a pocnit fruntea exasperat.

— Sigur că aşa i se pare unui observator extern, zise el. Reducerea vitezei luminii are un efect subiectiv similar alungirii puternice a lungimii de undă. Imaginează-ți dacă doreşti o cale printr-un labirint aproape infinit de pereți uşor curbați care reflectă lumina. Ea călătoreşte pe această cale, izbindu-se dintr-un perete în altul, pierzând din viteză pe măsură ce înaintează, până când iese, în sfârşit, din labirint şi este eliberată. Înțelegi?

Mă tem că până la acel punct ascultasem doar pe jumătate. Spre deosebire de prietenul meu, nu sunt un om de ştiință în adevăratul înțeles al cuvântului. Ca şi poetul Horațiu, cred că un lucru nu are un scop anume până ce nu luceşte de uzură. Acum, în timp ce priveam incredibila cutie din sticlă, simțeam că nervii mi-o luau razna. Am simțit că mintea îmi creşte de o sută de ori, apoi de o mie, până când atinse dimensiunile Palatului de Cristal al lui Paxton. Al doilea gând al meu, urmându-l de aproape pe primul şi fiind legat de el, era că jubileul de diamant al Reginei avea să fie peste numai un an.

Cele două gânduri s-au unit cu forța explozivă a unei mici încărcături de dinamită.

— Presupun, dragul meu, am spus, că nu te-ai gândit la aplicațiile practice...

Construcția unui Chronotetannymenicon (cuvântul, pentru cei care nu cunosc limba greacă, înseamnă „*locul*

timpului extins") a durat câteva luni. Inițial a fost plănuit să rivalizeze în mărime cu Palatul de Cristal, dar chiar folosind cel mai modern schelet din oțel aliat cu titan, secțiunile pereților din sticlă s-au dovedit prea grele. De aceea construcția a fost reproiectată pentru a avea numai două niveluri, acoperind o suprafață de nici o mie de metri pătrați, şi a fost localizată în nordul parcului Hyde.

Efectul temporal al construcției a fost testat accidental, la numai patru ore după încheierea structurii. Cobaiul nostru involuntar a fost antreprenorul pentru pardoseală, care a petrecut o oră subiectivă în interior, pentru a descoperi la plecare că nu trecuseră decât douăzeci şi şapte de minute. Din nefericire, dar de înțeles pentru el, a povestit totul presei, rezultatul fiind că, deşi Chronotetannymeniconul nu era pregătit să fie deschis publicului în următoarele şase săptămâni, proprietățile sale unice erau deja cunoscute: un fapt care s-a dovedit a fi de mare importanță pentru desfăşurarea următoarelor evenimente.

Primul indiciu al unei nereguli a sosit la scurt timp după terminarea exteriorului. Eu şi prietenul meu, Savantul, am fost chemați într-un birou la Guvernul Britanic.

— Se pare, spuse cu grijă funcționarul însărcinat cu rezolvarea problemei, că avem o scurgere.

Savantul se încruntă. Fără să fie invitat, s-a aşezat pe scaunul din fața biroului.

— În ce fel? întrebă.

Funcționarul examină scrisoarea.

— Compania de asigurări din clădirea alăturată Chronotetannymeniconului se plânge de faptul că

personalul, după o zi normală de lucru, de la nouă la cinci, descoperă la plecare că este şase fără un sfert. Ridică privirea: Fără să fie subiectiv, directorul companiei nu doreşte să plătească orele suplimentare care nu sunt necesare bunului mers al ştiinţei.

— Vreți să spuneți că *pierd* timpul? întrebă amicul meu.

Funcționarul îi înmânã scrisoarea.

— Faptele sunt exact cum vi le-am descris.

Savantul citi scrisoarea şi rămase pentru câteva minute pe gânduri. În cele din urmă, spuse:

— Atunci, nu e o scurgere. E altceva.

— Poate că ați putea fi mai puțin obscur, domnule.

Savantul scoase un carnețel din buzunarul jachetei.

— Problema mi-a apărut deja ca o posibilitate teoretică, într-o formă puțin diferită. Dat fiind că lumina trece nu numai din exterior spre interior în Chronotetannymenicon, ci şi invers, ar trebui ca în punctul de ieşire, pentru a ne conforma continuumului nostru temporal de zi cu zi, să o accelerăm instantaneu cu un factor de putere de ordinul lui zece la puterea a şaisprezecea – luând desigur în considerare atât încetinirea inițială, cât şi cea cauzată de a doua trecere prin sticla lentă. Volumul de energie necesar va fi cu siguranță suficient dacă ar fi obținut direct din mediul înconjurător, astfel încât să producă o coborâre instantanee a temperaturii de la suprafață cu aproximativ nouăsprezece grade pe o întindere de opt sute de kilometri pătrați.

Imediat s-a aşternut o linişte totală.

— Nu v-ați gândit că se cuvine, spuse funcționarul în sfârşit, să fim informați despre această problemă, înainte ca Chronotetannymeniconul să fie construit?

Savantul îşi închise cu zgomot notesul.

— Bineînțeles că nu. Nu aveam niciun motiv s-o fac.

— Pot să vă întreb de ce?

— Pentru că o asemenea scurgere nu se mai petrecuse. Dacă s-ar fi întâmplat, ar fi avut loc în stadiul experimental.

Funcționarul se relaxă. Am observat că fruntea îi era brobonită de sudoare.

— Atunci, observă el, nu pricep ce legătură are cu problema actuală.

— Am dorit doar să arăt, spuse Savantul, că odată cu întoarcerea la fizica newtoniană, lumina invocă a treia lui Lege. Echilibrul trebuie zdruncinat şi energia acceleratoare trebuie să vină de undeva. Este interesant – şi fericit pentru noi – că reacția egală şi opusă ar trebui să fie mai degrabă temporală decât fizică.

— Dar reacția nu este una egală. Angajații pierd doar minute, nu ore.

— Îmi imaginez, spuse Savantul, că efectul se micşorează invers proporțional cu pătratul distanței.

— Atunci considerați fenomenul lipsit de importanță? Uşurarea din vocea funcționarului era evidentă.

— Desigur, spuse Savantul, Poate fi necesară evacuarea clădirilor imediat alăturate, dar nu prevăd alte probleme.

Şi totuşi, aici greşise în mod grav.

Raționamentul lui era eronat şi a devenit dureros peste numai câteva zile. Plângerile s-au transformat dintr-un pârâiaş într-o inundație. Compania de asigurări a fost nevoită să-şi mute personalul în alte birouri, în timp ce multe alte firme, de pe o rază ce creştea continuu, erau afectate. La plângerile lor s-au

adăugat cele ale proprietarilor particulari din zonă, şi, cel mai rău, presa ataca puternic împingând totul la dimensiunile unei catastrofe.

Primele tulburări au apărut înainte de sfârşitul săptămânii. Au început sub forma unor proteste disciplinate, organizate de grupuri anarhice, preocupate numai de discreditarea guvernului. Dar imaginea Chronotetannymeniconului, ca o lipitoare temporală diavolească, a atins pe moment latura superstiţioasă a clasei de jos, rezultând creşterea cu rapiditate a mişcărilor protestatare ale maselor populare. Chronotetannymeniconul a fost imediat încercuit, dar violența s-a răspândit până când autoritățile au pierdut, practic, controlul asupra zonei înconjurate de Hyde Park, străzile Praed şi Edgeware şi au fost forțați să cheme trupele călare. Lipsită de corul oratorilor, mulțimea s-a strâns sub Marble Arch şi în mijlocul unor discursuri aţâţătoare, au ars portretul Savantului.

În ziua următoare am primit un mesaj de la prietenul meu, cerându-mi să mă întâlnesc cu el în Hyde Park. Atât parcul, cât şi zona înconjurătoare, erau acum un câmp minat, dar permisul meu guvernamental făcu minuni şi sergentul de pe baricadă salută şi mă lăsă să trec.

Savantul stătea lângă un grup de ofițeri şi civili. Era cufundat în discuție cu un domn în vârstă, înalt, puțin gârbovit, în redingotă. Când mi-am salutat prietenul, celălalt se întoarse spre mine. Era chiar primul ministru. Desigur, m-aş fi scuzat imediat şi aş fi plecat, dar omul mă salută din cap. Chiar dacă era tras la față, vocea, care fusese pentru aproape două generații vocea Britaniei, nu-i tremura deloc.

— Ei bine, spuse el, fă tot ce poți mai bine. Ține-mă la

curent.

Fără alt cuvânt se depărtă încet în direcția Catedralei Sf. James şi a Palatului.

Am prins brațul prietenului meu şi el s-a întors să mă întâmpine. Am fost şocat de schimbarea din înfățişarea lui. Respectul şi siguranța pe care le impunea dispăruseră. În locul lor, se zărea o sălbăticie bolnavă şi era evident că renunțase la a mai da atenție înfățişării sale.

— Pentru numele lui Dumnezeu, am spus, ce se întâmplă?

În locul unui răspuns, îmi arătă spre nord, spre strada Bayswater şi Chronotetannymenicon.

M-am uitat către locul arătat. Deşi ne găseam în mijlocul dimineții, într-o strălucitoare zi de octombrie, marginea parcului era încă umbrită şi, cu cât priveam mai atent, cu atât realizam că, înapoia umbrei exista o întunecime pe care ochii mei nu o puteau pătrunde.

— Se întinde, spuse Savantul. Se întinde mai repede decât crezusem că-i posibil.

— Dar ai spus că efectul se va stabiliza...

— Am greşit. Am crezut că lumina îşi va mări instantaneu viteza după ce părăseşte sticla. Evident că nu aşa stau lucrurile.

— Totuşi nu poate fi ceva foarte important.

A murmurat o înjurătură. Apoi, stăpânindu-se cu oarecare dificultate, a continuat într-o parodie a stilului său academic:

— Mai întâi de toate, hai să facem o deosebire între timpul *lent,* cel din interiorul Chronotetannymeniconului şi timpul *rapid,* fenomenul care este responsabil de... tulburările apărute.

Când a spus cuvântul „tulburările", îmi oferi un

zâmbet înspăimântător.

— Câmpul timpului rapid a început la marginea sticlei şi s-a extins – mai slab, desigur, în relație cu legea pătratului invers – cam cincizeci-şaizeci de metri. Presupunând cum am zis, că fotonii au fost accelerați instantaneu, nu am văzut niciun motiv ca situația să se schimbe.

— Dar, am zis... Mi s-a făcut semn să tac.

— Oricum, continuă el, apare că, pe măsură ce părăseşte Chronotetannymeniconul, lumina se deplasează o durată infimă cu o viteză *mai lentă* decât cea de trei sute de mii de kilometri pe secundă. Pentru a compensa această diferență sub legile newtoniene există o uşoară modificare temporală reactivă în timpul lent, care persistă până când situația se stabilizează. Aceasta extinde condițiile anormale prin care lumina este obligată să se mişte în spatele sticlei şi procesul se repetă şi se consolidează. Ca efect, Chronotetannymeniconul construieşte serii de învelişuri de timp lent, ca foile unei cepe, iar cu fiecare coajă câmpul timpului rapid este împins mai departe, şi tot mai departe, spre exterior.

— Şi dacă procesului i se permite să continue?

A ridicat o față istovită, dar nu a răspuns.

— Atunci trebuie oprit, am spus, trebuie să demontăm aparatul până nu e prea târziu.

— Este deja prea târziu, îmi şopti, pentru că nu mai putem ajunge la el.

Cuvintele lui m-au înghețat. Am privit din nou spre umbra din marginea parcului, şi am avut pe moment viziunea unui organism viu, întinzându-se ca un cancer pentru a înghiți întreaga Londră. M-am cutremurat.

— O să-ți aminteşti, spunea prietenul meu, paradoxul

lui Zenon cu Ahile şi broasca țestoasă. Oricât de repede ar alerga Ahile, când va atinge punctul unde fusese broasca, ea se va fi mişcat deja. Asta arată perfect situația noastră. Anomaliile temporale provocate de Chronotetannymenicon fac imposibilă apropierea noastră: cu cât ne apropiem, cu atât el se retrage, rămânând să ne chinuiască, mereu, dincolo de puterea noastră de atingere. Priveşte şi convinge-te!

În timp ce vorbea, am fost conştient de siluetele ce se mişcau în întuneric. La început păruseră imateriale, ca stafiile, îndepărtându-se cu o incredibilă încetineală. Acum, pe măsură ce se apropiau, puteam să văd că erau soldați obişnuiți, în ținută de război şi, deşi încă destul de departe ca să le pot vedea chipurile, mersul lor împleticit dovedea oboseala lipsită de speranță a armatei în retragere.

Pe măsură ce se apropiau, din partea stângă răsună o bubuitură de mortieră, apoi a doua, şi alte două. Am privit obuzele arcuindu-se deasupra beznei şi căderea către centrul acesteia, precum nişte pietre aruncate într-un iaz. Am aşteptat exploziile, dar nu s-a auzit nimic. Întunericul le-a absorbit fără a lăsa măcar sunetul trecerii lor. Prietenul meu le-a privit cu un zâmbet amar.

— Sunt complet inutile. Le-am spus că, relativ vorbind, un glonte sau un obuz nu se mişcă mai repede decât un om şi deci nu-şi va atinge niciodată ținta. Oricum, nu poate face nimic rău, nu va avea efectul scontat. Dar lasă-i să se distreze.

Aşa a început atacul Chronotetannymeniconului. Când am plecat, soldații instalau pe poziție o baterie de tunuri grele, dar cred că şi ei renunțaseră să mai spere la victorie.

În acea seară am fost agitat, nervos şi deprimat. Era o noapte liniştită şi după cina la Cunnigham în strada Curzon, în loc să revin la apartamentul meu din Burton Place, m-am trezit plimbându-mă spre est, de-a lungul bulevardului Picadilly, spre Nelson Memorial. În ciuda vremii blânde, doar câțiva oameni erau afară şi capitala avea un aer de doliu, pe care luminile strălucitoare încercau să-l înlăture. Am trecut de Memorial cu uriaşele lui tunuri de bronz, având în minte bubuitul celor din Hyde Park şi am continuat să merg pe strada Shaftesbury – intenția mea fiind, presupun, să-mi alung gândurile întunecate: un muzical, poate, sau ultima operetă a lui Gilbert şi Sullivan. Oricum, panourile de afişaj au produs în mine doar un sentiment de greață şi m-am trezit că picioarele mă duceau către New Globe şi „Hamlet", jucat de Compania Regală Shakespeare.

Îmi amintesc puțin din spectacol, bun fără îndoială, căci trebuie să fi ațipit. Când m-am trezit, piesa trecuse de jumătatea actului trei. Hamlet tocmai se confruntase cu Regina. Polonius îşi găsise sfârşitul şi Prințul îi povestea mamei lui cum intenționa să-i împiedice pe Rozecrantz şi Guildenstern:

„Şi va fi greu,
Dar voi săpa cu un yard mai jos de minele lor,
Şi le voi arunca spre lună."

Cred că în starea mea semiamețită am răcnit. Sigur că-mi amintesc cercul fețelor speriate şi jignite din jur şi mâinile „oficiale" aruncându-mă în stradă. În timp ce încercam să le explic, cât de tare puteam, că *lumina nu poate trece prin pământul solid.*

Am parcurs distanța dintre strada Shaftesbury şi Hyde Park în fugă. Astfel mi-am pierdut pălăria şi am

trecut prin trei ocazii mai apropiate de moarte decât fusesem vreodată în viața mea. În sfârşit, mi-am făcut loc şi am alergat către locul unde-mi văzusem pentru ultima oară prietenul.

Desigur, nu mai era acolo, dar l-am recunoscut pe ofițerul de artilerie pe care îl văzusem în acea dimineață comandând şi poziționând tunurile. Chiar şi în starea mea, am observat cu un amuzament detaşat că ochii îi erau atraşi de apariția mea răvăşită.

— Un tunel! am bolborosit. Putem să-l aruncăm în aer de dedesubt!

Mai este puțin de povestit. Linia Metroului dintre Marble Arch şi Poarta Lancaster trece aproape direct pe sub nordul străzii Bayswater. În câteva ore fusese închis, un tunel fusese excavat spre un punct direct sub Chronotetannymenicon şi o uriaşă încărcătură de dinamită fusese instalată acolo. Împreună cu Savantul, am privit cum s-au apropiat contactele şi, în cuvintele Prințului Danez, am aruncat spre Lună porcăria.

Prietenul meu n-a putut supraviețui distrugerii creației minții sale. Cu sufletul şi spiritul distrus, şi arătat cu degetul pe stradă, a părăsit Londra, îndreptându-se spre Continent. Câteva luni mai târziu, o telegramă din Interlaken m-a anunțat că murise în somn.

Mi s-a spus că însemnările lui, împreună cu detaliile procesului de producere a sticlei lente, n-au fost distruse, ci stau ascunse în beciul de sub Whitehall. Poate că într-o zi, alt savant va prelua problema pusă într-un mod atât de tragic de prietenul meu. Deseori mă întreb dacă lucrurile s-ar fi putut întâmpla diferit în cazul în care am fi avut căi de producere a unei sticle prin care lumina să fie admisă în

Chronotetannymenicon, dar ieşirea să-i fie oprită.
Aceasta însă rămâne în sarcina viitorului.

[*Publicată în „Interzone”, oct. 1993*]

James L. Cambias

Oceanul orbilor

(„The Ocean of the Blind”, 2004)

Traducere de Gabriel Stoian

JAMES L. CAMBIAS a fost finalist al Premiului *James Tiptree Jr. Memorial*, ediția 2001, cu povestirea *A Diagram of Rapture*; a fost de asemenea finalist al Premiului *John W. Campbell* din 2001 la secțiunea Cel mai bun scriitor debutant. A publicat frecvent în *The Magazine of Fantasy & Science Fiction* şi a vândut lucrări celor de la *Crossroads*: *Tales of Southern Literary Fantastic* şi altor publicații. Născut în New Orleans, el locuieşte în prezent în Deerfield, Massachusetts, împreună cu soția şi copiii.

Spre sfârşitul celei de-a doua luni petrecute la Stația Hitode, Rob Freeman inventase deja optzeci şi cinci de feluri în care l-ar fi putut ucide pe Henri Kerlerec. Asta îl făcea să ocupe locul al treilea în clasamentul stației – Josef Palashnik ocupa primul loc, cu o sută patruzeci şi trei de metode, urmat de Nadia Kyle, cu nouăzeci şi şapte. În general, numărul şi sălbăticia metodelor sugerate îşi găseau explicația în numărul de ore pe care fiecare dintre concurenți îl petrecuse alături de Henri.

Josef, în calitate de pilot de submarin, trebuia să trăiască foarte aproape de Henri mai bine de treizeci de ore săptămânal, astfel că lista lui se concentra asupra unor metode rapide şi brutale, adecvate unui spațiu

restrâns şi închis. Nadia împărțea acelaşi laborator cu Henri – ceea ce, practic, însemna că ea trebuia să efectueze disecțiile în bucătărie, ori pe podeaua din propriul dormitor –, iar tehnicile ei cuprindeau otrăvuri aproape necunoscute şi capcane foarte subtile.

Specialitatea lui Rob erau fotografia subacvatică şi funcționarea aparaturii dirijate de la distanță. Pe parcursul instruirii, fusese făcut să creadă că va filma forme exotice de viață de pe Ilmatar, explorând mediul unic al acelei lumi înghețate şi îndepărtate, ajutând echipa de oameni de ştiință să înțeleagă biologia şi ecologia lumii extraterestre. La o săptămână după sosire, s-a trezit oarecum blocat în rol de cameraman personal al lui Henri Kerlerec, dar şi de om bun la toate, plus de public incapabil să scape din sala de spectacol. Lista lui de metode de ucidere începea cu „strangularea lui HK folosind colierul acela ridicol" şi continua cu secționarea furtunului de alimentare cu aer de la costumul de scufundare al lui Henri, blocarea lui într-un canal de încălzire, abandonarea în mijlocul oceanului fără busolă inerțială şi oferirea ca hrană pentru un exemplar de *Aenocampus*. Unii dintre ceilalți oameni de la stație, care citiseră în mod curent gazeta de perete secretă, intitulată „Moarte lui HK", protestaseră, susținând că ultima metodă dovedea prea multă cruzime față de *Aenocampus*.

Rob aflase prima oară despre ideea de a-l ucide pe Henri când participase la o petrecere dată de Nadia şi soțul ei, Pierre Adler, în camera lor, imediat după ce vehiculul de aprovizionare ieşise de pe orbită, pornind în călătoria de şase luni spre Pământ. Având patru oaspeți, abia dacă aveau loc să respire, iar ca să evite suprasolicitarea ventilatoarelor, trebuiseră să stea cu

uşa deschisă. Drept băuturi răcoritoare avuseseră pepeni din grădina hidroponică, în care injectaseră vodcă produsă chiar de ei din cartofi. Au băut vodca având aromă de pepene până când au golit fructul, după care l-au tăiat în felii care păstraseră aromă de alcool.

— Am mai inventat o metodă, a spus Nadia, după cea de-a treia felie de pepene. Ţinem o bucăţică de hârtie în apropiere de *Miez* vreme de câteva luni, până devine radioactivă, după care îi scriem pe ea o scrisoare ca din partea unei admiratoare şi i-o strecurăm pe sub uşă. Ar păstra scrisoarea în colecţie şi ar muri din cauza expunerii la radioactivitate.

— Durează prea mult, a obiectat Josef. Chiar dacă ar păstra-o în buzunar, tot ar dura ani până când i-ar veni de hac.

— Da, dar tu te-ai simţi satisfăcut urmărindu-l cum îi cade părul, a precizat Nadia.

— Aş prefera să-l încui într-o cameră din apropierea reactorului, a spus Josef.

— Despre cine discută? a întrebat Rob.

— Despre Henri Kerlerec, i-a şoptit persoana care stătea strivită alături de el, pe pat.

— Iradiaţi-i gelul de păr, a sugerat Pierre. În felul ăsta, ar folosi zi de zi tot mai mult, iar substanţa i s-ar afla aproape de creier.

— Ha-ha! Păi, creierul i-a murit de ani de zile!

— Înlocuiţi-i argonul din aparatul de respirat cu clor, a sugerat cineva pe care Rob nu a reuşit să-l vadă, după care în încăpere s-a făcut linişte.

Henri stătea în pragul uşii. Ca de obicei, rânjea.

— Plănuiţi uciderea cuiva? Sper că e vorba de stimatul nostru director de staţie.

Apoi a aruncat o privire în spate, să fie sigur că doctor Sen nu avea cum să-i audă vorbele.

— M-am gândit la o tehnică infailibilă: îl lovesc în cap cu o bucată mare de şuncă ori cu ceva de genul ăsta, iar când vin polițiştii, le servesc şunca pentru a distruge proba. Nici măcar nu şi-ar da seama ce fac!

— Asta e o idee furată dintr-o povestire de Roald Dahl, a murmurat Nadia. Iar acolo era vorba de o pulpă congelată de miel.

Henri nu a auzit-o.

— Ai înțeles care e partea cea mai frumoasă? Polițiştii mănâncă arma cu care s-a comis crima. După ce ajung pe Pământ, poate scriu o povestire polițistă pe tema asta. În fine, noapte bună tuturor!

Apoi le-a făcut un semn scurt cu mâna şi a plecat spre Habul Trei.

În acea dimineață, Rob se străduise să conceapă o soartă deosebit de sadică pentru Henri, însă acesta din urmă l-a trezit la ora 5:00 – cu trei ore mai devreme! – convocându-l în cel mai mare secret în camera de scufundări.

Aceasta ocupa toată suprafața Habului Unu. Era o încăpere spațioasă, de formă circulară, unde costumele de scufundare şi aparatura de respirat stăteau aşezate de-a lungul pereților, cu băncile necesare fiecărui scufundător pentru a se îmbrăca şi un bazin în formă de lună, pe unde exploratorii tereştri puteau pătrunde în oceanul întunecat de pe Ilmatar. De obicei, era cea mai rece încăpere din întreaga stație, care ajungea la multe grade sub zero din cauza temperaturii apei de mare.

Henri era acolo, aşteptând la baza scării de acces. Imediat ce Rob a coborât, a închis bocaportul.

— Acum putem discuta între noi, fără martori. Vreau să-ți încredințez o misiune importantă.

— Ce anume?

— În noaptea asta, la ora unu, facem o scufundare. Să nu povesteşti nimănui. Să nu faci nicio mențiune în jurnalul de scufundări.

— Cum asta? De ce la noapte? Şi de ce a trebuit să mă scoli la ora cinci dimineața ca să purtăm această discuție?

— Trebuie să rămână strict secretă.

— Henri, nu mişc niciun deget până nu-mi spui exact ce se petrece. Ajunge cu misterele.

— Vino să vezi.

Henri l-a condus pe Rob la ecluza ce dădea în Habul Trei, a întredeschis-o cât să poată arunca o privire înăuntru, apoi i-a făcut semn să-l urmeze, şi au pornit împreună către porțiunea de laborator pe care o împărțea cu Nadia Kyle. Era o cămăruță cam de două ori mai spațioasă decât o cabină de dormit, burduşită cu artefacte locale, discuri nemarcate şi acvarii în care se aflau specimene vii. În mijloc era un recipient mare de plastic cenuşiu, înalt de un stat de om. Era acoperit cu semne chirilice în creion, şi avea o etichetă de expediere UNICA de culoare bleu.

Henri a atins o încuietoare cu buricul degetului mare, şi în cutie s-a deschis o uşă, lăsând la vedere un costum de scufundare foarte masiv. Era în întregime negru, până şi vizorul, avea o înfățişare zveltă şi nu prezenta nicio cusătură.

— Frumos costum. Dar ce e atât de secret la el?

— Nu e un costum obişnuit, a precizat Henri. Am aranjat în mod special să-mi fie trimis. Nimeni nu mai are aşa ceva. E un costum folosit de marina rusă, şi nu

poate fi detectat, fiind utilizat pentru dezactivarea minelor inteligente sau a dispozitivelor sonar. Suprafața lui este complet non-ecou. Rămâne invizibil pentru orice tip de sonar. Până şi înotătoarele scot foarte puțin zgomot.

— Cum funcționează? l-a întrebat Rob, îmboldit de spiritul lui ingineresc.

Henri a ridicat din umeri.

— Ăsta e un aspect care-ar trebui să-i roadă pe tehnicieni. Pe mine mă interesează doar să funcționeze. Şi nu se poate altfel – m-a costat şase milioane de euro să-l aduc aici.

— Bravo, acum ai cel mai tare costum de scufundător de pe Ilmatar. De ce-l ții sub cheie? Sunt convins că biologii ar dori să se apropie de formele de viață de aici fără să fie auziți.

— Puah. După ce realizez ce mi-am propus, pot să studieze creveți şi viermi cât poftesc. Însă mai întâi o să-l folosesc pentru a-i observa pe ilmatarani de aproape. Închipuie-ți, Robert! O să pot înota printre casele lor, poate chiar să şi intru în ele! Să ajung atât de aproape cât să-i ating. Nici nu vor băga de seamă că mă aflu acolo!

— Păi, cum rămâne cu regulile privind contactele cu băştinaşii?

Cel mai supărător aspect al proiectului Ilmatar era interzicerea oricărui contact cu ființele înzestrate cu rațiune de pe planetă. Comisia Națiunilor Unite care răspundea de această misiune susținea cu insistență că era nevoie de un studiu mai aprofundat al populației locale. Rob bănuia că se străduia să liniştească într-un fel grupurile de influență de pe Pământ, care solicitau

închiderea Stației Hitode şi retragerea oamenilor de pe Ilmatar.

— Contact? Ce contact? N-ai auzit? Ilmataranii nici nu mă vor vedea! Voi sta printre ei, filmându-i de la mică distanță, dar în costumul ăsta o să rămân invizibil.

— Doctorul Sen o să facă un scandal monstru când va afla.

— Până să afle, eu voi termina. Ce-ar putea să-mi facă? Să mă trimită acasă? Următoarea navă o să mă ducă înapoi pe Pământ, unde o să fiu primit triumfal.

— Nici agențiilor spațiale n-o să le placă.

— Robert, înainte de a pleca de pe Pământ, am făcut unele verificări. Ştii câți oameni accesează cu regularitate siturile agențiilor spațiale sau se abonează să primească ultimele ştiri? În jur de cincizeci de milioane din întreaga lume. Ştii câți oameni au urmărit filmul făcut de mine în cursul expediției de pe Titan? Nouăzeci şi şase de milioane! Am avut de două ori mai multe vizite, iar asta mă face să fiu de două ori mai important. Toate agențiile țin la mine.

Rob a socotit că cifrele erau scoase din burtă de Henri, sub impulsul momentului, aşa cum era cazul cu mai toate cifrele pe care le vehicula, dar era probabil adevărat că Henri Kerlerec, renumit explorator, om de ştiință, dar şi curtezan neruşinat al mass-mediei, se bucura de o popularitate mai mare decât restul participanților la întregul program interstelar.

Se simțea aspirat de vârtejul puternic stârnit de personalitatea lui Henri şi a făcut o încercare de a lupta împotriva lui.

— Nu am chef să dau de bucluc.

— Nu ai niciun motiv de îngrijorare. Cobori aici cât mai discret pe la doisprezece şi jumătate şi pregăteşti

totul. Aduci camerele şi două motoare silenţioase de propulsie. Dar şi unul sau doi roboţi fără pilot. Eu o să îmbrac acest costum şi la ora unu ieşim. Cu ajutorul propulsoarelor, putem ajunge până la Maury 3. Acolo se află o mică aşezare a ilmataranilor.

— Drumul e cam lung ca să ajungem acolo cu propulsoarele. Maury 3 este la aproape şaizeci de kilometri depărtare, dacă nu mă înşel.

— Trei ore dus, trei ore întors, şi probabil că vom sta două ore acolo. Ne întoarcem pe la nouă, cât ceilalţi sunt încă la micul dejun. S-ar putea să nici nu bage de seamă că am fost plecaţi.

— Şi dacă nu se-ntâmplă aşa?

— Atunci o să le spunem că am făcut nişte filmări ale habitatelor din împrejurimi, a spus Henri, şi s-a apucat să încuie cutia costumului de scufundări. Te asigur că nu vor bănui absolut nimic. Şi lasă în seama mea toate explicaţiile. Acum nu vreau să mai aud nicio vorbă! Avem prea multe de făcut. O să dorm în după-amiaza asta, ca să fiu proaspăt pentru scufundarea de la noapte. Şi tu, la fel. Şi să nu sufli o vorbă nimănui!

Coadă-Lată e nervos. Nu reuşeşte să fie atent la vorbitor, şi verifică mereu ruloul pe care are scris textul. Urmează la cuvânt, şi e prima lui prezentare ţinută în faţa Adunării de Savanţi Apă-Amară. Este un fel de interviu, iar el speră ca membrii companiei să considere interesantă lucrarea lui, invitându-l apoi să li se alăture.

Carapace-Netedă 24 Bălegar îşi încheie cuvântarea privind creaturile de la altitudini mari şi răspunde apoi câtorva întrebări adresate de public. Nu sunt întrebări la care se răspunde uşor, iar Coadă-Lată este îngrijorat ca nu cumva să se facă de râs în faţa distinşilor savanţi.

După ce termină, Cleşte-Lung 16 Apă-Amară pocneşte din cleşti, cerând să se facă linişte.

— Permiteți-mi să-i adresez salutări lui Coadă-Lată 38 Pantă-Nisipoasă, care vine de foarte departe ca să ne vorbească despre limbi străvechi. Coadă-Lată?

Acesta este cât pe ce să scape ruloul cu textul, însă reuşeşte să-l prindă la vreme şi se deplasează către capătul încăperii. Este o cameră minunată pentru prelegeri, având podeaua în pantă şi pereții de piatră ponce insonorizantă, astfel că participanții pot auzi totul în mod direct. Găseşte capătul ruloului şi începe, derulându-l cu grijă între filamentele de hrănire în timp ce vorbeşte cu putere. Filamentele lui pipăie nodurile de fibră în timp ce aceasta trece prin dreptul lor. Şabloanele de noduri indică numere, iar numerele au drept corespondent cuvinte. Ține minte să spațieze nodurile şi să le lege strâns, întrucât exemplarul său este destinat bibliotecii Apă-Amară. Ruloul este un singur fir neînnădit, foarte scump, şi manevrarea lui se dovedeşte groaznic de complicată – deosebindu-se mult de versiunea originală, care este un amestec de notițe scurte, legate cumva laolaltă.

După ce începe, temerile lui Coadă-Lată se risipesc. Fascinația pe care o simte față de subiectul ales se evidențiază imediat, şi pe măsură ce emoția lui creşte debitul verbal sporeşte. Când face o pauză, îi aude pe cei din public foindu-se şi foşnind, şi presupune că reprezintă un semn bun. Bine că nu i-a cuprins somnolența.

Punctul nodal al cuvântării este descrierea sculpturilor cu ecou din oraşul ruinat din apropierea hornului de acasă, cel al Abundenței-Neîntrerupte. Corelând imaginile sculpturilor cu ecou şi însemnele

numerice de dedesubtul acestora, Coadă-Lată socoteşte că poate crea un lexicon pentru constructorii antici ai oraşului. Citeşte către Adunare o serie de traduceri ale însemnelor de pe ruine, traduceri făcute chiar de el.

După ce îşi încheie prezentarea, trebuie să facă faţă unui torent de întrebări. Bătrân şi uriaş, Cap-Rotund 19 din Josul-Curentului are câteva întrebări dure – el este recunoscut ca expert în oraşele antice şi constructorii lor, şi ţine să se asigure că acest debutant provincial nu dă buzna nechemat în domeniul lui predilect.

Cap-Rotund şi alţi câţiva depistează imediat părţile mai şubrede ale argumentaţiei lui. Doi dintre aceştia se referă la scrierile regretatului savant Antene-Groase 19 Curent-Rapid, iar Coadă-Lată simte o împunsătură de gelozie, pentru că nu-şi poate permite să cumpere exemplare ale unor lucrări atât de rare. Pe măsură ce întrebările îl asediază, simte cum iritarea creşte în el în efortul de a-şi apăra lucrarea, şi se chinuie să-şi păstreze cumpătul. Trebuie să rămână politicos, chiar dacă prezentarea lui poate fi socotită dezastruoasă.

Într-un târziu, şirul de întrebări încetează, iar el îşi strânge ruloul şi se îndreaptă către un loc aflat în partea din spate a încăperii. Ar vrea mai curând să-şi continue drumul, strecurându-se afară, ca să pornească înot spre casă, însă asta ar fi o dovadă de bădărănie.

Un savant pe care nu-l recunoaşte vine târâş spre pupitrul de citit şi începe să se lupte cu ruloul încâlcit. Cleşti-Lungi se aşază alături de Coadă-Lată şi îi vorbeşte personal prin lovituri în carapace.

— O lucrare foarte bună. Consider că ai descris câteva descoperiri extrem de importante.

— Serios? Mă gândeam să folosesc ruloul ca să repar nişte năvoade.

— Din cauza întrebărilor? Nu-ți face griji. Dacă cei din public îți adresează multe întrebări, înseamnă că i-ai pus pe gânduri, şi tocmai acesta este scopul Adunării. Nu văd niciun motiv pentru care ți-aş refuza calitatea de membru. Sunt convins că şi ceilalți vor fi de acord.

Pe Coadă-Lată îl trec tot soiul de emoții – uşurare, emoție şi fericire debordantă. Abia se poate abține să nu vorbească tare. Transmite imediat un mesaj prin lovirea rapidă a carapacei.

— Vă sunt foarte recunoscător. Mi-am propus să revizuiesc ruloul şi să caut răspuns la câteva dintre întrebările adresate de Cap-Rotund.

— Desigur. Îmi închipui că şi câțiva dintre ceilalți vor dori un exemplar. A, uite că începe.

Savantul aflat la pupitru se apucă să citească un rulou despre un nou sistem de măsurare a temperaturii izvoarelor, dar Coadă-Lată e prea fericit ca să mai acorde vreo atenție acelei comunicări.

La miezul nopții, Rob stătea întins pe pat, căutând să găsească o scuză pentru a nu-l mai însoți pe Henri în expediție. Să-i spună, poate, că se simte rău? Din nefericire, nu se pricepe deloc să mintă. A încercat să îşi provoace greață, să susțină că era din cauza apei de mare ingerate. Refuzând să-l asculte, organismul lui a continuat să se simtă bine.

Ar putea, pur şi simplu să nu meargă la întâlnire. Să rămână în pat, cu uşa încuiată. Henri n-ar avea cum să se plângă doctorului Sen pentru refuzul de a pleca într-o scufundare neautorizată. S-ar putea însă ca Henri să îi facă viața un chin, sâcâindu-l şi ironizându-l până când va ceda, şi aproape sigur aşa se va întâmpla.

Bineînțeles, adevărul era că Rob dorea să-l însoțească pe Henri. Ținea mult să îmbrace şi el costumul acela care te făcea invizibil, ca să ajungă până la câțiva centimetri de ilmatarani şi să-i filmeze de aproape, în loc să realizeze doar imagini chinuite şi neclare de la distanță, şi acelea obținute cu ajutorul roboților. Pesemne că toți ceilalți de la Stația Hitode gândeau la fel. Fuseseră plasați cu toții aici, practic pe fundul mării din Ilmatar, fiindu-le interzis să se apropie de băştinaşi, şi era ca şi cum unei perechi de adolescenți excitați li s-ar fi spus că pot să se culce împreună, dar fără să se atingă unul pe celălalt.

Şi-a consultat ceasul. Era 00:20. S-a ridicat din pat, punându-şi pe umăr geanta cu aparatul de filmat. Să-l ia naiba pe Henri.

Rob s-a îndreptat spre încăperea scufundătorilor fără să întâlnească pe nimeni în drum. Stația nu era ca un vehicul spațial, unde există schimburi care să asigure controlul permanent. De obicei, toți membrii ei dormeau de la miezul nopții până la ora opt dimineața, şi doar un om trebuia să rămână în camera de comandă pentru asigurarea permanenței. În acea noapte, de serviciu era Dickie Graves, iar Rob a bănuit că Henri reuşise cumva să-l câştige de partea lui, astfel ca hidrofoanele exterioare să nu surprindă mica lor aventură.

A luat unul dintre roboții de pe raft şi l-a verificat repede. Era de forma unui peşte flexibil, lung de aproape un metru, provenit tot din dotarea armatei – de data asta, cea americană. Nu era din cale-afară de capabil să treacă neobservat, în schimb, prin proiectare putea imita semnătura sonică a unui macrou. Ilmataranii îşi vor închipui probabil că era o creatură de rând şi îl vor ignora. Computerul lui era legat prin laser de creierul

robotului. Acum, după ce îl verificase, putea porni la treabă. I-a comunicat să mențină poziția şi să aştepte instrucțiuni suplimentare, după care i-a dat drumul în apă. Ca să fie absolut sigur, Rob a pornit încă un robot şi l-a aruncat în bazinul sub formă de semilună.

Au urmat propulsoarele. Acestea erau destul de simple – un motor, bateria şi o pereche de elice, care se roteau fiecare în sens contrar față de cealaltă. Viteza se comanda cu ajutorul unui comutator aflat pe ghidon. În principiu, propulsoarele erau silențioase, deşi, din experiență, Rob îşi dăduse seama că ele nu treceau neobservate, semănând cu cele ce se puteau închiria pe Pământ de la orice magazin cu echipamente de scufundare. Un contractor din Japonia se îmbogățise fabricând asemenea propulsoare. Rob a găsit două care aveau bateriile încărcate şi le-a prins de marginea bazinului pentru a avea acces mai uşor la ele.

Urma partea cea mai grea: Rob şi-a scos costumul de scufundări destul de zdrențuit şi care mirosea uşor neplăcut, şi s-a dezbrăcat la piele. Întâi şi-a fixat scutecul – el şi Henri aveau să stea în apă vreme de opt ore, iar dacă îşi udau costumele pe interior, riscau moartea prin hipotermie. Apoi şi-a tras o pereche de indispensabili groşi, flauşați, amintind de o pijama de copil. Apa de afară era sub temperatura de îngheț; doar presiunea şi salinitatea o mențineau în formă lichidă. Trebuia să se izoleze cât mai bine din punct de vedere termic.

Apoi costumul propriu-zis, cu dublu strat, de asemenea izolat termic. În aerul răcoros din vestiar, cu toată acea îmbrăcăminte protectoare, începuse să se congestioneze la față şi să se încingă. A urmat gluga de material vătuit, care i-a acoperit destul de strâns capul

şi gâtul; aceasta avea căştile încorporate. Apoi casca, ca un acvariu rotund, aducând mai mult cu o cască spațială decât cu una pentru scufundări, care se fixa etanş pe costum cu un fermoar special. Partea din spate a căştii gemea de aparatură electronică – biomonitoare, microfoane, unitate de sonar, precum şi un dispozitiv complicat de afişare ce proiecta texte şi date direct pe partea interioară a vizorului. Mai era dotată cu un tub de apă dulce, din care a sorbit înainte de a trece la etapa următoare a echipării.

Gâfâind de oboseală, Rob şi-a pus în spinare pachetul APOS, foarte greu, l-a pornit înainte de a lega furtunurile acestuia la cască şi a respirat de câteva ori pentru a se asigura că funcționa normal. Dispozitivul APOS făcea posibilă acea expediție pe Ilmatar. Acesta producea oxigen din apa de mare cu ajutorul electrolizei, asigurându-l la presiunea ambientală. Senzorii de mici dimensiuni şi computerul foarte sofisticat reglau alimentarea conform cerințelor fireşti ale scufundătorului. Oxigenul era amestecat în circuit închis cu argon; la presiunea colosală de la fundul oceanului, amestecul corespunzător de aer era de aproape o mie de părți argon la o parte oxigen. Stația Hitode şi submarinele beneficiau de versiuni mai mari ale acestui dispozitiv, iar acest lucru făcea posibilă viața oamenilor la adâncimea de şase kilometri, sub o calotă de gheață.

Prețul plătit pentru acest lucru era că revenirea la suprafața planetei dura şase zile. În cazul unei ieşiri rapide, diferența de presiune ar fi dus nu la moartea oamenilor, ci pur şi simplu la explozia lor. Existau şi alte pericole, desigur. Toți membrii echipajului de pe Hitode luau o serie de medicamente pentru a elimina

înspăimântătoarele efecte secundare ale presiunii extrem de mari.

După ce a pornit dispozitivul APOS (deşi deocamdată micul lui computer era îndeajuns de inteligent să-l alimenteze cu aer din cameră), Rob şi-a tras trei straturi de mănuşi, şi-a prins înotătoarele cu catarame, apoi şi-a fixat centura cu greutăți, a aprins lampa de pe umăr şi apoi s-a ghemuit la marginea bazinului şi s-a lăsat să se rostogolească pe spate în apă. Apa era plăcut de răcoroasă, nu ucigător de rece, şi a lăsat ca în costum să i se pompeze o cantitate suplimentară de gaz, ca să poată pluti până când Henri avea să i se alăture.

A transmis roboților instrucțiuni să îl urmeze la distanța de patru metri şi a creat o mică fereastră pe afişajul de pe vizor, ca să poată vedea totul cu ochii lui. A verificat încă o dată camera de filmare fixată pe umăr, ca să se asigure că funcționa corect. Totul era ca la carte. Se făcuse deja 01:20. Unde era Henri?

Kerlerec a apărut în vestiar zece minute mai târziu. În costumul masiv arăta ca o broască neagră şi mătăhăloasă. Capacul de spumă al vizorului căştii îi atârna peste piept, iar Rob a observat că tovarăşul lui era roşu la față şi transpirase. Henri a păşit legănat până la marginea bazinului şi s-a lăsat să cadă pe spate în apă, împroşcând stropi până departe. După o clipă, a ieşit, legănându-se pe suprafața apei.

— Doamne, ce cald e în costumul ăsta. Nici nu-ți închipui ce arde înăuntru. Bine că am ajuns în apă. Ai luat totul?

— Da. Dar cum o să foloseşti aparatul de filmat dacă porți costumul acela? Nu strici tot efectul de a te apropia neobservat?

— N-o să folosesc aparatul mare de filmat. O să filmezi tu cu el, de la distanță. Eu am două camere mici în interiorul căştii. Una e îndreptată înainte, ca să filmeze ce văd şi eu, iar cealaltă e pentru fața mea. Fă conectarea.

Au stabilit legătura prin laser, iar Rob a deschis alte două ferestre în partea de jos a vizorului căştii. Pe una era afişată imaginea sa, văzută de Henri – o față palidă, cu barba nerasă, privind din interiorul căştii ca un glob iar pe cealaltă apărea Henri într-un prim-plan extrem. Fața uriaşă, iluminată în verde, îmbrobonată de sudoare, semăna puțin cu aceea a Marelui şi Puternicului Oz după o beție de trei zile.

— Acum, după ce o să ieşim din stație, încearcă sonarul pe costumul meu. Nu vei reuşi să mă detectezi.

În sinea lui, Rob se îndoia de asta. Cine ştie ce rus câştigase câteva milioane de euro vânzându-i lui Henri şi sponsorilor lui de la ScienceMonde vreun prototip ratat ori un fals?!

Au coborât amândoi până când au ajuns sub Habul Unu, la doar câțiva metri de fundul mării. Lumina ce sclipea dinspre bazinul de intrare făcea un con palid în apa destul de tulbure din cauza aluviunilor, dincolo de care se întindea o beznă aproape solidă.

Henri a pornit în frunte, îndepărtându-se de stație, înotând cu lampa plasată pe cască şi cu lumina stroboscopică în funcțiune până au ajuns la câteva sute de metri depărtare.

— E bine, poți începe filmarea.

Rob a fixat camera de filmare pe imaginea lui Henri.

— Gata.

Imediat după aceea, glasul lui a căpătat tonul şi inflexiunile calme şi prietenoase ale atotcunoscătorului Henri Kerlerec, stea a mediului ştiinţific.

— Mă aflu aici, în oceanul întunecat de pe Ilmatar, pregătindu-mă să testez costumul de scufundare care mă face invizibil şi care îmi va îngădui să mă apropii de ilmatarani fără să fiu depistat. Cameramanul meu va încerca să mă localizeze cu ajutorul sonarului. Întrucât trăiesc într-un întuneric deplin, ilmataranii sunt complet orbi la lumina vizibilă, de aceea voi lăsa aprinse lampa stroboscopică de siguranţă şi pe cea de la cască.

Rob a deschis o fereastră pentru afişarea imaginilor de pe sonar şi a început să filmeze. Întâi, lăsând sonarul pe poziţie pasivă – computerul lui putea alcătui o imagine vagă a împrejurimilor doar din zgomotul ambiental şi din conturul interferenţelor. Nici urmă de Henri, cu toate că Rob îi putea vedea lampa de pe cască, în timp ce acesta se legăna încoace şi încolo la vreo zece metri depărtare.

Deloc rău, s-a văzut silit să recunoască. Fundul mării şi stâncile au licărit, înfăţişând relieful clar, un peisaj bizar, alcătuit din culori inexistente de fapt, în care verdele reprezenta suprafeţele moi, iar galbenul, pe cele dure. În modul de lucru activ, oceanul era complet negru. Henri era o umbră verde-negricioasă pe fundalul întunecat. Chiar dacă semnalele active şi pasive erau sintetizate de computer, Henri ajunsese aproape imposibil de văzut.

— Minunat! a exclamat Henri, după ce Rob i-a transmis imaginile. Ţi-am spus doar: complet invizibil! Vom şterge porţiunea asta, desigur – vor rămâne doar imaginile de sonar, iar eu voi explica fără să apar în imagine. Hai să pornim. Ne aşteaptă un drum lung.

Membrii Adunării Apă-Amară se trezesc. Servitorii lui Cleşte-Lung se foiesc prin sălile casei lui, ascultând atenți la intrarea în încăpere a fiecărui oaspete şi informându-i pe cei care s-au sculat deja că masa îi aşteaptă în salonul principal.

Coadă-Lată savurează situația privilegiată de a fi trezit de cineva care să-l anunțe că poate merge la masă. Acasă la el ar muri cu toții de foame, dacă ar trebui să aştepte ca ucenicii lui să-i pregătească hrana. Se întreabă în treacăt cum se descurcă aceştia fără el în acele momente. Îşi mai face griji şi gândindu-se la alte situații de urgență ce ar putea să apară: dacă plesneşte o conductă, de exemplu, ori dacă se agață vreunul dintre năvoade. Se şi vede întorcându-se acasă şi găsind haos şi ruină.

Însă acasă la Cleşte-Lung totul e foarte plăcut. Un adevărat conac, ce mai. Hornul Apă-Amară nu e nici pe departe la fel de mare ca Abundența-Neîntreruptă sau alte hornuri din oraş, dar el controlează tot curentul. Pe o distanță de doi kilometri de jur împrejur, totul îi aparține. Are mulți servitori şi lucrători angajați. Nici măcar ucenicii lui nu trebuie să mişte vreun cleşte.

Coadă-Lată nu vrea să piardă masa. Cămara cu provizii a lui Cleşte-Lung e la fel de opulentă ca şi tot ce există la Apă-Amară. În vreme ce se târăşte către salonul principal, se miră din nou de depunerile groase de pe pereți şi podea. Unele dintre conductele de la ferma proprie nu pot întreține atâtea forme de viață. Să fie asta pentru că în gospodăria lui Cleşte-Lung se produce foarte mult gunoi, care contribuie la dezvoltarea unei vegetații interioare atât de bogate? Ori e îndeajuns de înstărit, astfel că-şi permite să pompeze prin casă

cantități suplimentare de apă provenită din horn? Oricum ar sta lucrurile, este limpede că mai mult nu se poate realiza pe proprietatea glacială a lui Coadă-Lată, în condițiile în care drepturile la curentul călâi sunt destul de reduse.

Când se apropie de salonul principal, Coadă-Lată percepe gustul nenumăratelor bunătăți pregătite pentru oaspeți. După foşnete, se pare că vreo şase dintre membrii Adunării se află deja acolo; asta spune multe despre bucătăria lui Cleşte-Lung, deoarece singurele sunete ce se aud sunt clefăieli şi plescăituri, semn că toți mănâncă.

Îşi găseşte un loc între Carapace-Netedă şi un individ discret, al cărui nume nu şi-l aminteşte. Îşi trece antenele peste hrana dinaintea lui şi simte admirație amestecată cu gelozie față de Cleşte-Lung. Bucăți de frunze de măcriş presate, icre de tofin, frunze de urzică-de-mare şi nişte creaturi care se târâie pe fundul mării, pe care Coadă-Lată nu le ştie pe nume, frumos înfipte în nişte ghimpi, şi încă mişcându-se.

Coadă-Lată nu-şi aminteşte să se mai fi ospătat astfel de când a moştenit Panta de Nord, şi a organizat banchetul funerar în amintirea bătrânului Corp-Plat. Tocmai întinde o antenă spre a treia urzică-de-mare, când Cleşte-Lung, apărut în capătul sălii, scoate un sunet puternic, cerându-le atenție.

— Le sugerez membrilor Adunării o scurtă excursie, spune el. La vreo doi kilometri dincolo de pietrele de hotar ale teritoriului meu există un horn mic, prea puțin cald şi amar, ca să merite a fi folosit. Acolo le interzic lucrătorilor mei să întindă năvoade, şi-mi aduc aminte că am văzut nişte creaturi interesante hrănindu-se. Vă propun să înotăm până acolo să căutăm specimene.

— Îmi îngăduiți să vă sugerez aplicarea metodei lui Mezenter-Ascuțit pentru măsurarea temperaturii acelor ape? întreabă Carapace-Netedă.

— Excelentă idee! exclamă Cleşte-Lung.

Mezenter-Ascuțit bombăne ceva legat de faptul că nu are echipamentele potrivite la el, dar ceilalți îl conving să încerce. Termină de mâncat (şi Coadă-Lată observă că unii companioni îşi vâră unele dintre bunătăți în saci, de aceea se grăbeşte să înhațe nişte icre de tofin ca să şi-l umple pe al lui) şi pornesc cu toții spre marginea proprietății lui Cleşte-Lung.

Se deplasează mai repede înotând decât mergând, astfel că grupul de savanți călătoreşte la o înălțime puțin peste năvoade. De acolo, Coadă-Lată nu-şi poate face decât o impresie generală despre teritoriul lui Cleşte-Lung, însă totul pare foarte ordonat – o rețea bine gândită de țevi de piatră, pornind ca nişte raze de la hornul principal, conducând apa fierbinte, bogată în substanțe nutritive pentru a se asigura hrana miilor de colonii de plante şi bacterii. Cu unele pierderi din țevi şi reziduurile de la recolte, casa lui Cleşte-Lung hrăneşte nori de înotători minusculi care, la rândul lor, atrag creaturi mai mari aflate în apele reci din jur. Coadă-Lată observă cu admirație modul în care au fost amplasate năvoadele, în şiruri de diferite înălțimi de-a lungul curentului predominant. Destul de invidios, apreciază că năvoadele lui Cleşte-Lung produc probabil la fel de multă bogăție cât întreaga lui proprietate.

Ajunşi dincolo de pietrele de hotar, savanții se strâng în mod instinctiv, formând un grup mai compact. Discută mai puțin şi sunt mai atenți să asculte şi să detecteze. Cleşte-Lung îi asigură că nu îngăduie prezența bandiților sau a gunoierilor în preajma

hornului său, dar până şi el face o detecție sau două în urma lor, ca să se asigure. Însă nu reuşesc să audă decât câțiva copii jucându-se, care fug imediat la apropierea adulților.

Henri şi Ron nu au discutat prea mult în drum către comunitatea hornurilor. Amândoi acordau atenție mare informațiilor de navigație afişate pe vizoare. Orientarea pe Ilmatar era înşelător de uşoară: se citea poziția pe busola inerțială, se îndrepta propulsorul în direcția corectă şi porneai într-acolo. Ocazional, însă, Ron se trezea gândindu-se cât de greu ar fi fost să navigheze fără ajutorul aparaturii electronice. Stelele erau ascunse de stratul de gheață gros de un kilometru de la suprafață, iar Ilmatar nu avea practic un câmp magnetic. Abia era posibil să se deosebească direcțiile sus-jos, asta doar dacă scufundătorul avea reflectorul aprins şi vedea fundul, fără să fie învăluit într-un nor de aluviuni, însă menținerea unei adâncimi constante depindea în întregime de indicațiile sonarului şi de indicatorul de presiune. Fără echipamente de navigație, pe Ilmatar orice om ar fi fost surd, orb şi debusolat. La ora 05:00 se apropiau de destinația propusă.

— De aici încolo folosim doar sonarul pasiv, a spus Henri. Şi trebuie să păstrăm linişte deplină. Poți filma de la o sută de metri depărtare?

— Va fi nevoie de îmbunătățirea rezoluției şi de curățarea imaginii după aceea, dar se poate.

— Bun. Atunci ocupi o poziție acolo… şi Henri a făcut un gest vag spre beznă.

— Unde?

— E un morman mare de pietre la, stai să văd, poziție o sută de grade, la vreo cincizeci de metri.

— De acord.

— Stai acolo şi nu faci niciun zgomot. Eu îmi continui drumul spre horn. Păstrez unul dintre roboți cu mine.

— Cum spui. Şi ce vrei să faci?

— O să pătrund direct în aşezare.

Clătinând din cap, Rob şi-a găsit un loc destul de confortabil printre pietre. Cât a aşteptat ca aluviunile stârnite să se depună, a observat că nu era vorba de o adunătură oarecare de bolovani – avea în jur pietre tăiate, rămăşiţe ale vreunei construcţii. Unele suprafeţe sculptate înfăţişau tipare de linii. A avut grijă să filmeze tot. Ceilalţi xeno de la Hitode l-ar ucide dacă i-ar scăpa aşa ceva.

Henri a trecut pe lângă el, stârnind un nor de aluviuni. Camera mare de filmare avea să fie inutilă dacă el va tulbura fundul apei atât de mult, astfel că Rob trebuia să se bizuie exclusiv pe roboți. Unul îl urmărea pe Henri la depărtare de aproximativ zece metri, iar cel de-al doilea, deasupra lui, filmându-l de sus. Legătura laser prin apă căpătase paraziți din cauza particulelor aflate în suspensie, dar nu avea nevoie de prea multe amănunte. Camerele instalate pe roboți puteau stoca totul în memoria internă, astfel că Rob era mulţumit că vedea atât cât să îi poată dirija. Cum stătea comod şi-şi putea folosi mâinile, a apelat un joystick virtual în loc să se mai bazeze pe comenzi vocale, ori pe dispozitivul de meniu ce urma mişcările ochilor, care era de-a dreptul iritant.

— Ia te uită! a exclamat Henri pe neaşteptate.

— Ce anume? Unde?

Camera din faţa lui Henri s-a mişcat în sus, înfăţişând opt ilmatarani înotând în formaţie, la vreo zece metri deasupra. Erau cu toţii adulţi, şi purtau

centuri şi hamuri pline cu tot felul de lucruri. Doi dintre ei aveau sulițe. De când un robot făcuse primele fotografii ale ilmataranilor, aceştia fuseseră descrişi ca nişte creveți uriaşi, dar după ce i-a văzut înotând pe deasupra sa, Rob s-a văzut nevoit să refuze acea imagine. Semănau mai curând cu nişte balene Beluga cu armură, având cozile mari şi capete teşite. Adulții aveau între trei şi patru metri lungime. Fiecare avea douăsprezece picioare pliate frumos în partea inferioară a carapacelor; picioare de mers în partea din spate şi patru mandibule de manipulare în față, şi cleşti mari asemănători celor de călugăriță, pe perechea de picioare din față. Mai aveau filamente de hrănire şi antene de detecție lungi pe sub cap. Capul în sine era un dom fără nicio trăsătură, lărgindu-se spre gât ca o cască de forma unei găleți – de unde şi originea numelui ştiințific dat ilmataranilor: *Salletocephalus structor*. Microfoanele pasive ale lui Henri au surprins clicuri şi pocnituri făcute de sonarele ilmataranilor, dar şi câte un țiuit puternic, asemănător unui sunet scos de un clavecin.

Cei doi oameni au urmărit grupul plutind pe deasupra lui Henri.

— Ce crezi că vor să facă? a întrebat Rob, după trecerea lor.

— Nu-mi dau seama. Pesemne au pornit la vânătoare. O să-i urmăresc.

Rob a dat să protesteze, dar şi-a dat seama de inutilitatea gestului.

— Să nu te îndepărtezi prea mult.

Henri a lovit fundul, ridicându-se, şi a început să-i urmărească pe ilmatarani. Unui om îi venea greu să țină ritmul cu ei, chiar dacă se folosea de înotătoare. După

doar câteva minute de înot susținut, Henri transpirase şi respira greu, dar se simțea încântat.

Ilmataranii coborau spre o mică formațiune din jurul unui horn, pe care computerul lui Rob l-a identificat ca fiind cel denumit Maury 3b. Prin camerele de pe roboți, Rob a văzut cum Henri s-a furişat mai aproape de ilmatarani. La început s-a mişcat cu fereală, după care a abandonat orice jenă şi pur şi simplu s-a amestecat printre ei. Rob a aşteptat o reacție, dar ilmataranii păreau preocupați de cu totul altceva.

Lipseşte o rocă. Coadă-Lată ține minte o bucată alcătuită din carapace vechi, sudate laolaltă de substanțele minerale şi noroiul adus de apa hornului, situat la doar cinci brațe dincolo de curent. Acum, însă, a dispărut. Să-l înşele memoria? Face un nou ping. A, uite-o acolo. Exact unde ar trebui să fie. Ciudat. Se apucă din nou să adune carapace.

— Mă auzi? Coadă-Lată!

Este Cleşte-Lung. Apare ca de niciunde, exact în fața lui Coadă-Lată, părând alarmat.

— Sunt aici? Ce s-a întâmplat?

— Nimic, spune Cleşte-Lung. M-am înşelat.

— Stai puțin. Spune-mi despre ce e vorba.

— E ceva foarte ciudat. Țin minte că tu treceai peste roci, după care s-a lăsat linişte. Am făcut un ping, dar nu am depistat nimic.

— Țin minte o experiență similară – o rocă a părut că dispare, după care a apărut din nou.

De ei se apropie Carapace-Netedă.

— Ce necaz aveți?

După ce ei îi explică, ea întreabă:

— Să existe aici vreun strat reflectorizant? Se întâmplă uneori când apa rece întâlneşte apă fierbinte.

— Nu simt nicio schimbare a temperaturii apei, spune Cleşte-Lung. Aici, curentul este suficient de puternic să păstreze totul amestecat.

— Să ascultăm, propune Coadă-Lată.

Cei trei rămân tăcuți, cu cozile lipite şi cu capetele spre exterior. Coadă-Lată se relaxează, lăsând sunetele şi tiparele de interferență ale mediului înconjurător să creeze un model în mintea lui. Hornul este acolo, bolborosind şi scoțând un fâsâit. Cineva se cațără pe o parte a acestuia, probabil Mezenter-Ascuțit, cu vasele lui în care are plante sensibile la temperatură. Cap-Rotund şi persoana aceea tăcută discută la vreo douăzeci de metri, ori mai curând Cap-Rotund, adresându-se însoțitorului său, scoate din când în când câte un clic. Alți doi se strecoară printre năvoadele din curentul ascendent.

Dar mai e ceva. Ceva care se mişcă prin apropiere. Nu îl aude, dar el blochează alte sunete şi modifică tiparele de interferență. Întinde o antenă spre Carapace-Netedă şi o atinge pe un picior.

— În fața mea, mişcându-se de la stânga la dreapta, se petrece un efect ciudat.

Ea se întoarce şi ascultă în acea direcție, în vreme ce Coadă-Lată transmite acelaşi mesaj către carapacea lui Cleşte-Lung.

— Cred că am priceput ce spui, îl anunță ea. E o bucată mare de noroi foarte moale, ori piatră ponce.

— Da, o aprobă Coadă-Lată. Numai că se mişcă. O să îi dau un ping.

Îşi încordează muşchiul rezonator şi dă un ping extrem de puternic, suficient de tare cât să provoace

amețeala câtorva înotători mai mici aflați în apropierea capului său. Ceilalți membri ai Adunării, aflați în jurul hornului, se opresc. Aude întregul peisaj din fața lui – mâl, ecouri bruşte scoase de roci, tipare haotice şi atenuate, produse de unele pâlcuri de plante. Şi, exact în centru, la doar câteva brațe depărtare în fața lui, există un gol în apă. Mare, dar nu ştie ce ar putea fi: are dimensiunea unui adult tânăr, şi stă drept, ca un însemn de hotar.

Henri o luase cu totul razna. Se dezlănțuise într-o prezentare pentru public, dovedind o inventivitate debordantă. Când şi când, uita să folosească vocea lui de stea a canalelor de informare, şi avea câte-o izbucnire de veselie pură şi dezlănțuită. Şi Rob se înfierbântase, pentru că vedea prin camere cum Henri ajunsese la depărtare de câteva palme de ilmatarani.

— Vedem aici un grup de ilmatarani strângând hrană din jurul unui horn de pe fundul oceanului. Unii folosesc năvoade făcute de ei pentru a prinde peşte, în vreme ce aceştia trei, situați aproape de mine, par să răzuiască alge de pe stânci.

— Henri, iar foloseşti nume pământeşti pentru formele de viață de aici. Aceia nu sunt peşti, şi nici alge nu există aici.

— Lasă asta. Dacă va fi nevoie, ulterior o să introduc cuvintele potrivite. Dar publicul va înțelege mai bine dacă apelez la cuvinte pe care le cunoaşte. Minunat, nu eşti de aceeaşi părere? Dacă vreau, îi pot bate pe spinare!

— Nu uita, nu avem voie să intrăm în contact cu ei.

— Da, sigur.

Şi revine la glasul de narator.

— Natura precisă a organizării sociale a ilmataranilor încă nu este bine înțeleasă. Ştim că trăiesc în comunități de până la o sută de indivizi, conlucrând pentru producerea de hrană, diverse activități şi apărare. Recolta ce se strânge în cadrul comunității se împarte în mod egal între membri.

— Henri, nu mai inventa chestii dintr-astea. Unii spectatori vor dori şi alte informații despre societatea lor. Nu ştim cum sunt alocate resursele.

— Atunci nu avem dovada că spusele mele sunt neadevărate. Robert, oamenii nu vor să audă că extratereştrii ne seamănă. Ei vor îngeri înțelepți şi sălbatici nobili. Pe de altă parte, sunt sigur că am dreptate. Ilmataranii se comportă exact ca oamenii din societățile umane primitive. Nu uita că sunt de profesie arheolog. Ştiu să recunosc asemenea semne.

Apoi a trecut din nou la glasul de vedetă mass-media:

— Viața este dificilă în aceste ape marine înghețate. Ilmataranii trebuie să folosească orice resursă de hrană pentru a nu muri de foame. Mă voi apropia şi mai mult de aceşti indivizi ca să-i pot urmări la treabă.

— Nu te mai apropia. S-ar putea să te miroasă ori să te depisteze.

— Sunt extrem de precaut. Cum e calitatea imaginii?

— Ei, apa e puțin tulbure. Am pus robotul de sus să asigure o imagine de ansamblu, dar camera de pe casca ta e singura care ne oferă detalii.

— Atunci, o să mă aplec pentru a obține o imagine mai bună. Cum e acum?

— Mai bine. Grozave imagini, a spus Rob şi a verificat imaginea obținută de robot. Alo, Henri, de ce s-au întors cei trei cu fața spre tine?

— Trebuie să-l prindem, spune Cleşte-Lung. Nu-mi amintesc să fi citit despre aşa ceva.

— Dar cum să prinzi un lucru pe care abia îl distingem? întreabă Coadă-Lată.

— Îl înconjurăm, sugerează Carapace-Netedă, şi îi cheamă şi pe ceilalți. Hei, veniți repede! Alcătuiți un cerc!

Punând o mulțime de întrebări, ceilalți membri ai Adunării Apă-Amară se strâng în jur, mai puțin Mezenter-Ascuțit, care e prea concentrat să-şi plaseze pe horn micile lui colonii de indicatori ai temperaturii.

— Continuați să faceți pinguri, spune Cleşte-Lung. Cât de tare puteți. Cine are un năvod?

— Uite-l, spune Cleşte-Zimțat.

— Bine. Acum îl distingi. Pune năvodul peste el!

Obiectul dă să se ridice înot, dar cu stângăcie, stârnind multe sedimente şi scoțând un fâsâit uşor cu înotătoarele. Sub îndrumarea lui Cleşte-Lung, ca nişte soldați care escortează un convoi, Compania formează un cerc în jurul obiectului. Cleşte-Zimțat se ridică deasupra tuturor cu năvodul. Apare un moment de zbatere, când lucrul încearcă să se tragă într-o parte, dar savanții îl încercuiesc.

Loveşte în năvod cu o gheară ascuțită, şi apoi izbeşte cu membrele. Coadă-Lată simte cum gheara scrâşneşte când îi şterge carapacea. Cleşte-Lung şi Cap-Rotund se apropie cu frânghii, şi curând membrele ființei sunt imobilizate. Cade la fund.

— Vă sugerez să îl ducem la laboratorul meu, spune Cleşte-Lung. Sunt convins că vreți cu toții să studiem această creatură nemaiîntâlnită.

Aceasta continuă să se zbată, însă năvodul şi frânghiile sunt suficient de rezistente ca să o blocheze.

Indiferent ce ar fi, e prea grea pentru a fi cărată înot, astfel că grupul trebuie să meargă pe jos cu prada, în vreme ce Cleşte-Lung înoată înainte ca să aducă servitorii cu o litieră pentru transport. Dau cu toții pinguri în permanență, temându-se că prin preajmă pândesc şi alte ființe ciudate şi tăcute.

— Robert, pentru numele lui Dumnezeu, ajută-mă! Legătura laser era afectată de paraziți şi de pauze din cauza interferenței cu năvoadele, ilmataranii şi sedimentele. Imaginea video înfățişându-l pe Henri a degenerat într-o serie de imagini statice, care ilustrează stările prin care trece acesta: panică, groază, şi deznădejde.

— Nu te speria! i-a strigat Rob, deşi nu avea habar cum să reacționeze.

Cum să-l salveze pe Henri, fără să se dea de gol, încălcând astfel toate reglementările privind contactul cu civilizațiile extraterestre? Pe de altă parte, chiar dacă şi-ar dezvălui prezența, cum să înfrângă şase ilmatarani maturi?

— Of, *Bon Dieu*! a exclamat Henri, şi a început să se roage în franceză. Rob a pus pe mut legătura audio, ca să poată gândi, şi pentru că nu i se părea cuvenit să asculte acele vorbe.

A încercat să analizeze posibilitățile de acțiune. Să cheme ajutoare? Erau prea departe de stație, iar unui submarin i-ar fi trebuit o oră până să ajungă acolo. Să atace pentru a încerca o acțiune de salvare? Rob nu prea dorea să procedeze astfel, nu doar pentru că ar fi fost împotriva reglementărilor. Pe de altă parte, nici nu-i plăcea să se vadă în postura de laş. Va trece peste asta.

Să creeze o diversiune? Asta putea da rezultate. Putea declanşa un hidrofon, stârnind mult zgomot, sau ar putea folosi roboții ca ținte false. S-ar putea ca ilmataranii să-l lase pe Henri pentru a investiga, ori să fugă speriați. Merita să facă o încercare.

A trimis roboții cu viteză maximă şi a căutat prin biblioteca de sunete a computerului ceva potrivit pentru a fi transmis. *Cavalcada valkiriilor*[1]? Vreun strigăt al lui Tarzan? Sau *O Fortuna*[2]? Nu avea timp de subtilități, de aceea a ales prima melodie de pe listă, interpretată de cântăreața Billie Holiday, pe care a transmis-o cât se putea de tare prin difuzoarele roboților. Rob şi-a lăsat aparatul de filmare la propulsorul lui Henri, şi s-a slujit de al său pentru a se apropia puțin de grupul de ilmatarani care îl duceau pe Henri.

Coadă-Lată aude primul sunetele bizare şi îi avertizează pe ceilalți. Zgomotul provine de la două creaturi înotătoare pe care nu le recunoaşte, apropiindu-se cu viteză dinspre stânga. Sunetele nu-i amintesc nimic cunoscut – un amestec de tonuri joase, şuierături, zdrăngănituri şi bâzâituri. Există, desigur, un ritm de bază, iar Coadă-Lată este convins că aude un soi de țipăt animal, nu doar zgomot.

Înotătorii trec rapid pe deasupra capetelor, apoi, uimitor, descriu un cerc, venind încă o dată în viteză, ca două animale bine antrenate.

— Creaturile astea aparțin cumva lui Cleşte-Lung? îi întreabă Coadă-Lată pe ceilalți.

— Nu cred, îi răspunde Carapace-Netedă. Nu țin minte să le fi văzut prin casa lui.

— Nu are cineva un năvod?

— Nu te lăcomi, îi spune Cap-Rotund. Avem deja un specimen valoros. Nu trebuie să riscăm urmărindu-le şi pe celelalte.

Coadă-Lată dă să protesteze, dar îşi dă seama că celălalt are dreptate. Lucrul prins e cu siguranță mai important. Cu toate acestea, spune:

— Vă sugerez să revenim pentru a le căuta după ce dormim.

— De acord.

Înotătorii continuă să plonjeze spre ei şi să facă zgomot până când servitorii lui Cleşte-Lung apar ca să transporte specimenul.

Rob sperase că ilmataranii se vor împrăştia care încotro de spaima roboților, însă abia dacă le acordaseră atenție, cu toate că muzica fusese dată la maximum. Nu şi-a dat seama dacă erau prea surzi ca să îi ademenească, ori erau îndeajuns de inteligenți ca să se concentreze doar asupra unui lucru.

A accelerat propulsorul, apropiindu-se de micul grup. De ajuns cu subtilitățile. Încă vedea luminile de pe costumul lui Henri, aflat la vreo cincizeci de metri, clătinându-se şi mişcându-se, după cum era cărat de ilmatarani. Rob a încetinit şi s-a oprit la aproape zece metri de ei. Cele două reflectoare de pe propulsor i-au arătat pe ilmatarani foarte clar.

De ajuns cu finețurile şi cu furişatul. A pornit hidrofonul de pe costum.

— Hei! strigă el, şi ia cuțitul de scufundător într-o mână pentru a se apăra în caz de nevoie.

Coadă-Lată se simte uşurat că a scăpat de fiara ciudată. A obosit, îi este foame, şi nu vrea decât să

revină acasă la Cleşte-Lung, ca să mănânce nişte pastă de firicel şi icre coapte.

Apoi aude un zgomot nou. Un scheunat, însoţit de o bolboroseală a apei tulburate. Spre stânga, la vreo trei lungimi de corp se află un înotător mare. Scoate un ţipăt puternic. Creatura prinsă se zbate mai tare.

Coadă-Lată dă un ping în direcţia nou-sositului. Şi acesta este foarte ciudat. Are un corp cilindric, tare, asemănător cu un crucişător de nisip, dar în spate se desparte în două membre articulate, acoperite cu o piele moale. Obiectul scoate încă un ţipăt şi flutură o parte din membre.

Coadă-Lată se îndreaptă către intrus, încercând să descopere ce este. Două creaturi, poate? Şi ce face? Să fie vorba de o provocare teritorială? Îşi păstrează cleştii strânşi, ca să nu alarmeze creatura.

— Fii atent, Coadă-Lată! îl avertizează Cleşte-Lung.

— Nicio grijă!

Nu se apropie mai mult, dar a ajuns deja prea aproape. Lucrul scoate încă un ţipăt, apoi îl atacă. Coadă-Lată n-ar vrea să fie văzut de ceilalţi savanţi fugind, de aceea îşi desface picioarele şi-şi face curaj, pregătindu-se să înfrunte monstrul necunoscut.

Însă înainte de a-l lovi, lucrul virează brusc şi dispare în tăcerea din jur. Ascultând cu atenţie, pentru cazul că obiectul ar reveni, Coadă-Lată se retrage spre ceilalţi membri ai grupului, şi îşi reiau drumul spre casa lui Cleşte-Lung.

Toţi sunt de acord că această expediţie a fost mai ciudată decât orice îşi amintesc ei. Cleşte-Lung pare încântat.

Rob şi-a oprit propulsorul şi a permis roboților să îl ajungă din urmă. Altceva nu i-a trecut prin minte. Ilmataranii nu s-au lăsat speriați, iar el nu avea cum să-i atace. Indiferent ce i s-ar fi întâmplat lui Henri, el nu voia să fie primul om care să aducă vătămări vreunei ființe extraterestre.

Legătura cu Henri rămăsese deschisă. Imaginile video îl înfățişau arătând calm, aproape senin.

— Henri, a zis Rob. Am încercat tot ce s-a putut. Nu te pot scoate din ghearele lor. Sunt prea mulți.

— Nu-i nimic, Robert, i-a răspuns Henri, părând surprinzător de binedispus. Nu cred că-mi vor face vreun rău. Altfel de ce s-ar fi străduit să mă prindă viu? Ascultă: cred că au înțeles că sunt o ființă inteligentă ca şi ei. Acesta e primul nostru contact cu ilmataranii. Voi deveni ambasadorul umanității.

— Aşa crezi tu? a spus Rob, sperând ca Henri să aibă dreptate.

— Sunt convins. Să păstrezi legătura deschisă. Imaginile vor arăta cum se scrie istoria.

Rob a trimis un robot să acționeze ca releu. Ilmataranii l-au dus pe Henri într-o clădire mare din apropierea hornului Maury 3b. În clipa când a dispărut înăuntru, Henri a reuşit să zâmbească spre camera de filmat.

Cleşte-Lung se apropie de creatura ciudată ce stă întinsă pe podeaua bibliotecii. Ceilalți s-au strâns împrejur să ajute şi să privească. Coadă-Lată are un rulou nou de fir şi înregistrează cum se desfăşoară procedura. Iar Cleşte-Lung începe.

— Pielea este groasă, dar flexibilă, şi absoarbe sunetele aproape perfect. Nici măcar cel mai puternic ping nu produce o imagine clară. Are patru membre.

Cele două din față par a fi folosite pentru hrănire, iar cele din spate slujesc la mers şi ca o dublă coadă când înoată. Cap-Rotund, ai ştiință dacă s-a mai întâlnit o asemenea creatură undeva?

— Nu țin minte să fi citit despre aşa ceva. Mi se pare absolut unică.

— Te rog să ții seama de asta, Coadă-Lată. Voi face prima incizie de-a lungul părții moi. Tăietura eliberează enorm de multe bule. Pielea se îndepărtează cu foarte mare uşurință, nu există deloc țesut conjunctiv. Simt ceva care pare a fi un alt strat dedesubt. Interiorul creaturii este extraordinar de cald.

— Sărmanul, spune Cleşte-Zimțat. Îmi pare rău că-i producem dureri.

— Tuturor ne pare rău, îl aprobă Cleşte-Lung. Tai stratul de dedesubt. Este extrem de tare şi fibros. Aud alte bule. Căldura este extraordinară – parcă este apa ce izvorăşte din horn.

— Cum de poate supraviețui la o asemenea temperatură? se miră Mezenter-Ascuțit.

— Nu simt gust de sânge. Percep nişte gusturi bizare în apă, dar cred că provin de la țesuturi şi din spațiul interior. Acum trag deoparte stratul de dedesubt. Uimitor! Mai e un strat sub el. Acesta are o textură foarte diferită, mai curând cărnoasă decât fibroasă. Este foarte caldă. Simt tremurături şi mişcări spasmodice.

— Ține minte cineva să mai fi auzit astfel de sunete? întreabă Carapace-Netedă. N-am mai pomenit o creatură asemănătoare.

— Parcă cealaltă scotea sunete la fel, intervine Coadă-Lată.

— Acum tai acest strat. Aha – acum am ajuns la viscere. Sângele are un gust foarte ciudat. Veniți,

apropiați-vă toți, să simțiți ce fierbinte este acest lucru. Şi pipăiți aici! Un fel de structuri rigide în interiorul cărnii.

— Nu se mai mişcă, observă Cap-Rotund.

— Acum să examinăm capul. Ajutați-mă careva să scot carapacea de aici. Trageți! Bine. Mulțumesc, Cleşte-Zimțat! Ce multe bule! Mă-ntreb la ce slujeşte structura asta.

Călătoria de înapoiere a fost cumplită. Rob nu reuşea să-şi scoată din minte felul în care se derulase moartea lui Henri. A revenit la bază câteva ore mai târziu, epuizat şi aproape nebun. Singura consolare pentru el, dacă se poate spune aşa, a fost că nu a trebuit să povestească nimănui ce se întâmplase. Era suficient să urmărească filmul.

Lucrurile nu au rămas fără consecințe, desigur. Dar cum următorul vehicul de aprovizionare avea să sosească abia peste douăzeci de luni, totul s-a petrecut de parcă ar fi fost filmat cu încetinitorul. Rob ştia că va fi expediat înapoi pe Pământ şi bănuia că nu va mai avea prilejul să facă altă călătorie interstelară. Nu a mai făcut nicio scufundare, s-a ocupat doar de întreținerea roboților şi de lucrări tehnice împreună cu Serghei, fără să părăsească deloc stația.

Nimeni nu l-a învinuit, cel puțin în mod direct. După ce a stat îndelung de vorbă cu el privind întreaga întâmplare, doctor Sen s-a uitat la Rob peste rama ochelarilor rotunzi şi a spus:

— Cred că a fost o dovadă de iresponsabilitate să plecați amândoi în acea expediție. Dar sunt convins că deja eşti conştient de greşeală.

Sen a şters lista numită „Moarte lui HK” de pe rețeaua stației, însă probabil că cineva avea o copie, astfel că ea

a reapărut. În ziua următoare, ea a fost transmisă către computerul lui Rob, cuprinzând o ultimă metodă: „Să se trimită un grup de ilmatarani care să-l facă feliuțe.”

Acea adăugire nu i s-a părut defel amuzantă lui Rob.

Daniel Droden

Ce vine din adâncuri

Traducere de Vladimir Colin

Era ceasul marelui reflux: istovite, sute de trupuri agățate de motoare se întorceau la Sainte-Adresse. Strada se năpustea fără ruşine în casă şi îşi rostogolea vacarmul prin ferestrele închise.

Era prea de tot. Desroches aprinse o țigară şi se ridică bombănind. De câte ori nu-i ceruse secretarei să închidă, înainte de a pleca, uşa sălii de aşteptare! Trase spre el dubla tăblie capitonată, gest ritual care-l umplu de oboseală: mâine, la şase şi câteva minute, avea să-l facă din nou înainte de a o înjura iar pe secretară.

Cu mâna pe clanță, încercă să se bucure de liniştea redobândită, dar oboseala îi era atât de stăruitoare încât tot avea impresia că aude zgomotele de la încrucişare. Behăitul unanim al maşinilor din clipa când lumina verde a semaforului le îngăduia (nu: le poruncea) să se pună în mişcare n-avea oare să treacă din nou prin ziduri?

Desroches se întoarse la biroul lui, izolat în mijlocul încăperii, ca o insuliță pe care, în sfârşit, o putea lua iar în stăpânire. Se lăsă să cadă pe scaun şi, împingând rețetarul, dând în lături hârțogăria şi stetoscopul, făcu fără motiv vid în fața lui. Exorcismul mecanic îl linişti introducând un timp mort în iureşul gândurilor, dar nu-i reduse tensiunea nervoasă. Era oare asta o împrejurare potrivită pentru experiența pe care voia s-o încerce? Înfrigurată, privirea îi lunecă peste harababura

din birou, fără a izbuti să se oprească pe ceva anume. Trase cu urechea la foşnetul oceanului care filtra prin pereți şi parcă-şi simți tâmplele răcorite.

Experiența? Ce vorbă mare! Schiță un fel de rânjet interior. Se mustră pentru faptul că lua în serios ceea ce nu era, probabil, decât o fantezie. Îşi aminti cu toate astea curiozitatea pătimaşă care-l cuprinsese cu trei zile în urmă...

În seara aceea consultațiile îi lăsaseră un mic răgaz. Desroches folosea întotdeauna asemenea clipe pentru corespondența profesională, de altfel cât se poate de plicticoasă. De data asta urma să se apuce de o scrisoare către Laboratorul Corep, când auzi țârâitul soneriei. Diversiunea nu-i displăcu: se ridică şi străbătu cabinetul, apoi biroul secretarei de mult plecate.

Deschizând uşa, se pomeni față în față cu un bărbat de vreo patruzeci de ani, mic şi îndesat, cu pometii şi fruntea arse de soare.

— Domnule doctor, iertați că vin aşa târziu...

Sigur, era încurcat, dar obişnuința stăpânirii de sine îi veni curând într-ajutor.

— Vedeți, eu sunt marinar.

Şi se opri la atât. Desroches se învoi să admită că faptul constituia o scuză.

Îl examină la repezeală. Nimic complicat, bărbatul se plângea de uşoare tulburări ale vederii, un fel de fulgere şi muşte luminoase. Medicul le atribui unei lipse de vitamine.

— Bănuiesc că abia ai sosit?

— Da, ieri. Sunt ofițer de punte pe cargoul „Paul-Rivoire".

— Aha... Şi probabil că n-ați avut chiar zilnic carne proaspătă?

— Acum două zile ne aflam în preajma insulelor Tuamotu, unde aprovizionarea nu era uşoară... Zâmbi: Nu m-am putut obişnui niciodată cu mâncărurile astea... cum să zic... exotice. Aşa că preferam conservele.

— Înțeleg. Data viitoare, treci totuşi la meniul băştinaşilor. Sau mănâncă barem nişte fructe.

Celălalt zise fără convingere: „De acord!", dar Desroches simți că sfaturile lui nu găseau ecou. Ce ştia el despre condițiile de viață de acolo? Fructe... Ce fel de fructe, la urma urmei? Marinarul îşi bătea pesemne joc de el. Şi, ca tot omul, se întreba cu siguranță dacă avea să-i dea o rețetă.

Foarte bine, îşi spuse Desroches, să-i dăm farmacia pe care o aşteaptă. Dar, mai întâi, să-mi fac damblaua administrativă!

Deschise un clasor agățat de birou şi scoase din el o fişă cartonată. După ritualul: „Numele, vă rog?", înregistră cu aplomb observațiile privind starea pacientului. Odată treaba isprăvită şi fişa pusă la loc, începu să scrie rețeta.

— Spune-mi... în definitiv, ce mănâncă ăştia din insulele Tuamotu? se interesă apăsând sugativa pe rețetă. Nici urmă de curiozitate autentică în întrebare, era doar un semn de amabilitate profesională.

— Nu cine ştie ce. Mai ales peşte... când nu se lasă să moară de foame...

— Ce vrei să spui?

— Nu o dată, în timpul escalei, am văzut un fel de fachiri, nemişcați pe nisip sau pe câte o buturugă. Patronul cafenelei mi l-a arătat într-o zi pe unul dintre amărâții ăia: „Îl vezi? Uită să şi mănânce de atâta tungararu cât înghite!"

— Tungararu? repetă Desroches, intrigat.

— Nu-i prea grozavă, să ştiți. O algă albă care se găseşte...

— Uite soluția: te hrăneşti cu alge!

— Lăsați-mă să isprăvesc, bodogăni marinarul. Pescarii dau de tungararu pe lângă unii atoli: bucata pe care mi-au dăruit-o provenea din ghiolul Tureia. Nu cunoaşteți? Bănuiesc. Dar dacă v-aş spune că insula asta e situată în sectorul Mururoa?

— Hm, curios! Vrei să spui...

— Păi da: poligonul de tir al bombelor atomice franceze... acum dezafectat, din fericire..

— Tungararu.. repetă gânditor Desroches.

Interesul stârnit de cuvintele celuilalt anula noțiunea timpului. Cu vârful degetelor începu să netezească rețeta uitată pe birou.

— Ce înseamnă vorba asta?

— Ei, prea multe îmi cereți!... Sau, stați. Îmi aduc aminte... Înseamnă „ce vine din fulger", da, aşa, „făptura fulgerului". Pare-se...

— Făptură? Pai e doar o algă!

— Pare-se că pescarii n-au văzut-o niciodată înaintea experiențelor atomice. Cunosc ei bine flora marină, dar e totuşi greu de crezut... Superstiție! încheie marinarul întinzând o bancnotă.

Doctorul însă nu era grăbit să-şi primească onorariul.

— Care sunt simptomele... Îşi luă seama şi se corectă: vreau să spun, efectele provocate de tungararu...?

— La prima vedere, extazul, Numai că, ştiți, nu pot scoate nimic de la... de la unul care ia tungararu. Uneori, în cantități prea mari... se pare că efectele devin mai puternice când se dublează doza, dar e primejdios. Marinarul zâmbi stânjenit. Iertați, domnule doctor, eu

trebuie să plec. Datoria... se opri din vorbă. Ascultați, spuse apoi pe neașteptate, de vreme ce tungararu va interesează am să vă aduc mâine dimineață o bucată, dacă mă pot elibera.

— Ah, mi-ar părea bine! Mulțumesc. Dar dumneata?

— Eu? Am să păstrez şi eu o bucată, ca amintire. Dar să ştiți că pentru mine, drogul... N-am încercat niciodată. Pufni în râs: eu nu-s... intelectual!

Un tam-tam înfundat – probabil vreun petrolier intrând în radă – imprima aerului o pulsație aproape dureroasă. De parcă s-ar fi pus de acord cu ea, unde de căldură străbătură ceafa lui Desroches. Uitată pentru o clipă, oboseala recâştiga timpul pierdut. Se propti de spătarul scaunului; privirea îi fugi spre marginea biroului.

Plicul cel mare se afla lângă fişier, alături de poşta obişnuită. Desroches îl găsise în cutia de scrisori, înainte de venirea poştaşului Deschizându-l cu băgare de seamă, scosese din el un fel de curea lungă de câțiva centimetri, a cărei piele albă, cu nervuri, străbătută de reflexe albastre, te ducea cu gândul la un tendon – impresie întărită încă la atingere, când degetul încerca elasticitatea materiei.

Darul era însoțit de un bilet cuprinzând câteva cuvinte scrise la repezeală. „Tungararu se ia pe stomacul gol. Se înghite mestecând o doză cât un bob de mazăre. Se fereşte de umezeală.”

Pozologia improvizată îi plăcu doctorului, ca şi umorul care inversa rolurile.

Prin fereastra întredeschisă se furişa în încăpere o boare care răvăşi conținutul scrumierei. Desroches întoarse capul spre marele panou de sticlă, ocupat, în

părți egale, de cer, de mare şi pământ. Se ridică şi se uită spre plajă. Câțiva bărbați trebăluiau în jurul unei sape mecanice şi al unui tăvălug. După toate aparențele, voiau să niveleze pietrele plate îngrămădite pe plajă. În clipa când excavatorul se punea pe treabă în larma pistoanelor, a cablurilor şi a cârligelor ce-şi coordonau eforturile, Desroches închise mânios fereastra.

Din câțiva paşi ajunse la birou. Apucă plicul şi, atent, făcu să lunece din el fragmentul de tungararu. În palmă, tija, un fel de panglică, pierdea din mister.

Se lungi pe canapea. Închise ochii (e neapărat necesar? se întrebă) şi duse la gură bucățica pe care o desprinsese. Gustul substanței era cât se poate de banal; amintea de savoarea dulceagă a pastei de mere.

În primele, minute nu se întâmplă nimic. E perioada de latență, îşi spuse Desroches, dar începea să se întrebe dacă doza fusese suficientă. După ce semne se putea recunoaşte că alga lucrează?

Deschise binişor ochii. Privirile nu-i întâlniră decât muchia tavanului, deşert neutru scăldat într-o lumină blândă în care se pierdu. Gândul îi alunecă atunci într-un fel de uitare ce dură un timp nesfârşit. Simțurile adormite nu-şi mai îndeplineau oficiile: din tunet, zgomotul de afară se făcuse murmur, apoi dispăruse; amorțise, membrele nu mai percepeau contactul pernelor.

Toropeala se risipi puțin câte puțin, aşa cum se instalase. La început o uşoară atingere a sunetelor de creierul începătoşat, un râcâit nedesluşit crescând în intensitate: oceanul îşi manifesta din nou prezența. Din clipa aceea experimentatorul îşi dădu seama că ființa lui se regăsea. Dar ce se petrecea totuşi în planul al doilea? Întretăiată, ca purtată de un vânt nesigur, sosea o altă

rumoare pe care, deşi depărtată, o ghicea uriaşă. Se amestecau în ea scârțâieli discontinui, palme izbind apa şi ceva ca un pas greoi zguduind fundul marin. Draga canalului, îşi spuse Desroches, mirat că-şi regăseşte atât de prompt luciditatea. În aceeaşi clipă un miros acru îi izbi, cu intermitență, nările. Îl puse pe seama gazului emanat de rafinărie. Gata, gata călătoria, îşi spuse, mi-am regăsit secolul, împuțit.

Încercă să se ridice pe perne, dar o nouă amețeală îl făcu să recadă. Din larg auzi răguşit strigătul unei sirene pe care un ecou ciudat îl prelungi, de parcă ar fi răsunat într-o peşteră imensă. Îşi trecu mâna peste față: amețeala pierea.

Pe măsură ce realitatea cu care era obişnuit îşi redobândea drepturile, i se ordonau, treptat, şi gândurile. Desroches îşi privi ceasul: şedința durase vreo cincizeci de minute. Se ridică. În amurg obiectele aveau culoarea din orele lipsite de bucurie. După câțiva paşi luă o țigară pe care o ținu între buze, fără s-o aprindă. Cenuşiul, îşi dădea seama, se afla în el însuşi. Nu adusese nimic din călătorie. Unde erau simțămintele neobişnuite, emoțiile eliberatoare pe care le aştepta? La ce lucruri nemaivăzute ajunsese? Era cât se poate de dezamăgit.

Preocupările profesionale îl absorbiră în asemenea măsură în cursul celor două zile ce urmară încât nu-i rămase un minut liber. Câțiva confrați plecați în vacanță, şi gata – pacienții dădeau năvală... Destui băgară de seamă că doctorul era nervos şi prea puțin răbdător, deşi se silea să se stăpânească.

Cu ritmul ăsta de lucru Desroches nu mai avea chef de experiențe şi trebui să aştepte duminica pentru a se

întoarce la alga tungararu. Ca să-şi poată satisface curiozitatea, spera să doboare de astă dată sistemele de apărare pe care organismul lui le înălțase în fața substanței. Cu spatele la perete, se instală pe canapea în aşa fel încât să vadă, prin fereastra deschisă, marea şi intrarea în port: îi dăduse prin minte să folosească realitatea exterioară drept stimulent.

Un vânt uşor, purtător de pescăruşi, curățase rada şi o dăruise soarelui. Urcând pe estuar, privirile se odihneau pe malul opus. Dădeau acolo mai întâi de acoperişurile din Villers şi Deauville, ale căror culori erau împrospătate de lumina occidentală; venea apoi boschetul, stufos ca o pădure şi, în sfârşit, la răsărit de tot, se ghicea discretul Honfleur.

De ce trebuie ca pacea asta să fie spulberată de activitatea oamenilor? De cum se abătea spre primul plan, ochiul era rănit de protuberanțele metalice de pe marele dig de la sud: rezervoare de petrol, rezervoare de păcură, rezervoare de gaz, toate tinichelele industriale mascând apele Senei.

Mâhnit, Desroches îşi întoarse fața spre mare, imensitate liberă contopită cu cerul.

Apucă micul fragment de algă. Abia mestecase ultima frântură că simțurile i se tulburară. Printre pleoapele fremătând, liniile realului intrară în vibrație, până la a se dedubla. Spațiul îşi pierdea continuitatea. Digul cel mare se curbă dintr-odată, iar cel mic îi lunecă în întâmpinare ca o navă cu parâmele desprinse. Toate zgomotele din port şi din radă fură simultan înăbuşite; cargourile îşi înghițiseră țipătul; lumea întreagă tăcea.

Fără veste, elementele peisajului îşi reluară înfățişarea din toate zilele, digurile erau ancorate la locul obişnuit, plaja încetă să se umfle.

Atâta, tot? se întrebă Desroches. În ciuda transei în care i se afla trupul, mintea rămânea limpede şi judecata lucidă, chiar în plină halucinaţie.

În larg, văzduhul mai era totuşi vânzolit. Un abur mişcător deforma orizontul. Era sectorul în care ceva se ivi – depărtarea şi tulburarea atmosferei făcură ca observatorul să nu poată desluşi decât o siluetă lipsită de relief. O vesti hula înfrigurată, ale cărei clocote contrastau cu liniştea uleioasă a întinderilor din preajmă. Dintr-odată, ceva răsări la suprafaţă. Desroches avu în acelaşi timp impresia că o bulă i se sparge în urechi şi sunetele reveniră brusc.

Cu vuiet de cascadă, masa se înălţa încet, întunecată şi greoaie, asemenea vulcanilor ce se construiesc singuri pe soclul afund pentru a ieşi într-o bună zi din apele în fierbere. Un vârtej violent zgudui ceaţa, de parcă ar fi fost sorbită de un curent de aer: era ultima zvâcnire a monstruoasei desprinderi. Atunci vulcanul scoase un răget ce răsună sub ţeasta lui Desroches ca o chemare adresată doar lui. După care vulcanul se urni! Desroches ar fi jurat că masa tindea să spargă coconul în care era înfăşurată: în spatele aburilor se agita un fel de braţ sau o macara, iar efortul umplea văzduhul cu un miros asemănător celui al ierburilor de mare putrede.

O amintire îl străfulgeră: aceleaşi zgomote, aceeaşi pestilenţă îl asaltaseră alaltăieri, în timpul primei încercări. Din nou draga? Aşadar, tungararu avea o singură însuşire, aceea de a împrumuta realităţii o nuanţă fantastică, şi nimic mai mult?

Ceaţa părea să se răărească. Desroches se simţi cuprins de neastâmpăr şi de exaltare. Se plecă înainte. Imaginea se stabiliză. Un ţipăt, şi schiţa făcu loc desenului.

Desroches tresări. Capul în formă de triunghi, atât de mic la extremitatea unui gât peste măsură de lung, pieptul monumental şi, când monstrul îşi căscă botul, şirurile de dinți ascuțiți... nu aparțineau oare, toate, unui animal antediluvian? Departe, în urma trunchiului, o curea musculoasă biciuia valurile. Instinctiv, vânătorul de himere dădu să se tragă îndărăt. Asta era deci secretul algei tungararu? Un uriaş şarpe de mare?

Se corectă, dându-şi seama că greşise: sub spinarea care ieşea când şi când din valuri se desenau inserții masive ce trebuiau puse în legătură cu nişte picioare, mai degrabă, decât cu înotătoare.

Să fie, aşadar, se întrebă Desroches, un mastodont din Era Secundară? Îşi chemă în ajutor amintirile: Diplodocus? Brontozaur? Plesiozaur? Dar fiara fără nume nu-i lăsă răgazul să chibzuiască: ea scoase pe neaşteptate un răget bucuros, apoi se cufundă dintr-odată pentru a reveni numaidecât la suprafață. Un suflu sonor îi țâşnea pe nări. Capul încremeni, întors spre plajă. Întors spre mine, îşi spuse Desroches.

Fu ultima lui impresie de călătorie. Simțurile i se zăpăciseră, apoi o scurtă amețeală îl readuse în cotidian.

În larg marea era netedă şi pustie.

Întors spre mine, îşi repetă Desroches. Poate, dar nu-i decât o fantasmă, făptură fără existență proprie.

De aceeaşi părere fu şi doctorul Giret, confrate şi prieten, căruia îi povesti, peste trei zile, întâmplarea. Neurolog, lui Giret îi plăcea să se joace de-a psihanaliza.

— Îmi spui o mulțime de lucruri şi nu-mi spui nimic... Vreau să zic: nu ştiu ce-i aia tungararu; cu toate astea, acțiunea ei mi se pare de tipul drogurilor obişnuite; rupe barierele inhibițiilor îngăduind unor tendințe

subconştiente sau periconştiente să ajungă la suprafață, să capete formă. Dar de ce forma asta? De ce impulsurile pornite din structurile adânci ale ființei tale alcătuiesc un asemenea animal? Asta trebuie să mi-o spui **tu**!

— De unde vrei...?

— Fă-mă să înțeleg ce te-a afectat în ultimele două săptămâni.

Întrerupându-se din când în când pentru a răspunde la câte o întrebare, Desroches arătă timp de o jumătate de ceas cum o dusese în cursul săptămânii precedente

— Perfect, îşi dădu aere prietenul lui, iată părerea Ştiinței: halucinația s-a produs de două ori. Numai auditivă şi olfactivă în vremea primei şedințe, ea s-a îmbogățit şi precizat în cursul celei de a doua. Repetiția dovedeşte că-i vorba de produsul unei nevroze... Da, o nevroză care s-a agravat probabil în ultima vreme, din cauza unor nemulțumiri. La urma urmei, tungararu n-a fost decât catalizatorul... cum să-i spun...?

— Al defulării. Bun! Dar forma pe care a luat-o...?

— Ajung şi aici! răspunse Giret. Din tot ce mi-ai spus reiese că eşti şocat – şi folosesc cuvântul în accepția lui viguroasă: traumatizat, dacă preferi – de tot ce viața actuală are penibil şi stupid. Fără doar şi poate, îi resimți agresiunile mai puternic decât alții. Străzile, portul, oraşul întreg ți-au devenit insuportabile. Atunci visezi o lume fără motoare, fără fierărie, o lume în care prezența omului să apară mai discretă. Când îți transcrie viziunile, halucinogenul îți ia dorințele de bune: şi elimină omul, făcându-te să vezi ce exista înaintea lui. Iată-ți natura neprihănită! E animalul ăsta preistoric... Şi, dacă te mai îndoieşti, urmă el în glumă, am să-ți atrag atenția asupra încă unui fapt: că marea

reptilă îți apare în mijlocul valurilor, e logic – venită din mare, tungararu îşi desfăşoară nălucirile în mare – dar atunci ar trebui să fie înzestrată cu înotătoare... Ar fi vorba, de pildă, de un plesiozaur sau de un mosazaur. Numai că animalul tău nu-i înzestrat cu înotătoare, ci cu labe. Ne gândim aşadar la brontozaur sau la brahiozaur... Dar, vezi tu, speciile astea erau oaspeții continentului, şi nu ai oceanului! Închipuirea ta pare să fi confundat, prin urmare, tărâmurile. La drept vorbind, creatura ta e de două ori un monstru...

Părăsindu-şi confratele, Desroches coborî strada Paris în direcția portului şi o luă pe bulevardul maritim. Încetini la curba unde se afla un semafor. Când avea vreme, îi plăcea să hoinărească la umbra marelui radar sau să dea o raită pe la muzeu, pe partea cealaltă a străzii. Să se oprească? Fără convingere, îşi urmă drumul, apoi, ajungând în dreptul portului de agrement, se hotărî. Dându-se jos din maşină, făcu câțiva paşi pe digul alăturat. Una după alta, trei remorchere lunecară prin fața lui. Trei! Nava pe care urmau s-o întâmpine şi s-o escorteze trebuia să fie un senior al mărilor! Poate „United States”? Desroches urmări cu privirea cursa grăbită spre larg a celor trei vaporaşe.

— Doamne!

Uriaşă spinare întunecată detaşându-se pe cerul spălat de ultima aversă, o stâncă ciudată umfla marea la poalele capului Hève. Şi, iată, un gigantic gât de lebădă se desfăşura şi se arcuia deasupra valurilor. Brusc, arcul se destinse împingând înainte un cap triunghiular.

Desroches îşi frecă fruntea. Cu neputință! Sau atunci tungararu avea efecte întârziate? Ar fi trebuit să mă feresc de alga asta, îşi mărturisi. Mă urmăreşte... Parcă ruşinat, îşi abătu privirile şi descoperi, la doi paşi de el,

o lunetă fixată pe un peduncul. Se repezi la ea şi vârî o monedă în suportul lunetei.

„Vă aflați pe digul de nord, declară un glas uzat. Pentru a cerceta portul, suciți luneta până la refuz, spre stânga”.

Desroches împinse până la refuz luneta spre dreapta. Deşi dispozitivul de acomodare era imperfect, nu mai încăpea nicio îndoială: fiara din Era Secundară era acolo! Fascinat, îşi încleştă degetele pe luneta care urma să pălăvrăgească: „În față puteți vedea cheiul unde acostează pacheboturile…” Desroches zbură peste marea agitată, sui pe spinare, alergă spre cap. Botul închis, o lungă crăpătură longitudinală, dădea un aer sălbatic căpățânii minuscule. Fălcile erau atât de încleştate încât ochii, împinşi îndărăt, întindeau pielea pe bolta craniului.

— Se mişcă! zise careva în spatele lui Desroches.

El tresări: de vreme ce oricine îl putea vedea, monstrul nu mai era doar o remanență în creierul lui, ci o realitate.

Încântat, trase în piept mirosul puternic al mării.

— Da, se mişcă, adeveri mecanic fără să părăsească ocularul, dar vocea îi fu acoperită de glasul înregistrat al comentatorului.

Saurianul se pusese în mişcare. Pe măsură ce înainta pe platforma continentală, se vedea cum îi ies din apă coastele şiroind. În soare pielea-i exala un abur uşor, iar în cutele ei se prinseseră ierburi de mare roşcate, scoici strălucitoare, până şi crabi. Din oceanul primitiv se extirpa o insulă! Era un continent! O lume!

Imensitatea fu străbătută de fiori; undeva, în sânul ei, se zămislea un tunet. Înspăimântați, pescăruşii se risipiră. Sus de tot gâtul se umflă ca o guşă, apoi botul

se căscă pentru un răget prelung, adevărat talaz sonor rostogolit spre faleză.

Curând puteau fi văzute inserțiile picioarelor, pe urmă chiar stâlpii lor arcuiți, groşi cât copacii pădurii primordiale şi, ca ei, acoperiți cu o scoarță plină de crăpături. Un nou zvâcnet al coapselor înalță pântecul deasupra apelor presărate cu mucozități rătăcitoare, pe când coada nesfârşită se desfăşura în valul ce se trăgea îndărăt. Degetele fiarei mezozoice bâjbâiră în cele din urmă pe pietrele plajei.

Ce coincidență! îşi spuse deodată Desroches. La doi paşi de locul ăsta fuseseră descoperite în faleză nişte oase de dinozaur. Cine ştie dacă fosila asta vie nu-i pe cale să calce în picioare rămăşițele semenilor ei!

Mai răsună un strigăt, ca un salut către morții încrustați în depozitele de calcar. Cu siguranță, răsuna totodată ca un cânt triumfal celebrând o luare în stăpânire.

În clipa aceea întreaga scenă se tulbură, după care dispăru.

„Şi acum, Doamnă, Domnule, vă urăm o vizită plăcută în oraş".

O mână îl bătu pe Desroches pe umăr. Se răsuci şi văzu că mâna ținea o monedă.

— Da, aveți dreptate, încuviință, e rândul dumneavoastră.

— Păreți binedispus, remarcă bărbatul care se şi aplecase deasupra lunetei.

— Eu? Se poate! exclamă Desroches, avântându-se spre bulevard.

Când intră în casă, telefonul tocmai suna.

— Ai văzut? izbucni Giret.

— Bineînțeles! Ce părere ai?

— Niciuna... Realitatea monstrului nu poate fi tăgăduită. Cât priveşte originea lui...

Urmă o scurtă tăcere. Giret nu se hotăra să reia cuvântul.

— Aşadar, sugeră Desroches, declanşate de tungararu, viziunile mele erau prevestitoare. Cu cât se apropia data evenimentului, cu atât halucinația devenea mai netă pentru că şi creierul meu i se supunea mai deplin. În fond, am dat peste un fenomen aproape banal: premoniția.

— Fie, dar ipoteza ta nu explică existența animalului, aminti Giret.

După ce puse receptorul în furcă, Desroches ieşi pe balcon. De acolo nu putea vedea capul Hève, aşa că, punându-şi mâinile streaşină la ochi, se mulțumi să cerceteze rada. Se întrebă dacă monstrul îşi aflase adăpost în scobiturile falezelor sau dacă se întorsese în mare. Jos, în direcția plajei, hăuli o maşină a poliției. Îi răspunse un sunet de claxon.

— Ce-or fi vrând? se înveseli doctorul.

Dar telefonul îl chemă în casă. Era iar Giret.

— Ce poveste! spuse fără nicio introducere. Când explozia...

— Explozia?

— Cum? Nu ştii? Fiara a pustiit vilele de la Sainte-Adresse. De aici văd acoperişurile în flăcări şi...

— Ce mi-e una, ce mi-e alta. În definitiv...

Giret strigă:

— Dar, fir-ar a dracului de treabă, nu pricepi nimic! Sunt şi morți!

— Morți! repetă Desroches, copleşit.

— Acum s-a terminat, adăugă prietenul lui. Monstrul s-a reîntors în mare. Dar ce poți şti... se întrerupse, apoi

vorbi din nou, înfrigurat: Ascultă, Desroches, adineauri n-am îndrăznit să-ți spun ce cred. Mă temeam să nu mă iei drept nebun. Dar, până la urmă, tot ce se petrece acum e atât de demențial... Încă şovăind, îşi drese glasul: Uite, după părerea mea **tu** ai dat naştere fiarei. Cum e cu putință, nu ştiu. Datorită algei, creierul tău a căpătat facultatea de a crea **ex nihilo**. După cum ți-am explicat, a extras un model din el însuşi. Pornind de la model, a făcut o schiță, apoi... a executat opera. Adu-ți aminte, polinezienii spun că tungararu e „făptura fulgerului". Printr-un fel de transfer, ei atribuie viață elementului care suscită viața. Odinioară se proceda tot aşa cu mătrăguna.

— Dar nu se poate! şopti Desroches.

Cuvintele lui Giret îi clătinaseră totuşi convingerea. Timp de o oră răsuci pe toate fețele teoria prietenului său. În cele din urmă, îşi spuse: Am să mai iau o doză, imediat. Aşa am să văd măcar ce-mi rezervă viitorul.

Tungararu puse deci încă o dată stăpânire pe mintea lui. Când văzu țărmul Calvadosului lunecând înainte ca o poartă urnită pentru a închide estuarul, când Deauville se ivi la o lungime de braț, până în cele mai mici amănunte – farul, piața Morny, liceul Mercier, cazinoul, întregul oraş – nu se miră; era prologul obişnuit, dacă nu inevitabil. Lăsând fiecare element să-şi ocupe locul, îşi întoarse fața spre canalul ale cărui adâncuri verzi-albăstrui se deosebeau de albastrul cenuşiu al mării. Între cele două şiruri de balize hula era potolită.

Deodată tresări. Cu răbdarea unui trup mort, o umbră urca încet în grosimea stratului de apă. Să fi fost una dintre epavele pe care curenții ascendenți le atrag, uneori, la suprafață? Volumul era, într-adevăr, al chilei

unei şalupe, dar ciudata arătare părea însufleţită de o energie proprie, Atunci, un submarin? Pata suia mereu, tot mai opacă, fără ca marginile să-i apară mai nete. Ajunse sub spărtura sclipitoare, în punctul unde marea înceta să urce. Niciun val nu agitase apele în timpul ascensiunii şi, fără să provoace măcar o undă, obiectul ieşi la suprafaţă printr-o singură mişcare irezistibilă.

Mai întâi se ivi marginea unui cub uriaş care se pomeni, treptat, în văzduh. Ai fi zis că e unul dintre containerele îngrămădite pe cheuri sau pe sub hangare. La drept vorbind, era mai degrabă o turelă înşurubată într-o masă mult mai mare: un paralelipiped gigantic ieşi din mare şi de el erau articulate două apendice patrulaterale a căror extremitate mai atârna în apă. Încremenit, Desroches trebui să admită că vedea un cap, un tors şi două braţe. Toate elementele aveau culoarea cenuşie a aluminiului oxidat sau a zincului mat, a cărei neutralitate contrasta cu strălucirea valurilor. Metalul-rege refuza în cazul de faţă pompa luminii şi nici măcar uriaşul soare roşu care apăsa asupra orizontului oceanic nu izbutea să-i smulgă reflexe.

Atunci când colosul geometric se desprinse din mare până la jumătatea trupului – dacă puteai ghici conformaţia unei făpturi a cărei parte inferioară scăpa privirilor – mişcarea verticală încetă şi fu înlocuită printr-o mişcare de rotaţie: trunchiul pivotă fără zvâcnete şi fără zgomot, ca poarta unei ecluze. Solidar cu umerii, capul se răsucea odată cu ei.

Desroches se înfioră: pândise ivirea a ceva aducând cu un chip, măcar cu un orificiu sau un ieşind oarecare putând aminti trăsăturile omeneşti; dar nu exista nimic de felul ăsta, feţele cubului erau riguros netede. Mai mult decât orice, capul fără faţă şi spate inspira o groază

cumplită.

În chiar clipa când jumătate de întoarcere se încheie, începu o altă mişcare: unul dintre braţele aberaţiei se înălţă exhibând un prim segment, apoi al doilea la capătul căruia se afla un mănunchi de cleşti. (Dacă asta e mâna, se înspăimântă Desroches, ce putere trebuie să aibă!). Ajuns la orizontală, în prelungirea exactă a umerilor, braţul se îndoi de la mijloc, descriind un arc de cerc care putea fi luat drept un gest. Părea un semnal, dar într-un cod necunoscut.

Tungararu îşi ia rămas bun, gândi Desroches, pentru că simţea că scena se topeşte şi că lumea reală avea să reapară.

Două zile se scurseră între evenimentul fictiv şi catastrofa prin care necunoscutul se manifestă din nou.

Două zile în care fiara venită din vremi trecute rămase invizibilă, fie că-şi găsise în adâncuri un culcuş în care putea rămâne ascunsă, fie că se îngropase sub mormanele provenite din surpăturile ţărmului. Cea dintâi ipoteză era mai demnă de crezare. Fireşte, i se semnala ici şi colo prezenţa, la adăpostul falezei; la Etretat copiii îi văzuseră spinarea solzoasă râcâind cea mai înaltă dintre bolţile stâncoase. Dar zvonurile nu putură fi verificate: cercetări oficiale tocmai urmau să fie întreprinse când o negură deasă se lăsă peste întreaga regiune.

Între doi pacienţi, Desroches puse mâna pe telefon şi-i împărtăşi confratelui şi confidentului său viziunea pe care tungararu i-o provocase. Giret se arătă ironic:

— Dacă toată fauna ta intimă se întrupează, unde ajungem!... Dar nu părea prea convins. Oricum, mai mult ca niciodată, atribuia algei puteri creatoare.

Monstrul mecanic pe care mi l-ai descris se va materializa în scurtă vreme, aidoma reptilei, şi pe aceeaşi cale.

— Şi eu cred că realitatea va urma curând ficțiunii, se învoi Desroches. Numai că, precizã el îndată, nu-i atribui acestei tungararu decât rolul de a-mi stârni preştiința. Rațiunea mea refuză să meargă mai departe.

— Cu toate astea, dacă vrei să chibzuieşti bine, ai să fii de acord că robotul concretizează o tendință a spiritului tău. Urmăreşte-mi raționamentul: după cum ți-am mai spus, fiara preistorică s-a născut din aversiunea ta față de societatea industrială. Dar, de cum ai aflat că dihania s-a dedat la pustiiri şi a făcut moarte de om, ai săvârşit o întoarcere asupra ta însuți şi, în străfundul măduvei tale, civilizatul s-a dovedit mai tare. Atunci, cu ajutorul algei, ai inventat un mecanism împins până la cea mai înaltă treaptă a perfecțiunii.

A doua zi, doctorul trebuia să se ducă la dispensar, unde consulta o dată pe săptămână. Se hotărî să meargă pe jos, plăcere pe care şi-o îngăduia uneori, când nu era grăbit.

Coborî până la bulevardul maritim, pe care îl traversă pentru a arunca o privire spre plajă. Pe trotuarul celălalt dădu peste un pacient de tip cârligos, de care nu scăpă cu una cu două. Îşi urmă drumul de-a lungul plajei. Dincolo de haosul pietrelor, privirea se pierdea într-o maree albicioasă care se suprapunea fluxului. La intervale regulate, sunetul semnalând prezența cetii îşi lansa avertismentul sinistru în direcția canalului.

Desroches întoarse capul spre intrarea acestuia, marcată de două lumini clipitoare. Când ajunse în dreptul bazinului adăpostind vasele cu pânze, atenția îi

fu atrasă de clipocitul înfundat al unei elice care păştea apele de lângă mal. În partea aceea ceaţa se destrămase lăsând să apară capătul digului central. Dedesubtul hangarelor se legăna un cargou încărcat cu cherestea. Desroches încercă să-i citească numele... Oare faptul că fixase prea mult neclaritatea ceţii îl făcea să simtă un soi de ameţeală? Ba nu, vaporul se pleca într-o parte!

Din aburii ce se îndeseau la pupa navei ieşi dintr-odată o trompă sinuoasă, cu un cap în vârful ei! O labă mai groasă decât catargul principal apăsa puntea cargoului. Mai încolo, prin ceaţa care-l acoperea, ghiceai trupul formidabil al animalului jurasic. Apăsarea sporea. În cele din urmă, izbindu-se de cheu, vasul se dădu peste cap.

Cam în acelaşi timp, ceaţa se trase în lături şi privirile putură străbate până la cheiul unde acostau pacheboturile. Saurianul uriaş îşi răsuci, cu mare vuiet, spinarea; se îndreptă apoi spre gara maritimă, croindu-şi drum printre macaralele şi vagoanele pe care, dintr-o lovitură, le expedie în mare. În faţa „Flandrei" scoase un mârâit de satisfacţie: obstacolul era pe măsura lui. Izbind cu coada solzoasă, crestă lemnul imaculat al pachebotului. În clipa în care nava, cu parâmele rupte, pornea în derivă, monstrul împroşcă din belşug şi se cufundă în apa uleioasă.

Desroches auzi atunci clipocitul pe care-l pusese pe seama etravei unei ambarcaţii. Uriaşa amfibie trebuia să se deplaseze cu o iuţeală incredibilă pe fundul bazinului. Sosi aproape de mal chiar când un **car-ferry** se pregătea să acosteze. Vaporul se clătină straşnic şi, ca o rachetă lansată de un submarin, capul monstrului ţâşni la suprafaţă. Fălcile i se închiseră peste balustrada punţii, în apropierea porţii anterioare. Din pricina izbiturii,

poarta se deschise: garajul plutitor se clătină şi-şi expulză încărcătura de maşini şi camioane, claie peste grămadă, odată cu câțiva călători. Dar tornada trecuse.

Digul de sud opri saurianul. După o scurtă şovăială, urmă zidul până la platforma portului metanier. Acolo, blocuri de beton îngrămădite haotic alcătuiau un fel de vad pe măsura lui: se sluji de el pentru a se cățăra pe dig, unde îl întâmpină un stol de pescăruşi. Lungi gâtul spre vasul de metal în care, cam la înălțimea lui, ardea o torță. Suflul fiarei culcă la orizontală flacăra şi ai fi zis că din botul ei căscat țâşnea o limbă de foc.

Salamadra, îşi spuse Desroches, emblema portului Le Havre...

Dintr-odată flacăra se făcu soare: lovind cu laba, animalul sfărâmase vasul de metal. Atunci se înverşună asupra rezervoarelor, dar pântecul lor rotund şi neted rezistă asalturilor. Avântul fiarei începu să slăbească; cu o lovitură zdravănă strivi însă tuburile de la baza căzilor, eliberând gazul comprimat. Un fulger goni printre cele trei rezervoare. Leviatanul se trase îndărăt şi o luă spre extremitatea digului.

— Sare totul în aer! răcni un glas înnebunit.

Desroches se aruncă la pământ în clipa în care oțelul plesnea scârțâind. Îndată se produse o explozie infernală, prelungită printr-un tunet. De jur împrejur rămăşițe metalice vibrau în văzduh înainte de a ciurui suprafața bazinului.

Desroches se ridică în mâini şi înălță capul.

Digul se rupsese! Năvălind prin spărtură, apele mării se amestecau cu apele Senei; capul digului, unde se afla mastodontul, devenise o insulă! Dincolo de spărtură, fiecare cadă alcătuia miezul unui nor aprins zguduit de mărunte conflagrații.

Chemarea puternică a unei sirene înfrigură portul: flotila de vapoare-pompe se îndrepta spre locul incendiului.

Un bărbat cu caschetă de marinar se apropie de Desroches, care se ridică în picioare căutându-şi totodată pachetul cu ţigări.

— Prea târziu, vă daţi seama! Dacă... se întrerupse şi, întinzând un deget spre pălălaie, strigă: Priviţi! O altă aia!

În mijlocul flăcărilor se ivise o formă înaltă cât o casă. Însufleţită de o mişcare ce ţinea deopotrivă de lunecuş şi de umblet, îşi croia drum, printre tablele pe care incendiul... le adusese la roşu.

Marinarul era uluit.

— Mă întreb cum au izbutit să aducă o macara!

— O macara? Desroches clătină din cap. Nu, e un robot...

Automatul se propulsă până în dreptul spărturii, sărind apoi peste ea ca o lăcustă. Cu pas egal, înainta pe tronsonul digului.

Reptila se întoarse şi-i făcu faţă lansând un răget de sfidare. Imperturbabil, metalul în mers îşi continua drumul. Când depărtarea dintre cei doi titani se reduse la doi sau trei paşi, saurianul se ghemui pe labele din spate, pe urmă se trase îndărăt. Fără a se opri, robotul se abătu din drum; fentând spre stânga, îşi repezi braţul, ca o cange, spre gâtul înţepenit de furie.

— Într-adevăr, murmură Desroches, meşteşugul pedepseşte natura sălbatică. Până la urmă, Giret o fi având dreptate?

Dar monstrul de carne se feri de lovitura monstrului cubic; capul reptilei se retrase şi îndată se năpusti din nou, pentru a muşca metalul. Se auzi un dublu

clănțănit: cleşti frustrați de pradă şi colți înşfăcând vidul. Celălalt braț se şi ridicase. Saurianul se dădu şi mai mult îndărăt, apoi, cu o repeziciune de necrezut, lunecă în mare.

Atunci, sub întinderea înroşită a apelor, începu o ciudată vânătoare. Atrăgând mobilul mecanic care sărise după ea, fiara gonea în direcția portului petrolier. La jumătatea drumului adversarul o ajunse din urmă şi lupta reîncepu. De astă dată fu o încleştare fără martori. La suprafață se adânci un maelstrom care înghiți bărcile şi zdrobi un tanc petrolier de pe platforma de descărcare. Urmărirea fu apoi reluată – cine de cine scăpa? – în direcția ieşirii din canal. Dar un pâlc de locuințe ascundea sectorul de privirile lui Desroches.

— N-au să poată trece de sas, îşi dădu cu părerea marinarul, şi au să fie nevoiți s-o ia din nou în sus... Uite, strigă peste câteva secunde, vedeți?

Vârful unei macarale se clătina neliniştitor pe deasupra acoperişurilor. Pachete de maşini, speriate ieşiră în bulevard. În sens invers trecură două furgoane negre, pline cu uniforme negre. Dinspre strada Paris se ridica un nor de fum.

— Acum, mai spuse marinarul şi clătină din cap, chestiile astea au să facă praf oraşul!

Din aproape în aproape, străzile din centru se umpleau de o larmă în care se amestecau pârâitul flăcărilor şi tunetul zidurilor ce se prăbuşeau.

— Vin încoace, bombăni marinarul. Eu o iau din loc... Mai rămâneți pe-aici?

Desroches nu răspunse. Ce să-i spună? Că voia să vadă monştrii de aproape? Deşi ideea i se părea şi lui cu totul nebunească, nu se îndepărtă.

Mai întâi, la colțul unei străduțe se ivi un genunchi de

metal, apoi paralelipipedul, în întregime. În întregime... ba nu! Nu mai are decât un braț! se îngrozi Desroches. De umărul stâng spânzurau trei sau patru fire cenuşii, ligamente de tungsten sau nervi de titan. În goană, uriaşul străbătu esplanada muzeului şi se opri lângă sculptura monumentală înfățişând un cioc de corabie. Dacă suferea, durerea îi rămânea mută.

Reptila, în schimb, îşi vesti apariția printr-o lungă tânguire modulată. Când se ivi, în sfârşit, de cealaltă parte a muzeului, la vreo două sute de metri de Desroches, acesta văzu că pieptul îi era striat de brazde însângerate. Dar capul nu pierduse nimic din trufia-i şerpească. Desroches avu impresia că urma să asiste la ultima luptă dintre geometrie şi instinct.

Robotul se şi avântă în întâmpinarea noii sosite şi-şi repezea brațul, ca o suliță, spre coastele vulnerabile. Ripostă neaşteptată, bastionul de carne se năpusti înainte şi cleştii metalici nu izbiră decât solzii cozii, tot atât de duri ca şi ei. Atunci blocul uriaş o porni îndărăt şi, traversând porțiunea pavată, se postă lângă catargul radar – ambele forme anguloase părând surori.

La rândul ei, bruta trecu la atac încercând să lovească umărul trunchiat pentru a face robotul să se prăbuşească. Dar el înconjură gâtul saurianului cu apendicele valid într-o ciudată îmbrățişare ce alătura anonimatul coifului şi bestialitatea fremătândă a botului. Pentru că strângerea era pe cale să se prefacă în sugrumare, toți muşchii fiarei se încordară. Cum de mai izbuti să se cabreze? În timp ce gâtul serpentiniform se azvârlea îndărăt cu un zvâcnet care sili robotul să-şi desfacă încleştarea şi-l dezechilibră, labele din față se înălțară pentru a cădea apoi pe capul simulacrului mecanic. Strivită, cutia cubică se desprinse din umeri.

Ce se petrecu atunci părea de neconceput: trupul decapitat se ridică dintr-un salt. (Era, într-adevăr, un cap? se întrebă Desroches, uluit. Sau protuberanța nu făcea decât să maimuțărească omenescul?) Brațul se destinse şi degetele prelungi se înfipseră în ochii dinozaurului. Sub impactul durerii animalul se cabră din nou; la capătul traiectoriei, capul deveni o morişcă de sânge şi bale care împroşcă imobilele din preajmă. Atunci monstrul paralelipipedic se năpusti împingând înainte umărul stâng şi, cu toate puterile ce-i rămâneau, izbi partea fiarei dinspre coadă. Pentru o fracțiune de secundă, saurianul rămase ca atârnat în văzduh, apoi se prăvăli.

Douăzeci de tone de carne fură trase în țeapă pe sculptura înfățişând un cioc de corabie.

Pământul se cutremură. Un răcnet de agonie sfâşie văzduhul şi falezele de beton şi cărămizi îl trimiseră în cele patru vânturi. Viața părăsea treptat uriaşul trup străpuns. Dar, ca şi cum în el şarpele ar fi refuzat să moară, coada ondulă păstrându-şi încă pentru câteva clipe suplețea. Ea biciui pereții de sticlă ai muzeului din care îşi luară zborul tablouri şi cărți, apoi, ca printr-un fel de ultim renghi al vicleniei primitive, se răsuci pentru a plesni robotul.

Gigantul acefal se clătină. Aplecându-şi amețitor urâțenia geometrică a carcasei, străbătu de-andaratelea şoseaua. Şi, după ce izbi semaforul care-i adresă un mesaj de neînțeles, făptura de metal căzu pe spate în apele în care se afundă lent. Pe măsură ce cobora, mâna lui crispată grebla platforma; până la urmă rămase agățată de cheu, ca ancorată acolo pentru totdeauna.

Desroches făcu câțiva paşi pentru a privi cadavrul ce zăcea lângă muzeu. O amintire se deşteptă în el: Giret,

trebuia să-l vadă pe Giret.

Urcă până pe strada Paris. Acolo i se înfăţişă o privelişte jalnică: numai ziduri năruite, bârne fumegând, mormane de moloz. În dreptul clădirii în care locuia prietenul lui îl podidi un val de sudoare: faţada era distrusă pe aproape întreaga ei înălţime. Un agent de poliţie sta de pază lângă mormanul de pietre.

Desroches traversă şi întrebă:

— Unde e domnul Giret?

Agentul îşi drese glasul.

— Îi sunteţi rudă cumva?

Desroches se înfioră.

— Nu, prieten.

Celălalt îi aruncă o privire.

— Domnul Giret a murit.

În cursul ultimului război se văzuseră la Le Havre lucruri şi mai cumplite. Conform expresiei consacrate în discursurile edililor, oraşul îşi pansa rănile.

Desroches urmă să-şi primească pacienţii timp de o săptămână, dar trăsăturile lui istovite nu prevesteau nimic bun. Socotind că sănătatea doctorului trecea înaintea celei a clientelei, secretara reduse din proprie iniţiativă numărul orelor reţinute şi, cedând mustrărilor ei, Desroches se retrase pentru vreo două săptămâni la ţară. Se întoarse însă bântuit de aceleaşi imagini: în minte îi stăruiau amintirile zilelor precedente, cea mai cumplită dintre ele fiind a unei anumite faţade de pe strada Paris.

Apoi, într-o noapte, în creierul lui chinuit de insomnie, luă naştere un proiect neobişnuit: va scrie istoria algei tungararu. Fără a mai zăbovi, însemnă pe un blocnotes câteva rânduri prin care trasa planul unui memoriu.

În seara următoare, după ce isprăvi cu vizitele, se

înhămă la treaba care i se părea tot mai necesară. Nu era menită să-i abată gândurile, silindu-le să se modeleze după constrângerile scrisului, spera doar să le atenueze caracterul obsesiv.

Începu prin a redacta capitolul „Trecerea de la viziune la realitate", în care expunea două ipoteze: întâi, cea a minții înzestrată de tungararu cu puteri creatoare, apoi cea a premoniților, care-i stătea la inimă. Ajuns la mijlocul celui de al doilea paragraf, se simți cuprins de descurajare. Dovedirea faptului că era vorba de premoniție nu prezenta decât un interes secundar. Altceva ar fi fost să descopere originea monştrilor şi calea pe care năvăleau în lumea de fiecare zi.

Brusc, dădu în lături hârtia şi stiloul. Găsise explicația! Apucă din nou filele... Nu, aşa ceva nu putea fi pus pe hârtie, prea era de necrezut!

Se ridică şi, fără s-o vadă, se îndreptă spre fereastră. Amănuntele se aşezau la locul lor, ideea se preciza: tungararu deschide în timp o breşă prin care trecutul şi viitorul întâlnesc planul actual. Mai întâi, o simplă fisură grație căreia întrevezi făpturi aflate de Cealaltă Parte – un dinozaur din vremi apuse sau un locuitor al viitorului cibernetic —, falia se lărgeşte apoi şi făpturile năvălesc în prezent. Da, îşi repetă Desroches, asta e: un fel de scurt-circuit în fluxul temporal.

Privi spre fărâma de materie albicioasă pe care o pusese într-o cupă mică. Cheia timpului... Simțea dorința irezistibilă de a se avânta într-o nouă călătorie, de a întredeschide încă o dată porțile timpului. Curiozitatea asta perversă îşi descoperi o justificare: nu trebuia oare să încheie memoriul cu privire la alga-născută-din-fulger şi, pentru asta, să încerce o ultimă experiență?

Mestecând cea din urmă porție de tungararu, îşi plimbă privirile peste plaja pe care se repezeau s-o muşte valuri arțăgoase. Se vestea o furtună.

Un văl de emanații subtile se aşternu între el şi lumea obişnuită. Preț de câteva secunde gustă tulburarea euforică de care se simțea năpădit. Efracția creierului său de către algă nu mai era la fel de violentă. Afară, nimic nu părea să se fi schimbat: norii se pătrundeau cu aceeaşi furie, valurile continuau să scormonească.

Ochii îi străbătură tot estuarul, apoi zăboviră asupra orizontului, simplă lamă de cer alb între două întinderi de plumb. Unde nu se petrecea nimic.

S-a sfârşit, îşi spuse Desroches. Să nu fi existat în cutele timpului decât două făpturi?

Un fel de tremur al atmosferei îi atrase însă atenția asupra mării. Ici şi colo, în punctul cel mal întunecat al furtunii, oceanul se colora la verticală: luciri palide urcau din adâncuri. Treptat, emanațiile deveniră mai intense, preschimbându-se în coloane de lumină de un albastru electric ce proiectau pe crestele apelor un halou deformat de hulă.

Totul se stinse dintr-odată. Apoi, după minute lungi, o linie neagră se desenă la nivelul orizontului, ca o spărtură în jungla valurilor. Linia deveni o bară: era un submarin, mult mai lung decât un pachebot şi care se ridica lin din oceanul mânios. Pe marele ponton se arătară, printre trâmbe de apă, suprastructurile: cupole, chioşcuri, punți etajate. Ai fi zis că sunt contururile unui aisberg nocturn.

Curând platforma nu mai putea fi atinsă nici de cele mai înalte valuri. Cu toate astea, ea nu încetă să suie, dezvelindu-şi până la bază chila tuciurie. Din clipa aceea se înălță deasupra oceanului şi lui Desroches i se păru

că fantasma planează în văzduh. Dar îşi dădu repede seama că se înşelase: la colțuri, stâlpi zdraveni susțineau construcția. Să fi fost implântați pe fundul hăului? Deşi foarte groşi, pilonii păreau uşori, deoarece erau alcătuiți din traverse printre care marea rămânea vizibilă.

În cele din urmă, ascensiunea insulei artificiale se opri. Cu desăvârşire stabilă pe picioarele ei ajurate, se dovedea străină de mişcarea oceanului.

O ferestruică ovală se deschise în vârful unei turele. Şi, dintr-odată, ochiul clipi: o linie albastră străbătu câlții norilor, în direcția Senei. Când îl atinse raza, fluviul începu să fiarbă. Desroches observă cu neplăcere că turela se răsucea. Atinse la rândul lor, apele portului fură ciuruite de bule azurii. Jetul de lumină zgârie după aceea clădirile gemene ale Porții Oceanice, iar pereții li se albăstriră şi fură acoperiți de băşici. Desroches îl vedea lunecând spre fereastra lui şi, deşi conştient de faptul că totul nu era decât un vis, nu putea evita sudorile spaimei. De aceea, când bara luminoasă îl atinse, îşi plecă privirile.

Şi-şi văzu cu groază degetele înțepenite pe pervaz, apoi bătând convulsiv aerul, pe când picioarele-i bâțâiau ca într-o criză de epilepsie. Nu se îndoia că în clipa aceea privirile-i înregistrau cum murea. Cu toate astea nici cea mai mică durere, cea mai măruntă furnicătură! Propriul lui trup i se părea un obiect observat din afară; scurta agonie nu constituia decât un episod în desfăşurarea viziunii, halucinante.

Întoarse capul şi urmări drumul petei luminoase care se depărta, lunecând pe tapiserie şi pe dulap. O văzu oprindu-se şi revenind spre canapea. Din nou, atât de aproape şi totodată atât de departe, trupul lui zvâcni.

Apoi raza se stinse.

Aşadar, într-adevăr, eu şi numai eu am fost vizat, îşi spuse Desroches.

În zare, marea chilă se afunda treptat.

Îşi aţinti privirile asupra biroului cu hârtii răvăşite, asupra etajerelor. Aşa să fie? se întrebă. Iată, am în faţa ochilor încăperea întocmai cum va arăta îndată după moartea mea. Ochii mei văd ceea ce nu vor mai vedea niciodată!

Teama şi fascinaţia şi-l disputau când se plecă peste pervazul ferestrei ca să cuprindă cât mai mult cu privirea şi să nu piardă ceva din clipele nemaipomenite. Dar, în jurul lui, văzduhul începu să vibreze. Abia avu răgazul să-şi privească mâna stângă – era presărată de bubuliţe albastre.

Preţ de mai bine de o oră rămase sleit pe canapea, incapabil să-şi alunge din minte întrebarea chinuitoare: cât timp mai am de trăit? Cât timp până ce halucinaţia va căpăta consistenţă? Îşi cercetă amintirile, fără să găsească un răspuns sigur. Poate două zile? Dar exista o regulă? De altfel, ce însemnătate avea răgazul? Fatalitatea ce se punea în mişcare – nu se putea îndoi de faptul că viziunea avea să se materializeze – nu atârna de o zi în plus sau în minus. În mod ineluctabil maşinăria timpului va face ca insula artificială să răsară din mare. Să fugă? La ce bun! Cum să se ferească de o ştiinţă cu puteri inimaginabile? Nu i-ar fi greu să-l găsească, în orice ascunzătoare s-ar piti. Atunci, ce putere mai mare să-i opună? Alga tungararu.

Un gând nebunesc îi fulgeră prin minte: dacă admit pentru o clipă că Giret avea dreptate, că alga dăruieşte puteri demiurgice, am la dispoziţie mijlocul de a ocoli

amenințarea. E destul să mai creez o dată. Puterii insulei să-i opun o altă putere.

Ideea căpăta contur în mintea lui şi-şi dezvolta implicațiile. Se încredință că instinctul lui de conservare va şti să născocească un ecran, un meterez, o armă defensivă (chiar ofensivă!). Un fantastic război împotriva neantului! Dar era neapărat necesar ca mijloacele de apărare să fie pregătite în clipa când insula avea să se materializeze. Trebuia deci, cumva, să i-o ia înainte. Nu spusese marinarul că, pentru a produce un efect mai radical, poate şi mai rapid, se putea mări doza?

Din clipa aceea, Desroches pendulă între sentimente contradictorii. Mai întâi exaltarea îl părăsi când îşi aminti că nu mai avea nicio fărâmă de tungararu. Clipe în şir rămase abătut. Dar, brusc, speranța îl cuprinse din nou când îşi aminti cuvintele pacientului: „Am păstrat şi eu o bucată, ca amintire".

Unde însă să-l găsească pe marinar? Pe ce mare de la antipozi? Doar dacă o fi acasă.

Desroches se repezi la clasor şi-l răsfoi cu înfrigurare. Să vedem fişa: Yves Helgorn, de pe „Paul-Rivoire"... Nicio adresă... Chibzui timp de o clipă, apoi înşfăcă ziarul şi-şi aruncă privirile peste rubrica „Mişcarea vapoarelor". Norocul ținea cu el: printre „Nave la cheu" figura şi „Paul-Rivoire". Coborî scara sărind treptele din patru în patru şi se năpusti în maşină.

Căpitănia portului se dovedi îndatoritoare şi-i indică locul unde cargoul stătea la ancoră. Nu-l găsi totuşi decât după un sfert de ceas de rătăcire printre docuri. Se interesă de Helgorn la un marinar care fuma liniştit la intrarea în cală.

Răspunsul îl îngrozi: din ajun Helgorn nu mai făcea parte din echipaj; plecase acasă, la Gervran, lângă

Saint-Malo.

Desroches se sui iar în maşină şi aprinse o ţigară. Dar se şi hotărâse: se va duce de îndată în Bretania.

Pe drum, în liniştea boschetului năpădit de amurg, chibzui mai cumpănit la ultima lui aventură. Încercă să lege cea din urmă halucinaţie de cele din săptămânile precedente. Ce raport se putea stabili între cei doi monştri şi staţiunea pe stâlpi? Dacă admiteai că primii erau emanaţii ale subconştientului, cea de a doua trebuia să aibă aceeaşi origine. Toate ies direct din cărţile cu planşe multicolore ale copilăriei, îşi zise Desroches; sunt arhetipurile mele personale. Dar de ce ar încerca insula artificială să mă omoare?

O explicaţie i se înfăţişă: robotul a învins fiara distrugătoare, dar nu e destul, cauza primă a dezordinilor continuă să existe – eu, creierul meu stăpânit de algă – şi cine ştie dacă tendinţele mele destructive nu se vor manifesta din nou, în viitor? Atunci alte tendinţe mai adânci, care-şi au poate rădăcina într-un complex de culpabilitate (nu sunt, într-un fel, vinovat de moartea lui Giret?) intră în acţiune pentru a suprima primejdia. De asta a fost concepută raza morţii şi faptul că se îndreaptă spre mine e conform logicii, implacabilei logici a autodistrugerii.

Câmpia Auge era tăcută şi pustie. Desroches conducea cu viteză continuând totodată să speculeze. Se întoarse la teoria lui, a breşelor temporale. Dacă e exactă, îşi spunea, platforma trebuie să vină dintr-un viitor îndepărtat. Ar putea reprezenta o expediţie de pedepsire: constatând că am împins poarta prin care epocile comunică, **cineva** s-a supărat şi a hotărât să mă execute pentru ca poarta să nu mai poată fi deschisă.

Dacă-i aşa, tungararu nu-mi va mai fi de niciun folos.

Desroches ajunsese aici cu gândurile când sosi la Gervran. Era noapte neagră. La intrarea în târguşor un ţăran ce părea să fi întârziat la cafenea îi arătă, printr-un gest destul de vag, drumul. O lumină licărea la capătul întinderilor presărate cu stânci. Parcă aş fi scăpat dintr-un naufragiu, îşi spuse Desroches bătând la uşa căsuţei.

Dând cu ochii de doctor, Helgorn scoase un: „Ia te uită!" destul de mirat. Desroches îi explică îndată obiectul vizitei sale, susţinând că avea nevoie de bucata de tungararu pentru cercetări ţinând de profesiunea sa şi care nu îngăduiau nicio întârziere. Helgorn îl întrebă dacă alga avusese vreun efect asupra lui.

— Nu, minţi Desroches, ascunzându-şi anevoie nerăbdarea. Aş vrea totuşi să fac nişte analize. Dacă experienţele reuşesc, am să public un studiu în care-ţi voi cita numele.

Celălalt îi aruncă o privire mai puţin măgulită, cât îngrijorată. Trecând în încăperea alăturată, spuse totuşi:

— Dacă vreţi... Oricum, vă dau ce mi-a rămas, de vreme ce vă poate fi de folos.

De îndată ce avu în buzunar preţioasele fragmente, doctorul îşi luă rămas bun de la breton.

Fără să încetinească, se năpusti printre gardurile vii, străbătând în goană târguri şi sate. La jumătatea drumului îşi îngădui totuşi un răgaz, cât să fumeze o ţigară. Când oboseala îi apăsă ceafa, o porni din nou.

După ce trecu de podul de la Tancarville maşina dădu de burniţă. Fără veste, la jumătatea unei curbe, călătorul văzu drumul prăbuşindu-se sub el. Trase de volan şi, simţind că şoseaua revine sub roţi, frână. Vehiculul derapă, se năpusti spre taluz, îl escaladă şi

lunecă în bălării.

Pe la şapte şi jumătate, ducându-se la lucru, doi paznici de la ecluză dădură peste maşină. Când îl întinseră pe Desroches în iarbă, constatară că nu era rănit. După toate aparențele, doar leşinat. Se străduiră zadarnic să-l readucă în simțiri. Atunci, după multe tărăgăneli, îl luară în maşina lor şi se întoarseră spre Le Havre. La primul post îl lăsară pe rănit în mâinile jandarmilor, Aceştia îi scotociră buzunarele.

— Jean-François Desroches – doctor în medicină – 3, str. E. Renard – Le Havre, citi brigadierul.

— Păi, dacă-i doctor, să-l ducem poate acasă, îşi dădu cu părerea unul dintre subalternii lui.

— În mod legal... începu brigadierul, apoi se răzgândi: Da, pare doar zdruncinat; o să-şi vină îndată în fire. Nu-i nevoie să-l ducem la spital. Ia să telefonăm la cabinetul lui.

Secretara tocmai sosise. Fără să-şi piardă cumpătul, îl luă în primire şi-l întinse pe canapeaua din birou. Apoi îl chemă la telefon pe unul dintre confrații doctorului.

Când îşi veni în simțire, rănitul îşi trecu o mână umedă peste frunte pentru a îndepărta drugul migrenei, dar simplul gest îi trezi durerea în tot trupul. O amintire suia prin vârtejul frânturilor de gânduri care i se deşteptau în creier...

Desroches îşi înălță deodată bustul şi, făcând un efort deznădăjduit, izbuti să se aşeze lăsând picioarele să-i spânzure fără vlagă, peste marginea canapelei. Încercă să se ridice, dar ameți şi, gâfâind, căzu din nou pe perne, cu mâna încleştată pe rezemătoarea dinspre perete. La marginea câmpului său vizual începoşat de febră lua naştere o pată albastră.

Ladislau Dardici

Luna unei nopţi din luna mai

I

În ziua în care puştiul a dispărut, Ştefano se simțise mai rău. Era sfârşitul lui mai. Îl aşteptase, călcându-şi suferința în picioare, însă băiatul n-a apărut.

Spre seară, câțiva tineri au pornit să-l caute, dar lui tot nu i-au spus nimic. Aveau un răspuns pregătit în caz că s-ar fi interesat totuşi: că l-au trimis pe puşti la Gina, în oraş. Gina era mătuşa lui Ştefano şi cu o zi înainte chiar el insistase asupra unei astfel de soluții. Dar cum să trimiți copilul fără să-şi ia rămas bun? Tatăl de la el, el de la fată, se ştia doar că ar fi fost ultima lor întrevedere.

În săptămânile care au trecut, boala lui se agravase. Cancerul ăsta era ca un monstru mititel care se cuibărise în trupul lui, regăsindu-se acolo. Era un mic-monstru-mare care se hrănea, sporea, devenind tot mai viguros, în timp ce Ştefano se mistuia văzând cu ochii.

De o săptămână nici nu mai dormea şi era atât de slab, încât puteai să-l ridici în brațe ca pe un copil. Până atunci mai ațipea un ceas-două pe zi, noaptea însă veghea şi, alături de el, veghea toată casa.

În seara aceea, când am fost anunțat că mă chemase Irina pentru că dispăruse Ştefano, la început m-am gândit că probabil aflase de băiat. Eram în pat cu Lena şi reflectam la o mulțime de lucruri. Apoi s-au auzit bătăile în geam şi am ieşit.

Făcuserăm dragoste ca-n vremurile noastre bune, şi

acum Lena dormea ori cel puțin mi se părea mie că doarme. Lena avea întotdeauna un somn bun, pe ea n-o munceau obsesiile, era o femeie cu picioarele pe pământ. E suficient unul cu imaginația bolnavă, obişnuia să glumească pe seama mea. Gândindu-mă însă la Ştefano, mi-am zis: lată, noi trăim felia de voluptate a vieții, în timp ce el se zbate ca ştiuca pe nisip, într-un joc înspăimântător de-a viața şi de-a moartea.

Ştefano a fost prietenul meu cel mai bun. Dar de când monstrul acela se cuibărise în pieptul lui, s-a îndepărtat de toți şi chiar şi de mine. S-a îndepărtat de Irina, soția lui, n-o mai suporta în preajmă, iar puştiului i-a interzis categoric să-l mai vadă.

Copilul ăsta trebuie dus de aici, îmi spusese încă de pe vremea când mai puteai desluşi cuvintele din horcăitul acela straniu pe care-l scotea din gâtlejul ars de febră şi de durere. De ce să vadă cum mă zbat, de ce să fie martorul neputinței mele? Mai bine să-şi amintească de mine aşa cum am fost când eram încă om...

N-am putut să-l fac să înțeleagă că greşeşte. Bolnavii, şi mai ales cei muribunzi, deseori devin tirani: nu poți să li te opui.

II

Irina mă aştepta în curte. Plângea. Mereu plângea când n-o vedea Ştefano, el nu suporta s-o vadă smiorcăindu-se. Puştiul dispăruse de dimineață, de când cu boala lui Ştefano pleca adesea, revenind însă după o oră, două.

Era un copil bizar, căruia nu-i plăcea să stea închis,

chiar pe ploaie sau iarna prefera să stea în curte sau în grădină. Mai târziu, crescând, se obişnuise să hoinărească prin împrejurimi până pe malul Mureşului şi chiar până la pădurile de dincolo de mesteceni. Iar odată cu agonia lui Ştefano, parcă se zbătea şi-n el o pasăre rănită, nu-şi găsea locul şi aproape că nu vorbea cu nimeni.

Am întrebat-o pe Irina când a dispărut Ştefano. Cam de o oră, mi-a spus, ieşise în curte, ea profitând de absența lui pentru a aerisi odaia şi a mai pune câteva lemne pe foc. Ştefano pretindea să i se facă focul, stătea ore în şir cu privirile ațintite-n flăcările jucăuşe, iar ea se bucura văzând că nu suferă, părea că-l mai slăbesc durerile, înaintea izbucnirii blestematelor de crize când, aproape urlând, se zvârcolea în pat smulgându-şi părul, refuzând calmantele şi prezența ei: lasă-mă, îi poruncea atunci, du-te, erau momente când nu mă mai suporta nici pe mine.

Trebuie să-l căutăm, mi-a spus Irina, mi-e teamă să nu facă vreo prostie.

Un singur lucru ar fi putut face: să-şi ia viața, curmând astfel acea agonie imposibilă la care era condamnat pentru o necunoscută vină.

Am luat-o prin grădini, de unul singur. Parcă ceva-mi şoptea unde putea fi. Era un loc unde obişnuiam să mergem împreună, uneori zile şi nopți de-a rândul, la pescuit. Dar pescuitul era doar un pretext pentru a petrece câteva ore în tihnă, lângă foc, privind stelele şi povestind de una şi de alta. Uneori ne întorceam cu câte un somon, crap sau mreană bătrână şi atunci sărbătoream: Irina şi Lena pregăteau peştele, mâncam o ciorbă, o saramură, pe urmă beam bere sau vin. Oare ce-şi mai poate dori omul în viață?

Noaptea era întunecată şi rece. Printre merii bătrâni abia se mai zărea cerul îngreunat de nori imenşi. Mă gândeam la puşti şi la Ştefano: amândoi erau în pericol. Mi-am adus aminte că Irina îmi spusese că prietenul meu plecase doar în pijama. Era frig de-a binelea şi-mi ziceam că-l voi găsi dârdâind pe undeva, însă nu ştiam ce i-aş putea spune. De la o vreme nu accepta să-i mai spui nimic, nici măcar să-l întrebi cum se simte. Parcă-ți spunea: încă dispun de viața mea şi, câte zile mai am de trăit, fac exact ceea ce cred eu de cuviință. O dată mi-a spus: Să mă spânzur dac-aş vrea, tu nu trebuie să încerci să mă opreşti...

Atunci i-am dat dreptate. Şi, totuşi, eram prietenul lui. Şi în ciuda izbucnirilor sale de neputință, avea nevoie de mine.

Începuse să sufle vântul şi m-am gândit că n-ar fi exclus să-nceapă şi ploaia. Mi-am scos o țigară, dar până să reuşesc s-o aprind, vântul mi-a stins de câteva ori chibritul. M-am gândit la Lena, ea poate visa acum copilul acela mic şi pufos pe care ne chinuiam de câțiva ani încoace să-l facem. Dar parcă ceva ne stătea în cale. Singurul lucru ce ne-a rămas de făcut, mi-a spus râzând într-o zi, ar fi să încercăm fiecare pe cont propriu, eu cu un alt bărbat, iar tu cu altă femeie. Ca să vedem care e cel păcătos...

Nu ştiu ce-mi venise, dar m-am întrebat cine ar putea fi bărbatul cu care Lena să facă o astfel de încercare. Şi fără să-mi dau seama, m-am gândit la Ştefano.

Încă nu se îmbolnăvise.

III

Nu mai aveam mult până la Mureş, când, în bezna aceea apăsătoare, am desluşit câteva gesturi omeneşti. Apoi s-a auzit şi un câine lătrând. Erau câțiva bărbați şi veneau exact în direcția mea. Eram convins că îl găsiseră pe Ştefano. Şi îl şi găsiseră, dar nu-l aduceau cu ei.

Porniseră, de fapt, în căutarea puştiului. De Ştefano au dat la Piatra lui Filip, în locul acela unde apele Mureşului erau nespus de largi şi de adânci, aproape încetând să mai curgă. Stătea pe stânca aceea, dar nu s-au putut înțelege cu el. I-au vorbit, au încercat să-l lămurească, însă nu-i auzea. Apoi, când unul din tineri s-a apropiat, atingându-i umărul, Ştefano l-a lovit şi băiatul a căzut de pe stâncă în apă, fracturându-şi brațul. L-am fi putut aduce cu forța, îmi explica unul mai bătrân, dar cum să dai în Ştefano?

Era ca şi când ar fi spus: Cum să dai într-un mort?

Aşa că l-au lăsat acolo, gândindu-se să mă cheme pe mine. Ştefano a rămas cu fața spre Mureş şi, deşi era îmbrăcat doar în pijama, iar vântul sufla cu furie vălurind apele Mureşului, părea că nu simte frigul. Aştepta ceva, poate că îşi pierduse mințile...

I-am întrebat de copil. Toată seara umblaseră după el, dar în zadar. Voiau să mai ia câțiva bărbați cu ei şi să continue căutarea. Trebuie să fie undeva pe aici," le-am spus. Apoi: Pe Ştefano îl duc eu acasă. Ne-am despărțit, eu coborând spre Piatra lui Filip. Acesta fusese un bătrân ascet, trăind într-o grotă sub stânca aceea. Când a murit, a fost îngropat acolo, iar pe stâncă a fost ridicată o cruce înaltă de piatră ce putea fi zărită de departe. Întunericul se mai dizolvase, treptat se

însenina. Când a simțit că mă apropii, Ştefano s-a ridicat în picioare şi s-a întors cu fața spre mine. Recunoscându-mă, şi-a ridicat brațele spre cer, regretând parcă ceea ce făcuse. Nu părea nebun. I-am pus scurta mea pe umeri, iar el mi-a făcut semn să-i aprind o țigară. Am fumat amândoi, ca pe vremuri, stând pe piatra aceea umedă şi rece, privind apa. Deasupra noastră norii s-au împrăştiat şi a apărut luna: era rotundă şi rece, ca un măr imens de aur.

Era aproape miezul nopții când am ajuns acasă. Ştefano parcă uitase de tot, uitase poate şi de copil. Când am intrat în curte, s-a apropiat de Irina şi i-a şters lacrimile cu degetele sale osoase şi lungi, clătinând din cap. Parcă voia să spună: Nu e bine să plângi. Apoi a sărutat-o şi m-a chemat în casă. Irina ne-a urmat. Ştefano i-a întins un pahar, rugând-o prin gesturi să-l umple. Voia vin, pentru amândoi. Când Irina a adus vinul, i-a arătat speriată medicamentele. Ştefano a dat din mâini, a lehamite. Eu am umplut paharele şi am băut amândoi, ca odinioară, pahar după pahar. Simțeam că amețesc. Pe urmă au început durerile şi când a simțit că nu le mai poate suporta cu demnitate, Ştefano mi-a făcut semn să mă retrag. Mă simțeam neputincios, ca un câine bătut. Aş fi vrut să plâng.

Ajuns acasă, am văzut lumina arzând în bucătărie. Lena mă aştepta. Îşi făcuse o cafea. Văzându-mă amețit şi plângând, a plâns şi ea, apoi mi-a explicat că de câtva timp tot ar fi vrut să-mi spună, ceva, dar îi era teamă să nu se înşele.

Am întrebat-o ce s-a întâmplat. Mi-a spus că e însărcinată.

IV

În noaptea aceea l-am visat pe Ştefano. Stătea acolo, la Piatra lui Filip, privind nemişcat râul. Era cu spatele la mine, într-o cămaşă albă. Nu-i vedeam faţa. Parcă aştepta şi aşteptam şi eu să se întoarcă. Apoi l-am văzut îndepărtându-se de râu şi era tot cu spatele spre mine, căci de data asta eu eram pe malul celălalt.

M-am trezit. Eram neliniştit şi gura mi se uscase. Am coborât încet din pat, atent să n-o trezesc pe Lena. Mi-am închipuit că aşteaptă un copil şi lucrul acesta m-a tulburat nespus.

Noaptea era umedă şi rece. N-am văzut luna pe geam, doar un colţ de cer presărat cu stele. Mi-am pus halatul, trecând în camera mea, unde-mi amenajasem o bibliotecă. Am deschis fereastra fără a aprinde lumina, lăsând ca aerul rece să năvălească în odaie.

Nu ştia dacă voi scrie sau nu. Simţeam viaţa ca pe un fruct cărnos în miezul căruia mă aflam undeva aproape de sâmbure, undeva aproape de adevăr. Trebuia să-mi potolesc setea: puteam merge în bucătărie sau afară, la fântână. Am ieşit în curte.

Răcoarea nopţii m-a învăluit, liniştindu-mi simţurile. Ceva se întâmpla. Deocamdată însă un singur lucru simţeam cu toată fiinţa mea: era conştiinţa vieţii, a faptului că trăiesc. Cunoşteam această stare în care gândurile, sufletul şi trupul receptează la maximum certitudinea existenţei. Era starea cea mai propice creaţiei, când absolut toate celulele tale participă la naşterea miracolului pe hârtie: cuvintele, cărămizi de marmură, se suprapun după imboldul raţiunii şi arhitectura, pe care n-o poţi decât bănui, a sufletului.

Am ajuns la fântână, dar nu m-am atins de, apă.

Aşteptam revelația unui lucru din care nu pricepeam încă nimic. Mi-am reamintit de visul lui Ştefano. Cerul era deasupra mea. Stelele care erau aceleaşi de milioane de ani. Şi noi: Ştefano, Lena, eu... Şi ceilalți. Şi atunci mi-am dat seama că, murind, noi nu murim de fapt, că ceva din noi trebuie să rămână şi pentru mai târziu. Dar ce anume? Sufletul? E mult prea puțin... Trupul putrezeşte, mâncat de viermi. Şi atunci? Gândurile? Nu... Adevărul era încă departe. Poate că nici nu exista. Ori poate că nu-mi era accesibil.

Eu eram cel bolnav, nu Ştefano. O clipă mi-a venit să pornesc prin grădini, spre cimitir. Poate că acolo aş fi putut afla ceva. Poate aş fi putut lua legătura cu tata... Murise de patru ani, dar încă nu mi-a dat niciun semn de dincolo. Ar fi trebuit să stau de vorbă cu cineva. Dacă aş fi trezit-o pe Lena, s-ar fi speriat. Şi dintr-odată am simțit nevoia de a o avea.

V

Lena dormea şi am impresia că nici nu se trezise de tot. Era obişnuită cu asalturile mele nocturne, acceptându-mă fără cuvinte, caldă, cu trupul copt şi tandru, fără de care n-aş fi putut trăi. O iubeam şi eu fără cuvinte şi de fiecare dată aveam impresia că împreunarea noastră e o nouă victorie împotriva morții, o imensă sfidare în numele vieții care ne dădea acest drept. Am rămas lângă ea, mângâind-o, până ce trupul i s-a liniştit, destinzându-se în urma voluptății. Trăiam intens şi conştient apogeul senzațiilor ei, mai intens poate decât propria-mi plăcere. Întotdeauna mă linişteam eu cel dintâi, neabandonând-o însă. Pentru ea totul se petrecea ca-n vis, căci, nedeşteptată din somn,

dar conştientă totuşi, mi se dăruia întru totul. Şi, de obicei, în zori, mă întreba ce se întâmplase. Îi spuneam că nu ştiu, apoi, ca un joc mereu reînceput, se ducea la maşina de scris să vadă ce noutăți au mai apărut pe hârtie. Ştia că după ce am făcut dragoste trebuie să scriu. A nu o face era un lucru pe care nu-l puteam concepe.

În noaptea aceea am continuat să lucrez la povestea mea despre cimitirul blestemat. Titlul nuvelei ar fi trebuit să fie **Morţii vii** sau mai degrabă **Viaţa morţilor**, era o istorie stranie a unei mici aşezări rurale în care morții neîmpăcați din cimitir se pregăteau să se răscoale, sub semnul Răzbunării. În fond, povestea era simplă, dar îndeajuns de bizară ca s-o bage pe Lena în sperieți...

Într-o noapte, sătenii constatară cu uimire că în cimitirul lor liniştit de pe colină se petrec lucruri ieşite din comun: se auzeau urlete înfiorătoare şi chiar împuşcături, flăcări hrăpărețe înălțându-se spre cerul înstelat. Trei bărbați pornesc înarmați spre lăcaşurile de veci pentru a vedea ce se întâmplă. Când se întorc, unul, Ionas, cel mai tânăr dintre ei, e rănit. E îngrijit de medicul din sat şi flăcăul relatează că acel colonel german pe care în timpul războiului sătenii l-au ucis îngropându-l apoi fără preot într-o noapte în afara cimitirului – exact cu şapte ani în urmă – şi-a părăsit mormântul şi, împreună cu alți câțiva morți rebeli din cimitir, şi mai ales sinucigaşi, au pornit o ofensivă atroce împotriva morților cuminți, credincioşi: au spart morminte, răscolind osemintele, au aprins focuri, gata să atace şi satul. Cei trei s-au luptat cu ei, iar Ionas a fost rănit. Rebelii erau ireali şi totuşi existau, iar marea dilemă era ce ar putea întreprinde ei, cei vii, împotriva

lor, cum să te lupți cu moartea, cu morții, eşti neputincios, întotdeauna omul e neputincios față în față cu moartea...

Cam asta era şi încă nu ştiam cum s-o scot la capăt şi mult mai târziu mi-am dat seama că în povestea aceea răsfrângeam în cuvinte neputința mea vizavi de Ştefano, de puştiul lui şi de tot ce s-a petrecut în zilele acelea de sfârşit de mai şi-n nopțile acelea vegheate de aceeaşi lună rotundă şi rece ale cărei raze nevii nu izbuteau să lumineze cărările întortocheate ale destinelor noastre.

VI

A doua zi, tot satul a pornit în căutarea puştiului. Au scotocit pădurea, văile, zăvoaiele de pe malul Mureşului. Câțiva tineri au coborât cu barca pe râu, cercetând şi prundişurile pe care apa îşi abandona de obicei victimele.

Era aproape de amiază când am pornit să-l văd pe Ştefano. Lena m-a întrebat: Vin şi eu? I-am spus că n-am nimic împotrivă şi că poate ar fi chiar bine pentru Irina. Cu o singură condiție: să nu devină informatorul ei privind zvonurile din sat legate de dispariția puştiului. Căci imaginația sătenilor a şi scornit câteva variante fanteziste: că l-ar fi răpit o lupoaică drept răzbunare pentru puii ei omorâți de nişte vânători, că ar fi pedeapsa Cerului pentru că Ştefano, chiar şi pe patul morții, refuza preotul, refuzându-l deci pe Dumnezeu. Şi aşa mai departe.

Era mult soare peste sat şi până la Ştefano am ocolit prin câteva grădini, preferând să mergem pe malul Mureşului. Lena a scos din buzunar două mere mari şi roşii. Pe unul l-a frecat de sân până a devenit

strălucitor, iar când mi l-a întins nu ştiam ce să muşc mai întâi: mărul sau sfârcul pieptului ei zvâcnind parcă sub bluza-i albastră.

Ne-am oprit sub o salcie, chiar pe mal, unde iarba era mai înaltă. M-am aşezat. Ce facem? m-a întrebat Lena. Mâncăm mărul, i-am spus. Şi pe urmă? m-a întrebat ea. Iar eu: Cum vrei tu. Putem mânca mărul şi pe urmă. Era chiar locul în care vara trecută ne cam făceam de cap, pe cont propriu... De obicei făceam dragoste în apă, ca nebunii. Pe acea porțiune Mureşul era lin, cu albia nisipoasă. Mă lăsam purtat de curentul slab, ținându-mă la suprafață. Niciodată nu m-am temut de apă, iar în momentul în care îi dăruiam trupul meu, putea să mi se întâmple orice: între apă şi mine se crea un fel de intimitate fără egal şi, dacă m-ar fi atras spre adâncurile ei, nu ştiu dacă m-aş fi putut împotrivi. Lena se scufunda, îmbrățişându-mi trupul. Mă strângea cu încăpățânare, apoi degetele ei începeau să-mi exploreze trupul, „într-un mod care mă întărâta la culme. Când ieşea la suprafață, apa-i şiroia de pe păr şi de pe chip. Acum voi fi peşte şi am să te muşc, îmi spunea, scufundându-se. Mă muşca prelung cu buzele, iar eu, nemairezistând, îi căutam sânii cu gura, târând-o în aval, spre un prundiş cu apa mai mică. Acum era ea deasupra mea, sub mine fiind pietrele late şi reci, iar peştişorii îmi ciuguleau firele de păr de pe picioare. Lena, eu şi apa eram o singură entitate. Pe urmă o luam în brațe şi o purtam până la mal. Din iarbă i se vedeau doar sfârcurile şi genunchii. Îmi plimbam gura pe trupul ei, simțind cum se cutremură de plăcere. Libidinosule, îmi spunea: însă eram la fel de libidinoşi. O dată un țăran bătrân a trecut pe lângă noi şi s-a făcut că nu ne vede...

În ziua aceea era sfârşit de mai, însă nu era de baie. Dar dragoste tot am făcut, fără s-o dezbrac pe Lena, ținând-o doar pe genunchii mei. Mai târziu, ne-am întâlnit cu un pescar bătrân care, când a aflat că mergem să-l vedem pe Ştefano, ne-a dăruit o plătică bătrână. Ştiu că-i va face plăcere, ne-a spus. S-o privească măcar...

VII

Pe Ştefano l-am găsit în curte. Irina i-a scos un fotoliu şi el şedea nemişcat, înfăşurat într-o pătură galbenă de lână. Uite ce ți-am adus! i-a spus Lena, arătându-i peştele. El şi-a înclinat capul, în semn de aprobare. Tot trupu-i părea încordat şi încercam să-mi dau seama dacă e din pricina durerii sau a gândurilor.

Mi-a făcut semn să mă duc, să-mi torn nişte vin. Am intrat în casă. Retrase în bucătărie, Irina şi Lena plângeau.

Am întrebat-o pe Irina dacă Ştefano ştie de copil. Mi-a răspuns că n-a pomenit de el, dar e mai mult ca sigur că simte ceva.

Am umplut un pahar cu vin şi am ieşit în curte. Ştefano mângâia plătica. Arăta din cale afară de rău. Fața-i era neagră, de culoarea pământului. Pielea i se strânsese pe oase, lăsându-i scheletul vizibil, înspăimântător. Păru-i rar încărunțise.

Ar fi trebuit să-i vorbesc, să-l încurajez, să-ncerc să-l distrag cât de cât din agonia lui; mi-era imposibil, mă simțeam mai neputincios ca el. M-a întrebat prin semne dacă mai scriu. I-am spus că lucrez la ceva, pregătind al treilea volum, dar e al naibii de greu, ar fi trebuit să

studiez mai mult, să călătoresc, mărturisindu-i că uneori mă gândeam chiar să părăsesc cătunul acela, mutându-mă cu Lena la oraş. M-am abținut să-i spun că Lena-i însărcinată: mi-a fost teamă că mă va întreba de puşti. Pe urmă am încercat să-i vorbesc despre Mureş; apa se limpezise cât de cât, viiturile curățind albia. Oricum, avea să fie un an bun pentru pescuit, **mieii apelor** au urcat deja pe văi, ca să-şi depună icrele. Toate astea însă l-au întristat pe Ştefano, devenise nervos, neatent. Pe urmă m-am apucat să curăț plătica, acolo, în curte, lângă fântână. Ştefano a prins câțiva solzi în mână, mângâindu-i cu tandrețe.

Încă nu terminasem cu peştele când l-am auzit gemând. Trupu-i atârna într-o parte, avea ochii închişi; îşi pierduse cunoştința.

Tocmai ieşise şi Lena din casă. E pe moarte, mi-a şoptit. În dimineața asta l-a văzut doctorul şi a spus că e posibil să nu mai apuce ziua de mâine.

L-am luat în brațe. Nu mai simțea nimic. Era atât de uşor că m-am îngrozit; Irina mi-a deschis uşa plângând. Slăbise şi ea, era un miracol că se mai ținea pe picioare.

L-am dus pe Ştefano în camera lui şi l-am întins pe pat. Câtva timp am mai rămas acolo. Pe urmă au venit câteva femei de prin vecini şi discutau despre înmormântare. Erau multe de făcut: cozonac, plăcinte, sarmale... Auzindu-le, simțeam că înnebunesc.

De sicriu te vei îngriji tu, mi-a spus Lena în curte. Aşa vrea Irina. Va trebui să te duci şi să vorbeşti cu bătrânul Aurel, tâmplarul... Dar nu s-ar putea aduce un sicriu de la oraş? am ripostat eu. Însă Lena mi-a spus că aşa vrea Irina.

Atunci mi-am pierdut calmul: Dar nici n-a murit, am spus, iar voi vreți să-l îngropați deja!

Lena nu mi-a răspuns.

Am plecat spre casă şi, de data asta, n-am mai ocolit spre Mureş. Mă simțeam singur, aş fi urlat poate. Erau lucruri care mă depăşeau. Uneori viața e a naibii de complicată.

În realitate nu mă puteam obişnui cu ideea că într-o zi, peste un ceas poate, Ştefano nu va mai fi. Devenise o permanență a existenței mele, era cea de-a doua jumătate a sufletului meu. Era copilăria mea, fratele meu... Şi mi se părea o nedreptate mai ales faptul că până atunci nici nu mă gândisem la toate astea, că până atunci totul mi se păruse normal.

VIII

Acasă am refuzat să mănânc. Puțin speriată şi tristă, Lena m-a lăsat în pace. Ea însă n-avea nicio vină, săraca...

E o anume disperare în tot ce fac, în scrisul meu şi-n viața mea cu Lena. O anume disperare care face uneori să-mi scape esențialul; mă simt mediocru şi neputincios. Savurez cărțile şi uneori le iau mai în serios decât propria-mi existență. Sunt mari semne de întrebare înaintea mea, la care nu voi putea răspunde niciodată. Suntem atât de mărunți, trăim viața asta fără s-o pricepem. Ştiu că trăiesc, de ce o fac însă? Încerc să accept moartea, dar nu pot s-o înțeleg.

În ziua aceea am continuat să lucrez la **Viaţa morţilor**, dar nu înainte de a merge eu însumi la cimitir. M-a însoțit un bătrânel fără vârstă care cunoştea mai bine identitatea mormintelor decât aşezarea caselor din sat. Căci morții nu-şi schimbă locul, mi-a spus el, în

timp ce viii vând şi cumpără case.

L-am întrebat unde a fost îngropat neamțul acela. M-a lămurit că, spre deosebire de cei vii, morții se călăuzesc după reguli foarte stricte. Un necreştin n-are ce căuta printre creştini, iar sinucigaşii sunt excluşi din marea comunitate a morților. Aceeaşi regulă este valabilă şi pentru cei înmormântați fără preot; în aceste condiții, acel colonel pervers care, pe lângă faptul că violase băieți şi era criminal, devenind apoi victima unei crime, a fost îngropat pe ascuns, noaptea, fără preot. Aşa a ajuns în afara gardului cimitirului şi, astfel exilat, nu i s-a pus nici măcar un băț la căpătâi. Căci ar fi fost un sacrilegiu să-i sapi mormântul lângă morții credincioşi şi blânzi ai sătenilor. După credință, un astfel de mort niciodată nu-şi putea găsi odihna. Acesta este motivul pentru care trece, după ani şi ani, la ofensivă: devine stafie, devine mort-viu, adică vampir. El se poate elibera de propria-i captivitate şi noaptea poate face rele. Ce fel de rele? am întrebat eu. Poate ucide, mi-a răspuns bătrânul. Ucide, bând sângele oamenilor.

Acesta a fost şi mobilul povestirii mele. Căci movila colonelului era o realitate, m-am putut convinge de asta cu ochii mei. Iar după ce Ionas le povesti în noaptea aceea sătenilor calvarul şi peripețiile din cimitir, bătrânii s-au adunat la sfat pentru a găsi soluția eliberării satului de acel blestem fără precedent. A fost convocat primarul şi-n zorii zilei o delegație a purces spre grota bătrânului Filip, ascetul.

Câtuşi de puțin mirat de cele auzite, Filip a cerut un răgaz de un ceas pentru a se retrage în grotă şi a medita.

Era un om mărunt şi slab, cu o barbă lungă şi cărămizie. Din pricina întunecimii grotei ochii i s-au

strâns, pleoapele i s-au zbârcit, întreaga-i piele fiind numai şanțuri adânci şi înnegrite. Bărbații l-au aşteptat tăcuți; în locul acela apele Mureşului descriau un cot imens şi erau din cale afară de adânci. Crângurile, care împrejmuiau stâncăraia cenuşie numită Piatra lui Filip, erau pline de cuibare de şerpi; erau lighioane respingătoare, groase cât brațul, în timp ce sus, printre stânci, în după-amiezile însorite, puteau fi zărite, dormitând, vipere cu corn.

Nimeni nu ştia de când sălăşluia bătrânul Filip acolo. Cu lighioanele şi sălbăticiunile care pogorau din codri se înțelegea bine, însă oamenii nu-şi puteau imagina cu ce îşi ține zilele.

Când a reapărut în gura grotei, părea mai tânăr, fața-i radiind de o lumină blândă. Lucrurile sunt clare, a spus şoptind, parcă împotmolindu-se în propriile-i vorbe. Trebuie să faceți întocmai cum vă spun eu şi astfel va scăpa şi satul şi morții paşnici de această uneltire a diavolului.

Iar sătenii au făcut legământ că-i vor urma întocmai sfatul.

IX

Scriam şi era aproape seară şi parcă uitasem de puşti, de Lena, de Ştefano şi de mine însumi. Acum ştiu că a fost o laşitate din parte-mi: o lume întreagă răscolea ținutul în căutarea copilului prietenului meu care-şi trăia ultimele ceasuri ale vieții, iar eu cream, pierdut într-o lume clădită din haos şi din imaginație, pe propria mea neputință şi disperare.

Lena mi-a explicat odată situația cât se poate de sugestiv: e ca şi când, a zis, pus să alegi între o femeie

pictată şi una vie, tu ai alege-o pe cea din tablou...

Nu i-am spus că eu găsesc cât se poate de firească o asemenea alegere, nu puteam fi atât de impertinent. Însă povestea se derula, epuizându-mă: în ziua aceea tot satul s-a urcat, la îndemnul bătrânul Filip, în cimitir, pentru o slujbă a împăcării şi a iertării. Nu a fost nevoie de ţăruşi ascuţiţi, împlântaţi în inima morţilor recalcitranţi, deşi o asemenea scenă mi-a incitat la un moment dat imaginaţia. Apropiindu-mă de final, începeam să regret varianta mea în care Ionas e violat şi ceilalţi doi săteni ucişi de colonelul german. Ar fi fost totuşi o variantă cuminte în comparaţie cu cea în care morţii invadează satul, sugrumând copiii, muşcându-i de cap şi sugându-le sângele, în care bărbaţii se luptă cu ei cu furcile şi cu topoarele, sfărâmându-le oasele şi carnea împuţită a trupurilor, căci morţii ăştia te urmăreau prin foc şi prin apă, erau atât de hidoşi, încât mi-era teamă că, citind acele pagini, Lena mi-ar fi aruncat manuscrisul şi maşina de scris în Mureş.

Nu ştiu de ce aveam această poftă sadică de a distruge totul, oare ce voiam, în fond, să mă ridic împotriva vieţii, să mă răzbun? Pe cine? Pe nişte bieţi oameni simpli? S-ar fi zis şi despre mine ca şi despre Ştefano că mi-am vândut sufletul diavolului, aşa că am distrus toate acele perspective bolnăvicioase, o motivaţie solidă fiind şi faptul că bătrânul Filip nu putea fi implicat într-o asemenea istorie delirantă.

Satul s-a urcat deci în cimitir, era amiază şi soare, era linişte şi pace. În fruntea mulţimii înainta ascetul, însoţit de preotul din sat, de primar şi câţiva dascăli. Au înconjurat cu toţii locul răscolit unde se afla îngropat colonelul, iar patru bărbaţi, cu lopeţi şi cazmale, au început să sape mormântul acela blestemat. L-au scos

pe neamț, aşezându-i osemintele într-un sicriu adus special pentru asta, stropit în prealabil cu apă sfințită. Pe urmă au început slujba de înmormântare.

A fost o slujbă frumoasă, cu cântece, cu rugăciuni, în care însuşi bătrânul Filip a rostit câteva cuvinte, adresându-se oamenilor şi bunului Dumnezeu. El a cerut iertarea păcatelor acelui bărbat care, prin slujba aceea, a devenit unul din morții comunității. De-acum e al vostru, s-a adresat oamenilor, ca fiul rătăcitor care s-a întors la sânul părintelui său. De-acum va face parte dintre morții noştri, să-l iertăm, căci şi bunul Dumnezeu va ierta păcatele noastre.

Sicriul a fost dus în cimitir şi depus într-un mormânt. La căpătâi i s-a pus o cruce pe care s-a scris numele şi cele cuvenite, după actele care i-au fost luate înainte de a fi îngropat:

Karl Guttman, născut în 1899 şi mort în a patra zi a lunii septembrie 1944. Odihnească-se în pace.

Mă durea capul. Lena mi-a adus o cafea: băusem cam multe în ziua aceea. Am întrebat-o cât e ceasul: am văzut că e nițel cam supărată pe mine. E aproape seară, mi-a spus. Apoi: Mai ai? I-am spus că nu. l-am cuprins mijlocul cu brațele, îngropându-mi fața între sânii ei. Să mergem la Ştefano, i-am spus. M-a sărutat. Mă duc să mă îmbrac, mi-a spus ea.

X

Când am văzut lumea adunată în curte m-a fulgerat ideea că a murit. Aveam senzația că mă trezesc la realitate. Era din nou frig, un frig nefiresc şi bizar

pentru seara aceea de sfârşit de mai. Cerul era senin, iar la orizont apăruse deja luna.

Lena îmi strângea brațul, aproape că plângea, nu mai apucă dimineața, mi-a spus, am mai trecut de două ori pe la Irina în timp ce lucrai. Ştefano e gata, nu mai recunoaşte pe nimeni...

Nu i-am putut răspunde, simțeam că amețesc şi mi-era greață. Mâinile-mi tremurau, eşti bolnav, mi-a spus Lena, cred că ai febră...

Aveam febră, n-am stat mult, casa era plină şi nu înțelegeam de ce se înghesuie lumea în jurul unui muribund; nu vor să scape spectacolul, i-am zis Lenei, dar ea nu mi-a răspuns, un om trebuie lăsat să moară singur, am spus, apoi am început să strig: Lăsați-l în pace, pentru numele lui Dumnezeu, Ştefano n-a murit, e viu, lăsați-l cu durerea, cu chinurile, l-ați încolțit ca pe un animal rănit, ce naiba vreți, ce naiba vreți de la el, mai bine v-ați duce să-l căutați pe copilul ăla...

Oamenii mă priveau speriați, eu nu-i mai vedeam, cineva m-a prins să nu cad, să-l ducem acasă, am auzit glasul Lenei, erau prieteni buni, a mai spus cineva. Aşa că am căzut în întunericul acela adânc şi înalt, era aproape somn, era aproape moarte, apoi l-am revăzut pe Ionas şi pe bătrânul Filip, pe urmă pe colonelul Guttman ce-l ținea de mână pe puştiul lui Ştefano... Lena! am strigat, sărind din pat şi încercând să mă ridic, copilul e mort, puştiul lui Ştefano e mort!

Îşi ținea palmele pe fruntea mea. Aşa e, mi-a răspuns. Nu l-a mai văzut nimeni de ieri dimineața, totuşi, o speranță trebuie să mai existe, o speranță cât de mică, gândeşte-te la Irina... Ce s-a întâmplat cu mine? am întrebat-o. Nimic, mi-a răspuns, ți-a fost rău. Poate că eşti răcit, poate te doare: Ştefano e prietenul tău,

murind, rămâi cu o rană imensă în suflet...

O rană...

Lena, i-am zis, tu mă iubeşti?

Da, mi-a răspuns.

De ce mă iubeşti?

Nu ştiu: eşti ciudat, eşti bun, uneori eşti atât de slab, eşti ca un copil. Ai nevoie de mine...

Şi dacă mor? am întrebat-o.

Nu putem muri cu toţii, mi-a spus. Poate că unii mor ca ceilalţi să poată trăi... Ce, nu vrei să-ţi vezi măcar copilul?

Copilul... Da, copilul meu... Uitasem de copilul nostru. Lena mi-a prăjit nişte ouă cu şuncă, mi-a pus de un ceai. Cum e? mă întreba. Era mai bine. Şi aşteptam amândoi, parcă aşteptam să se întâmple ceva...

Era aproape de miezul nopţii când cineva ne-a bătut în geam: A fugit Ştefano, mi-a spus. M-a rugat Irina să vă anunţ...

A fugit din nou, i-am spus Lenei. Iar ea: Vin cu tine.

Ne-am îndreptat spre **Piatra lui Filip**: simţeam că e din nou acolo. Luna se ridicase deja deasupra sălciilor. O ţineam pe Lena de mână, aerul rece îmi făcea bine. Era o lună mare şi rotundă.

Niciodată n-am văzut-o aşa de mare, mi-a spus Lena. Dar eu o mai văzusem. În nopţile acelea de neuitat, petrecute cu Ştefano pe malul Mureşului.

Crezi că a ajuns până acolo? m-a întrebat Lena. În starea în care era... Iar eu: E acolo. Şi mi-e teamă că nu e singur...

Nu era. Şi nu se afla nici pe piatră.

Luna tremura peste Mureş, era atâta lumină că ne vedeam umbrele. Ne-am oprit pe stâncă, aproape de crucea lui Filip. Apoi am privit în jos: Ştefano era acolo,

prăbuşit pe malul umed şi nisipos, cu braţele întinse, cu trupul, răstignit parcă, pe lespedea durerii. Iar alături, la nici doi paşi, trupul neînsufleţit al puştiului plutea pe apele line ale Mureşului, cu faţa în sus, luminată straniu de razele lunii.

Asta-i povestea, iar acum Ştefano e mort, iar eu am terminat **Viaţa morţilor**, această incredibilă istorie a acelui colonel german. Îmi dau seama că totul este de fapt o stare de spirit. Nefiind, am senzaţia că Ştefano nici n-a existat. Poate că n-a existat nici colonelul şi e foarte posibil ca nici eu însumi să nu exist. Ceea ce rămâne însă sunt poveştile aşternute pe hârtie, doar ele contând cu adevărat. Scriindu-le, eu am devenit **altul**, ele urmându-şi, de acum, propria devenire.

Ambrose Bierce

Stăpânul lui Moxon

(„Moxon's Master”, 1899)

Traducere de Frida Papadache

— Vorbeşti serios? Crezi, într-adevăr, că o maşină poate gândi?

N-am primit un răspuns imediat; Moxon părea absorbit de cărbunii din vatră, atingându-i dibaci cu vătraiul ici şi colo, până reacționară la atenția sa cu o dogoare mai vie. De câteva săptămâni observam la el un obicei tot mai accentuat de a întârzia să răspundă chiar şi la cea mai banală dintre întrebări. Totuşi avea aerul mai mult preocupat decât reținut; s-ar fi spus că se gândeşte mereu la ceva.

— Ce este o maşină? Cuvântul a fost definit în mai multe feluri. Iată o definiție dintr-un dicționar foarte răspândit: „Orice instrument sau organizare ce aplică şi face să funcționeze o forță sau produce un efect urmărit”. Bun – atunci omul nu-i o maşină? Şi-o să admiți că el gândeşte – sau gândeşte că gândeşte.

— Dacă doreşti să nu-mi răspunzi la întrebare, am zis cam iritat, mai bine recunoaşte-o pe şleau! Pentru că tot ce-ai spus a fost numai ca să te eschivezi. Ştii foarte bine că atunci când vorbesc de „maşină” nu mă refer la om, ci la un obiect alcătuit şi stăpânit de om.

— Când acel obiect nu-l stăpâneşte el pe om, făcu Moxon ridicându-se brusc şi privind afară pe-o fereastră, prin care nu se vedea nimic în întunericul unei nopți prevestitoare de furtună. O clipă mai târziu se

întoarse spre mine şi spuse zâmbind: Iartă-mă, nu mă gândeam deloc să mă eschivez. Am invocat dicționarul ca pe o inconştientă mărturie despre om, o mărturie sugestivă şi având pentru discuția noastră o anumită valoare. Pot destul de uşor să dau un răspuns direct întrebării ce mi-ai pus-o; cred, într-adevăr, că o maşină gândeşte la lucrarea pe care o face.

Răspunsul era, desigur, destul de direct. Nu-mi era însă foarte plăcut – pentru că tindea să confirme o tristă bănuială: că stăruința pe care Moxon o închinase studiului şi muncii în atelierul său mecanic nu-i priise. Ştiam, de pildă, că suferea de insomnie, şi acesta nu-i un neajuns neglijabil. Oare îi atinsese judecata? Răspunsul său la întrebarea mea mi s-a părut, în clipa aceea, să dovedească limpede că aşa era; acum aş gândi, poate, altfel despre asta. Pe atunci eram mai tânăr, şi printre bunurile ce nu-s refuzate tinereții este şi ignoranța. Incitat la controversă de acest mare stimulent, am spus:

— Şi cu ce, mă rog, gândeşte maşina – în lipsa unui creier?

Răspunsul, care veni cu mai puțină întârziere ca de obicei, luă forma favorită lui Moxon de contrainterogare:

— Cu ce gândeşte o plantă în lipsa unui creier?

— A, vasăzică şi plantele fac parte din clasa filozofiilor! Mi-ar plăcea să cunosc câteva dintre concluziile lor, premisele le poți omite.

— Poate că ai putea să deduci convingerile lor din ceea ce înfăptuiesc, răspunse el aparent neatins de ironia mea neroadă. Am să te cruț de amănuntele exemplelor familiare – ale mimozei senzitive, ale florilor insectivore şi ale acelora ce-şi apleacă staminele şi-şi presară polenul asupra albinei ce intră spre a putea fertiliza

perechile lor îndepărtate. Dar consideră următorul fapt: într-un loc deschis din grădina mea am sădit o viță cățărătoare. Când abia mijise la suprafață, am înfipt un par în pământ, la o distanță de un yard. Vița s-a îndreptat îndată într-acolo, dar când era pe cale să ajungă am schimbat locul parului cu câteva picioare. Vița şi-a schimbat imediat direcția, făcând un unghi ascuțit şi a pornit iar către par. Această manevră a fost repetată de câteva ori, însă în cele din urmă, de parcă s-ar fi descurajat, vița şi-a abandonat urmărirea şi, ignorând alte încercări de a o abate, a călătorit până la un copăcel aflat mai departe pe care l-a escaladat. Alt exemplu: rădăcinile de eucalipt se prelungesc într-un chip de necrezut în căutarea umezelii. Un binecunoscut horticultor relatează că o asemenea rădăcină s-a introdus într-o veche țeavă de canalizare, urmându-şi calea prin ea până la întrerupere, unde o secțiune din țeavă fusese înlăturată pentru a face loc unui zid de piatră ce se clădise de-a curmezişul direcției ei. Rădăcina a părăsit țeava şi a urmat peretele până a dat de o gaură, unde se desprinsese o piatră. S-a târât prin ea şi, urmând cealaltă parte a zidului până a ajuns înapoi la țeavă, a intrat în partea neexplorată şi şi-a reluat călătoria.

— Ei şi! Ce vor să însemne toate acestea?

— Se poate să nu-ți dai seama ce înseamnă? Arată că plantele sunt conştiente. Dovedeşte că ele gândesc.

— Chiar dacă ar fi aşa, care-i concluzia? Noi vorbeam nu de plante, ci de maşini. Ele pot fi compuse în parte din lemn sau în întregime din metal. Este gândirea şi un atribut al regnului mineral?

— Cum altfel poți explica, de exemplu, fenomenele cristalizării?

— Nu le explic.

— Pentru că n-ai putea-o face fără să afirmi ceea ce doreşti să negi, şi anume: cooperarea inteligentă între elementele constitutive ale cristalelor. Când soldații alcătuiesc linii sau fac gropi pătrate numeşti asta raționament. Când gâştele sălbatice, în zbor, iau forma literei V spui instinct. Când atomii omogeni ai unui mineral, mişcându-se liber în soluție, se orânduiesc de la sine în forme matematic perfecte, sau când particulele de umezeală înghețată se organizează în formele simetrice şi frumoase ale fulgilor de zăpadă, n-ai nimic de spus. Nici măcar n-ai inventat un nume cu care să-ți ascunzi eroica lipsă de raționament.

Vorbea cu o neobişnuită animație şi seriozitate. Când s-a oprit, am auzit într-o încăpere alăturată, pe care o ştiam drept „atelierul mecanic" al lui Moxon, şi unde nimeni afară de dânsul n-avea voie să intre, un bufnet ciudat, de parcă cineva ar fi bătut cu palma goală într-o masă. Moxon auzi şi el în aceeaşi clipă şi, vizibil agitat, se ridică şi trecu în încăperea de unde venise zgomotul. Mi s-a părut bizar că mai era cineva acolo, şi interesul ce-l purtam prietenului meu – amestecat, fără îndoială, cu un pic de nejustificată curiozitate – m-a făcut să ascult atent, deşi, sunt bucuros s-o spun, nu prin gaura cheii. Răzbeau zgomote confuze ca ale unei lupte sau ale unei îmbrânceli; se cutremura podeaua. O nelămurit percepută gâfâială şi o şoaptă răguşită: „Blestematule!". Apoi se făcu tăcere şi, curând, reapăru Moxon şi spuse cu un zâmbet cam necăjit:

— Iartă-mă că te-am lăsat aşa brusc. Am acolo un aparat care s-a cam dereglat şi mă supără rău.

Fixându-mi cu stăruință privirea asupra obrazului său stâng, străbătut de patru julituri paralele care sângerau,

am spus:

— Cum a făcut de şi-a ascuțit ghearele?

Aş fi putut să mă abțin de la această glumă; Moxon nu-i dădu nicio atenție, ci, aşezându-se din nou în scaunul pe care-l părăsise, îşi reluă monologul de parcă n-ar fi intervenit nimic:

— Fără îndoială că nu eşti de partea acelora (inutil să-i numesc unui om ce-a citit atâta ca dumneata) care susțin că orice materie este sensibilă, că orice atom este o ființă vie, simțitoare. Eu însă da. Nu există materie moartă, inertă; întreaga substanță e vie, pătrunsă de forță reală şi potențială; toată este sensibilă la aceleaşi forțe din ambianța ei şi susceptibilă de a se contamina de altele superioare şi mai subtile cu care poate fi adusă în relații, ca, de pildă, ale omului, când o preface, modelând-o, într-un instrument al voinței sale. Ea absoarbe ceva din inteligența şi scopurile lui – cu atât mai mult cu cât este mai complexă maşina rezultată şi lucrarea pe care o îndeplineşte. Îți mai aminteşti întâmplător de definiția pe care Herbert Spencer a dat-o „Vieții”? Eu am citit-o acum treizeci de ani. Se poate ca el s-o fi schimbat mai târziu – nu ştiu – dar, în tot acest timp, n-am putut imagina un singur cuvânt al acestei definiții, care ar putea fi schimbat, sau adăugit, sau înlăturat cu folos. Mi se pare nu numai cea mai bună, ci şi singura posibilă: „*Viața – spune el – e o combinație definită de schimburi eterogene, atât simultane cât şi succesive, în corespondență cu coexistențe şi secvențe externe*”.

— Asta defineşte fenomenul, am spus eu, dar nu dă nicio sugestie despre cauza lui.

— E tot ce poate definiția, mi-a răspuns Moxon. După cum relevă Mill, nu ştim nimic despre cauză decât ca

antecedent, nimic despre efect decât ca o consecință. În anumite fenomene unul nu survine niciodată fără celălalt, care este diferit: pe cel dintâi, în ordine cronologică, îl numim cauză, pe al doilea – efect. Cineva care a văzut de mai multe ori un iepure urmărit de un câine şi n-a văzut niciodată iepuri şi câini în alt fel, ar lua iepurele drept cauza câinelui. Dar, adăugă el râzând destul de firesc, mă tem că iepurele meu mă duce departe de urma vânatului pe care-mi propusesem să-l urmăresc: mă dedau vânătorii de dragul ei. Ceea ce te rog să observi este că, în definiția lui Herbert Spencer relativă la viață, este inclusă şi activitatea unei maşini, în această definiție nu există nimic care să nu-i fie aplicabil. După acest cel mai pătrunzător dintre observatori şi cel mai profund dintre gânditori, dacă un om este în viață în răstimpul perioadei sale de activitate la fel este şi o maşină cât timp este în funcțiune. Ca inventator şi constructor de maşini, eu ştiu că aceasta-i adevărat.

Moxon rămase tăcut timp îndelungat, privind absent spre flăcările focului: Se făcea târziu şi gândeam că ar fi timpul să plec, dar, nu ştiu cum, parcă nu-mi plăcea ideea de a-l lăsa în acea casă izolată absolut singur, în afară de prezența unui personaj despre care presupunerile mele puteau deduce doar că era neamical, poate chiar primejdios. Aplecându-mă spre Moxon şi privindu-l cu gravitate în ochi, pe când arătam cu mâna spre uşa atelierului său, l-am întrebat:

— Moxon, pe cine ai acolo?

Fui oarecum surprins când el râse degajat şi răspunse fără şovăială:

— Nu e nimeni. Incidentul la care te gândeşti l-am pricinuit eu: am făcut prostia să las o maşină în acțiune,

fără să aibă asupra a ce acționa – în timp ce întreprinsesem sarcina interminabilă de a te lămuri. Ştii cumva din întâmplare că ritmul creează conştiința?

— A, să le ia naiba pe amândouă! am răspuns, ridicându-mă şi luându-mi paltonul. Acum o să-ți spun „noapte bună” şi sper că maşina pe care ai avut imprudența s-o laşi în funcțiune va purta mănuşi rândul viitor când o să găseşti necesar s-o opreşti.

Fără să mai stau să văd efectul observației mele ironice, părăsii casa.

Ploua, şi întunericul era intens. Dincolo de muchea unui deal spre care mergeam pe bâjbâite de-a lungul unor trotuare improvizate din scânduri şi prin străzi noroioase, nepavate, vedeam reflectându-se pe cer luminile oraşului, dar înapoia mea nu era vizibilă decât o singură fereastră a casei lui Moxon. Strălucirea ei mi se păru să aibă un înțeles misterios, de profeție fatală. Ştiam că era o fereastră ne-perdeluită din „atelierul mecanic” al prietenului meu, şi nu prea mă îndoiam că-şi reluase studiile pe care le întrerupsese ca să mă instruiască pe mine în conştiința maşinilor şi în paternitatea ritmului. Bizare şi nițel comice cum îmi păreau pe atunci convingerile lui, nu puteam totuşi să mă dezbar pe de-a-ntregul de sentimentul că ele se găseau într-o oarecare tragică legătură cu viața pe care o ducea şi cu caracterul său, poate chiar şi cu destinul ce-i era hărăzit – deşi nu mai nutream convingerea că erau fanteziile unei minți dereglate. Orice-ai fi crezut despre părerile lui, expunerea lor era prea logică încât s-o poți lua drept aiureală. Iarăşi şi iarăşi îmi reveneau ultimele-i cuvinte: „Ritmul creează conştiința”. Precară şi succintă cum era, găseam acum această afirmație infinit de ademenitoare. Îşi lărgea mereu înțelesul şi-şi adâncea

mereu implicațiile. Conştiința fiind produsul ritmului, ar însemna că toate cele existente sunt, într-adevăr, conştiente, pentru că toate au mişcare, şi orice mişcare este ritmică. Mă întrebam dacă Moxon cunoştea semnificația şi amploarea ideii sale, consecințele pe care le-ar fi putut avea importanta lui realizare sau ajunsese la credința lui filozofică pe calea sinuoasă şi nesigură a observației?

Această credință era atunci nouă pentru mine şi toată expunerea lui Moxon nu reuşise să mă convertească; dar acum mi se părea că se răspândeşte în juru-mi o intensă lumină revelatoare şi acolo, afară, în vijelie şi întuneric, am trăit ceea ce Lewes numeşte: „infinita varietate şi emoție febrilă a gândirii filozofice". Exultam într-un sentiment nou al cunoaşterii, într-un nou orgoliu al rațiunii. Parcă abia mai călcam cu picioarele pe pământ, parcă mă înălțau şi mă purtau prin văzduh nişte aripi nevăzute.

Cedând unui impuls de a căuta lămurire şi mai deplină pe lângă cel pe care acum îl recunoşteam drept maestru şi călăuză, mă întorsesem inconştient din drum şi, aproape mai înainte de a-mi da seama ce făcusem, mă găseam iarăşi în fața uşii lui Moxon. Eram muiat de ploaie, dar asta nu mă deranja. Nefiind în stare, în surescitarea mea, să găsesc soneria, încercai instinctiv mânerul clanței. Uşa cedă, intrai şi urcai scările către odaia pe care atât de recent o părăsisem. Era cufundată în întuneric şi tăcere; Moxon, după cum bănuisem, se găsea în încăperea alăturată, în „atelierul mecanic". Bâjbâind de-a lungul peretelui, găsii uşa de comunicare, bătui tare, de mai multe ori, dar nu primii răspuns; am socotit că de vină este tumultul de afară, căci vântul sufla cu tărie şi zvârlea ploaia în trâmbe spre pereții

subțiri. Răpăitul pe acoperişul de şindrilă de deasupra încăperii neplafonate era puternic şi necontenit.

Niciodată nu fusesem poftit să intru în „atelierul mecanic”; de fapt, mi se refuzase accesul, ca şi tuturor celorlalți, cu excepția unui singur om, un iscusit lucrător în metal, despre care nu ştia nimeni nimic altceva decât că-l chema Haley şi că avea obiceiul să tacă. Dar, în exaltarea spiritului meu, uitai şi de discreție, şi de cuviință şi deschisei uşa. Ceea ce văzui mi-a alungat îndată orice speculație filozofică.

Moxon şedea cu fața la mine de cealaltă parte a unei măsuțe pe care se afla o lumânare care, singură, lumina odaia. În fața lui, cu spatele spre mine, şedea un alt personaj. Pe masă, între ei era o tablă de şah; cei doi jucau. Mă pricepeam prea puțin la şah, dar cum nu se mai găseau pe tablă decât câteva piese, era evident că jocul se îndrepta spre sfârşit. Moxon arăta un interes intens – nu atât, după cum mi se păru, pentru joc, cât pentru adversarul său, asupra căruia ațintea o privire atât de stăruitoare, încât, deşi mă aflam în linia directă a privirii sale, rămăsei neobservat. Fața îi era fantomatic de palidă, şi ochii îi scânteiau ca diamantele. Pe adversarul său nu-l vedeam decât din spate, dar îmi era de-ajuns; nu doream să-i mai văd fața.

Părea să n-aibă o înălțime mai mare de cinci picioare, cu nişte proporții care sugerau pe acelea ale unei gorile – o formidabilă lățime a umerilor, un gât gros, scurt şi un cap lat şi masiv pe care creştea o claie încâlcită de păr negru, încununat cu un fes stacojiu. O tunică de aceeaşi culoare, strâns încinsă în talie, ajungea până la jețul pe care şedea – pare-se o ladă; picioarele nu i se vedeau, Antebrațul stâng părea să i se odihnească în poală; îşi mişca piesele cu mâna dreaptă, disproporționat de

lungă.

Mă dusesem înapoi şi stăteam acum puţin la o parte în cadrul uşii şi în umbră. Dacă Moxon s-ar fi uitat mai departe de faţa adversarului său n-ar mai fi putut observa acum nimic, decât că uşa era deschisă. Ceva îmi interzicea şi să intru, şi să mă retrag: o senzaţie – nu ştiu de unde-mi venea – că sunt în prezenţa unei tragedii iminente şi că s-ar putea să fiu de folos prietenului meu dacă rămân.

Jocul era rapid. Moxon mai că nici nu se uita pe tablă înainte de a-şi executa mutările, şi ochiului meu neexersat i se părea că el împinge piesa cea mai la îndemână, mişcările fiindu-i totodată iuţi, nervoase şi lipsite de precizie. Răspunsul adversarului său, deşi egal de prompt la pornire, era făcut cu o deplasare a braţului înceată, uniformă, mecanică şi, cum mi se părea mie, cam teatrală, care-mi punea răbdarea la grea încercare. Era în toate astea ceva nepământesc şi m-am surprins înfiorându-mă. E drept că mă pătrunsese ploaia şi-mi era frig.

De vreo două, trei ori, după ce mutase o piesă, strania apariţie îşi înclină uşor capul, şi de fiece dată observai că Moxon îşi mişcă regele. Dintr-odată mi-a dat în gând că acea făptură trebuie să fie mută. Şi apoi că este o maşină, un jucător de şah automat! Pe urmă mi-am amintit că Moxon îmi spusese odată că ar fi inventat un asemenea mecanism, dar nu înţelesesem că fusese şi construit. Oare tot ce vorbise despre conştiinţa şi inteligenţa maşinilor era doar un preludiu la eventuala exhibiţie a acestor născociri – un truc pentru a intensifica efectul acţiunii ei mecanice asupra mea, care-i ignorasem secretul?

Frumoasă concluzie ar fi fost asta pentru exaltările

mele intelectuale, pentru „nesfârşita varietate şi emoţie febrilă a gândirii filozofice”! Eram pe cale să mă retrag dezgustat, când interveni ceva ce-mi reţinu atenţia. Observai la acea creatură o ridicare din umerii ei mari – de parcă ar fi fost enervată – şi atât de natural, atât de perfect omenesc fu acest gest, încât, aşa cum vedeam lucrurile, m-a făcut să mă-nfior. Şi asta n-a fost totul, căci, un moment mai târziu, izbi violent cu pumnul în masă. La acest gest, Moxon păru şi mai speriat decât mine; se retrase puţin cu scaunul, de parcă s-ar fi alarmat.

Curând după asta Moxon, căruia-i venea rândul să joace, ridică mâna deasupra tablei, se repezi la una dintre piesele sale ca un uliu asupra unei vrăbii şi cu exclamaţia „şah mat!” se sculă repede în picioare şi păşi îndărătul scaunului său. Automatul rămase neclintit.

Vântul se mai potolise acum, dar auzeam la intervale tot mai scurte bubuitul şi vuietul tunetelor. Între pauzele acestora, devenii deodată conştient de un uşor murmur sau bâzâit, care, ca şi tunetele în unele momente, devenea mai puternic şi mai distinct. Părea să vină din corpul automatului şi, fără vreo posibilă îndoială, era un hârâit de rotiţe. Îmi dădea impresia unui mecanism scăpat de sub reţinerea şi reglarea unei piese de control – un efect ce apărea atunci când opritorul scapă dintr-o roată dinţată. Dar, mai înainte de a avea timpul să fac alte presupuneri asupra naturii acestui zgomot, atenţia îmi fu captată de straniile mişcări ale automatului însuşi. O uşoară, dar continuă convulsie părea să fi pus stăpânire pe el. Trupul şi capul îi tremurau ca unui paralitic sau ca unui ins suferind de o criză de malarie, şi mişcarea sporea în fiecare minut, până când, în cele din urmă, întreaga figură fu într-o

violentă agitație. Brusc sări în picioare şi, cu o mişcare prea rapidă încât ochiul s-o poată urmări, zvâcni peste masă şi peste scaun, cu ambele brațe aruncate înainte cât erau de lungi, cu atitudinea cuiva care plonjează în apă. Moxon încercă să sară înapoi până unde nu putea fi ajuns, dar era prea târziu: văzui mâinile oribilei creaturi strângându-se în jurul gâtului său, iar pe ale lui Moxon înşfăcându-i încheieturile pumnilor. Apoi masa fu răsturnată, lumânarea zvârlită pe jos se stinse şi totul rămase cufundat în beznă. Dar larma încăierării era înspăimântător de limpede şi mai îngrozitoare erau sunetele hârâite, şuierate, pe care omul strangulat le scotea în caznele lui de a răsufla. Călăuzit de infernalul vacarm, am sărit în ajutorul prietenului meu, dar abia făcusem un pas mare în întuneric că întreaga încăpere se aprinse într-o lumină albă, orbitoare, care îmi arse creierul, inima şi memoria cu imaginea vie a celor ce se luptau pe podea – Moxon dedesubt, cu gâtul încă în strânsoarea acelor mâini de fier, cu capul forțat înapoi, cu ochii bulbucați, cu gura larg deschisă şi limba atârnându-i în afară; şi – oribil contrast! – pe fața vopsită a asasinului său, o expresie de gândire calmă şi profundă, ca la soluționarea unei probleme de şah! Atât am observat, apoi totul s-a cufundat în beznă şi tăcere.

Trei zile mai târziu mi-am redobândit cunoştința într-un spital. Pe când amintirea nopții tragice mi se redeştepta dureros în minte, am recunoscut omul de lângă mine, pe Haley, lucrătorul de încredere al lui Moxon. Răspunzând privirii mele, el se apropie zâmbind.

— Spune-mi cum s-a întâmplat, am izbutit să rostesc cu glas stins. Spune-mi totul!

— Desigur... zise el. Ați fost scos fără cunoştință dintr-o casă în flăcări – casa lui Moxon. Nimeni nu ştie cum se

face că erați acolo. S-ar putea să fie nevoie să dați unele explicații. Şi originea focului e nițel misterioasă. Ideea mea e că a căzut pe casă un trăsnet...

— Şi Moxon?

— A fost îngropat ieri..., ce-a mai rămas din el.

Se părea că acest personaj reticent putea la ocazii să devină mai comunicativ. Când era vorba să dea informații înspăimântătoare unui bolnav se purta destul de afabil. După câteva momente, de ascuțită suferință a cugetului, am îndrăznit să mai pun o întrebare:

— Cine m-a salvat?

— Păi, dacă vă interesează... eu am fost acela.

— Vă mulțumesc, domnule Haley, să vă răsplătească cerul pentru fapta aceasta. L-ați salvat de asemenea şi pe acel fermecător produs al dibăciei dumneavoastră, jucătorul de şah automat care l-a ucis pe inventatorul său?

Omul rămase tăcut vreme îndelungată, evitând să mă privească. Apoi se întoarse şi spuse, cu gravitate:

— Ştiți asta?

— O ştiu, am răspuns. Am văzut-o cu ochii mei.

Sunt mulți ani de atunci. Dacă aş fi întrebat astăzi, aş răspunde cu mai puțină siguranță.

[*Publicată în „San Francisco Examiner”,* 16 aprilie 1899]

Peter F. Hamilton

Alegere profitabilă

(„Footvote”, 2004)

Traducere de Alexandra Dănilă

Prolificul scriitor britanic PETER F. HAMILTON a publicat în *Interzone*, *In Dreams*, *New Worlds*, *Fears* şi altele. În 1993 a debutat cu romanul *Mindstar Rising*, care a cunoscut două urmări rapide: *A Quantum Murder şi The Nano Flower*. Primele trei romane ale lui Hamilton nu au atras prea mult atenția, cel puțin în SUA, dar situația s-a modificat spectaculos prin publicarea *următorului* său roman, *The Reality Dysfunction*, o uriaşă space opera modernă (care a trebuit să fie împărțită în două volume pentru a fi publicată în Statele Unite), abia începutul unei trilogii copleşitoare ca dimensiuni şi sferă de cuprindere: *Night's Dawn*. Primul volum a fost urmat de altele la fel de consistente şi ambițioase (au ajuns, de asemenea, în fruntea listelor de bestselleruri ale genului): *The Neutronium Alchemist* şi *The Naked God*. Trilogia *Night's Dawn* l-a plasat pe Hamilton între principalii protagonişti ai subgenului The New Space Opera, aflat în expansiune, alături de autori ca Dan Simmons, Iain Banks, Paul McAuley, Gregory Benford, Alastair Reynolds şi alții. A cunoscut un succes îndeajuns de mare pentru a-i apărea un ghid al universului complex din trilogie, *The Confederation Handbook*, genul de carte cu tiraj redus, în rarele situații când se publică. Celelalte cărți ale lui Hamilton sunt romanele *Misspent Youth* şi *Fallen Dragon*,

culegerea de povestiri *A Second Chance at Eden* şi nuvela *Watching Trees Grow*. Romanul *Pandora's Star* (*Steaua Pandorei*, Editura Tritonic, 2007). Cel mai recent roman este *The Dreaming Void*. Hamilton a avut texte în Antologiile Dozois 15 şi 18.

Subsemnatul, Bradley Ethan Murray, mă oblig, începând de astăzi, 1 ianuarie 2003, să țin deschisă o gaură de vierme spre planeta Noul Suffolk, timp de doi ani, pentru ca toți oamenii cumsecade din acest Regat Unit să poată trece în deplină libertate pentru a o lua de la început într-o lume nouă. Am luat o astfel de măsură cunoscând trista realitate că instituțiile şi conducătorii țării noastre ne-au dezamăgit complet.

Cei care caută să se elibereze de apăsarea şi neputința care chinuie Regatul Unit sunt bine-veniți să o facă, respectând următoarele condiții:

1. Cetățenia presupune responsabilitate.

2. Monocultura de pe Noul Suffolk se va baza pe cea engleză.

3. Forma de guvernământ va fi republica democratică.

4. Guvernul este obligat prin lege să ofere următoarele servicii susținute din taxe cetățenilor:

a. Menținerea legii şi ordinii, prin intermediul unei forțe de poliție şi a sistemului judecătoresc independent. Toți cetățenii au dreptul la proces cu juranți pentru delicte majore.

b. Serviciu naționalizat de asistență medicală, de care vor beneficia toți cetățenii în mod egal. Nu vor fi permise spitale şi clinici particulare, cu excepția medicinei de înfrumusețare.

c. Educație universală de la ciclul primar până la nivelurile cele mai avansate. Nu vor fi permise şcoli private. Părinții cu copii în ciclul primar şi gimnazial vor fi majoritari în conducerea şcolii, având şi putere de decizie asupra bugetului. Toți cetățenii au dreptul la o educație pe măsura capacităților.

d. Asigurarea şi întreținerea unei infrastructuri civile de bază care va cuprinde drumuri, căi ferate şi utilități publice.

5. Guvernul nu va interveni şi nu va restricționa viața cetățenilor. Atât timp cât nu vor aduce daune celorlalți sau statului, aceştia au dreptul să facă şi să spună orice.

6. Cetățenii nu au dreptul de a deține şi folosi arme.

JANNETTE

Era ziua în care Tony Blair urma să depună mărturie în cazul Hutton. Emisiunea *Azi*, de la Radio Patru, transmitea mesaje pline de înfrigurată nerăbdare, provocându-şi adversarul să le înfrunte acuzațiile în văzul lumii, încrezători că o va da în bară. În Irak, localnicii atacaseră de mai multe ori în acea noapte rămăşițele contingentului armatei britanice. Şi am uitat să îi cumpăr Frosties lui Steve.

— Nu vreau musli! a scuipat cu acel dispreț veritabil pe care numai copiii de şapte ani îl pot simți.

Dacă şi conducătorii sindicatelor ar fi fost la fel de hotărâți în confruntarea cu reducerea abisală de buget făcută de Gordon Brown…

— Îți fac bine, am spus din inerție.

După şapte ani, te-ai aştepta să nu mai fac astfel de greşeli strategice cu propriul meu fiu.

— Mamă! Sunt nişte căcăreze de porumbel, a spus batjocoritor, când nu i-am mai turnat în bol.

Olivia, surioara lui, începu să chicotească la auzul cuvântului NSP. Măcar ea se juca cu iaurtul natural fără să comenteze.

— Nu se spune, nu se spune, intonă apoi.

— Atunci ce vrei? l-am întrebat.

— Un cheesburger cu mult caşcaval de la McDonald's.

— Nici gând!

Ştiu că o spune numai ca să mă enerveze, dar impulsul e prea puternic să îi rezist. Eram iarăşi mama cea rea. Poate nu ar trebui să îi dădăcesc atât. Acum parcă aş fi Colin.

— Ce zici de pâine prăjită? am întrebat.

Nu-mi venea să cred că a fost aşa de uşor. Dar s-a aşezat la masă şi a aşteptat cu o mutră îngâmfată. Doamne, ce seamănă cu Colin în ultima vreme. Oare de asta devine aşa imposibil?

— Ce-i aia *merepe*? întrebă Olivia.

La *Azi* trecuseră de la împunsăturile împotriva inamicului public numărul unu la demonstraţia de la Stanstead.

— *Mişcarea pentru responsabilizare publică*, am spus. Acum terminaţi micul dejun. O să ajungă tata. *Atâta îi trebuie, să nu ajungă!*

Am pus pâinea prăjită în faţa lui Steve şi el a împroşcat prea multă miere deasupra. Lipiciul auriu s-a prelins pe masă. Amândoi au tăcut dintr-odată şi s-au apucat să mănânce repede, de parcă aşa i-ar fi grăbit venirea.

Uşa din spate a apartamentului rămăsese deschisă, în speranţa că va intra aer mai rece. Vara era al naibii de fierbinte şi uscată. Aici, în Islington, briza mătura străzile de parcă ar fi fost curenţi de aer deşertic.

— *Ieeeeeeeee!* exclamă Steve, ţinându-se de nas în timp ce plescăia mai departe pâinea prăjită din gură.

Trebuia să recunosc, mirosul adus de vânt nu era deloc plăcut. Olivia se strâmbă exasperată.

— E oribil, mamă. Ce-i asta?

— Cineva nu şi-a legat bine sacii de gunoi.

Mormanul din colțul pieței De Beauvoir devenea absurd de mare. Pe măsură ce mai mulți saci erau aruncați deasupra, cei de la bază se spărgeau. Emisiunile de la SkyNews şi News24 arătau mereu imagini de aici în comparație cu Iarna Nemulțumirii din '79.

— Când o să-i ducă? întrebă Steve.

— O dată la două săptămâni.

Deşi auzisem şoptindu-se pe la colțuri că zece la sută din armată dezertase, şi asta înainte să fie obligați să asigure detaşamente pentru întreținerea oraşului şi a serviciului de pompieri, să păzească închisorile, să asigure service-ul pentru centralele electrice şi să invadeze Irakul. Vom fi norocoşi dacă mormanul dispare după o lună. Zilele trecute văzusem un şobolan cât o pisică. Întotdeauna am crezut că asemenea rozătoare sunt doar o legendă urbană.

— De ce nu duc gunoiul ca înainte? întrebă Olivia.

— Nu mai sunt destui oameni, draga mea.

— Dar pe străzi sunt sute de oameni care nu fac nimic toată ziua. E înfricoşător câteodată. Nu-mi mai place în parc.

Într-un fel, avea dreptate. Nu era vorba de lipsă de oameni, ci de bani, de felul înspăimântător în care lira scădea la cursul valutar. Toată lumea se întreba ce se va întâmpla la bilanțul veniturilor din taxe şi impozite. În mod oficial, taxele colectate de Trezorerie au scăzut cu doar zece la sută de când *gunoiul* ăla de Murray şi-a deschis găoaza aia rasistă şi fascistă de vierme. Nimeni

nu credea. Firesc, primul lucru pe care l-a făcut trezoreria a fost să reducă ajutoarele sociale, cu Brown la Westminster recomandându-le consiliilor *să reducă pierderile*. Ce glumă jalnică. Guvernul central spunea asta de cincizeci de ani încoace – pentru că nu e niciodată vina lor.

Era o modalitate imbatabilă de a convinge în sfârşit Regatul Unit să semneze pentru acceptarea monedei euro. Aveam disperată nevoie de o monedă care să nu fie aşa de influențată de trădători. Dar, subit, Franța şi Germania ne împiedicau intrarea. Cei mai mari vinovați când venea vorba de a încălca înțelegerea de stabilitate bugetară. Jigodiile.

Măcar o dată Colin a apărut la timp. A cântat melodia aia neghioabă a lui cu soneria şi cei doi copii au țâşnit de la masă întâmpinându-l cu țipete. Făceau la fel când eu apăream la el acasă să-i iau? N-aş prea crede.

A intrat în bucătărie, purta o bluză de trening la modă, jeanşi curați, iar cârlionții şateni erau atent aranjați. Uram vechea zicală care spunea că bărbații devin mai chipeşi pe măsură ce îmbătrânesc. Se pare că se mențin destul de bine după treizeci de ani. Colin nu pusese pe el nici jumătate de kilogram de când se apucase de jogging şi mergea iar la sală. Probabil că afurisitei ăleia de doişpe ani cu care trăia nu-i plăcea un burdihan de la prea multă bere. *Naiba s-o ia de treabă, oare de ce tot ce gândeam suna de parcă aş fi fost o scorpie ordinară*?

O luase pe Olivia sub braț şi o învârtea.

— Hei, mi-a strigat, ai văzut-o pe fiică-mea pe undeva?

Ea chicotea ascuțit:

— Tati, tati! în timp ce era răsucită.

— Opreşte-te. De-abia a mâncat.

— Se face. A lăsat-o jos şi a primit un pupic fericit.

— Haide atunci, a bătut din palme îndemnându-i să se pregătească. Fiți gata. Plec în cinci... patru... trei...

Amândoi au alergat jos să-şi ia rucsacurile.

— Cum o mai duci?

— Mai bine ca niciodată.

Am aruncat o privire obosită spre masa din bucătărie şi dezordinea de pe ea – în spate, pe mobilă trona mizeria, iar chiuveta era tot plină de vase nespălate.

— Dar tu? Tot sluga bogătaşilor?

Fața i s-a înăsprit brusc, în felul în care se întâmpla mereu când era nevoit să explice încet şi cu atenție câte ceva care i se părea de la sine înțeles.

— Acum trebuie să lucrez la un spital al Asociației Britanice de Ajutor. E singurul mod în care pot câştiga destui bani, după ce avocatul tău m-a curățat în mascarada aia sexistă de proces.

Era cât p-aci să mă lase cu gura căscată – eu eram mereu cea care făcea comentariile usturătoare. El era Domnul Rațiune în orice situație.

— Ah, da, sigur, am spus, credeam că e vina mea.

A schițat un mic zâmbet victorios plin de îngâmfare, care obişnuia să mă enerveze la culme.

— La ce oră vrei să fie mâine acasă? a întrebat.

— După-amiază. Înainte de şase?

— Se face. Nicio problemă.

— Mersi. Îi duci undeva anume?

— M-am gândit să mergem deseară la *Pirații din Caraibi*. Recenziile au fost toate pozitive.

— Atât timp cât nu îi duci la hamburgeri.

Şi-a dat ochii peste cap.

Am aruncat o privire pe fereastră, i-am văzut noul BMW 4x4 parcat pe trotuar. Porcăria aia era cât tancurile cu care armata a intrat în Basra. Nu era nimeni înăuntru.

— Merge şi ea cu voi deseară?

— La cine te referi?

— La Zoe.

— Vai, ți-ai amintit cum o cheamă.

— Cred că i-am văzut numele în carnetul de note.

— Dacă vrei să ştii, vine cu noi. Şi-a luat liber să mă ajute. Copiii o plac, să ştii. Dacă o să-ți găseşti vreodată pe cineva, nu o să mă deranjeze să ieşiți cu toții.

Bine zis, Colin, încă un punct în minus pentru scorpia de fostă nevastă, mai ales cu sublinierea pe vreodată. Ce deştept eşti tu!

Copiii s-au năpustit în bucătărie, trăgându-şi rucsacurile pe jos.

— Gata!

— Să vă distrați, am spus, binevoitoare ca *întotdeauna*.

Zâmbetul lui Colin a pălit. A ezitat, apoi s-a aplecat şi m-a sărutat pe obraz. Nimic special, nu era o ofertă de împăcare, doar un gest platonic pe care nu l-am înțeles.

— Ne mai vedem, mi-a spus.

Am fost mult prea surprinsă ca să răspund. Apoi uşa s-a închis cu o bufnitură. Copiii plecaseră. Era linişte în apartament.

Aveam cincisprezece minute să ajung la autobuz. După ani de zile, mergeam la un protest. Să îmi fac vocea auzită şi să se ştie ce simt. Să fac ceea ce Colin ridiculiza şi disprețuia. Doamne, ce bine mă simțeam.

33. Nu vor exista închisori. Condamnații își vor ispăși pedeapsa în colonii penale izolate, lucrând în folosul comunității.

34. Noul Silffolk va utiliza sistemul de măsuri britanic pentru lungime, greutate și volum. Folosirea sistemului metric este considerată delict.

35. Ofițerii de poliție vor păstra legea și îi vor aresta pe cei care o încalcă. Ofițerii de poliție nu vor pierde vremea persecutând automobiliști.

36. Cetățenii nu beneficiază de finanțare nelimitată pentru cheltuieli de judecată. Cetățenilor acuzați de un delict li se vor plăti cheltuielile de judecată și vor beneficia de un avocat din oficiu doar de trei ori în viață. Cazurile în care se vor folosi de acestea rămân la alegerea celor împricinați.

37. Este permis consumul de alcool, nicotină și alte narcotice ușoare. Cetățenii aflați sub influența acestor substanțe pot primi o pedeapsă minimă de patru ani într-o colonie penală, dacă devin un pericol pentru ceilalți (de exemplu, condusul sub influența alcoolului).

38. Legea din Noul Suffolk va fi structurată astfel încât să nu încurajeze procesele pentru daune în cauze frivole sau nesemnificative.

39. Orice avocat care aduce în fața instanței trei cazuri considerate nesemnificative este automat condamnat la o pedeapsă minimă de cinci ani într-o colonie penală.

COLIN

În timp ce parcam în fața casei, l-am văzut pe avocatul agenției de finanțare discutând cu Zoe în pragul ușii.

— Cine-i ăla? a întrebat Steve, în timp ce încercam să poziționez maşina cu spatele la remorca pentru cai.

— Un tip de la bancă, i-am răspuns. Trebuie să rezolvăm nişte hârtii.

Bine că agenția nu a înfipt un semn cu „de vânzare” în fața casei. În ultima vreme asta însemna că o să te trezeşti cu o cărămidă – sau altceva mai rău – zburându-ți prin ferestre.

Zoe a zâmbit şi mi-a făcut cu mâna când am oprit aproape de remorcă.

— Aşteptați aici, le-am spus copiilor.

Nu voiam să vadă casa goală. Azi-noapte am folosit sacii de dormit. Prinşi unul de altul. Foarte romantic.

Avocatul mi-a strâns mâna şi a scos un dosar cu acte pe care să le semnez. A aruncat o privire spre copiii care se îngrămădiseră la geamul maşinii, dar nu a comentat. Probabil mai văzuse aşa ceva de multe ori.

Zoe a deschis uşa de la garaj şi a luat prima dintre cutiile aflate pe podeaua de beton. A cărat-o în spatele BMW-ului şi a pus-o în portbagaj.

Avocatul voia doar cinci semnături şi gata – casa aparținea agenției. O casă cu patru dormitoare, garaj şi o grădină destul de mare în Enfield, plus tot ce era înăuntru, vândută cu 320.000 de lire. Poate două treimi din ce aş fi putut scoate pe ea anul trecut. Dar a fost îndeajuns să plătesc ipoteca şi să rămân cu 30.000 de lire, în mână, pe care agenția mi le plătise. Ăsta era domeniul lor, una dintre multele afaceri care apăruseră din ianuarie încoace. O companie franco-olandeză care vindea câte un pic din Anglia oamenilor care nu erau acceptați de cealaltă parte a găurii de vierme.

Cumpărasem BMW-ul cu finanțare de la service-ul auto. Fondul de pensie fusese vândut unei alte agenții

specializate, cu sediul în Luxembourg – să-i binecuvânteze Dumnezeu pe partenerii noştri din UE! –, care mi-a dat 11.000 de lire. Mi-au mai rămas cărțile de credit. Am depus cereri pentru încă două, dacă încercam mai mult, programul care monitoriza tranzacțiile ar fi găsit noul model de împrumut. Dar mi-au dat un plus de 15.000 de lire pentru cheltuieli luna trecută.

Toți s-au dus pe un parteneriat într-o comunitate la care m-am înscris pe www.newsuffolklife.co.uk. Cea mai mare parte dintre materiale fuseseră trimise cu un convoi, iar toate lucrurile personale trebuia să le cărăm cu remorca. Website-ul recomanda folosirea acestui mijloc de transport, pentru că putea duce mult mai multă greutate decât o furgonetă.

Avocatul mi-a strâns mâna urându-mi noroc. I-am dat cheile şi asta a fost tot.

Zoe înghesuise şi ultima cutie în portbagaj. Mai rămăseseră doar patru valize. Am luat două dintre ele, aruncând o privire tristă spre casă.

— Facem ceea ce trebuie, i-am spus.

— Ştiu.

Reuşi un zâmbet curajos.

— Doar că nu mă aşteptam să fie chiar aşa. Murray ne-a surprins pe toți, nu crezi?

— Cam aşa. Am crescut cu o grămadă de emisiuni şi filme SF şi e uimitor cum vocabularul şi imaginile de acolo s-au integrat în cultura modernă. În toate apăreau nave al naibii de mari, cu care zburau prin spațiu, iar căpitanii stăteau în scaunul de comandă şi luau decizii de viață şi moarte, trăgeau cu laserele şi rachetele în monştri cu ochi de gândac. Toată lumea ştia că aşa va fi şi în realitate. Apoi Murray a găsit o cale să deschidă gaura de vierme şi nenorocitul nu vrea să spună

nimănui cum se face. Nu-l condamn. Are dreptate, am folosi aiurea o astfel de tehnologie. De fiecare dată facem la fel. Doar că... asta nu e nobila traversare a neantului la care mă aşteptam. Mă simt de parcă mi-aş trăda principiile.

Zoe părea stânjenită. Nu semăna deloc cu ce credea Jannette despre ea: o asistentă oarecare, nesigură pe ea, care nu ajunsese la maturitate şi pe care am reuşit să o îmbrobodesc cu titlul de doctor dinaintea numelui, doar nişte ţâţe mari, picioare lungi, fără pic de minte. De fapt studia ca să ajungă moaşă, lucru care cerea la fel de mult devotament şi inteligenţă ca pentru a deveni doctor. Era micuţă, creştetul ei de abia îmi ajungea la bărbie. Eram teribil de norocos că s-a uitat la o epavă ca mine. Iar faptul că m-a acceptat după ce aveam doi copii după mine o făcea şi mai extraordinară.

— Mă refeream la felul în care asta a divizat până la urmă ţara, a şoptit. Tot timpul s-a vorbit despre divizarea Nord-Sud şi războiul de clasă, distanţa dintre bogaţi şi săraci. Dar totul era doar ideologie, politicieni care aruncau tot felul de afirmaţii unul altuia la televizor. Murray a reuşit divizarea cu adevărat.

Am luat-o în braţe.

— El ne-a oferit şansa pe care politicienii ne-o promit mereu, dar nu se ţin niciodată de cuvânt. Dumnezeule, îţi vine să crezi că am votat pentru Blair? De două ori!

A zâmbit diabolic.

— Ai fi vrut să fi votat cu tory?

— Nu îmi mai pune cuvinte în gură.

Am sărutat-o scurt, apoi am împins şi celelalte valize peste cutii. Steve şi Olivia păreau neobişnuit de serioşi când am urcat în maşină. Zoe le-a zâmbit de bun venit.

— Salut, copii!

— Unde mergem, tati? a întrebat Olivia.

— Vă duc să vedeți ceva. Ceva care sper să vă placă.

— Ce?

— Nu pot să vă explic. Trebuie să vedeți.

— Ce-i în remorca pentru cai? a întrebat Steve. Ți-e nu-ți plac caii.

— Un cort, am spus. Unul foarte mare. Mâncare. Panouri solare. Patru noi laptopuri, unul cu ecran lat şi software de citire universal.

— Marfă! Pot să-l folosesc?

— Poate.

— Şi mai ce? a întrebat Olivia entuziasmată.

— Nişte jucării. O mulțime de haine noi. Cărți.

— Pentru ce sunt toate astea? a intervenit Steve.

— O să vezi.

Am pus mâna pe cheie şi m-am uitat temător la Zoe. Ceea ce făceam era un pas aşa de important şi nu părea să existe un moment decisiv, doar un lung şir de evenimente nedesluşite care au îndreptat cu precizie lucrurile spre acest moment. Nu mă simțeam deloc vinovat că îi luasem pe copii cu noi, chiar aş fi fost un tată neglijent dacă nu îi includeam şi pe ei; nu va mai exista niciodată o astfel de ocazie. Nu eram destul de prost sau de naiv să cred că Noul Suffolk va fi un paradis, dar avea *potențial* să fie ceva mai bun decât ce aveam în lumea asta. Nu am mai fi evoluat sau progresat niciodată aici, nu cu atâta istorie şi inerție care ne țineau înhămați la trecut.

Cât despre Jannette... Ei bine, în ce mă privea, credeam că nu se mai comportase ca o mamă de multă vreme.

— Hai să mergem, m-a atenționat Zoe. Am făcut alegerea de mult.

Am pornit maşina şi am ieşit de pe alee cu remorca supraîncărcată zăngănind în spatele nostru.

— Ce-i inelul ăla? a sărit Steve, foarte atent şi perspicace.

— Ăsta? şi-a ridicat Zoe degetul.

— E un inel de logodnă! țipă Olivia. Vă căsătoriți?

— Da, i-am spus.

Era primul lucru pe care voiam să-l facem pe partea cealaltă.

— Mama ştie?

— NU.

62. Pentru a preveni reapariția pe Noul Suffolk a greşelilor care au fost făcute în fosta noastră țară, nu va fi permisă nicio formă organizată a religiei. Toți cetățenii trebuie să accepte că universul e un fenomen natural.

63. Pentru a preveni greşelile făcute în fosta noastră țară, tuturor membrilor partidelor extremiste şi ai organizațiilor indezirabile, criminalilor, precum şi altora pe care îi consider a fi adus atingere binelui obştesc le este interzis accesul prin gaura de vierme.

Exemple de grupuri şi profesii indezirabile include (dar nu se limitează doar la) următoarele:

a. Partidul Laburist

b. Partidul Conservator

c. Partidul Liberal Democrat

d. Partidul Comunist

e. Frontul Național

f. Alianța Socialistă

g. Jurnalişti de la revistele de scandal

h. Birocrați din Uniunea Europeană

i. Conducători ai sindicatelor

j. Agenți de circulație

JANNETTE

Abbey mă aştepta la gara de pe strada Liverpool. A fost un miracol că am reuşit să dau de ea. Holul era inundat de oameni cu rucsacuri. Nu părea să fie niciunul peste treizeci şi cinci de ani, sau poate aşa pare când te uiți la tineri de pe partea nedorită a vârstei de treizeci şi cinci de ani. Şi în mod sigur nu mai văzusem atâta denim într-un singur loc de la Festivalul Lecturii de la sfârşitul anilor '80. Rucsacurile lor erau imense. Nici nu ştiam că se fac aşa mărimi.

Mă holbam uluită la tinerii care se îmbulzeau pe lângă mine. Aproape toți erau cupluri şi toți aveau patch-uri cu steagul Regatului Unit pe haine sau pe rucsacuri. Nu cred că unul din zece vorbea engleză şi în mod evident nu erau doar albi.

Abbey a răcnit şi s-a îndreptat spre mine, făcându-şi loc agresiv, ca să înainteze. Nu era o femeie mică, trecerea ei cauza o adevărată tulburare în gloata zâmbăreață. Fața ei nu-şi schimba mina disprețuitoare în timp ce ei îi aruncau priviri jignite. S-a mai înmuiat când m-a îmbrățişat.

— Salut, tovarăşă dragă, trenul nostru e la peronul trei. Am urmat-o supusă în timp ce ea îşi croia drum prin mulțime.

Insignele de pe jacheta ei ponosită zăngăneau neîncetat; una pentru fiecare cauză pe care a susținut-o vreodată sau pentru care a participat la vreun marş de protest. Regina înzorzonată a protestatarilor.

Părea că jumătate din gară voia să se urce în tren. Abbey a intrat cu forța într-un compartiment; pentru ea a-ți aştepta rândul era un concept burghez. Am găsit

două locuri goale, care aveau pe ele câte o hârtie pe care scria rezervat şi pe care le-a aruncat pe jos.

— Unde mai cred şi ăştia că se duc, a proclamat cu voce tare, în timp ce ne aşezam. Lui Murray nu-i plac sărăntocii din străinătate. În niciun caz n-o să le dea voie tuturor drogaților Europei să trăiască nirvana prafurilor sub un soare extraterestru. O să fie săltați imediat de pe gaura lui pentru viermi burghezi.

— Restricțiile lui se reînnoiesc de la sine, am spus. Nu are de fapt liste cu toți oamenii care nu-i plac. Şi chiar dacă ar avea, nu are cum să-i verifice pe toți cei care trec. E pură psihologie. Spune-le susținătorilor lui Thatcher că niciun om cu vederi de stânga nu este primit şi or să se înghesuie cu sutele. În timp ce noi ăştilalți vedem cine trece de fapt şi de cine scăpăm, şi pe cine lăsăm în plata Domnului. Cine vrea să trăiască în lumea lor?

— Pariu că serviciile secrete i-au vândut numele noastre.

Nu puteai să o contrazici pe Abbey când era într-o astfel de dispoziție, ceea ce, trebuie să recunosc, se întâmpla aproape tot timpul.

Scoase o ploscă burduhănoasă din haină şi luă o duşcă.

— O gură?

M-am uitat la sticla veche şi tocită, gata să refuz. Apoi mi-am amintit că n-aveam grija copiilor. Nu eram aşa de proastă încât să iau o duşcă la fel de mare ca Abbey. Din fericire.

— Doamne sfinte, dar ce porcărie e asta?

— Vodcă rusească adevărată, tovarăşă, a zâmbit şi a mai tras un gât. Săptămâna trecută Nathan a trecut dincolo să i se alăture lui Murray, a zis cu amărăciune.

— Nathan, fratele tău Nathan?

— Doar cu ADN-ul şi nici pentru asta nu bag mâna în foc. Nerodul. I-a luat cu el pe Mary şi pe plozi.

— De ce?

— De ce pleacă toți? Războiul din Irak, transport public de căcat, un Bush psihopat, care se dă la Coreea de Nord, taxa auto în continuă creştere, impozitul pe proprietate. Altfel spus, lumea reală, de asta fuge. Crede că o să trăiască într-un paradis tropical al taxelor, cu zâne care fac tot ce-i mai greu, idiotul.

— Îmi pare rău. Mama ta ce a zis? Cred că e distrusă.

Abbey a mârâit şi a mai luat o duşcă.

— Zice că e bucuroasă că a plecat, că el şi copiii merită un nou început într-un *loc drăguț*. Îți vine să crezi? Vacă proastă, cred că e senilă. Cine o să-i poarte de grijă, ia zi? Nu mai poate să meargă nici până la autobuz. La asta s-o fi gândit Nathan? Bineînțeles că nu, s-a luat şi a plecat şi m-a lăsat pe mine să strâng în urma lui, cum fac toți cei rămaşi.

— Ştiu, la Steve la şcoală se vorbeşte de clase cu şaizeci de elevi semestrul viitor. Cei din consiliu au avut întâlniri de urgență toată vara, aşa că ştiu câți dintre cei din personal au mai rămas.

Am ezitat.

— M-a surprins foarte tare, credeam că sunt mai devotați de atât.

— Ar fi, dacă i-ar plăti cum trebuie.

— Directorul zice că trebuie să angajeze alți cincisprezece profesori până la începutul semestrului, sau nu vor putea să deschidă şcoala deloc.

— Cinşpe? Nu ar fi găsit atâția nici într-un an normal.

— Zice că e încrezător. Au apărut acum tot felul de agenții de plasament care aduc oameni calificați din

străinătate. Viața va merge înainte aproape ca până acum după terminarea exodului.

— Extraordinar, spuse Abbey printre dinți. Exact pentru asta luptăm.

Trenul nostru a pornit din gară. Cei cu rucsacuri erau înghesuiți pe culoar, nimeni nu mai putea să se mişte. Au răsunat urale când conductorul a anunțat oprirea de la Bishop's Stortford.

Abbey a mai luat un gât şi a mormăit:

— Neisprăviții.

— Nu-ți face griji, am spus. Dacă o să avem vreodată gaura noastră de vierme spre o altă lume nu-i vom lăsa pe cei de teapa lor să treacă.

— La naiba, chiar asta-i problema? a mârâit Abbey.

Furia ei era îndreptată spre mine acum, şi eram destul de înfricoşată. A mai dat pe gât o gură de vodcă.

— Nu am vrea să avem o altă lume, chiar dacă am putea deschide o gaură de vierme. E o stupidă risipire de resurse, care ar putea fi folosite să-i ajute pe cei de aici. Întâi trebuie să rezolvăm problemele pe care le avem aici, începând cu Blair, violentul ăla de tory. Colonizare înseamnă imperialism. Mai degrabă trebuie să-i învățăm pe oameni să aibă responsabilitate socială.

A împuns cu un deget nesigur insigna de pe rever. Înfățişa o balenieră islandeză care era ruptă în două de un hammer cu înfățişare sovietică suspectă, dar deasupra era o insignă nouă şi strălucitoare a Mişcării pentru responsabilizare publică.

— Despre asta e vorba azi. Murray nu îşi construieşte o lume nouă, ci o distruge pe a noastră. Nu poți face aşa ceva, să deschizi o uşa spre altundeva pentru că îți vine, e al dracului de revoltător. Trebuie opriți.

— Dimensiunea e problema. Nu-i poți opri pe oameni să plece, asta-i o chestie stalinistă. Doar că nu suntem pregătiți pentru un astfel de exod în masă, pe care l-a făcut posibil gaura de vierme. Emigrația spre America de Nord a fost înceată, a durat decenii întregi. Asta se întâmplă prea repede. Doi ani, doar atâta răgaz ne dă. Nici nu e de mirare că Regatul Unit nu poate face față. Dar lucrurile se vor linişti pe termen lung.

— Putem să-i oprim, a spus Abbey cu convingere. Sunt destui oameni care vin la manifestația de azi ca să blocheze şoselele şi să-i întoarcem din drum pe toți nenorociții ăia de burghezi. Murray nu s-a gândit la toate; jumătate dintre forțele de poliție au şters-o prin gaura de vierme. Puterea poporului va reveni răzbunătoare azi. Acum clasa muncitoare îşi va face din nou auzit glasul. Şi va spune: până aici. Înțelegi.

p. Brokeri
q. Creatori şi fabricanți de arme
r. Membri din Consiliul pentru promovarea artelor
s. Manageri ai fondurilor de pensii
t. Producători şi actori ai tuturor serialelor TV
u. Toți cei acuzați de delicte sexuale
v. Toți cei acuzați de crime violente
w. Proprietari şi manageri de call center

COLIN

Ca de obicei, pe M11 a fost oribil, o bandă compactă de trafic fioros. Pe urmă, aproape două ore de la M25 până la intersecția cu Stanstead. Nu *chiar* ca întotdeauna, pentru că am zâmbit tot drumul. Pur şi simplu nu mă mai deranja. M-am tot gândit că era ultima oară când eram nevoit să conduc pe drumurile astea, care erau doar un anacronism al anilor '90, nişte găuri negre abisale înfundate. Nu voi mai ajunge acasă tunând şi fulgerând că nu avem autobahn-uri sau autostrăzi cu opt benzi ca-n America. De acum înainte, cârtelile mele vor fi rezervate dinozaurilor extratereştri cu şaişpe picioare care vor umbla prin grădină. Combiul din față avea pe lunetă un sticker uriaş, cu un Gordon Brown hămăind furios lângă gaura de vierme, iar dedesubt era inscripționat *Taxă de memorie*. Văzusem tot mai multe stickere proexod în târâşul nostru spre nord. După toate lunile alea de pregătiri pe ascuns, era o uşurare să fii printre cei ca tine.

— E gaura de vierme, nu-i aşa? a întrebat Steve precaut. Acolo mergem.

— Da, am spus. O să aruncăm o privire la ce-i acolo.

— O să trecem *prin ea*? a întrebat şi Olivia, cu ochii mari şi înfrigurată de entuziasm.

— Cred că da. Tu ce zici? Dacă tot am venit până aici, o să fie distractiv.

Am văzut semnul spre campingul F2 şi am început să semnalizez.

— Dar mama zice că sunt oameni răi de partea cealaltă, spuse Steve.

— A fost ea vreodată acolo?

— Da de unde!

— Atunci nu are de unde să ştie, nu-i aşa?

Copiii s-au uitat unul la altul.

— Cred că nu, a răspuns Steve.

— Dacă nu eşti de acord cu cineva, nu înseamnă că omul ăla e rău. O să mergem să aruncăm o privire pe acolo şi vom vedea ce e adevărat şi ce nu. E corect aşa?

— Când ne întoarcem? a vrut să ştie Steve.

— Nu ştiu. Depinde cât e de frumos pe noua planetă. S-ar putea să vrem să stăm o perioadă.

Zoe se uită dezaprobatoare la mine. Am ridicat din umeri. Ea nu înțelegea, trebuie să-i iei pe copii cu binişorul când e vorba de ceva aşa de însemnat şi nou.

— Vine şi mami? s-a interesat Olivia.

— Dacă vrea, poate să vină cu noi. Bineînțeles că poate, am spus.

Zoe a şuierat exasperată.

— Va trebui să merg la şcoală? a întrebat Steve.

— Toată lumea merge la şcoală, nu contează pe ce planetă e, i-a răspuns Zoe.

— Fir-ar să fie.

— Nu se spune, chiți Zoe fericită.

Găsisem intrarea în parcul F2 şi am ieşit de pe drum. Era un câmp deschis, închiriat la suffolklife.co de către fermier. Sute de maşini au trecut pe acolo întreaga vară, transformând iarba în smocuri răzlețe de paie presate pe pământul uscat şi tare ca fierul. Azi vreo douăzeci şi unu de camioane erau parcate în capătul cel mai îndepărtat, printre ele fiind şi trei containere frigorifice şi două autocisterne cu combustibil. Peste şaptezeci de automobile, combiuri, furgonete şi jeepuri erau adunate în jurul camioanelor; în cele mai multe erau familii, cu copii şi părinți care îşi dezmorțeau picioarele înainte de

ultimul transport. Câmpurile de o parte şi de alta ofereau imagini similare.

Am oprit lângă un ofițer care stătea chiar după intrare şi i-am arătat permisul nostru. S-a uitat la el şi a rânjit în vreme ce ne bifa de pe listă.

— Deci tu eşti doctorul?

— În persoană.

— Bun. Mai trebuie să ajungă vreo cinci maşini şi suntem gata. Eu sunt omul de legătură al convoiului, aşa că voi călători cu voi tot drumul până la noua casă. Orice problemă apare, vino şi spune-mi.

— Sigur.

— Vrei să verifici echipamentul medical pe care îl iei, să te asiguri că e totul acolo? Noii tăi vecini au verificat restul lucrurilor.

Am condus spre celelalte maşini şi am ieşit toți. Câțiva bărbați erau în camioane verificând containerele şi paleții care erau înăuntru. Având în vedere cât cheltuiserăm cu toții, m-am bucurat să văd cât de minuțios verificau inventarul. Teoretic, echipamentele şi proviziile din camioane erau suficiente ca să fim o comunitate independentă în următorul an.

— Nu durează mult, i-am spus lui Zoe. Trebuie să fim asigurați. În țara noilor veniți, cel care deține tehnologia deține controlul.

— Noi mergem să facem cunoştință cu lumea.

Pe unii i-am cunoscut şi eu în timp ce căutam cele două containere cu medicamente şi echipamente medicale. Păreau toți oameni normali, cumsecade. Un pic prea înflăcărați şi prea bucuroşi să te cunoască, aşa cum bănuiesc că eram şi eu. Dar urma să petrecem o groază de timp împreună. Restul vieții, dacă totul mergea bine.

Jumătate de oră mai târziu a ajuns şi ultimul din grup; eram mulțumiți, tot ce cumpăraserăm prin newsuffolklife.co.uk era aici şi ofițerii organizau convoiul pentru ultima bucată de drum.

— Unde-i gaura de vierme, a întrebat Steve plângăreț când ne-am întors la maşină. Vreau să o văd.

— Mai sunt vreo trei kilometri, i-a răspuns Zoe. Doar atât mai avem.

Camioanele au fost primele care au părăsit locul de întâlnire şi au intrat pe drumul de tarmac ce duce spre gaura de vierme, cu noi ceilalți urmându-i. Pe partea stângă era o bandă lată, pe care înainta un şir constant de oameni cu rucsacuri. Nu vedeam capătul rândului nici înainte, nici înapoi. Pe măsură ce se apropiau de gaura de vierme, se putea vedea pe fețele tuturor acelaşi zâmbet entuziast. Probabil că eu şi Zoe arătam la fel.

— Acolo! a strigat deodată Olivia.

Arăta spre copacii de cealaltă parte a şirului de oameni. Un moment, am fost confuz, parcă un soare răsărea printre trunchiurile copacilor. Apoi am depăşit crângul şi puteam vedea clar gaura de vierme.

Golul în timp şi spațiu era de fapt o sferă de vreo 270 metri în diametru. Murray o deschisese în aşa fel încât ecuatorul să fie la nivelul solului, lăsând o emisferă care se înălța în aer. Nu era nimic solid acolo, doar locul unde se termina o planetă şi începea alta. Treceai hotarul şi Noul Suffolk se întindea în fața ta. Acesta era vestitul efect optic, care îi făcea pe mulți să se înfioare şi chiar să-şi întoarcă privirea. Cu cât te apropiai de prag peisajul extraterestru era vizibil chiar în fața ta, în emisferă. Totuşi, se deschide în afară, întinzând în fața ochilor tăi o adevărată panoramă. Nu exista niciun înăuntru.

Pe Noul Suffolk era dimineață devreme, soarele cu nuanțe cărămizii răsărea, trimițând o strălucire roşiatică ce lumina peisajul englez.

Mai aveam doar vreo şapte sute de metri. Copiii erau înmărmuriți, fermecați de gaura de vierme. Eu şi cu Zoe ne-am zâmbit fulgurant, triumfători.

Drumul se curba, aliniindu-se cu gaura de vierme, şi trecea printr-o porțiune uşor adâncită, care înlesnea trecerea. Polițişti erau postați de o parte şi de alta, echipați pentru intervenție. Se legănau înainte şi înapoi, încercând să țină departe de drum o hoardă de protestatari. Se vedeau bannere şi pancarte fluturând. Strigătele şi scandările ajungeau la noi, peste sunetul convoiului. Tot felul de lucruri zburau prin aer pe deasupra polițiştilor şi cădeau pe şosea. Cei cu rucsacuri alergau încovoiați, cu mâinile deasupra capului, încercând să se apere de atacul de deasupra.

Unele lucruri bufneau pe acoperişul BMW-ului. Copiii au scâncit. Am văzut o piatră alunecând într-o parte. Nu mai conta. Primul camion al convoiului ajunsese la gaura de vierme. L-am văzut trecând dincolo, bubuind în timp ce traversa zona bătătorită care tăia peisajul extraterestru, profilat pe lumina soarelui care răsărea. Eram atât de aproape.

Apoi Olivia a început să strige:

— Tati, tati, opreşte!

87. Guvernului nu-i este permis să angajeze mai mult de un manager la un număr de doisprezece oameni în orice departament. Niciun departament guvernamental nu va cheltui pe administrație mai mult de zece la sută din bugetul alocat.

88. Guvernul nu va oferi şomaj. Orice persoană care nu are o slujbă are dreptul la două hectare de pământ arabil şi i se va da destulă sămânță pentru a putea să trăiască din recoltă.

89. Nu se vor plăti taxe pentru moşteniri. Moartea nu este o acțiune supusă taxelor. Cetățenii au dreptul să lase moştenire tot ce au agonisit oricui doresc.

JANNETTE

Ne-a luat ore întregi să ajungem de la gară la gaura de vierme. *Mişcarea pentru responsabilizare publică* trebuia să furnizeze autobuze. N-am văzut decât două şi dura o veşnicie să parcurgă traseul aproape blocat dintre gară şi locul unde avea loc protestul. Cât despre supraveghetorii mişcării, ei s-au luat la bătaie cu purtătorii de rucsacuri care se revărsau din gară, cereau informații şi voiau să ştie dacă pot folosi autobuzele noastre. Poliția ținea la distanță cele două facțiuni cât putea de bine, dar parcarea era într-o continuă stare de semirevoltă.

Abbey a profitat de aşteptare ca să-şi facă plinul la o dugheană. Când am ajuns în autobuz era complet beată, şi nu era o bețivană tăcută.

În timp ce ne târam pe pasajul de pe şosea, se putea vedea şirul compact de autovehicule nemişcate, coagulat pe străzile de dedesubt. Erau sute, şi toate îşi aşteptau rândul să iasă de pe şosea. Fiecare plin de oameni care voiau să treacă prin gaura de vierme. *Atât de mulți*? Auzisem că era aşa în fiecare zi.

Autobuzul a ajuns în sfârşit la locul protestului. În timp ce coboram, un imens avion 747 a zburat la joasă altitudine deasupra capetelor noastre spre aeroportul de

la Stanstead, aflat la câțiva kilometri mai la nord. A trebuit să îmi acopăr urechile, sunetul motoarelor era prea puternic. N-am recunoscut logoul companiei aeriene, dar în mod sigur aducea încă o gloată de refugiați din străinătate care voiau să se alăture exodului.

L-am urmărit pe cer, şi chiar în fața mea era gaura de vierme. Arăta ca un fel de bulă galben-aurie aşezată pe orizont. M-am holbat la lumina rozalie care emana de acolo.

— Nu mi-am dat seama că era aşa de mare, am mormăit.

Apropierea de imensitatea aia mă intimida. În sfârşit înțelegeam cum de au dispărut aşa mulți oameni, înghițiți de promisiunile stupide ale lui Murray.

— Haide într-acolo, a bolborosit Abbey şi a luat-o la pas prin grămada de protestatari din fața noastră.

Mi-am adus aminte de ce nu mai mergeam la proteste. Toată acea fantezie că se formează legături cu ceilalți, împărtăşirea unui scop comun cu cei cu care călătoreai, cântatul, camaraderia, disprețul comun. Totul era o vrăjeală.

În primul rând nu doar cei de la *Mişcarea pentru responsabilizare publică* veniseră să se facă auziți. Mai erau şi o grămadă de tovarăşi care nu aparțineau niciunei organizații şi căutau doar să facă scandal. Mare scandal. M-am trezit aruncată de ici colo, ca o minge ieftină. Toată lumea voia să puncteze, împingându-se în mine. Strigătele neîncetate erau asurzitoare. Am fost lovită de pancarte de mai multe ori, când cei care le cărau se odihneau lăsându-le jos.

Apoi ne-am apropiat mult prea tare de frontul de polițişti şi o doză de bere m-a lovit în umăr. Am tresărit

din cauza şocului. Din fericire era goală. Dar deasupra am văzut sticle zburând, ceea ce mi-a dat mari emoții.

— Lasă-mă să trec, găozarule! a tunat Abbey.

Cel mai apropiat ofițer de poliție i-a aruncat o privire confuză. În momentul următor lovea în scutul lui cu furie.

— Am dreptul să trec, nu mă poți opri, javră fascistă, asta încă e o țară liberă, de ce nu te duci să i-o tragi şefului tău, dă-mi drumul.

În tot acest timp s-a împins în scutul lui. Eu eram presată în spatele ei. Mărinimoşi, tovarăşii din spatele meu depuneau un efort considerabil să-şi adauge forța împingerii. Am strigat de durere că mă striveau, dar nu a auzit nimeni sau nu i-a păsat.

Ceva trebuia să cedeze. A fost lanțul poliției. Dintr-odată m-am trezit împleticindu-mă în față şi aterizând peste Abbey, care căzuse peste polițist. Urale răguşite au răsunat din spatele meu. Se auzeau o grămadă de fluiere. Am auzit câini lătrând şi am început să mă smiorcăi înfricoşată. Uram câinii... eram terifiată la vederea lor. Polițiştii se mişcau cu repeziciune, ca să astupe gaura. Oamenii se luaseră la trântă şi de o parte, şi de alta. Protestatarilor le erau puse cătuşe şi erau târâți de acolo. Am auzit haine rupându-se şi am văzut sânge.

Cineva m-a smucit de gulerul bluzei, trăgându-mă în picioare. Plângeam şi tremuram. Genunchiul îmi ardea şi de abia puteam să mă las pe el.

O cască de polițist mi-a apărut în față.

— Ți-e bine? a întrebat o voce înfundată din spatele vizorului aburit.

N-am putut decât să mă văicăresc. A fost patetic, dar eram atât de nefericită şi cuprinsă de panică, încât nu-mi mai păsa.

— Stai aici! Aşteaptă!

Am fost împinsă pe una dintre bariere. La trei metri sub mine, cei cu rucsacuri fugeau înainte, înnebuniți de frică. Autovehiculele care se îndreptau spre gaura de vierme fâşâiau pe lângă, şoferii hotărâți țineau tare de volan.

Am văzut un BMW imens, cu o remorcă pentru cai. Şoferul se holba la ceva. Recunoaşterea vizuală a fost instantanee.

— Ia-ți mâinile alea împuțite de pe mine, nerodule, ăsta e atac la persoană, ştii că o să te târăsc prin tribunale, desfă mama dracului cătuşele, sunt prea strânse, mă torturezi intenționat, ajutor, ajutor, urla Abbey în spatele meu.

— E Colin, am şoptit. Abbey, ăla e Colin!

Vocea mea devenea stridentă.

— Ce?

— Colin! gesticulam frenetic.

Olivia stătea pe bancheta din spate, cu fața lipită de geam, uitându-se la toți bezmeticii ăia.

— Îi ia cu el. Doamne Dumnezeule, îi duce dincolo de gaura de vierme.

Abbey l-a împins eroic pe polițistul care o aresta.

— Prinde-i! a urlat la mine. Mişcă-te!

Trei polițişti au sărit pe ea. Umărul ei s-a izbit de mine. M-am rostogolit în jos pe barieră, dând sălbatic din brațe să mă echilibrez. Genunchiul mă durea îngrozitor. M-am prăbuşit peste cineva cu rucsac şi apoi pe tarmac, la doar câțiva centimetri de o furgonetă care m-a ocolit cu o mişcare violentă.

— Ia-i! zbiera Abbey. Ia-i înapoi! Sunt ai tăi! E dreptul tău!

Toate autovehiculele frânau. Am ridicat ochii. Lumea se îngrămădise în spatele maşinii lui Colin, care se oprise. Geamul şoferului a coborât lin, iar el şi-a scos capul. Ne-am uitat lung unul la altul. Un întreg potop de emoții i s-au perindat pe chip. Mai ales furie, dar am văzut şi regret.

— Haide odată, a spus cu o voce plină de îngrijorare.

Portiera din spate s-a deschis.

M-am uitat la uşa deschisă. M-am ridicat în picioare. M-am uitat înapoi, în susul barierei, la figura fioroasă a lui Abbey, înapoi la maşină. Gaura de vierme aştepta de partea cealaltă a maşinii. Maşinile claxonau exasperate, oamenii îmi zbierau să mă mişc.

Am luat-o spre BMW-ul cu uşa deschisă. Ştiam că era o decizie morală greşită. Cel puțin eu aşa o consideram. Dar ce altceva puteam să fac?

Mack Reynolds

Afacere câinească

Traducere de Silviu Genescu

Când primii reprezentanți ai Terrei aterizară pe Sirius 2, avizi de afaceri cu minereuri radioactive care abundă pe această planetă, ei aveau la bord, drept mascotă a expediției, unul dintre ultimele specimene canine care se mai puteau găsi pe Pământ.

Faptul că „Şmecherie" se număra printre ultimele exemplare de câini era din cauza vreunei boli năprasnice şi nici a problemelor legate de perpetuarea speciei canine, ci pur şi simplu faptului că omul se cam săturase de acest companion al său, care-l însoțise veacuri la rând. *Marmosetul* venusian şi *trillia* marțiană erau de departe mult mai isteți şi, se ştie, nici nu-ți dădeau atâtea dureri de cap.

Căpitanul Hanford – comandantul echipajului format din trei oameni şi-un câine – adresă un salut protocolar delegaților siriusieni, fiind doar uşor surprins de aspectul lor. Cocoțată pe un fel de şa, purtată de un individ aproape identic la înfățişare cu un airedale pământean, zăcea o ființă cu aspect de calmar. Le trebui ceva timp căpitanului şi celor din echipaj să-şi dea seama că dintre cei doi, creatura cu aspect de câine era depozitarul inteligenței cuplului, în vreme ce calmarul reprezenta un mănunchi folositor de tentacule controlate telepatic.

Comunicarea telepatică poate crea confuzii, fiind aproape imposibil de ştiut, atunci când grupul este

format din mai mulți indivizi, care dintre specimene este cu „parlamentările”.

După ce trecură de faza politețurilor de bun-venit, liderul siriusian remarcă, într-o manieră amabilă:

— Mi-aş permite să observ că animalele noastre domestice sunt, întrucâtva, superioare celor de la voi. Opt tentacule par să fie mult mai eficiente decât două membre cu cinci degete, aşa cum au ale voastre.

Căpitanul Hanford clipi nedumerit

— De fapt, continuă siriusianul, parcă scuzându-se, dacă nu vă supărați, animalele voastre mi se par oarecum dizgrațioase.

— Noi suntem obişnuiți cu ele, răspunse Hanford şi înghiți în sec.

Mai târziu, aflați deja în navă, căpitanul îşi privi indignat echipajul.

— Vă dați seama, zise el, că tipii îşi închipuie că „Şmecherie” este comandantul acestei expediții, iar noi animale domestice?

Aspirantul Jones observă pe un ton fericit:

— Cred că ai dreptate, Skipper, dar observi cât sunt de prietenoşi. Şi, pe deasupra, au făcut destul de uşor târgul cu uraniu. Guvernul va fi încântat şi...

— Vă dați seama, totuşi, ce iese dacă tipii ăştia siriusieni află că „Şmecherie” nu-i decât un moft? insistă căpitanul. Că noi îl considerăm o formă de viață inferioară?

Locotenentul Grant fu primul căruia îi pică fisa.

— Păi, asta înseamnă că, începu el tărăgănând cuvintele, de fiecare dată când vom veni în contact cu ei, un câine va trebui să fie şi el prezent. Asta înseamnă că orice navă care vrea să plece de-acolo, cu o încărcătură de minereuri, va trebui să aibă câțiva câini la bord. Va

trebui să ne purtăm ca şi cum câinii sunt rasa dominantă pe Pământ, iar noi doar simple animale de casă. De fiecare dată când vom *vorbi* cu siriusienii, va trebui s-o facem ca şi cum potaia *glăsuieşte.*

— Sfinte! izbucni Jones, dar nici nu sunt atâția câini pe Pământ. Va trebui să începem să-i creştem din nou, cât de repede putem.

Căpitanul privi în jos, spre „Şmecherie", a cărui limbă roşie atârna de-un cot din botul întredeschis. Dinții dezveliți dădeau impresia că răspunde privirii cu un rânjet.

— Fir-ai tu să... se zborşi căpitanul.

Coada lui „Şmecherie" mătură podeaua stânga-dreapta-stânga-dreapta.

Philip K. Dick

Navetistul

(„The Commuter”, 1953)

Traducere de Cristian Lăzărescu

Mărunțelul era obosit. Încet, îşi făcu loc prin aglomerație, de-a lungul sălii de aşteptare, spre casa de bilete. Se aşează la rând, nerăbdător. Umeri căzuți, pardesiu bej şi şifonat; istoveala se citea în fiecare cută.

„Următorul”, se răsti Ed Jacobson, vânzătorul de bilete.

Mărunțelul împinse pe tejghea cinci dolari. „Dă-mi un abonament nou. Celălalt a expirat.” Privi dincolo de Jacobson, la ceasul de pe perete. „E chiar aşa târziu?”

Jacobson luă banii.

„În regulă, şefule. Un abonament pentru navetă. Până unde?”

„Macon Heights”, spuse mărunțelul.

„Macon Heights.” Jacobson cercetă un tabel. „Macon Heights. Nu există un astfel de loc.”

Chipul celuilalt se încruntă bănuitor:

„Ăsta vrea să fie un banc?”

„Şefule, nu este niciun Macon Heights trecut aici. Nu pot să-ți fac abonament pentru o localitate inexistentă.”

Ochii bărbatului cel scund se holbară neîncrezători.

„Da’ acolo-i casa mea. Fac naveta în fiecare seară. Eu…”

„Poftim.” Jacobson îi întinse tabelul stațiilor. „Găseşte-l mata.”

Mărunțelul trase tabelul de-o parte. Îl cercetă febril,

parcurgând lista oraşelor cu degetul tremurător.

„L-ai găsit?” întrebă Jacobson, sprijinindu-se de ghişeu. „Aşa-i că nu e?”

Bărbatul scutură ameţit din cap. „Nu înţeleg. E ilogic. Ceva e în neregulă. Trebuie să fie…”

Brusc dispăru. Tabelul căzu pe cimentul sălii de aşteptare. Mărunţelul nu mai era – într-o clipită se ştersese.

„Sfinte Duh ocrotitor”, murmură Jacobson. Deschise gura, apoi o închise. Pe pardoseala de ciment nu rămăsese decât tabelul.

Tipul cel scund încetase să mai existe.

„Şi pe urmă?” întrebă Bob Paine.

„Am ieşit şi am ridicat tabelul.”

„Chiar dispăruse?”

„Dispăruse mie-n sută.” Jacobson îşi şterse fruntea. „Tare-aş fi vrut să-l fi văzut şi dumneavoastră. S-a dus de parcă nici n-ar fi fost. Complet. Fără zgomot. Fără mişcare.”

Paine îşi aprinse o ţigară, lăsându-se pe spate în scaun. „L-ai mai văzut vreodată până acum?”

„Nu.”

„Când a venit?”

„Cam pe la ora asta. Aproape de cinci.” Jacobson se duse spre ghişeu. „Tocmai acum apar şi navetiştii.”

„Macon Heights.” Paine răsfoi paginile Ghidului Urban Districtual. „Nu figurează nicăieri. Dacă apare tipul, vreau să-i vorbesc. Să-l aduci înăuntru.”

„Sigur. Nu ţin să mai am de-a face cu el. E nefiresc.” Jacobson se întoarse. „Da, doamnă.”

„Două bilete dus-întors pentru Lewisburg.”

Paine îşi stinse ţigara, apoi aprinse alta. „Am senzaţia

c-am mai auzit numele ăsta." Se ridică şi se apropie de harta de pe perete. „Dar aici nu e trecut."

„Nu e trecut pentru că nu există un astfel de loc", spuse Jacobson. „Tocmai eu, care sunt angajat de-atâția ani să vând bilete, să nu ştiu nimic de el?" Se întoarse la ghişeu. „Da, domnule."

„Aş dori un abonament pentru navetă până la Macon Heights", spuse mărunțelul, privind nervos la ceas. „Şi cât mai repede, vă rog."

Jacobson închise ochii. Strânse tare pleoapele. Când îi deschise din nou, mărunțelul era tot acolo. Fața mică şi ridată. Părul rar, ochelari. Pardesiu învechit, şifonat.

„Un moment" Jacobson se apropie de Paine. „El e." Înghiți în sec; pălise. „Îl recunosc."

Ochii lui Paine sclipiră. „Adu-l imediat înăuntru."

Jacobson aprobă şi reveni la ghişeu. „Domnule, vreți să intrați vă rog o clipă? Arătă spre uşă." Directorul adjunct doreşte să vă vorbească."

Fața mărunțelului se întunecă.

„Da' ce se-ntâmplă? Trenul e gata să plece." Deschise uşa şi intră, bombănind. „N-am mai pomenit aşa ceva. Atâta tevatură pentru o hârtie... Dacă pierd trenu', compania asta..."

„Luați loc", spuse Paine, oferindu-i un scaun. „Dumneavoastră doriți un abonament pentru Macon Heights, aşa-i?"

„Şi ce, e ceva-n neregulă cu asta? Da' ce naiba se-ntâmplă aici? Nu-mi mai puteți vinde abonamentul, aşa ca şi până-acum?"

„Ca şi până-acum?"

Bărbatul cel scund se stăpâni cu un efort vizibil.

„În decembrie trecut, m-am mutat cu soția la Macon Heights. Fac naveta cu trenu' ăsta de zece ori pe

săptămână, de două ori pe zi, de şase luni încoace. Şi-mi reînnoiesc abonamentul în fiecare lună."

Paine se aplecă spre el.

„Mai precis, pe care dintre trenurile noastre le folosiți, domnule..."

„Critchet. Ernest Critchet. Trenul B. Nu vă ştiți propriile orare?"

„Trenul B?" Paine luă un grafic al trenului B, urmărind traseul cu creionul. Nicăieri nu apărea Macon Heights.

„Cât de lung e drumul? Cât de mult vă ia ca să ajungeți acasă?"

„Fix patruş'nouă de minute." Critchet privi spre ceas. „Dacă prind trenu'."

Paine socoti în minte. Patruzeci şi nouă de minute. Cam treizeci de mile de oraş. Se ridică şi se apropie de harta cea mare de pe perete.

„Care-i problema?" se interesă Critchet, vădit neîncrezător.

Paine trasă un cerc de treizeci de mile pe hartă. Cercul întretăie câteva oraşe, dar niciunul dintre ele nu era Macon Heights. Iar pe linia B nu se afla absolut nimic.

„Ce fel de loc e Macon Heights?" întrebă Paine. „Cam câți locuitori, după părerea dumneavoastră?"

„Nu ştiu. Poate cinci mii. Eu toată ziua mi-o petrec la oraş. Sunt contabil la Bradshaw Insurance."

„Macon Heights este o localitate relativ nouă?"

„Păi, cred că da. Avem o căsuță cu grădină, n-are mai mult de doi ani." Critchet se foi nerăbdător. „Cum rămâne cu abonamentul meu?"

„Mi-e teamă", rosti încet Paine, „că nu vi-l pot elibera."

„Şi de ce mă rog?"

„Nu există o stație numită Macon Heights."

Critchet sări de pe scaun. „Ce vreți să spuneți?”

„Nu există un astfel de loc. Uitați-vă şi dumneavoastră la hartă.”

Critchet căscă gura, muşchii feței zvâcnindu-i. După care se răsuci furios spre hartă, fixând-o concentrat.

„Este o situație foarte curioasă, domnule Critchet”, murmură Paine. „Localitatea nu figurează pe hartă şi nici în Registrul Districtual. Nu avem curse care s-o includă. Nu există abonamente pentru ea. Nu...”

Se întrerupse. Critchet dispăruse. Acum o secundă era acolo, studiind harta agățată. În secunda următoare, nu mai era. Dispărut. Fără urmă,

„Jacobson!” strigă Paine. „A dispărut!”

Ochii lui Jacobson se măriră. Pe frunte îi apărură broboane de sudoare. „Aşa e”, bâigui el.

Paine privi îngândurat la locul gol rămas în urma lui Ernest Critchet.

„Ceva se întâmplă”, murmură el. „Ceva al naibii de ciudat.”

Îşi luă brusc pardesiul şi porni spre uşă.

„Nu mă lăsați singur!” se rugă Jacobson.

„Dacă ai nevoie de mine, sună-mă acasă la Laura. Numărul îl găseşti pe biroul meu.”

„Vă duceți la distracție?!”

Paine deschise uşa spre sala de aşteptare.

„Mă cam îndoiesc”, spuse el sumbru, „să fie vorba de aşa ceva.”

Urcă scările către apartamentul Laurei Nichols, câte două trepte deodată. Ținu soneria apăsată până la deschiderea uşii.

„Bob!” Laura clipi surprinsă. „Cărui fapt datorez această...”

Paine intră ocolind-o. „Sper că nu deranjez.”

„Nu, dar…”

„Probleme. Am nevoie de ajutor. Pot conta pe tine?”

„Pe mine?” Laura închise uşa în urma lui. Apartamentul, elegant mobilat, se afla în penumbră. Pe noptieră, la capul unei canapele verde-închis, era aprinsă o veioză. Draperiile grele stăteau trase în dreptul ferestrei. Radioul cânta încet într-un colț.

„Poate înnebunesc.” Paine se trânti pe canapea. „Dar măcar să fiu sigur.”

„Cum să te ajut?” Laura i se alătură, languroasă, cu brațele încrucişate, o țigară între buze. Îşi suflă părul lung din ochi. „Ce-ți trece prin cap?

Paine o privi, zâmbind absent. „E o surpriză. Vreau să te duci în centru mâine dimineață, la prima oră şi…”

„Mâine dimineață! Eu lucrez, mai ții minte? Şi săptămâna asta primesc o serie întreagă de noi dosare.”

„Dă-le-ncolo. Învoieşte-te. Du-te în centru la biblioteca municipală. Dacă nu găseşti nimic acolo, du-te la tribunalul districtual şi răscoleşte fişetele de taxe. Caută până găseşti.”

„Ce să găsesc?”

Paine îşi aprinse meditativ o țigară. „O localitate numită Macon Heights. Precis am mai auzit numele ăsta. Acum mulți ani. E clar? Caută prin atlase vechi. Ziare de la raft. Reviste. Dări de seamă. Proiecte urbane. Propuneri înaintate legislaturii districtuale.”

Laura se rezemă de brațul canapelei.

„Glumeşti?”

„Nu.”

„Şi cam de când să-ncep?”

„De-acum zece ani – dacă e nevoie.”

„Doamne Dumnezeule! S-ar putea să am…”

„Stai acolo până găseşti ceva.” Paine se ridică brusc.

„Ne vedem mai târziu.”

„Pleci? Nu mă inviți la cină?”

„Îmi pare rău.” Paine porni spre uşă. „O să fiu ocupat. Foarte ocupat.”

„Cu ce?”

„Cu vizita la Macon Heights.”

Pe lângă tren se desfăşurau câmpii nesfârşite, întrerupte ocazional de ferme singuratice. Stâlpi de telefon mohorâți se înălțau spre cerul înserat. Paine îşi privi ceasul. Nu mai avea mult. Un orăşel micuț se contura în față. Câteva stații de benzină, tejghele la marginea drumului, magazine cu vitrinele luminate. Trenul se opri în gară, scrâşnind din frâne. Lewisburg. Câțiva navetişti coborâră, îmbrăcați cu trenciuri, ducând ziare de seară. Uşile se închiseră şi trenul porni.

Paine se lăsă înapoi pe banchetă, îngândurat. Critchet dispăruse în timp ce privea harta. Dispăruse prima oară când Jacobson îi arătase tabelul stațiilor... Când i se demonstrase că Macon Heights nu există. Era ăsta oare un indiciu? Întreaga poveste părea ireală, ca un vis.

Paine privi afară. Aproape ajunsese – dacă ar fi existat un asemenea loc. Dincolo de fereastră, câmpia brună se întindea până la orizont. Coline şi ogoare nivelate. Stâlpi de telefon. Maşini gonind pe autostrada districtuală, mici pete negre grăbindu-se prin apus.

Dar nici urmă de Macon Heights.

Trenul îşi continuă drumul. Paine privi la ceas. Trecuseră cincizeci şi unu de minute. Şi nu observase nimic. Doar ogoare.

Parcurse vagonul şi se aşeză alături de conductor, un om în vârstă, cu părul alb. „Ai auzit vreodată de stația Macon Heights?” se interesă Paine.

„Nu, domnule.”

Paine se legitimă. „Eşti sigur că nu cunoşti pe-aici, prin împrejurimi, o localitate cu numele ăsta?”

„Absolut sigur, domnule.”

„De cât timp eşti pe linia asta?”

„Păi, să tot fie unsprezece ani.”

Paine merse până la prima staţie, Jacksonville. Coborî şi urcă în trenul B ce mergea în sens invers. Soarele apusese. Cerul era aproape negru. Putea întrezări, vag, imaginile de dincolo de fereastră.

Se încordă, ţinându-şi respiraţia. Încă un minut. Patruzeci de secunde. Era ceva acolo? Ogoare nivelate. Stâlpi de telefon mohorâţi. Un peisaj pustiu, gol, între oraşe.

Între? Trenul gonea în continuare prin beznă. Paine privea fix, afară. Era oare ceva acolo în întuneric? Altceva în afara câmpiei?

Deasupra şesurilor se lăţea o aglomerare prelungă de fum translucid. O aglomerare omogenă, acoperind aproape o milă. Ce era? Fum de la locomotivă? Dar locomotiva era diesel. De la un camion de pe autostradă? Tufişuri incendiate? Nicăieri nu se zăreau flăcări.

Deodată trenul începu să încetinească. Paine se încordă. Trenul oprea, intrând într-o gară. Frânele ţipară, vagoanele se smuciră. Pe urmă linişte.

La celălalt capăt al vagonului, un bărbat înalt, cu haina deschisă, se ridică, îşi puse pălăria şi porni repede spre uşă. Sări jos din tren, pe terasament. Paine îl privi, fascinat. Bărbatul se îndepărta rapid, mergând peste câmpul întunecat. Mergea cu un scop precis, îndreptându-se către bancul de negură cețoasă.

Bărbatul se înălţă. Păşea la vreo treizeci de centimetri

deasupra solului. Coti spre dreapta. Se înălță din nou, acum aproape un metru. Câteva secunde continuă să meargă paralel cu solul, îndepărtându-se mereu de tren. Apoi dispăru în bancul cețos. Ca şi cum n-ar fi fost.

Paine se grăbi spre interval. Dar deja trenul începuse să accelereze. Afară, solul se mişca în sens invers. Paine îl văzu pe conductor, un tânăr cu față rotundă, sprijinit de peretele vagonului.

„Ascultă", scrâşni Paine. „Ce-a fost oprirea asta!"

„Mă scuzați, domnule?"

„Oprirea asta! Unde dracu' am fost?"

„Întotdeauna oprim aici." Încet, conductorul băgă mâna în buzunar şi scoase un teanc de orare. Le cercetă pe rând şi îi dădu unul lui Paine. „B-ul întotdeauna opreşte la Macon Heights. Nu ştiați asta?"

„Nu!"

„E trecut în orar." Tânărul ridică din nou revista ieftină pe care-o citea. „Întotdeauna opreşte acolo, întotdeauna a oprit. Întotdeauna va opri."

Paine răsfoi nervos orarul. Adevărat. Macon Heights era trecut între Jacksonville şi Lewisburg. Exact la treizeci de mile de oraş.

Norul de ceață gri. Norul acela masiv, căpătând rapid concretețe. Ca şi cum ceva ar fi luat ființă. De fapt, ceva chiar *lua* ființă.

Macon Heights!

A doua zi, dimineață, o găsi pe Laura acasă. Era la bucătărie, îmbrăcată cu un pulover roz-pal şi pantaloni închişi la culoare. Pe masă, în fața ei, se afla un teanc de notițe, un creion, o gumă şi o cană cu lapte.

„Cum te-ai descurcat?" întrebă Paine.

„Bine. Am găsit ce te interesa."

„E lungă povestea?”

„Oarecum.” Laura răsfiră teancul de hârtii. „Ți-am făcut un rezumat.”

„S-auzim.”

„Acum şapte ani, în august, consiliul districtual a votat construirea a trei noi aşezăminte suburbane. Macon Heights era unul dintre ele. A avut loc o dezbatere lungă. Majoritatea antreprenorilor s-au opus acestor proiecte. Spuneau că prea multă mână de lucru va fi atrasă în afara oraşului.”

„Continuă.”

„S-au purtat discuții pro şi contra. În cele din urmă, două proiecte au fost aprobate. Waterville şi Cedar Groves. Nu şi Macon Heights.”

„Înțeleg”, murmură gânditor Paine.

„Macon Heights a fost respins. Un compromis: două aprobări în loc de trei. Celelalte două orăşele au fost finalizate într-un timp record. Le şi cunoşti. Am trecut prin Waterville într-o după-amiază. Un loc mic şi drăguț.”

„Dar Macon Heights nu.”

„Nu. Macon Heights a fost lăsat deoparte.”

Paine îşi frecă bărbia. „Deci asta-i treaba.”

„Da. Îți dai seama pentru ce-am pierdut eu jumătate de zi? *Trebuie* să ieşi cu mine astă-seară. Poate ar fi cazul să-mi caut alt prieten, încep să cred că nu eşti o partidă chiar atât de reuşită.”

Paine încuviință absent. „Acum şapte ani.” Deodată îi veni o idee. „Votul! Cât de strâns a fost votul pentru Macon Heights?”

Laura căută în notițe. „Proiectul a fost respins cu un singur vot împotrivă.”

„Unul singur. Acum şapte ani.” Paine porni spre hol.

„Mulțumesc, scumpo. Lucrurile încep să se lege. Chiar foarte bine!”

Opri un taxi în fața blocului. Maşina îl duse spre gară, prin centru. Afară, firme şi străzi treceau fulgerător. Oameni, magazine şi automobile.

Intuise corect. Mai *auzise* acea denumire. Acum şapte ani. O înveninată dezbatere districtuală asupra unui proiect suburban. Două oraşe aprobate: unul respins şi uitat.

Acum însă oraşul uitat începea să existe – şapte ani mai târziu. Oraşul şi laolaltă cu el o felie nedeterminată de realitate. De ce? Se schimbase ceva în trecut? Survenise o alterare într-un continuum depăşit?

Ar putea fi o explicație. Votul foarte strâns. Macon Heights *aproape* aprobat. Poate unele părți ale trecutului sunt instabile. Poate acea perioadă specifică, de acum şapte ani, era critică. Poate niciodată nu „înghețase” definitiv. Un gând straniu: trecutul schimbându-se, după ce a avut deja loc.

Ceva îi fulgeră prin fața ochilor, reținându-i privirea. Se ridică repede. Pe partea cealaltă a străzii, la jumătatea unei clădiri, era o firmă. Deasupra unui stabiliment mic şi şters. Când taxiul trecu prin dreptul blocului, Paine se aplecă s-o citească.

BRADSHAW INSURANCE
(SAU)
NOTARIAT PUBLIC

Îşi aminti imediat. Locul de muncă ai lui Critchet. Apărea şi dispărea la rândul lui? Fusese întotdeauna acolo? Simți o vagă neplăcere la acest gând.

„Dă-i bătaie”, îi spuse Paine şoferului. „Mai repede.”

Când trenul încetini la Macon Heights, Paine se grăbi să-şi facă loc pe interval până la uşă. Roţile se opriră cu un zvâcnet, scrâşnind, şi Paine sări jos, pe terasamentul fierbinte.

În soarele de după-amiază, Macon Heights strălucea şi scânteia, cu şiruri uniforme de case răspândite pretutindeni. În centrul oraşului se înălța un cinematograf.

Chiar şi cinematograf. Paine traversă liniile spre ocean. Dincolo de gară se afla o parcare. Păşi pe porțiunea rezervată şi trecu pe lângă benzinăria de la colțul trotuarului.

Ieşi chiar în strada principală. Un dublu rând de magazine se întindea înaintea lui. Articole de menaj. Două patiserii. O casă de schimb. Un supermarket.

Paine continuă să meargă, cu mâinile în buzunare, privind în jur la Macon Heights. Un bloc cu mai multe etaje se înălța în apropiere, larg şi masiv. Un portar spăla treptele la intrare. Totul părea nou şi modern. Casele, magazinele, pavajul şi trotuarele. Parcmetrele. Un polițist fixa o amendă pe parbrizul unei maşini. Copaci, succedându-se la intervale regulate. Tunşi cu grijă şi scurtați.

Trecu pe lângă supermarket. Lângă intrare se afla o ladă cu fructe – portocale şi struguri. Luă un ciorchine şi muşcă din el.

Strugurele era real, în mod cert. Un Hamburg, mare şi negru, dulce şi zemos. Şi totuşi, acum douăzeci şi patru de ore, aici nu fusese decât un câmp pustiu.

Paine intră într-una din patiserii. Răsfoi câteva reviste, apoi se aşeză la tejghea. Ceru o cafea unei chelnerițe micuțe, cu obrajii îmbujorați.

„E un oraş frumos”, spuse el, când fu servit.

„Da, nu-i aşa?”

Paine ezită.

„De cât… de cât timp lucrați aici?”

„De trei luni.”

„Trei luni?” Paine o studie pe blonda mărunțică şi durdulie. „Locuiți în Macon Heights?”

„A, da.”

„De mult?”

„Cam de doi ani.” Blonda plecă să ia comanda unui soldat, care tocmai se aşezase la tejghea.

Paine sorbi cafeaua şi fumă, observând alene trecătorii. Oameni obişnuiți. Bărbați şi femei, multe femei. Aveau sacoşe cu alimente sau cărucioare mici din sârmă. Maşini treceau şi veneau încet. Un orăşel provincial oarecare, somnolent. Modern şi înstărit. O localitate spilcuită. Fără cartiere mărginaşe. Case mici, atrăgătoare. Magazine cu vitrine incasabile şi firme de neon.

Câțiva puştani năvăliră în patiserie, râzând şi îmbrâncindu-se. Două fete cu pulovere de culoare deschisă se aşezară lângă Paine şi cerură limonadă. Vorbeau vesele, frânturi din conversația lor ajungându-i la urechi.

Le privi, agasat. Erau reale, cât se poate de reale. Ruj de buze şi unghii roşii. Pulovere şi brațele încărcate cu manuale şcolare. Elevi mulți, înghesuindu-se nerăbdători în patiserie.

Paine îşi masă fruntea, obosit. Părea imposibil. Poate-şi pierduse mințile. Orăşelul era *real.* Absolut real. Trebuia să fi existat dintotdeauna. O întreagă localitate nu se putea înălța din nimic; dintr-un nor de ceață cenuşie. Cinci mii da oameni, case şi străzi şi magazine.

Magazine. Bradshaw Insurance.

Descoperirea fulgerătoare îl îngheță. Dintr-odată înțelese. Se răspândea. Dincolo de Macon Heights. În oraş. Oraşul, la rândul lui, se schimba. Bradshaw Insurance. Locul de muncă al lui Critchet.

Macon Heights nu putea exista fără a deforma oraşul. Erau strâns legate. Cei cinci mii de oameni veneau din oraş. Slujbele lor. Viețile lor. Oraşul era implicat.

Dar cât de mult? Cât de mult se schimba oraşul?

Paine zvârli o monedă de un sfert pe tejghea şi se grăbi afară din patiserie, spre gară. Trebuia să se întoarcă. Laura, schimbarea. Va mai fi ea oare acolo? Şi chiar viața lui, ce bază mai avea?

Spaima îl cuprinsese subit. Laura, toate bunurile sate, planurile, speranțele şi visurile. Macon Heights devenise deodată neimportant. Propria-i lume se afla la ananghie. Un singur lucru mai conta acum. Trebuia să se convingă că viața îi rămăsese nealterată. Neatinsă de cercul de schimbare crescând ce înconjura Macon Heights.

„Încotro, amice?" întrebă şoferul de taxi, când Paine ieşi în fugă din gară.

Paine îi dădu adresa locuinței. Taxiul demară, intrând în trafic. Paine se lăsă pe spate, nervos. Afară, străzile şi clădirile birourilor fulgerau în sens opus pe lângă fereastră. Deja funcționarii ieşiți de la lucru se răspândeau pe trotuare, adunându-se la fiecare colț.

Cât de importante erau schimbările? Se concentră asupra unui şir de clădiri. Magazinul universal. Se aflase dintotdeauna acolo? Prăvălia aceea de pantofi, mică şi neagră, de alături. N-o remarcase niciodată.

NORRIS – FURNIZORI DE MOBILĂ

Şi nici de *asta* nu-şi amintea. Dar cum putea fi sigur? Totul era confuz. Cum putea recunoaşte deosebirile?

Taxiul îl lăsă în faţa casei. Paine aşteptă o clipă, privind în jur. La celălalt capăt al blocului, proprietarul delicatesurilor italiene ieşise afară să strângă tenda. Existase vreodată un asemenea magazin de delicatesuri?

Nu-şi putea aminti.

Dar cu alimentara de peste drum ce se întâmplase? În locul acela erau acum nişte vile mici şi îngrijite; păreau a fi de mult timp acolo. Fusese vreodată peste drum o alimentară? Vilele *păreau* trainice.

În dreptul blocului următor sclipea reclama luminoasă a unei frizerii. De câte ori o mai văzuse, oare?

Poate de fiecare dată când venea aici. Sau poate niciodată. Totul se disloca. Lucruri noi se materializau, altele dispăreau. Trecutul se modifica şi memoria era legată de trecut. Cum mai putea conta pe ea? Cum mai putea fi sigur?

Îl cuprinse groaza. Laura. Lumea lui…

Paine alergă pe scara de la intrare şi pătrunse în bloc. Se grăbi pe treptele capitonate, spre etajul doi. Apartamentul nu era încuiat. Împinse uşa, rugându-se în tăcere. Sângele îi zvâcnea în tâmple.

Sufrageria era tăcută şi întunecată. Perdelele erau pe jumătate trase. Privi disperat în jur. Canapeaua albastru-deschis pe care erau răspândite reviste. Masa joasă din lemn de stejar. Televizorul. Însă camera era goală.

„Laura!” exclamă.

Laura apăru grăbită din bucătărie, evident surprinsă. „Bob! Ce faci acasă? S-a întâmplat ceva?”

Paine se linişti, răsuflând uşurat. „Bună, iubito.” O sărută, strângând-o la piept. Era caldă şi consistentă:

absolut reală. „Nu, nu mi s-a întâmplat nimic. Totul e-n regulă.”

„Eşti sigur?”

„Sunt sigur.” Paine îşi scoase tremurând pardesiul şi-l lăsă să cadă pe speteaza canapelei. Se plimbă prin cameră, studiind obiecte, lăsând încrederea să-i revină. Canapeaua albastră, familiară, cu urme de țigară pe brațe. Vechiul său suport pentru picioare, jerpelit. Biroul unde lucra până noaptea târziu. Undițele sprijinite de perete în spatele bibliotecii.

Televizorul pe care-l cumpărase abia luna trecută; încă un lucru sigur.

Totul, tot ceea ce poseda, era neatins. Neschimbat. Intact.

„Masa e gata peste o jumătate de oră”, murmură Laura, încă neliniştită, desfăcându-şi şorțul. „Nu te aşteptam atât de devreme. Toată ziua am avut de lucru. Am făcut lună cuptorul. Un comis-voiajor a adus o mostră dintr-un nou praf de curățat.”

„Da.” Îşi privi copia favorită după Renoir, atârnată pe perete. „Nu te grăbi. Uitasem ce bine e acasă. Eu…”

Din dormitor se auzi un plânset. Laura se întoarse repede. „Cred că l-am trezit pe Jimmy.”

„Jimmy?”

Laura râse. „Dragă, nu-ți mai aminteşti de propriul tău copil?”

„Bineînțeles”, murmură nesigur Paine. O urmă încet pe Laura în camera de alături. „Pentru o clipă doar, mi s-a părut totul… ciudat.” Îşi frecă fruntea, încruntându-se. „Ciudat şi străin. De parcă n-ar fi fost precis.”

Erau lângă leagăn, privind la copil. Jimmy se uita în sus, la mama şi la tata.

„Probabil a fost de vină soarele”, spuse Laura. „E

îngrozitor de cald.”

„Da, cred că asta s-a întâmplat. Acum însă e-n regulă.” Paine se aplecă şi atinse precaut copilul. Îşi îmbrăţişă apoi soţia. „Probabil a fost de vină soarele”, repetă el. Îşi coborî privirea spre ochii ei şi zâmbi.

[*Publicată în „Amazing”, aug/sept 1953*]

Aurel Cărăşel

Muntele cu bătrâni

Nigrin îşi încheie nemulţumit ziua de muncă. Pentru a doua oară, în mai puţin de zece zile, îşi atrăgea observaţii severe din partea Secretarului-Şef al Asigurărilor, deoarece nu reuşise să livreze la timp păcătoasele alea de taloane verzi. Iar asta numai din neglijenţă. Băiatul de la NIUS i le aducea, conştiincios, în fiecare dimineaţă, cu câteva minute înainte de începerea programului, şi le aşeza ordonat pe colţul biroului, în stive severe, riguros simetrice. Când intra pe uşa de sticlă, primul lucru pe care îl zărea erau turnulețele lor dreptunghiulare, cu una dintre margini dantelată. Ar fi trebuit să le înregistreze, să le scrie numărul de ordine şi să le trimită la Asigurări prin serviciul interior de corespondenţă.

Ar fi trebuit…

De ani de zile nu făcea decât ceea ce trebuia. Iar pentru asta îşi primise regulat salariul, la fiecare jumătate şi sfârşit de lună şi, de două ori pe an, o primă pentru servicii deosebite. Acum însă se dusese pe apa sâmbetei cel puţin una dintre acestea. Şi, poate, chiar şi un anumit procent din viitorul salariu.

Nigrin îşi frecă iritat tâmplele sure şi oftă îndelung, privind la teancul taloanelor. Nu ţinea minte să i se mai fi întâmplat vreodată o boacănă ca aceasta. Ceasul din perete arăta ora 17, când telefonul îşi ţârâi de trei ori apelul automat de încheiere a orelor de serviciu. Prin ferestrele întredeschise se zărea o pată decolorată de albastru înmuiat în sângele soarelui muribund. În

încăpere pătrunse un şuvoi de aer proaspăt, încărcat cu miresmele primăverii întârziate.

Nigrin îşi înhăţă grăbit servieta şi, în timp ce ieşea pe uşă, îşi zise că nici în primăvara aceasta n-o să aibă parte de imaginea unui pom înflorit sau de aceea a unei câmpii înverzite. Lucrurile astea se aflau destul de departe şi, ca să le vezi, te costa destul de scump. Iar de neînsemnatele economii pe care de bine, de rău reuşise să le pună deoparte, nici nu se putea gândi să se atingă. Asta dacă nu voia cu tot dinadinsul să ajungă la Muntele-cu-Bătrâni. În ceea ce privea înlocuitorii sintetici de copaci, dispuşi în şiruri perfect paralele, în Grădina Publică, nu prea merita să-ţi pierzi timpul. Adevărat că aveau frunze, unii chiar şi flori, dar ia să fi încercat să striveşti una între degete! Te apuca ziua următoare îndoind-o în toate chipurile, ba mai plăteai şi amenda înscrisă cu litere de-o şchioapă pe un panou electronic, care te avertiza în legătură cu actele de vandalism.

Bineînţeles că până să ajungă în sala de la parter slujba deja începuse. Câteva capete, printre care şi acela al Secretarului II de la „Organizare şi Prestări", se răsuciră încruntate şi îl fulgerară cu dispreţul abia ascuns al privirilor. Se făcu cât putea de mic, îşi trase umerii şi îngenunche umil în faţa unui iconostas liber, aflat aproape de uşă. Imediat, deasupra frunţii gingaşe a Fecioarei, chiar pe aureola argintie, se aprinse o inscripţie roşie, care-l avertiza că, pentru a putea utiliza cu folos iconostasul, iar rugile sale să ajungă cât mai urgent la urechile Preasfintei, va trebui să introducă în aparat o monedă de doi soldi.

Înghiţi în sec, negru de supărare, şi vârî banul în fantă, cu o mână tremurătoare. Nu putea să se ridice,

pur şi simplu, şi să plece, pentru că impertinentul de aparat ar fi făcut o gălăgie asurzitoare şi i-ar fi adresat tot felul de blasfemii cu voce tare. În grabă, se aşezase chiar pe locul „Delincvenților mineri”, adică al acelora care nu îşi îndeplineau cum trebuie îndatoririle de dreptcredincioşi. Doi soldi, mormăi furios, doi soldi... Adică echivalentul mesei de prânz pe trei zile, atunci când în calendar nu era marcat Postul.

Pastorul, în odăjdii negre, tivite cu aur, îşi finaliză expunerea pe marginea „Vieții în pustie a lui Isus” şi anunță că, pentru slujba următoare, Conciliul Ecumenic a pus la dispoziția videocredincioşilor o casetă cu „Sfântul Botez”, în care rolul lui Ioan Botezătorul este interpretat cu o magistrală artă chiar de Înalt Prea Sfinția Sa cardinalul Auguste Glemp. Aşa încât preacinstiții enoriaşi ai Institutului să facă bine să îşi lase obolul la intrare, în cutia milelor, întru demna cinstire a acestui rar eveniment. Slujba se încheie cu ruga lui Matei, în acordurile grave de orgă ale „Pastoralei a III-a” de Solfatto.

Când vru să părăsească încăperea, se văzu nevoit să contribuie, vrând-nevrând, cu câțiva reali pentru bunul mers al credinței, sub privirile ironice ale şefilor. Îi venea să turbeze de necaz şi se făcu vânăt la față atunci când difuzorul de dedesubt rosti cu voce pițigăiată: „Puțin, domnule Nigrin, foarte puțin! Şi data trecută v-ați eschivat de la această îndatorire creştinească. Necunoscute sunt căile Domnului, iar dumneavoastră se vede clar că nu le prea urmați.”

Ieşi repede pe uşa batantă, simțind în ceafă privirile grele ale Secretarilor. Când ajunse la capătul culoarului, portarul îi făcu semn din spatele peretelui de sticlă al cabinei. Se apropie nehotărât, parcă presimțind o nouă

primejdie. Tânărul imberb, cu umeri de atlet şi cu o uriaşă cruce metalică atârnată de gât, schiță pe jumătate gestul de a-şi ridica şapca în semn de salut, după care îl informă că cei de la NIUS au trimis o notă telefonică pentru taloanele de evidență.

Nigrin făcu o asemenea explozie de nervi, încât tânărul se trase înspăimântat în spatele peretelui de sticlă.. Cum adică, se răsti el tremurând de enervare, cum adică, nu primiseră odată afurisitele alea de taloane? Doar avea pe birou recipisa de înregistrare a transportului respectiv. Ce naiba mai voiau? Să-i ia întreg salariul? Îl dădea pe tot, se săturase, tot ceea ce voia era să fie lăsat în pace. Era gata să semneze un protocol prin care ar fi cedat şi jumătate din cel pe luna următoare, putea să le-o spună chiar în seara aceea.

Când se potoli, portarul ieşi din nou pe coridor, îşi potrivi şapca pe cap şi îi explică, cu voce scăzută, că era vorba despre o neînțelegere, în mod sigur. Pesemne că cei de la NIUS primiseră taloanele. Ei solicitau numai diagrama cu numerele de cont.

Nigrin înghiți în sec, îşi trecu palma dreaptă peste frunte şi îşi ceru scuze pentru ieşirea necontrolată. Se făcu singur cap sec şi, după ce scotoci câteva clipe prin servietă, i-o întinse cu rugămintea expresă de a fi expediată chiar în seara aceea, înainte de închiderea programului.

Ieşi în stradă, trăgând obosit de picioarele grele ca plumbul. Se simțea de parcă ar fi participat la un cros. Nu avea niciun rost să se mai grăbească, pierduse deja cursa. Aeroglisorul se zărea în depărtare, bulă de argint topindu-se în cenuşa înserării. Aerul era ca un vin tare, amețindu-l. Stătu câteva clipe în cumpănă, apoi se hotărî să meargă pe jos. Oricum, prezența sa la slujba

de noapte, în lăcaşul Sectorului, era ca şi ratată. Încă o absenţă, doar una singură, şi o să primească prima amendă pe trimestrul acesta.

Plescăi din limbă şi pufni în râs. Ei şi! O să plătească şi gata! La ce bun să se mai amărască gândindu-se întruna la asta? Îşi va desfiinţa contul din bancă, ca să-şi achite toate datoriile către Biserică, iar dacă-i va mai rămâne ceva o să se ducă într-o excursie. Visul său cu copaci verzi, ale căror frunze strivite lasă în nări un miros proaspăt, amărui. Un lac cu lebede şi, neapărat, păsări cântătoare! Iar Muntele-cu-Bătrâni… Muntele-cu-Bătrâni putea să fie, la urma-urmei, chiar un loc interesant. Adevărat că nimeni nu revenise vreodată de acolo, să spună ce şi cum, însă de ce-ar fi făcut-o, la o adică? Într-o societate care nu avea nevoie de bătrâni, ce iluzie nebunească să te împingă să revii?

Pătrunse în noianul ameţitor al mulţimii şi se lăsă purtat de apele ei în direcţia centrului oraşului. Reclamele uriaşe începuseră să strălucească pe fondul din ce în ce mai întunecat al cerului şi Nigrin constată cu uimire că, deşi le vedea în fiecare seară din aeroglisor, sensurile fulgerărilor lor de-o clipă îi rămăseseră necunoscute în întregime. Citea, cu capul lăsat pe spate, tot felul de texte despre nemaipomenita utilitate a pastilelor euforizante „Luca-vis”, utilizate de poporul ales pe timpul interminabilului drum prin deşert, despre noua apocrifă de la Maria, conţinând sfaturi privitoare la întreţinerea tenului cu ajutorul cremei de dinţi „Virginitatea”, despre staţiile cu biounde, prin care se putea asigura legătura necromantică cu lumea de Dincolo…

Ia te uită: trăise într-o lume despre partea aeriană a căreia nici nu avusese habar! Nici măcar nu mai avu

puterea să se mire prea tare, atunci când se trezi lipit de geamul unei reclame violete, care îi asigura pe trecători despre nemaipomenita eficacitate a indulgențelor puse în vânzare de renumita firmă NIUS a monseniorului cardinal Auguste Glemp. Cine reuşea să-şi procure cartonaşele lucioase, de culoare verde, marca Glemp, avea să fie iertat în ceruri de o mulțime de păcate, deoarece în cercurile puterii de la Vatican se zvonea că monseniorul se bucura de favorurile speciale ale Sfântului Toma.

Citi de mai multe ori textul reclamei şi, în cele din urmă, se decise să intre. Oricum, nu avea nimic de pierdut şi, cine ştie, poate avea să mai întâlnească vreo cunoştință, pe umărul căreia să se plângă despre nedreptatea îndurată. Coborî treptele de marmură şi deschise cu precauție uşile din sticlă opacă. Înțepeni uluit la marginea uriaşei săli, placate cu malachit, din tavanul căreia coborau o mulțime de candelabre, cu lumânări subțiri şi albe, care împarfumau aerul. Nigrin îşi aduse aminte de comenzile anuale de spermanțet, virate prin intermediul Institutului către NIUS, ale căror borderouri trebuiau completate chiar de persoana sa.

Şiruri lungi de oameni se întindeau în fața ghişeelor automate, în care introduceai fise de doi soldi, ori înregistrai numărul de cont din bancă, şi te trezeai că un teanc de indulgențe verzi îți pică în palme. Cu ele, află de la un bărbat între două vârste, cu o impunătoare chelie transpirată, puteai să asişti gratuit la serbările religioase trimestriale organizate de monseniorul Glemp şi chiar să participi la slujbele duminicale din Piața Resurecției, din Sectorul de Nord. Cu cât deținei mai multe asemenea indulgențe, cu atât traiul pe Lumea Cealaltă avea să devină mai uşor.

Nigrin se strâmbă şi ieşi din rând. Fericiții care ajungeau în față plecau îmbujorați, cu coşuleţele de plastic pline ochi. Parfumul înțepător al spermanțetului şi căldura înăbuşitoare din sală făceau să se prelingă şuvoaie strălucitoare de transpirație pe fețele obosite. Nu-l interesau indulgențele, în mod cert nu-l ajutaseră prea mult în anul anterior, când avusese problema aceea deosebită cu Sfântul Oficiu… Trebuia să se mai gândească. Iar Lumea Cealaltă era, deocamdată, ceva destul de vag în ceea ce-l privea şi, oricum, foarte îndepărtată. Până acolo, era nevoie să treacă mai întâi de purgatoriul de la Muntele-cu-Bătrâni.

Şi, revenit în acest punct, se mai strâmbă o dată la gândul că membrii Consistoriului nu-l vor ierta, aşa cum suna preceptul biblic, ci îi vor expedia, cu siguranță, nota de amendă chiar în cursul acelei nopți. Mai mult ca sigur că se făcuse apelul de seară înainte de începerea slujbei şi că lipsa lui fusese deja semnalată. Aruncă o privire fugitivă asupra indulgențelor dintr-un coşuleț. Oare biletele verzi n-ar fi putut interveni aici, pe pământ, în favoarea sa?

Bărbatul cu chelie înaintă câțiva paşi în rând, îşi strânse geanta din vinilin la piept şi ridică din umeri. Nu ştia. El era unul dintre adepții cei noi, venea aici de-abia pentru a treia oară, de când constatase că acțiunile apostolice ale cardinalului de Retz prinseseră să scadă la valori îngrijorătoare pentru orice creştin cu mintea la cap. Nu cunoştea nimic altceva în privința indulgențelor monseniorului Glemp, decât ceea ce aflase de prin reclame. Dacă avea probleme de interpretare, de ce nu lua legătura cu unul dintre *confesorii* Prea Sfinției Sale?

Nigrin găsi ideea excelentă, mulțumi printr-o înclinare a capului şi îşi expuse doleanța unui îngrijitor care

trecea prin apropiere. Acesta îl conduse, serviabil, ocolind cu îndemânare coloanele ornamentate la partea superioară cu capete de îngeri, către partea din dreapta a sălii, ceva mai ferită de forfota credincioşilor. Îl părăsi în fața unor gherete din material uşor fosforescent, deasupra cărora era fixată o etichetă mare din tuburi de neon, pe care stătea scris cuvântul **CONFESIONAL**.

Bătu încet la una dintre uşi şi, cum nu auzi niciun răspuns, apăsă nehotărât pe clanță şi pătrunse înăuntru. Imediat, fu învăluit de o penumbră groasă şi zgomotele forfotei din exterior încetară ca luate cu mâna. După câteva clipe, în care ochii i se obişnuiră cu semiîntunericul, distinse un scaun cu spătar, instalat chiar în mijlocul încăperii. Peretele din fața acestuia avea perdeaua trasă peste deschizătura circulară a confesionalului. În stânga, observă pupitrul îngust al automatului. Oftă supărat şi îşi repetă în gând că toate necazurile i se trăgeau de la Secretarul cu Asigurările. Vârî, fără niciun fel de tragere de inimă, o monedă de doi soldi în fantă. Nu era chiar atât de sigur că, în complet dezacord cu atmosfera din jur, nu lăsase să-i scape vreo imprecație la adresa mulțimii nenumărate de sfinți care-i purtau ghinion. În fine, un led clipi de câteva ori şi vocea plăcută a sintetizatorului îl anunță că, din nefericire, Confesorul V era chemat la Consiliu. Dacă domnul dorea un sfat sau simțea o imperioasă nevoie de a se confesa, el, automatul de serviciu Nazareth, îi stătea la dispoziție.

Nigrin rămas o clipă descumpănit. La naiba, ghinionul acesta nenorocit trebuia să aibă şi el o limită! Nu discutase niciodată cu un automat, fie el şi un confesional sofisticat, despre problemele legate de propria-i credință. Avea o prejudecată, considerată

stupidă de cunoscuți, care îl făcuse să le ocolească până atunci. I se părea că a vorbi înaintea unei cutii de metal şi sticlă înseamnă a vorbi în gol. Acum însă, dacă tot plătise, ce importanță mai avea cui anume se adresa?

Ridică din umeri şi se declară de acord. Trase scaunul mai aproape şi, la sfatul lui Nazareth, introduse încă o monedă pentru suplimentarea timpului de discuție cu un sfert de oră. Pentru început, îl întrebă ce părere are despre indulgențele monseniorului Auguste Glemp. Află, astfel, că dacă el, Nazareth, ar deține vreun cont în bancă, l-ar desființa în întregime în scopul achiziționării de indulgențe verzi. Nu ştia domnul Nigrin că Sfântul Toma era cel mai bun amic al Sfântului Petre, cel de la Poarta Raiului? Şi că, împreună, aveau un cuvânt greu de spus în fața Divinității?

Apoi, fără nicio legătură cu cele discutate anterior, Nigrin începu să-i povestească visul său din fiecare primăvară: să alerge pe o câmpie cu iarba mustind de sevă, să îmbrățişeze cu privirea copaci adevărați înfloriți, să strivească între degete frunze verzi pentru a le respira parfumul amărui. Într-un târziu, adăugă că era absolut convins că era vorba despre un vis fără niciun fel de tangență cu realitatea. Nu văzuse niciodată aşa ceva, deci nu înțelegea de unde-i venea această poftă nebunească.

Automatul îl ascultă într-o tăcere deplină, mulțumindu-se să clipească în răstimpuri din zecile de leaduri. La sfârşit, după ce omul tăcuse de aproape un minut, utilizând tonul unui bătrân preot specializat în confesiuni, îl sfătui să se liniştească. Visele, oricare ar fi ele, vin toate de la Dumnezeu, iar al său era cu adevărat un semn divin. Câmpul verde reprezenta, în mod sigur, spațiul mitic al Edenului, iar copacul verde – mărul

Evei. Îl întrebă, cât se poate de serios, dacă nu a zărit-o cumva pe acolo. Şi, cum nu primi drept răspuns decât o mormăială nehotărâtă, schimbă tactica şi îl întrebă în ce categorie de vârstă se încadrează, ce salariu are şi ce cont în bancă.

Când îşi încheie jocul luminos al reflecțiilor, îl informă că nu întrezăreşte nicio perspectivă apropiată de a-şi vedea visul cu ochii şi că una dintre cele mai profitabile afaceri pe care i le putea recomanda era să se transfere cât mai repede în parohia monseniorului Glemp, loc unde cheltuielile sociale erau incomparabil mai mici față de acelea din alte parohii, iar indulgențele verzi reprezentau o şansă reală de a ajunge în Rai. În plus, cardinalul asigura enoriaşilor săi un loc de veci neimpozabil, garantat pe 10 ani, chiar dacă, între timp, enoriaşul ajunge la Muntele-cu-Bătrâni.

Curios, Nigrin se interesă ce urma să se întâmple după cei zece ani. Nimic, îl asigură cu voce profesională Nazareth. Morții erau scoşi şi incinerați pentru a face loc altor plătitori. Oricum, în cei zece ani de odihnă subterană, aveai suficient timp să putrezeşti şi să fii jelit de rude, după cum se cuvenea.

Apoi Nazareth îl întrebă dacă avea prieteni sau cunoştințe apropiate cu care să discute şi cărora să le poată spune păsurile. Nigrin se scărpină într-o ureche şi recunoscu spăşit că nu avea. În acest caz, sublinie Nazareth, Prea Sfinția Sa îl putea ajuta în mod nesperat: cardinalul Glemp era proprietarul unei întreprinderi care fabrica prieteni electronici, la prețuri incredibil de avantajoase. Dacă-şi achiziționa unul, putea să poarte conversații la un înalt standard calitativ, despre majoritatea problemelor religioase în vogă. Spre deosebire de prietenii umani, aceştia nu erau

supărăcioşi, nu plăteau taxe şi nu se plângeau vreodată de ceva.

Nigrin înghiți în sec, pe jumătate supărat, pe jumătate convins că trebuie să facă ceva să-şi schimbe viața. Promise că va reflecta asupra celor discutate. Îi stătea pe limbă să întrebe şi despre influența indulgențelor verzi asupra amenzilor Consistoriului, însă înțelese deja că, atâta vreme cât nu aparținea încă parohiei lui Glemp, acestea vor continua să sosească cu aceeaşi perseverență diabolică, micşorându-i salariul.

Privi la ceasul electronic, încastrat asemenea unui ochi magic în centrul carcasei negre: mai avea un minut. Şi, deşi cunoştea sloganurile cotidiene cu privire la **viaţa de apoi**, se interesă care erau condițiile dobândirii unei conştiințe curate, cu ajutorul căreia ar putea pătrunde fără probleme în Lumea Drepților. Dacă tot plătise, era păcat de Dumnezeu să se risipească banii în gol.

Nazareth emise un sunet ascuțit şi o foaie albă, cu chenar verde, alunecă pe mochetă. La unul dintre capete era tipărit chipul Fecioarei, având sub dinții albi sloganul reclamei pentru celebrul praf de dinți „Arhanghel”. Automatul îi spuse că aici se găsea sinteza experienței religioase de o viață a monseniorului Glemp însă, pe lângă cunoscutele teze creştineşti, aici mai putea găsi şi sfaturi practice, însoțite de gravuri inedite, extrase din cele şapte tomuri ale „Cântării Cântărilor de după Solomon”, opera ce câştigase la festivalul anual „Lumea de Mâine – **azi!**” marele Premiu al Rasei de Şiac. Dacă domnul Nigrin dorea să o achiziționeze, acest lucru echivala puterea de iertare a o sută de indulgențe verzi şi, dacă va face acest lucru în cursul săptămânii prezente, casa de editură „Toți Sfinții” îi va acorda un rabat de 6,6%.

Nigrin îşi repetă promisiunea că va reflecta la toate propunerile. Se auzi un dangăt grav de clopot, semn că timpul acordat expirase. Automatul îi mulțumi pentru răbdarea de care dăduse dovadă şi îşi exprimă dorința de a-l reîntâlni ca enoriaş al parohiei cu acte în regulă.

Nigrin ieşi cam confuz din confesional, învârtind între degete hârtia cu cele zece sfaturi creştineşti. Doi îngrijitori înarmați cu o scară înaltă şi cu găleți din plastic se învârteau printre stâlpi, ocupându-se cu înlocuirea mucurilor consumate din candelabrele uriaşe, care atârnau de tavan cu lanțuri groase din argint. Remarcă faptul că mucurile nu erau aruncate, ci adunate cu grijă într-o cutie verde, în vederea reciclării.

Cozile de la ghişee se micşoraseră considerabil. Se aşează la cea mai apropiată şi, în mai puțin de un sfert de oră, ținea în coşuleț zece indulgențe verzi şi un program cu precizări de utilizare, privitor la următoarele manifestări religios-artistice ale cardinalului.

Ieşi în stradă, neîndrăznind încă să creadă că numai în nefericita asta de înserare reuşise să cheltuie 18 soldi. Adică salariul său pe două săptămâni. Şi, pentru că deja nebunia avusese loc, opri un aerojet, la prima platformă de aşteptare, şi îşi permise ceea ce nu îndrăznise niciodată: un zbor pe deasupra oraşului, într-un aparat de lux.

De foarte sus, localitatea părea o semisferă de lumină portocalie şi Nigrin îşi dădu seama că vedea, de fapt, scutul energetic de protecție. După ce se ameți suficient de beția înaltului, tastă pe claviatura ciberului indicativul adresei la care locuia. În câteva minute, păşea din nou, cu o nemaipomenită senzație de euforie, de-a lungul străzii ce se strecura tăcută printre construcțiile piramidale ale locuințelor.

Înainte de a intra în gangul întunecat al scărilor, se sprijini câteva clipe cu fruntea de balustradă. Răceala metalului îi făcu bine şi, privind către luminile îndepărtate ale stelelor, nu-i veni să creadă că, fie şi pentru un timp foarte scurt, s-a putut afla atât de aproape de ele. Aşa încât, cu gândul la înălțimea albastră, aproape că nici nu luă în seamă chitanța de hârtie galbenă, cu ştampila rotundă a Consistoriului, prin care era anunțat că, în urma repetatelor întârzieri la slujba de seară, urma să i se rețină un procent considerabil din salariu. O rupse în bucățele, ca şi pe cele două coperte cu reclama unei noi versiuni video după „Patimile Mântuitorului”, după care le împrăştie pe casa scării.

Mormăi o înjurătură urâtă şi începu să urce una câte una treptele aproape invizibile. Când fu gata-gata să se izbească de el, amuți brusc, iar ultimele fâşii de hârtie zburătăciră grăbite înspre ieşire, purtate de curent.

Bătrânul stătea ghemuit în colțul treptelor, învelindu-şi genunchii strânşi în dreptul gurii cu poalele lungi ale hainei. Se priviră în tăcere mult timp, după care străinul fu cel care-i făcu semn să ia loc alături. Ezită o clipă, toată viața sa fusese un îngrozitor de mare morman de astfel de ezitări, apoi îşi luă inima în dinți şi se aşeză direct pe podeaua de sticlă. Bătrânul îl atinse pe umăr, de parcă ar fi vrut să se convingă că era real. Începu să-i vorbească încet, apropiindu-şi bărbia de locul unde bănuia că-i era urechea. Îi spuse că se numea Zenon şi că venea din Câmpiile Elizee.

Şi nu se temea de Inchiziție? întrebă uimit Nigrin. Toată lumea ştia că bătrânii nu se întorceau în oraş din cauza inchizitorilor, care îi condamnau la arderea pe rug, luându-le astfel posibilitatea de a ajunge în Rai.

Bătrânul râse aproape fără glas şi răspunse că Lumea de Dincolo e o himeră, că acolo trăiau, de fapt, Zeii, iar el a pornit prin această lume, în numele lor, ca să aducă **adevărul** şi să elibereze oamenii de coşmarul monoteismului. Ştia, bineînțeles, că dacă ar fi prins oasele lui bătrâne ar arde cu vâlvătaie pe cel mai mare rug, acest lucru satisfăcând, probabil, pe deplin poftele sadice ale Marelui Inchizitor. Din lipsă de necredincioşi, acesta îi ardea pe rug pe bătrânii surprinşi prin oraş, deşi, oficial, nu exista nicio lege care să interzică accesul acestora în urbe.

Ştia, dar nu se temea, deoarece asemenea lui mulți alții porniseră de pe Câmpiile Veşnic Verzi să ducă mai departe *cuvântul izbăvitor*. *Cuvântul* care spunea că Lumea de Dincolo este aici. Zenon vorbea încet, dar atât de pătimaş, încât Nigrin se trezi ascultând înfiorat poveşti despre minunile pământeşti ce se plămădeau între oraşe, despre altarele ridicate în cinstea nemuritorilor Zei, în care zilnic se aduceau jertfe minerale şi vegetale, despre nimfele care se ițeau prin poienele smălțate în flori, fugărite de satiri, purtând la subsuori suluri de pergament cu ode dedicate marilor mistere ale naturii, despre serbările bacante ce durau nopți în şir pe apa întunecată a lacurilor, despre bărcile zvelte, la care trăgeau lebede albe şi naiade gingaşe, înhămate cu fir de argint şi de mătase, despre vânătorile subacvatice printre tulpinile subțiri şi dese ale florilor de nufăr.

I se părea că zăreşte cu propriii ochi căpriorii voinici ce duceau în goană, pe poteci ascunse în umbră de păduri, lectici uşoare, precum şi porumbeii sălbatici, mesagerii discreți ai lui Hermes, transportând într-o vâlvătaie de aripi informa de taină. În Câmpiile Elizee,

nimeni nu se grăbea să moară. De plictiseală, unii se făcuseră pescari şi, trăgând pe malurile nisipoase ale râurilor, vârşele grele de argintul viu al apelor, azvârleau prinos lui Neptun flori de chiparoasă şi şiraguri de melci cu cochilii straniu răsucite; alții arau pământul cu pluguri de os şi se închinau lui Uranus, împrăştiind ofrande din belşugul obținut peste fața netedă a câmpiei.

Furat de vraja cuvintelor, Nigrin se trezi că îl asculta cu gura căscată pe bătrânul ce-şi desena prin aer, cu gesturi largi şi expresive, lumile minunate, la care nu se gândise niciodată până atunci c-ar fi putut exista.

Dar Muntele-cu-Bătrâni? întrebă, scuturându-se de țesătura magică a visului.

Se făcuse îngrozitor de târziu şi, a doua zi, urma să fie atât de obosit, încât avea să facă, pesemne, o mulțime de boacăne la serviciu.

Muntele-cu-Bătrâni este o poveste, râse Zenon, arătându-şi dantura ştirbă. O poveste cu zmei şi cotoroanțe, care avea menirea să îi țină pe ei înlăuntrul zidurilor. Ce spunea, se hotărâse? Voia să meargă cu el dincolo de perimetrul oraşului, în lumea Zeilor liberi?

Nigrin îşi făcu o cruce mare şi rosti în gând câteva cuvinte dintr-o rugăciune. Dar bătrânul se încăpățână să nu dispară. Era cât se poate de material şi de viu, acolo, la doi paşi de el, cerându-i să facă un lucru la care, cu numai o jumătate de oră înainte, nici n-ar fi îndrăznit să viseze. Nu cumva dincolo de ziduri se găseau acei copaci adevărați, iarba verde, florile naturale şi tufişurile legănându-se în bătaia vântului, la care visa de atâta vreme?

Păduri întregi, îl asigură bătrânul, ridicându-se de pe treaptă şi pregătindu-se de plecare. Dacă avea să se

hotărască să-şi schimbe complet viaţa, îl aştepta să coboare în acelaşi loc, cu puţin înainte de răsăritul soarelui. Urma să plece împreună către o lume liberă şi sălbatică. Râse hârâit, îl bătu pe umăr şi ieşi din casa scării, cu haina-i caraghioasă şi demodată atârnându-i jalnic peste pulpe.

Nigrin urcă cele trei etaje într-un fel de transă. Ideea libertăţii, fluturată pe la ureche de atâtea ori în numai câteva minute, îl ameţise asemenea unui drog tare, luat pe nepregătite. Pătrunse în apartament furişându-se să nu fie văzut de vecini, închise uşa fără zgomot şi se aruncă îmbrăcat şi încălţat în pat, străduindu-se să-şi adune gândurile. Nu reuşi. După o vreme, se ridică, se învârti prin camera minusculă, apoi îngenunche în faţa iconostasului din plastic, rugându-se cu frenezie la fotografia color a Madonei. Dar rugăciunea era întretăiată de frânturi strălucitoare de imagini care înfăţişau ba două copite de satir, ba o pasăre ori o fâşie de câmpie, pe întinderea căreia se legănau în bătaia vântului corole albe de flori…

Încercă de mai multe ori să se convingă că nimic nu se petrecuse cu adevărat, că la mijloc trebuie că era mâna Necuratului, dar nu izbuti. În locul chipului palid şi pur al Mariei, i se năzărea mereu că vede ochii de foc ai unei bacante. Se ridică tremurând şi chemă la telefon Serviciul Confesional al Consistoriului. Sunetul ţiuit ce venea din receptor îi dădu de ştire că linia îi fusese întreruptă până la plata amenzii.

O vreme, se plimbă agitat în lungul şi în latul încăperii, apoi încercă să se cufunde din nou în liniştea rugăciunii, dar nu reuşi să se concentreze. Gândurile îi fugeau bezmetice ba la figura ameninţătoare a Secretarului-Şef de la Asigurări, ba la chelia sfătoasă a

bărbatului care aştepta la rând pentru indulgențe, i se încurcau printre mucurile lumânărilor de spermanțet şi reveneau obsedant la figura jovială a bătrânului, acoperită de perii unei bărbi rare.

Se trânti pe pat, cu gând să se culce, dar sări imediat în picioare. Dacă nu reuşea să se trezească înainte de zori? Dacă nu va fi acolo şi Zenon va pleca fără el?

Îşi reluă plimbarea nervoasă prin cameră, izbindu-se de obiecte. Cine îi garanta însă că acest Zenon nu e vreun smintit oarecare, fugit de la Muntele-cu-Bătrâni şi urmărit de hăitaşii Inchiziției? În loc să-şi facă atâta sânge rău, mai bine s-ar culca liniştit, pentru că a doua zi urmează să aibă de lucru până peste cap.

Şi, cu această hotărâre în minte, repetând-o cu voce tare, ca să nu o uite, înhăță pijamaua din dulap, periuța de dinți, săpunul şi prosopul, aparatul de bărbierit şi trusa de unghii, le îngrămădi în servietă şi părăsi apartamentul, lăsând uşa larg deschisă în urmă.

Afară, noaptea mirosea puternic a verdeață strivită, în vreme ce stelele coborau din ce în ce mai aproape de fruntea portocalie a oraşului.

Alexei Panshin

Destinul lui Milton Gomrath

(„The Destiny of Milton Gomrath”, 1967)

Traducere de Luminița Cicortaş

Poate că nu e necesar să ocupi locul pe care îl meriți ca să obții ceea ce meriți.

Alexei Panshin

Milton Gomrath îşi ducea zilele visând la o viață mai bună. Mai precis, îşi ducea zilele ca gunoier. Golea câte o pubelă în spatele camionului de gunoi al municipiului şi apoi se lăsa pradă reveriei, în timp ce maşina sfărâma resturile menajere, cranț-cranț-cranț. Era sătul până peste cap de camion, sătul de cămăruța mizeră în care trăia şi de interminabila procesiune de zile mohorâte. Visele sale reprezentau suma tuturor „ar fi putut fi” ale lui şi, pentru că nu se putea afla în atât de multe ipostaze, visele îi erau frumoase.

Visul preferat al lui Milion nu se potrivea celor care îşi cunosc părinții. Fusese găsit pe treptele unui orfelinat, într-un coş de nuiele împletit cu stângăcie şi aceasta îi permisese în copilărie să-şi imagineze o infinitate de destine excepționale care puteau şi urmau să se împlinească odată cu apariția unei mame, a unui unchi sau văr, sosit să-l revendice şi să-l ducă în lumea unui etern Iunie, căruia îi aparținea de drept. Milton crescu, reuşind să-şi termine liceul datorită unui consiliu profesoral cu pretenții egalitariste, care era de părere că toată lumea trebuie să-şi încheie studiile, indiferent de

capacitate, pentru ca apoi să înceapă lucrul pentru municipiu, rămânând mereu fidel visului strălucitor al copilăriei.

Într-o zi, pe când stătea lângă maşina de gunoi, un tip slăbuț şi cu o figură chinuită, îmbrăcat simplu în negru, se materializă în fața lui, fără bubuituri supersonice, fără şuierături sau pocnete. O materializare de-a dreptul profesionistă.

— Milton Gomrath? întrebă tipul şi Milton încuviință. Sunt agent operativ al Centralei Probabilităților. Pot să vă vorbesc?

Milton dădu iar din cap. Individul nu era chiar mama sau vărul pe care şi-l închipuise, dar se pare că ştia pe de rost replicile mormăite zilnic de Milton de când se ştia.

— Am venit să rectific o eroare în structura probabilităților, spuse tipul. În copilărie, ați fost mutat din greşeală din dimensiunea dumneavoastră în aceasta, având ca rezultat o tensiune crescândă asupra lucrurilor-aşa-cum-sunt. Nu vă pot obliga să veniți cu mine, însă dacă doriți, sunt gata să vă restitui lumii căreia îi aparțineți.

— Bun, dar ce fel de lume e aceea? întrebă Milton. Seamănă cu asta? adăugă el arătând spre stradă şi spre camion.

— O, nu, deloc! îi răspunse individul. Este o lume a magicului, cu balauri, cu cavaleri şi cu castele şi tot felul de chestii din astea, dar n-o să vă fie greu să vă obişnuiți cu ea, întrucât este locul căruia îi aparțineți de drept şi mintea dumneavoastră va fi în armonie cu el. În plus, ca să vă ajut, am pe cineva gata să vă arate poziția dumneavoastră şi să vă explice cum stau lucrurile.

— Sunt gata, zise Milton.

De-abia rosti cuvintele şi lumea se întunecă în faţa ochilor săi, iar când putu din nou să vadă se trezi stând cu individul în negru în curtea unui castel uriaş de piatră. De-o parte se înălţau clădiri cu ziduri cenuşii, iar de cealaltă, o grădină de trandafiri cu izbucniri de roşu, alb şi galben.

În faţa lor stătea un bărbos între două vârste.

— Am ajuns, zise tipul în negru. Evon, el este cel de care trebuie să ai grijă. Milton Gomrath, faceţi cunoştinţă cu Evon Asperito. El vă va explica tot ce trebuie să ştiţi, continuă el, adăugând:

— Domnilor, Centrala Probabilităţilor vă mulţumeşte din inimă pentru serviciul făcut şi pentru că aţi repus lucrurile la punct.

Acestea fiind zise, individul în negru se făcu nevăzut. Evon bărbosul mârâi un „urmează-mă" amical şi intră în cea mai apropiată clădire, ce părea un grajd pentru cai. Făcând semn cu mâna spre un balot de paie dintr-un colţ, bărbosul îi spuse lui Milton:

— Poţi dormi acolo.

Pe urmă îi arătă o grămadă de bălegar, o furcă cu coadă lungă şi o roabă.

— Pune din ăla în aia, du-l afară şi împrăştie-l printre tufele de trandafiri din grădină. Apoi o să-ţi găsesc altceva de făcut, zise el, bătându-l pe Milton pe umăr. Ştiu că-ţi va fi greu la început, băiete, dar dacă ai vreo nelămurire vreodată, n-ai decât să mă întrebi.

[*Publicată în „Analog" Dec 1967*]

Mircea Eliade

Incognito la Buchenwald

Pentru Sibylle

Se adunaseră toți în fața ferestrei. Tăceau, ca şi cum s-ar fi silit să pară indiferenți, privind ninsoarea. Şi deodată, tresărind, Maria da Maria începu să şteargă geamul cu palma stângă, apropiindu-şi fruntea şi clipind repede din pleoape ca să vadă mai bine. Cineva se trudea să deschidă poarta. Atunci o văzu şi Făgădău. Călcând anevoie, dar fără şovăială, printre troiene, înainta o femeie îmbrăcată într-o manta de ploaie, cu cizmele înalte până aproape de genunchi. Un şal a cărui culoare nu se mai putea distinge îi acoperea aproape în întregime figura. Curând o auziră pe verandă, ciocnindu-şi cizmele milităreşte, ca să le scuture de zăpadă. Ieronim deschise larg uşa şi, pentru că necunoscuta rămăsese nehotărâtă în prag, îi apucă brațul şi o trase înăuntru. Apoi închise uşa împingând-o cu piciorul. Femeia îl privi zâmbind, cu o neaşteptată lumină în ochi.

— Dumneata eşti Ieronim Thanase? întrebă.

— Eu sunt.

— E adevărat că ai un câine savant?

Ieronim începu să râdă.

— Nu unul, spuse. Am doi!

— Atunci, ştiu cine eşti, reluă femeia şi începu să-şi scoată atent, fără grabă, mănuşile. Astă-vară veneai la Spitalul Colentina, la pavilionul copiilor, ca să-i distrezi...

— Aşa e. Ba chiar, o dată...

— Ieronim! îl întrerupse Maria, apucându-i braţul. Nu e nevoie să intri în amănunte...

— *Purgare non est necesse!* adăugă cineva.

Necunoscuta îşi scutură de câteva ori, cu gesturi scurte, pletele şi zâmbi din nou.

— Te cunosc bine, spuse. De aceea am îndrăznit să te caut pe o vreme ca asta, deşi nu ştii cine sunt. Eu sunt Marina Darvari.

— Nu. Nu cred că ne-am cunoscut.

— Dar nu e vorba de mine. E vorba de o fetiţă, un fel de nepoată de-a mea. O fetiţă bolnavă, într-o odăiţă întunecată şi umedă, şi nicio păpuşă, niciun ursuleţ, nicio jucărie, din toate câte i-au dăruit rudele şi vecinii, nu o mai face să râdă...

Numai rouă dacă-ar bea,
Cu cenuşă, scrum de stea...

recită melancolic un tânăr cu fruntea larg descoperită. Apoi, înclinându-se, adăugă: Numele meu e Petru Lorinţ. Student în anul III. Conservator şi Facultatea de Litere.

Marina îl privi adânc, cu gravitate, ca şi cum şi-ar fi cumpănit bine răspunsul, apoi îşi plecă fruntea.

— E adevărat, spuse. Poate că nici nu-ţi dai seama cât este de adevărat!... Dar nici măcar ninsoarea, chiar acolo, la fereastră, nu o mai impresionează. Stă, de zile şi nopţi, stă cu ochii deschişi, uscaţi, pironindu-şi privirile în tavan. Nicio lacrimă... În câteva zile va împlini opt ani, adăugă după o clipă de tăcere.

Dintr-o singură privire, întrebător, Ieronim îi cercetă pe toţi. Apoi se hotărî.

— Va fi greu, spuse. Câinii nu-i țin aici. E prea frig, şi n-am ce să le dau de mâncare. Ar trebui, deci, să mă duc să-i iau, şi apoi să găsesc o sanie sau vreo maşină, sau poate un camion de la teatru. Pe zăpada asta, îi omor sigur, şi-i omor degeaba...

Marina începu să-şi descheie, absentă, nasturii de sus de la manta. Îi privi pe rând, oarecum la întâmplare, apoi întrebă:

— Dar *voi* ce credeți? Doctorii, ei, nici măcar nu ştiu ce are. Dar voi? Voi credeți că va scăpa cu viață?

Se strânseră şi mai aproape unul în altul şi izbucniră toți, ca o singură voce, puternică, stranie, profundă:

— *Va trăi! Va trăi! Va trăi!*

Maria întoarse capul spre Ieronim.

— *Corul!* exclamă solemn Ieronim. Ei alcătuiesc Corul. Singurul Cor autentic pe care-l avem azi în Bucureşti. Singurul care ar putea fi comparat cu Corul tragediilor greceşti...

O clipă, Marina păru că luptă să-şi înece un suspin, dar, îşi dădură seama, nu era decât respirația ei curioasă, aritmică, întretăiată de pauze lungi, în care parcă şi-ar fi reținut răsuflarea. Se îndreptase spre jilțul cu spătar înalt, rezemat de perete.

— Vă cred, spuse, aşezându-se. Sunteți toți tineri, şi tinerii nu se înşală niciodată atunci când e vorba de viață...

Maria apucă iar brațul lui Ieronim.

— Ai auzit ce-a spus? A spus: *când e vorba de viață!* Am putea începe aşa. Ieronim, chiar aşa cum s-a întâmplat...

Ieronim înălță din umeri.

— Ar fi prea frumos, spuse. Adică, *ar părea* prea frumos...

Ceilalți se strânseră din nou lângă el, turburați şi totodată însuflețiți.

— Ar putea avea dreptate, spuse Făgădău. În orice caz, să încercăm...

— Am *sigur* dreptate, exclamă Maria. Şi spectatorii ar descoperi, treptat, că nu e vorba de o fetiță bolnavă, ci de altceva, infinit mai grav, că e vorba de...

Se întrerupse brusc, roşind vinovată. În clipa următoare se afla lângă Marina.

— Doamnă, începu, luându-i mâna. Vreți să ne faceți un serviciu? Un foarte mare serviciu? O să vă explic îndată despre ce este vorba. Doar o clipă...

O trase uşor după ea, îndreptându-se spre uşă. O ajută să-şi încheie nasturii de sus ai mantalei şi îi înfăşură şalul deasupra capului.

— Să nu răciți, spuse. Deşi nu va dura mai mult de un minut. Ieşiți pe verandă, vă scuturați cizmele ca şi cum le-ați scutura de zăpadă, apoi intrați. Şi când Ieronim vă deschide uşa, îi puneți *aceleaşi întrebări.*

— Ce fel de întrebări?

— Ce-ați spus adineauri: Dumneata eşti Ieronim Thanase? E adevărat că ai un câine savant?... Şi celelalte. Nu sunt multe...

Deschise uşa şi o împinse cu emoție pe verandă.

— Tăcere! şopti fără să întoarcă capul. Apoi, către Ieronim: Acum, Ieronim, fii gata. Uşa!...

Când o deschise, ninsoarea răbufni cu putere în odaie. Iritat, pentru că Marina rămăsese în prag, Ieronim îi apucă brațul şi o trase înăuntru. Scoțându-şi absentă şalul, Marina îl privi, zâmbindu-i cu neaşteptată căldură, aproape cu dragoste, şi totuşi, parcă silindu-se să-şi păstreze o anumită gravitate.

— Dumneata eşti Ieronim Thanase?

— Eu sunt.

— E adevărat că ai doi câini savanți? Pardon! E adevărat că...

— N-are nicio importanță, o încurajă Maria. Continuați!...

— E adevărat, spuse Ieronim.

— Atunci ştiu cine eşti... Astă-vară veneai la Spitalul Colentina, la pavilionul copiilor...

— E absurd! izbucni Ieronim. N-are niciun sens!

Corul rosti încet, aproape în şoaptă, dar mustrător: *Sensul îl creăm noi, Ieronim. Sensul îl revelăm noi, prin spectacol. Prin Spectacol, Ieronim, fără început şi fără sfârşit!*

Întorcându-se către Marina, Ieronim începu să râdă:

— Ați ghicit că e vorba de *începutul* unui spectacol experimental. Dar...

— Aşa începe şi acolo, îl întrerupse Făgădău. Mai precis: aşa ar putea începe şi acolo, dacă vom şti...

— Şi mai precis: dacă vom izbuti să înțelegem ce *s-a întâmplat* acolo, continuă Maria.

— Eu, personal, ştiu ce s-a întâmplat, reluă Făgădău. Am trecut şi eu pe-acolo.

— Băieţaş, îl amenință Maria, *purgare non est necesse*! Spune ce ai de spus, scurt şi concis. Arată-ne!

Făgădău se depărtă câțiva paşi, apoi se întoarse brusc, încruntat, cu o privire sălbatică, înfigându-şi pumnii în şolduri. Părea un alt om.

— Tu eşti ăla care, aşa şi pe dincolo?! strigă el cu un glas sălbatic, izbucnit parcă din gâtlej, îngroşat de tutun şi alcool.

— Eu sunt, răspunse Lorinț.

— Este adevărat că aveți aici, la numărul 18, unul care se pretinde făcător de minuni?

— N-a spus niciodată că e făcător de minuni.

— Dar atunci ce mă-sa pretinde că este? Fachir? îmblânzitor de şerpi?

— El spune că e Boddhisattva...

Ieronim ridică exasperat amândouă braţele în sus:

— Nu! Nu! Nu! Pur şi simplu, *nu poate începe aşa!* Deocamdată, uităm tot, şi apoi încercăm altceva.

Maria o ajutase să-şi descheie nasturii de sus ai mantalei, silind-o apoi să se aşeze în jilţ.

— Numele meu este Maria Daria Maria, dar mi se spune Maria da Maria. Eu nu fac parte din trupa lui Ieronim, eu sunt muzicantă. Violoncelistă. Dar mă fascinează ideea lui. Închipuiţi-vă că...

— Cred că am înţeles ceva, o întrerupse Marina. Scena se petrece într-un lagăr de concentrare şi de exterminare; să-i spunem, Buchenwald...

Maria da Maria întoarse brusc capul către ceilalţi şi-i privi speriată.

— Dar cum aţi ghicit? Aţi aflat de la cineva?

Marina îşi scutură din nou pletele, apoi îşi netezi prelung fruntea cu palma dreaptă.

— Nu. Nu mi-a spus nimeni nimic. Dar mi se pare evident: gesturile, tonul vocii, vocabularul...

— Aţi auzit? Aţi auzit? strigă Făgădău.

— Dar nu înţeleg ce-are a face Buchenwaldul cu Boddhisattva, adăugă Marina.

Câţiva începură să râdă, tinereşte, fericiţi, căutându-şi unul altuia privirea.

— Dacă doamna ne asigură că va fi discretă, să-i spunem? îi întrebă Ieronim.

— I-am spus deja esenţialul, vorbi cel mai vârstnic dintre ei.

Blonziu spălăcit, cu mici pete roşietice pe obraz, era îmbrăcat cu un palton vechi, mult prea lung pentru statura lui.

— Eu sunt Valerian şi mi se spune că sunt cel mai înțelept, adăugă. Ieronim s-a gândit la Boddhisattva pentru că a voit să detaşeze problema libertății din contextele în care a fost dezbătută până acum – iudeo-creştin, existențialist, marxist – şi s-o plaseze într-o altă perspectivă, într-o perspectivă *nouă.* Şi ca să nu spună de la început că este nouă, a camuflat-o sub un termen exotic: Boddhisattva... Aşa este, Ieronim?

— Cam aşa, răspunse Ieronim, zâmbind melancolic. Pentru că, Doamnă, continuă întorcându-se către Marina, noi, câțiva, am ajuns mai demult la concluzia că numai prin teatru, adică prin *spectacol* (incluzând, evident, mimul, coregrafia, corul), numai prin spectacol am putea izbuti *să arătăm* că, deşi condiționați şi îngrădiți din toate părțile, noi, ca şi contemporanii noştri din celelalte țări şi continente, nu suntem asemenea şoarecilor prinşi în cursă...

— Chiar dacă cineva e gata să ne stropească cu gaz şi să ne dea foc, adăugă Valerian.

— Şi vă rugăm să păstrați această imagine, interveni Făgădău, căci Buchenwald asta înseamnă: locul unde oamenii au fost prinşi şi carbonizați ca şoarecii într-o cuşcă stropită din belşug cu gaz... Iartă-mă, Ieronim, adăugă. Acum, spune înainte...

— Ar fi multe de spus, reluă Ieronim. Dar dacă, aşa cum credem noi, numai spectacolul poate *arăta* că oamenii din zilele noastre nu sunt în situația şoarecilor prinşi în cursă, trebuie să precizăm modalitatea libertății de care dispun. Este evident, bunăoară, că într-o situație-limită, ca la Buchenwald, libertatea nu poate fi

decât *interioară.* Aşadar, aproape imposibil de verificat de ceilalți din jur. Pe de altă parte, acea libertate interioară absolută nu se dobândeşte uşor. În fond, cucerirea ei este tot atât de dificilă pe cât este cucerirea libertății exterioare, bunăoară evadând dintr-o închisoare modernă...

Fata se apropie şi-l bătu pe umăr.

— Fiind cea mai tânără, se adresă Marinei, sunt considerată şi cea mai nepricepută. Deşi am un nume frumos: Sofia Speranția. Dar, Ieronim, adăugă repede, pentru că vorbim de libertate şi afirmăm că *nu* suntem asemenea şoarecilor prinşi în cursă, ce ne facem *acum,* în cazul acesta: e vorba de o fetiță bolnavă pe care câinii tăi ar face-o să râdă, şi poate i-ar grăbi însănătoşirea. Şi, totuşi, uite, numai pentru că ninge întruna de aseară, *nu putem face nimic!* Iar dacă va ninge toată noaptea asta, chiar dacă ți se va da camionul teatrului, tot nu vei mai putea ajunge până la ea... Stă departe, doamnă? întrebă întorcând capul.

— Destul de departe, răspunse Marina. Dar nu vă mai gândiți la ea, adăugă ridicându-se din jilț. M-ați liniştit voi. *Ştiu* acum că nu se va întâmpla nimic. Şi îndată ce se va potoli ninsoarea...

Se întrerupse pe neaşteptate şi-şi opri privirile în fundul sălii, unde se distingea, anevoie, un perete curios reparat, care părea o uşă blocată cu scânduri, bătute una peste alta, oarecum la întâmplare.

— Dacă nu e vorba de o întâlnire *cu adevărat* importantă, spuse Manole subliniind cu înțeles cuvântul, te rog să mai ai puțină răbdare. Aşa ceva n-ai să întâlneşti pe acolo, pe la Charlottenburg, de unde vii tu...

— Ca să fiu foarte sincer, spuse Condurachi, acum vin de la Zürich.

— Trebuie să sosească dintr-un moment într-altul, continuă Manole. A spus că vine *exact după un an,* şi atât cât cunosc eu, adică foarte puțin, nu mă îndoiesc că va veni... Dacă ți-e cald, adăugă, scoate-ți haina...

Condurachi se apropiase de tablou.

— Nu, nu mi-e cald, spuse. Dar nu văd ce-ar mai putea schimba, ce-ar mai putea adăuga. Este pur şi simplu perfect. Evident, eu nu mă pricep în pictură...

— Nici eu, îl întrerupse Manole. Dar m-a fermecat îndată ce-am dat cu ochii de el.

— E cel mai frumos corp de femeie pe care l-am văzut vreodată, în pictură, în sculptură sau în realitate. Se întoarse către Manole şi-l întrebă zâmbind: Dar ce-a spus, Generăleasa? Cum de l-a acceptat?

Manole începu să râdă:

— La asta nu ne gândiserăm. Şi, evident, numai aici, în salon îşi are locul. Ce folos să-l fi atârnat într-una dintre odăile noastre, unde nu intră nimeni? Ei bine, când s-a întors Generăleasa şi a dat cu ochii de tablou, a înlemnit. Nu ştiam ce să credem: îi place, nu-i place? Şi deodată a exclamat: „E foarte frumos, e admirabil. Dar nu-l putem ține aici...” „De ce? am întrebat-o. Pentru că e un nud de femeie?” Ea s-a uitat curios la mine, după obiceiul ei, şi mi-a spus: „Manolache, eu nu mă sperii de un cur de femeie, aşa cum nu m-am speriat, în tinerețea mea, nici de un cur de bărbat!... Dar ştii că pe-aici se vântură atâția copii...” Într-un fel, avea dreptate, adăugă Manole. Şi-atunci, ne-am înțeles ca de sărbători, când vin rudele şi copiii, să acoperim tabloul cu o perdea, aşa cum acoperim oglinda...

— În fond, îl întrerupse Condurachi, aproape că nu mai poți spune că e un nud de femeie. E mai degrabă un corp de zeiță...

— Aşa spunea şi ea, Zamfira, când mi l-a arătat. „Vă aduc o zeiță în casă", spunea. Rămase o clipă pe gânduri, apoi începu din nou să râdă: De altfel, aşa ne-am cunoscut. Eram aici, cu Luchian, şi auzim soneria. Am deschis eu. O femeie necunoscută, de vreo cincizeci de ani, aproape sărăcăcios îmbrăcată şi totuşi, nu ştiu cum să spun, cu mult gust. Părea suferindă, obosită; de-abia izbutea să zâmbească. Şi totuşi avea ceva nobil şi, cum să spun, „enigmatic" în figura ei. „Maestrul Manole Antim? întrebă. Am auzit că sunteți oameni cu stare şi că vă plac lucrurile frumoase. Nu vreți o zeiță? Nu e vorba de o zeiță din Antichitate, ci una din zilele noastre. Acum zece ani, am fost la nunta ei..." Făcu semn unui tânăr care rămăsese afară şi pe care nu-l văzusem când deschisesem uşa. Tânărul intră, ne salută timid şi, proptindu-şi tabloul de genunchi, începu să-i desfacă sforile. Apoi a scos pânza cu care fusese acoperit şi s-a dus să rezeme tabloul de jilțul Generălesei. Luchian şi cu mine am împietrit. „E cu câțiva centimetri mai scundă decât originalul, ne-a spus. Când am văzut-o ultima oară, zeița împlinise optsprezece ani şi avea doi metri patruzeci şi cinci."

— Adevărat? exclamă Condurachi.

— Nu, astea făceau parte din, mă rog, să zicem „misterul" ei. Inventa tot felul de întâmplări stranii, aşa cum îşi inventase nu ştiu câte nume şi pseudonime. O chema, de fapt, Zamfira, dar prietenii îi spuneau Marina. Ea pretindea că, de fapt, nu e pictoriță, că adevărata ei vocație e sculptura.

— Zamfira şi mai cum? îl întrerupse Condurachi.

— Bănuiesc că o cheamă, sau a chemat-o, Darvari.

Condurachi clătină neîncrezător din cap:

— N-am auzit niciodată de o sculptoriță sau o pictoriță cu acest nume.

— Evident că nu. Pentru că, am aflat mai târziu, de altfel cu totul întâmplător, că la expoziții își semnează operele cu fel de fel de nume sau pseudonime. Şi cum nu prea vrea să vândă – nu vinde decât la străini, sau în orașele de provincie – e necunoscută...

— Curios! exclamă Condurachi apropiindu-se din nou de tablou. Atunci de ce-a venit să vă ofere Zeița?

Manole începu să se plimbe, cu mâinile la spate, parcă ar fi vrut să-şi ascundă nervozitatea.

— Dacă e adevărat ce ne-a spus, lucrurile s-ar fi petrecut aşa. Vărul ei, Dragomir, avea nevoie urgentă, adică în două, trei zile, de o anumită sumă. Ea l-a asigurat – evident, a recunoscut în fața noastră că-l mințise – l-a asigurat că avea de încasat nu ştiu câte mii de lei de la nişte comenzi mai vechi şi că nu are de făcut altceva decât să ceară clienților să elibereze cecurile pe numele lui. Nu ştiu ce-a crezut şi cât a crezut acest Dragomir. Îți repet ce mi-a spus ea: că s-a suit în trăsură cu vreo patru-cinci lucrări – acesta era, ne-a asigurat, singurul tablou, restul, sculptură – şi s-a dus la câteva adrese, de oameni cu stare, dar nu colecționari de meserie. Şi, evident, prețurile erau atât de derizorii, încât n-a avut nicio dificultate. Pretindea că ştia de noi, că cineva din familia ei cunoscuse pe nu ştiu cine din familia noastră; *bref,* ne-a oferit Zeița. Prețul era cam tot atâta cât trebuie să fi fost costul ramei...

— E de necrezut! exclamă Condurachi.

— Dar, evident, a pus această condiție: că va veni după un an...

Se îndreptă grăbit spre tablou şi din spatele ramei desprinse cu grijă o hârtiuță.

— Uite, scris chiar de mâna ei: 12 iulie 1930. Şi azi suntem în 12 iulie 1931...

Văzându-l că se uită nervos la ceas, Manole adăugă:

— Fă un efort şi mai stai încă cinci, zece minute. N-are să-ți pară rău...

Condurachi se aşează resemnat în fotoliu şi-şi căută tabachera.

— Numai de s-ar ține de cuvânt şi ar veni, spuse.

— ...Îndată ce se va potoli ninsoarea, repetă Marina absentă, vin eu cu o maşină bine încălzită. Maşina unui prieten din corpul diplomatic...

Parcă de-abia acum îşi dădu seama cât e de vastă şi de ruinată sala. Se îndreptă încet către cămin şi-l privi cu atenție. Sub cenuşă, se mai zăreau resturi din jăratic, pâlpâind brusc, la răstimpuri, când, pe sub uşă, ajungea până aici viscolul. În gura căminului rămase, doar pe jumătate carbonizat, un picior de lemn, neaşteptat de gros. Când întoarse mirată capul, Ieronim zâmbi.

— Credeți că e picior de masă? întrebă. Nu. Picioarele de masă le-am ars săptămâna trecută. Acesta e picior de cuier. Cel mai gros cuier din tot cartierul. Mândria Generălesei!...

Marina tresări, parcă ar fi pătruns-o deodată frigul, şi-şi încheie nasturii mantalei, până sus. Apoi porni mai departe, de-a lungul pereților goi, cu zugrăveala căzută, cârpită pe alocuri cu cartoane şi jurnale nepriceput lipite.

— Dar ce-o să faceți într-o zi, două? Nu mai aveți nimic de ars. Nu puteți arde şi aceste câteva scaune care v-au mai rămas!...

Ieronim începu să râdă; părea deodată foarte binedispus.

— Mai sunt destule lucruri prin celelalte încăperi, şi arătă vag cu brațul în jurul lui. Iar în pod a mai rămas câte ceva; pachete cu cărți şi ziare, lăzi vechi şi alte nimicuri. Ştiți, adăugă coborând glasul, casa ar fi trebuit să fie dărâmată astă-toamnă. Dar s-au ivit anumite încurcături... În orice caz, la primăvară nu mai scapă. Au de gând să construiască aici un imobil de douăsprezece etaje.

Marina îl ascultase fascinată, fără să-şi poată desprinde privirile de buzele lui.

— Dar până atunci? întrebă. Până atunci, ce-o să faceți? Iarna de-abia a început...

Ieronim ridică din umeri.

— Aici nu mai locuieşte nimeni. Venim doar pentru repetiții. Fiecare dintre noi avem, pe unde a dat Dumnezeu, câte un pat cald...

— Şi, totuşi, trebuie să vă adunați aici, pentru repetiții, reluă Marina privind melancolic în jurul ei.

— Mai avem, v-am spus, diferite obiecte combustibile. Şi chiar aici, uite, acolo, vedeți, ne-a mai rămas dulapul. E un dulap cum nu s-a mai făcut altul de o sută de ani. L-a adus un unchi al meu din Bavaria. Are vreo patru, cinci sute de kilograme. Ne încălzeşte cel puțin o săptămână...

Dar Marina nu-l mai asculta. Se apropiase, grăbind uşor pasul, de colțul din stânga, de lângă uşă. Acolo, peretele părea mai bine conservat. Doar câteva crăpături adânci, înălțându-se către tavan. Şi, în mijloc, o

suprafață mai puțin decolorată, cu marginile aproape regulate. Numai când se apropie la câțiva paşi, îşi dădu seama că se înşelase. Peretele era tot atât de zdrențuit ca şi restul sălii.

— Dar de ce *Buchenwald?* întrebă ea pe neaşteptate, cu un glas surprinzător de puternic. Ce ştiți voi de Buchenwald?

— Nu, nu, doamnă! o întrerupse Marcian. Vă rog să-mi iertați tonul, dar aşa sunt eu, arțăgos din fire. Oricare dintre noi, *astăzi*, înțelegem esența şi mesajul Buchenwaldului. Dar nu asta e problema. Problema începuse să v-o explice Ieronim, adineauri, când, din nefericire, a intervenit cine nu trebuia să intervină...

— Băiețaş, fii atent la ce spui, îl mustră Maria da Maria. Nu suntem singuri.

— Cer iertare celor în drept, continuă Marcian scoțându-şi brusc ochelarii şi aşezându-i în buzunarul de sus al paltonului. Dar dacă doamna a fost acceptată în secretele spectacolului nostru, măcar să afle esențialul. Anume, ce spunea Ieronim: că libertatea interioară este aproape întotdeauna irecognoscibilă. Să ne închipuim că se aflau acolo, printre condamnații la incinerare, sfinți, martiri, Boddhisattva, numiți-i cum veți voi. Odată ce, din caritate, din dragoste pentru semenii lor au refuzat soluția, să-i spunem magică, a *miracolului* – porți deschise ca prin farmec, ziduri abolite etc. – şi au acceptat, aparent, condiția celorlalți, cum şi-ar fi putut *arăta* altfel libertatea pe care...

— Ia priviți! întrerupse Maria da Maria, ridicând brațul.

Făgădău călcă apăsat, grav, parcă ar fi avut cizme de campanie, cu mâinile în şolduri. Se opri în fața unui tânăr înalt, slab, cu ochii adânciți în orbite.

— Tu eşti ăla care, aşa şi pe dincolo, ziceai că eşti fachir?

— Poți fi şi fachir, dar asta nu mă mai interesează. În India, în China, în Japonia, mi-ar fi spus Boddhisattva.

— În orice caz, făcător de minuni. Atunci, fă minunea, s-o văd şi eu.

— Am făcut-o, şi de mai multe ori. Ultima oară erau doi doctori acolo, trimişi special de la Centrală. S-au convins şi ei. Nu simțeam fierul roşu, nici măcar pe limbă, şi când mi-au curățat una din coaste cu bisturiul le-am spus să fie atenți, căci mă gâdil...

Făgădău îl plesni cu cravaşa, invizibilă, şi tânărul începu să-şi şteargă liniştit sângele de pe obraz.

— Minunea e, reluă Făgădău, că nu ştii ce te aşteaptă.

— Ba ştiu foarte bine: crematoriul. Dar ce folos, dacă nu vei fi şi dumneata acolo, să mă vezi cum am să tremur, zgâlțâit de frig, şi o să-mi suflu în pumni ca să mă încălzesc...

Ieronim se apropie de ei şi-i întrerupse cu blândețe:

— De-ajuns pentru azi. Doamna va vedea restul la premieră. Şi, să sperăm, va înțelege...

— Am înțeles mai mult decât vă închipuiți voi, vorbi grav Marina. Am înțeles, bunăoară, că cel căruia voi îi spuneți Boddhisattva va muri carbonizat, dar va muri liber. Şi e probabil că, dacă n-ar fi fost un Boddhisattva, şi-ar fi dovedit libertatea şi altfel, în chip public: bunăoară, scuipând în obraz pe comandantul lagărului.

— Este extraordinar! exclamă Ieronim. Cum ați ghicit? Asta făcea parte, până de curând, din scena de-adineauri: după ce-i spune că lui îi va fi frig în crematoriu – căci, evident, pentru el se alesese pedeapsa maximă: incinerarea de viu – după ce-i spuse asta, îl

scuipă în obraz. Dar ne-am dat seama că asemenea reacție, *eroică,* nu se potriveşte unui Boddhisattva, după cum nu s-ar fi potrivit, bunăoară, lui Isus sau unui martir creştin...

Marina îl ascultase cu o neaşteptată emoție, privindu-l adânc în ochi.

— Îmi place de voi că vă trudiți să respectați adevărul istoric, spuse. Dar când v-am întrebat: De ce Buchenwald? mă gândeam la altceva. După cât am înțeles, pentru Ieronim, şi pentru voi toți, spectacolul îşi propune să reveleze spectatorilor nu numai scopul suprem – cucerirea libertății interioare – dar şi mijloacele prin care această libertate poate fi cucerită.

— Exact! spuse Ieronim.

— Dar atunci v-ați ales episodul cel mai greu de ilustrat, continuă Marina. Ştim toți ce s-a petrecut la Buchenwald, chiar dacă nu ştim, şi nu vom şti niciodată, eroismul sau sfințenia anumitor victime. Dar cum o să *arătați* mijloacele prin care a fost cucerită libertatea interioară?

Toți începură să aplaude, entuziasmați. Fericit, emoționat, cu obrajii îmbujorați, Ieronim se întoarse către ei:

— Să-i spunem? exclamă. Nu, nu putem să-i spunem!...

— Nu avem dreptul, vorbi, cu o senină gravitate, tânărul înalt şi slab. Numele meu este Petru Petrovan, adăugă adresându-se Marinei. Sunt poet. Dar din deznădejde, căci sunt şi tuberculos, am devenit actor. Evident, aşa cum înțelege Ieronim că trebuie să fie *adevăratul actor...*

— Ea trebuie să fie, şopti Manole când auzi soneria. Nu ți-am spus eu că vine?

Deschise uşa şi nu-şi putu ascunde surpriza. Din prag, îi zâmbi Marina, aşa cum fără îndoială fusese ea cu cincisprezece, douăzeci de ani mai înainte. Era îmbrăcată tinereşte şi totuşi sobru. În mână avea un buchet de trandafiri roşii.

— Pentru stăpâna casei, pe care n-am avut încă plăcerea s-o cunosc, spuse.

De-abia după ce, încurcat, aşezase buchetul pe una din măsuțe, rezemându-l de o enormă scoică de mare, Manole îşi dădu seama că nu făcuse prezentările.

— Inginerul Ştefan Condurachi, pronunță el rar, intimidat, încercând să fie solemn. Locuieşte mai mult în străinătate. Doamna Zamfira Darvari...

Marina zâmbi absentă, cu privirile ațintite asupra tabloului. Se îndreptă spre el agale, oprindu-se la răstimpuri ca să-l contemple.

— E cu adevărat o zeiță, începu Condurachi. Şi după câte mi-a povestit Manole, există, în carne şi oase.

Marina se întoarse şi-l privi surprinsă, parcă atunci ar fi dat cu ochii de el.

— Sper că mai trăieşte încă. Dar nu mai avem veşti de la ea. De când a plecat din țară, acum unsprezece ani, n-am mai primit nicio veste. E drept că nu prea ştia să scrie; dar soțul ei era un filolog desăvârşit, vorbind şi scriind perfect româneşte...

Manole făcu câțiva paşi spre ea şi o întrebă, timid:

— Dar soțul dumneavoastră? L-ați regăsit?

Marina încercă să-şi ascundă zâmbetul, melancolic şi totuşi amuzat.

— Încă nu. El m-a aşteptat zece ani. Tot atâta am să-l aştept şi eu...

Manole roşi şi începu să-şi frece mâinile.

— Atunci, să vă ofer ceva? O cafea? O dulceață? Îmi pare atât de rău că nici de data aceasta Generăleasa nu este acasă.

— Nu, mulțumesc. Am venit doar să schimb tabloul... V-am adus, la alegere, un nud de Bonnard, altul de Pătraşcu şi câteva marine de Iser, aproape singurele pe care le-a făcut.

Când întoarse din nou capul şi-l văzu pe Manole, izbucni în râs.

— Dar nu vi-l iau *de tot!* exclamă. Vi-l înapoiez la anul...

— Şi totuşi, doamnă, interveni Condurachi, nu văd ce-ați mai putea adăuga sau schimba. Este pur şi simplu perfect. Este o capodoperă!

— Mulțumesc, spuse Marina, mulțumesc foarte sincer. Dar nu cred că voi schimba ceva. Am nevoie de Zeiță, o nevoie *personală,* adăugă coborând uşor glasul.

Manole o privea stânjenit, neştiind ce să facă cu mâinile.

— Ne-am învățat cu ea, cu Zeița, spuse în cele din urmă. Ne va lipsi...

— Un an trece repede, îl întrerupse Marina. Şi când veți vedea ce vă aduc în loc!...

Traversă repede salonul, deschise uşa şi, după câteva minute, se întoarse însoțită de o foarte tânără pereche.

— Proaspăt logodiți, îi prezentă ea.

Apoi, tustrei, cu mare grijă, începură să desfacă sforile şi să scoată tablourile, unul după altul, din pânzele cu care fuseseră acoperite.

Ca de obicei, aşa cum făceau de câte ori simțeau că nu mai e nimic de spus, nimic de încercat, se

strânseseră toți în fața ferestrei. Priveau ninsoarea. Nu se mai distingeau decât stâlpii verandei şi, câțiva metri mai departe, aproape de stradă, bradul. Dar nu îndrăznea nimeni să plece. Treptat, sala se încălzise din nou şi, unul câte unul, se întorceau de la fereastră, apropiindu-se de cămin. Valerian, cel dintâi care îşi scosese paltonul, încercase chiar un început de poem.

— Un dulap, doar atât! şoptise. Un vechi, bătrân şi obosit sau, poate, înțelept? – dulap...”

Ieronim îl sfărâmase cu mare pricepere, în chip savant, mânuind aproape cu dragoste toporişca, blând, abil, concentrat. Când începuse să se înfierbânte căminul, Maria da Maria îşi întinse mâinile cât putu mai aproape de flăcări, frecându-le, mângâindu-le.

— Eu ştiu la ce vă gândiți, vorbi ea deodată, fără să întoarcă capul. Şi de-aceea nu ne reuşeşte nimic, nici nu *spunem,* nici nu *arătăm.* Nu vă e mintea la spectacol. Vă tot întrebați de ce ne-a cerut ea să privim petele astea?

— Nu ne-a cerut, o întrerupse Ieronim. Ne-a spus doar atât: că dacă am şti cum să privim petele acestea...

— Cum să le privim şi să le înțelegem, completă Făgădău.

— Petele acestea decolorate de soare şi adâncite de umezeală...

— A spus altfel: „sensibilitate” de umezeală...

— În orice caz, nu ne-a cerut nimic, continuă Ieronim. Nici nu i-am fi îngăduit, de altfel, să ne ceară ceva... Dar, la un moment dat, am avut impresia că mă priveşte ironic, poate cu oarecare milă, poate chiar sarcastic, ca şi cum ar fi vrut să spună: „Vă pierdeți tinerețea cu himere, vă riscați talentul încercând tot felul de

experiențe, când aveți aici, în fața voastră, aceste pete decolorate de soare şi de igrasie…”

Se apropiaseră de zid, privindu-l atent, concentrat, clipind uneori din ochi, mişcându-şi încet capetele când spre stânga, când spre dreapta, ca să surprindă toate nuanțele posibile. Erau pete fără forme precise care-şi modificau contururile după unghiul din care erau privite. Doar crăpătura care se înălța aproape în diagonală către tavan îşi păstra direcția şi adâncimea, oricum ar fi fost privită.

— Decolorate de soare şi de igrasie, repetă visător Lorinț. Atunci am înțeles. Asta a vrut să ne spună: aveți aici modelul exemplar al uniunii contrariilor, umezeala şi soarele, adică Apa şi Focul…

— Ar fi fost prea banal. Trebuie să fie altceva.

— Am citit odată o poveste cu un rabin din Cracovia, care visa mereu o comoară, începu Făgădău.

— O ştie toată lumea, îl întrerupse Ieronim. Se dusese s-o caute nu mai ştiu unde, poate la Varşovia, şi până la urmă descoperă comoara chiar la el acasă, sub cenuşa căminului. O cunoaşte toată lumea, repetă, povestea rabinului din Cracovia… Doamna aceasta, Marina Darvari, a vrut să spună altceva. Dar, poate ca să se răzbune că nu am introdus-o în anumite secrete ale spectacolului, a vrut să pară cât mai enigmatică şi mai oracular-misterioasă: „Dacă ați *şti* voi, dacă *voi* ați şti cum să le priviți, cum *să priviți* petalele acestea” etcetera, etcetera, etcetera.

— Dar vezi că a reuşit, îl întrerupse Maria da Maria. Nu recunoaştem, dar fiecare din noi numai la asta ne gândim: enigmatică şi oracular-miraculoasă, cum prea bine spui, *dar ce-a vrut să spună?*

— Eu recunosc foarte sincer, reluă Ieronim, că, oricât ar fi de absurd, enigma aceasta mă obsedează. Dacă a făcut vreo aluzie la trecutul mai mult sau mai puțin misterios al casei acesteia sau la trecutul familiei mele, *nu mă interesează.* Le cunosc toate câte s-au întâmplat şi, deşi le păstrez amintirea, nu mă interesează. Sunt singurul – sau ultimul, cum vreți să spuneți – supraviețuitor al familiilor Antim-Calomfir-Thanase, dar faptul acesta nu mă emoționează. Mă consider *primul* dintr-o nouă dinastie. A doua, „descălecare" Antim-Calomfir-Thanase. Cu mine începe o nouă istorie, pe alt plan, mai înalt şi mai creator. Puțin îmi pasă de enigmele sau nostalgiile care se leagă de trecutul acestei case, sau de trecutul familiei mele. Nu mă interesează decât viitorul, aşa cum cred eu că-l putem împlini trăind *liber* orice epifanie a *prezentului,* cât s-ar dovedi ea de tragică, născută din nenoroc şi ursită deznădejdii...

Îl ascultaseră toți cu frunțile sus, emoționați.

— Asta am învățat şi noi, învățând să ne închipuim închişi la Buchenwald, spuse Petru Petrovan. Nu există altă cale de mântuire.

— Eu evit termenul „mântuire", îl întrerupse melancolic Ieronim, pentru că ar putea da loc la confuzii. Orice tip de mântuire presupune credința într-un mântuitor. Respect, şi chiar invidiez pe cei care cred într-un mântuitor, dar eu n-am fost dăruit cu asemenea credință. Şi atunci a trebuit să caut altceva, pentru că fără libertate n-aş putea trăi...

— Dar, Ieronim, exclamă Marina, v-am vorbit eu despre trecut astfel decât un mijloc, şi cel mai la îndemână, de a trăi *exclusiv* în prezent?

O priveau toți, surprinşi, nedumeriți. Marina înaintă încet către ei, ca un personaj dintr-un film mut de la

începutul veacului, îmbrăcată cu o blană de astrahan, cu un buchet de violete în mână. Dacă nu i-ar fi recunoscut glasul, n-ar fi crezut că este ea, Marina, atât părea de tânără. Şi în locul cizmelor militărești, avea o pereche de şoşoni îmblăniți, aşa cum nu mai văzuseră până atunci.

— Dar cum ați intrat? o întrebă Ieronim izbutind să nu-şi trădeze emoția.

— Eu v-am vorbit exclusiv de *prezent,* continuă Marina. Şi când v-am spus să învățați a privi petele acestea, n-am vrut să spun decât atât: învățați să le priviți aşa cum sunt *acum,* pur şi simplu aşa cum *sunt* ele în clipa de față, şi atunci veți înțelege.

Se apropie de Maria da Maria şi, cu un zâmbet, îi oferi buchetul de violete.

— În fond, adăugă Marina, v-am propus o altă variantă a spectacolului vostru cu libertatea care se poate cuceri chiar la Buchenwald. E drept, o variantă mai puțin spectaculară.

Îşi opri o clipă ochii asupra Mariei, care rămăsese cu buchetul de violete în mână, neîndrăznind să-l miroasă.

— O să mai vin pe la voi, reluă Marina, şi o să stăm de vorbă. Acuma trebuie să mă duc, căci sunt aşteptată. Am trecut să vă spun doar că fetița noastră râde şi se joacă, şi ar vrea să-i facem un om de zăpadă, chiar acolo, în fața ferestrei. Şi i-am făgăduit că o să i-l facem...

— Când te-ai întors? îl întrebă Manole.

— Acum câteva zile, răspunse Condurachi absent, preocupat. Ai auzit? A declarat şi Franța război.

— Era de aşteptat, spuse Manole. Dar ce ai? Pari obosit...

— Am prea multe pe cap. Dar să lăsăm asta... Voi cum o mai duceți?

Manole ridică din umeri.

— Ca toată lumea. Necazuri, boli, greutăți.

— *À propos,* îl întrerupse Condurachi, încercând să zâmbească. Tot nu v-a înapoiat Zeița?

Manole clătină din cap, parcă s-ar fi întristat deodată, fără voia lui.

— Nu ne-a înapoiat-o, şi nici nu mai sperăm să ne-o înapoieze vreodată. Va trebui să ne mulțumim cu Bonnard, adăugă melancolic. Dacă nu cumva îl vom vinde. Ni s-au oferit trei milioane...

— Dar pe ea, pictorița...

— Zamfira Darvari sau cam aşa ceva. Pretindea că, în primul rând, ea e sculptoriță...

— Ai mai întâlnit-o?

Manole clătină din nou din cap.

— Am întâlnit-o de câteva ori, dar nu m-a văzut sau s-a făcut că nu mă vede. Era, o dată, cu un grup întreg...

—Tot atât de tânără şi frumoasă? îl întrerupse Condurachi.

Manole îi puse mâna pe umăr.

— *Mon cher,* n-ai să mă crezi, a îmbătrânit îngrozitor. E de nerecunoscut! Ce mai încolo şi-ncoace, când am zărit-o ultima oară, primăvara trecută, era o babă!

Eleazar se opri brusc în mijlocul odăii.

— Mă asculți, sau preferi să te uiți pe fereastră?

— Te ascult, spuse Lorinț, dar nu mă pot reține să nu privesc pe fereastră. *Niciodată toamna nu fu mai frumoasă...*

— Atunci, hai în grădină, să vorbim despre altceva.

Lorinț se reaşează în fotoliu.

— Nu, nu, ți-am spus foarte sincer, mă interesează. Pentru că, ori eu nu înțeleg nimic, ori tu faci, undeva, vreo confuzie...

— Nu fac nicio confuzie. Ți-am citit şi fragmentele din scrisoarea lui Adrian. Totul a pornit de la petrecerea aceea, când două din fete s-au îmbătat, şi, voind să se ducă undeva au alunecat şi au căzut în mijlocul salonului şi încercând zadarnic să se ridice, cu rochiile lor scurte şi subțiri, îți dai seama ce-a fost şi ce s-a văzut. Mai ales că şi ceilalți, noi toți – cu excepția lui Adrian şi a Leanei – eram mai mult sau mai puțin beți. Viki a voit să le ajute, dar amețită cum era şi, încercând să le ridice pe amândouă deodată, s-a împiedicat şi au căzut grămadă, toate trei, şi acum nu mai îndrăznea nimeni să le ajute, pentru că ele se prăpădeau de râs rostogolindu-se pe covor, şi cine ştie ce-ar fi urmat dacă Elefterescu nu s-ar fi ridicat brusc în picioare, palid, tremurând uşor de emoție, exclamând: „Aşa s-a întâmplat şi cu prințul Siddharta!”

— Ce-l apucase? întrebă amuzat Lorinț.

— Citise o viață a lui Buddha, şi de-atunci, de câte ori avea prilejul, la birou sau la petreceri, numai de asta ne vorbea: Cum a văzut el, prințul Siddharta, într-o zi, pentru întâia oară, un bolnav, şi apoi, în altă zi, tot pentru întâia oară, un mort... ştii povestea. Noi o ştiam toți, pentru că ne-o povestise de nenumărate ori, o ştiau şi fetele. Şi e probabil că şi-au adus aminte de gravitatea cu care ne povestea Elefterescu – oh! de câte ori, şi

aproape întotdeauna cu aceleaşi cuvinte – şi-au adus aminte de gravitatea cu care ne povestea „Marea Plecare”, evident cu majusculă, noaptea în care Siddharta şi-a părăsit familia, palatul şi haremul. Cum a văzut el atunci, traversând gineceul, cum a văzut toate concubinele dormind dezgolite, în fel de fel de posturi groteşti şi impudice, şi această ultimă, supremă viziune a Eternului Feminin i-a fost de mare folos lui Siddharta, când prinţul a devenit ascetul Gautama...

— Văd că ţi-a rămas şi ţie bine întipărită în minte viaţa lui Buddha, îl întrerupse Lorinţ.

— Dar cui nu i-a rămas, dintre toţi prietenii şi colegii lui? Ne-a repetat-o până la exasperare.

— Şi fetele de pe covor?

— Asta începusem şi eu să-ţi povestesc, reluă Eleazar. Foarte probabil că şi-au amintit şi ele „Marea Plecare” şi scena din gineceu. Şi atunci au început să râdă şi mai isteric, tăvălindu-se pe covor, jucând puţin teatru, încercând să pară lubrice, iar Vera i-a strigat: „Siddharta! s-au împlinit scripturile. Acum e momentul să laşi totul şi s-o porneşti spre Himalaya!”... Elefterescu rămăsese în picioare, tot atât de palid, ca o statuie, doar buzele îi tremurau. Şi apoi Elvira, care era lângă el la masă, destul de ameţită şi ea, a început să plângă şi i-a strigat: „Siddharta! Eu sunt soţia ta, prea iubita Yasodharta, pe mine nu mă laşi!...” „Ba să plece, trebuie să plece, să-şi împlinească destinul!” strigau fetele de pe covor, rostogolindu-se provocatoare. Cineva din capul mesei, nu mai ştiu cine era, a voit să intensifice spectacolul şi s-a dus repede să stingă luminile. Toţi au început să exclame, să strige, să cânte, să râdă. Parcă ar fi fost o „orgie” din acelea pe care le citeau părinţii noştri prin romane. Unii strigau: „Lumină! Să se facă lumină!”

Alții repetau refrenul: *„A poil! A poil!...”* Toate acestea n-au durat mai mult de două, trei minute. Dar când s-au aprins luminile, Elefterescu dispăruse. Şi aşa a început...

Lorinț îşi îndreptă din nou privirile pe fereastră, apoi ridică din umeri.

— Nu văd legătura cu ce vrem să facem noi, mai precis, legătura cu spectacolul lui Ieronim.

— Atunci n-ai ascultat bine când ți-am citit fragmente din scrisoarea lui Adrian. Pentru că, am uitat să adaug, când s-au reaprins luminile şi ne-am dat seama că Elefterescu dispăruse, Adrian s-a ridicat, şi el foarte palid, şi ne-a făcut semn cu brațele, dar zadarnic, căci larma nu s-a potolit. Dar eu l-am auzit bine, eram destul de aproape, la masă, şi mi-era milă de Leana, căci părea speriată, deznădăjduită... Cunoşti povestea lui, adică a lor, cu Orfeu şi Euridice?

— O cunosc, bineînțeles.

— Adrian se afla acum într-una din perioadele lui de luciditate, şi ne bucuraserăm toți auzind că scrisese din nou... În sfârşit, nu asta voiam să-ți spun acum. Voiam să-ți spun că l-am auzit pe Adrian. Încerca să ne convingă de gravitatea întâmplării. „Eu rămân occidental, spunea, eu am mitologia care mi-a fost ursită, dar ştiu ce înseamnă să ți se reveleze mesajul unui mit. Dacă Elefterescu şi-a revelat secretul mitului care-l obsedează, nu mai scapă. Ori îşi urmează modelul, cu riscurile pe care le implică, ori îi rezistă, şi atunci e strivit!...”

— Bine, dar îl cunoaştem toți pe Adrian, îl întrerupse Lorinț. El e poet, şi traduce tot ce se întâmplă în jurul lui prin mitul lui personal.

— Dar nu e vorba numai de asta, reluă Eleazar, de cât a fost el de impresionat de dispariția lui Elefterescu. E vorba de ce spune Adrian în scrisoarea de astă-vară, din care ți-am citit fragmente. Nu ştiu cum a auzit el, acolo unde era, de spectacolul vostru, dar Adrian a recunoscut imediat legătura: totul a pornit de-acolo, de la petrecerea aceea. Pentru că a doua zi, la birou, când ne-am întâlnit cu Elefterescu, am început să-l tachinăm: „Tot pe-aici, Siddharta, tot pe-aici, printre curve şi bucureşteni?" Evident, a încercat să râdă, dar am simțit că e ceva *schimbat* în el.

— Schimbat? se miră Lorinț. În ce sens?

— Simțea, poate, că ce se întâmplase cu o noapte mai înainte ar fi putut avea o anumită semnificație. Ți-am spus: citise viața lui Buddha.

— Bine, bine, îl întrerupse nerăbdător Lorinț. Dar nu văd legătura cu ce facem noi…

Eleazar începu să se plimbe cu paşi mari prin odaie, ca şi cum ar fi încercat să-şi potolească exasperarea. Se opri brusc în fața lui Lorinț.

— Nu e vorba acolo de un Boddhisattva şi de Buchenwald?

Celălalt ridică din umeri.

— Într-un anumit fel, e vorba şi de asta. Dar Ieronim prezintă lucrurile cu totul altfel. În primul rând, nu e nimic, nici măcar o aluzie, în legătură cu Siddharta, care a devenit Gautama Buddha, şi toate celelalte. Cel căruia i se spune Boddhisattva, pentru că n-avem cum să-i spunem altfel – îți repet, nu vrem să facem din el un sfânt sau un martir în sensul creştin al termenului – cel căruia i se spune Boddhisattva este un fost inginer, pacifist, şi deci antinazist, închis, ca şi atâția alții, la Buchenwald.

Eleazar îl ascultase impasibil, cu un zâmbet sarcastic în colțul buzelor.

— Încerc să mă rezum, începu el când celălalt îşi întoarse iarăşi capul spre fereastra deschisă. Atunci, când s-au întâmplat toate astea, nu se ştia nimic de Buchenwald. Era în toamna lui 1939. Războiul abia începuse. Dar, cu timpul, ne-am convins că Elefterescu luase în serios buddhismul. Citea orice carte care-i cădea în mână şi începuse să ne exaspereze cu teoriile lui...

— Ce fel de teorii?

— Teoriile lui buddhiste, ce citise el în cărți. Dar mai ales asta: că, spunea, să presupunem, chiar aşa în glumă, să presupunem că un nou Buddha, un Boddhisattva, s-ar afla printre noi. Cum l-am recunoaşte?

— Începe să devină interesant! exclamă Lorinț. Să auzim mai departe.

— Eram sigur că, dacă ai să mă asculți cu atenție, ai să vezi imediat legătura. Deci, cum l-am recunoaşte? Pentru că nu se va reîncarna într-o familie princiară, şi nici nu va părea de la început un geniu sau un sfânt. Va fi un om ca toți oamenii. Va face armata, va avea o meserie, şi chiar dacă nu se va căsători, va trăi şi el ca toți ceilalți. Dar, evident, reîncarnându-se ca să aducă mesajul salvării, sau al eliberării, spune-i cum vrei, va fi silit, la un moment dat, să *predice,* să-şi proclame, în chip public, mesajul.

Tăcu brusc, îndreptându-se către fereastra deschisă, apoi se întoarse şi se opri în fața lui Lorinț.

— Ei, şi aici îl încurcam noi cu întrebările noastre. Mă rog, îi spuneam, oricât de mult ar semăna el cu oricare

dintre noi, atunci când va începe să predice, îşi va revela identitatea. Va fi deci recunoscut ca un Boddhisattva.

— Şi ce vă răspundea?

— Nu prea ştia ce să răspundă. Teza lui era că *poate* – recunosc că spunea întotdeauna: *poate* – *poate* una din filozofiile, gnozele sau sectele religioase, sau creațiile artistice contemporane, camuflează noua versiune a salvării, formulată pentru epoca noastră şi în termeni accesibili culturii noastre, formulată, proclamată, spunea, de un Boddhisattva.

— Foarte interesant, spuse Lorinț, căzând pe gânduri. Dar eşti sigur că menționa, alături de filozofii şi gnoze religioase, *creațiile artistice contemporane?*

Eleazar ridică încurcat din umeri.

— După atâția ani, nu mai pot repeta exact vorbele sau expresiile lui. Evident, adăugă, el citea mai mult filozofie şi istoria religiilor…

— Şi acum spune mai departe. Ce s-a întâmplat cu el?

— Cu Elefterescu? A murit pe front, în primele zile ale războiului, prin iulie 1941…

— Păcat! exclamă Lorinț, ridicându-se brusc din fotoliu. Era un om interesant. I-ar fi plăcut lui Ieronim… Dar vreau să te asigur că, deşi o fi auzit de el, de acest Elefterescu, Ieronim nu s-a inspirat din „cazul" lui. Spectacolul e construit într-o perspectivă cu totul diferită.

— Dar ideea că un nou Boddhisattva va fi fatalmente camuflat şi, deci, anonim? Asta de unde a luat-o? Ți-am citit adineauri fragmente din scrisoarea lui Adrian.

— Ştiu, ştiu, continuă Lorinț. Dar, repet, chiar dacă auzise de ideea lui Elefterescu, de imposibilitatea de a

recunoaşte un Boddhisattva contemporan. Spectacolul este altfel construit şi urmăreşte altceva.

— Anume ce? îl întrerupse iritat Eleazar.

— Nu am dezlegarea să-ți spun. Pot adăuga numai un lucru: corul, dansul, muzica, luminile sunt tot atât de importante pe cât sunt dialogurile. Ce ți *se spune,* ți *se arată,* şi acest fel de spectacol este cu totul nou. În fond, reluă după o pauză, gânditor, nici nu ştiu dacă îl mai putem numi „spectacol" în sensul curent al cuvântului.

Se pregătea de plecare, dar parcă nu se îndura să se despartă de grădina pe care o vedea prin fereastră.

— *Niciodată toamna...* murmură el încet.

— Bine, înțeleg, vorbi calm Eleazar, vreți să fie marea surpriză a sezonului. Dar spune-mi măcar cum începe.

Lorinț îl privi mirat, cu un zâmbet enigmatic.

— Îți spun şi totuşi ai să crezi că nu-ți spun adevărul. Dar adevărul este că *nu există început!*

Eleazar izbucni în râs.

— Îți bați joc de mine!

— Sau poate există, continuă Lorinț, dar încă nu l-am găsit. Să nu crezi că nu l-am căutat. Îl căutăm şi acuma. Dar cum să recunoşti *adevăratul început,* când spectacolul se întemeiază pe cel mai banal mister, banal în sensul că ne lovim la tot pasul de el şi în fiecare zi? Dar, în sfârşit, ar fi prea multe de spus!...

Când o văzu de departe, călcând apăsat şi totuşi cu eleganță, în cizmele ei milităreşti, printre troiene, sub ninsoarea care cădea necontenit de trei zile, Maria da Maria îşi înfăşură fularul în jurul capului, ca un turban, şi ieşi s-o întâmpine. Se întâlniră în fața verandei.

— Doamnă, şopti Maria, vă rog să nu intraţi acum, că de-abia a început repetiţia, şi Ieronim e nebun de fericire, e de nerecunoscut. Spune că de data aceasta...

Marina îşi şterse fără grabă fulgii care i se aşezau molatec pe obraji şi zâmbi.

— De aceea venisem şi eu, să-i spun doar atât: că nu e nevoie să caute începutul, pentru că îl va găsi de la sine, fără niciun efort.

De-abia atunci Maria da Maria îşi dădu seama că plânge.

— De ce te uiţi aşa la mine? o întrebă Marina. Pentru că plâng sau pentru că ţi se pare c-am îmbătrânit peste noapte?

Nu-i lăsă timp să răspundă.

— Ah! dacă aş şti să răspund la întrebarea aceasta, câte alte răspunsuri nu ne-ar cere să le mai întrebăm o dată, şi apoi încă o dată, încă o dată...

De câteva zile, ploua mărunt, mohorât, ca printr-o ceaţă fumurie. Ieronim se opri pe trotuarul din faţa casei şi-şi scoase absent bascul din buzunarul macferlanului. Rămase câteva clipe cu bascul în mână, privind cum cei trei lucrători de pe acoperiş se pregăteau să zvârle în curte fâşiile mari, aproape pătrate, de tablă ruginită. Îşi potrivi bascul, trăgându-l uşor pe frunte. Apoi căută cu ochii un loc pe unde ar putea traversa strada, printre bălţoace şi noroiul amestecat cu ulei negru pe care-l lăsaseră camioanele. Ultimul camion, încărcat cu giurgiuvele, fierărie şi blocuri de piatră, îl întâmpinase, cu puţine minute mai înainte, la colţul străzii. Grăbise atunci pasul, crezând că va ajunge prea târziu. Dar se linişti de departe. Casa părea încă întreagă, deşi fără treptele scării de la intrarea principală, fără uşi şi cu

ferestrele ca nişte mari orbite speriate. Doar când ajunse, pe trotuar, chiar în faţa porţii, îşi dădu seama că odăile din fund dispăruseră, lăsând să se vadă, stingher, un perete cu tapetul albăstrui, de mult zdrenţuit, şi sus, la etaj, restul scării de lemn care ducea în pod.

Mai cercetă o dată, cât de departe izbuti să pătrundă cu privirile prin ploaia măruntă, dar nu întâlni decât aceeaşi stradă îngropată în noroi, pe alocuri înecată în băltoace. Aproape că nu auzi zgomotul bucăţilor de tablă: căzuseră pe molozul din curte. Dar în clipa următoare îşi dădu seama că bradul fusese retezat şi că încercaseră chiar, deşi fără succes, să-i smulgă rădăcinile. Alte două camioane goale se opriră, fumegând, în faţa casei, şi Ieronim căută un alt loc, ca să poată privi mai bine. Câţiva lucrători cu căşti de metal apăruseră din spatele casei. Ploaia se înteţise, şi ceaţa începu să semene cu o negură, înecăcioasă, cu gust de fum.

— Eram sigură că am să te găsesc aici, auzi chiar în spatele lui glasul Marinei.

Întoarse brusc capul, enervat, dar se trezi, fără voia lui, zâmbind. Marina îl privea în ochi, râzând, cu faţa luminată de o bucurie copilărească, parcă i-ar fi făcut o farsă.

— Cum ai ştiut? o întrebă.

Marina se hotărî să-şi deschidă umbrela, dar o ţinea mult aplecată spre stânga, ca să-l poată vedea.

— Am trecut pe aici azi-dimineaţă, când tăiau bradul, spuse. Cred că nu-ţi pare rău, întrebă repede, cu un aer vinovat în priviri.

Ieronim ridică din umeri, apoi îşi apăsă bascul pe frunte.

— De ce să-mi pară rău? spuse întorcând capul spre casă. Era de mult o ruină. Până şi şoarecii o părăsiseră...

— Întrebam aşa, cum am învățat la şcoală, dar şi din anumite romane, reluă Marina după o lungă tăcere. Trecutul. Urmele sfinte ale trecutului...

— O parte din viața mea care se duce, o întrerupse Ieronim, copilăria şi adolescența mea, îngropate pentru totdeauna, fără urme etcetera, etcetera...

Şi pentru că îl vedea că priveşte visător brațul macaralei care se pregătea să lovească peretele cu tapetul albăstrui, Marina adăugă:

— Etcetera, etcetera! Ai dreptate. Orice viață, oricât ar fi ea de nobilă, de unică, se poate rezuma, la un moment dat, prin această formulă: etcetera, etcetera...

— Suntem de perfect acord, spuse Ieronim continuând să urmărească manevra macaralei.

— Dar, dar mi-e teamă că deşi ai înțeles, *totuşi* nu-ți dai seama unde trebuie să ducă această înțelegere...

Se întrerupse, aşteptând să se risipească ecoul prăvălirii unui zid întreg, care luase cu el jumătate din încăperile rămase încă în picioare.

— Să nu-ți mai fie teamă, vorbi Ieronim, ştiu unde duce acest fel de înțelegere. Ştiam asta de mult. Ce nu înțelesesem încă era *legătura...*

Cu toate că ploaia se întețise din nou, praful răzbătea încet, persistent, până la ei. Ieronim începu să tuşească şi, zâmbind, parcă tot mai binedispus, îşi căută batista.

— Legătura? întrebă târziu Marina.

— Da, legătura între lucruri şi evenimente, toate câte se întâmplă în jurul nostru...

Camionul se împotmolise chiar în faţa lor. Şoferul îşi zvârli mucul de ţigară pe care îl păstrase în colţul gurii, înjură şi făcu semn cu braţul unui lucrător din curte.

— În fond, continuă Ieronim, cu o voce caldă, schimbată, privim şi de data aceasta petele de pe zid, petele pe care ni le-ai arătat astă-iarnă. Multă vreme n-am înţeles ce voiai să spui. Dar acum cred că încep să înţeleg.

— Numai atât? îl întrerupse Marina, hotărându-se brusc să închidă umbrela. Numai să înţelegi?

— Aşteaptă, continuă Ieronim zâmbind, făceam doar istoria descoperirii mele...

Camionul se urni brusc, şi Ieronim începu să-şi şteargă, cu o copilărească încântare, stropii de noroi de pe bărbie.

— Lecţia era prea simplă, de aceea mi-au trebuit două luni ca s-o înţeleg. Nu mă întrerupe, te rog, adăugă precipitat, cu o bruscă exaltare în glas. Ai vrut să ne spui un lucru pe care, în ceea ce mă priveşte, îl ştiam de mult, dar nu făcusem încă legătura cu petele de igrasie de pe zid. Ai vrut să ne spui că *oricând şi oriunde* putem fi fericiţi, adică liberi, spontani, creatori. Nu e nevoie de peisaje paradisiace, nici de prezenţe nobile şi înălţătoare, de muzică angelică şi celelalte. *Aici,* ca şi oriunde în altă parte, *oricând,* în orice împrejurare, dacă ştim cum să privim, şi *înţelegem,* atunci...

— Ieronim! şopti Marina, Ieronim!

Nu simţise când încetase ploaia şi se ridicase negura înecăcioasă, şi cerul se limpezise, înălţându-se şi parcă totodată adâncindu-se. Privea înfrigurat lumina, tot mai puternică, mai sclipitoare, care se răspândea deasupra oraşului, prefăcând clădirile în imense cristale, asemenea unor nesfârşite flăcări de aur şi de pietre

scumpe. Cristalele se înălțau, apropiindu-se unul de altul, contopindu-şi pe nesimțite vâlvătaia.

— E adevărat! murmură Ieronim fără să-şi dea seama că vorbeşte singur. Ştiam că e adevărat! Aşa au văzut şi ei...

Îl orbea acum, şi totuşi nu clipea din ochi, îl orbea lumina, ca şi cum oraşul ar fi fost incendiat de o nefirească incandescență de gheață.

— ...Ştiam că aşa au văzut şi ei, acolo. Acolo, la Buchenwald... Dar cum să le-o arăți şi *celorlalți?!* exclamă deodată, ridicând brusc glasul. Cum să le arăt că este aceeaşi lumină ascunsă pretutindeni, în toate lucrurile, cât ar fi ele de urâte? În orice pată de igrasie pe un perete, în orice împroşcătură de noroi?

Îşi auzi atunci glasul şi zâmbi încurcat. Inima începu să i se bată tot mai repede, apoi, pe neaşteptate, se opri, şi în acea clipă îl asurzi un trăsnet nesfârşit, izbucnit parcă din toate părțile deodată, şi înțelese, dar fără să simtă, că se cufundă, pierzându-se într-o albă, suprafirească incandescență...

— Sunt nebuni! se auzi exclamând când dădu cu ochii de câțiva trecători zgribuliți, ascunşi sub umbrele. Ce i-a apucat?

Nedumerit, întoarse capul ca să-i urmărească. Atunci Marina îl cuprinse în brațe şi-l sărută pe amândoi obrajii. Lui Ieronim i se păru că întâlneşte pentru întâia oară această femeie tânără, neînchipuit de frumoasă, aşa cum nu mai întâlnise niciodată în viață, cum nu întâlnise nici în vis. O privea amuțit.

— Ieronim! şopti Marina. Ştiam că într-o zi am să te regăsesc!

Chicago, martie 1974

Stephen Baxter

Columbiadul

(„Columbiad”, 1996)

Traducere de Mihai-Dan Pavelescu

Prima detonație a fost cea mai puternică. Am crezut că reculul ce mă apăsa pe pat îmi va turti pieptul. Zgomotul a fost teribil şi proiectilul s-a zgâlțâit cu atâta forță, încât capul mi-a fost azvârlit dintr-o parte în alta.

Au urmat apoi, în succesiune perfectă, detonările auxiliare ale acelor mici cantități de fulmicoton dispuse în pereții tunului. Una după alta, aceste încărcături de mărimea unui butoiaş şi-au cumulat vaporii împingând în baza proiectilului, accelerându-l gradat, iar reculul m-a apăsat cu o forță tot mai mare.

Mă tem că mi-am pierdut cunoştința pentru un interval imposibil de determinat.

Când mi-am revenit din leşin, zgomotul şi oscilațiile încetaseră. Îmi simțeam mintea amețită, ca şi cum aş fi consumat fără măsură din butelcile cu vin ale lui Ardan, iar plămânii m-au durut când am inspirat adânc.

Dar când m-am apăsat de saltea, m-am înălțat încetişor, de parcă aş fi plutit într-un fluid care ar fi inundat interiorul proiectilului.

Am exultat de fericire. Nici de data aceasta Columbiadul meu nu mă trădase!

Mă numesc Impey Barbicane şi ceea ce urmează – dacă există urechi care s-o audă – este relatarea celei de-a doua incursiuni făcute de mine dincolo de atmosfera terestră; mai exact a primei călătorii spre Marte.

* * *

Picarescul meu romanț ştiințific selenar a fost întâmpinat cu recenzii favorabile după ce G. Newness îl publicase în Londra şi am fost încântat să-l pot plasa unui editor american şi în Colonii. Totuşi, vânzările au fost slabe, din cauza tulburărilor produse de războiul cu burii. Acestora li s-a adăugat şi neplăcuta afacere a protestelor domnului Verne, legate de natura „neştiințifică" a procedeului meu de opacizare gravitațională; dar, la rându-mi, am reuşit să identific erori în cărțile lui Verne şi să verific anumite aspecte ale propriului roman cu ajutorul unor experți în astronomie, fizică astronomică şi altele.

Toate acestea mi-au solicitat însă prea puțin atenția. După naşterea lui Gip şi după publicarea seriei mele de predicții futurologice în *The Fortnightly Review,* am fost asaltat de probleme de o natură mult mai personală, ca şi de altele cu o vădită semnificație globală.

Terminasem cu romanțurile interplanetare!

Din acest motiv, am fost extrem de surprins, ba chiar puțin nemulțumit, când am început să primesc, prin intermediul lui Newness, o serie de misive expediate din Paris, scrise – cu o caligrafie dezordonată – de un anume Michel Ardan. Acest vădit excentric îşi exprima admirația față de cărțile mele şi mă implora să examinez materialele pe care le anexa şi pe care urmam să le găsesc „de cel mai profund interes şi confluente cu scrierile mele – *n.a.ț".*

După cum îmi stă în obicei, n-am ezitat câtuşi de puțin în a mă debarasa de această corespondență, fără să mă deranjez să o citesc în totalitate.

Totuşi, domnul Ardan a continuat să mă asalteze cu

alte rafale de scrisori.

În cele din urmă, profitând de un răgaz în care Jane îl alăpta pe Gip în dormitorul de la etaj, am frunzărit hârtiile trimise de Ardan şi, trebuie să mărturisesc că imaginația – sau partea ei juvenilă şi ascunsă! – mi-a fost stârnită.

Materialele anexate s-au dovedit a fi declarația unui anume colonel Maston din Baltimore, Statele Unite, consemnată între anii 1872 şi 1873, adică acum aproape douăzeci şi opt de ani. Maston, decedat între timp, pretindea că ar fi construit un aparat ce detectase „emisii electromagnetice": un fenomen descris pentru prima dată de James Clerk Maxwell şi aparent asociat recentelor demonstrații ale telegrafiei fără fir făcute de Marconi. Ca şi cum afirmațiile sale n-ar fi fost destul de suspecte, Maston mai susținea că, „emisiile" ar fi fost în realitate semnale codificate în forma unui mesaj telegrafic.

Iar aceste semnale – spuneau Maston şi Ardan – proveniseră de la o sursă aflată în afara atmosferei terestre: de la un călător spațial ce se îndrepta spre Marte!

Când am priceput esența, am izbucnit într-un râs sonor. Am mâzgălit rapid o notiță, instruindu-l pe Newness să nu-mi mai transmită alte scrisori provenite din aceeaşi direcție.

* * *

Ziua a cincea. Două sute nouăzeci şi şapte de mii de leghe.

Prin ferestruicile de sticlă lenticulare, Pământul pare acum de mărimea unei Luni pline. Doar jumătatea dreaptă a globului terestru este luminată de Soare. Pot

încă discerne norii şi strălucirea gheţii de la poli.

La o oarecare distanţă de Pământ se întrevede un disc luminos, imitând faza crescătoare a planetei. Este Luna, urmând Pământul pe drumul lui în jurul Soarelui. Voi regreta de-a pururi că, datorită configuraţiei traiectoriei mele, am trecut de abia la câteva sute de mii de leghe de satelit.

Proiectilul este extraordinar de confortabil. Ajunge să răsucesc un robinet şi capăt foc şi lumină de la gazul înmagazinat într-un rezervor sub o presiune de mai multe atmosfere. Proviziile de hrană sunt alcătuite din carne, legume şi fructe, comprimate cu presa hidraulică la cea mai mică dimensiune posibilă: am prevăzut, de asemenea, anumite cantităţi de rachiu şi apă. Atmosfera din proiectil este menţinută cu ajutorul eteratului de potasiu şi a potasei caustice: prin încălzire, cel dintâi se transformă în clorură de potasiu, iar oxigenul degajat în urma reacţiei înlocuieşte oxigenul consumat prin respiraţie. Prin scuturare, potasa extrage din aer acidul carbonic apărut acolo ca urmare a arderii elementelor din sângele meu.

În felul acesta, în spaţiul interplanetar, mă simt la fel de confortabil ca în sala de fumat a Gun Clubului însuşi, în Union Square, Baltimore!

* * *

Michel Ardan avea în jur de şaptezeci şi cinci de ani. Era un bărbat voinic, dar gârbov. Purta favoriţi stufoşi şi mustaţă; coama lui de păr zbârlit, cândva evident roşcată, era acum în cea mai mare parte sură. Ochii constituiau aspectul cel mai remarcabil al chipului său. Obişnuia să-i ţină larg deschişi, astfel că în jurul fiecărui iris se zărea o dungă albă, iar privirea îi era

limpede, deşi nefocalizată, ca şi cum ar fi suferit de miopie.

Păşea agitat prin salonul meu şi pulpanele hainei descheiate îi fâlfâiau. În ciuda vârstei, Ardan era un bărbat viguros şi energic, iar locuința mea, Spade House – deşi spațioasă – părea să-l încătuşeze. Mă temeam, de asemenea, că glasul lui răsunător, de demn urmaş al galilor, îl putea trezi pe Gip. De aceea, l-am invitat la o plimbare prin grădina casei: mă aşteptam ca în aer liber să nu mai pară ca într-o cuşcă.

Ridicată pe coasta Kent, lângă Sandgate, casa oferă panorama mării. Ziua era înviorătoare, uşor înnorată. Cu toate acestea, Ardan nu părea deloc interesat de împrejurimi.

M-a fixat cu ochii lui aprigi.

— Nu mi-ați răspuns la scrisori.

— Am solicitat să nu-mi mai fie remise.

— Am fost nevoit să vin aici fără să mă fi anunțat în prealabil. Domnule, am venit să vă cer ajutorul.

Regretam deja că-i permisesem să pătrundă în casă, însă pe moment mă copleşise combinația dintre aerul lui deschis şi conținutul intrigant al misivelor acelora nesolicitate. Acum m-am oprit ferm pe pajişte şi am ridicat ultima sa scrisoare.

— Atunci, domnule Ardan, mi-ați putea oferi o explicație pentru aceste nonsensuri fantastice pe care mi le-ați trimis?

A râs scurt, ca un lătrat.

— Fantastice, pot părea. Nonsensuri... În niciun caz!

— Aşadar, susțineți că aceste „emisii” nu reprezintă altceva decât adevărul?

— Bineînțeles. Este vorba despre un sistem de comunicare conceput de Impey Barbicane şi de colonelul

Maston. Ei s-au folosit de descoperirile electromagnetice ale lui James Maxwell cu vigoarea şi inventivitatea tipică americanilor – căci, desigur, America este Tărâmul Viitorului, nu-i aşa?

În privința aceasta aveam dubii.

— Colonelul Maston a construit un soi de oglindă – dar din sârme, înțelegeți? – având forma figurii geometrice numită hiperbolă... nu, scuzați-mă, parabolă, despre care mi s-a spus că poate colecta toate undele reflectate într-un singur punct, făcând astfel posibilă detectarea celor mai slabe...

— Ajunge!

Nu eram deloc calificat să judec posibilitățile tehnice ale unui astfel de aparat ipotetic. În plus, includerea detaliilor aparent autentice este o modalitate pe care am folosit-o în propriile-mi cărți, pentru a determina cititorul să accepte cele mai scandaloase minciuni imaginate. Nu intenționam să mă amăgesc!

— Susțineți că aceste misive ale dumneavoastră – recepționate de Maston – provin din partea ocupantului unui proiectil, aflat în afara atmosferei terestre. Mai susțineți că acest proiectil a fost lansat în spațiu cu ajutorul unul tun imens, „Columbiadul", turnat în coasta unui deal din Florida...

— Aşa este.

— Dar, bietul meu domn Ardan, trebuie să înțelegeți că acestea nu sunt decât elementele unei ficțiuni scrise acum trei decenii de domnul Verne – compatriotul dumneavoastră – cu care eu însumi am corespondat.

Un roşu coleric i-a invadat obrajii zbârciți.

— Într-adevăr, acum Verne susține că romanele lui senzaționale şi fără nerv sunt plăsmuiri ale propriei imaginații. Îi convine s-o facă. Însă nu sunt ficțiuni! A

fost angajat să scrie relatarea extraordinarei noastre călătorii!

— Poate că aveți dreptate, dar mai există un amănunt. În relatarea domnului Verne, proiectilul era lansat spre Lună. Nu spre Marte... Am clătinat din cap. Mi se pare o diferență importantă.

— Domnule, vă rog să încetați a mă trata ca pe un imbecil. Sunt extrem de conştient asupra diferenței. Proiectilul a fost trimis spre Lună în prima lui călătorie – la care am avut onoarea să particip...

Se apropia după-amiaza, iar eu aveam destulă treabă: în plus, francezul acesta grosolan începuse să mă irite.

— Atunci, dacă proiectilul despre care vorbiți a existat cu adevărat, poate că ați avea amabilitatea să mi-l arătați.

— Mă tem că n-o pot face.

— De ce?

— Pentru că nu se mai găseşte pe Pământ.

— Aha...

Sigur că nu! Se afla îngropat în colbul roşu de pe Marte, cu acel Barbicane înăuntru.

— Dar...

— Da, domnule Ardan?

— Vă *pot* arăta tunul.

Francezul m-a fixat cu privirea şi am simțit străbătându-mă un straniu fior înghețat.

*** * ***

Ziua şaptezeci şi trei. Patru milioane o sută optzeci şi patru de mii de leghe.

Astăzi, privind printr-un geam afumat, am observat trecerea Pământului peste fața Soarelui.

Planeta a apărut mai întâi ca o ciupitură în

circumferința perfectă a stelei-mamă. Cu timpul a înaintat, ieşind în plină strălucire a globului de foc şi a fost destul de vizibilă sub forma unui disc întreg, minuscul prin comparație cu dimensiunile mărețe ale Soarelui. După aproximativ o oră, a apărut un alt punctuleț, chiar mai mic decât primul. Era Luna, urmându-şi părintele spre centrul Soarelui.

Peste aproape opt ore, pasajul s-a încheiat.

Am efectuat câteva observații astronomice ale evenimentului. Am măsurat unghiul sub care Pământul şi Luna au traversat discul Soarelui, pentru ca să pot determina abaterea de la ecliptică[3] a elipsei orbitei mele; iar cronometrarea pasajului mi-a oferit informații precise despre traiectoria reală a proiectilului față de cea pe care o prevăzusem. Calculele făcute mă informează că nu m-am abătut de la traiectoria necesară.

A trecut mai puțin de un secol de când căpitanul James Cook, în 1769, a navigat cu Endeavour până în Tahiti ca să vadă planeta Venus trecând prin fața Soarelui. Ar fi putut, oare, acel mare explorator să-şi fi imaginat această călătorie a mea?

Am devenit primul om care a fost martorul unei tranziții a Pământului! Cine, mă întreb, va fi al doilea?

* * *

Ne-au trebuit două zile pentru a naviga cu un vas de linie din New Orleans până în golful Espiritu Santo, aproape de Tampa Town.

Ardan a avut bunul simț de a-mi evita tovărăşia pe durata acestei scurte şi neplăcute călătorii. Dispoziția nu-mi era dintre cele mai însuflețite. La scurt timp după ce părăsisem Anglia, începusem să mă blestem întruna, şi nu-l uitasem nici pe Ardan, pentru nebunia de a fi de

acord cu această expediție spre Florida.

Nu ne puteam însă ignora la micul dejun şi la cină. Iar în aceste ocazii, ne contraziceam.

— Dar, am insistat eu, ocupantul s-ar transforma într-un strat subțire de oase sfărâmate şi carne strivit de impactul cu baza oricărui proiectil tras dintr-un asemenea tun. Nici un strat de apă sau despărțituri brizante n-ar fi suficiente pentru a evita această soartă.

— Perfect adevărat, a încuviințat Ardan imperturbabil. Să nu uităm însă că domnul Verne n-a specificat toate detaliile.

— La ce vă referiți?

— Barbicane şi tovarăşii săi din Gun Club au anticipat această problemă. Columbiadul, tunul cel uriaş, a fost mai mare decât l-a descris Verne, în plus, el nu a folosit o singură încărcătură de fulmicoton, ci mai multe, poziționate pe lungimea țevii. În acest fel, proiectilului i-a fost aplicat un impuls *distribuit.* Este o problemă elementară de algebră – pentru cei doritori, nu şi pentru mine! – să se calculeze că forțele suportate de călători în interiorul proiectilului, deşi colosale, nu erau letale.

— Prostii! Ce spuneți atunci de descrierea făcută de Verne condițiilor din interiorul proiectilului, în decursul călătoriei spre Lună? El pretinde că exploratorii au încercat o senzație de levitație – dar numai în punctul în care atracțiile gravitaționale ale Pământului şi Lunii sunt egale. Este un nonsens. Când într-un recipient se creează vid, obiectele dinăuntru – indiferent dacă sunt particule de praf sau de plumb – cad cu aceeaşi viteză. Acelaşi lucru era valabil pentru conținutul proiectilului dumneavoastră. Stimate domn, ar fi trebuit să plutiți în interior pe tot parcursul voiajului!

— Aşa s-a şi întâmplat, a ridicat el din umeri. A fost

un episod amuzant, dar nu întotdeauna o senzație confortabilă. Pentru a doua călătorie, am instalat un pat prevăzut cu curele, de asemenea toate sculele şi uneltele aveau cârlige şi ochiuri, iar pe pereți existau crampoane. Cât despre inexacta descriere făcută de domnul Verne... vă recomand să vă adresați lui! Poate că n-a înțeles senzațiile noastre. Sau poate că a preferat să confere un anume dramatism stării noastre, într-un mod adecvat narațiunii sale...

— Aha! am mormăit. Fiindcă veni vorba, domnule Ardan, este pur şi simplu imposibil să lansezi un proiectil spre altă planetă, folosind un tun!

— Ba este perfect posibil. M-a fixat cu privirea. De altfel, o ştiți prea bine! Nu cumva chiar dumneavoastră ați publicat propria relatare, conform căreia asemenea proiectile nu trebuie trase de pe Pământ spre Marte, ci în direcția opusă?

— Dar era o ficțiune! am strigat. La fel ca şi cărțile lui Verne!

— Nu, a clătinat el din capul masiv şi grizonant. Relatarea domnului Verne era adevărată. Doar scepticii insistă că trebuie să fie ficțiune. Iar asta, domnule, este tragedia mea.

* * *

Ziua o sută treizeci şi patru. Şapte milioane patru sute şaptezeci şi şapte de mii de leghe.

Aerul va fi rarefiat şi răcoros, asemănător celui din vârful unui munte terestru. Trebuie să sper că viața animală şi vegetală – ale căror migrații şi modificări sezoniere au fost observate de pe Pământ sub forma unor succesiuni de culori – îmi vor asigura alimente compatibile cu sistemul meu digestiv.

M-am înarmat cu termometre, barometre, aneroide şi altimetre cu care să studiez caracteristicile peisajului şi atmosferei marțiene. Am, de asemenea, câteva busole, pentru cazul în care acolo vor exista influențe magnetice. În proiectil se mai găsesc foi de cort, târnăcoape şi hârlețe, cuie, saci cu grâu, puieți şi alte semințe, provizii cu care să-mi construiesc miniaturala colonie pe suprafața lui Marte. Fiindcă, desigur, acolo trebuie să-mi petrec restul vieții.

Visez că s-ar putea chiar să întâlnesc inteligență! – oameni sau forme analoge. Locuitorii lui Marte ar trebui să fie creaturi înalte, delicate, asemănătoare unor păianjeni, cu dezvoltarea în înălțime stimulată de gravitația slabă a planetei. În mod similar, construcțiile lor vor fi structuri zvelte, minunate…

Cu astfel de speculații mă consolez.

Mărturisesc că încerc un sentiment de izolare. Cu Pământul invizibil şi cu Marte în continuare doar o steluță stacojie, sunt suspendat într-un firmament înstelat – întrucât viteza mea nu este perceptibilă – şi numai globul orbitor al Soarelui întrerupe curbura Cerurilor de deasupra şi de dedesubt. A mai fost oare alt om la fel de singur?

La răstimpuri închid plăcile ferestruicilor şi mă leg cu curelele de pat, economisind puțin din prețiosul gaz. Încerc să uit de situația în care mă aflu, cufundându-mă în cărți, acele credincioase tovarăşe pe care le-am adus cu mine.

Constat însă că este imposibil să dau uitării depărtarea ce mă separă de toți oamenii care au trăit vreodată şi că proiectilul meu, un fragil cort din aluminiu, reprezintă singura-mi protecție.

* * *

Am rămas peste noapte la hotelul Franklin din Tampa Town. Era un loc jalnic, inconfortabil, cu facilități extrem de primitive.

La orele cinci în zorii zilei, Ardan m-a trezit din somn.

Am călătorit cu trăsura. O vreme am urmat coasta – era stearpă şi pârjolită – apoi am pătruns spre continent, unde solul a devenit mult mai mănos, abundând în plante tropicale şi din miazănoapte, incluzând ananaşi, bumbac, igname, orez şi trestie de zahăr. Drumul mi s-a părut bine construit, ținând seama de natura sălbatică şi nepopulată a regiunii.

Nu sunt un individ sportiv: căldura mă afecta şi nu mă simțeam confortabil, costumul meu de lână englezească era stânjenitor şi greu, iar plămânii mi se chinuiau cu aerul plin de umiditate. Spre deosebire de mine, Arden era plin de energie, evident învigorat de călătoria noastră.

— Când ne-am întors pe Pământ – am coborât în Oceanul Pacific – exuberanța noastră nu cunoştea limite. Ne imaginam Columbiade noi şi mai mari. Ne închipuiam flote de proiectile legând între ele Pământul, Luna şi planetele. Ne aşteptam să fim adulați!

— După cum a descris domnul Verne.

— Dar Verne a mințit! – şi nu numai în privința aceea. Da, este adevărat, am cunoscut o oarecare celebritate, o notorietate efemeră. Însă nu ne-am întors cu nimic, nici măcar cu un săculeț din solul lunar, absolut nimic, doar descrierea unui corp ceresc mort şi lipsit de atmosferă. Construirea Columbiadului a fost finanțată prin subscrieri publice. La scurtă vreme după ce ne-am întors, presiunile investitorilor au început să fie resimțite. *Unde este profitul nostru?* se auzea de pe

buzele tuturor.

— Mi se pare firesc.

— Unii scriitori cu influență au susținut că poate nici nu călătoriserăm spre Lună. Poate că totul fusese o amăgire născocită de Barbicane şi de tovarăşii săi.

— Ar putea fi adevărat, am încuviințat sever. La urma urmelor, Gun Clubul era format din fabricanți de armament care, după terminarea războiului de secesiune, au căutat prin acest nou proiect să-şi mențină investițiile şi forța de muncă...

— Complet neadevărat! Noi am dat ocol Lunii! Dar acele reacții ne-au bulversat. Barbicane a refuzat să se lase înfrânt. A încercat să obțină subvenții pentru o nouă companie care să se ridice pe succesele sale. Compania a dat însă faliment, iar procuratura şi magistratura l-au pus sub urmărire pentru despăgubirea debitorilor. Ah, dacă Luna n-ar fi fost un corp mort! Dacă am fi reuşit să descoperim o lume care să ațâțe din nou visurile omenirii! Barbicane a decis atunci să rişte totul pe o singură carte. Şi-a luat ultimii bani şi i-a întrebuințat pentru adâncirea Columbiadului şi repararea proiectilului...

Mi-am pierdut răbdarea; mă interesau prea puțin amintirile incoerente ale lui Ardan.

Apoi acesta a început să digreseze şi să descrie cum a fost – cel puțin aşa susținea el – ocolul Lunii. Glasul i-a devenit îndepărtat, ochii straniu de goi.

* * *

Ziua două sute patruzeci şi cinci. Douăsprezece milioane o sută douăzeci şi cinci de leghe.

Proiectilul se apropie de planetă sub un unghi față de razele Soarelui, astfel încât Marte este în crai-nou, cu o

felie din emisfera întunecată întoarsă spre mine. Umbrele ocru par să devină mai închise spre periferie, conferindu-i globului o rotunjime evidentă: Marte este puțin portocaliu, singurul obiect ceresc, cu excepția Soarelui, vizibil altfel decât ca un punct luminos pe tot firmamentul de 360 de grade din jurul meu.

Într-o parte, la o distanță ceva mai mare decât diametrul discului marțian, se zăreşte o steluță sclipind stins. Dacă mă străduiesc s-o observ pentru câteva minute, poziția ei față de Marte se modifică vizibil. Astfel am dedus că Marte are un tovarăş: o lună mai mică decât a noastră. Bănuiesc, de asemenea, că puțin mai departe de globul central poate exista un al doilea satelit, dar observațiile mele nu sunt lipsite de ambiguitate.

Deocamdată pot distinge câteva detalii chiar pe discul planetei, altele decât cele cunoscute în urma observațiilor făcute prin telescoapele cele mari de pe Pământ. Pot zări destul de clar pata albă a calotei polare sudice, care se topeşte în căldura sărăcăcioasă a unei veri marțiene, urmând succesiunea anotimpurilor identificată de William Herschel.

Văzduhul pare limpede şi nu pot decât să sper că aerul se va dovedi îndeajuns de dens pentru a-mi amortiza căderea din spațiu!

* * *

— Mi s-a părut că vedeam firicele uleioase curgând pe geamul cabinei. M-am gândit că poate proiectilul suferise vreo stricăciune şi m-am răsucit să-l avertizez pe Barbicane. Apoi însă ochii mi s-au focalizat şi mi-am dat seama că priveam *munți.* Aceştia lunecau lent dincolo de ferestruică, lăsând în urmă umbre prelungi şi întunecate. Erau munții Lunii.

Apropierea noastră era foarte rapidă. Cu fiecare minut, Luna creştea tot mai mult. Nu mai era acum discul plat şi gălbui pe care-l cunoscusem de pe Pământ. Avea o culoare compusă din numeroase nuanțe de alburiu, iar centrul satelitului părea că se bombează spre noi, devenind tridimensional în lumina Pământului. Peisajul era accidentat şi complex, de asemenea absolut nemişcat şi tăcut. Luna este o lume micuță, prietene. Raza îi este atât de mică, încât ochiul meu îi putea cuprinde forma sferică, chiar de la o distanță redusă. Puteam vedea că zburam în jurul unei sfere de piatră, suspendat în spațiu, cu vidul întinzându-se la infinit în toate direcțiile.

Am trecut de hotarul Lunii şi am pătruns în bezna absolută. Nicio rază de Soare, nicio rază de lumină dinspre Pământ nu atingea peisajul ascuns ce gonea pe sub noi.

— Cum rămâne atunci, am întrebat, cu forma de ovoid a Lunii pe care o presupune Hansen, stratul de atmosferă atras în partea îndepărtată din cauza masei mai mari...

— Nu am văzut aşa ceva! Dar...

— Da?

— Dar... Când Soarele era ascuns înapoia discului lunar, de jur împrejurul Lunii se zărea o lumină ca şi cum conturul i-ar fi fost în flăcări. Ardan s-a răsucit spre mine şi ochii lui cuprinşi de cataractă scânteiau. A fost minunat! Doamne, a fost ceva minunat!

Am traversat câmpii nesfârşite, pe care doar pe alocuri se desprindeau pâlcuri izolate de molizi. Iar în cele din urmă am ajuns la un platou stâncos, dogorit de soare şi aflat la altitudine considerabilă.

* * *

Ziua două sute cincizeci şi şapte. Un milion trei sute treizeci şi cinci de mii de leghe.

Natura lui Marte mi-a devenit clară. Mult prea clară!

Există o diferență distinctă şi vizibilă între emisfera de miazănoapte şi cea de miazăzi. Ținuturile întunecate din sudul liniei ecuatoriale ce le divide sunt presărate de cratere la fel de dese precum cele de pe Lună; în vreme ce şesurile nordice – analoge poate mărilor de colb selenare – sunt în general mai netede şi, poate, mai tinere.

Un uriaş sistem de canioane se întinde în lungul ecuatorului, o rană planetară vizibilă chiar de la o sută de mii de leghe. În apusul acestei râpe gigantice se află patru vulcani imenşi: cratere negre mărețe, la fel de moarte ca oricare de pe Lună. Iar în emisfera de miazăzi am întrezărit un crater gigantic, adânc şi acoperit de promoroacă. În mod clar, Marte este o lume mică. Unele dintre trăsăturile sale geografice se lăbărțează în jurul globului, uriaşe, copleşindu-i curbura.

N-am văzut nicio dovadă a şanțurilor, sau canalelor, observate de cardinalul Secchi, nici alte mărețe lucrări ale Minții pe care mulți pretind că le-ar fi zărit. De asemenea, n-am zărit nicio mărturie a vieții: aceste şesuri ruginii nu sunt brăzdate de turme de animale şi n-am întrevăzut nici măcar prezența vegetației. Culorile pe care le-am distins se pare că se datorează mai degrabă caracteristicilor geologice decât proceselor vieții. Chiar Syrtis Major – denumită de Huygens „Marea Clepsidrei" – s-a dovedit a fi un crater înalt, cu nimic mai umed decât cel mai arid deşert pământean.

Am fost astfel silit să admit adevărul:

Marte este o lume moartă. La fel de moartă ca Luna!

* * *

Am coborât din trăsură şi am pornit pe jos, traversând platoul acela pe care Ardan îl numea Stone's Hill. Am văzut cum spre acest loc pustiu convergeau câteva drumuri pietruite, lipsite de orice trafic, enigmatice. Exista chiar o cale ferată, ruginită şi de mult timp neexploatată, care şerpuia îndepărtându-se în direcția lui Tampa Town.

Peste tot am descoperit ruine de magazii, ateliere, cuptoare pentru topit metalul şi barăci pentru muncitori. Indiferent dacă Ardan spunea sau nu adevărul, era vădit că aici se desfăşurase o activitate de proporții impresionante.

În centrul platoului se ridica o colină joasă, înconjurată cu un brâu având raza de vreo şase sute de iarzi din construcții scunde din zidărie, dispuse la intervale regulate. Fiecare construcție era încununată de un arc eliptic.

Am păşit în cercul acesta cu diametrul egal cu două treimi de milă şi am privit în jur.

— Dumnezeule, Ardan! am strigat impresionat, în ciuda scepticismului. Locul acesta lasă senzația unei imense locații arheologice – un Stonehenge, poate, transportat în America. Cred că trebuie să fie câteva sute de asemenea monoliți cubici...

— Peste o mie, a răspuns el. Sunt cuptoare pentru topit metalul, folosite la topirea milioanelor de tone de fontă din care s-a turnat țeava uriaşului Columbiad. Priviți aici! Mi-a arătat un şanț puțin adânc: Aici sunt canalele prin care fonta a fost direcționată în matrița centrală – simultan din cele o mie două sute de cuptoare!

În vârful colinei – convergența sutelor de şanțuri –

exista o deschidere rotundă cu diametrul de vreo şaizeci de picioare. Ardan şi cu mine ne-am apropiat precauți de această cavitate. Am descoperit că se transforma într-un puț cilindric, săpat vertical în peisajul stâncos.

Ardan a scos o monedă din buzunar şi a azvârlit-o în gura uriaşului puț. Am auzit-o zăngănind de câteva ori de pereții metalici, dar n-am putut-o auzi oprindu-se.

Adunându-mi tot curajul – de când mă ştiu sufăr de o anume teamă față de locurile subterane – am păşit spre buza craterului. Am văzut că pereții săi erau perfect verticali, evident construiți de mâna omului şi, aparent, făcuți din fontă. Materialul începuse însă să se cojească şi era ruginit.

Privind în jur de pe această înălțime, am întrezărit acum configurația peisajului devastat: cuptoarele şi barăcile mai fragile erau năruite, iar resturile fuseseră azvârlite dinspre centru spre periferie, ca şi cum cândva avusese loc o explozie teribilă. Am zărit pe sol dungi îndepărtându-se radial de colină; am speculat că, dintr-un balon, aceste dungi ar fi putut semăna cu razele din jurul marilor cratere lunare.

Scena era teribil de tulburătoare; aici fuseseră făurite lucruri mărețe, totuşi aceste uriaşe maşinării zăceau ruinate, sfărâmate... uitate.

Ardan păşea ațâțat în jurul uriaşului tun abandonat: degaja o agitație extraordinară, de parcă întregul Pământ devenise o cuşcă insuficientă pentru el.

— Era magnific! a strigat el. Când scânteia electrică a aprins fulmicotonul şi pământul s-a cutremurat, iar mănunchiul de foc s-a năpustit în sus, trântindu-i pe spectatori şi caii lor la pământ ca spicele în furtună...! Apoi proiectilul s-a întrezărit pentru o clipă, urcând precum un suflet în lumina orbitoare...

Am ridicat ochii privind cerul senin şi fierbinte şi mi l-am imaginat pe acel Barbicane urcând în proiectilul său, în aplauzele bătrânilor lui prieteni. Presupun că el ar fi numit-o bravură. Dar cât de uşor trebuie să fi fost să porneşti în eterul infinit – pentru vecie! – şi să laşi în urmă complicațiile pământene ale debitorilor şi promisiunilor neîmplinite. M-am întrebat dacă Barbicane plecase în explorare... sau fugise?

* * *

Coborând vijelios spre oceanul strălucitor al atmosferei marțiene – în vreme ce pustietatea stacojie presărată de cratere se măreşte dedesubt – mă simt cuprins de disperare. Oare întregul Sistem Solar se va dovedi la fel de arid ca lumile pe care le-am vizitat până acum?

În mod sigur nu va mai exista altă transmisiune. Aş dori ca ultimele mele cuvinte să-mi exprime profunda recunoştință pentru credincioşii mei prieteni, mai cu seamă pentru colonelul J.T. Maston şi partenerilor din Societatea Națională a Comunicațiilor Interstelare, care au urmărit vreme de atâtea luni zadarnica-mi călătorie prin spațiu.

Sunt sigur că acest nou eşec va fi trâmbițat de acei şacali care mi-au târât Societatea în faliment; neavând decât peisaje aride ca destinații, s-ar putea să treacă multe decenii înainte ca omul să mai părăsească vreodată atmosfera Pământului!

* * *

— Domnule, se pare că trebuie să vă acord credit în privința adevărului. Ce doriți însă de la mine? De ce m-ați adus până aici?

M-a prins de braț după obiceiul lui franțuzesc,

strângându-mă puternic.

— V-am citit cărțile. Ştiu că sunteți un om cu imaginație. Trebuie să publicați relatarea lui Maston – să povestiți istoria acestui loc...

— Dar de ce? Care ar fi scopul? Dacă Omul Mijlociu este neimpresionat de asemenea fapte – dacă el le priveşte ca pe farse ori ca pe o cinică exploatare din partea fabricanților de armament – cine sunt eu ca să-l conving de contrariu? Am intrat într-un nou secol, domnule Ardan: secolul Socialismului. Trebuie să ne concentrăm asupra nevoilor Pământului – asupra sărăciei, nedreptății, bolii – şi să ne întoarcem chipurile spre noile lumi doar atunci când vom fi ajuns la maturitate în această...

Dar Ardan nu mă auzea. Continua să mă strângă de braț şi i-am zărit din nou privirea sălbatică din ochii bătrâni – ochi care, poate, văzuseră prea multe.

— Eu m-aş întoarce! Asta-i tot. Sunt prins în gravitație ca în chihlimbar. Mă trage în jos, mă fixează pe vecie de Pământ! Oh, domnule Wells, lăsați-mă să mă întorc!

[*Publicată în „Science Fiction Age", mai 1996*]

Carolyn Ives Gilman

Okanoggan Falls

(„Okanoggan Falls”, 2006)

Traducere de Adriana Moşoiu

Carolyn Ives Gilman şi-a publicat textele în *The Magazine of Fantasy & Science Fiction, Interzone, Universe, Full Spectrum, Realms of Fantasy, Bending the Landscape* şi multe altele. Este autoarea a cinci cărți de non-ficțiune despre istoria indienilor americani şi a romanelor SF *Halfway Human* şi *Arkfall*. Lucrările sale au apărut în Antologiile Dozois nr. 15 şi 19. Trăieşte în St Louis, unde este curator de muzeu.

Povestirea *Okanoggan Falls* a apărut în *Gardner Dozois - The Year's Best Science Fiction*, vol. 6, Editura Nemira, ian. 2011

Oraşul Okanoggan Falls se întindea pe dealurile încreţite din sud-vestul Wisconsinului – ţinutul fermelor de lapte, presărat cu păduri de foioase şi păşuni ce păreau moi ca blana de samur. Era un oraş vechi, cu fabrici de cherestea, ascuns adânc în valea abruptă a unui râu, umbrită de copaci bătrâni. În centru se aflau două rânduri de vitrine din cărămidă şi feronerie, aliniate paralel cu râul. Într-un fel, oraşul oscilase între Scila şi Caribda, între concesionare şi comercializare. Dacă voiai să cumperi un hamburger pe Strada Principală, trebuia să te duci la Earl's Cafe, iar pentru săpun exista doar drogheria Meyer. În parc, unde stătea soldatul din Războiul Civil, în faţa vechii Primării invadate de porumbei, domnul Woodward, sfidător, ţinea încă ridicat steagul Statelor Unite, ca şi cum lumea prezentată la ştiri era o iluzie, iar naţiunea mai era încă o realitate.

Orăşelele americane se schimbaseră de când Sinclair Lewis le criticase ca fiind zonele de refulare a unei complezenţe de faţadă. Toate astea se mutaseră în suburbii. Oamenii rămaşi în oraşele de provincie aveau un grad mare de ţicneală. Existau mai mulţi sudori-deveniţi-sculptori pe cap de locuitor decât oriunde altundeva, mai mulţi fabricanţi de păpuşi liber-profesionişti, mai multe maşini vopsite extravagant, mai mulţi oameni cu opinii ferme şi mai multă toleranţă pentru toate cele de mai sus.

La fel ca mare parte din vestul central, Okanoggan Falls fusese relativ neafectat de cucerire şi ocupaţie. Puţini erau aceia care văzuseră vreun Wattesoon invadator, altfel decât la TV. La început, au existat câteva mişcări de protest, născute din mândria naţională rănită; dar când Wattesoonii au redus efectiv

taxele şi normativele, volumul plângerilor a scăzut. Oamenii tot nu-i iubeau pe ocupanți, dar atât timp cât Wattesoonii îşi vedeau de treabă şi lăsau populația în pace, erau tolerați.

Toate astea s-au schimbat sâmbătă dimineață, când Margie Silengo, care trăia într-o rulotă pe autostrada 14, goni spre oraş în Chevroletul său, legănându-se ca un cal de lemn, spunând oricui îi ieşea în cale că un convoi al armatei Wattesooniene trecuse pe lângă casa ei şi se îndrepta spre terenurile vechii fabrici, la nord de oraş, părând că intenționează să se instaleze acolo. Aproape în acelaşi timp sună telefonul de acasă al primarului, şi Tom Abernathy se trezi stând desculț în bucătărie, vorbind pentru prima oară în viața lui cu un căpitan Wattesoonian, care, într-o engleză corectă, oficială, îl informă că Okanoggan Falls urma să fie demolat.

Susan, soția lui Tom, care nu prea înțelesese cum stă treaba cu „ocupația", se opri din uns sendvişuri cu unt de arahide pentru băieții săi şi zise:

— Nu pot spune asta! Cine se cred?

Tom era un lungan molatic, cu încheieturile noduroase şi maxilarul proeminent. Funcția de primar nu era singura sa ocupație; conducea una dintre cele mai prospere afaceri din oraş, un depozit angro de materiale de construcții. Ajunsese primar aşa cum ajung la conducere cei mai sensibili din toate punctele de vedere: prin autoapărare. Sătul să aibă de-a face cu fosila care conducea oraşul încă din anii '80, Tom candidase din acelaşi impuls care uneori îl făcea să înjure – şi s-a trezit ales cu majoritate de voturi, 374 la 123.

Acum se scarpină la ceafă, aşa cum făcea mereu când era confuz, şi spuse:

— Cred că Wattesoonii pot face cam tot ce vor.

— Atunci, trebuie să-i determinăm să nu mai vrea să ne deranjeze, zise Susan.

Pe scurt, asta făcea să meargă mariajul dintre Tom şi Susan. În şaptesprezece ani, de câte ori el spunea că ceva nu se poate face, ea considera asta drept o provocare.

Dar nu se aşteptase vreodată ca soția lui să se ia de invadatorii extratereştri.

Şedințele consiliului orăşenesc nu erau oficiale, şi de obicei puțini oameni rămâneau până la sfârşit. În acea zi, se adunaseră cu toții la Primărie până la ora 5 p.m., când ofițerul Wattesoonian spusese că le va vorbi. Aflaseră deja că nu era vorba doar de Okanoggan Falls; forțele de ocupație se instalaseră la marginea celor patru oraşe înşirate pe optzeci de kilometri de-a lungul autostrăzii 14, şi căpitanii lor urmau să le vorbească exact la ora 5. Ca majoritatea acțiunilor militare Wattesooniene, şi aceasta fusese coordonată fără cusur.

Căpitanul sosi fără prea multă agitație. Două vehicule militare de culoarea nisipului se deplasară în viteză pe Strada Principală şi se opriră în fața Primăriei. Cei doi ocupanți ai unui vehicul coborâră, iar trei soldați din celălalt se aşezară astfel încât să țină curioşii la distanță. Armele lor rămăseseră în teacă. Păreau că încearcă să păstreze spiritele calme.

Cei doi care au intrat în Primărie arătau exact ca Wattesoonii de la televizor – nişte arătări diforme şi îndesate, cu pielea de culoarea prafului, ca nişte stropi de noroi amestecați cu pietriş. Purtau obişnuitele uniforme militare bej, care îi acopereau ermetic, ca o folie de plastic, de la gât până la călcâie, dar niciunul

din ofițeri nu purta masca sau mănuşile pe care le foloseau de obicei invadatorii, atunci când aveau de-a face cu oamenii. Un miros de pietre încinse pătrunse în încăpere odată cu ei – nu era un miros neplăcut, doar unul care în mod obişnuit nu era asociat cu ființele vii.

Într-o engleză studiată, oficială, Wattesoonul mai mare se prezentă drept căpitanul Groton, iar tovarăşul său drept aspirantul Agush. Nimeni nu se oferi să le strângă mâna, cunoscând oroarea Wattesoonilor de a atinge carnea lipicioasă a oamenilor.

Consilierii rămaseră tăcuți în spatele rândurilor de pupitre folosite la audieri, în timp ce căpitanul îi privea din locul în care oamenii făceau în mod normal depoziții, dar se ştia clar cine deținea puterea. Orăşenii se aşteptaseră la nişte ordine brutale, hotărâte, astfel că tonul cumpătat al căpitanului Groton veni ca o surpriză plăcută, deşi nu era nimic liniştitor în mesajul său.

Wattesoonii doreau să decoperteze o fâşie de optzeci de kilometri din Valea Okanoggan, cu dealuri şi păduri.

— Operațiunile noastre vor face terenul nelocuibil, spuse căpitanul Groton. Armata vă va ajuta să vă mutați. Vrem să faceți toate aranjamentele astfel încât mutarea să se realizeze cu rapiditate şi în mod paşnic.

Exista o nuanță de amenințare în ultimul său cuvânt.

Când termină de vorbit, urmă un fel de tăcere, timp în care consilierii meditau la iminenta distrugere a tot ceea ce iubeau şi pentru care trăiau. Imaginea Văii Okanoggan transformate în exploatare minieră plutea în fața tuturor: adio, arțari, adio, liliac, adio, căței, adio, stâlpi de iluminat. Rob Massey, un bătăios editor de ziar, a fost primul care şi-a recăpătat vocea.

— Ce vreți să extrageți? spuse el cu asprime. Aici nu există niciun minereu.

— Siliciu, răspunse căpitanul cu promptitudine. Sub calcarul vostru există un strat deosebit de pur.

Se referea la gresia albă, fărâmicioasă – inutilă pentru construcții, folosită ocazional la fabricarea sticlei. Pentru ce anume o voiau era de neînțeles, la fel ca tot ce avea legătură cu ei.

— Vom primi compensații pentru proprietățile noastre? întrebă Paula Sanders, ca şi cum nişte compensații ar fi fost de-ajuns.

— Nu, răspunse căpitanul pe un ton neutru. Pământul ne aparține.

Ceea ce era exasperant, dar indiscutabil.

— Dar este casa noastră! izbucni Tom. Trăim aici de patru, cinci generații. Am construit această comunitate. Este viața noastră. Nu puteți veni pur şi simplu să o faceți una cu pământul.

Suferința din glasul său îl făcu până şi pe căpitanul Groton, bulgărele de moloz, să se oprească.

— Ba putem, răspunse el fără răutate. Nu stă în puterea voastră să împiedicați asta. Tot ce puteți face este să vă împăcați cu un fapt inevitabil.

— Cât timp avem?

Paula îşi înghiți cuvintele, ca şi cum ar fi avut un gust rău.

— Ne dăm seama că veți avea nevoie de timp ca să vă obişnuiți, aşa că suntem pregătiți să vă acordăm două luni.

Începerea explodă practic de proteste şi discuții. În cele din urmă, căpitanul ridică membrul bont care îi servea drept mână.

— Foarte bine, spuse el. Sunt împuternicit să vă acord o prelungire a termenului. Aveți trei luni.

Mai târziu, au aflat că toți căpitanii din vale au acordat aceeaşi păsuire. Evident, fusese ceva plănuit dinainte.

Sala mocnea de furie în timp ce căpitanul se pregătea să plece, misiunea lui fiind încheiată. Totuşi, înainte să iasă, Susan Abernathy păşi în pragul uşii. De afară venea un miros de cafea proaspătă.

— Căpitane Groton, spuse ea, nu vreți să beți o cafea cu noi? Este o tradiție, după şedință.

— Mulțumesc, doamnă, zise el, dar trebuie să mă întorc la bază.

— Susan, se prezentă ea şi, contrar tuturor normelor de comportament, îi întinse mâna.

Wattesoonul se feri vizibil. Dar în secunda următoare păru că îşi revine şi, printr-un efort de voință, întinse mâna. Susan i-o strânse cu căldură, privindu-l în ochii săi ca nişte pietricele.

— De vreme ce vom fi vecini, cel puțin în următoarele luni, am putea să ne comportăm civilizat, spuse ea.

— Câtă grijă din partea dumneavoastră, doamnă, răspunse el.

— Spuneți-mi Susan, zise ea. Păi, dacă nu puteți rămâne acum, pot să vă invit mâine la cină?

Căpitanul ezită, şi toată lumea aştepta o altă eschivare, dar în cele din urmă acesta spuse:

— Foarte bine, Susan.

— Minunat. Vă sun pentru detalii.

După plecarea căpitanului, urmat îndeaproape de aspirantul său, Susan se întoarse spre consilieri.

— Vă aduc o cafea?

— Brrr. Cum ți s-a părut? întrebă fiul ei, Nick.

Susan devenise un fel de celebritate în ochii băieților săi de unsprezece ani, pentru că atinsese un extraterestru.

— Uscat, spuse ea, uitându-se lung spre laptopul de pe masa din sufragerie. Puțin noduros. Cam ca o şopârlă.

În camera alăturată, Tom vorbea la telefon.

— Warren, spui prostii, zicea el. Încă mai putem să obținem nişte concesii. Lucrăm la capitolul ăsta. Dar dacă începi să tragi în ei, suntem terminați. Nu vreau să mai aud de vreo vânătoare de broaşte, bine?

— Te-ai spălat pe mâini? vru Nick să ştie.

Susan dădu drumul mouse-ului şi se şterse de brațul lui Nick.

— Bleah, ce scârbos, zise el. Acum am luat microbii de broască.

— Nu le mai spune aşa, zise ea cu asprime. Nu este politicos. Diseară va trebui să fii foarte politicos.

— Nu trebuie să-l ating, nu-i aşa?

— Nu, sunt sigură că un băiețel dezgustător este ultimul lucru pe care şi-l doreşte.

În camera alăturată, Tom formase un alt număr.

— Ascultă, Walt, cred că o să am nevoie de o maşină de patrulare diseară, în fața casei mele. Dacă broasca asta e împuşcată pe aleea mea, mâine pe locul casei o să fie un crater fumegând.

— E adevărat? întrebă Nick, căscând ochii.

— Nu, minți Susan. Exagerează.

— Pot să mă duc diseară acasă la Jake?

— Nu, am nevoie de tine aici, spuse Susan, ascunzându-şi neliniştea.

— Ce avem la cină?

— Încerc să aflu ce mănâncă ei, dacă mă laşi în pace.

— Eu nu mănânc gândaci.

— Nici eu, spuse Susan. Acum du-te de aici.

Tom intră şi se prăbuşi oftând pe un scaun.

— Întregul oraş fierbe de mânie, spuse el. Efectiv. Paula voia să ne picheteze casa. I-am zis să aibă încredere în tine, că ai un plan. Desigur, habar n-am care-i acesta.

— Cred că planul meu constă în a-i da să mănânce pizza, spuse Susan.

— Pizza?

— De ce nu? Nu găsesc vreo restricție în alimentația lor, şi tuturor le place pizza.

Tom îşi lăsă capul pe spate şi se holbă încruntat spre tavan.

— Sigur. De ce nu? Dacă îl omoară, vei fi o eroină. Pentru jumătate de oră, după care vei fi o martiră.

— Pizza nu a omorât niciodată pe nimeni, spuse Susan şi se ridică să aranjeze prin casă.

Familia Abernathy locuia într-o casă mare, cu trei etaje, construită în 1918, cu verandă pe toate laturile, cu turn ascuțit şi o grădină mare. Camera de zi avea uşi glisante din lemn, ferestre în evantai cu vitralii şi un şemineu cu cadrul din lemn. Putea fi o casă la modă, dar în schimb avea un aspect ponosit, liniştit – vrafuri de cărți, covoare orientale roase de căței, o pianină cu multe machete de avioane. Mobilierul confortabil, uzat, purta urmele vizitelor constante, ale proiectelor şcolare şi şedințelor. Rar exista o noapte în care familia Abernathy să nu aibă musafiri, însă cina nu era niciodată oficială. Formalitățile erau străine naturii lui Susan.

Lucrase ca asistentă, dar îşi dăduse demisia, sătulă mai mult de birocrație decât de pacienți. Avea fizicul

robust al unei nemțoaice de la țară, şi independența aferentă. Părul şaten, tuns deasupra umerilor, îi încadra fața rotundă, veselă. Rareori putea fi văzută purtând ceva mai elegant decât jeanşi şi o cămaşă cu mânecile suflecate. Când a fost ales Tom, au ştiut cu toții că nu vor avea parte de o soție de primar care să le provoace simțul modei.

În seara aceea, căpitanul Groton sosi exact la timp, într-o maşină cu geamuri fumurii, condusă de cineva care stătea invizibil, în aşteptare. Tom îşi primi oaspetele în pragul uşii, privind puțin nervos în lungul străzii. Când au ajuns în camera de zi, Susan apăru din bucătărie cu un ciorchine de pahare într-o mână şi o sticlă de vin în alta.

— Puțin vin, căpitane? spuse ea. Ezită.

— Dacă aşa e obiceiul. Îmi pare rău că nu sunt familiarizat cu ritualurile voastre alimentare. Ştiu doar că sunt complicate.

— Este suc de fructe fermentat, uşor amețitor, spuse ea, turnând puțin în paharul lui. Oamenii îl beau ca să se relaxeze.

Apucă cu prudență paharul. Susan îi văzu degetele butucănoase, semănând cu nişte cioturi. Ca asistentă, făcea parte din pregătirea ei să simtă compasiune chiar şi pentru pacienții mai puțin atrăgători, iar acum era forțată să facă apel la acea deprindere, pentru a nu da atenție înfățişării sale.

— Noroc, spuse ea, ridicând paharul.

Piciorul paharului ținut de căpitanul Groton se rupse pocnind în două. Vinul îi curse pe mână în timp ce el încerca să prindă cioburile.

— Scuze, mormăi el. Vasele voastre sunt fragile.

— Nu-ți face griji pentru pahar, spuse Susan, luându-i paharul, pe care i-l dădu lui Tom. Te-ai tăiat?

— Nu, desigur... Se opri în timp ce încerca să nege, şi se holbă la mâna sa. O linie subțire de sânge îi traversa palma.

— Am eu grijă de asta, spuse Susan. Îl luă de braț şi îl conduse spre baie.

Abia după ce îi şterse sângele cu un pansament îşi dădu seama că el nu se ferise de atingerea ei, aşa cum făcuse înainte. Zâmbi în sinea ei pentru micile victorii. Dar când scoase o sticlă cu spray dezinfectant, se dădu totuşi înapoi, întrebând suspicios:

— Ce-i asta?

— Dezinfectant, spuse ea. Pentru a preveni infecția. Este pe bază de alcool.

— Ah, spuse el. Credeam că-i apă.

Îi pulverizează uşor pe mână, apoi îl bandajă. Căpitanul se uită curios în jurul său.

— Ce-i locul ăsta?

— Este o baie, spuse ea. O folosim pentru... a ne spăla, îngriji şi aşa mai departe. Aceasta este toaleta. Ridică încet capacul, şi el făcu un pas înapoi, vizibil dezgustat. Susan se văzu nevoită să râdă. Este foarte curată. Jur.

— Are apă înăuntru, spuse el cu silă.

— Dar apa nu este murdară, cel puțin nu acum.

— Apa este întotdeauna murdară, spuse el. Colcăie de bacterii. Transmite o mie de boli, şi cu toate acestea voi, oamenii, o atingeți fără niciun fel de precauție. Vă lăsați copiii să se joace în ea. Ba o mai şi beți. Bănuiesc că v-ați obişnuit cu ea, trăind pe acest pământ unde murdăreşte totul. Curge chiar şi din cer. Este imposibil să stai departe de ea. Nu ai de ales, decât să te laşi udat.

Şocată de imaginea apei ca fiind murdară, Susan spuse:

— Trebuie să fie foarte neplăcut pentru voi să ne ocupați planeta. Cum este lumea voastră?

— Este foarte uscată, zise el. Kilometri întregi de nisip fierbinte, curat, ca în Sahara voastră. Dar populația voastră nu trăieşte în zonele care pentru noi sunt locuibile, aşa că nici noi nu putem face asta în altă parte.

— Trebuie să beți apă uneori. Metabolismul vostru nu este atât de diferit de al nostru, altfel nu ați putea consuma alimentele noastre.

— Cantitățile mici existente în mâncare ne sunt suficiente. Noi nu o excretăm aşa ca voi.

— Aşadar, din acest motiv nu aveți băi, spuse ea.

Căpitanul se opri, vizibil încurcat. După aceea îşi dădu seama ce lipsea din explicația ei.

— Voi folosiți această cameră pentru funcțiile excretorii?

— Da, spuse ea. Trebuie să fie ceva intim.

— Dar voi excretați fluide în public tot timpul, zise el. Din nas, din gură, din piele. Cum poate fi ceva intim?

Pentru o clipă, imaginea oamenilor ca nişte pungi pline cu bacterii o făcu incapabilă să răspundă. După aceea, spuse:

— De aceea venim aici, să ne curățăm.

Căpitanul se uită în jur.

— Dar nu există nicio instalație de curățat.

— Bineînțeles că există. Dădu drumul la duş. Vezi?

Reacționă atât de îngrozit, încât îl opri imediat.

— Înțelegi, pentru noi apa este curată, explică ea. Ne spălăm cu ea. Voi cu ce vă spălați?

— Cu nisip, spuse el. În băi cu nisip uscat, încălzit. Este minunat.

— Cu siguranță. Își imaginează nisipul alb, moale. Ca acela de sub calcarul din Okanoggan. Se uită la el, începând să înțeleagă: De asta vreți să...?

— Nu pot spune nimic despre asta, răspunse el. Te rog să nu mă întrebi.

Era tot ce îi trebuia să ştie.

Când s-au întors, Tom şi băieții erau în bucătărie, aşa că li s-au alăturat.

— Scuze, am fost prinşi într-o discuție foarte interesantă, spuse Susan vioaie, aruncând spre Tom o privire de genul „îți povestesc mai târziu”. Căpitane Groton, aceştia sunt fiii noştri, Ben şi Nick.

Băieții se ridicară şi clătinară neîndemânatici din cap, evident fuseseră instruiți să nu dea mâna.

— Amândoi sunt ai voştri? întrebă Wattesoonul.

— Da, spuse Tom. Ai copii, căpitane?

— Da. O fiică.

— Câți ani are? întrebă Susan, mai turnându-i nişte vin într-o cană.

Groton făcu o pauză atât de lungă, încât Susan se gândi dacă nu cumva spusese ceva care să-l jignească, dar într-un final căpitanul scutură din cap.

— Nu ştiu. Dilatarea temporală face să fie atât de complicat. Pentru voi ar fi foarte puțin, oricum; anii noştri sunt atât de diferiți.

— Aşadar, ea a rămas acasă, pe planeta voastră?

— Da.

— Şi soția ta?

— A murit.

— Îmi pare atât de rău. Trebuie să fi fost tare greu să-ți laşi fiica acolo.

— A fost necesar. Am fost trimis aici. Mi-am făcut datoria.

Susan se gândi că poate plăcinta cu excreție de vacă nu era un lucru potrivit pentru musafirul ei, aşa că începu să scotocească prin bufet, şi curând adună mai multe alimente uscate: semințe de soia prăjite, biscuiți, fulgi de mere, semințe de pin şi un cartof dulce să le mai înmoaie. În timp ce Tom încerca vitejeşte să îl antreneze pe căpitan într-o conversație despre pescuit, Susan începu să pregătească pizza pentru familia sa. Câinele lătră la uşa din spate, şi ea îl rugă pe Ben să îi dea să mănânce. Nick începu să se joace cu jocul său Gameboy. Peste tot plutea o stare de perplexitate agreabil de normală.

— Cam ce mâncați voi acasă? îl întrebă Susan pe oaspetele său, când avu ocazia.

Căpitanul scutură din umeri.

— Suntem mai puțin preocupați de mâncare decât voi. Mâncăm orice. Suntem omnivori.

— Ar trebui să ne păzim câinii, murmură Ben.

— Ben! îl mustră Susan.

Căpitanul Groton îi aruncă o privire înghețată.

— Nu ne interesează câinii voştri ca mâncare.

Întreaga familie se holba îngrozită.

— Câinii noştri nu sunt de mâncare! izbucni Ben.

— Atunci pentru ce îi țineți? întrebă căpitanul, rezonabil.

— Pentru companie, spuse Tom.

— Pentru amuzament, zise Ben.

— Pentru că ne amintesc că suntem oameni. Fără alte specii în jurul nostru, am uita, spuse Susan.

— Aha. Înțeleg, zise Wattesoonul. Şi noi gândim la fel.

În tăcerea stânjenitoare care urmă, toți oamenii din încăpere se întrebau care erau animalele de companie ale Wattesoonilor.

Îi salvă ceasul cuptorului. Pizza era gata, şi curând reveni starea plăcută de perplexitate.

Pe internet, Susan aflase că Wattesoonii erau consumatori frugali, dar căpitanul Groton părea hămesit. Gustă câte ceva din tot ce pusese Susan pe masă, inclusiv două felii de pizza.

Pentru a-l scuti pe musafirul lor de tulburătoarea privelişte a mesei şi veselei mânjite de apă, Susan îl invită afară, să vadă grădina, astfel încât ceilalți să aibă timp să curețe. Uşa cu plasă se închise zgomotos în urma lor şi câinele se furişă pe lângă ei, dornic să-l miroasă pe străin, până când Susan îl goni în bucătărie. După aceea, îl conduse pe Wattesoon în lumina amurgului jilav, acompaniată de greieri.

Era o seară tipică pentru vestul central. Curtea se întindea până la malul abrupt al râului, un deal de calcar bătut de intemperii, acoperit cu arbuşti de sumac şi viță-de-vie. Susan trecu printre bucățile împrăştiate de discuri Frisbee şi darts de exterior, spre liniştea din spatele grădinii, unde natura începuse să avanseze. Un leagăn vechi atârna de ciotul unui stejar, şi s-au aşezat în el, făcând să scârțâie frânghiile. În tăcerea umbroasă, Susan se legănă fără grabă înainte şi înapoi, gândindu-se la serile din trecut.

Nu-şi dăduse vreodată seama cât de mult iubeşte acest loc, până când nu a fost forțată să se gândească la pierderea lui. Privind spre tufişurile întunecate de pe deal, văzu sclipirea tăcută a licuricilor.

— Se poate să ți se pară frumos locul ăsta? spuse ea, fără a încerca să-şi ascundă tristețea din glas.

După câteva clipe de tăcere, îl văzu pe căpitan privind în întuneric, pierdut în gânduri.

— Scuze, ce-ai întrebat? spuse el, revenindu-şi în fire.

În loc să răspundă, Susan zise:

— Cred că pe toți ne marchează un anumit fel de peisaj, când suntem tineri. Ne putem bucura de alte locuri, dar parcă aparținem numai unuia, până la adânci bătrâneți. Acesta-i al meu.

— Da, spuse el.

— Atunci, poți să înțelegi cum ne simțim? Vorbim mult despre investițiile noastre, despre traiul nostru, dar numai ca să ne ascundem durerea. Iubim locul acesta. Suntem legați de el.

Căpitanul nu răspunse imediat, aşa că Susan opri leagănul, ca să îl privească.

— Înțeleg, spuse el.

— Serios? zise ea încrezătoare.

— Asta nu schimbă nimic. Îmi pare rău.

Dezamăgită, se holbă la fața lui grosolană. Acum, că se mai obişnuise puțin cu el, nu i se mai părea atât de diform şi îndesat. Făcu un gest nervos.

— De ce vouă, oamenilor, vă place atât de mult să fiți nemulțumiți? Vă place să vă împotriviți, să protestați, până se ajunge la ceva inevitabil. Este o reacție imatură, care vă îngreunează mult viața.

— Dar, căpitane, există unele lucruri pentru care trebuie să protestezi.

— Ce lucruri?

— Nebunia. Reaua-voință. Nedreptatea.

O opri, cu mâhnire în glas.

— Lucrurile acestea fac parte din natura lumii. Nu putem face nimic să le prevenim.

— Nici măcar nu poți să încerci? spuse ea.

— Viața nu este dreaptă. Dreptatea este o noțiune a celor nebuni. Împotrivirea aduce numai deziluzie.

— Păi, suntem diferiți. Noi, oamenii, putem îndura o mie de rele, atât timp cât ni se pare drept. Ne luptăm în permanență să facem dreptate, în noi înşine şi în societatea noastră. Şi în a voastră, dacă ne-ați lăsa.

— Aşadar, agresivitatea voastră reprezintă un efort de a ne îmbunătăți? spuse Wattesoonul.

Susan râse, surprinsă.

— Vai, căpitane Groton, nu mi-a zis nimeni că poporul vostru are simțul ironiei.

Păru înlemnit de reacția ei, ca şi cum i-ar fi părut rău că o provocase.

— Nu râdeam de tine, explică ea în grabă. Cel puțin, nu într-un mod pe care nu ți l-ai dori.

— N-ai de unde să ştii ce-mi doresc, spuse el înțepat.

— A, asta nu ştiu, spuse ea.

Pentru moment, departe de orice context oficial, părea la fel de dificil şi contradictoriu ca orice bărbat.

— Răspunsul tău de adineauri, referitor la dreptate, se hazardă ea. Ai părut trist, ca şi cum ai fi vorbit din experiență. Ce s-a întâmplat?

Căpitanul se holbă la ea cu fața aceea împietrită, de granit. Pentru câteva clipe, Susan se gândi că nu-i va răspunde. După aceea, el zise:

— E ceva din trecut. Nu are rost să discutăm despre asta. Ziua de azi este ziua de azi. Accept asta.

Rămaseră tăcuți o vreme, ascultând sunetele vieții din jurul lor. În cele din urmă, Susan spuse:

— Ei bine, marea nedreptate din viața *noastră* se află încă în viitor.

Gândul o copleşi. Toată această vale domoală o să dispară în curând, transformată într-o rană deschisă în peisaj. Îi dădură lacrimile, de supărare şi de perspectiva pierderii, aşa că se ridică din leagăn, să se întoarcă în casă. Când ajunse la veranda din spate, se opri să-şi revină, ştergându-şi lacrimile de pe față. Căpitanul Groton, care o urmase, spuse uimit:

— Secreți umezeală.

— Da, zise ea. Mai facem asta, din când în când, în momentele cu mare încărcătură emoțională.

— Aş vrea... începu el, apoi se opri.

— Da? Ce-ai vrea?

— Nu contează, spuse el, îndepărtându-şi privirea.

În noaptea aceea, întinsă în pat, Susan îi povesti lui Tom ce aflase.

— Nisip, spuse el neîncrezător. Nemernicii ne mută de aici ca să-şi facă baie de nisip.

Nu se simțea indulgent față de Wattesooni. După ce musafirul lor plecă în limuzina cu geamuri fumurii, Tom primi un telefon de la primarul oraşului Walker, capitala magazinelor Wal-Mart. Căpitanul însărcinat cu evacuarea lor era o persoană milităroasă şi inflexibilă, care le prezentase locuitorilor un set de termene-limită ce nu puteau fi negociate. Veştile venite din Red Bluff erau şi mai descurajante. Căpitanul de acolo era un rasist declarat, care considera evacuarea o soluție prea bună pentru populația locală. Forța părea a fi alternativa lui preferată.

— Larry vrea să formeze o rezistență unită, spuse Tom. Un fel de „La naiba, nu plecăm de aici”. Rămânem

pe loc, refuzăm să ne facem bagajele. Mie mi se pare cam riscant.

Susan se gândea. În cele din urmă spuse:

— Vor crede că este o reacție imatură.

— Ca a unui copil neascultător? spuse Tom iritat.

— Nu am zis că sunt de acord. Ci doar ce vor crede.

— Aşadar, ce facem?

— Nu ştiu. Ne comportăm într-un mod pe care ei să îl asocieze adulților. Rezistăm, fără să pară că rezistăm.

Tom întoarse capul pe pernă, să se uite la ea.

— Cum ai aflat toate aceste lucruri? Mie nu mi-a zis şi altceva în afară de vorbăria oficială.

— Eşti omologul lui, Tom. Trebuie să fie oficial cu tine. Eu nu contez.

— Sau poate contezi şi mai mult. Poate s-a îndrăgostit de tine.

— Te rog!

— Cine ar fi crezut că îmi voi pierde soția în favoarea unui cartof, medită Tom.

Susan rezistă impulsului de a-l lovi cu perna.

— Să ştii că este oarecum un filozof.

— Socrate, cartoful, spuse el.

— Mai degrabă, Marc Aureliu. Nu cred că vrea cu adevărat să fie aici. Există ceva în trecutul lui, o tragedie despre care nu vrea să vorbească. Dar l-am putea face mai înțelegător. L-am putea câştiga de partea noastră.

Tom ridică un cot, să se uite foarte serios la ea.

— Dumnezeule, chiar ți s-a destăinuit.

— Eu doar pun lucrurile cap la cap. Problema e că nu ştiu la ce ne-ar folosi dacă l-am câştiga de partea noastră. El doar ascultă de nişte ordine.

— Isuse, un prieten în rândul Wattesoonilor este un progres. Mergi mai departe.

— Este un ordin, domnule primar?

— Mata Hari a mea, spuse el, cu zâmbetul său strâmb şi bleg pe care ea îl iubea.

Se rostogoli mai aproape, să-şi pună capul pe umărul său. Toate problemele păreau mai suportabile în prezența lui.

În săptămânile care au urmat, căpitanul Groton nu prea a fost văzut. Din biroul lui ieşeau încă informări, instrucțiuni şi ordine, dar căpitanul în persoană nu era disponibil – era indispus, suna comentariul oficial. Când auzi asta, Susan telefonă la sediul Wattesoonilor, îngrijorată de faptul că ar fi putut avea o reacție la meniul ciudat cu care îl servise. Spre surprinderea ei, căpitanul răspunse la telefon.

— Nu-ți face griji, Susan, spuse el. Nu ai cu ce să mă ajuți.

— Nu te cred, zise ea. Eşti atât de pasionat de acceptarea stoică, încât ai putea avea un şoc toxic înainte de a recunoaşte că este ceva în neregulă.

— Nu este nimic în neregulă.

— Sunt asistentă medicală, căpitane Groton. Dacă eşti bolnav, ai devenit răspunderea mea.

Urmă o pauză enigmatică pe fir.

— Nu este ceva ce-ai putea recunoaşte, spuse el într-un final. O boală Wattesooniană.

Îngrijorată, acum că el recunoscuse, Susan întrebă:

— Este gravă?

— Nu este mortală, dacă la asta te referi.

— Pot să te văd?

— Grija ta este măgulitoare, dar nu am nevoie de ajutor.

Şi a trebuit să se mulțumească cu asta.

În cele din urmă, Tom îl văzu înaintea ei, la o şedinţă pe care căpitanul nu a putut să o evite, un raport intermediar cu privire la pregătirile de evacuare.

— Trebuie să fie un gen de artrită, răspunse vag Tom la întrebările lui Susan. Se târâie într-un baston. Este şi puţin irascibil.

Neavând încredere într-un bărbat să remarce ceea ce era de remarcat, Susan o sună pe Alice Brody, care fusese şi ea la şedinţă. Aceasta se arătă mai mult decât dispusă să dea amănunte.

— Pare că îl supără ceva, spuse Alice. Dar nu asta e partea ciudată.

Aha, gândi Susan.

— Este *mai înalt*, Susan. Cu câţiva centimetri. Şi proporţionat diferit. Nu mai e atât de îndesat, dacă înţelegi la ce mă refer. Parcă a pierdut din greutate, dar eu cred că doar i-a fost redistribuită. Şi pielea îi arată altfel... e mai netedă, şi are o culoare mai naturală.

— Ce crezi că se întâmplă?

— Să fiu a naibii dacă ştiu.

Acela a fost momentul în care lui Susan îi veni ideea să îl invite pe căpitanul Groton la serbarea de 4 Iulie. Serbarea în sine fusese controversată, în împrejurările date – dar consiliul orăşenesc consideră că o zi de petrecere ar ridica moralul tuturor. Wattesoonii o priviră ca pe un ciudat festival al verii şi nu sesizară deloc conotaţiile naţionaliste, aşa că singura lor obiecţie a fost legată de potenţiala tulburare a ordinii publice. Când orăşenii au fost de acord să interzică alcoolul, ocupanţii s-au înduplecat.

În Okanoggan Falls, ziua de 4 Iulie culmina întotdeauna cu o paradă, un obicei local pentru care oamenii se pregăteau cu cel puţin trei ore înainte.

Existau mereu o echipă de drujbişti, o decapotabilă pentru Prinţesa Untului, o formaţie de jazz stil Dixieland pe un camion cu platformă, excavatoare decorate şi buldozere în loc de scenă.

Tom urma să meargă într-un Ford de epocă, purtând joben, aşa că Susan îi telefonă comandantului Wattesoonilor şi îl rugă să o însoţească.

— Va fi o adevărată paradă a Americii de pe vremuri, spuse ea.

Căpitanul ezită.

— Nu vreau să fiu provocator. Concetăţenii tăi poate nu se vor bucura de prezenţa mea.

— Dacă ai merge pe o platformă, poate. Dar dacă te amesteci în mulţime, şi savurezi un cârnat şi o limonadă? Unii poate chiar vor aprecia asta. Dacă nu, mă ocup eu de ei.

În cele din urmă, fu de acord, şi aranjară să se întâlnească.

— Să nu vii în uniformă, sună ultima ei instrucţiune.

Susan nu avu nici cea mai mică idee despre dilema pe care i-o provocase, până când acesta nu apăru în faţa drogheriei Meyer, purtând o adunătură de haine nepotrivite, ce păreau luate de la second-hand. În orice caz, lucrul cel mai remarcabil era faptul că putea să le poarte – ultima dată când îl văzuse, ar fi fost complet imposibil să încapă în haine omeneşti. Acum, când îl întâmpină, îşi dădu seama că aveau aceeaşi înălţime, iar el avea chiar şi bărbie.

— Arăţi minunat, spuse ea.

— Exagerezi, zise el cu oarecare durere în glas.

— Te simţi bine?

— Mai bine, mulţumesc.

— Dar hainele tale. O, Doamne.

— Sunt nepotrivite? întrebă el neliniştit.

Susan privi în jur, la toată acea neglijență estivală americană – bărbați în tricouri lălâi şi sandale, femei abia încăpând în maiourile lor.

— Nu, spuse ea. O să te integrezi de minune. Doar că, pentru un tip cu funcția ta... Îl apucă de mână şi îl târî în drogherie, îndreptându-se spre raftul cu reviste. Găsi un exemplar din GQ şi i-l puse în mână. Studiază-l, spuse ea. O să vezi cum se îmbracă bărbații din elită. Răsfoind alte reviste, găsi câteva exemple de înfățişare mai clasică. Este ceva mai informal, dar de bun-gust. Potrivit în astfel de ocazii, şi nu îți scade prestigiul.

Căpitanul studia solemn pozele.

— Mulțumesc, Susan. Îmi este de ajutor.

Ea gândi cu durere că şi-ar fi dorit ca şi Tom să îi urmeze cu atâta uşurință sfaturile referitoare la stil.

Se îndreptau spre casa de marcat, să plătească revistele, când căpitanul se opri brusc la vederea rafturilor.

— La ce folosesc astea?

— Igienă, îngrijire personală, spuse Susan. Astea sunt pentru curățat dinții. Îi curățăm de două ori pe zi, pentru a preveni respirația urât mirositoare şi îngălbenirea dinților. Astea sunt pentru îndepărtarea părului nedorit. Bărbații se bărbieresc în fiecare zi, altfel le creşte barba.

— Adică toți bărbații au păr pe față? întrebă căpitanul Groton, uşor îngrozit.

— Da. Cei care nu vor barbă se bărbieresc.

— Dar astea ce sunt? întrebă el arătând spre deodorante.

— Ne dăm cu ele la subraț în fiecare zi, pentru a preveni mirosurile neplăcute.

— Trăiți în permanent război cu corpul vostru, şopti căpitanul.

Susan râse.

— Aşa pare, nu? Privi şi ea spre rafturile pline cu şampoane, apă de gură, creme antiacneice, soluții pentru îndepărtarea bătăturilor, săpunuri şi alte produse care demonstrau modurile în care fiecare persoană îşi considera neplăcut propriul corp.

Beth Meyer lucra la casă, aşa că Susan i-o prezentă căpitanului Groton. Incapabilă să îşi ascundă ostilitatea, Beth spuse totuşi:

— Sper că veți învăța câte ceva despre noi.

— Magazinul vostru a fost deja foarte instructiv, doamnă Meyer, spuse politicos căpitanul. Nu mi-am dat seama niciodată câtă ingeniozitate dedică oamenii îngrijirii corporale. Sper să mă întorc într-o zi.

— Atât timp cât este deschis, nu vom respinge niciun client, zise Beth.

Afară, lucrurile se precipitau pentru paradă, şi era evident că oamenii urmau să o folosească în mod spontan spre a-şi exprima frustrarea. Câțiva spectatori purtau panouri de protest, iar de-a lungul trotuarului un întreprinzător local amenajase un stand Înțeapă Barabula, oferind oamenilor posibilitatea ca, pentru câțiva dolari, să fie sadici cu nişte cartofi copți. Judecând după resturile de cartof împrăştiate prin stand, cea mai populară activitate părea a fi explozia petardelor în interiorul cartofilor. Un reporter de la un post TV din afara oraşului îi lua un interviu patronului despre înfloritoarea lui afacere. Nimeni nu rostise cuvântul „Wattesoon”, dar toți înțeleseseră ideea.

Inclusiv căpitanul Groton. Susan îl văzu studiind scena, aşa că spuse încet:

— E de prost-gust, dar mai bine să o facă aşa, decât la modul serios.

— Asta-i o interpretare, zise el puțin încordat.

Susan îşi reaminti că nu măruntaiele ei simbolice împodobeau pereții standului.

Transmițătorul lui radio alese exact acel moment pentru a prinde viață. Susan nici măcar nu îşi dăduse seama că îl avea la el, ascuns sub cămaşa scoasă din pantaloni.

— Scuză-mă, spuse el, după care vorbi în propria sa limbă.

Susan nu ştia despre ce se vorbea, dar vocea căpitanului era calmă şi profesională. După ce termină de vorbit, îl întrebă:

— Aveți soldați gata să intervină?

O studie o clipă, ca şi cum s-ar fi gândit dacă să mintă, apoi spuse:

— Ar fi fost o prostie din partea noastră să nu luăm niciun fel de măsuri.

Lui Susan îi trecu prin minte că el era cel trimis în recunoaştere, profitând de prietenia ei pentru a evalua necesitatea de a folosi forța împotriva vecinilor ei. Inițial, se simți înfuriată; dar imediat se linişti cu gândul că nu trimisese pe altcineva, mai iritabil.

— Hei, căpitane!

Bărbatul de la standul Înțeapă Barabula îi remarcase şi, încurajat de prezența camerei de filmat, se hotărâse să creeze o scenă atractivă.

— Vrei să lansezi o rachetă-cartof?

Oamenii din jur râseră nervos, aşteptând încremeniți reacția Wattesoonului. Susan gâfâia, gândindu-se cum să-l scape, când el puse o mână sigură pe brațul ei.

— Mi-e teamă că mă veți considera un criminal, spuse el pe un ton relaxat.

Văzură cu toții că înțelesese mesajul de violență subtilă, dar alesese să o ia drept glumă, şi nu provocare.

— Nu e vorba de nicio crimă, sunt doar cartofi, spuse patronul. Era un tip dolofan, nebărbierit, purtând un tricou alb murdar. Tonul cu care glumise avea o uşoară nuanță agresivă. Haide, te las să tragi o dată gratis.

Căpitanul Groton ezită, toți erau dornici să vadă ce va face. Într-un final, cedă.

— Foarte bine, spuse el îndreptându-se spre stand, dar insist să plătesc. Fără vreun tratament preferențial.

Patronul, comedian amator, făcu spectacol din alegerea unui cartof lung şi subțire, care semăna în mod remarcabil cu clientul său. După aceea, îi dădu să aleagă arma: baros, topor, petardă sau alte instrumente de tortură.

— Păi, petarda, bineînțeles, se decise căpitanul. Aşa-i tradiția azi, nu?

— Tradițională ca şi berea.

O parte a mulțimii se simți nemulțumită de interferența Wattesoonilor cu dreptul lor patriotic de a se îmbăta. Patronul standului îi înmână cartoful şi petarda.

— Uite, bag-o înăuntru. După ce căpitanul se conformă, bărbatul puse cartoful în spatele standului, zicându-i: Să-mi spui când eşti gata.

Când căpitanul dădu semnalul, bărbatul aprinse fitilul. Aşteptară cu respirația tăiată; după aceea, cartoful explodă, împroşcându-l pe patron drept în față. Publicul izbucni în râs. Căpitanul Groton se retrase fluturând prieteneşte din mână, de parcă ar fi plănuit de mult rezultatul.

— Ai fost foarte de gaşcă, îi spuse Susan în timp ce se îndepărtau.

— Aş fi putut distruge barabula cu arma mea, zise el, dar m-am gândit că nu ar fi fost în spiritul evenimentului.

— Porți armă? se holbă Susan.

Armele Wattesoonilor erau recunoscute ca fiind îngrozitoare. Ar fi putut spulbera standul şi pe toți cei din jurul său.

Căpitanul o privi fără vreo urmă de amuzament.

— Trebuie să mă pot apăra.

Parada era pe cale să înceapă, iar Susan simțea că escorta o persoană extrem de periculoasă, aşa că spuse:

— Hai să găsim un loc unde să stăm, departe de mulțime.

— Aici, zise căpitanul Groton.

Scanase deja terenul şi identificase cel mai bun loc pentru supraveghere: veranda unui bloc vechi, unde putea sta cu spatele la perete. Urcă treptele oarecum țeapăn, mişcându-se ca şi cum genunchii săi nu ar fi fost obişnuiți să se îndoaie.

Okanoggan Falls se întrecuse pe sine însuşi. Era o paradă deosebit de obraznică, plină de platforme cu dublu înțeles, precum cea pe care se afla un grup numit Banjourile Stricate, cântând „Nu mă îngrădi”, sau bannerul purtat de echipa de majorete a liceului, îmbrăcate în costume alb-negre reprezentând vacile Holstein, banner pe care scria „Eu nu vreau să mă mut”. Transmițătorul radio al căpitanului îi tot întrerupea, şi Groton vorbea cu o voce calmă, autoritară, persoanei aflate la celălalt capăt.

În final, totul se petrecu fără intervenția vreunui soldat, cu excepția celui de lângă Susan. Când mulțimea

începu să se împrăştie, Susan descoperi că ţinuse tot timpul pumnii strânşi şi se bucură că nimeni nu îşi dăduse seama de riscul care plutise deasupra lor.

— Acum ce urmează? întrebă căpitanul Groton.

Vorbise din punct de vedere militar, ea ştia asta; toate pretextele lui de socializare dispăruseră.

— Toţi se despart, spuse ea. Unii vor merge la terenul de baseball, pentru un picnic unde se vor aduna fonduri, dar majoritatea nu se vor mai întâlni până diseară, la artificii. Adică pe la nouă jumate, zece.

Căpitanul încuviinţă din cap.

— Atunci, mă întorc la bază, zise el.

Susan nutrea sentimente contradictorii, dar în final spuse:

— Căpitane... mulţumesc. Cred.

O studie cu atenţie.

— Îmi fac doar datoria.

În seara aceea, la ştiri, serbarea din Okanoggan Falls contrastă cu cea din Red Bluff, unde fusese instaurată starea de asediu, artificiile fuseseră interzise şi tancurile Wattesoonilor patrulau pe străzile pustii.

O săptămână mai târziu, când Susan îi telefonă căpitanului Groton, răspunse aspirantul Agush.

— Nu poate să vorbească cu dumneavoastră, spuse el indiferent. Este pe moarte.

— Poftim? zise Susan, gândindu-se că poate nu a înţeles bine.

— A contractat una din bolile voastre omeneşti.

— A chemat cineva un doctor?

— Nu. O să moară în curând. Nu are rost.

După jumătate de oră, Susan ajunse la sediul Wattesoonilor cu trusa ei de asistentă în mână. Când

aspirantul îşi dădu seama că are în față o femeie înzestrată cu hotărârea unui nazist, nu se împotrivi, ci o conduse spre biroul căpitanului. Părea în continuare nepăsător față de iminentul deces al superiorului său.

Căpitanul Groton stătea prăbuşit într-un scaun, în camera sa spartană, dar intimă. Transformarea din înfățişarea lui era şi mai evidentă; acum era înalt şi zvelt, chiar şi pentru un om, iar trăsăturile sale faciale păreau cu adevărat umane. Într-o lumină mai slabă, ar fi putut trece drept un om obişnuit.

Un om obişnuit excesiv de nefericit. Ochii lui aveau contururi roşii, fața era nebărbierită (Susan remarcă surprinsă prezența părului facial) şi vocea răguşită.

— Susan! Tocmai mă gândeam că ar trebui să-ți mulțumesc pentru amabilitatea ta înainte de a... Se opri să strănute.

Preocupată încă de înfățişarea lui, Susan răspunse:

— Devii uman, nu-i aşa?

— Microbii voştri cred cu siguranță asta. Tuşi cu spută. Am contractat o boală extrem de dezgustătoare.

Susan îşi trase un scaun lângă el.

— Ce simptome ai?

Căpitanul scutură din cap, evident gândindu-se că nu era un subiect potrivit.

— Nu-ți face griji. Sunt resemnat că voi muri.

— Te întreb strict din punct de vedere profesional.

Contrar voinței sale, căpitanul spuse:

— Acest corp pare că se dizolvă. Pierde fluide prin toate orificiile. Iată, ți-am zis că este dezgustător.

— Te doare gâtul? Ai nasul înfundat? Tuşeşti şi strănuți?

— Da, da.

— Dragul meu căpitan, boala ta se cheamă răceală.

— Nu! protestă el. Sunt chiar cald.

— Probabil din cauză că ai febră. Îi puse mâna pe frunte. Da. Ei bine, din fericire am adus ceva pentru asta. Scoase o sticluță cu aspirină, un antihistaminic, un descongestionant nazal şi un medicament pentru suprimarea tusei. Îi dădu în plus şi o cutie cu vitamina C.

— Nu eşti alarmată? întrebă el nesigur.

— Nu foarte tare. La noi, boala se vindecă în mod normal cam după o săptămână. Întrucât sistemul tău imunitar nu a mai întâlnit-o, în cazul tău nu sunt sigură. Trebuie să fii sincer cu mine, căpitane. Ai devenit uman şi în alte moduri, în afară de înfățişarea ta?

— Cât a trecut? spuse el vag.

— Cât a trecut de când?

— De când te-am văzut prima dată.

Susan se gândi.

— Cam şase săptămâni.

— Atunci, transformarea este foarte avansată. În trei săptămâni nu mă voi mai putea deosebi de unul de-al vostru.

— Şi intern la fel?

— Ți-ar trebui un laborator ca să-ți dai seama de diferență.

— În cazul acesta, ai fi în siguranță să fie sigur dacă te tratăm ca şi cum ai fi uman. Voi fi atentă, totuşi. Se uită prin cameră, după un pahar cu apă. Unde este ba... Era un apartament Wattesoonian; bineînțeles că nu exista baie. Ştia deja că ei nu excretau decât nişte granule tari, fără miros. De unde pot lua un pahar cu apă?

— Pentru ce?

Căpitanul părea uşor dezgustat.

— Ca să bei cu aceste pilule.

— *Să beau*?

— Vrei să spui că nu ai băut nimic?

— Noi nu avem nevoie de lichide…

— O, Doamne. Probabil eşti şi deshidratat. Va trebui să-ți schimbi câteva obiceiuri, căpitane. Stai aici. Trebuie să dau o fugă la magazin.

Cumpără cantități mari de sucuri de fructe, apă îmbuteliată, şervețele şi, după o secundă de ezitare, hârtie igienică – deşi nu se bucura că va trebui să îi explice la ce foloseşte. Cumpără, de asemenea, săpun, un prosop de față, apă de gură, gel de ras, un pachet de aparate de ras din plastic, o găleată şi un lighean. Că îi place sau nu, va trebui să învețe.

Susan se confruntase cu pacienți în diferite stadii de alienație mintală, dar niciodată nu trebuise să învețe pe cineva cum să fie uman. Când l-a convins să înghită pastilele şi un suc de portocale, i-a explicat scopul cumpărăturilor sale într-un limbaj simplu, concret. I-a arătat cum să îşi sufle nasul şi i-a explicat cum funcționau vezica şi intestinele, precum şi necesitatea de a se spăla cu apă şi săpun. Când a terminat, căpitanul arăta mai disperat ca înainte.

— Noi nu avem cunoştință de faptul că ascundeți aceste deficiențe corporale, spuse el. Mă tem că am făcut o gravă eroare de judecată.

— Eşti soldat, zise ea. Nu mai dramatiza, adaptează-te.

Pentru o clipă, căpitanul se holbă, mirat de tonul ei autoritar. După aceea, îl văzu adunându-şi curajul de parcă ar fi trebuit să îndure dezmembrarea şi moartea.

— Ai dreptate să mă certi, spuse el. Eu am ales asta. Nu trebuie să mă plâng.

Curând, antihistaminicul începu să îi dea o stare de somnolență, aşa că îl convinse să se întoarcă în pat.

— E mai bine dacă dormi, îi spuse ea. Mai ia nişte pastile la patru ore şi bea o sticlă cu apă de fiecare dată când te trezeşti. O să simți o presiune şi nevoia de a elimina lichid, foloseşte găleata. Nu te abține, este foarte rău. Sună-mă dimineață.

— Pleci? întrebă el neliniştit.

Aşa intenționase, dar ezită văzând expresia sa nefericită. O făcu să-şi dea seama că acum putea cu adevărat să citească expresiile de pe fața lui. Îşi trase un scaun şi se aşeză.

— Trebuie să recunosc, tovarăşii tăi de aici nu par prea înțelegători.

Căpitanul rămase tăcut câteva clipe, uitându-se posomorât în tavan. Într-un final, spuse:

— Le e ruşine.

— De ce anume? De tine?

— De ceea ce devin.

— Adică uman? Atunci, sunt nişte habotnici.

— Da. Trebuie să înțelegi, Susan, armata nu atrage întotdeauna persoane de cea mai bună calitate.

Îşi dădu seama atunci că medicamentele, sau păsuirea din fața morții, îi învinseseră reticența obişnuită. Se afla acum într-o poziție ciudată, comandantul forței ocupante se baza pe ea în starea care l-a luat prin surprindere. Ar fi fost evident o violare a eticii medicale dacă ar fi încercat să afle de la el secrete militare sau politice. Dar informarea personală şi culturală era oare permisă? Luă rapid o decizie: nimic care să-l rănească. Cu prudență, spuse:

— Nu ştiam că voi, Wattesoonii, aveți acest talent... această aptitudine... de a vă schimba înfățişarea.

— Funcționează doar cu speciile asemănătoare, spuse el somnoros. Nu eram siguri că ne sunteți suficient de apropiați. Se pare că sunteți.

— Cum faci?

Căpitanul rămase tăcut multă vreme, apoi zise:

— O să-ți povestesc într-o zi. Este o trăsătură care ne-a fost de folos la adaptarea pe alte planete. Planete mult mai deosebite de a noastră, decât aceasta.

— De aceea te-ai schimbat? Ca să te adaptezi mai bine?

— Nu. Am simțit că este cel mai bun mod de a îndeplini ordinele.

Susan aşteptă să-i explice; întrucât el nu o făcu, îl întrebă:

— Ce ordine?

— Supravegherea evacuării la timp şi cu agitație minimă. M-am gândit că, dacă arăt ca un om, voi face populația locală să coopereze. Am vrut să mă considerați uman. Atunci nu ştiam ce dezavantaje sunt.

— Păi, nu cred că ne-ai fi putut păcăli, oricum, spuse Susan, uşor sceptică. Acum te poți răzgândi?

— Nu. Procesul cameleonic este parte a biologiei noastre reproductive. Nu ne putem răzgândi nici în legătură cu asta.

Menționarea reproducerii aduse în discuție un alt subiect la care ea se gândise adesea.

— De ce nu se află aici nicio femeie Wattesoonianã?

Subiectul păru că îi provoacă o emoție intensă.

— Aproape invariabil, femeile noastre mor după ce nasc, spuse el încordat. Singurele care supraviețuiesc, de regulă, sunt cele fără copii, şi sunt rare. Dacă nu ar fi fost frecvente naşterile multiple, am fi avut dificultăți în

menținerea populației. Vedem ușurința cu care naşteți voi, femeile umane, şi vă invidiem.

— Nu a fost întotdeauna aşa, spuse Susan. Şi noi obişnuiam să murim la fel de des. Dar nu ne-am împăcat cu gândul. Ne-am îmbunătățit medicina până când am rezolvat problema.

— Nici noi nu ne-am împăcat cu gândul, zise el încet.

Susan îşi dădu seama.

— Asta s-a întâmplat cu soția ta?

— Da.

Îi studie fața.

— Cred că ai iubit-o foarte mult.

— Am iubit-o. Prea mult.

— Nu te poți învinui pentru moartea ei.

— Pe cine ar trebui să dau vina?

— Pe doctori. Pe cercetătorii care nu găsesc leac. Pe societatea care nu consideră o prioritate suficient de mare găsirea unei soluții.

Căpitanul râse.

— Este un răspuns foarte uman.

— Ei bine, *noi* ne-am rezolvat problema.

Se gândi atât de mult la răspunsul ei, încât Susan crezu că a adormit. Dar tocmai când se ridica să verifice, el spuse:

— În viață, cred că este mai bine să fii călător, să treci detaşat de bine şi de rău. Mai ales de bine, pentru că acesta întotdeauna dispare.

— Nu întotdeauna, zise Susan cu blândețe.

Îi aruncă o privire întunecată.

— Întotdeauna.

Apoi adormi cu adevărat.

În seara aceea, după ce băieții urcară în camerele lor, Susan îi povesti totul soțului său, la un pahar de vin. Câteva din detaliile medicale îl făcură să tresară.

— Au. Bietul nemernic. Sună mai rău decât pubertatea, totul se întâmplă în doar nouă săptămâni.

— Tom, chiar l-ai putea ajuta. Sunt lucruri pe care i le-ai putea spune, ca de la bărbat la bărbat, lucruri pe care eu nu pot...

— Ba nu, nu aş putea, zise Tom. În niciun caz.

Susan protestă.

— Dar sunt lucruri legate de anatomia masculină – vrei să-l pun eu în gardă?

— Mai bine să o faci tu, spuse Tom.

— Eşti un laş, replică ea.

— Ba bine că nu. Uite ce e, bărbații nu vorbesc despre asemenea lucruri. Cum aş putea să deschid subiectul? Şi mai ales, de ce? S-a băgat singur în toată povestea asta. A fost o strategie militară. A recunoscut chiar şi în fața ta: a vrut să ne manipuleze, să cooperăm în a fi cuceriți. Nu ştiu de ce te porți ca şi cum ai fi responsabilă pentru el.

Tom avea dreptate. Susan îşi studie vinul din pahar, minunându-se de propria sa reacție. Se agita ca şi cum căpitanul Groton ar fi fost pacientul, nu duşmanul ei. Îi manipulase în mod intenționat sentimentele, şi reuşise.

Ei bine, gândi ea, jocul ăsta se poate juca şi în doi.

Urma să fie o vară petrecută nu la plajă, nu la pescuit şi nici pe terenul de baseball. Toți erau ocupați cu împachetatul, sortatul şi pregătirile de mutare. Susan îi mobiliză pe Nick şi Ben în podul şi subsolul casei, să se ocupe de partea mai uşoară, împachetatul şi adunatul, dar partea mai grea îi revenea în întregime ei: luarea

deciziilor. Ce să ia, ce să lase. Totul era un fel de referendum despre viața ei, trebuia să aleagă ce merită păstrat şi ce nu. Niciun obiect nu era un simplu obiect: erau doar amintiri, cuprinse în jucăriile vechi şi murdare, în felicitări, în bulbii de flori şi în cuverturi. Toate momentele mici, minuscule, care formau împreună tabloul vieții sale. Într-un fel, trebuia să se separe pe ea însăşi de locul care o crease, să devină un obiect dezrădăcinat.

Vara era punctată de ceremonii triste, precum cea în care au început să dezgroape morții din cimitir, ziua în care macaraua a scos din parc statuia soldatului din Războiul Civil şi ultima slujbă la biserică, înainte de a scoate ferestrele cu vitralii. În mod paradoxal, după plecarea morților oraşul păru şi mai bântuit de stafii.

Protestele nu încetară. Red Bluff era într-o stare de revoltă fățişă; un lunetist împuşcase trei soldați Wattesoonieni, şi armata începuse perchezițiile din casă în casă, pentru a dezarma populația. În Walker, mitingurile furioase erau televizate, rezidenții țipau şi plângeau.

În Okanoggan Falls, negociau. Wattesoonii plăteau acum pentru mutarea clădirilor istorice mai importante, iar districtul şcolar urma să fie păstrat neatins după mutare. Căpitanul Groton acceptase chiar să prelungească termenul-limită cu încă două săptămâni din septembrie, pentru ca fermierii să poată aduna recolta – concesiune pe care şi căpitanii din Red Bluff şi Walker au fost forțați să o facă, în silă, în cele din urmă.

Căpitanul devenise o figură cunoscută în oraş – nu mai folosea o limuzină, ci conducea un SUV închiriat pentru a supraveghea contractorii, a se întâlni cu grupurile civile, sau pur şi simplu pentru a lua masa la

Earl's Cafe şi a pălăvrăgi cu ospătărița. La exterior, nu mai avea nicio trăsătură Wattesoonianã, în afară de stângăcia cu care făcea un nod sau prindea mingea de baseball. Se transformase într-un bărbat înalt, distins şi în vârstă, cu părul grizonant, ale cărui maniere erau la fel de impecabile ca şi ținuta. În context social era rezervat, dar ocazional ceva îl amuza, şi atunci râdea îngăduitor. În acelaşi timp, o autoritate de oțel se ascundea dincolo de suprafață.

Femeile din Okanoggan începuseră să remarce. Începuseră să se apropie şi să îl atragă în conversație – cu insistență, călduros, râzând sfioase; iar el era extrem de atent, dar enervant de nehotărât. Lumea începuse să vorbească despre faptul că se ducea în fiecare săptămână să ia cina în casa Abernathy, indiferent dacă Tom era sau nu acolo. Au remarcat când Susan l-a dus la frizer, şi când s-au dus împreună să viziteze mall-ul din La Crosse. Buna dispoziție a lui Susan începuse să le irite pe celelalte femei, aşa cum nu se mai întâmplase niciodată până atunci, şi ochii lor o urmăreau când trecea pe lângă ele.

— Cu siguranță a sărutat mult broasca aia, de s-a transformat într-un prinț, spuse Jewell Hogan la salonul de înfrumusețare, şi remarca sa fu considerată atât de spirituală, încât o repetă întregul oraş.

În ceea ce o privea, Susan găsise un motiv în plus să-şi iubească viața în Okanoggan Falls, înainte de a o pierde. Juca un joc care îi dăduse vieții sale o întorsătură exotică, entuziasmul care îi lipsise. Era datoria sa patriotică să se gândească în fiecare dimineață la felul în care se putea apropia şi mai mult de un bărbat pasionant de atractiv şi de puternic, care în mod limpede se bucura de compania ei şi se baza pe

ea în feluri neobişnuit de intime. În ultima lună dinainte ca totul să fie distrus, viața ei devenise aproape perfectă.

Între pregătirile pentru mutarea afacerii sale şi îndatoririle de primar, Tom lipsea adesea în nopțile în care căpitanul Groton venea la cină. Susan ştia ce se bârfeşte – Nick îi spusese ruşinat că băieții îl necăjesc pe seama mamei sale – dar nu avea de gând să se lase oprită de o meschinărie.

— Aşteaptă până or să vadă rezultatele, îi zise ea lui Nick.

O făcuse să se gândească la faptul că trebuia să înceapă cumva să aibă rezultate.

Căpitanul Groton se familiarizase deja cu mâncărurile tradiționale din Midwest – mâncare de fasole verde, salată de fructe în aspic, fasole cu cârnați – şi cu ritualurile comune în care erau consumate. Aşa că Susan se distra gătindu-i preparate ceva mai îndrăznețe. Gusturile lui erau mult mai puțin conservatoare decât cele ale lui Tom, şi aproape de fiecare dată îi lăuda eforturile. Într-una din nopțile în care Tom urma să se întoarcă târziu, comandă o pizza pentru băieți şi pregăti creveți cu orez sălbatic, coriandru, anghinare şi smântână, la care adăugă foarte puțin ardei roşu şi un strop de lămâie. Au mâncat în sufragerie, şi au consumat mai mult vin decât de obicei.

Căpitanul îi povesti cum savantul amator care administrează groapa de gunoi, într-unul din nenumăratele eforturi de a-i împiedica pe Wattesooni să-şi pună planurile în aplicare, încercase să îl convingă că sub oraş se afla îngropat un important sit arheologic, ce conținea o comoară. Chiar îi arătase o hartă veche în franceză şi fotografia unui obiect metalic având gravat un misterios însemn.

Susan râse, puțin amețită de vin.

— Şi tu ai căzut de fazan?

Căpitanul Groton o privi amuzat.

— Nu, nu am căzut.

Engleza lui era atât de bună, încât până atunci Susan nu folosise nicio expresie pe care el să nu o cunoască.

— Este o expresie. Cred că te-a luat peste picior.

— M-a luat peste picior. Şi eu trebuia să cad?

— Nu, nu, spuse ea. Este un fel de a spune. A cădea de fazan înseamnă a fi păcălit. Pe de altă parte, a-ți cădea cu tronc înseamnă a fi îndrăgostit de cineva.

Căpitanul medită îndelung.

— Voi folosiți acelaşi cuvânt pentru a fi păcălit şi a fi îndrăgostit?

Nu se mai gândise până atunci.

— Cred că da. Poate înseamnă că trebuie să îți faci iluzii pentru a te îndrăgosti. Este implicată o doză mare de autoamăgire. Dar şi mult adevăr.

Deveni brusc conştientă cât de serios o privea, ca şi cum subiectul ar fi fost de mult în mintea lui. Când li s-au întâlnit privirile, simți pentru o clipă o reacție chimică spontană; după aceea, el îşi îndepărtă privirea.

— Şi când zici „Okanoggan Falls[4]“, la ce te referi, la păcăleală sau la dragoste?

— A, la dragoste, fără îndoială.

— Dar dacă ar fi vorba de păcăleală, nu mi-ai spune, afirmă el zâmbind uşor.

— Nu te păcălesc, căpitane, zise ea încet.

Şi, puțin surprinsă ea însăşi, spunea adevărul.

Urmă un moment de tăcere. Apoi Susan se ridică de la masă, lăsându-şi jos şervetul.

— Hai să mergem în grădină, spuse ea.

O urmă afară, în noaptea fierbinte de vară. Era sfârşitul lunii august; grădinile din jur erau tăcute, se auzeau doar bâzâitul cicadelor prin copaci şi oftatul meditativ al aparatelor de aer condiționat. Când ajunseră la iarba mai înaltă de sub copaci, căpitanul se opri şi respiră aerul parfumat.

— Singurul lucru care mă surprinde de când am devenit uman este pielea, spuse el. Este atât de sensibilă, de trează.

— Aşadar, acum îți place să fii uman? întrebă ea.

— Există câteva avantaje, spuse el, privind-o fix.

Intelectul ei îi spunea că ar fi trebuit să schimbe subiectul, să insiste pe subiectele de interes public, dar interesul său personal îi cuprindea mintea, făcând gândirea imposibilă. Era puțin amețită de băutură, altfel nu ar fi spus-o cu voce tare.

— La naiba! Este atât de nedrept. De ce un bărbat atât de perfect trebuie să fie extraterestru?

Un bărbat obişnuit ar fi luat asta drept o invitație. Căpitanul Groton ezită, apoi cu mare reținere îi luă cast mâinile într-ale sale.

— Susan, spuse el, trebuie să-ți explic ceva, altfel te-aş păcăli. Trase aer în piept să se calmeze, în timp ce ea privea nedumerită cât era de timid. Forma aceasta pe care am luat-o, continuă el, nu este un accident. Pe planeta mea, când o femeie alege un bărbat, acesta devine aşa cum şi-l doreşte ea. Este funcția trăsăturii cameleonice. Fără asta, am fi dispărut cu mult timp în urmă. Zâmbi uşor. Bănuiesc că natura şi-a dat seama că bărbații nu pot fi vreodată aşa cum îşi doresc cu adevărat femeile, până când nu sunt creați de femei.

Susan se chinuia să înțeleagă.

— Creați de...? Dar pe tine cine te-a creat?

— Tu m-ai creat, răspunse el.

— Adică...

— În prima zi în care ne-am întâlnit, când m-ai atins. De aceea evităm contactul uman. Atingerea femeii potrivite este suficientă pentru a declanşa reacția. După aceea, se ocupă fiziologia. De fiecare dată când m-ai atins, feedback-ul biochimic a desăvârşit procesul.

Să-i fi provocat ea suferința şi şocul transformării între specii?

— O, Doamne, cu siguranță mă urăşti, exclamă ea.

— Ba nu. Deloc.

Bineînțeles că nu. Bărbatul ei perfect nu ar putea niciodată să o urască. Ar fi o încălcare a scopului.

La gândul acela, se simți ca o pasăre care s-a ciocnit de fereastră.

— Adică tu eşti tot ce-mi doresc eu de la un bărbat? întrebă ea.

— Evident.

— Am crezut că Tom este ceea ce-mi doream, vorbi ea cu voce slabă.

— Pe el îl ai deja, spuse căpitanul Groton. Nu mai ai nevoie de altul.

Susan îi studie fața, făcută pe gusturile sale, ca o revelație a propriului său suflet. Nu era o față perfectă, ca a unui star de cinema, ci purta urmele experienței şi ale tristeții.

— Şi personalitatea ta? vru ea să ştie. Tot eu am creat-o?

Căpitanul scutură din cap.

— Este în întregime a mea.

— Dar asta-i partea cea mai bună, zise ea.

— Mulțumesc. Nu îi putu vedea fața în lumina slabă, dar vocea lui părea profund emoționată.

Se purtau ca nişte adolescenți. Erau ca nişte adolescenți, conduşi de o neobişnuită furtună hormonală, o necesitate evolutivă. În momentul în care îşi dădu seama de asta, fu şocată. Nu intenționase niciodată să îl înşele pe Tom, nici măcar pentru o nanosecundă. Şi totuşi, era ca şi cum o făcuse deja, în inima ei. Visase la un iubit, fără ca măcar să îşi dea seama. Căpitanul era dovada vie a infidelității sale mentale.

— Este foarte stânjenitor, căpitane, vorbi ea încercând să fie matură. Ce ne facem?

— Nu ştiu, spuse el. Poate…

Exact în acel moment se aprinse lumina pe veranda din spate, şi cei doi au sărit ca şi cum ar fi fost vinovați, prinşi făcând exact ceea ce amândoi încercau să alunge din gândurile lor.

Tom stătea pe verandă, privind spre ei.

— Te-ai întors! strigă vioaie Susan, sperând că vocea nu i-a sunat la fel de încordată ca şi ființa sa. Porni pe peluză, spre casă, lăsându-l pe căpitanul Groton în urma ei. Ai mâncat?

— Da, răspunse Tom. M-am oprit în Walker, la Burger King.

— O, bietul de tine. Tocmai voiam să fac o cafea. Vrei şi tu?

— Mă tem că trebuie să mă întorc la bază, spuse căpitanul Groton.

— Nu mai stai nici măcar pentru o cafea? întrebă Susan.

— Nu, este mai târziu decât credeam.

Cu un zâmbet trist, adăugă:

— Acum înțeleg de ce întârziați mereu voi, oamenii.

Îl însoți până la uşă, lăsându-l pe Tom în bucătărie. Pe trepte, căpitanul ezită.

— Mulțumesc, Susan, zise el, şi ea ştiu că nu îi mulțumea pentru cină.

— Femeile voastre sunt norocoase, căpitane, şopti ea.

— Ba nu, nu sunt, răspunse el serios.

— Poate că viața lor e scurtă, dar pariez că sunt fericite.

— Sper că ai dreptate.

Căpitanul plecă, grăbindu-se de parcă ar fi vrut să scape de amintirile sale.

Când Susan se întoarse în bucătărie, Tom îi spuse cu o nepăsare studiată:

— Ai mai făcut vreun progres cu el?

— Nu, spuse ea. Este foarte conştiincios.

Îşi făcu de lucru, turnând cafeaua. Când îi dădu ceaşca lui Tom, pentru prima dată de când erau căsătoriți văzu o urmă de îngrijorare în ochii săi. Puse ceaşca jos şi îl îmbrățişă.

— Tom, spuse ea pătimaşă, te iubesc atât de mult.

Tom nu spuse nimic, dar o strânse cu disperare în brațe.

Şi totuşi, în noaptea aceea, în timp ce stătea trează lângă Tom, ascultându-i respirația familiară, în mintea ei au început să se adune întrebările.

În viața ei exista un gol despre care nici măcar nu avusese habar că era acolo. Acum, că aflase, nu putea să ignore durerea. Se obişnuise cu o viață de compromisuri, de merge-şi-aşa. Dar nu mai mergea aşa.

Cu toate acestea, nu putea avea mai mult fără să-l rănească pe Tom. Nu îl iubea mai puțin după ce aflase că el nu era perfect pentru ea; la urma urmei, era uman. Nu era vina lui.

Se uită la grămada de pături sub care dormea soțul ei şi se gândi la tot ce îi datora, pentru anii de încredere şi loialitate. Cumva, trebuia să se desprindă de posibilitate şi dorință, şi să meargă mai departe. Trebuia să se împace cu ce avea. Era pur şi simplu datoria ei.

Ziua mutării fusese planificată până în cel mai mic detaliu, aşa cum făceau Wattesoonii în orice situație. Flote întregi de camioane, închiriate din toată regiunea, urmau să ajungă în Okanoggan Falls începând cu ora 6 a.m. După oprirea la baza Wattesoonianã, urmau să intre în oraş la opt fix şi să se răspândească spre locațiile desemnate. Orarul mutării fiecărei gospodării fusese publicat în ziar, afişat în magazine şi livrat personal la fiecare uşă. Exista o pagină web unde toată lumea îşi putea găsi propria oră a mutării.

Protestatarii se organizaseră şi ei. Se zvonise că urma să se adune toți la 7 dimineața, în parcul din fața Primăriei. De acolo, urma să mărşăluiască pe Strada Principală, spre locul unde autostrada trecea printre faleză şi râu, şi să blocheze drumul pe care camioanele trebuiau să intre în oraş.

La ora 6.45, când Susan şi Tom ajunseră în spatele Primăriei, la locul de parcare rezervat primarului, era limpede că la miting se adunaseră o mulțime de oameni. Poliția locală dirija traficul şi punea în aplicare regulile de parcare, dar nu intervenea în alte moduri. Şiruri întregi de oameni, purtând pancarte făcute acasă, termosuri şi scaune pliante, înaintau spre parc, ca şi cum ar fi fost sărbătoare. Câțiva activişti, pe care Susan nu îi recunoscu, încercau să pună în funcțiune un amplificator mobil.

Când Susan şi Tom ajunseră pe treptele Primăriei, Walt Nodaway, şeful poliției, îi văzu şi se îndreptă spre ei.

— Avem nişte profesionişti din afara oraşului, spuse el. Probabil au venit din Madison.

— Ai suficienți oameni? întrebă Tom.

— Atât timp cât rămân cu toții paşnici.

— Ofițerii ştiu că nu trebuie să intervină?

— A, da.

Vorbiseră despre asta în noaptea dinainte.

O reporteriță îşi făcu apariția, nu era din oraş.

— Domnule primar Abernathy, ați venit să îi sprijiniți pe protestatari? întrebă ea.

— Toată lumea are dreptul de a-şi exprima părerea. Eu sprijin dreptul lor, indiferent dacă sunt sau nu de acord cu ei.

— Dar sunteți de acord cu cei care se opun mutării?

Susan îl instruise să nu folosească replica „Fără comentarii", dar îşi dădu seama că el exact asta voia să spună acum.

— Pentru oameni este greu. Vor să-şi apere casele. Ştiu cum se simt.

Susan îl strânse de mână, să îl încurajeze.

Membrii consiliului orăşenesc începură să apară şi se adunară pe trepte în jurul lui Tom; discutau cu voce joasă şi priveau mulțimea de lângă ei. În mod previzibil, protestul începu târziu; după 7.30, difuzorul prinse viață şi cineva începu să intoneze „Nu plecăm de aici". Oamenii se pregăteau să se încoloneze pentru marşul pe autostradă, când din direcția opusă un SUV negru cunoscut se apropie rapid de baricadele poliției şi se opri în fața Primăriei. O dubă care venise în urma lui se opri la marginea parcului.

Căpitanul Groton ieşi, urmat de trei gărzi Wattesooniene care păreau şi mai greoaie decât de obicei, în comparaţie cu comandantul lor cel zvelt. Toţi purtau uniforme de culoarea nisipului. Căpitanul aruncă o privire asupra parcului, acolo unde oamenii tocmai începuseră să îşi dea seama că sosise opoziţia, apoi se întoarse să urce scările. Când se apropie de Tom, îi spuse cu voce joasă, poruncitoare:

— Doar o vorbă, domnule primar Abernathy. Înăuntru.

Se întoarse apoi spre membrii consiliului orăşenesc:

— Şi voi.

După care continuă să urce scările spre uşă. Ceilalţi îl urmară.

Câţiva spectatori reuşiră să se strecoare înăuntru, înainte ca gărzile Wattesooniene să închidă uşile; printre ei, se afla şi Susan. Rămase alături de ceilalţi în spatele încăperii, în timp ce căpitanul Groton se adresa oficialilor oraşului.

Nu îl mai văzuseră niciodată supărat atât de tare, şi nu era o privelişte care să-i liniştească. Degaja o tensiune rece, ca o manetă trasă până la maximum.

— Sunt nevoit să vă consider responsabili pe voi toţi pentru purtarea celor de afară, spuse el. Trebuie să se întoarcă imediat la casele lor şi să nu împiedice desfăşurarea operaţiunii. Se răsuci spre Tom. Aş prefera ca ordinul să vină de la tine, domnule primar.

— Nu pot să le dau un asemenea ordin, zise Tom. În primul rând, nu sunt de acord cu el. În al doilea rând, nu îl vor asculta, indiferent ce le spun. Nu sunt comandantul lor, sunt doar primarul. Ei m-au ales, ei mă pot demite.

— Ai forţele de poliţie la dispoziţia ta.

— Doar Walt şi trei ofițeri. Nu pot acționa împotriva întregului oraş. Cred că sunt patru sute de oameni acolo.

— În cazul acesta, spuse căpitanul Groton, eu am forțe la dispoziția mea. Două sute de soldați înarmați. Cu zece minute în urmă, au început să înconjoare parcul. Aşteaptă doar ordinul meu, pentru a interveni şi a începe să-i aresteze pe cei care nu se supun. Avem amenajat un loc sigur, gata să primească prizonieri. Este decizia ta, domnule primar.

Într-un fel, nu se aşteptaseră la o tactică atât de dură.

— Sunt copii acolo, şi bătrâni, protestă Tom. Nu poți pune soldații pe ei. Îşi exprimă doar punctul de vedere.

— Au avut trei luni să îşi exprime punctul de vedere. Timpul să facă asta s-a terminat.

— Timpul să facă asta nu se termină niciodată, replică Tom.

Ochii li se întâlniră pentru o clipă, apoi căpitanul Groton reluă pe alt ton.

— Nu mai înțeleg nimic. Ați ştiut de la început pentru ce suntem aici. Nu v-am mințit niciodată, şi nici nu v-am ascuns nimic. Am făcut tot ce mi-a stat în puteri să vă fac mulțumiți. Am făcut atâtea compromisuri, încât superiorii mei îmi pun la îndoială discernământul. Şi voi tot mă sfidați.

— Nu este vorba de tine, căpitane, spuse Tom cu o voce mai conciliantă. Ai fost foarte corect, şi îți suntem recunoscători. Este vorba însă de ceva mai important. Este vorba de dreptate.

— Dreptate!

Căpitanul Groton gesticulă nedumerit.

— Atunci, este vorba de o iluzie. Ceva ce nu a fost şi nu va fi niciodată. Spune-mi un lucru: cutremurul ți se pare nedrept, sau mergi împotriva furtunii?

— Cutremurele şi furtunile nu sunt responsabile de acțiunile lor. Nu au nici inimă, nici conştiință.

— Păi, dacă asta te ajută la ceva, consideră că nici noi nu avem.

— Ştiu că nu-i adevărat, spuse Tom privindu-l în ochi.

Pentru o clipă, căpitanul Groton se opri, ca şi cum Tom ar fi lovit drept la țintă. Dar pe urmă chipul său împietri.

— Înseamnă că te-am indus în eroare, zise el. Suntem la fel de implacabili ca şi forța naturii. Neutri şi inevitabili. Nici dorințele tale, nici ale mele, nici ale celor de afară nu pot avea o influență cât de mică asupra rezultatului final.

Afară, mulțimea se adunase pe lângă scări şi începuse să scandeze „Oamenii, uniți, nu vor fi învinşi”. Pentru o clipă, doar vocile lor s-au auzit în încăpere.

— Arată că eşti şeful, Tom, zise căpitanul Groton cu voce joasă. Spune-le să plece de aici şi să se salveze. Îți pot acorda zece minute ca să-i convingi, după care trebuie să dau ordinul. Îmi pare rău, dar este datoria mea.

Tom se uită lung la el, mâniat de trădare, furios să ajungă partener la o crimă. Căpitanul Groton îi întâlni privirea şi nu se feri. Apoi, pentru o secundă, Tom privi spre Susan. Imediat, aproape involuntar, toți cei din încăpere văzură asta. Şi şi-au dat seama că era mai mult decât un principiu.

Tom se ridică în picioare, era evident că îi amorțise spatele. În mod normal, s-ar fi consultat cu membrii

consiliului; de data aceasta însă se întoarse şi porni spre uşă. Trecând pe lângă Susan, aceasta i se alătură. Privitorii le făcură loc. Nimeni nu ştia ce va face Tom.

Afară, gărzile Wattesooniene care țineau mulțimea departe de uşă se dădură înapoi când Tom apăru pe scări. Ridică mâna şi scandările se opriră.

— Ascultați cu toții, începu el, dar vocea nu-l ajută.

Făcu un semn spre femeia cu difuzorul portabil, şi aceasta se grăbi să urce pe scări, să îi dea microfonul.

— Ascultați cu toții, repetă el. Mulțimea deveni complet tăcută, văzându-i chipul furios. Soldații Wattesoonieni ne-au înconjurat, şi în zece minute vor interveni şi vor începe să aresteze oameni.

Un val de protest şi panică îşi făcu loc în mulțime.

— E o cacealma, strigă cineva.

— Ba nu e, spuse Tom. Îl cunosc destul de bine pe căpitan. Este cât se poate de serios. Acum, dacă vreți să fiți arestați, bătuți şi aruncați într-o închisoare Wattesoonianã, foarte bine. Dar toți ceilalți, vă rog, mergeți acasă. Luați-vă copiii şi plecați de aici. Nu vreau să fiți răniți. Ştiți că ei pot face asta.

Cei de pe margini începuseră deja să plece, dar mare parte din mulțime stătea nemişcată, privindu-l cu dezamăgire pe Tom, ca şi cum ar fi aşteptat altceva de la el.

— Am făcut tot ce ne-a stat în putință, zise el. I-am convins de multe lucruri pe care nu credeam vreodată că ni le vor acorda. Am mers cât de departe am putut. Dar acum am ajuns în punctul în care nu ne vor mai da nimic. Este rândul nostru să cedăm. Nu mai putem face nimic. Vă rog, mergeți acasă. Eu asta voi face.

Restitui microfonul proprietarului şi coborî treptele. Susan îl luă de mână şi merse alături de el. Hotărârea

oamenilor parcă se evaporase, se dezumflase. Mulțimea începu să se împrăştie. Deşi unul din protestatarii din Madison încercă să pună iar lucrurile în mişcare, forța lor dispăruse. Oamenii nu mai vorbeau prea mult, nici măcar nu se mai uitau unii la ceilalți, în timp ce se despărțeau.

Când ajunseră la jumătatea parcului, Susan îi şopti lui Tom:

— Maşina este în partea opusă.

— Ştiu, zise Tom. O să mă întorc mai târziu să o iau.

Susan îşi dădu atunci seama la ce se gândise Tom: cel mai important era ca oamenii să îi vadă mergând simbolic spre casă.

— Nu te uita înapoi, îşi spuse ea.

Ar fi dat impresia că ezită, că îi pare rău. Şi totuşi, vru să o facă. Când ajunseră la marginea parcului, nu se putu abține şi privi peste umăr. Spațiul verde era aproape gol, cu excepția unui grup de conservatori care mărşăluiau spre autostradă, să blocheze camioanele. Căpitanul Groton stătea singur pe treptele Primăriei. Nu supraveghea însă scena şi nici protestatarii rămaşi. Se uita după ea. Văzând asta, în gândurile lui Susan îşi făcu apariția o undă de regret care îi tăie răsuflarea, şi ea aproape se împiedică.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Tom.

— Nimic, răspunse ea. Este în regulă.

Până spre seara zilei următoare, în Okanoggan Falls totul se sfârşise.

În Red Bluff avusese loc o revoltă; armata Wattesooniană ducea încă o înverşunată luptă cu partizanii rezistenței. În Walker, soldații îi adunaseră pe locuitorii nesupuşi în țarcuri supraaglomerate, şi într-un final avu loc o răscoală; numărul victimelor creştea

în continuare. Doar în Okanoggan Falls lucrurile se derulaseră paşnic, fără piedici.

Camionul de mutări tocmai pornise din faţa casei familiei Abernathy. Tom şi Nick îl urmau cu maşina lor, iar Susan făcea ultimul tur prin casă, să vadă dacă a uitat ceva, când telefonul ei sună. Presupunând că este Tom, nu se uită la număr înainte de a răspunde.

— Susan.

Nu se aşteptase să îi mai audă vocea. Toate deciziile fuseseră luate, povestea era încheiată. Wattesoonii câştigaseră. Oraşul căzuse în mâinile duşmanilor.

— Îmi poți acorda cinci minute să ne vedem? zise el.

Vru să spună că nu, dar o undă de dezamăgire o făcu să îşi dea seama că între ei mai era încă ceva.

— Nu aici, zise ea.

— Unde?

— Pe Strada Principală.

Ben era în curte, despărțindu-se cu greu de singurul cămin pe care-l avusese. Susan deschise uşa din spate şi strigă:

— Trebuie să fug în oraş pentru o clipă. Te iau în zece minute.

În centru, luminile se aprinseseră automat la lăsarea serii, dând un aer melancolic străzilor pustii. Vitrinele magazinelor erau goale, acoperite cu afişe pe care scria ÎNCHIS DE TOT (SAU DE TONT). Când Susan îşi parcă maşină, pe Strada Principală nu mai erau alte vietăți în afară de o cioară care căuta în gunoaie şi căpitanul Groton, acum singurul comandant al unui oraş-fantomă.

La început, nu şi-au vorbit. Au mers unul lângă celălalt pe strada bine cunoscută. În drogheria Meyer, raftul de unde Susan îi luase revista era gol. Ajunseră în

locul de unde urmăriseră parada de 4 Iulie şi căpitanul Groton întinse mâna, să atingă zidul cald din cărămidă.

— Nu-i voi uita niciodată pe oameni, spuse el. Poate m-am mințit singur, dar în final am ajuns să mă simt bine printre ei. Poate că, dacă aş fi avut suficient timp, aş fi fost fericit aici.

— Asta nu te-a împiedicat să îi distrugi, spuse Susan.

— Nu. Sunt obişnuit să distrug lucrurile pe care le iubesc.

Dacă ar fi existat vreun dram de autocompătimire în vocea lui, Susan s-ar fi înfuriat, dar nu era decât o simplă afirmație.

— Ce vei face mai departe?

Căpitanul ezită.

— Trebuie să lămuresc nişte probleme legate de această misiune.

În spatele lor se trânti o portieră, şi căpitanul Groton aruncă o privire nervoasă peste umăr. Uitându-se în aceeaşi direcție, Susan văzu că un Wattesoon în uniformă neagră coborâse dintr-un vehicul militar parcat şi rămase lângă el, cu brațele încrucişate, privind lung spre ei.

— Şoferul tău este nerăbdător.

— Nu-i şoferul meu. Este gardianul meu. Am fost arestat.

Susan rămase înmărmurită.

— De ce?

Căpitanul făcu un gest indiferent.

— Superiorii meu au fost nemulțumiți de strategia cu care mi-am îndeplinit misiunea.

Susan bănui, într-un fel, că nu se referea la uzul forței.

— Adică... Arătă spre corpul lui uman.

— Da. Au simțit că trebuie să ia poziție şi să supună problema curții marțiale.

Susan îşi dădu seama că asta voise el să îi spună.

— Dar ai reuşit! spuse ea.

Căpitanul zâmbi ironic.

— E discutabil. La mijloc stă însă un principiu mai mare. Superiorii mei simt că nu putem risca să ne transformăm în cei pe care îi cucerim. S-a întâmplat de mai multe ori în trecutul nostru.

— Ni se întâmplă şi nouă, zise Susan. Cred că ofițerii voştri se luptă cu o lege universală a cuceririi.

— Cu toate acestea, ei privesc înainte şi îşi imaginează un copil Wattesoonian jucându-se în curtea şcolii dintr-un oraş ca ăsta, fără să se deosebească de cei umani.

Susan îşi putea imagina şi ea acest lucru.

— Şi ar fi un lucru rău?

— Pentru mine, nu, răspunse el.

— Nici pentru mine.

Gardianul îşi pierdu în cele din urmă răbdarea şi se îndreptă spre ei. Susan luă mâna căpitanului şi o strânse tare.

— Îmi pare atât de rău că vei fi pedepsit pentru violarea acestui tabu.

— Am ştiut tot timpul ce risc, spuse el, strângându-i mâna, la rândul său. Şi totuşi... Vocea lui trăda un remarcabil amestec de hotărâre Wattesoonianã şi indignare umană. Este nedrept.

Şi atunci îşi dădu ea seama că, în ciuda aparențelor, câştigase.

[În româneşte, povestirea *Okanoggan Falls* a apărut în *The Year's Best Science Fiction*, vol. 6, Editura Nemira, 2011]

A.E. Van Vogt

Barbarul

(din „Cartea lui Van Vogt”, *The Book of van Vogt,* 1972)

Traducere de Mariana Neț

În adresa inițială către patronat, după întoarcerea de pe Venus, Tews spusese printre altele: „E dificil pentru noi să ne dăm seama, dar oraşul Linn a rămas acum fără un duşman redutabil. Adversarii noştri de pe Marte şi Venus, fiind învinşi decisiv de armatele noastre în ultimele două decenii, ne aflăm acum într-o poziție istorică unică: suntem singura mare putere din lumea oamenilor. Pare inevitabilă o perioadă nelimitată de pace şi reconstrucție creatoare".

S-a întors la palat având încă în urechi ovațiile patronilor şi într-o dispoziție de profund triumf. Spionii lui îi raportaseră că patronii îi atribuiseră mari merite în victoria de pe Venus. La drept vorbind, războiul se desfăşurase cu mult înainte de venirea lui. Şi apoi, brusc, se sfârşise aproape peste noapte.

Concluzia a fost că o contribuție hotărâtoare la aceasta avusese şi conducerea lui ilustră. Tews nu avea nevoie de perspicacitate ca să-şi dea seama că, în asemenea împrejurări, ar putea pune în mod generos triumful pe seama lui Jerrin, şi nu s-ar ştirbi cu nimic bunul renume al altora.

În ciuda propriilor cuvinte către patronat, se trezi, în timp ce săptămânile curgeau liniştit, din ce în ce mai uluit de realitatea celor spuse: niciun duşman. Nimic de care să se teamă. Chiar şi acum, i se părea greu de

crezut că universul aparținea oraşului Linn; şi că, în calitate de lord consilier, dispunea de propriul său domeniu, într-o funcție de mare autoritate asupra mai multor supuşi decât orice alt om.

Era un conducător devotat, desigur, s-a liniştit el grăbit, renegând mândria de moment. Vedea în mod clar marile fapte bune care ar reflecta gloria Linnului şi epoca de aur a lui Tews. Viziunea era atât de nobilă şi inspirată încât, pentru mult timp, se mulțumi numai să se joace cu planurile mărețe, nebuloase şi nu întreprinse absolut nimic.

A fost informat imediat ce Clane s-a întors de pe Venus. Curând a primit un mesaj de la el:

> Excelenței sale,
> Lordul consilier Tews,
> Stimate unchi,
>
> Aş vrea să te vizitez şi să-ți descriu rezultatul câtorva convorbiri între fratele meu Jerrin şi mine, legate de pericolele potențiale pentru imperiu. Ele nu par grave, dar noi suntem deopotrivă de preocupați de preponderența sclavilor față de cetățenii de pe pământ şi suntem supărați datorită nerecunoaşterii situației prezente de către popoarele de pe lunile Jupiter şi Saturn.
>
> Din moment ce acestea sunt singurele pericole pe care le întrevedem, cu cât mai repede vom analiza fiecare aspect al problemei, cu atât mai siguri vom putea fi că soarta Linnului se va afla sub controlul unei acțiuni inteligente şi că acesta nu va mai fi guvernat pe viitor de oportunism, care

a fost pentru atât de multe generații principalul element de guvernare.

Nepotul tău ascultător,
Clane

Scrisoarea l-a iritat pe Tews. I s-a părut intrigantă. I-a adus aminte de controlul asupra oraşului Linn şi că viitorul glorios pe care îl preconiza pentru imperiu nu era împlinit, că de fapt nepoții lui ar putea să ceară compromisuri care ar umbri frumusețea unei victorii pe care numai el o putea bănui. Totuşi, răspunsul lui a fost diplomatic.

Dragul meu Clane,

A fost o plăcere să primesc veşti de la tine şi, de îndată ce mă voi întoarce de la munte, voi fi încântat să te primesc şi să discutăm toate aceste chestiuni, până la capăt, fără compromisuri. Am dat instrucțiuni diferitelor departamente să adune date, ca atunci când ne vom vedea să putem discuta pe baza faptelor.

Tews,
lord consilier

În realitate, dăduse instrucțiuni şi ascultase efectiv o prezentare sumară a unui înalt funcționar care era expert în ce priveşte situația de pe lunile lui Jupiter şi Saturn. Acestea erau locuite de triburi în variate stadii de cultură primitivă. Rapoartele recente, spicuite din interogatoriile primitivilor (barbarilor) şi de la negustorii din Linn, care vizitaseră anumite porturi de intrare, indicau că vechiul joc al intrigii şi crimei printre şefii de

trib care urmăreau puterea continua încă.

Liniştit, în ciuda convingerii sale anterioare, că situaţia era exact cum fusese descrisă, Tews plecă în vacanţă la munte cu o suită de trei sute de curteni şi cinci sute de sclavi. După o lună, era încă acolo când veni al doilea mesaj de la Clane.

> Milostive lord consilier Tews,
>
> Răspunsul la mesajul meu a fost o mare uşurare pentru mine. Mă întreb dacă aş putea şi în continuare să abuzez de bunele tale oficii şi să-i pun pe şefii de departament să determine câţi sunt încă aici şi unde sunt concentraţi. Motivul pentru această anchetă este că am descoperit executarea subită a câtorva dintre agenţii mei din Europa – marea lună a lui Jupiter –, executaţi acum mai bine de un an, şi că de fapt informaţiile mele din teritoriu se bazează pe rapoarte, toate mai vechi de doi ani şi extrem de neclare. Se pare că acum aproape cinci ani un nou lider a început să unifice Europa; şi rapoartele agenţilor mei – acum când analizez datele furnizate de ei – devin mai puţin clare pe lună ce trece. Bănuiesc că am căzut victimă unei propagande pregătite cu atenţie. Dacă aşa stau lucrurile, faptul că cineva a fost destul de perspicace să-mi intercepteze canalele de informaţie mă îngrijorează.
>
> Desigur, acestea sunt numai bănuieli, dar pare indicat să-i punem pe oamenii tăi să facă cercetări, ţinând cont permanent că

este posibil ca sursele informațiilor actuale să fie îndoielnice.

Al dumitale servitor şi nepot credincios,
Clane

Referirile la agenții „mutației" i-au trezit amintiri neplăcute lui Tews, care trăia într-o lume de spioni. *Presupun* – se gândea el posomorât – *că şi acum se face propagandă împotriva mea, deoarece sunt în vacanță. Oamenii nu-şi pot da seama ce planuri mărețe punem la cale pentru stat în timpul aşa-numitei mele călătorii de plăcere.*

Se întrebă dacă, dând publicitate seriei de declarații despre un viitor grandios, nu ar putea să le reteze criticele.

Iritarea lui dură o zi, apoi reciti scrisoarea lui Clane şi se hotărî că era de dorit să abordeze totul în mod diplomatic şi cu calm. Era necesar să se afle în situația de a spune că luase fără excepție măsurile de prevedere cele mai ferme, împotriva oricărei eventualități.

Dădu instrucțiunile necesare, îl informă pe Clane că făcuse întocmai şi apoi începu să analizeze serios situația care ar apărea când Jarrin s-ar întoarce de pe Venus, după şase sau opt luni, pentru a-şi primi triumful. Propria lui întoarcere de pe Venus nu-l mai mulțumea. Nepoții lui intenționau să se amestece în afacerile statului şi, într-adevăr, ambii aveau dreptul legal să fie consilieri ai guvernului. Fiecare, în conformitate cu legea, avea un vot în consiliu în ce priveşte afacerile de pe Linn, deşi niciunul nu putea să se amestece în mod direct în administrație.

Presupun – Tews recunoştea în sinea lui cu părere de rău – *că nepotul meu Clane se află în deplinătatea*

drepturilor sale; dar îşi aminti de-o vorbă de-a mamei lui: „Este un bărbat neînțelept acela care îşi exercită drepturile.” Râse schimonosit.

În acea seară, exact înainte de a se duce la culcare, Tews avu o sclipire de fină intuiție: *Iar alunec pe panta suspiciunii – aceleaşi temeri care m-au tulburat când mă aflam pe Venus. Mă aflu sub influența atmosferei acestui palat detestabil.*

Personal se simțea incapabil de gânduri mârşave şi accepta prezența lor la alții – îşi spuse – cu cel mai mare dezgust, şi numai datorită intereselor statului.

Sentimentul datoriei – iată adevăratul imperativ sub care acționa – era lucru cert. Recurgea la motivația aceasta – era nevoit s-o recunoască – în intrigi şi comploturi, chiar dacă cel mai mărunt indiciu de intrigă îl revolta.

Conştiința propriei sale integrități îl linişti din nou pe Tews. *La urma urmei,* se gândi *el, pot fi indus în eroare câteodată, dar nu mă pot înşela dacă rămân veşnic vigilent la pericolele din alte surse. Iar o mutație care se bazează pe cunoştințe şi arme ştiințifice este o chestiune despre care eu, ca apărător al statului, trebuie să iau act.*

Acordase o atenție considerabilă armelor de care văzuse că făcea uz Clane pe Venus. Şi, în timpul zilelor care urmară, ajunse la concluzia că trebuie să treacă la acțiune. Continua să-şi spună cât de revoltător era să facă asta, dar în final îl înştiință pe Clane:

> Dragul meu nepot,
>
> Deşi nu te-ai simțit cu adevărat îndreptățit să ceri protecția la care rangul şi valoarea activității tale îți dau dreptul, sunt sigur că vei fi fericit să auzi că statul este

pregătit să asigure protecția materialului pe care l-ai recuperat din subteranele zeilor şi din alte surse antice.

Locul cel mai sigur pentru tot acest material se află la reşedința ta din Linn. În consecință, voi asigura fonduri pentru a transporta în oraş orice asemenea echipamente de care dispui, de pe proprietatea ta de la țară. O unitate de pază va sosi acolo într-o săptămână, cu transport adecvat, şi o altă unitate de pază va începe serviciul chiar azi la reşedința ta din oraş.

Căpitanul gărzii, răspunzător desigur în fața mea, îți va garanta bineînțeles toate facilitățile pentru desfăşurarea muncii tale.

Este o plăcere pentru mine, dragul meu Clane, să-ți asigur această protecție prețioasă dar binemeritată.

Cândva, dar într-un viitor nu prea îndepărtat, aş vrea să am privilegiul unui turneu personal, ca să pot vedea cu ochii mei ce bogății se află în colecția ta, cu scopul de a le găsi utilizări ulterioare, spre bunăstarea generală.

Cu cele mai cordiale urări,
Tews,
lord consilier

Cel puțin, se gândi Tews, după ce expedie mesajul şi dădu ordinele necesare forțelor armate, *pentru moment materialul va fi adunat într-un singur loc. Ulterior, un control mult mai riguros este oricând posibil – nu că n-ar fi vreodată necesar, desigur.*

Pur şi simplu conducătorul înțelept elabora planul pentru orice eventualitate. Până şi acțiunile celor mai dragi rude pot fi examinate obiectiv.

Imediat află că nepotul său Clane nu se opusese planului său şi că materialul fusese transportat la Linn fără incidente.

Se afla încă la palatul din munți al familiei Linn când sosi a treia scrisoare de la Clane. Deşi scurtă, era un document social important. Introducerea preciza:

> Unchiului nostru, lord consilier:
>
> Ținând seamă de opinia lordului Jerrin şi a lui Clane Linn că există în Linn o preponderență periculoasă a sclavilor şi că într-adevăr starea de sclavie este cu totul indezirabilă într-un stat sănătos, se propune prin urmare ca lordul consilier
>
> Tews, în timpul guvernării sale, să stabilească, drept regulă de urmat pentru generația viitoare, următoarele principii:
>
> 1. Toate ființele umane care respectă legile au dreptul la un control neîngrădit al propriilor lor persoane.
>
> 2. Acolo unde nu se obține controlul neîngrădit, acesta va fi atribuit individului în mod progresiv, primele două măsuri intrând în vigoare imediat.
>
> 3. Prima măsură prevede că niciun sclav nu va fi pedepsit fizic, pe viitor, decât printr-un ordin al tribunalului.
>
> 4. A doua măsură prevede ca pe viitor ziua de muncă a sclavului să nu depăşească zece ore.

Celelalte măsuri schițau o metodă de eliberare treptată a sclavilor, urmând ca până în douăzeci de ani numai incorigibilii să nu fie „liberi", şi toți aceştia să fie controlați de statul însuşi în conformitate cu legile prin care fiecare este tratat „ca individ".

Tews citi documentul cu uimire şi amuzament. Îşi aminti de o altă vorbă de-a mamei lui: „Nu-ți face griji din cauza idealiştilor. Mulțimea le va tăia beregățile la momentul potrivit". Starea de amuzament dispăru repede. *Băieții ăştia se amestecă cu adevărat în afacerile statului chiar în Linn, care este izolat în provincia lor.* Fiindcă vara era pe sfârşite, se pregăti să se întoarcă în oraş. Tews, încruntat, analiză amenințarea „pentru stat" care – i se părea – se înălța cu viteză alarmantă.

În cea de-a doua zi după întoarcerea lui în Linn, primi o altă scrisoare de la Clane. Acesta îi solicita o audiență pentru a discuta „acele probleme legate de apărarea imperiului, despre care departamentele tale au strâns informații".

Ce l-a înfuriat pe Tews în privința scrisorii a fost că mutația nu-i dădea nici măcar răgazul să se aranjeze după întoarcere. Era adevărat că activitatea de reculegere nu-l angaja – dar era o chestiune de politețe față de funcția pe care o deținea. Tews hotărî într-un acces de mânie rece că îndârjirea lui Clane purta toate semnele unei insulte întreținute, intenționate.

Trimise o notă tăioasă, ca răspuns, ce declara pur şi simplu:

> Dragul meu Clane,
>
> Te voi înştiința de îndată ce mă voi elibera de problemele presante ale administrației.

Te rog aşteaptă veşti de la mine.

Tews

În noaptea aceea dormi convins că luase în sfârşit o atitudine fermă şi că sosise timpul pentru aşa ceva.

Se trezi la ştirea dezastrului.

Singurul avertisment a fost o licărire de metal oțelită pe cerul dimineții, devreme. Invadatorii se năpustiseră asupra oraşului Linn în trei sute de navete spațiale. Trebuie să fi spionat dinainte locurile, pentru că au aterizat în forță, în părțile care erau înțesate cu gărzi şi la principalele cazărmi ale escadroanelor de artilerie din interiorul oraşului. Din fiecare navă debarcară două sute şi ceva de bărbați.

— Şaizeci de mii de soldați! – spuse lordul consilier Tews după ce studie rapoartele. Dădu instrucțiuni pentru apărarea palatului şi trimise un porumbel voiajor la cele trei legiuni cantonate în taberele din afara oraşului, ordonând ca două dintre ele să atace când vor fi pregătite. Şi apoi se aşează palid, dar potolit, urmărind spectacolul de la fereastra care dădea în întinderea înceţoşată a oraşului Linn propriu-zis.

Totul era confuz şi ireal. Majoritatea navelor invadatoare dispăruseră în spatele marilor clădiri. Câteva stăteau în câmp, dar păreau moarte. Era greu să desluşeşti ce lupte aprige se dădeau în vecinătate. La ora nouă sosi un mesager din partea lady-ei Lydia:

Dragă fiule,

Ai vreo veste? Cine ne atacă? Este un atac restrâns, sau o invazie a imperiului? L-ai contactat pe Clane?

L.

A fost adus primul prizonier, în timp ce Tews privea încruntat la propunerea dezagreabilă de a cere sfatul rudei sale. Era ultima persoană pe care dorea să o vadă. Prizonierul, un uriaş cu barbă, a mărturisit cu mândrie că era din Europa, una din lunile lui Jupiter, şi că nu-i era teamă nici de oameni, nici de zei. Dimensiunile bărbatului şi curajul fizic evident l-au înfiorat pe Tews. Dar concepția lui naivă despre viață l-a consolat. Următorii prizonieri aveau trăsături fizice şi psihice asemănătoare. Şi astfel, cu mult înainte de amiază, Tews avea o imagine rezonabil de clară asupra situației.

Era vorba despre o invazie barbară din Europa. Scopul ei era evident, numai jaful. Dar dacă nu acționa cu repeziciune, Linn ar fi fost în câteva zile jefuit de bogățiile adunate de-a lungul veacurilor. Comenzi sângeroase ieşeau de pe buzele lui Tews. Treceți pe toți prizonierii prin sabie. Distrugeți-le navele, armele şi hainele. Nu lăsați nicio urmă a prezenței lor, ce a poluat oraşul etern.

Dimineața îşi urma cursul ei lent. Tews se gândi să facă un tur de orizont al oraşului, escortat de cavaleria palatului. A abandonat planul când şi-a dat seama că ar fi fost imposibil să trimită rapoarte, dacă erau în marş. Din acelaşi motiv nu-şi putu transfera cartierul general într-o clădire mai puțin vizibilă. Chiar înainte de amiază ajunse raportul de ieşire din încercuire, care preciza că două din cele trei legiuni, cantonate în tabere, atacau în forță la porțile principale. Veştile l-au calmat.

Începu să gândească în termenii unor informații mai largi şi mai importante despre ceea ce se întâmpla. Şi-a amintit cu neplăcere că departamentele lui erau probabil

în posesia unor informații pe care – zorit de Clane – le solicitase cu câteva luni în urmă. În grabă, chemă câțiva experți şi se aşează posomorât, în timp ce fiecare din oameni spunea ce aflase.

De fapt, existau o groază de date. Europa, marea lună a lui Jupiter, fusese locuită din timpuri legendare de triburi care se certau fioros. Atmosfera sa vastă se spune că a fost creată artificial, cu ajutorul zeilor atomului de către oamenii de ştiință din epoca de aur. Ca orice atmosferă artificială, ea conține o mare proporție de gaz, teneol, care primeşte lumina solară dar nu permite degajarea unei cantități mari de căldură în spațiu.

Începând cu aproximativ cinci ani în urmă, călătorii începuseră să întocmească rapoarte despre un conducător, numit Czinczar, care unifica, fără milă, toate facțiunile rivale ale planetei într-o singură națiune. Pentru un timp a fost un teritoriu atât de periculos, că negustorii aterizau numai în porturile de intrare specificate. Informația pe care o primiseră era că încercarea lui Czinczar de unificare eşuase. După aceea, contactul devenise din ce în ce mai confuz, şi era clar pentru Tews, care asculta, că noul conducător reuşise de fapt în cuceririle lui şi orice cuvânt care contrazicea acea afirmație era propagandă. Vicleanul Czinczar pusese stăpânire pe mijloacele de comunicație şi manipulase, în timp ce îşi consolida poziția printre forțele barbare ale planetei.

Czinczar. Numele avea o cadență sinistră, un inel de violență dezlănțuită, un zăngănit aspru, metalic. Dacă un asemenea bărbat şi adepții lui ar scăpa cu măcar o parte din averea care se putea strânge din Linn, sistemul solar locuit s-ar face ecoul acestei isprăvi.

Guvernul lordului consilier Tews s-ar prăbuşi ca un castel din cărți de joc.

Tews ezita. Avea un plan care ar fi avut mai mulți sorți de izbândă dacă ar fi fost aplicat în mijlocul nopții. Dar asta însemna să dea atacatorilor un răgaz suplimentar de câteva ore, pentru jaf. Hotărât să nu mai aştepte, expedie un ordin către a treia legiune, încă neangajată în luptă, să pătrundă în tunelul care duce în centrul palatului.

Ca măsură de prevedere, şi cu scopul de a distrage atenția conducătorului duşman, trimise un mesaj lui Czinczar printr-un ofițer barbar capturat. În el menționa despre nebunia unui atac care ar avea ca rezultat numai represalii sângeroase asupra Europei însăşi şi sugera că încă mai era timp pentru o retragere onorabilă. Toate acele intrigi erau o greşeală. Czinczar concentrase o armată mare în scopul capturării detaşamentului imperial. Şi aşteptase, în speranța că va afla dacă lordul consilier se afla sau nu în interiorul palatului. Prizonierul eliberat, care transmisese mesajul lui Tews, îi confirmase prezența înăuntru.

Atacul în forță, care a urmat, a dus la capturarea palatului central şi a tuturor celor dinăuntru şi i-a surprins pe legionarii care începuseră să apară din coridorul secret. Oamenii lui Czinczar au turnat tot petrolul, din rezervoarele mari ale palatului, în coridorul înclinat şi i-au dat foc.

Astfel a murit o întreagă legiune de oameni.

În noaptea aceea, o sută de nave de rezervă ale barbarilor au aterizat în spatele soldaților linneeni care asediau porțile. Şi dimineața, când barbarii din interiorul oraşului au lansat atacul, cele două legiuni rămase erau distruse.

Lordul consilier Tews nu ştia nimic din toate astea. Craniul său fusese predat cu o zi înainte bijutierului favorit al lui Czinczar pentru a fi placat în aur linnean şi transformat într-un pocal, slujind astfel la sărbătoarea celei mai mari victorii a secolului.

Vestea căderii oraşului Linn fusese un adevărat şoc pentru lordul Clane Linn, care analiza registrele proprietății sale de la țară. Cu excepții nesemnificative, tot materialul său atomic era la Linn. Îi dădu drumul mesagerului care, nesăbuit, rostise cu voce tare vestea în timp ce intra pe uşa direcției de contabilitate. Apoi se aşează la birou şi îşi dădu seama că ar fi mai bine să accepte pentru moment cifrele contabililor sclavi privind proprietatea.

În timp ce aruncă o privire prin cameră, după anunțarea amânării, i se păru că cel puțin unul din sclavi manifesta o uşurare vădită. Porunci ca omul să i se înfățişeze neîntârziat. Avea un sistem fără greş de a se purta cu sclavii, un sistem moştenit odată cu proprietatea de la mentorul său Joquin, mort de mult.

Dacă sclavii se dovedeau a fi integri, harnici, loiali, manifestând în general o atitudine pozitivă, aceasta le dădea dreptul la condiții mai bune, un program de lucru mai scurt, mai multă libertate de acțiune, după treizeci de ani dreptul de a se căsători, iar după patruzeci de ani libertatea legală. Lenea şi alte atitudini negative, cum ar fi înşelăciunea, erau pedepsite prin pierderea unor drepturi. Lipsit de posibilitatea de a modifica legile pământului, Clane nu putea în momentul de față să imagineze un sistem mai bun în privința sclaviei. Şi acum, în ciuda neliniştii lui personale, îşi dădea seama

de valabilitatea preceptelor lui Joquin, aşa cum se aplicau ele la o situație în care nu dispuneai de nicio dovadă imediată. Îi vorbi lui Oorag, bărbatul ce-i stârnise suspiciunea, întrebându-l dacă aceasta era justificată.

— Dacă eşti vinovat şi mărturiseşti – spuse el – vei fi degradat cu o treaptă. Dacă nu recunoşti şi ulterior eşti descoperit vinovat, vei fi degradat cu trei trepte, ceea ce înseamnă munca fizică, după cum bine ştii.

Sclavul – un om masiv – dădu din umeri şi spuse în batjocură:

— Din momentul în care Czinczar va fi terminat cu voi, linneenii, vei lucra pentru mine.

— La munca câmpului – spuse tăios Clane – pentru trei luni, zece ore pe zi.

Nu era momentul să se arate milos. Un imperiu atacat nu se dă în lături de la cele mai aspre acțiuni. Orice slăbiciune se poate dovedi dezastruoasă.

În timp ce sclavul fu condus afară de către gărzi, acesta strigă o ultimă insultă peste umăr.

— Nenorocitule – spuse el – o să ajungi acolo unde îți este locul când Czinczar va veni aici.

Clane nu răspunse. Găsea drept îndoielnică ideea că noul cuceritor ar fi fost ales de soartă pentru a pedepsi pe toți răufăcătorii din Linn după cum merită. Ar dura prea mult. Şi-a alungat gândul şi s-a îndreptat spre uşă. Acolo zăbovi şi dădu cu ochii de sclavii credincioşi care stăteau la birourile lor.

— Nu vă grăbiți – spuse încet, pe un ton clar. Dacă nutriți emoții asemănătoare cu cele exprimate de Oorag, e bine să vă struniți. Căderea unui oraş, într-un atac prin surprindere, nu e semnificativă.

A ezitat. El apela, şi-a dat seama, la prudență, dar

rațiunea îi spunea că în situațiile de mare criză oamenii nu iau în considerație toate posibilitățile.

— Sunt conştient de asta – spuse în final – nu e o plăcere prea mare să fii sclav, deşi situația prezintă şi unele avantaje – securitate materială, calificare gratuită. Dar cuvintele dure ale lui Oorag sunt o dovadă că sclavii tineri ar fi liberi să facă ce poftesc, iar asta ar constitui un motiv de discordie, dacă nu chiar un factor revoluționar pentru comunitate. Din nefericire, e adevărat că oamenii de rase diferite pot învăța treptat să trăiască împreună.

Ieşi, mulțumit că făcuse tot ce-i stătuse în putință în împrejurările date. Nu avea nicio îndoială că în sfidarea lui Oorag, întreaga problemă a unui imperiu de sclavi ieşise la lumină. Dacă Czinczar ar cuceri orice poziție importantă pe pământ, ar urma automat o revoltă a sclavilor. Erau prea mulți sclavi, mult prea mulți pentru securitatea imperiului linnean.

Afară văzu primii refugiați. Veneau lângă principalele hambare într-o varietate de scutere aeriene colorate. Pentru moment Clane le urmărea, încercând să-şi imagineze plecarea lor din Linn. Era uluitor faptul că ei aşteptaseră până în după amiaza celei de-a doua zile. Pur şi simplu, oamenii vor fi refuzat să creadă că oraşul era în pericol, deşi, desigur, primii fugari ar fi putut pleca în toate direcțiile şi nici să nu se mai apropie de proprietate.

Clane îşi reveni hotărât din reverie. Chemă un sclav şi îl expedie la locul de sosire, cu ordine către gărzile personale.

— Spune-le acestor oameni, care au mijloace de transport rapid, să se mişte iute. Aici, la optzeci de mile de Linn, vom avea grijă numai de cei care nu sunt

sprinteni.

Pătrunse apoi grabnic în reşedinţa oficială şi-l chemă pe ofiţerul comandant al trupelor sale.

— Vreau voluntari – explică el – mai ales bărbaţi profund credincioşi, care în cea de-a doua noapte după invazie vor fi dispuşi să zboare spre Linn şi să aducă de acolo tot echipamentul transportabil din laboratorul meu.

Planul său, aşa cum îl schiţase singur în final în faţa a patruzeci de voluntari, era simplitatea întruchipată. În confuzia inerentă cuceririi unui mare oraş, probabil că ar dura câteva zile înainte ca armata barbară să ocupe într-adevăr toate reşedinţele importante. În primele zile mai ales, duşmanii n-ar putea nimeri o casă situată, cum era a lui, în spatele unei bariere de copaci.

Dacă printr-o întâmplare nefericită, casa era ocupată, probabil ar fi fost păzită atât de slab, încât nişte oameni curajoşi ar putea ucide cu uşurinţă orice străin din incintă şi astfel şi-ar atinge scopul.

— Vreau să vă dezvălui – a continuat Clane – importanţa acestei sarcini. După cum ştiţi cu toţii, sunt membru al ierarhiei templului. Mi s-au încredinţat metalele sacre ale zeilor şi echipamentul sacru, inclusiv materialul luat chiar din casele zeilor. Ar fi un dezastru dacă aceste preţioase vestigii ar cădea pe mâini necurate. Aşadar, eu vă cer, de cumva printr-o întâmplare nefericită aţi fi capturaţi, să nu dezvăluiţi scopul adevărat al prezenţei voastre acolo. Să spuneţi că aţi venit să salvaţi proprietatea particulară a proprietarului, chiar admiţând că ar fi o nesăbuinţă să vă sacrificaţi pentru o asemenea cauză.

Grijuliu faţă de gărzile lui Tews, îşi încheie instrucţiunile astfel:

— S-ar putea ca soldații linneeni să păzească echipamentul, în care caz, dați ofițerului care are comanda unității această scrisoare.

Înmânã documentul căpitanului voluntarilor. Era o autorizație semnată de Clane, cu pecetea rangului său. De la moartea lui Tews, o asemenea autorizație n-ar fi fost trecută cu vederea.

Când au plecat să se pregătească pentru misiune, Clane expedie una dintre navele particulare în oraşul din preajmă, Goram, şi-l întrebă pe comandantul de acolo, un prieten de-al lui, ce fel de contraacțiune se pregătea împotriva invadatorului.

— Se află oare autorități în oraş – a întrebat – care să indice că ele înțeleg acțiunile care sunt cerute din partea lor în caz de forță majoră? Sau trebuie ca vechea lege să le fie aplicată pentru început?

Răspunsul sosi în cel mai scurt timp posibil, în mai puțin de patruzeci de minute. Generalul îşi trecu forțele sub comanda lui Clane şi-l înştiință că îşi expediase mesajul în fiecare oraş important de pe pământ, în numele „excelenței sale" lordul Clane Linn, supraviețuitorul, cel mai de vază de pe pământ, al nobilului Tews, răposatul lord consilier care se prăpădise în fruntea trupelor sale, apărând oraşul Linn în fața mârşavului şi criminalului atac prin surprindere, lansat de o hoardă barbară de oameni bestiali care urmau să distrugă cea mai minunată civilizație care a existat vreodată.

Se înscria cu atât mai inspirat în aceeaşi notă, dar nu excesiva pălăvrăgeală îl uimea pe Clane, ci oferta în sine şi implicațiile ei. *În numele lui,* o armată se organiza.

După recitirea mesajului, se îndreptă spre oglinda în mărime naturală din baia vecină şi se uită fix la propria

imagine. Era îmbrăcat într-o robă prezentabilă, a unui om de ştiinţă al templului. Ca toate celelalte haine, stofa cădea pe umăr ascunzând „deosebirile" neoficiale. Un observator ar fi trebuit să fie foarte perspicace ca să observe cât de atent era trasă pelerina în jurul gâtului, cât de bine era croită pentru a ascunde înclinarea corpului de la gât în jos şi cât de strâns erau legate de încheieturi capetele mânecilor.

I-ar lua trei luni pentru a-l înştiinţa pe lordul Jerrin de pe Venus şi patru luni pentru a ajunge la lordul Draid de pe Marte, ambele planete fiind de cealaltă parte a soarelui, faţă de pământ. I-ar trebui aproape de două ori pe atât, să primească mesajul de la ei. Numai un membru al familiei conducătoare ar putea obţine sprijinul diverselor elemente ale imperiului. Nu se auzea încă nimic despre soarta rudelor apropiate ale lordului consilier. Pe lângă asta, mai erau şi femei. Rămânea lordul Clane, cel mai mic frate al lui Jerrin, nepotul răposatului conducător. În consecinţă, pentru cel puţin şase luni, va fi conducătorul în exerciţiu în Linn.

După-amiaza celei de-a doua zile a invaziei era pe sfârşite. Nave mari începură să vină aducând soldaţi. Pe la apusul soarelui, peste o mie de oameni erau încartiruiţi într-o tabără de-a lungul şoselei spre oraşul Linn şi pe malul râului. Aviaţia mică lansatoare de săgeţi şi navetele spaţiale de război pluteau pe deasupra capului iar patrulele de pedestraşi erau în misiune, păzind orice încercare de a pătrunde pe proprietate.

— Drumurile erau efectiv pustii. Era prea devreme pentru gloatele din Linn care, aşa cum raportau scuterele aeriene cercetaşe, fugeau din oraşul capturat pe porţile care în plină după-amiază erau încă deschise.

În timpul ultimei zile dinaintea lăsării întunericului,

patrulele aeriene au raportat că porțile se închideau una câte una şi că valul de refugiați se împuțina treptat în apropierea oraşului care se întuneca. Până în ultimul moment, pe cer nu se mai zărea niciun scuter aerian care transporta refugiați. Părea clar că oamenii care puteau să-şi permită maşinile costisitoare erau fie în siguranță, fie aşteptaseră prea mult timp, poate în speranța de a ajuta un membru absent al familiei.

La miezul nopții voluntarii plecară în misiunea lor periculoasă, în zece scutere şi o navetă spațială. Ca un prim gest al noii autorități, Clane le-a sporit efectivele cu încă o sută de soldați din armată. El supraveghe plecarea navetelor, apoi se grăbi să participe la întâlnirea cu ofițerii care avuseseră timp să sosească. O duzină de bărbați se ridicară în picioare în timp ce el intra. Salutară, apoi luară poziție de drepți.

Clane se opri brusc. De fapt, intenționase să fie calm, spunându-şi lui însuşi că ceea ce se întâmpla era firesc. Sentimentele însă reacționau diferit. Surveni o emoție familiară, terifiantă. Putea simți cum emoția deştepta reflexe îndepărtate ale sistemului său nervos, ca pe un început vechi al unei panici periculoase copilăreşti, un produs al zilelor lui oribile anterioare, când era o ființă chinuită. I se zbăteau muşchii feței. De trei ori înghiți în sec. Apoi, cu un gest rigid, salută şi el. Se aşeză după ce se îndreptă în grabă spre capul mesei. Clane aşteptă până când se aşezară şi ei, apoi ceru rapoarte scurte despre trupele disponibile. Îşi notă cifrele date de fiecare bărbat pentru domeniul său şi la sfârşit adună coloanele.

— În afara celor patru provincii de la care nu avem date finale – anunță – dispunem de un total de optsprezece mii de soldați instruiți, şase mii de rezerve

parțial instruite şi cinci sute de mii de civili zdraveni.

— Excelența Voastră, – spuse prietenul Morkid – imperiul linnean îşi menține, în mod normal, o armată permanentă de un milion de oameni. Pe pământ, cele mai mari forțe erau staționate în sau în apropiere de oraşul Linn, şi ele au fost anihilate. Patru sute de mii de oameni sunt încă pe Venus şi puțin mai mult de două sute de mii pe Marte.

Clane, care adunase în minte cifrele date, spuse rapid:

— Asta nu însumează un milion de oameni.

Morkid dădu din cap cu gravitate.

— Pentru prima dată în aceşti ani, armata se află sub număr. Cucerirea planetei Venus părea să elimine pe toți dușmanii potențiali ai oraşului Linn, iar lordul consilier Tews a considerat asta un moment prielnic pentru a face economii.

— Înțeleg – spuse Clane. Se simți palid şi sleit de puteri, ca un om care descoperă brusc că nu poate merge pe propriile picioare.

Lydia se ridică greoi din lectica ei, conştientă cât de bătrână şi neatrăgătoare trebuia să pară bărbaților care rânjeau în curte. Nu se lăsă prea mult copleşită din această cauză. Era de mult bătrână, şi imaginea din oglindă încetase s-o mai şocheze. Lucrul cel mai important era că cererea ei de a i se acorda o întrevedere fusese satisfăcută de Czinczar după ce, la insistența lui, ea retrăsese clauza contractuală de a i se oferi un bilet de liberă trecere.

Bătrâna femeie zâmbi posomorât. Nu-şi prea mai prețuia combinația de piele şi oase care reprezentau propriul trup. Dar privea cu voioşie faptul că se îndrepta

probabil spre moarte. În ciuda vârstei şi a dezgustului de sine, nu se simțea dispusă să accepte uitarea. Dar Clane o rugase să rişte. O amuza vag pe Lydia că, acum, conducătorul nu o mai îngrozea. Avea propriile ei motive pentru a-l crede pe Clane un om capabil. Se plimba încet pe culoarele familiare, printre arcade strălucitoare şi prin camere ce scânteiau de bogățiile familiei Linn. Peste tot erau bărbați masivi, cu barbă, care veneau din îndepărtata Europă pentru a cuceri un imperiu despre care aflaseră din auzite. Uitându-se la ei, se simțea îndreptățită în toate acțiunile necruțătoare pe care le întreprinsese la vremea ei. Erau, aşa cum i se păreau unei bătrâne femei posace, personificările vii ale haosului, împotriva căruia luptase toată viața.

În timp ce intra în camera tronului, gândurile negre îi dispărură din minte. Se uită în jur cu ochi ageri, pentru a-l zări pe conducătorul misterios. Nu era niciunul pe tron sau lângă acesta. Grupuri de bărbați stăteau în jur vorbind. Într-unul din grupuri se afla un tânăr înalt, grațios, diferit de toți cei din încăpere. Ei aveau barbă. El era proaspăt ras.

A văzut-o şi a încetat să asculte ceea ce spunea unul din însoțitorii săi, atât de vizibil că s-a aşternut tăcerea. Tăcerea vorbea de la sine grupului. După mai bine de un minut, bărbații din camera plină s-au întors spre ea, privind-o fix, aşteptându-şi comandantul să vorbească. Şi Lydia aştepta, examinându-l rapid. Czinczar nu era un bărbat frumos, dar emana forță şi dădea impresia unui tip bine. Şi totuşi, nu era de ajuns. Această lume barbară era plină de bărbați cu aspect viguros. Lydia, care se aşteptase la calități deosebite, era nedumerită.

Chipul lui Czinczar părea mai degrabă sensibil decât brutal, ceea ce era un fapt neobişnuit. Dar încă

insuficient pentru a explica faptul că era stăpân absolut al unei hoarde imense, indisciplinate.

Marele om făcu un pas în față.

— Doamnă, – spuse el – ai cerut să mă vezi.

Astfel ea îi cunoscu puterea. În întreaga şi lunga ei viață, nu auzise nicio voce de bariton atât de vibrantă, atât de minunat de frumoasă, atât de sigură pe autoritatea ei. Şi dintr-odată l-a văzut într-o lumină diferită. Şi-a dat seama că se înşelase în privința modului în care arăta. Căutase o distincție firească, bine definită. Bărbatul însă era de-a dreptul frumos.

O cuprinse teama. O voce ca aceasta, o personalitate ca asta...

Şi-l închipui convingând imperiul linnean să-i împlinească voia. Mulțimile hipnotizate. Cei mai importanți bărbați vrăjiți. Rupse vraja cu un efort de voință. Spuse:

— Sunteți Czinczar?

— Sunt Czinczar.

Identificarea aceea limpede i-a oferit Lydiei un alt răgaz, deşi mai scurt. Dar de data asta şi-a revenit mai repede. Şi complet. Ochii i s-au îngustat. S-a uitat la marele bărbat cu o ostilitate care sporea.

— Înțeleg – spuse ea – că scopul venirii mele aici va eşua.

— Normal – Czinczar a înclinat din cap, dând din umeri.

Nu a întrebat-o de scop. Nu părea curios. Ci doar stătea politicos, aşteptând ca ea să termine ceea ce avea de spus.

— Până ce te-am văzut – a spus Lydia cumplit – am luat drept bun că eşti un general ager. Acum văd că te consideri un bărbat al destinului. Te şi văd cum te coboară în mormânt.

Un murmur supărat al celorlalți bărbați din încăpere îi întâmpină spusele. Czinczar îi potoli printr-un gest al mâinii.

— Doamnă, – spuse el – asemenea remarci stârnesc mânia ofițerilor mei. Prezentați-vă cazul şi voi decide ce voi face cu dumneavoastră.

Lydia a dat din cap dar observă că nu spusese că era ofensat. Răsuflă uşurată în sinea ei. În mintea ei se conturase acum imaginea acestui bărbat şi asta a deprimat-o. De-a lungul întregii istorii, aceşti conducători naturali fuseseră scuipați de masele mute. Ei aveau voința să conducă sau să moară. Dar faptul că au murit tineri nu avea nicio importanță. Impactul asupra epocii lor era colosal. Un asemenea bărbat ar putea, chiar în agonia morții, târî după el dinastii de mult stabilite. Îl şi ucisese pe conducătorul de drept al oraşului Linn şi dăduse imperiului o lovitură în inimă ce-l făcuse să se clatine. Dintr-un moft militar, ce-i drept, dar istoria accepta asemenea accidente fără crize.

Lydia spuse liniştit:

— Voi fi scurtă, din moment ce fără îndoială vă gândiți la o politică înaltă şi campanii militare viitoare. Am venit aici la cererea nepotului meu lord Clane Linn.

— Mutația – Czinczar dădu din cap. Remarca lui a fost evazivă, o identificare, nu un comentariu.

Lydia simți un şoc la gândul că cele ştiute de Czinczar despre facțiunea conducătoare vor trebui să se extindă şi asupra lui Clane, care încercase să se țină în umbra vieții linneene. Nu îndrăzni să se oprească pentru a analiza consecințele. Continuă încet.

— Lord Clane este un om de ştiință al templului şi, ca atare, a fost angajat mulți ani în experiențe umanitare ştiințifice. Majoritatea echipamentelor, din păcate, se

află aici, în Linn. Lydia dădu din umeri. Este fără valoare pentru tine şi pentru oamenii tăi, dar ar fi o mare pierdere pentru civilizaţie dacă acestea ar fi îndepărtate sau distruse accidental. Dacă lordul Clane ţi-ar cere permisiunea să trimită sclavii în oraş, pentru a scoate instrumentele ştiinţifice şi a le transfera la proprietatea de la ţară. În schimb...

— Da – răspunse ca un ecou Czinczar – în schimb... Tonul lui fusese uşor ironic şi Lydia îşi dădu brusc seama că se juca cu ea. Trebuia să se prefacă a nu da atenţie acestui fapt.

— În schimb – spuse ea – te va plăti în metale preţioase şi bijuterii, la un preţ rezonabil, pe care să-l indici chiar tu. După ce termină, respiră adânc.

Pe chipul conducătorului barbar se aşternu o expresie gânditoare.

— Am auzit – spuse —, de experienţele lordului Clane cu aşa-numitele – ezită – metale ale zeului din Linn. Poveşti foarte curioase, câteva dintre ele; şi îndată ce mă voi fi eliberat de sarcinile militare, intenţionez să examinez acest laborator cu ochii mei. Poţi să-i spui nepotului tău – continuă pe un ton tranşant – că micul său plan de a răscumpăra cele mai mari bogăţii din întregul imperiu linnean a fost fără speranţă de la bun început. Cinci nave au coborât în primele câteva minute ale atacului, pe proprietatea lordului Clane, pentru a se asigura că armele misterioase nu erau utilizate împotriva flotei invadatoare, iar eu consider drept o adevărată nenorocire faptul că el însuşi a lipsit din ţară în acel moment. Poţi să-i spui că nu am fost surprinşi de încercarea de la miezul nopţii, cu două zile în urmă, pentru a sustrage echipamentul şi că temerile lui cele mai cumplite în ceea ce priveşte soarta acestuia sunt

justificate.

Conchise:

— E o mare uşurare să ştiu că cea mai mare parte a echipamentului său se află cu siguranță în mâinile noastre.

Lydia nu spuse nimic. Propoziția „poți să-i spui" declanşă o adevărată reacție chimică în trupul ei.

Nu-şi dăduse seama că era atât de încordată. I se părea că dacă ar vorbi, i-ar dezvălui propria sa uşurare, formidabilă. *Poți să-i spui* – ar putea exista o singură explicație. Urma să i se permită să plece. Dar mai aşteptă.

Czinczar păşi înainte până ce a ajuns chiar în fața ei. Ceva din originea lui barbară, atât de atent înăbuşită până atunci, se strecură în comportamentul lui. Insinuarea unei batjocuri, disprețul unui bărbat puternic fizic față de decrepitudine, o senzație de superioritate autentică față de o persoană atât de rafinată precum era Lydia. Când vorbi, dovedi că era perfect conştient că acordă milă.

— Bătrâno – spuse – te las să pleci pentru că mi-ai făcut o mare favoare când l-ai manevrat pe fiul tău, lord Tews, să devină – cum îşi spunea – lord consilier. Mişcarea aceea şi numai ea singură mi-a dat şansa de care aveam nevoie ca să atac vastul imperiu linnean.

Zâmbi.

— Poți să pleci, luând acest gând cu tine.

De câtva timp, Lydia condamnase acțiunea care-l propulsase pe Tews în funcția supremă. Dar era cu totul altceva să realizeze că, departe în spațiul interplanetar, un om receptase mişcarea aceea ca pe un adevărat dezastru linnean. Ieşi fără a mai rosti vreun cuvânt.

Czinczar urcă încet dealul care ducea la gardul urât şi

scund ce se afla în fața casei lordului Clane din oraş. Zăbovi la gard, recunoscu materialul de construcție al templului şi merse în continuare gânditor. Cu acelaşi interes, câteva minute mai târziu, se uită fix la fântânile țâşnitoare de apă fierbinte. Îi făcu un semn inginerului care se ocupase de construcția navelor ce aduseseră armata lui pe pământ.

— Cum funcționează? întrebă.

Proiectantul examină baza fântânii. Nu se grăbea, era un om masiv, durduliu, cu reputația că spune glume atât de vulgare încât până şi bărbații în toată firea se înfiorau de ruşine când le auzeau. Tocmai îşi stabilise domiciliul într-unul dintre marile palate, cu trei fete linneene ca amante şi o sută de bărbați şi femei din Linn drept sclavi. Era un om fericit, cu prea puțină vanitate şi mândrie încât să-i poată îngrădi mişcările. Localiză deschiderea uneia din fântâni şi îngenunche în noroi ca orice muncitor. Totuşi, nu era singurul care să facă acest lucru. Czinczar îngenunche lângă el, dându-şi seama cum acțiunile lui îi şocau pe linneenii de neam mare, care făceau parte din suita lui personală de sclavi. Cei doi străpungeau bezna cu privirea.

— Material de construcție pentru templu, spuse Meewan, proiectantul.

Czinczar dădu din cap. Se ridică în picioare fără vreun alt comentariu, deoarece cele ce aveau de spus trebuiau discutate pe larg, pe o perioadă de ani întregi. La casă, câteva minute mai târziu, conducătorul şi scutierii ridicaseră draperiile grele care acopereau pereții coridorului ce ducea la laboratorul principal. Precum gardul din afară, pereții erau calzi, ca şi când ar fi fost încălziți din interior.

Material de construcție pentru templu! Încă o dată, nu

făcură niciun comentariu. Intraseră în laboratorul propriu-zis şi acum se uitau unul la altul cu uimire. Camera fusese mărită considerabil față de dimensiunile ei inițiale, deşi ei nu ştiau aceasta. O porțiune mare din perete fusese decupată, iar breşa, deşi complet înghițită, era încă nefinisată şi crestată. Asta cât priveşte pereții. Pe aproape fiecare iard pătrat de pardosea, imensă şi nouă, erau maşini opace şi maşini transparente, mari şi mici, câteva părând complete, iar altele neîndoios doar simple fragmente.

Pentru moment, totul i se părea prea încărcat. Czinczar înaintă gânditor, privi la câteva dintre mecanismele transparente cu un ochi ce încerca să surprindă rapid elementele esențiale ale formei, ca şi alcătuirea interioară. În primele momente nu avu intenția să se oprească pentru o examinare atentă. Apoi surprinse o mişcare cu coada ochiului.

O lumină. Se aplecă şi se uită atent la o cutie lungă de metal, parțial transparentă, imitând grosolan forma unui coşciug, până şi în privința căptuşelii colorate şi aparent costisitoare. Interiorul era uşor curbat pentru a forma un canal îngust. De-a lungul canalului se rostogolea o bilă de lumină. Se răsturna încet, trecând aproximativ un minut până să parcurgă distanța până în partea cealaltă. În acelaşi ritm lent zăbovea, părând că meditează la ce va face mai apoi şi, cu o enormă chibzuință, îşi începea călătoria înapoi.

Tocmai această mişcare fără noimă îl fascina pe Czinczar. Îşi apropie mâna grijuliu cam la un țol de bilă. Nu se întâmplă nimic. Se dădu înapoi şi-şi țuguie buzele. În ciuda atacului asupra oraşului Linn, nu era el omul care să rişte. Făcu un semn către gardian.

— Adu-mi un sclav – spuse. La indicația sa, un fost

nobil linnean, transpirând din toți porii, își întinse degetul şi atinse bila care era în mişcare. Degetul îi pătrunse ca şi când nu era nimic acolo.

Se dădu înapoi, uimit. Dar neînduplecatul Czinczar nu terminase cu el. Încă o dată degetul şovăitor, dar nu chiar aşa de temător cum fusese, trecu prin bila în mişcare. Bila se rostogoli în el, prin el şi peste el. Czinczar îl dădu la o parte pe sclav şi stătu privind gânditor. Trebuie să i se fi citit, pe chip, ceva din scopurile lui, căci bărbatul scoase un țipăt înăbuşit de groază.

— Stăpâne, eu nu înțeleg nimic din ceea ce am văzut. Nimic. Nimic.

— Ucideți-l – spuse Czinczar.

Se întoarse, uitându-se încruntat înapoi la maşină.

— Trebuie să fie – spuse, şi era o notă încăpățânată în vocea lui admirabilă, – un motiv pentru mişcările şi pentru existența ei.

O jumătate de oră mai târziu, încă o mai examina.

— Numai de aş putea... își spuse Clane în gând de mai multe ori. Şi ştia că nu îndrăzneşte. Nu încă.

Le permisese cu un anume cinism soldaților trimişi de lord Tews să mute echipamentul la Linn. Inclusiv premiul pentru toate descoperirile lui, o bilă care se rostogolea într-un du-te-vino neobosit într-un container ca un coşciug; o descoperire a epocii de aur care îi zdruncinase certitudinea până în adâncul ființei.

Datorită bilei de energie nu ezitase să-l lase pe Tews să preia controlul tuturor obiectelor de artă ale unei culturi vechi şi minunate.

Trebuia doar să intre în posesia bilei şi, datorită cunoaşterii funcției acesteia, ar putea să se acordeze

ritmului ei.

Ar putea fi apoi controlată mental de la distanță: toată ciudata ei putere disponibilă – timp de aproape trei zile. La un moment nedeterminat, în a treia zi, ar înceta „să vină" când o „chema" el.

Apoi ar trebui s-o viziteze în timp ce ea se va afla în container şi, printr-un contact direct, să restabilească raportul.

Păruse evident, din acțiunile lui Tews, că lordul consilier nu intenționase să-l împiedice să ajungă la echipament. Aşa că amplasarea bilei în propria sa reşedință din Linn, sub pază, nu conta.

În ciuda îngrijorării, nu anticipase un atac major ce-ar fi putut cuceri Linnul printr-un asalt rapid.

Aşa se face că arma ce-ar putea pune capăt războiului nu se afla la îndemână, numai de n-ar putea ajunge la ea prin mijloace necinstite.

Încă nu se simțea atât de disperat.

De fapt, nici forțele de care dispunea nu erau destul de puternice pentru a profita de miracol.

Chiar dacă se întreba, ca într-o agonie, cum ar putea intra în Linn şi în casă, începu să se dedice cu înverşunare instrucției de război a armatei.

Circula o veche zicală în armata linneană care spunea că în timpul primei luni, un recrut, dacă era aruncat în bătălie, putea provoca moartea camarazilor lui instruiți. În timpul celei de-a doua luni, soldatul împiedica retragerile, provocate de prezența sa. Iar în timpul celei de-a treia luni, era numai bun să se lase omorât, de cum se angaja în luptă.

Clane, urmărind un grup de recruți după câteva săptămâni de exerciții, trecu prin toți fiorii spaimei, într-atât de adevărate erau vorbele din bătrâni. A învăța să

arunci cu arcul cerea efectiv o mobilizare complexă a minții şi a corpului. Lupta cu spada trebuia să includă capacitatea de colaborare cu camarazii. Lupta cu sulița era o adevărată artă în sine.

Planul pe care îl schițase în noaptea aceea în fața plenului statului major fusese o încercare de a se feri de orice slăbiciuni. Era o hotărâre sinceră de a utiliza oameni nepotriviți pe linia de apărare. Puse o vorbă bună pentru cei necorespunzători.

— Nu-i suprasolicitați. Scoateți-i în aer liber şi pur şi simplu învățați-i primele elemente ale folosirii armelor. Întâi arcurile, săgețile, apoi sulițele şi apoi spada.

După întâlnire, târziu în noapte, examină rapoartele privind oraşele Nouris şi Gulf care căzuseră, practic, fără luptă. Deoarece barbarii atacaseră, sclavii se ridicaseră pur şi simplu şi îşi omorâseră stăpânii. Un raport suplimentar al statului major recomanda execuția în masă pentru toți sclavii bărbați, apți de luptă.

Clane expedie mesagerii să adune şefii comerciali şi industriali pentru o conferință matinală apoi, după ce se culcă, se gândi la problema sclavilor, cu neplăcere.

La ora zece convocă şedința pentru ordine şi le spuse celor o sută şi ceva de negustori adunați că armata recomandase pedeapsa capitală pentru sclavii bărbați. Declarația sa stârni tărăboi numaidecât.

— Excelența Voastră, este imposibil. Nu putem distruge atâta proprietate valoroasă – spuse unul dintre bărbați.

Cu două excepții, aceasta părea să fie atitudinea generală. Ambele excepții le constituiau doi bărbați tineri, unul dintre ei argumentând:

— Domnilor, este o acțiune necesară.

Celălalt zise:

— Senzația mea este că această criză face posibilă o acțiune radicală – sfârşitul sclaviei în Linn.

Comercianții, scoşi din sărite, țipau la cei doi bărbați.

Clane înaintă şi ridică mâna. Când se făcu linişte, începu:

— Nu e timp pentru jumătăți de măsură. Trebuie să abordăm una sau alta dintre alternative.

Urmă o serie de discuții printre grupurile de negustori. În final, un vorbitor prietenos spuse:

— Excelență, negustorii prezenți aici sunt în favoarea eliberării sclavilor.

Un moment îndelung, Clane se uită la publicul care rânjea şi deodată întoarse spatele şi părăsi încăperea. În după-amiaza aceea pregăti un document special:

> LIBERTATE SPECIALĂ PENTRU SERVITORII LOIALI
>
> Din ordinul excelenței sale, lord Clane Linn, conducătorul oraşului Linn, om de ştiință al templului, preaiubit de înşişi zeii atomului, se dispune prin aceasta şi aşa va rămâne veşnic:
>
> SALUTĂRI tuturor acelor bărbați şi femei buni care au slujit în linişte şi eficient imperiul pentru a ispăşi păcatele conducătorilor care i-au condus în războaie fără speranță împotriva imperiului Linn protejat de zei – aceasta este şansa unei libertăți totale pe care ați câştigat-o prin acțiunile şi atitudinea voastră din timpul ultimilor ani.

Imperiul a fost atacat de un invadator barbar şi crud. Domnia lui de teroare nu poate fi decât temporară, căci forțe invincibile se adună împotrivă-i. O armată de un milion de oameni se află pe drum dinspre Marte şi Venus, şi aici, pe pământ, forțe invincibile totalizând mai mult de două milioane de oameni se organizează pentru bătălie.

Numărul duşmanului este mai mic de şaizeci de mii de soldați. În această armată puțin numeroasă, care a câştigat victoria inițială prin surprindere şi atac, câțiva bărbați şi femei nesăbuiți s-au înrolat grabnic. Toate femeile, afară de cazul în care sunt condamnate pentru delicte majore, vor fi iertate. Pentru bărbații care au trecut la duşman, există o singură speranță. Scăpați imediat de duşmanul barbar şi PREZENTAȚI-VĂ LA TABERELE DE CONCENTRARE indicate la sfârşitul acestei proclamații. NU vor fi gărzi în aceste tabere dar se vor face apeluri de prezență săptămânal. Fiecărui bărbat al cărui nume apare regulat pe aceste liste de prezență i se va oferi libertate deplină atunci când duşmanul va fi învins.

Pentru recalcitranți pedeapsa este moartea.

Pentru bărbații şi femeile care îşi îndeplinesc cu loialitate sarcinile încredințate, eu, lord Clane, lord conducător în exercițiu din Linn, dispun următoarele:

Toate femeile şi copiii vor rămâne la reşedinţele prezente, continuând să servească la fel ca în trecut.

Toţi bărbaţii vor raporta stăpânilor lor, spunând:

— Este în intenţia mea să profit de oferta lordului Clane. Daţi-mi raţia de mâncare pe o săptămână, ca să mă pot înscrie şi eu într-o tabără de concentrare.

Acestea fiind realizate şi după primirea mâncării, plecaţi imediat. NU ÎNTÂRZIAŢI NICI O SINGURĂ ORĂ.

Dacă din anumite motive stăpânul vostru nu este acasă, luaţi mâncare şi plecaţi fără permisiunea lui. Nimeni nu vă va împiedica să părăsiţi oraşul.

Orice bărbat căruia i se aplică acest ordin şi care este găsit ascunzându-se în orice oraş, la douăzeci şi patru de ore după ce această proclamaţie va fi trimisă prin poştă, va fi suspectat de intenţie trădătoare.

Pedeapsa este moartea.

Orice bărbat care după o săptămână este găsit pe raza de cincizeci de mile a unui oraş, va fi suspectat de intenţii trădătoare.

Pedeapsa este moartea.

Pentru a te salva, mergi până la tabăra de concentrare şi fă-ţi regulat apariţia pentru apel. Dacă barbarii atacă tabăra, răspândiţi-vă în păduri, pe dealuri şi ascundeţi-vă, sau mergeţi la altă tabără. Se vor asigura raţii potrivite de mâncare pentru toate taberele.

Toți cei a căror loialitate va fi dovedită vor fi eliberați când războiul se va sfârşi. Ei vor avea imediat dreptul să se căsătorească. Se va institui colonizarea. După expirarea celor cinci ani de reşedință, emigranților li se va acorda cetățenia pe bază de cerere.

Acesta este sfârşitul sclaviei în imperiul linnean.

FIȚI ÎNȚELEPȚI – FIȚI PRUDENȚI – FIȚI LIBERI

Era un document care avea punctele lui slabe. Înainte de emitere, Clane petrecu nu puțin timp argumentându-i meritele în fața unui grup de ofițeri dubioşi – pe negustori îi ignoră, erau prea venali pentru a fi luați în considerație. A scos în evidență că va fi imposibil să țină secretă o comandă generală pentru execuția în masă. Majoritatea sclavilor vor scăpa şi apoi vor deveni periculoşi. A recunoscut că proclamația, deşi orice promisiune era adevărată, era plină de minciuni. Un milion de sclavi numai din Linn trecuseră la Czinczar, mulți dintre ei fiind soldați instruiți. Czinczar i-ar putea folosi la garnizoana fiecărui oraş ce-l putea captura, şi astfel să pregătească armata pentru bătălie. Morkid, un tip sarcastic şi caustic, pusese capăt cerții târziu după-amiază.

— Domnilor – spuse el – nu pare să fim conştienți de faptul că comandantul şef a eliminat dintr-odată toate iluziile şi falsele noastre speranțe şi a pătruns direct la rădăcina situației în care ne aflăm. Ce este clar prin chiar natura discuției noastre este că nu avem de ales. Ridică vocea:

— În această perioadă, când dezastrul s-a declanşat,

suntem fericiți să avem drept conducător un geniu, care ne-a îndreptat pe singura cale, cea militară, care să ne scoată la liman. Domnilor – vocea răsuna omagială – vi-l dăruiesc pe lordul Clane Linn, lordul conducător în exercițiu al Linnului.

Au bătut din palme timp de cinci minute.

Clane urmări bătălia pentru Goran de pe un avion patrulă care țâşnise de pe o poziție întărită. Escadroanele inamice încercară din nou să se apropie, să strângă rândurile în jurul lui, dar propria sa maşină era mai rapidă şi mai uşor de manevrat.

Trucul cunoscut de a trece deasupra lui a fost încercat, era o stratagemă veche a avionului patrulă şi se folosea în lupta navelor. Dar fluxul de energie aşteptat, îndreptat în sus, nu avu loc. Nava lui mică nici măcar nu se înclină, deşi aceasta era reacția minimă atunci când două surse de energie atomică operau pe o linie de gravitație.

Eforturile apărătorilor îl îngrijorau pe Clane. Czinczar era, desigur, conştient, de data asta, că duşmanul lui ştia mai mult despre metalele zeilor decât el sau tehnicienii lui. Dar ar fi fost regretabil dacă ar fi tras concluzia, din acțiunile acestei singure nave, că înăuntru se afla Clane. Dorise să vadă această bătălie. În ciuda a tot şi toate, o văzuse minut cu minut.

Apărarea era dură, mai dură decât anticipase din faptul că patru oraşe căzuseră în ultimele patru săptămâni. Neinstruiții luptară înverşunat pentru viețile lor. Săgețile au făcut o mulțime de victime printre atacatori. Lănci, manipulate stângaci dar cu disperare, au provocat răni şi chiar moartea. Momentul luptei cu lancea a fost cel mai greu. Barbarii, musculoşi şi puternici, odată ce au penetrat armele care puteau să-i

atace de la distanță, i-au împuținat pe adversarii mai slabi.

Prima linie era la pământ, nimicită, învinsă. Începu bătălia din linia a doua. Rezervele de barbari înaintau şi erau atinse de valuri de săgeți ce întunecau cerul şi-şi luau tributul când loveau grupurile de bărbați care înaintau. Țipete răguşite de durere, blesteme, țipetele stridente ale răniților disperați, groaza muribunzilor, a linneenilor osândiți şi răpuşi brusc ajungeau la urechile celor din mica navă învingătoare. Apărătorii se chinuiau să stea laolaltă. Aceasta făcea parte din instrucțiunile lor. Să se retragă încet spre piețele centrale, care erau apărate împotriva unui atac surpriză pe la spate.

Să se retragă şi, în ultimul moment, navele ar ateriza şi ar salva armata încolțită, dar teoretic încă intactă, a celor care fuseseră cândva nişte civili zdraveni. După o lună şi jumătate de instrucție, erau prea valoroşi pentru a se sacrifica într-o luptă eroică.

Aşa cum era, rezistența lor dârză imprima caracterul bătăliei. Desigur, Czinczar, numărându-şi oamenii în fiecare bătălie, avea propriile sale îndoieli. Armata lui, sporită prin sclavii care încă nu se căiau, creştea zilnic. Dar cu cât armata creştea, şansele de a o putea controla scădeau.

Totuşi nu existau îndoieli asupra rezultatului acelei bătălii. Pe măsură ce noaptea se lăsa dinspre est, focurile victoriei începeau să ardă pe toate străzile importante. Fumul se ridica în rotocoale spre cer şi flăcările roşii ca sângele mistuiau întunericul. Linneenii de jos, chiar în acel moment îndurând începutul ocupației barbare, nu ar fi fost dispuşi să admită că înfrângerea acceptată în silă reprezenta un posibil moment de cotitură al războiului.

Venise timpul să se decidă când, unde şi în ce condiţii principala forţă linneană va fi aruncată în bătălia decisivă pentru controlul planetei. Şi mai trebuia luată încă o decizie, ce implica, de asemenea, o încercare deosebit de riscantă: aceea de a se apropia de bila de lumină.

Clane se mişcă greu şi-şi strânse pelerina în jurul umerilor lui slabi.

Încă analiza mijloacele şi căile de intervenţie, când i se aduse un mesaj printr-un nobil linnean eliberat, care fusese capturat de barbari.

Mesajul era format dintr-o singură propoziţie interogativă din partea lui Czinczar.

„Te-ai întrebat oare – dragul meu lord Clane, cum a fost distrusă complet civilizaţia vârstei de aur?"

Era o problemă asupra căreia Clane meditase de multe ori. Dar nu-i trecuse prin cap că răspunsul ar putea fi cunoscut unui barbar de pe luna îndepărtată a planetei Jupiter.

Îl întrebă pe nobilul eliberat, un cavaler în vârstă al imperiului, despre condiţiile din Linn. Răspunsurile nu erau plăcute. Mulţi sclavi îşi luaseră revanşa asupra foştilor stăpâni. Numeroase femei de neam mare din Linn fuseseră reduse la statutul de prostituate.

Punându-i omului întrebări în legătură cu reşedinţa din Linn, află că Czinczar i-a invitat public pe oamenii de ştiinţă ai templului să aibă grijă de anumite vestigii care se aflaseră anterior în posesia lordului Clane.

În acest moment Clane spuse:

— El a menţionat de fapt numele meu.

— Mesajul a fost expediat prin poştă, veni răspunsul, şi omul înălţă din umeri. L-am citit în timpul uneia dintre misiunile mele pe terenurile palatului.

Mult după ce întrevederea luase sfârşit, Clane analiză faptul. Bănuia că era o cursă, şi totuşi, Czinczar nu putea şti cât de valoroasă era acea sferă.

Dacă conducătorul barbar ar fi examinat-o prin tubul gol, ar fi fost uimit de ceea ce era în interior. Totuşi, asta nu-l putea ajuta la nimic.

Cu toate acestea, presupunea că era o capcană.

Tot nu avea importanță. Pentru obiectivul lui, vecinătatea momentană a bilei reprezenta tot ceea ce ar fi fost necesar. Îndrăznea să rişte?

Încă mai cântărea şansele, când un alt nobil eliberat aduse un al doilea mesaj de la Czinczar:

> „Aş vrea să am o conversație cu dumneata şi să-ți arăt un obiect pe care – pariez – nu l-ai văzut niciodată. Te poți gândi la un mod în care s-ar putea ajunge la o asemenea întâlnire?”

Lord Clane arătă mesajul statului major la şedința de a doua zi dimineața. Interziseră cu toții o asemenea întâlnire dar fură de acord că aveau şansa să trimită un mesaj oficial conducătorului barbar.

Clane, care avea propriile sale motive de a se arăta ferm, scrisese deja comunicarea. O citise ofițerilor adunați:

> Şefului barbar Czinczar!
>
> Încercarea laşă de a câştiga îndurare pentru crimele tale împotriva umanității, printr-un apel personal către mine, este zadarnică. Părăseşte această planetă, împreună cu armata ta barbară. Numai o

strictă supunere te poate salva pe tine şi Europa de la distrugere. Ia seama!

Clane,
lord conducător în exercițiu

Mesajul a fost aprobat şi expediat prin grija ofițerului barbar capturat. Clane începu imediat să finalizeze pregătirile pentru lansarea unui atac împotriva oraşului Linn. Acesta a fost discutat de câteva ori cu personalul militar şi s-a căzut cu greu de acord să fie un atac simulat. Generalii simțeau că o debarcare ar putea provoca o confuzie în rândul apărătorilor oraşului şi astfel să împiedice armata linneană să captureze oraşele periferice, care ar fi putut într-adevăr fi ținta adevărată a misiunii lor. Au convenit ca armata de asalt să se retragă din Linn în timpul nopții dinaintea atacului.

Clane era mulțumit de hotărârea aceasta. Plecă spre oraşul Linn în ziua dinaintea atacului, făcând partea inițială a călătoriei într-un scuter aerian. De aici, într-un loc izolat, descărcă un măgar şi o căruță cu legume şi merse cu greu pe lângă ea ultimele douăsprezece mile.

În veşminte mohorâte, de lucru, ale unui inițiat al templului, era unul din mulții căruțaşi, încât nu era nicio problemă. Atât de vastă era armata de sclavi ținută în Linn, că forțele lui Czinczar au căutat rapid să stabilească un flux normal de alimente din satele din împrejurimi către oraş pentru a preveni foamea.

Cercetaşii linneeni raportaseră de mult că porțile erau deschise.

Clane intră fără intervenția forțelor sclavilor care păzeau poarta. Odată înăuntru, era încă şi mai puțin suspectat, şi nimeni nu i-a pus la îndoială dreptul de a merge pe stradă către reşedința din oraş. Urcă dealul

spre intrarea comercianților şi i s-a îngăduit să intre cu căruța prin deschizătura din gardul scund, de către un singur soldat barbar care păzea acea porțiune.

Supus, ca şi când ar fi fost trimis cu o afacere juridică, se îndreptă spre intrarea casei comerciale şi răsturnă legumele în fața a două femei, zicând:

— Cine răspunde astăzi aici?

I s-a dat un nume barbar: Gleedon!

— Şi unde se află? – întrebă Clane.

— În birou, desigur – pe acolo. Femeia mai bătrână arătă spre holul principal, unde, ca să ajungi, trebuia să treci prin încăperea mare, centrală, în care erau depozitate majoritatea maşinăriilor şi echipamentelor prețioase.

În timp ce intra în camera mare, observă că se aflau vreo duzină de soldați barbari pe la diverse intrări. Văzu că recipientul cu bila de lumină era în centrul camerei.

...O sferă nebuloasă, care scânteia nedesluşit, ca mistuită de o flacără interioară, rostogolindu-se încoace şi încolo...

Putea să treacă pe lângă ea şi s-o atingă în trecere.

Fără să pară prea grăbit înaintă, puse degetul pe suprafața subțire a sferei şi, fără să se oprească, a continuat să meargă spre birou.

În acest punct, era grozav de tentat să nu-şi mai asume niciun risc. Dacă acționa imediat şi captura casa, atunci ar fi deținut controlul şi asupra cutiei.

Dar dacă îşi ducea până la capăt planul său inițial, apoi cutia era îndepărtată, astfel ca să nu poată fi găsită în timpul celor trei zile în care bila nu va fi activată? Dădu din umeri şi refuză să se gândească la o asemenea eventualitate.

Fusese impresionat de mesajele lui Czinczar. Şeful

barbar avea de dat o informație importantă. Într-un fel, undeva, făcuse rost de un obiect atât de valoros încât îşi riscase propria reputație, din dorința de-a intra în contact cu el.

Dacă se acționa pripit, cunoştințele acelea se puteau pierde.

Pe măsură ce se plimba prin cameră, Clane îşi reafirmă încet scopul. Un moment mai târziu intră în birou şi-l informă pe ofițerul barbar de acolo că venise pentru a avea grijă de moaştele zeilor atomului.

Bărbatul masiv se ridică în picioare şi se uită cu coada ochiului la el, îi dădu de înțeles că îl recunoscuse şi chemă doi soldați de pe hol. Apoi spuse:

— Lord Clane Linn, sunteți arestat.

Ordonă unuia dintre soldați:

— Aduceți frânghii. Legați-l!

Cu umilință, Clane consimți să fie legat.

În momentul anunțării veştilor, Czinczar se îndrepta spre Linn. Meewan l-a întâlnit pe acoperişul palatului central. Bărbatul cel masiv avea întipărit un zâmbet pe fața lui dolofană de om cumsecade.

— Teoria ta a fost corectă – spuse admirativ. Ai crezut că ar putea risca într-o perioadă critică a invaziei. A venit azi dimineață.

— Spune-mi exact cum i-ai acceptat serviciile. Vocea sa, unică prin frumusețea ei, era liniştită. Chipul lui ciudat era gânditor, pe măsură ce celălalt povestea amănunțit. Manifesta un interes neţărmurit. Când povestea se termină, puse întrebare după întrebare. Fiecare răspuns părea mai degrabă să nască noi întrebări. Meewan spuse în cele din urmă, pe un ton plângăreț:

— Excelența Voastră, n-am nicio îndoială că oamenii

noştri au dat o aparenţă cât se poate de bună capturii pentru a apărea mai buni în propriii lor ochi. Ei revendică dreptul de a-l fi capturat în timp ce intra în clădire, înainte de a putea face ceva sau să atingă ceva. Dar nu sunt decât o şleahtă slabă de pungaşi, aşa că le pun dorinţa sub semnul întrebării. Dar ce importanţă are? Te îndoieşti cumva?

Cele aflate îi dădură un răgaz lui Czinczar; nu-şi dăduse seama cât de încordat era. În ultimă instanţă, îşi spusese, situaţia era destul de simplă. Adresase o invitaţie deschisă oamenilor de ştiinţă ai templului să vină şi să aibă grijă de „câteva vestigii metalice ale zeilor", care căzuseră în mâna cuceritorilor. Fusese o cerere inteligent formulată, menită să câştige aprobarea generală din partea înfrânţilor, chiar dacă îi atrăgea pe oamenii de ştiinţă ai templului spre propria lor ruină. Se stipula doar, formulat foarte precaut, că în schimbul privilegiului de a împărţi paza vestigiilor, experienţele ar trebui continuate ca şi când nu s-ar fi dus niciun război.

„Zeii – spusese Czinczar cu făţărnicie în invitaţie – sunt deasupra unor certuri meschine ale omenirii."

Aparent, se realizase cel puţin unul dintre scopuri. Clane însuşi făcuse cerere pentru slujbă. Czinczar medită prudent asupra tacticii.

— Adu-l aici, spuse în final. Nu putem risca să stabilească controlul asupra tuturor lucrurilor din casa lui. Ştiu prea puţin şi el prea mult.

În timp ce aştepta, examină bagheta de forţă, unul din puţinele instrumente funcţionabile care fuseseră găsite în casă. Nu era el omul care să accepte adevărurile trecute drept definitive. Faptul că bagheta funcţionase cu o săptămână în urmă nu însemna că funcţionează şi acum. O testă de la o fereastră mare, îndreptând-o spre

frunzişul de sus al copacului din preajmă.

Niciun sunet, nicio lumină vizibilă nu se revărsă, dar partea superioară a copacului se prăbuşi la pământ, pe poteca de jos.

Czinczar simți satisfacția unui om a cărui logică s-a dovedit corectă. Nu era o satisfacție neobişnuită. Din primele zile, când fusese un copist de mesaje dintr-un ținut îndepărtat, până în ziua când ajunsese la putere, riscase atât cât i se păruse necesar, nici mai mult, nici mai puțin. Nici acum nu putea fi sigur că vrăjitorul atomic, lordul Clane, nu l-ar putea înfrânge printr-un tertip bine pus la punct.

Medită o vreme apoi dădu ordin să i se aducă cutia din camera frigorifică a palatului. Indicase sclavilor unde să aşeze cutia, când un ofițer dădu buzna, cu sufletul la gură, în încăperea tronului.

— Excelență – strigă el. Sute de nave. Un atac!

Stând la fereastră o clipă mai târziu, urmărind aterizarea navelor, Czinczar îşi dădu seama că vagile sale bănuieli fuseseră corecte. Apariția lui Clane în oraş făcea parte dintr-o manevră planificată, care putea să-şi urmeze cursul fatal. Era o plăcere să ştii că lordul Clane însuşi fusese prins în capcană.

Nu irosea niciun moment urmărind o bătălie pe care nici nu sperase s-o vadă, în detaliile ei, din palat. Nici nu avea senzația pe care o avusese Tews, cu câteva luni mai devreme, că era necesar pentru comandanți să ştie unde se afla el, în primele momente ale luptei. Dădu instrucțiuni rapide, poruncind ca acea cutie împachetată în gheață să fie trimisă după el şi-i scrise un bilet lui Meewan. Apoi porni călare, însoțit de o escortă puternică, la sediul armatei de rezervă din mijlocul oraşului. Rezerva era formată dintr-un nucleu

de barbari, dar apărarea principală a oraşului era alcătuită, în proporție covârşitoare, din sclavi. Sosirea lui Czinczar a fost întâmpinată cu urlete de izbândă. Ovațiile nu conteniră mult timp după ce intrase în clădire.

Vorbi despre situație cu câțiva dintre ofițerii sclavi şi constată că erau calmi şi încrezători. Conform estimărilor, şaizeci de mii de soldați linneeni aterizaseră în primul val. Faptul că acesta era exact numărul de barbari care invadaseră inițial oraşul nu părea să aibă vreun sens simbolic. Această posibilitate îl făcu sardonic. Nu simbolurile, ci săbiile vorbeau limbajul victoriei.

Pe măsură ce trecea după-amiaza, atacul linnean se manifesta peste tot. Cutia, încă aburindă, a fost expediată din palat pe la trei. Din moment ce nu exista un pericol imediat, Czinczar trimise un mesager la Meewan. La trei jumătate Meewan veni rânjind cu gura până la urechi. Era urmat de sclavul linnean care purta lectica. În scaun, legat de mâini şi de picioare, se afla lordul conducător al Linnului. S-a aşternut o linişte deplină în momentul în care sclavii au pus jos lectica apoi s-au retras.

Clane îl cercetă pe conducătorul barbar cu un interes vădit. Opinia lui lady Lydia, despre barbar, îl impresionă mai mult decât i-ar fi plăcut s-o recunoască. Întrebarea era, putea oare acest geniu militar puternic, frumos, să intre în panică la gândul că zeii atomului există? Intra în panică în timpul următoarei jumătăți de oră? Din fericire, pentru prima dată în cariera sa de om de ştiință în domeniul atomic, avea în spate cea mai mare putere dezvoltată vreodată de vrăjitorii din glorioasele zile legendare. Vedea că expresia impersonală de pe chipul

celuilalt se transformase într-un început de dispreț.

— Pe zei, – spuse Czinczar cu dezgust – voi linneenii sunteți cu toții la fel – nişte oameni slabi.

Clane nu scoase o vorbă. Deseori se uitase cu regret la oglinzile care îl arătau exact aşa cum îl vedea Czinczar. Un tânăr zvelt, cu un chip alb şi efeminat şi ei bine... nu avea ce-i face.

Czinczar se schimbă din nou la față. Brusc, i se putu citi ironia pe chip.

— Vorbesc – întrebă politicos – cu lord Clane Linn? Nu e nicio greşeală?

Clane nu putu ignora introducerea.

— Nu e nicio greşeală la mijloc – spuse liniştit. Am intrat în Linn pentru simplul motiv de a-ți vorbi, în timp ce se desfăşoară bătălia. Şi iată-mă.

Trebuie să fi părut ridicol faptul că replica venea din partea unui om legat aşa, cum era el. Gărzile din apropiere izbucniră în hohote de râs şi Meewan chicoti. Numai Czinczar nu se manifestă prin nimic. Şi vocea lui minunată era tare ca oțelul când spuse:

— Nu am timp să cochetez cu cuvintele şi nici înclinația s-o fac. Văd că te bazezi pe ceva care să te salveze şi presupun că are de-a face cu cunoştințele mele de energie atomică.

Arătă sugestiv cu degetul spre bara de forță.

— Din câte pot să văd, te vom putea omorî în mai puțin de o secundă, când vom pofti.

Clane clătină din cap.

— Greşeşti. E de-a dreptul imposibil să mă omorâți.

Un sunet se auzi dinspre Meewan. Inginerul înaintă.

— Czinczar, – spuse el amenințător – omul ăsta e insuportabil. Îngăduie-mi să-l pălmuiesc şi vom vedea dacă zeii atomului îl vor proteja de infamie.

Czinczar îi făcu semn să treacă deoparte. Dar privi fix la prizonier, cu ochi anormal de strălucitori. Rapiditatea cu care tensiunea pătrunse în cameră îl uimi. Şi, incredibil, prizonierul profită de avantaj.

— Imposibil să mă ucideți – printr-o propoziție îndrăznise să-i pună la încercare.

Sprâncenele se încruntau pe fruntea lui Czinczar. Fusese atent la manevra lui Clane, ca la o chestiune de bun-simț, anticipase de fapt dezastrul. Dar acum, foarte sincer, recunoscu în sinea lui că omul nu reacționa normal. Cuvintele pe care le spusese îi dădeau de gândit – o convingere pe care nu o mai poți ignora. Scopul invaziei sale asupra imperiului linnean ar putea fi în pericol.

Spuse cu grabă:

— Am să-ți arăt ceva ce nu suferă amânare. Nu se vor face încercări de a te ucide până nu vei fi văzut. În ce te priveşte, nu întreprinde nimic pripit, nu acționa, de oricâtă putere ai dispune, până nu vei privi cu înțelegere.

Era conştient că Meewan îi aruncase o privire atentă.

— Putere! exclamă proiectantul, şi a fost ca un blestem. *El* are puterea.

Czinczar nu-i dădu atenție. Era vorba de propriul său secret şi nu mai putea fi vorba de nicio întârziere.

— Gărzi, – spuse el – aduceți cutia acolo.

Era udă leoarcă când au adus-o. Lăsa o dâră murdară de apă pe covorul neprețuit şi începuse să se formeze o băltoacă în locul unde fusese pusă. Se vedea că avusese loc o întârziere, în timp ce bărbații asudați forțau capacul. Până şi gărzile de la uşile îndepărtate se uitau atent, să vadă conținutul. Un acces de groază întrerupse tensiunea aşteptării.

Ceea ce se afla înăuntru era de opt picioare lungime. Lățimea era indeterminabilă, pentru că părea să aibă cute pe corp, care dădeau impresia unei dimensiuni mari. Evident, murise numai cu puțin timp înainte de a fi împachetat în gheață. Arăta proaspăt, aproape viu, acolo în învelişul de gheață, inuman, zgâindu-se cu ochi orbi la tavanul ornat.

— De unde l-ai luat? întrebă Clane în fine.

— A fost găsit pe una din luni – câteva ore după ce a fost reperată o navă ciudată.

— De când? vorbi pe un ton calm Clane.

— De doi ani, timp terestru.

— S-ar părea că oricine a fost în navă va fi plecat până acum.

Czinczar dădu din cap.

— Minerii au găsit acum şapte luni pe un meteorit al doilea corp, exact ca acesta, îmbrăcat în costum de astronaut.

Clane privi fix, îndelung, la creatură. În cele din urmă înălță capul şi ochii i-au întâlnit privirea întrebătoare a lui Czinczar. Spuse încet:

— Care e teoria ta?

— O rasă neumană, capabilă de mari realizări ştiințifice. Neîndurătoare, neprietenoasă – căci există rapoarte de distrugere instantanee în zonele periferice ale Europei, care m-au uimit, până ce a fost găsit corpul. Intenționez să-mi pun întrebarea dacă aceasta ar putea să fie o a doua vizitare a sistemului solar. Nu pot să-ți ofer pe scurt toate relațiile logice pe care le-am imaginat, dar senzația mea este că civilizația epocii de aur a fost distrusă în timpul primei vizitări.

Clane spuse.

— Mă bucur că mi-ai arătat asta, dar care e scopul

unei asemenea acțiuni?

Czinczar răsuflă adânc. Şi făcu o a doua mişcare, pentru a para catastrofa sugerată de fiecare acțiune şi purtare ale acestui prizonier neobişnuit.

Spuse:

— Ar fi o gravă eroare, pentru fiecare dintre noi, să ne distrugem armatele.

— Ceri îndurare?

Asta era prea de tot. Barbarul îşi arătă dinții într-un rânjet:

— Îți cer bun-simț – spuse el.

— Imposibil – răspunse Clane. Oamenii trebuie să se răzbune. În victorie, nu vor accepta nimic altceva decât moartea ta.

Cuvintele lui Meewan izbucniră ca un blestem obscen.

— Czinczar, – țipă el – ce-i prostia asta? Nu te-am văzut niciodată aşa. Nu urmez niciun om care acceptă înfrângerea dinainte. O să-ți arăt eu ce vom face cu ăsta... Se întrerupse. Gărzi, străpungeți-l cu lancea!

Nimeni nu făcea nicio mişcare. Soldații se uitau alarmați la Czinczar, care dădu din cap cu răceală.

— Executați – spuse. Aş vrea să ştiu dacă poate fi ucis. Tot nu se simțea nicio mişcare. Era pe cât se vede un ordin prea moale, sau ceva din tensiunea conducătorului se transmisese oamenilor. Aceştia se uitau unul la altul şi stăteau acolo nehotărâți, când Meewan smulse sabia de la unul, îndreptând-o spre bărbatul legat.

Doar acolo putea ajunge. Acolo unde fusese o bilă de lumină.

— Încearcă – se auzi vocea lui Clane – să utilizezi o baghetă de forță împotriva mea. O pauză profetică. Încearcă. Nu te va omorî.

Czinczar ridică bagheta de forță şi apăsă pe activator. Nu se întâmplă nimic.

— Aşteptă! Bila de lumină se aprindea. Vocea lui Clane străpunse liniştea chinuitor:

— Încă nu crezi în zei?

— Sunt uimit, – spuse Czinczar – că nu ți-e teamă de răspândirea superstiției mai mult decât de răspândirea cunoştințelor. Noi, aşa-numiții barbari, – spuse cu mândrie – te disprețuim pentru încercarea ta de a îngrădi spiritul uman. Noi suntem liber-cugetători şi toată energia atomică nu ne va întemnița.

Dădu din umeri.

— În ce priveşte controlul asupra bilei, nu am pretenția că-l înțeleg.

În cele din urmă, îl impresionase pe Clane prin comportarea sa rece ca gheața.

— Tu de fapt – întrebă Clane neîncrezător – nu crezi în zeii atomului?

— Gărzi, – țipă Czinczar ascuțit – atacați-l din ambele părți!

Bila de lumină sclipi dar nu părea să se mişte. Nu existau gărzi.

— Acum mă crezi? – întrebă Clane.

Barbarul părea tras la față şi bătrân. Dar încuviință din cap.

— Am pierdut războiul – murmură el. Numai că eu recunosc. Depinde de tine să iei mantaua care a căzut de pe umerii mei. Izbucni:

— Ce este bila aceea, în numele zeilor?

— Conține întregul univers sideral.

Czinczar se încruntă şi se înclină înainte, ca şi când ar fi încercat să înțeleagă.

— Care univers? – întrebă în sfârşit.

— Atunci când te uiți în interior printr-un tub gol, explică cu răbdare Clane, vezi stelele. E ca o fereastră în spațiu – numai că nu e o fereastră. E universul însuşi.

Şeful barbar arăta cu adevărat stânjenit.

— Acest univers? spuse absent.

Clane dădu din cap, dar nu făcu niciun comentariu. Nu fusese uşor de înțeles o asemenea idee vastă, chiar cu explicațiile scrise pe care le găsise.

Czinczar încuviință.

— Vrei să spui că pământul este înăuntru? Şi îndreptă degetul spre sfera strălucitoare.

— E o idee în patru dimensiuni – spuse Clane şi continuă să rămână răbdător. Putea recunoaşte un om năucit, mai ales când îl avea în fața ochilor. Nu era momentul să insiste asupra oricărei alte idei. Barbarul îşi îngustă ochii şi spuse în sfârşit:

— Cum se poate face dintr-un obiect mare unul mic?

Tonul lui impunea o explicație logică.

Clane înălță din umeri.

— Când mărimea este rezultatul unei iluzii a punctului de vedere, problema nu există.

Czinczar se încruntă şi ridică privirea.

— Aş fi presupus – spuse el – că la acest punct din relațiile noastre n-o să spui decât adevărul. Evident, nu eşti pregătit să-mi spui ceva valabil despre arma ta. Fireşte, resping această istorie fantezistă.

Clane dădu din cap, dar nu spuse nimic. Oferise singura explicație de care dispunea şi întâlnise întâmplător realismul uimitor al celuilalt. Nu că l-ar fi învinuit pe barbar. El însuşi numai treptat fusese în stare să accepte ideea că materia şi energia erau diferite de ceea ce păreau pentru percepțiile şi senzațiile corpului nostru.

Dar acum era momentul să acționeze, să forțeze, să convingă. Legăturile căzură, ca şi când n-ar fi existat. Se ridică în picioare şi coroana, cel mai desăvârşit dintre toate giuvaerurile epocilor trecute, pluti deasupra capului său într-un ritm perfect, unic, cu mişcările lui.

Czinczar spuse cu încăpățânare:

— Ar fi o greşeală să ucizi un bărbat zdravăn, fie el sclav sau nu.

Clane răspunse:

— Zeii cer capitularea.

Czinczar continuă cu furie:

— Prostule, îți ofer sistemul solar! Monstrul din cutie nu ți-a schimbat părerea câtuşi de puțin?

— Mi-a schimbat-o.

— Dar atunci...

— Nu cred – spuse Clane – în aranjamentele de conducere comună.

Urmă o pauză. Apoi Czinczar spuse:

— Ai ajuns departe – tu care ai utilizat cândva energia atomică numai pentru a rămâne în viață.

— Da – spuse Clane. Am ajuns departe.

Czinczar privi încruntat la lucrul din cutie.

— Adevărata amenințare pentru Linn este acolo. Îmi promiți că vei încerca pentru lordul conducător?

— Eu – spuse Clane – nu-ți pot promite nimic.

Se uitară unul la altul, doi oameni care aproape se înțelegeau unul pe altul. Czinczar fu cel care rupse tăcerea:

— Capitulez – spuse cu uşurare – numai în fața ta, cu toate forțele, în credința că ai curajul şi dreapta judecată să nu te eschivezi de la vreuna din noile sarcini în calitate de protector al sistemului solar. E un rol – conchise în mod inutil şi dintr-odată posomorât – pe

care am intenționat inițial să mi-l atribui.

Într-o încăpere bine păzită, dintr-o suburbie îndepărtată din Linn, un miez de energie se rostogolea încoace şi încolo de-a lungul unei poteci înguste. În tot sistemul solar nu exista nimic asemănător cu acel miez. Părea mic, dar asta era o iluzie a senzațiilor omului. Cărțile care îl descriau şi oamenii care scriseseră cărțile ştiau doar o parte din secretele lui.

Ei ştiau că macrouniversul din interior pulsa cu o formă multiplă de forțe minus. Reacționa la razele cosmice şi la energia atomică precum un burete nesățios. Nicio energie submoleculară descărcată în prezența lui nu-i putea scăpa. Şi în momentul când atingea propria sa variație, a masei critice, putea porni o reacție în lanț la orice atingere.

Avea o slăbiciune, şi oamenii şi-o însuşiseră, în felul lor lacom. Imita gândul. Sau aşa părea. *Aşa părea.*

Marea întrebare pe care Clane, şi înaintea lui anticii, şi-o puseseră observând această remarcabilă caracteristică era: Să fi însemnat oare că omul controla universul sau că universul îl controla pe om?

Isaac Asimov

Condamnare la moarte

(„Death Sentence”, 1943)

Traducere de Dan Iordache

1

Brand Gorla zâmbi, stingherit.

— Ştii, chestiile astea se cam exagerează...

— Nu, nu, nu! (Omuleţul clipi nervos din pleoapele roşii, de albinos.) Niciun om nu pătrunsese în Sistemul Vega când Dorlis era deja o planetă măreaţă, capitala unei Confederaţii Galactice mai importante decât a noastră...

— Bun, a fost o veche capitală. Să zicem. Restul e treaba arheologilor. Sper că nu ai nimic împotrivă.

— Arheologii nu sunt cei mai potriviţi în acest caz. Pentru ce am descoperit eu e nevoie de un specialist. Şi dumneata faci parte din Consiliul Psihologic.

Brand Gorla era nehotărât – îşi amintea de Theor Realo, aşa cum fusese în ultimii ani de studiu – un omuleţ albinos care părea mereu nelalocul lui. Trecuse multă vreme de atunci şi trebuise să-şi sondeze adâncurile memoriei, dar albinosul fusese un tip ciudat şi asta nu era uşor de uitat. De altfel, ciudat era şi acum.

— Dacă-mi spui ce urmăreşti voi încerca să te ajut, se hotărî Brand pe neaşteptate.

— Vreau să prezinţi câteva fapte în faţa Consiliului. Theor îl privi încordat. Îmi promiţi acest lucru?

Brand se eschivă.

— Chiar dacă fac treaba asta, Theor, trebuie să-ți readuc aminte că nu sunt decât de puțină vreme membru în Consiliu. Am slabă influență, te rog să mă crezi.

— Încearcă. (Mâinile albinosului tremurau.) Faptele vor vorbi de la sine.

— Zi-i înainte!

Brand se resemnă. În definitiv, era un vechi coleg de şcoală. Se relaxă, lăsându-se pe spate în fotoliu. Lumina lui Arcturus strălucea, traversând sticla polarizantă. Dar chiar şi această lumină atenuată părea prea puternică pentru ochii roşietici ai celuilalt.

— Am trăit douăzeci şi cinci de ani pe Dorlis, Brand. Mi-am băgat nasul prin nişte zone galactice uitate de toți. Şi am aflat anumite lucruri. Dorlis a fost capitala ştiințifică şi culturală a unei civilizații mai dezvoltate decât a noastră. Nu exagerez, crede-mă. Psihologia, mai ales...

— Lucrurile din trecut sunt totdeauna mai grozave, binevoi să zâmbească Brand. Ceea ce bobocii numesc „teoria lui Dumnezeu". Asta însemnând „Vârsta de Aur", înțelegi. Dar continuă...

Digresiunea îl făcu pe Theor Realo să se încrunte. Îşi ferea ochii de lumină cu mâna. Reuşi să-şi stăpânească un zâmbet sarcastic.

— Poți întotdeauna să scapi de un fapt stânjenitor, lipindu-i o etichetă. Spune-mi, mai bine, ştii ceva despre Ingineria Psihologică?

Brand ridică din umeri.

— Aşa ceva nu există. Cel puțin, în sens strict matematic. Toate formele de propagandă şi publicitate sunt un fel de inginerie psihologică nesistematizate,

destul de eficiente uneori. La asta te referi?

— Deloc. Mă refer la experimentarea propriu-zisă, cu mari grupe de oameni, în condiții controlate şi durând o perioadă lungă de timp.

— S-a discutat despre astfel de lucruri, dar practic... nu sunt realizabile. Structura noastră socială n-ar rezista la multe experimente din astea; nu ştim destule ca să controlăm efectiv condițiile.

— Dar cei vechi **ŞTIAU**. Şi puteau controla condițiile.

Theor îşi stăpânea cu greu înflăcărarea. Flegmatic, Brand luă în considerare această posibilitate.

— Interesant. Foarte interesant. Dar de unde ştii?

— Ştiu. Am descoperit dovezi, documente... făcu o pauză, ținându-şi răsuflarea. O întreagă planetă, Brand. O lume completă, aleasă special pentru experiment, populată cu ființe aflate sub control strict, din toate punctele de vedere. Trecute pe liste, studiate şi asupra cărora se experimentează. Îți poți închipui cum vine asta?

La prima vedere, Brand nu observase la Realo niciunul dintre simptomele oboselii mentale. Poate, la o cercetare mai atentă... Spuse neutru:

— Cineva te-a dus de nas. E imposibil, absolut imposibil. Nu-i poți controla în felul acesta pe oameni. Sunt prea multe variabile.

— Tocmai aici e aici, Brand. Nu-i vorba de oameni.

— Cum?!

— Roboți, roboți pozitronici. O lume întreagă de roboți, Brand. Care n-au altceva de făcut decât să trăiască, să reacționeze la stimuli şi să fie observați de un grup de psihologi. Adevărați psihologi, de data asta.

— Bine, dar... e o nebunie!

— Am dovada. Fiindcă lumea roboților... există.

— Şi cum se face că ştii acest lucru?

— Pentru că acolo am trăit în toți aceşti douăzeci şi cinci de ani! se ridică Theor Realo.

2

Preşedintele Consiliului Psihologic îşi dezbrăcă roba oficială, tivită cu roşu şi scoase dintr-un buzunar un trabuc, cu totul neoficial ca dimensiuni.

— Absurd, mârâi el, muşcând vârful trabucului şi scuipându-l pe covor. E demență curată!

— Exact! spuse Brand. Tocmai de aceea nu pot s-o aduc pur şi simplu la cunoştința Consiliului. Nici nu m-ar asculta. Dar dacă dumneavoastră v-ați uita peste documente şi apoi v-ați pune prestigiul la bătaie...

— Oh, tâmpenii! De când sunt n-am auzit ceva aşa de... Cine-i tipul?

— Un aiurit. Trebuie să recunosc asta. Am fost colegi de an la Universitatea din Arcturus. Încă de atunci era un țicnit, un albinos țicnit. Inadaptat ca naiba, îndrăgostit fanatic de istoria veche. Exact genul de om care are o idee şi-i în stare s-o urmărească cu obstinație, muncind ca un câine. Douăzeci şi cinci de ani s-a tot învârtit pe Dorlis şi susține că are dosarele complete ale unei întregi civilizații.

Preşedintele Consiliului pufni furios.

— Da, ştiu genul. Amatorul strălucit care descoperă lucruri mărețe! Diletantul! Lupul singuratic! Ca în serialele de la telestat. Tâmpenii! I-ai consultat pe cei de la Departamentul Arheologic?

— Bineînțeles. Iar rezultatul e interesant. Nimeni nu-şi bate capul cu Dorlis. Vedeți dumneavoastră, nu e istorie antică, pur şi simplu. E o problemă veche de

cincisprezece mii de ani. Practic, e vorba de un mit. Arheologii reputați nu-şi irosesc prea mult timp cu asta. E exact lucrul pe care-l descoperă de obicei un amator cam bătut în cap şi cu idei fixe. Pe urmă, dacă afacerea devine interesantă, specialiştii i-o suflă. Şi Dorlis ar putea deveni un paradis arheologic.

Preşedintele Consiliului îşi schimonosi fața aspră cu trăsături neplăcute.

— N-ar fi deloc măgulitor pentru noi. Dacă e un grăunte de adevăr în toate astea, aşa-zisa Întâia Confederație avea o înțelegere a psihologiei atât de înaltă față de a noastră, încât ne-ar face să părem nişte imbecili inconştienți. Şi înseamnă că produceau roboți la un grad de complexitate cu aproximativ 75 de ordine de magnitudine mai presus de orice ne-am imaginat... Pe Galaxie! Gândeşte-te la matematica implicată...

— Domnule Preşedinte, am consultat aproape toată lumea. Dacă problema n-ar fi fost verificată din toate unghiurile, n-aş fi îndrăznit să v-o supun atenției. L-am văzut pe Black, consilierul în matematică de la United Robots. El spune că nu există nicio limită pentru aceste lucruri. Dacă există timpul, banii şi – remarcați – avansul în psihologie, roboți de felul acesta pot fi construiți chiar şi în prezent.

— Ce dovezi are?

— Cine? Black?

— Nu, nu! Amicul tău. Albinosul. Ai spus că are documente.

— Sunt aici. Are documente – şi nu există nicio dovadă care să le conteste vechimea. De sâmbătă am tot verificat treaba asta. Bineînțeles, eu nu le pot citi, şi nu ştiu dacă poate cineva, cu excepția lui Theor Realo.

— Asta înseamnă că suntem în afară, nu trebuie să

luăm de bun ce ne spune el.

— Într-un fel da. Cu toate că nici el nu pretinde că poate descifra mai mult decât anumite fragmente. Zice că e o limbă înrudită cu vechea centauriană, aşa că i-am pus pe lingvişti să lucreze în direcţia asta. Cred că putem să-i dăm de capăt, şi, dacă traducerea lui nu e corectă, ne vom da seama.

— Bine. Hai să vedem documentele.

Brand Gorla le scoate dintr-o mapă de plastic. Preşedintele le aruncă o privire, apoi puse mâna pe traducere. Fumul trabucului său se învârtejea în timp ce citea.

— Hm! fu comentariul Preşedintelui. Bănuiesc însă că vom găsi mai multe detalii chiar pe Dorlis.

— Theor pretinde că sunt cu totul între o sută şi două sute de tone de planuri numai pentru proiectul Creierul roboţilor pozitronici. Originalele se mai află încă în camerele subterane de acolo. Dar asta nu-i nimic. Theor a fost el însuşi în lumea roboţilor. A adus de acolo imagini, înregistrări, tot felul de amănunte. Nu sunt sistematizate şi e vorba evident, de munca unui autodidact care ştie ceva mai mult decât nimic despre psihologie. Dar chiar şi aşa a reuşit să strângă destule dovezi că lumea în care a fost nu era... hm... tocmai naturală.

— Îmi închipui că ai toate datele acelea.

— Da, toate. Cele mai multe sunt pe microfilme, dar v-am adus şi aparatul. N-o să vă fie greu să le citiţi.

După o oră Preşedintele Consiliului se hotărî.

— Mâine voi convoca o întâlnire a Consiliului şi-i voi pune la curent.

Brand Gorla surâse.

— Vom trimite o comisie pe Dorlis?

— Dacă voi obține fondurile necesare de la Universitate pentru o astfel de afacere, îi răspunse laconic Preşedintele. Lasă-mi materialul o vreme. Vreau să-l mai studiez.

3

Teoretic, Departamentul Guvernamental pentru Ştiință şi Tehnologie îşi exercită controlul administrativ asupra întregii activități de cercetare ştiințifică. Însă, în fapt, grupurile de cercetare fundamentală ale marilor universități sunt cu totul autonome. De regulă, Guvernul nu se oboseşte să le dispute această independență. Dar regulile mai au şi excepții.

Astfel că, deşi Preşedintele Consiliului Psihologic se încrunta, scotea flăcări pe nări şi înjura, nu exista nicio modalitate acceptabilă de a-i refuza o întrevedere lui Wynne Murry. Titlul complet al acestuia era: subsecretar de stat, doctor în psihologie, psihopatie şi tehnologie mentală, aşa că părea perfect îndreptățit să afle despre ce-i vorba.

Tot ce putea face Preşedintele Consiliului era să-l împroaşte cu priviri furioase. Dar subsecretarul Murry îi ignoră voios privirile mânioase. Îşi frecă obrazul nebărbierit şi prelung şi zise:

— Se pare că e un caz dintr-acelea, despre care nu avem suficiente date. Sau cam aşa ceva, nu?

Preşedintele îi răspunse cu răceală:

— Nu ştiu ce date doriți. Cuvântul guvernului în alocațiile universitare este doar consultativ. Iar în acest caz, dați-mi voie s-o spun, sfatul nu este binevenit.

Murry ridică din umeri.

— N-am nimic cu alocațiile. Dar nu veți părăsi planeta

fără autorizația guvernului. Ei, şi aici intervine problema datelor insuficiente..

— Nu există alte informații decât cele pe care vi le-am dat deja.

— Ei, ei! Lucrurile au „transpirat”. Să nu ne ascundem după deget, ca nişte copii.

— Să ne ascundem după deget! (Bătrânul psiholog se înroşise de mânie.) Dacă nu ştiți cum merg lucrurile în mediul academic, n-am ce vă face. Cercetările, mai ales cele de importanță majoră, nu sunt şi nu pot fi făcute publice până când nu s-au făcut progrese hotărâtoare. Când ne vom întoarce vă vom trimite copii după toate documentele ce urmează a fi publicate.

Murry clătină din cap.

— Mda! Nu-i destul. Plecați chiar dumneavoastră pe Dorlis, nu-i aşa?

— Am informat Departamentul de Ştiință despre acest lucru.

— De ce?

— De ce vă interesează?

— Mă întreb de ce s-ar deplasa Preşedintele Consiliului Psihologic în persoană. Probabil că e ceva important. Ce înseamnă toate zvonurile astea despre o civilizație străveche şi o lume de roboți?

— Înseamnă că ştiți...

— Doar unele chestii vagi, pe care am reuşit să le dezgrop de aici, de colo. Am nevoie de amănunte suplimentare.

— Nu există niciunul pe care să-l cunoaştem în acest moment. Probabil că nici nu vom şti altele până când nu vom ajunge pe Dorlis.

— Atunci voi veni cu dumneavoastră.

— Cum?!

— V-am spus doar... şi eu vreau amănuntele...

— Pentru ce, pe Arcturus?

— Oh! Murry îşi întinse picioarele, apoi se ridică. Acum îmi puneți dumneavoastră întrebări. Deocamdată nu-şi au rostul.

— Ştiu că universitățile nu se prea omoară după controlul guvernului; ştiu, de asemenea, că nu mă pot aştepta la niciun fel de ajutor benevol din vreo sursă academică. Dar, vă jur, de data asta voi obține ajutor şi puțin îmi pasă dacă nu vă convine.

— Expediția dumneavoastră nu pleacă nicăieri decât împreună cu mine, ca reprezentant al guvernului.

4

Dorlis nu e impresionantă, ca lume. Importanța ei pentru economia galaxiei e nulă, poziția mult în afara rutelor comerciale iar băştinaşii sunt înapoiați şi necivilizați. Istoria, obscură. Şi totuşi, undeva, sub grămezile de moloz ce răvăşesc această lume străveche, există dovezile nebuloase ale unor valuri de foc şi distrugere care au aneantizat planeta Dorlis de altădată – măreața capitală a unei şi mai mărețe Federații Galactice.

Printre aceste ruine, oamenii unei lumi mai noi se amestecau şi încercau să înțeleagă.

Preşedintele Consiliului Psihologic îşi clătină capul, dându-şi apoi pe spate părul încărunțit. De bărbierit nu se mai bărbierise de vreo săptămână.

— Necazul e că nu avem niciun reper. Limba o vom descifra, bănuiesc, dar în privința sistemului numeric nu e nimic de făcut.

— Cred că am făcut deja o mulțime de lucruri, totuşi.

— Paşi în întuneric şi mers pe ghicite, după traducerile amicului tău albinos. Nu-mi pun mare speranță în astea.

Brand spune:

— Aiurea! Doi ani ați lucrat la Anomalia Nimiană şi la asta abia două luni, ceea ce s-ar putea să nu fie nici a suta mia parte din ce ar fi necesar. Altceva vă calcă pe nervi. (Zâmbi sardonic.) Nu e nevoie de un psiholog, ca să observe că omul guvernului vă scoate din pepeni...

Preşedintele muşcă vârful unui trabuc şi-l scuipă departe.

Spuse rar:

— Sunt trei lucruri care mă scot din sărite în legătură cu idiotul ăsta încăpățânat ca un catâr. Mai întâi, nu-mi place amestecul guvernului; în al doilea rând, nu-mi place ca un străin să-şi vâre nasul în treburile mele, tocmai când am pus mâna pe cea mai grozavă chestie din istoria psihologiei; în al treilea rând, pe Galaxie, ce naiba vrea? Ce urmăreşte?

— Habar n-am.

— Dar ce-ar putea să urmărească? Te-ai gândit puțin la asta?

— Nu. Sincer să fiu, puțin îmi pasă. Dacă aş fi în locul dumneavoastră, l-aş ignora.

— L-ai ignora! izbucni Preşedintele. L-ai ignora? Eşti de părere că amestecul guvernului în afacerea asta nici nu trebuie luat în seamă? Dar îmi închipui că te-ai informat.

— Murry ăsta se pretinde psiholog?

— Da, după câte ştiu.

— Presupun atunci că ai aflat şi ce interes pasionat manifestă pentru tot ceea ce facem?

— Asta, aş zice, e ceva cu totul firesc.

— Aha! Tot la fel de firesc ți se pare. Vocea îi scăzu brusc în intensitate. St! Murry e la uşă.

Wynne Murry schiță un salut. Preşedintele dădu din cap fără să zâmbească.

— Ei bine, domnilor, nu se lăsă intimidat Murry, ştiți că sunt pe picioare de 48 de ore? Pe Arcturus, ştiu c-ați descoperit ceva aici. Ceva grozav, într-adevăr grozav.

— Mulțumesc.

— Nu, nu! Vorbesc serios. Lumea roboților există, există cu adevărat!

— Credeați cumva că nu există?

Binedispus, Subsecretarul ridică din umeri.

— Fiecare suntem dotați cu un anumit scepticism natural. Care sunt planurile dumneavoastră de viitor?

— De ce mă întrebați? îi replică foarte repede Preşedintele.

— Ca să văd dacă se potrivesc cu ale mele.

— Şi care sunt planurile dumneavoastră?

Secretarul surâse.

— Nu, nu. Eu am întrebat primul. Cât timp intenționați să rămâneți aici?

— Atâta timp cât va fi necesar ca să pornim serios treaba, cu documentele pe care le avem până acum.

— Acesta nu e un răspuns. De exemplu, ce înțelegeți prin „un început serios”?

— Habar n-am. Ar putea dura ani de zile.

— Oh, drace!

Preşedintele Consiliului ridică din sprâncene, dar nu comentă. Subsecretarul îşi privea unghiile.

— Presupun că ştiți unde este localizată lumea roboților?

— Bineînțeles. Theor Realo a fost acolo. Informațiile sale s-au dovedit până acum foarte precise.

— Aşa e. Albinosul. Bun, atunci de ce n-am merge acolo?

— Să mergem acolo?! Imposibil!

— Pot să întreb de ce?

— Ascultați, zise, cu mândrie stăpânită, Preşedintele. Nu noi v-am invitat aici şi nu vrem să ne dictați ce să facem. Dar numai aşa, ca să vă dovedesc că nu caut ceartă, am să încerc să vă arăt, printr-o mică metaforă, cum se prezintă cazul nostru. Să presupunem că dăm undeva peste o maşină uriaşă şi complicată, alcătuită din materiale şi după principii despre care nu ştim nimic. Este atât de mare, încât nu putem să înțelegem nici măcar relațiile dintre părți, ca să nu mai vorbim de scopul întregului. Acum, vă întreb, ce m-ați sfătui? Să încep prin a ataca articulațiile misterioase şi delicate ale maşinii cu o rază laser, mai înainte de a şti despre ce e vorba?... sau...

— Înțeleg ce vreți să spuneți, desigur. Dar în felul acesta ajungem la misticism. Metafora este trasă de păr...

— Deloc. Aceşti roboți pozitronici au fost construiți după nişte planuri despre care nu ştim, deocamdată, mai nimic şi au fost programați să ajungă la un scop de care suntem cu totul străini. Aproape singurul lucru pe care-l cunoaştem este că roboții au fost lăsați într-o izolare totală, pentru a-şi urma singuri destinul. Să distrugi această izolare ar însemna să distrugi experimentul însuşi. Dacă vom merge acolo *in corpore*, introducând în experiment factori noi, neprevăzuți, vom provoca reacții imprevizibile şi totul se va duce de râpă. Cea mai mică perturbare...

— Fleacuri! Theor Realo a fost deja acolo.

De data asta Preşedintele îşi ieşi din fire.

— Îți închipui cumva c-am uitat. Dar nu crezi că s-ar fi putut întâmpla aşa ceva pentru că blestematul acela de albinos este un fanatic ignorant, fără cea mai elementară noțiune de psihologie? Numai Galaxia ştie ce dezastre o fi provocat, idiotul!

Urmă o lungă tăcere. Subsecretarul îşi ciocănea gânditor dinții cu unghia.

— Nu ştiu, nu ştiu... Dar trebuie să aflu. Şi nu pot să aştept ani de zile.

Murry părăsi încăperea. Preşedintele Consiliului se întoarse înfierbântat către Brand.

— Şi cum îl vom putea opri să meargă în lumea roboților dacă ține cu tot dinadinsul?

— Nu prea văd cum ar putea s-o facă, dacă nu-i permitem. În definitiv nu el conduce expediția.

— Oare? Tocmai asta eram pe cale să-ți spun înainte de a intra el. Zece nave ale flotei au sosit pe Dorlis de când am venit noi.

— Cum?!

— Chiar aşa.

— Bine, dar de ce?

— Tocmai asta, băiete, nu pot pricepe.

5

— Nu deranjez? Pot să intru? întrebă politicos Murry.

Theor Realo, cuprins brusc de nelinişte îşi ridică privirile dintre hârtiile răspândite într-o dezordine fără speranță pe biroul din fața lui.

— Poftiți. Vă fac imediat loc.

Albinosul înghesui agitat lucrurile învălmăşite de pe unul din cele două scaune. Murry se aşază picior peste picior.

— V-au dat şi dumneavoastră ceva de făcut? întrebă el, indicând cu capul hârtiile de pe birou.

Theor clătină din cap şi zâmbi timid. Aproape automat, adună hârtiile într-un teanc şi le întoarse cu faţa în jos. În lunile de când se întorsese pe Dorlis, împreună cu vreo sută de psihologi mai mult sau mai puţin renumiţi, se simţise tot mai mult îndepărtat de miezul lucrărilor. Nu mai era loc şi pentru el.

În afară de faptul că răspundea la întrebările despre lumea roboţilor pe care numai el o vizitase, nu mai avea niciun rol. Chiar şi în această stupidă împrejurare i se păruse că observă mânia cu care ceilalţi priveau situaţia. Pentru că el, şi nu un om de ştiinţă competent, fusese acolo. Era jignitor. Şi, cu toate acestea avea impresia că niciodată nu fusese altfel.

— Poftim? (Pierduse ultima remarcă a lui Murry)

— Spuneam că e surprinzător că nu sunteţi folosit. În definitiv dumneavoastră aţi făcut descoperirea, nu?

— Da, se însufleţi albinosul. Dar mi-a scăpat din mână. M-a depăşit.

— Totuşi, aţi fost în lumea roboţilor?

— Asta a fost o mare greşeală, spun ei. Aş fi putut compromite totul...

Murry se strâmbă.

— Ceea ce-i sâcâie cu adevărat, presupun, este faptul că aveţi informaţii de primă mână, iar ei nu le au. Nu-i lăsaţi să vă umilească! Nu înseamnă că sunteţi un ilustru necunoscut, doar fiindcă nu aveţi toate titlurile lor pretenţioase. Un amator cu bun-simţ e mai valoros decât un specialist cu ochelari de cal!

Dumneavoastră şi cu mine – ştiţi, şi eu sunt un amator – trebuie să ne luptăm pentru drepturile noastre. Luaţi o ţigară.

— Nu fum... – o să iau una, mulțumesc!

Albinosul începea să-l simpatizeze pe lunganul din fața sa. Întoarse din hârtii cu fața în sus, apoi îşi aprinse țigara, nesigur dar curajos.

— Douăzeci şi cinci de ani... (Theor vorbea cu grijă, tuşind din când în când, scurt şi discret).

— Ați putea să-mi răspundeți la câteva întrebări despre lumea roboților?

— Bănuiesc că da. De altfel, ăsta-i singurul lucru despre care sunt întrebat. Dar n-ar fi mai bine să-i întrebați pe ei? Probabil că între timp au prelucrat toate datele. (Suflă fumul cât mai departe de el.)

— Sincer să fiu, cred că nici măcar n-au început. Şi pe urmă eu vreau informațiile „de la sursă", fără confuze „interpretări" psihologice. Mai întâi, ce fel de ființe – sau lucruri – sunt aceşti roboți? Nu aveți vreo imagine a vreunuia dintre ei?

— Nu. Nu-mi plăcea să-i fotografiez. Nu-i putem confunda cu nişte oameni.

— Serios? Arată ca oamenii?

— În general, da. Ca forme exterioare, cel puțin. Am adus şi câteva studii microscopice ale structurii lor celulare. Pe care am putut pune mâna, bineînțeles. Le are Preşedintele Consiliului.

— Au o structură mai simplă decât formele de viață de pe planeta lor?

— Oh, nu! E o planetă foarte primitivă. Şi... şi... (Se întrerupse din cauza unui acces de tuse şi strivi țigara cât putu de discret.) Au o structură protoplasmatică de bază dacă înțelegi. Cred că n-au nici cea mai vagă bănuială că ar fi roboți.

— Mda! îmi închipui şi eu. Dar ştiința lor?

— Nu ştiu. În 25 de ani? Dacă au o „mulțime" de

maşini... nu au „ştiinţă”. Totul era atât de diferit. Presupun că ar fi fost nevoie de un specialist ca să înţeleagă.

— Aveau maşini?

Albinosul păru surprins.

— Păi... bineînţeles! O mulţime, de toate felurile.

— Oraşe mari?

— Da, desigur.

Privirea subsecretarului deveni gânditoare.

— Îi simpatizezi. De ce?

Theor Realo tresări, puţin alarmat.

— Nu-mi dau seama. Erau simpatici, pur şi simplu. Ne înţelegeam bine. N-aş putea explica precis despre ce-i vorba. Nu erau aşa dificili ca oamenii adevăraţi.

— Erau mai prietenoşi?

— N-aş spune asta. Nu m-au acceptat niciodată cu totul. Eram un străin. Nu le cunoşteam nici limba... Abia mai târziu i-am înţeles mai bine. M-am bazat mai mult pe intuiţii. Cât despre... Ce gândeau... Eu... eh, nu ştiu!

— Mda... Încă o ţigară? La ora asta ar fi trebuit să fiu în pat. S-a făcut târziu. Eşti de acord cu o partidă de golf, mâine? Am descoperit pe aproape un mic teren. Mai ieşim şi noi... Ne mai punem muşchii în mişcare, surâse Murry, părăsind camera.

— Pare mai degrabă o condamnare la moarte, murmură celălalt pentru sine. Şi începu să fluiere meditativ în vreme ce se îndrepta spre dormitorul său.

6

Repetă aceeaşi frază, a doua zi, când veni la întâlnirea cu Preşedintele Consiliului. Era îmbrăcat oficial, cu

eşarfa funcției sale înfăşurată în jurul mijlocului. Rămase în picioare.

— Iarăşi? (Preşedintele era plictisit).

— Iarăşi. Însă de data asta cu probleme serioase. S-ar putea să preiau conducerea expediției Dumneavoastră.

— Cum?! Imposibil, domnule! Nici nu vreau să aud de aşa ceva!

— Am împuternicirea. Wynne Murry îi arătă cilindrul de metal pe care-l desigilă cu o lovitură uşoară a degetului mare. Am depline împuterniciri şi mandatul de a le folosi aşa cum cred eu de cuviință. Puteți vedea! E semnat de Preşedintele Congresului Federației.

— Aşa deci... Bine, dar de ce? Preşedintele reuşi cu greu să respire normal. De ce? repetă el întrebarea.

— Vedeți, încă de la început am privit această expediție din unghiuri diferite. Departamentul Ştiinței şi Tehnologiei, pe care-l reprezint, nu priveşte lumea roboților ca pe o curiozitate ştiințifică, ci din punctul de vedere al securității Federației. Nu cred că v-ați oprit vreun moment să vă gândiți la pericolul potențial al acestei lumi de roboți.

— Nu văd niciun pericol. E o lume complet izolată şi în întregime inofensivă. Deci au avut informații?!

— De unde ştiți?

— Din natura însăşi a experimentului, replică mânios Preşedintele. Cei care au plănuit totul au vrut un sistem cât mai izolat posibil, departe de drumurile comerciale, într-o regiune slab populată a spațiului. Esența ideii a fost să-i lase pe roboți să se dezvolte fără nicio intervenție din afară.

Murry zâmbi.

— Aici nu sunt de acord. Greşiți! Judecați ca un teoretician. Priviți lucrurile cum ar trebui să fie, pe când

eu, ca pragmatic ce sunt, le privesc aşa cum se prezintă ele în realitate. Niciun experiment nu poate fi început şi apoi lăsat să meargă singur indefinit, sub impulsul propriei sale puteri. Se înțelege de la sine că trebuie să existe cel puțin un observator care priveşte şi modifică experimentul, atunci când împrejurările o cer.

— Ei bine? întrebă Preşedintele Consiliului, nu prea impresionat.

— Ei bine, observatorii acestui experiment, psihologii de pe Dorlis, au răposat încă din vremea Primei Confederații. Timp de aproape 15.000 de ani experimentul a continuat de unul singur. Micile erori s-au acumulat, devenind mari greşeli. Acestea au determinat mutații care au dus la alte şi alte erori. E o progresie geometrică. Şi n-a mai fost nimeni care să le pună capăt.

— Simplă ipoteză.

— Poate însă dumneavoastră vă interesați doar de lumea roboților. Eu trebuie să mă gândesc la întreaga Federație.

— Şi cam ce pericol virtual poate reprezenta lumea roboților pentru Federație? Pe Arcturus, omule, unde vrei să ajungi?...

Murry oftă.

— O să fiu mai clar. Dar să nu mă acuzați de patetism. Timp de secole n-a mai avut loc niciun fel de război în Federație. Ce se va întâmpla când vom intra în contact cu aceşti roboți?

— Vă temeți de o singură lume?

— Poate că da. Ce părere aveți de ştiința lor? Roboții sunt capabili de lucruri ciudate, uneori.

— Ce ştiință pot să aibă? Nu sunt nişte oameni din metal şi electricitate. Sunt doar nişte plăpânde creaturi

protoplasmatice, o sărmană imitație a umanității, cu un creier pozitronic adaptat la o serie de legi de psihologie umană simplificată. Dacă vă sperie cuvântul „robot”...

— Nu, nu mă sperie. Dar am vorbit cu Theor Realo. El e singurul care i-a văzut. Știți,...

Președintele Consiliului înjură în șoaptă, cu năduf. Laşi nesupravegheat un monstru de diletant slab la minte şi el îți calcă în străchini acolo unde s-ar putea produce dezastre, gândi rapid. Apoi:

— Avem toată povestea lui Realo. Am analizat-o competent şi în întregime. Vă asigur, nu există nimic rău în aceşti roboți. Experimentul este atât de sofisticat încât nu mi-aş pierde nici două zile cu el, dacă n-ar fi implicațiile astea mai largi. Din datele pe care le avem, ideea fundamentală a fost construirea unui creier pozitronic, având unele modificări, intervenindu-se asupra câtorva dintre axiomele psihologiei esențiale. N-am prelucrat în detaliu aceste modificări. A fost primul experiment de acest fel încercat vreodată. Chiar şi marii psihologi ai acelor vremi erau nevoiți să progreseze pas cu pas. Roboții aceia, v-o spun eu, nu sunt nici supraoameni, nici fiare. Vă asigur – ca psiholog...

— Nu uitați că şi eu sunt psiholog. Mă tem că e nevoie de ceva mai multă imaginație. Chiar nişte modificări... Să luăm, de exemplu, universalul spirit de combativitate. Nu e termenul cel mai adevărat, ştiu, dar n-am timp pentru asta. Înțelegeți ce vreau să spun... Noi, oamenii, eram odată combativi. Dar treptat combativitatea a fost extirpată. Un sistem politico-economic stabil nu încurajează energia nesăbuită a luptei, ci a creației; e o trăsătură fundamentală pentru progres. Dar să presupunem că roboții aceia sunt combativi. Să ne închipuim că, drept urmare a unei

întorsături greşite a lucrurilor, în timpul mileniilor cât au rămas nesupravegheați au devenit mult mai combativi, mult mai agresivi decât au intenționat vreodată să-i facă chiar propriii lor creatori. Ar fi destul de neplăcut să ne gândim la consecințe...

— Să presupunem, în aceiaşi ordine de idei..., să presupunem că parte din stelele Galaxiei se vor preface simultan în nove. Atunci am avea cu adevărat motive de îngrijorare...

7

— Şi mai e ceva, ignoră Murry sarcasmul greoi al celuilalt. Lui Theor Realo i-au plăcut aceşti roboți. I-au plăcut mai mult decât îi plac oamenii adevărați. A simțit că se potriveşte acolo, şi asta e ciudat când ştim cu toții că el a fost şi este grav inadaptat la lumea noastră.

— Şi ce înseamnă asta?

— Nu vă dați seama? ridică Murry din sprâncene. Lui Theor Realo i-au plăcut aceşti roboți fiindcă seamănă cu el, evident. Pot să vă garantez că dacă i-am face acum o analiză psihologică completă aceasta ar arăta modificarea câtorva axiome fundamentale, cam aceleaşi ca şi la roboți. Şi Theor Realo a lucrat un sfert de veac pentru a demonstra o teză. Există fanatism în această bună, cinstită inumană perseverență. Probabil că roboții aceia sunt la fel.

— Nu e nicio logică în ceea ce spuneți. Argumentați ca un maniac, aproape ca un lunatic.

— N-am nevoie de dovezi stricte, ca în matematică. Îndoiala rațională e suficientă. Ascultați, ceea ce spun este rezonabil şi o ştiți la fel de bine ca mine. Psihologii de pe Dorlis poate că nu erau chiar aşa de grozavi, în

definitiv. Trebuiau să avanseze pas cu pas, aşa cum aţi arătat chiar dumneavoastră. Humanoizii lor – hai să nu le zicem roboţi – sunt doar nişte imitaţii de fiinţe umane şi, ca orice imitaţii, nu pot fi perfecte. Oamenii posedă unele sisteme, foarte complicate, de reacţie, cum ar fi conştiinţa socială şi o tendinţă de a întemeia sisteme etice sau lucruri mai obişnuite, ca generozitatea, cavalerismul, fair-play-ul şi aşa mai departe, care pur şi simplu nu pot fi copiate. Nu cred că umanoizii aceia le pot avea. Dar probabil că au perseverenţă, ceea ce implică practic încăpăţânarea şi combativitatea, dacă felul în care-l înţeleg eu pe Theor Realo este valabil. Ei bine, dacă ştiinţa lor e cât de cât evoluată, nu vreau să-i ştiu umblând brambura prin Galaxie, chiar dacă suntem de mii de milioane de ori mai numeroşi decât ei. N-am de gând să le permit lucrurile astea!

Chipul Preşedintelui era acum rigid ca o mască.

— Ce intenţii aveţi pentru viitorul apropiat? întrebă el.

— Încă nu m-am hotărât. Dar cred că voi organiza o mică debarcare pe planeta roboţilor.

8

Bătrânul psiholog înconjură biroul şi veni să-l prindă pe Subsecretar de cot.

— Staţi un pic. Sunteţi sigur că faceţi bine ce faceţi? Consecinţele posibile ale acestui experiment grandios nu le putem prevedea nici eu, nici dumneata. Nu poţi să ştii ce distrugi...

— Înţeleg. Credeţi că mie îmi place ce trebuie să realizez? Nu e o treabă eroică. Sunt un psiholog destul de pasionat ca să doresc să înţeleg ce se petrece. Dar am

fost trimis aici ca să asigur securitatea Federației şi am de gând să respect acest lucru cât îmi va sta în putere, deşi e o acțiune murdară. Asta e şi n-am încotro...

— N-ați avut vreme să aprofundați chestiunea. Vă dați seama ce nouă viziune, o viziune profundă ne-ar aduce acest experiment în câmpul ideilor fundamentale ale psihologiei? Ar putea facilita unirea a două sisteme galactice, iar răul eventual pe care roboții ni l-ar putea produce, dacă ar fi supraoameni de metal şi electricitate, va fi neglijabil pe lângă avantaje.

— Acum dumneavoastră sunteți cel care vă hazardați în ipostaze, ridică din umeri Subsecretarul.

— Vă rog să mă scuzați! Să ajungem la un târg. Blocați-le planeta! Izolați-i cu navele dumneavoastră! Păziți-i! Dar nu vă atingeți de ei. Mai dați-ne puțin răgaz. Lăsați-ne încă o şansă. Trebuie să ne-o acordați!

— M-am gândit şi la asta. Dar va trebui să obțin aprobarea Congresului. Fiindcă o să cam coste, după umila mea părere...

Preşedintele Consiliului se întoarse la birou şi se trânti cu nerăbdare pe scaun.

— Despre ce fel de cheltuieli vorbiți? Vă dați seama ce vom avea de câştigat dacă vom reuşi?

Murry reflectă; apoi zise, zâmbind cu jumătate de gură:

— Ce se întâmplă dacă ajung să perfecționeze călătoria interstelară?

Preşedintele se grăbi să-i răspundă:

— Atunci îmi voi retrage toate obiecțiile.

Subsecretarul se ridică brusc uitându-se în altă parte.

— Voi supune problema Congresului.

9

Fața lui Brand Gorla era grijuliu inexpresivă în vreme ce se uita la Preşedinte. Trăncănelile voioase ale băieților din echipajul expediției păreau lipsite de haz, şi el îi asculta nerăbdător.

— Ce aveți de gând să faceți acum?

Umerii bătrânului psiholog se încovoiară, dar nu se întoarse.

— Am trimis după Theor Realo. Prostovanul ăsta a plecat săptămâna trecută spre continentul estic...

— De ce?

Întreruperea îi dădu prilejul Preşedintelui să izbucnească:

— Cum aş putea înțelege ceva din ce face idiotul acela?! Nu-ți dai seama că Murry are dreptate? E anormal din punct de vedere psihic. Am greşit lăsându-l de capul lui. N-aş fi făcut-o, fii sigur, dacă m-aş fi uitat mai bine la el. Totuşi, acum vine înapoi. Şi de data asta va rămâne. (Vocea lui scăzu până ajunse o simplă mormăială). Ar fi trebuit să fie aici încă de acum două ore.

— E o poziție greu de susținut, domnule, zise Brand, cu vocea cât mai inexpresivă.

— Crezi?

— Ei bine... Vă imaginați cât va permite Congresul o patrulare pe timp nedefinit în jurul lumii roboților? Se ajunge la bani şi cetățenii medii ai galaxiei n-or să înțeleagă care-i rostul acestei cheltuieli. Ecuațiile psihologice vor degenera în axiomele „bunului-simț”. De fapt, nu-mi dau seama cum de-a fost Murry de acord să consulte Congresul.

— Chiar nu-ți dai seama? Preşedintele se consideră

psiholog, dorind să ne ferească Galaxia. Şi ăsta-i punctul lui vulnerabil. Se autosugestionează să creadă că, în sufletul său, nu doreşte să distrugă lumea roboţilor dar că securitatea Federaţiei cere acest lucru. (Vorbea liniştit, răbdător). Le voi cere zece ani, doi ani, şase luni, cât voi putea obţine. Şi ceva voi reuşi să obţin. În vremea asta vom afla lucruri noi despre lumea roboţilor. Vom găsi noi argumente în favoarea noastră şi vom reînnoi înţelegerea când va expira. Cum-necum vom reuşi să salvăm, totuşi, experimentul.

Urmă o lungă tăcere, după care bătrânul adăugă încet, cu amărăciune:

— Şi în privinţa asta, Theor Realo joacă un rol vital.

Brand îl privi tăcut şi aşteptă să continue.

— În chestiunea asta, Murry a văzut ceva peste care noi am trecut cu vederea. Realo este, psihologic vorbind, un infirm, însă el constituie adevărata cheie a întregii afaceri. Studiindu-l, vom avea în acelaşi timp o imagine rudimentară a tot ceea ce este robotul de pe Dorlis, distorsionat, desigur, din moment ce mediul său a fost ostil, neprietenos. Dar putem să depăşim şi acest handicap, estimându-i natura într-o... Oh, sunt sătul până peste cap de acest subiect...

Un semnal luminos se aprinse şi Preşedintele Consiliului îi aruncă o scurtă privire.

— În regulă! A sosit... Gorla, aşază-te! Mă enervezi dacă stai în picioare. Hai să-l examinăm puţin!

10

Theor Realo pătrunse pe uşă ca o cometă şi se opri gâfâind în mijlocul încăperii. Îi privi cu ochii neliniştiţi, întrebători:

— Cum s-a putut ajunge la toate astea?

— La „toate” care? întrebă cu răceală Preşedintele Consiliului.

— Stai jos! Vrem să-ți punem câteva întrebări.

— Nu, mai întâi răspundeți-mi!

— Stai jos!

Realo se lăsă moale pe scaun. Părea gata să plângă din cauza încordării nervoase.

— Vor distruge lumea roboților, se bâlbâi el.

— Nu-ți face probleme în privința asta...

— Dar chiar dumneavoastră ați spus că trebuie s-o facă în cazul când roboții au descoperit călătoria interstelară. Nebunilor! Nu vă dați seama... Se sufoca.

Preşedintele Consiliului se încruntă, stingherit.

— Ce-ar fi să te calmezi şi să vorbeşti desluşit, ca oamenii.

Albinosul scrâşni din dinți, silindu-se să articuleze:

— Dar ei vor fi în curând capabili să facă zboruri interstelare...

Cei doi psihologi săriră simultan în picioare.

— Cum?!

— Dar ce... dar ce credeați? Realo izbucni cu toată furia disperării: Credeați că am aterizat în vreun deşert? Sau în mijlocul unui ocean? Şi că am explorat de capul meu o lume? Vă închipuiți că viața e un basm? Am fost capturat de cum am aterizat. Şi dus într-un mare oraş. Cel puțin aşa cred, fiindcă era diferit de oraşele noastre. Avea... dar nu vă spun...

— Dă-l încolo de oraş, zbieră bătrânul. Ai fost capturat. Şi?!

— Ei m-au studiat pe mine. Nu eu pe ei. Mi-au studiat nava. Şi apoi, într-o noapte, am plecat să anunț Federația. N-au ştiut când i-am părăsit. Ei nu doreau să

plec. Vocea i se frânse. Şi mai curând aş fi rămas acolo. Dar Federația trebuia să afle...

— Le-ai spus ceva despre nava ta spațială?

— Ce-aş fi putut să le spun? Doar nu-s maniac. Nu teoria e constructivă. Dar le-am arătat cum să manevreze comenzile şi i-am lăsat să se uite la motoare. Asta-i tot.

Brand Gorla spuse, mai mult pentru sine:

— Nu vor reuşi niciodată să-i dea de capăt. N-au destule date.

Albinosul ridică triumfător glasul:

— Oh, ba da, ba da! Vor reuşi. Îi cunosc. Sunt ca nişte maşini, ştiți. Vor lucra la această problemă, vor munci. Vor munci şi nu vor renunța niciodată. Până la urmă vor reuşi. Au scos destule date de la mine. Sunt sigur că au destule informații.

Preşedintele Consiliului Psihologic rămase o vreme cu privirile pierdute, apoi se întoarse din nou, istovit, spre Realo.

— De ce nu ne-ai spus asta?

— De ce să vă spun? V-ați însuşit lumea mea. Eu am descoperit-o, eu singur, de capul meu. Şi după ce am dus tot greul şi v-am invitat la lucrul gata făcut m-ați alungat. Singurul lucru cu care m-am ales de la voi au fost lamentările... Am debarcat în lumea roboților şi unde, poate, am stricat totul. Prin urmare de ce v-aş fi spus-o? Aflați-o şi singuri, dacă sunteți atât de deştepți încât să vă puteți permite să-mi dați un picior în fund...

Preşedintele gândi cu amărăciune: „inadaptare! complexe de inferioritate! mania persecuției! frumos n-am ce zice! Totul se lămureşte acum, când ne-am desprins privirile de la orizont ca să privim ce era sub nasul nostru. Şi acum totul s-a dus de râpă.” Zise cu

voce tare:

— În regulă, Realo! Am pierdut cu toții. Pleacă!

Brand Gorla interveni, încordat:

— Gata? S-a terminat? S-a terminat cu adevărat?

— S-a terminat. Experimentul original, aşa cum a fost el conceput, s-a isprăvit. Perturbările provocate de vizita lui Realo vor fi cu siguranță destul de importante pentru a transforma planurile pe care le studiem în literă moartă. Şi pe urmă Murry are dreptate. Dacă pot face călătoria interstelară sunt periculoşi.

Realo țipă:

— Doar nu vreți să-i distrugeți? N-aveți dreptul să-i distrugeți! N-au făcut niciun rău, nimănui!

Nimeni nu-i răspunse. Theor Realo continuă ca în delir:

— Mă întorc acolo. Îi voi preveni şi ei se vor pregăti. Îi voi avertiza. (În timp ce vorbea se retrăgea cu spatele spre uşă. Părul lui subțire şi alb era în dezordine. Ochii tiviți cu roşu aproape îi ieşiseră din orbite).

Brand Gorla făcu un gest, dar Preşedintele îl opri. Realo se precipită spre uşă afară.

— Lasă-l să plece. A fost şansa vieții lui. Nu-mi pasă.

Theor Realo porni spre lumea roboților accelerând până la sufocare.

Undeva, în fața lui, se afla grăuntele de nisip al unei lumi autarhice şi pe care imitații ale umanității luptau să supraviețuiască într-un experiment care se încheiase de mult. Aspirau orbeşte spre un nou țel – călătoria spre stele – nebănuind că ea urma să le fie şi condamnarea la moarte.

Se îndreptă spre acea lume, spre acel oraş în care fusese „studiat” pentru prima oară. Şi-l amintea bine. Numele lui fusese întâiul cuvânt din limba lor pe care-l

aflase: NEW YORK!

[*Publicată în „Astounding”, noiembrie 1943*]

Paolo Bacigalupi

Omul cu cartela galbenă

(„Yellow Card Man”, 2006)

Traducere de Ana-Veronica Mircea

PAOLO BACIGALUPI a debutat în anul 1998, în *The Magazine of Fantasy & Science Fiction*, a stat departe de acest gen pentru câțiva ani şi a revenit în noul secol, cu proze publicate în *F & SF* şi *Asimov's*. Povestirea sa *Omul Calorie* (*The Year’s Best Science Fiction*, vol. 2, Editura Nemira, 2008) a câştigat Premiul Theodore Sturgeon Memorial, a fost finalistă pentru Premiul Hugo şi a apărut în Antologia Dozois nr. 23; a avut, de asemenea, povestiri şi în Antologiile Dozois nr. 21 şi 22 (*Oameni de nisip şi zgură*, publicată în *The Year’s Best Science Fiction*, vol. 3, Editura Nemira, 2008). Bacigalupi locuieşte împreună cu familia sa în vestul statului Colorado, unde lucrează la un ziar cu specific ecologic. Romanul său de debut, *The Windup Girl*, a câştigat premiile Hugo, Nebula şi Campbell Memorial; a mai publicat romanul *Ship Breaker* şi culegerea de povestiri *Pump Six and Other Stories*.

Povestirea *Omul cu cartela galbenă* a apărut în *Gardner Dozois - The Year’s Best Science Fiction*, vol. 6, Editura Nemira, ian. 2011

Macetele scânteiază pe podeaua depozitului, reflectând conflagrația roşie dintre iută, tamarin şi arcurile spiralate. Ei sunt acum pretutindeni. Bărbații cu bentițe verzi, cu sloganuri şi lame umede, umede. Strigătele lor stârnesc ecouri în depozit şi pe stradă. Primul său fiu s-a dus deja. Floare de Jad e de negăsit, indiferent de câte ori apasă butonul, formând numărul ei de telefon. Chipurile fiicelor sale s-au spart, lățindu-se ca fructele de durian atinse de rugina băşicată.

Izbucnesc mai multe focuri. Fumul negru îl învăluie. El aleargă prin birourile din depozitul său, pe lângă computerele în carcase din tec, cu pedale de acționare din fier, pe lângă mormanele de cenuşă din locurile unde funcționarii au ars dosare peste noapte, aruncând în uitare numele oamenilor care au ajutat Tri-Clipper.

Aleargă, sufocat de căldură şi de fum. În propriul său birou elegant, se repede la obloane şi bâjbâie, căutându-le zăvoarele de alamă. Izbeşte cu umărul în obloanele albastre, în timp ce depozitul arde şi bărbați cu pielea maronie dau buzna pe uşă, agitându-şi cuțitele roşii, lucioase...

Tranh se trezeşte gâfâind.

În şira spinării i se îndeasă muchii ascuțite, de beton. O coapsă lucind de sare îl sufocă, apăsându-i fața. Împinge piciorul străinului. Pielea asudată sticleşte în întuneric, ca un marcaj impresionist al trupurilor care se foiesc şi se îmbrâncesc pretutindeni în jurul lui. Dau vânturi, gem şi se răsucesc, carne peste carne, os frecându-se de os, viii şi morții sufocați de căldură laolaltă.

Un bărbat tuşeşte. Plămâni jilavi şi rafale de salivă peste fața lui Tranh. Şira spinării şi pântecul i se lipesc de pielea goală, transpirată, a străinilor de alături.

Claustrofobia e tot mai puternică. Se sileşte s-o domolească. Se sileşte să stea întins, liniştit, să respire încet, adânc, în ciuda căldurii. Să guste bezna înăbuşitoare cu toată paranoia din mintea unui supraviețuitor. E treaz în timp ce alții dorm. E viu în timp ce alții au murit de mult. Îşi impune să stea nemişcat şi ascultă.

Se aud soneriile bicicletelor. Jos, sub el, şi departe, cu zece mii de trupuri mai jos, la o depărtare de o viață, e zvon de clopoței. Se târăşte afară din masa de trupuri încâlcite, trăgând după sine traista de cânepă în care îşi păstrează averea. E în întârziere. Dintre toate zilele în care s-ar fi putut întâmpla să întârzie, asta e cea mai nepotrivită cu putință. Îşi aruncă traista pe umărul osos şi coboară scările pe bâjbâite, încercând să păşească prin cascada de carne adormită. Îşi strecoară sandalele printre rude, printre amanți, printre stafii flămânde, ghemuite, rugându-se să nu alunece, să nu-şi rupă vreunul dintre oasele bătrâne. Pas, tatonare, pas, tatonare.

Din grămadă se înalță o înjurătură. Trupurile se foiesc şi se rostogolesc. Îşi regăseşte echilibrul pe un palier, printre privilegiații întinşi pe suprafața plată, apoi îşi continuă înaintarea. Coboară, coboară întruna, urmărind coturile tot mai dese ale scării, croindu-şi drum pe covorul de trupuri, trupurile compatrioților săi. Pas. Tatonare. Pas. Tatonare. Încă un cot. Departe, jos, licăreşte o geană de lumină cenuşie. Aerul proaspăt îi sărută fața, îi mângâie trupul. Cascada de carne anonimă se descompune în indivizi, bărbați şi femei cu mâinile şi picioarele răşchirate, întinşi unul peste altul, cu betonul dur drept pernă, rezemați de canturile treptelor din casa fără ferestre a scării. Lumina cenuşie

devine aurie. Țiuitul soneriilor de bicicletă e acum mai puternic, e limpede ca sunetul clopoțeilor bolnavilor de cibiscoză.

Tranh se avântă afară din clădirea înaltă, în mulțimea de vânzători de orez fiert, țesători de cânepă şi cărucioare cu cartofi, îşi pune palmele pe genunchi şi gâfâie, inspirând praful învârtejit şi strivind sub tălpi balega de pe străzi, recunoscător pentru fiecare răsuflare în timp ce sudoarea i se prelinge pe corp. De pe vârful nasului i se desprind bijuterii din sare, împroşcând cu umezeala lui trotuarul pavat cu dale de piatră roşie. Arşița ucide oameni. Ucide bătrâni. Dar el a ieşit din cuptor; nu s-a mai copt încă o dată, în pofida căldurii de furnal din anotimpul secetos.

Bicicletele şi soneriile lor se scurg ca nişte bancuri de crapi – sunt navetiştii deja în drum spre locurile de muncă. În spatele lui, clădirea uriaşă se conturează amenințătoare, patruzeci de etaje de fierbințeală, plante agățătoare şi mucegai. O ruină verticală, cu ferestre sparte şi apartamente jefuite. Un vestigiu al gloriei din vechea Expansiune energetică, preschimbat acum într-un coşciug tropical fierbinte, fără aer condiționat sau electricitate care să-l protejeze de strălucirea soarelui ecuatorial. Bangkokul îşi ține refugiații în cerul de un albastru palid şi doreşte să-i păstreze acolo. Dar el a ieşit viu din locul ăla; în ciuda Lordului Bălegar, în ciuda cămăşilor albe, în ciuda vârstei înaintate, a reuşit să-şi mai croiască încă o dată drum, coborând din ceruri.

Îşi îndreaptă spatele. Câțiva bărbați agită tigăi cu tăiței şi scot *baozi*[5] aburinde din coşurile lor rotunde din bambus. Terciul cenuşiu de orez U-Tex, bogat în proteine, umple aerul cu mirosuri de peşte putrezit şi de

uleiuri grase, acide. Foamea înnoadă stomacul lui Tranh şi o salivă păstoasă, tot ce poate aduna corpul lui deshidratat când simte mirosul mâncării, îi căptuşeşte gura. Pisicile-demon se învârtesc în jurul picioarelor vânzătorilor ca rechinii, sperând că vor cădea câteva bucăţele, sperând că vor avea ocazia să fure. Siluetele lor strălucitoare, cameleonice, îşi schimbă iute locul, licărind, arătându-şi blănițele albe, siameze sau cu dungi portocalii înainte de a se estompa pe fundalul betonului şi al mulțimii de oameni flămânzi cărora li se freacă de picioare. Tigăile sfârâie pe flăcările puternice, strălucitoare, cu tentă verde de metan, răspândind mirosuri noi pe măsură ce tăiței de orez împroaşcă uleiul fierbinte. Tranh îşi impune să le întoarcă spatele.

Se împinge în înghesuială, trăgându-şi traista de cânepă după el, ignorând oamenii pe care-i loveşte şi care strigă în urma lui. Victimele Incidentului se ghemuiesc în cadrul uşilor, fluturându-şi membrele retezate şi cerşind de la alții, care au ceva mai mult. Bărbații se aşază pe taburete pentru ceai, privind cum ia naştere zăduful zilei în timp ce fumează țigări minuscule, umplute cu tutun Gold Leaf adunat de prin gunoaie, pe care le împart trecându-le din gură-n gură. Femeile flecăresc în grupuri, învârtind nervoase între degete cartele galbene, aşteptând să apară cămăşile albe şi să aplice timbrele de reînnoire a vizei.

Oameni cu cartele galbene cât vezi cu ochii: o întreagă rasă, ajunsă în regatul Thai după ce a scăpat cu fuga din Malaysia, unde a devenit peste noapte supărătoare. Un grup masiv de refugiați, plasați sub autoritatea angajaților în cămăşi albe ai Ministerului Mediului, de parcă n-ar fi altceva decât o altă specie invazivă care trebuie controlată, precum cibiscoza, rugina băşicată şi

gărgărița genopocită. Cartele galbene, oameni galbeni. *Huang ren* de jur împrejur, şi Tranh e în întârziere acum, când are prima ocazie de a se desprinde din masa lor. Prima oportunitate, după atâtea luni petrecute ca refugiat chinez, cu cartelă galbenă. Şi acum e în întârziere. Se strecoară pe lângă un vânzător de şobolani, înghițindu-şi un alt şuvoi de salivă când simte mirosul de carne friptă, şi aleargă în josul unei alei către pompa de apă. Se opreşte brusc.

În fața lui stau la coadă alte zece persoane: bătrâni, femei tinere, mame, băiețandri.

Se prăbuşeşte. Vrea să se dezlănțuie împotriva ghinionului. Dacă ar avea destulă energie – dacă ar fi mâncat bine cu o zi înainte, sau cu două, sau măcar cu trei, ar urla, şi-ar arunca traista în stradă şi ar strivi-o sub tălpi până s-ar transforma în pulbere – dar are prea puține calorii. Nu e decât o altă ocazie irosită, din cauza ghinionului adus de scări. Ar fi trebuit să-i dea Lordului Bălegar ultimul său baht[6] şi să închirieze un loc-pentru-un-trup într-un apartament cu ferestre spre est, ca să vadă soarele răsărind şi să se trezească devreme.

Dar s-a zgârcit. S-a zgârcit la bani. S-a zgârcit când a fost vorba de viitorul lui. De câte ori le-a spus fiilor săi că e întru totul acceptabil să cheltuieşti bani ca să faci alți bani? Dar între timp s-a transformat într-un refugiat timid, cu cartelă galbenă, care l-a sfătuit să-şi economisească bahtul. Ca un şoarece ignorant de la țară, s-a ținut cu ghearele de bani şi a dormit în bezna de pe scări. Ar fi trebuit să stea ca un tigru, să înfrunte interdicția de deplasare pe durata nopții şi oamenii ministerului, cu cămăşile lor albe şi bastoanele lor negre... Iar acum e în întârziere, şi duhneşte a scări, şi stă la coadă după alți zece oameni, şi fiecare dintre ei

trebuie să bea, să umple o găleată şi să se spele pe dinți cu apa maronie din fluviul Chao Phraya.

A fost o vreme când le cerea angajaților săi să fie punctuali, aşa cum le-o cerea şi soției, şi fiilor săi şi concubinelor, dar asta se întâmpla când era proprietarul unui ceas de mână cu arc şi îl putea privi parcurgând uniform minutele şi orele. Din când în când, îi putea întoarce arcul minuscul, putea să-l asculte ticăind, putea să-şi dojenească fiii pentru lenea de care dădeau dovadă. A îmbătrânit, a devenit mocăit şi prost, fiindcă altminteri ar fi trebuit să prevadă asta. Aşa cum ar fi trebuit să prevadă şi combativitatea crescândă a Bentițelor Verzi. Când îi slăbise mintea într-un asemenea hal?

Ceilalți refugiați îşi încheie rând pe rând abluțiunile. O mamă cu dinți lipsă şi cu florile cenuşii ale ciucurelui *fa'gan* după urechi îşi umple cu vârf găleata, apoi Tranh se strecoară în față.

N-are găleată. N-are decât traista. Prețioasa traistă. O atârnă în spatele pompei şi înfăşoară sarongul mai strâns în jurul şoldurilor înainte de a se ghemui sub țeavă. Trage de mâner cu un braț osos. Şuvoiul de apă maronie se revarsă asupra lui. Binecuvântarea fluviului. Pielea i se lasă în josul corpului odată cu greutatea apei, deformându-se precum carnea unei pisici bărbierite. Deschide gura şi bea apa nisipoasă, îşi freacă dinții cu un deget, întrebându-se câte protozoare o fi înghițit. N-are importanță. Acum se încrede în noroc. E tot ce i-a mai rămas.

Copiii îl privesc spălându-şi trupul bătrân în timp ce mamele lor caută în gunoaie, printre cojile de mango de la PurCal şi printre cele de tamarin de la Steaua Roşie, sperând să găsească vreo bucățică de fruct nepătată de

cibiscoză. 111 mt.6[7]... Sau 111 mt.7? Sau mt.8? A fost o vreme când cunoştea toate molimele create de bioinginerie, molimele care îi şubreziseră. Ştia când o recoltă era pe punctul de a se compromite şi când începeau să crape semințele dintr-un lot nou. Profita de cunoştințele sale ca să-şi umple cliperele cu semințele şi cu produsele potrivite. Dar asta a fost cu o viață în urmă.

Când îşi deschide traista şi scoate hainele îi tremură mâinile. De ce, de bătrânețe sau de emoție? Haine curate. Haine bune. Costumul unui om bogat, din pânză albă de in.

N-a fost al lui, dar acum este, şi l-a păstrat în siguranță. L-a păstrat pentru ocazia asta, chiar şi atunci când şi-a dorit cu disperare să-l vândă, sau să-l poarte, când vechile haine i s-au transformat în zdrențe. Îşi trage pantalonii în susul picioarelor ciolănoase, scoțându-şi câte o sanda şi balansându-se, sprijinit pe rând în câte un singur picior. Începe să-şi încheie cămaşa, grăbindu-şi degetele când o voce îi şopteşte în minte că timpul n-aşteaptă.

— Vinzi hainele astea? Defilezi cu ele până ți le cumpără cineva cu carne pe oase?

Tranh se uită în sus – n-ar avea de ce să se uite; cunoaşte vocea – şi totuşi se uită. Nu se poate abține. Cândva a fost un tigru. Acum nu mai e decât un şoricel înspăimântat, care tresare şi e cuprins de convulsii nervoase la cel mai vag indiciu al unui pericol. Şi iată-l: e Ma. Stă în fața lui, radiind. Gras şi radios. Şi tot atât de plin de energie ca un lup.

Ma rânjeşte.

— Arăți ca un manechin de sârmă de la Palawan Piaza.

— Nu-mi dau seama. Nu-mi permit să cumpăr de-acolo.

Tranh continuă să se îmbrace.

— Astea-s destul de frumoase ca să fie de la Palawan. Cum ai făcut rost de ele?

Tranh nu răspunde.

— Pe cine crezi că prosteşti? Sunt haine pentru un bărbat de o mie de ori mai mare decât tine.

— Nu putem fi toți graşi şi fericiți.

Cuvintele îi ies dintre buze ca o şoaptă. A vorbit întotdeauna pe şoptite? A fost întotdeauna un cadavru rablagit, şoptind şi suspinând la fiecare amenințare? Nu. Dar îi e greu când îşi aduce aminte ce tigru părea cândva. Încearcă din nou, întărindu-şi vocea.

— Nu putem fi toți la fel de norocoşi ca Ma Ping, care locuieşte la etajele de sus, alături de însuşi Regele Bălegar.

Cuvintele încă îi mai sună ca un foşnet de trestii izbite de beton.

— Norocoşi?

Ma râde. E atât de tânăr. Atât de mulțumit de sine.

— Eu îmi dobândesc soarta. Nu-mi spuneai aşa mereu? Că norocul n-are nimic de-a face cu succesul? Că oamenii îşi fac singuri norocul? Râde iarăşi. Şi priveşte-te acum.

Tranh scrâşneşte din dinți.

— Bărbați mai buni decât tine au ajuns la pământ.

Tot şoapta îngrozitor de timidă.

— Şi bărbați mai buni decât tine sunt în ascensiune.

Degetele lui Ma arată către încheietura propriei mâini. Mângâie un ceas, un cronograf excelent, vechi, cu aur şi diamante – un Rolex. Dintr-un timp care s-a dus. Dintr-un alt loc. Dintr-o altă lume. Tranh se holbează

prosteşte, ca un şarpe hipnotizat. Nu-şi poate dezlipi ochii.

Ma surâde alene.

— Îți place? L-am găsit la un anticariat, lângă Wat Rajapradit. Mi s-a părut familiar.

Tranh e tot mai furios. Dă să răspundă, apoi clatină din cap şi nu spune nimic. Timpul trece. Îşi încheie pe bâjbâite ultimul nasture, îşi trage haina şi îşi trece degetele prin ultimele fire supraviețuitoare ale părului lins şi cărunt. Dacă ar avea un pieptene… Se strâmbă. E o dorință stupidă. Hainele sunt de-ajuns. Trebuie să fie.

Ma râde.

— Arăți ca o celebritate.

Ignoră-l, spune vocea din capul lui Tranh. Îşi scoate ultimii bănuți din traista de cânepă – mărunțişul pe care l-a economisit dormind pe scară, motiv pentru care e acum într-o atât de mare întârziere – şi îi îndeasă în buzunare.

— S-ar părea că te grăbeşti. Ai o întâlnire pe undeva?

Tranh îşi face loc pe lângă el, încercând să nu tresară când se înghesuie, ocolindu-l.

— Încotro, domnule Celebritate? strigă Ma în urma lui, râzând. Domnul Trei Prosperități! Ai nişte informații pe care-ai fi dispus să ni le-mpărtăşeşti şi nouă?

La auzul strigătului se ridică mai multe capete: fețele flămânde ale oamenilor cu cartelă galbenă, gurile lor flămânde. Oameni cu cartelă galbenă cât vezi cu ochii, privindu-l acum cu toții. Supraviețuitorii Incidentului. Bărbați. Femei. Copii. Acum cunoscându-l. Recunoscându-i legenda. Un schimb de haine şi un simplu strigăt l-au scos din obscuritate. Țipetele lor batjocoritoare curg ca o ploaie musonică.

— *Wei*! Domnule Trei Prosperități! Frumoasă cămaşă!

— Împărțim o țigară, domnule Celebritate?
— Unde te grăbeşti aşa, înțolit la patru ace?
— Te-nsori?
— Îți iei a zecea soție?
— Ți-ai găsit o slujbă?
— Domnule Celebritate! Ai o slujbă pentru mine?
— Încotro! Poate-ar trebui să-l urmărim cu toții pe Bătrânul Multinațional!

Tranh simte furnicături pe ceafă. Se scutură de spaimă. Chiar dacă-l urmăresc, pentru ei e prea târziu ca să profite. Pentru prima oară într-o jumătate de an, avantajul deprinderilor şi al cunoaşterii e de partea lui. Acum e singura dată.

Aleargă prin înghesuiala dimineții din Bangkok, în timp ce bicicletele, ricşele şi scuterele se scurg pe lângă el. Transpirația îi pătrunde în haine. Îi îmbibă cămaşa bună, îi umezeşte până şi jacheta. Şi-o scoate şi o agață de braț. Părul cărunt, ud leoarcă, i se lipeşte de țeasta chelită ca un ou, cu pete hepatice. Se opreşte după fiecare cvartal, merge la pas ca să-şi recapete răsuflarea şi fluierele picioarelor încep să-l doară, respiră gâfâit şi inima bătrână îi loveşte pieptul ca un ciocan.

Ar trebui să-şi cheltuiască bahtul luând o ricşă, dar nu se poate convinge. E în întârziere. Şi dacă a-ntârziat prea mult? Atunci bahtul de rezervă o să fie irosit, iar el o să rabde de foame diseară. Pe de altă parte, la ce e bun un costum murat în sudoare?

Haina îl face pe om, aşa le spunea fiilor săi; prima impresie e cea mai importantă. Începe bine şi o să mergi mai departe. Bineînțeles că poți câştiga pe cineva etalându-ți deprinderile şi cunoştințele, dar oamenii sunt în primul rând animale. Trebuie să arăți bine. Să

miroşi bine. Să le încânți simțurile primare. Pe urmă, când te privesc cu prietenie, le faci propunerea.

Nu de asta i-a tras o bătaie celui de-al doilea fiul al său când a venit acasă cu un tigru roşu tatuat pe umăr, de parcă ar fi fost un gangster al caloriilor? Nu de asta a plătit un stomatolog ca să îndrepte până şi dinții fiicelor sale cu bambus de cultură şi cu arce de cauciuc din Singapore până ce au ajuns rectilinii, ca lamele de brici?

Şi nu de asta ne urăsc Bentițele Verzi din Malaysia pe noi, chinezii? Fiindcă arătam atât de bine? Fiindcă păream atât de bogați? Fiindcă vorbeam atât de frumos şi lucram cu atâta sârguință, deşi ei erau nişte puturoşi, iar noi asudam în fiecare zi?

Tranh priveşte un grup de scutere zburând pe lângă el, toate construite de chinezi din Thai. Nişte autovehicule rapide atât de inteligente – un arc spiral de un megajoule şi un volant, pedale şi frâne cu fricțiune, pentru recuperarea energiei cinetice. Şi toate fabricile sunt deținute, în proporție de sută la sută, de chinezi din provincia Chiu Chow. Dar prin rigolele acestei țări nu curge niciun strop de sânge de chinez din Chiu Chow. Oamenii ăştia sunt iubiți, cu toate că au venit în Regatul Thai ca *farangi*.

Dacă am fi fost asimilați în Malaysia aşa cum au fost asimilați aici chinezii din Chiu Chow, oare am fi supraviețuit?

Ideea îl face pe Tranh să clatine din cap. Ar fi fost imposibil. Clanul lui ar fi trebuit să se convertească în acelaşi timp la islamism, abandonându-şi toți strămoşii în iad. Ar fi fost imposibil. Poate asta era karma poporului lui, să fie distrus. Să domine cu demnitate şi curaj oraşele Penang şi Malacca, precum şi întreaga

coastă vestică a peninsulei malaysiene, pentru un scurt răstimp, şi apoi să piară.

Haina îl face pe om. Sau îl ucide. Tranh înțelege în sfârşit asta. Un costum alb lucrat de Frații Hwang e, în cea mai mare măsură, o țintă. Un mecanism vechi, din aur, care ți se leagănă la încheietura mâinii, nu e nimic altceva decât o momeală. Tranh se întreabă dacă dinții perfecți ai fiilor săi mai zac încă în cenuşa depozitelor firmei Trei Prosperități, dacă minunatele lor ceasuri atrag acum rechinii şi crabii în calele cliperelor lui sabordate.

Ar fi trebuit să ştie. Ar fi trebuit să vadă înălțându-se valul subsectelor însetate de sânge, să remarce intensificarea naționalismului. Ar fi trebuit să ştie, aşa cum ar fi trebuit s-o ştie şi bărbatul pe care-l urmărise cu două luni în urmă, că hainele de bună calitate nu-ți oferă niciun fel de protecție. Un om în costum elegant, şi o cartelă galbenă pe deasupra, ar fi trebuit să ştie că, pentru un dragon de Komodo, nu era nimic altceva decât o îmbucătură de momeală însângerată. Cel puțin idiotul ăla nu sângerase pe hainele lui elegante după ce terminaseră cu el cămăşile albe. Nu avusese nicio deprindere care să-l ajute să supraviețuiască. Uitase că nu mai era o celebritate.

Dar Tranh învață. Cândva a învățat despre maree, despre hărțile fundurilor de mare, despre piețe şi despre molimele cauzate de bioinginerie, despre maximizarea profiturilor şi despre ținerea porții dragonului în echilibru, iar acum învață de la pisicile-demon, care-şi schimbă blana şi dispar din vedere, care fug de vânători la cel mai mic semn de pericol. Învață de la ciori şi de la ulii, care trăiesc atât de bine adunând resturi. Astea sunt animalele pe care trebuie să le imite. Trebuie să

scape de reflexele de tigru. Nu mai există tigri decât la grădina zoologică. Un tigru e întotdeauna vânat şi ucis. Dar un animal mic, un animal care caută prin gunoaie, are şansa de a roade până la os carnea unui tigru şi pleacă luând cu sine ultimul costum de la Frații Hwang care va mai trece vreodată granița dinspre Malaysia. Tot clanul Hwang fiind mort şi toate tiparele Hwang fiind arse, n-a mai rămas nimic, decât amintirile şi antichitățile, şi un bătrân care trăieşte din resturi şi care cunoaşte deopotrivă puterea şi riscurile unei înfățişări atrăgătoare.

O ricşă goală trece pe lângă el. Bărbatul care-o conduce se uită în urmă, către Tranh, cu ochi întrebători, atras de materialul de la Frații Hwang, ce flutură pe trupul lui scheletic. El ridică o mână nesigură. Ricşa încetineşte.

Merită riscul? Merită să-şi cheltuiască ultima rezervă cu atâta frivolitate?

A fost o vreme când trimitea flote de clipere dincolo de ocean, către Chennai, cu încărcături imense de fructe durian puturoase, fiindcă presupunea că indienii n-aveau timp să planteze soiuri rezistente înainte de a ajunge la ei noua mutație a ruginii băşicate. O vreme când cumpăra ceai negru şi lemn de santal de la oamenii fluviului, mizând pe faptul că le putea vinde în Sud. Acum nu e în stare să hotărască dacă ar trebui să meargă cu ricşa sau pe jos. Ce bărbat slab a devenit! Uneori se întreabă dacă în realitate nu e cumva o stafie înfometată, prinsă între două lumi şi incapabilă să evadeze, pătrunzând în oricare dintre ele.

Ricşa merge înainte, cu haina din jerseu albastru a biciclistului sclipind sub soarele tropical, în aşteptarea unei decizii. Tranh îi face semn cu mâna. Biciclistul se

ridică în picioare pe pedale, cu sandalele pliciuind călcâiele bătătorite, şi accelerează.

Pe Tranh îl cuprinde panica. Ridică din nou mâna, aleargă după ricşă.

— Aşteaptă!

Vocea lui e o şoaptă.

Ricşa se strecoară în trafic, alăturându-li-se bicicletelor şi siluetelor masive, cu mers târşâit, ale megadenților elefantini. Tranh îşi lasă mâna în jos, în taină recunoscător fiindcă omul cu ricşa nu l-a auzit, fiindcă soarta ultimului său baht a fost hotărâtă de o forță cu mult mai presus de el însuşi.

În jurul lui, aglomerația dimineții e în toi. Sute de copii în uniforme de marinari se scurg prin porțile şcolilor. Călugări în robe de culoarea şofranului se plimbă adăpostiți sub umbrele largi, negre. Un bărbat cu pălărie conică, de bambus, îl urmăreşte cu privirea şi îi şopteşte ceva prietenului său. Amândoi îl studiază. Tranh simte un fior de spaimă străbătându-i şira spinării.

Sunt pretutindeni, aşa cum erau în Malacca. În gândul lui, îi numeşte străini, *farangi*. Însă aici el e străinul. Creatura care nu-i aparține acestui loc. Şi ei o ştiu. O ştiu femeile care întind saronguri pe sârmele din balcoanele lor, o ştiu bărbații desculți care-şi beau cafelele îndulcite. O ştiu vânzătorii de peşte şi cei de curry. O ştiu cu toții şi Tranh abia îşi mai ține groaza sub control.

Bangkok nu e Malacca, îşi spune. Bangkok nu e Penang. Nu mai avem soții, nu mai avem ceasuri de mână din aur cu diamante, sau flote de clipere, care să fie furate. Întrebați-i pe bandiții care m-au abandonat în mlaştinile cu lipitori de la graniță. Ei au toată averea

mea. Eu nu mai am nimic. Nu mai sunt tigru. Sunt în siguranță.

Pentru câteva secunde o crede. Pe urmă un băiat cu pielea de culoarea lemnului de tec taie vârful unei nuci de cocos cu o macetă ruginită şi i-o oferă, şi el nu poate decât să-şi rețină țipătul şi să fugă.

Bangkok nu e Malacca. N-or să-ți ardă depozitele şi nici n-or să-ți ciopârțească funcționarii în hălci bune drept momeală pentru rechini. Îşi şterge sudoarea de pe față. Poate-ar fi trebuit să mai aştepte înainte de a-şi pune costumul. Atrage prea mult atenția. Îl privesc prea mulți oameni. Mai bine să dispară ca o pisică-demon şi să se furişeze prin oraş la adăpostul anonimatului, în loc să meargă țanțoş ca un păun.

Străzile se preschimbă treptat din bulevarde mărginite de palmieri în pustietățile largi ale cartierului noilor străini. Tranh merge grăbit către fluviu, pătrunzând tot mai adânc în imperiul industrial al *farangilor* albi.

Gweilo, yang guizi, farang. Atâtea nume, în atât de multe limbi, pentru aceste maimuțe cu pielea translucidă transpirată. Cu două generații în urmă, când s-a terminat petrolul şi s-au închis fabricile *gweilo*, toată lumea a crezut că plecaseră pentru totdeauna. Dar acum s-au întors. Monştrii trecutului au revenit, cu jucării şi tehnologii noi. Coşmarurile cu care îl amenința mama lui invadează coastele Asiei. Demoni veritabili; nu mor niciodată.

Şi el ajunge să-i venereze: pe cei de la AgriGen şi de la PurCal, cu monopolurile lor asupra orezului U-Tex şi a Grâului TotalNutritiv; pe frații de sânge ai bioinginerilor, care gene-rupseseră pisicile-demon inspirându-se din poveşti şi le lăsaseră libere în lume, să se înmulțească şi

să se tot înmulțească; pe sponsorii Poliției Proprietății Intelectuale, care obişnuiau să se îmbarce pe cliperele sale în căutarea infracțiunilor PI, vânând ca lupii caloriile neştampilate şi cerealele cu generupturi, de parcă molimele fabricate de ei înşişi, cibiscoza şi rugina băşicată, n-ar fi fost de-ajuns ca să le mențină profiturile la un nivel ridicat...

În fața lui s-a strâns un grup numeros. Tranh se încruntă, începe să alerge, apoi îşi impune să revină la mersul normal. Acum e mai bine să nu-şi irosească nicio calorie. La intrarea fabricii diavolilor străini numiți Frații Tennyson s-a format deja o coadă. Se întinde aproape pe un li[8] şerpuind dincolo de colț, pe lângă un logo cu echipamente pentru biciclete de pe poarta de fier forjat a Trustului de Cercetare Sukhumvit, pe lângă dragonii încleştați de la PurCal, filiala Asia de Est, şi pe lângă Mishimoto & Co, inteligenta companie japoneză specializată în dinamica fluidelor, care a întocmit cândva proiectele cliperelor lui Tranh.

Se spune că Mishimoto e plină de oameni mecanici. Plină de trupuri create prin generuptare ilegală, care se mişcă, şi vorbesc, şi merg clătinându-se, în felul lor aparte – şi iau orezul de la gura oamenilor adevărați. Creaturi cu nici mai mult nici mai puțin de opt brațe, ca zeii hinduşi, ființe fără picioare, ca să nu poată fugi, creaturi cu ochii cât ceştile de ceai, care nu pot vedea la mai mult de doi metri înaintea lor, dar cercetează totul cu o curiozitate imensă, amplificată. Însă nimeni n-are cum să vadă ce se petrece în interior şi, dacă toate astea le sunt cunoscute cămăşilor albe de la Ministerul Mediului, atunci japonezii inteligenți le plătesc bine ca să le ignore crimele împotriva biologiei şi a religiei. Există probabil un singur lucru asupra căruia pot cădea

de acord un bun budist şi un bun musulman, ba până şi un *farang* creştin grahamit: creaturile mecanice n-au suflet.

Cu mult timp în urmă, când a cumpărat cliperele de la Mishimoto, Tranh nu s-a sinchisit de asta. Acum se întreabă dacă monstruozitățile mecanice nu muncesc cumva în spatele porților înalte, în timp ce indivizii cu cartele galbene stau în afara lor şi cerşesc.

Tranh îşi târşeşte picioarele, înaintând în ritmul cozii. Polițişti cu bastoane şi puşti cu arc patrulează pe lângă oamenii plini de speranțe, făcând glume despre *farangii* care vor să lucreze pentru *farangi*. Arşița dogoritoare coboară fără milă asupra bărbaților înşiruiți în fața porții.

— Oho! În hainele astea arăți ca o pasăre frumoasă.

Tranh tresare. Li Shen, Hu Laoshi şi Lao Xia stau la rând, îngrămădiți laolaltă. Un trio de bătrâni, la fel de patetici cum e el însuşi. Hu flutură a invitație o țigară proaspăt rulată, făcându-i semn să li se alăture. Tranh aproape că-ncepe să tremure la vederea tutunului, dar îşi impune să refuze. Hu repetă oferta de trei ori, şi el îşi permite în cele din urmă să accepte, recunoscător fiindcă Hu e în bani şi întrebându-se cum şi-a dobândit neaşteptata bogăție. Dar, pe de altă parte, Hu e mai puternic decât ei, ceilalți. Un bărbat cu o roabă câştigă mai mult dacă lucrează atât de repede ca Hu.

Tranh îşi şterge transpirația de pe frunte.

— O grămadă de solicitanți.

Cei trei râd de consternarea lui. Hu aprinde o țigară pentru Tranh.

— Credeai cumva că ştii un secret?

Tranh ridică din umeri şi trage fumul adânc în piept, apoi îi întinde țigara lui Lao Xia.

— Un zvon. Zeul Cartof a spus că fiul fratelui său mai mare a fost promovat. M-am gândit că trebuie să rămână un gol mai jos, pe poziția pe care a lăsat-o în urmă.

Hu rânjeşte.

— Tot de-acolo am auzit şi eu. „Eee. O să fie bogat. Conduce cincisprezece funcționari. Eee. O să fie bogat.” M-am gândit că aş putea fi unul dintre cei cincisprezece.

— Măcar zvonul a fost adevărat, spune Lao Xia. Şi nepotul Zeului Cartof nu e singurul care-a fost promovat.

Se scarpină la ceafă, o mişcare convulsivă, ca a unui câine în luptă cu puricii. Franjurile cenuşii de *fa'gan* îi pătează coatele şi trag cu ochiul din adânciturile asudate din spatele urechilor sale, în locurile de unde i s-a retras părul. Uneori glumeşte în privința asta: se poate rezolva cu câțiva bănuți. O glumă bună. Dar azi se scarpină şi pielea din spatele urechilor lui e crăpată şi sângerândă. Observă că îl priveşte toată lumea şi îşi lasă brusc mâna în jos. Se strâmbă şi dă țigara mai departe, lui Li Shen.

— Câte locuri? întreabă Tranh.

— Trei. Trei funcționari.

Tranh se strâmbă.

— Numărul meu norocos.

Li Shen priveşte în lungul cozii prin ochelarii săi cu lentile cât fundul de borcan.

— Cred că suntem prea mulți, chiar dacă numărul tău norocos e cinci sute cincizeci şi cinci.

Lao Xia râde.

— Între noi patru fie vorba, sunt deja prea mulți. Îl bate pe umăr pe bărbatul aflat chiar înaintea lor. Unchiule. Ce meserie ai avut înainte?

Străinul se uită peste umăr, surprins. Cândva a fost un gentleman distins, dacă judeci după gulerul lui de om de ştiinţă şi după pantofii din piele fină, acum scâlciaţi şi înnegriţi de cărbunele adunat din gunoaie.

— Am fost profesor de fizică.

Lao Xia dă din cap.

— Vedeţi? Toţi suntem ultracalificaţi. Eu am supravegheat o plantaţie de arbori de cauciuc. Propriul nostru profesor are diplomă de specialist în dinamica fluidelor şi în proiectarea materialelor. Hu a fost un doctor excelent. Şi iată-l şi pe prietenul nostru de la Trei Prosperităţi. N-a avut o simplă companie comercială. Mai degrabă una multinaţională.

Savurează cuvântul. Îl repetă.

— Multinaţională.

Sună bizar, puternic, seducător.

Tranh îşi lasă capul în jos, jenat.

— Eşti prea amabil.

— Fang pi[9]. Hu trage din ţigară, o dă mai departe. Tu ai fost cel mai bogat dintre noi toţi. Şi acum uite-ne aici, nişte bătrâni care se luptă pentru posturi de oameni tineri. Fiecare dintre noi e supracalificat, de zeci de mii de ori.

— Eu am fost consilier juridic executiv la Standard & Commerce! exclamă bărbatul din spatele lor.

Lao Xia se strâmbă la el.

— Cui îi pasă, pierde-vară? Acum nu mai eşti nimic.

Avocatul bancar îi întoarce spatele, jignit. Lao Xia rânjeşte, trage cu putere din ţigara rulată manual şi o întinde iarăşi lui Tranh. Hu îl înghionteşte pe Tranh, dându-i peste cot când începe să pufăie din ţigară.

— Uite! Vine bătrânul Ma.

Tranh se uită cu atenție, suflă repede fumul. Pentru o clipă se gândeşte că Ma l-a urmărit, dar nu e aşa. Nu e decât o coincidență. Sunt în cartierul cu fabrici *farang*. Ma lucrează pentru diavolii străini, le ține registrele. Registrele unei companii de arcuri spiralate. Viața-Arcurilor. Da, Viața-Arcurilor. E firesc ca Ma să se afle acolo, să vină la lucru călătorind confortabil, în spatele omului care asudă conducând ricşa.

— Ma Ping, spune Li Shen. Am auzit că acum stă la etajul de sus. Sus, alături de însuşi Lordul Bălegar.

Tranh se încruntă.

— Cândva l-am concediat. Acum zece mii de ani. Leneş şi hoț.

— E atât de gras.

— I-am văzut nevasta, spune Hu. Şi fiii. Amândoi sunt depozite de grăsime. Mănâncă în fiecare seară carne. Băieții sunt mai graşi decât grăsimea. Plini de proteine U-Tex.

— Exagerezi.

— Mai graşi decât noi.

Lao Xia îşi scarpină o coastă.

— Şi bambusul e mai gras decât tine.

Tranh îl priveşte pe Ma Ping deschizând o uşă a fabricii şi strecurându-se înăuntru. Trecutul e trecut. E o nebunie să trăieşti în trecut. Acolo nu e nimic pentru el. Niciun ceas de mână, nicio concubină, nicio pipă cu opiu şi nicio sculptură din jad a milostivei Quan Yin[10]. Niciun cliper splendid, tăind apele la intrarea în port, cu o avere în cală. Clatină din cap şi îi întinde țigara aproape terminată lui Hu, ca să recupereze tutunul rămas, să-l poată folosi mai târziu. În trecut nu e nimic pentru el. Ma e în trecut. Compania de Comerț Trei Prosperități e în trecut. Cu cât îşi aminteşte mai curând

cum stau lucrurile, cu atât mai repede va reuşi să iasă din gaura asta îngrozitoare. Cineva strigă din spatele lui:

— *Wei*! Chelule! Când te-ai băgat în față? Treci în spate! Stai la coadă, ca noi toți!

— Să stea la coadă? strigă Lao Xia drept răspuns. Nu fi prost! Îşi flutură mâna către şirul de oameni dinaintea lor. Câte sute sunt în fața noastră? N-are nicio importanță unde stă.

Alții încep să susțină plângerea nemulțumitului. Plângându-se la rândul lor.

— Treci la coadă! *Pai dui! Pai dui!*

Zarva ia amploare şi polițiştii o pornesc de-a lungul cozii, legănându-şi nepăsători bastoanele. Nu sunt cămăşi albe, dar nu se topesc nicidecum de dragul cartelelor galbene flămânde.

Tranh face semne împăciuitoare către mulțime şi către Lao Xia.

— Fireşte. Fireşte. Trec la coadă. N-are nicio importanță.

Îşi ia rămas-bun şi îşi târşeşte paşii de-a lungul şarpelui unduitor de cârduri galbene, căutându-i coada îndepărtată.

Toată lumea e trimisă acasă cu mult înainte de a ajunge acolo.

O noapte de umblat prin gunoaie. O noapte a foamei. Tranh caută pe aleile întunecate, evitând căldura de temniță verticală din turnuri. Pisicile-demon se agită şi se împrăştie în fața lui, unduind în valuri. Lumina felinarelor cu metan pâlpâie, arde prost şi se stinge, înnegurând oraşul. Tranh e înfăşurat în catifeaua fierbinte a beznei, cu miros fetid de fructe putrede. Greu şi umed, aerul se încovoaie. Întunecimea e încă

înăbuşitoare. Tarabe goale în piață. La un colț de stradă, nişte actori transformă în ritmuri stilizate poveştile despre Ravana[11]. Pe una dintre străzile principale, megadenții ieşiți din schimbul doi îşi târâie picioarele către casă ca nişte munți cenuşii, cu umbrele lor îngrămădite laolaltă călăuzite de scânteierea uniformelor aurii ale asociației dresorilor.

Pe alei, copii cu cuțite strălucitoare, argintii, vânează cartele galbene imprudente şi thailandezi beți, dar Tranh le cunoaşte obiceiurile sălbatice. Cu un an în urmă nu i-ar fi observat, dar acum a căpătat un har paranoic al supraviețuirii. Creaturile de soiul lor nu sunt cu nimic mai rele decât rechinii: le ghiceşti intențiile cu uşurință, le eviți cu uşurință. Stomacul lui Tranh nu se strânge de frica acestor vânători brutali care îți sar în ochi; cameleonii, oamenii obişnuiți, care muncesc şi fac cumpărături şi zâmbesc şi *wai* cu atâta prietenie – şi se dezlănțuie fără avertisment – sunt cei care-l umplu de spaimă.

Răscoleşte în mormanele de gunoaie, luptându-se cu pisicile-demon în căutarea mâncării, dorindu-şi să fie destul de iute ca să prindă şi să ucidă una dintre felinele astea aproape invizibile. Adună fructe de mango aruncate, le studiază atent cu ochii lui bătrâni, apropiindu-le şi apoi îndepărtându-le, mirosindu-le, pipăindu-le exteriorul atins de rugina băşicată şi aruncându-le apoi deoparte când îşi dezvăluie petele roşii din interior. Unele îşi mai păstrează mirosul plăcut, dar nici măcar ciorile n-ar accepta ceva atât de contaminat. Ar ciuguli cu zel un leş puhav, dar nu s-ar hrăni cu rugină băşicată.

În josul străzii, lacheii Lordului Bălegar adună cu lopețile dejecțiile animale, le îndeasă în saci pe care-i

aruncă în cuvele montate pe triciclete: recolta nopții. Îl privesc suspicioşi. Tranh se uită cu ochi prudenți, evită provocările şi îşi târşeşte picioarele mai departe. Oricum n-are nimic de gătit, n-are de ce să facă focul cu balegă furată, n-are unde s-o vândă pe piața neagră. Monopolul Lordului Bălegar e prea puternic. Se întrebă cum ar putea să-şi găsească un loc în branşa culegătorilor de balegă, să-şi garanteze supraviețuirea alimentând compostul pentru plantele consumatoare de metan din Bangkok. Dar nu e decât un vis de opioman; nicio cartelă galbenă nu se poate strecura într-un club atât de select.

Tranh ia un alt mango şi înlemneşte. Se lasă în jos, privind cruciş. Împinge într-o parte foile volante cu plângeri tipărite împotriva Ministerului Comerțului şi fluturaşii care solicită construirea unui nou Templu al Fluviului, placat cu aur. Dă deoparte cojile înnegrite de banană şi scormoneşte în gunoaie. Sub întregul morman găseşte o bucată, pătată şi răsucită, dar încă lizibilă, din ceea ce trebuie să fi fost cândva un panou publicitar plasat probabil deasupra acelei piețe: *ogistică. Transport. Comer* – şi, sub cuvinte, silueta superbă a Stelei Răsăritului: o parte a emblemei Tri-Cliperului firmei Trei Prosperități, navigând cu vânt din pupa, rapid şi lucios ca un rechin: o imagine a ceea ce poate face tehnica de vârf cu polimeri din ulei de palmier, cu pânze tot atât de bine conturate şi de albe ca aripile de pescăruş.

Îşi întoarce fața, copleşit. E ca şi cum ar fi deschis un mormânt în care s-ar fi descoperit pe sine însuşi. Mândria lui. Orbirea lui. Dintr-o vreme când se credea în stare să rivalizeze cu diavolii străini, să devină un magnat al transporturilor maritime. Un Li Ka Shing[12] sau un Richard Kuok[13] renăscut pentru Noua

Expansiune. Să reconstituie fala navigației şi a comerțului chinezesc din provincia Nanyang. Şi iată, ca o palmă peste față, o porțiune din ego-ul lui, îngropată sub putregai, rugină băşicată şi urină de pisică-demon.

Caută în jur, bâjbâind cu mâinile după o altă porțiune din panou şi întrebându-se dacă mai acționează cineva vreo pedală ca să telefoneze la numărul acela vechi, dacă secretarul pe care îl plătea cândva el însuşi stă în continuare la biroul lui, lucrând pentru un nou stăpân, probabil un malaysian get-beget, impecabil din punct de vedere al descendenței şi al religiei. Întrebându-se dacă puținele clipere pe care n-a reuşit să le sabordeze mai navighează încă pe mări şi între insulele arhipelagului. Îşi impune să înceteze căutarea. Chiar dacă ar avea bani, n-ar suna la numărul ăla. N-ar irosi caloriile. N-ar putea să mai suporte încă o dată pierderea.

Îşi îndreaptă spatele, punând pe fugă pisicile-demon care s-au strecurat prea aproape. În piața asta nu găseşti nimic altceva decât coji de fructe şi balegă încă neadunată. Şi-a irosit din nou caloriile. Au fost mâncați până şi gândacii de bucătărie şi necrofagii. Poate să mai caute încă douăsprezece ore şi tot n-o să găsească nimic. Prea mulți oameni au ajuns aici înaintea lui, au ros din aceste oase.

În drum spre casă, se ascunde de trei ori de cămăşile albe, se ghemuieşte de trei ori în întuneric când trec țanțoşe pe lângă el. Se chirceşte când ajung prea aproape, îşi blestemă costumul alb, atât de vizibil în întuneric. A treia oară, prin vene i se scurge, fierbinte, o teamă superstițioasă. Hainele lui de om bogat par să atragă patrulele Ministerului Mediului, par însetate de

moartea celui care le poartă. Bastoane negre se rotesc în mâini nepăsătoare, la nu mai mult de câțiva centimetri de fața lui. Puştile cu arc strălucesc argintii în beznă. Vânătorii lui se află atât de aproape încât le poate număra periculoasele cartuşe disc, cu lamele, din bandulierele de iută. O cămaşă albă se opreşte să urineze pe aleea unde s-a ghemuit Tranh şi nu-l vede numai fiindcă partenerul său stă în mijlocul străzii şi vrea să verifice permisele culegătorilor de balegă.

Tranh înăbuşă de fiecare dată impulsul panicii care îi cere să-şi sfâşie hainele prea opulente, scufundându-se în siguranța anonimatului. Capturarea lui de către cămăşile albe nu e decât o chestiune de timp. Până când îşi vor roti bastoanele negre, transformându-i țeasta de chinez într-o mască de sânge şi os. Mai bine să alerge gol prin noaptea fierbinte decât să umble țanțoş ca un păun şi să moară. Şi totuşi nu e în stare să abandoneze cu desăvârşire costumul blestemat. E orgoliu? E prostie? Îl păstrează totuşi, deşi croiala lui arogantă îl umple de o spaimă ce îi transformă mațele în apă.

Când ajunge acasă, s-au stins până şi felinarele cu gaz de pe marile bulevarde Sukhumvit şi Rama IV. În dughenele de lângă turnul Lordului Bălegar tigăile mai sunt încă pe foc, pentru cei câțiva muncitori destul de norocoşi ca să aibă de lucru în timpul nopții şi permise de circulație după ora stingerii. Pe mese pâlpâie lumânări din seu de porc. Tăițeii cad în tigăile încinse împroşcând şi sfârâind. Cămăşile albe se plimbă tacticoase pe alături, cu ochii la cartelele galbene de pe scaune, asigurându-se că niciunul dintre străini nu are tupeul să doarmă în aer liber, sforăind în timp ce mânjeşte trotuarele cu prezența sa.

Tranh pătrunde în umbra dominatoare şi protectoare a turnurilor, în siguranța aproape extrateritorială a influenței Lordului Bălegar. Se împleticeşte către uşile clădirii înalte şi către zăduful din interior, întrebându-se cât de sus va trebui să urce ca să găsească un ungher liber pe casa scării.

— N-ai primit slujba, nu-i aşa?

Tranh se chirceşte la auzul vocii. Iarăşi Ma Ping, aşezat la o masă de pe trotuar, odihnindu-şi mâna alături de o sticlă de whisky. Fața îi e îmbujorată de alcool, strălucitoare ca o lanternă de hârtie roşie. Pe masă sunt împrăştiate farfurii din care n-a mâncat decât jumătate. Destul cât să sature cu uşurință alți cinci oameni.

Imaginile lui Ma se războiesc în capul lui Tranh: tânărul funcționar trimis cândva să-şi facă bagajele fiindcă se dovedise prea isteț la lucrul cu abacul, bărbatul care are un fiu gras, bărbatul care a plecat devreme, bărbatul care l-a implorat să-l angajeze la Trei Prosperități şi care acum se împăunează prin Bangkok purtând la încheietura mâinii ultimul bun prețios care îi aparținuse – singurul obiect pe care nu i l-au furat nici măcar bandiții de la graniță. Tranh se gândeşte că soarta e într-adevăr crudă fiindcă l-a adus atât de aproape de un om pe care-l considera cândva cu mult mai prejos.

În ciuda intenției de a face paradă de curaj, cuvintele îi sună încă o dată ca o şoaptă timidă.

— Ce-ți pasă?

Ma ridică din umeri, îşi toarnă whisky.

— Fără costumul ăla nu te-aş fi remarcat la coadă. Arată cu capul către hainele ude de sudoare ale lui

Tranh. Bună idee să te-mbraci de gală. Însă ai fost mult prea spre coada rândului.

Tranh vrea să plece, să ignore javra arogantă, dar resturile de biban fiert în abur, de laap[14] şi de tăiței de orez U-Tex din farfuriile celuilalt sunt chinuitor de aproape. Crede că simte miros de carne de porc şi nu se poate împiedica să saliveze. Gingiile lui tânjesc la gândul că ar putea mesteca din nou carne şi se întreabă dacă dinții lui ar accepta un lux atât de teribil...

Îşi dă deodată seama că se holbează. Că stă acolo de ceva timp, sorbind din ochi resturile mesei lui Ma. Şi că Ma îl priveşte. Sângele îi năpădeşte obrajii şi dă să plece.

— Ştii, spune Ma, n-am cumpărat ceasul tău ca să-ți fac în ciudă.

Tranh se opreşte brusc.

— Atunci de ce?

Degetele lui Ma rătăcesc pe flecuştețul din aur cu diamante, apoi par să-şi recapete controlul. Întinde în schimb mâna spre paharul cu whisky.

— Am vrut un memento. Anti ego.

Tranh scuipă.

— *Fang pi*.

Ma scutură energic din cap.

— Nu! E adevărat. Se întrerupe. Oricine se poate prăbuşi. Dacă Trei Prosperități se poate prăbuşi, atunci mi se poate întâmpla şi mie. Am vrut să țin minte asta. Ia încă o înghițitură de whisky. Ai avut dreptate când m-ai concediat.

— Atunci erai de altă părere, pufneşte Tranh.

— Eram furios. Atunci nu ştiam că-mi salvai viața. Ridică din umeri. Dacă nu m-ai fi dat afară, n-aş fi plecat niciodată din Malaysia. Nu mi-aş fi dat niciodată

seama că se apropie Incidentul. Aş fi investit prea mult în rămânerea pe loc.

Se saltă pe neaşteptate în picioare şi-i face semn lui Tranh să i se alăture.

— Vino. Bea ceva. Mănâncă. Îți datorez măcar atât. Mi-ai salvat viața. Nu te-am răsplătit cum s-ar fi cuvenit. Aşază-te.

Tranh îi întoarce spatele.

— Nu mă disprețuiesc chiar atât de mult.

— Îți place bravada într-o asemenea măsură încât nu poți accepta mâncarea pe care ți-o oferă un om? Nu te încrâncena. Puțin îmi pasă dacă mă urăşti. Nu vreau decât s-accepți mâncarea mea. Înjură-mă mai târziu, când o să ai burta plină.

Tranh încearcă să-şi țină foamea sub control, să-şi impună să plece, dar nu poate. Cunoaşte bărbați destul de bravi ca să moară de foame înainte de a primi resturile lui Ma, dar el nu e unul dintre ei. Poate că o fi fost, cu o viață în urmă. Dar umilințele noii sale existențe l-au învățat foarte multe, dezvăluindu-i cine e în realitate. Acum nu-şi mai face nicio iluzie încântătoare. Se aşază. Ma radiază şi împinge felurile de mâncare pe jumătate consumate de-a curmezişul mesei.

Tranh se gândeşte că într-o viață anterioară trebuie să fi făcut ceva foarte grav, dacă merită acum o asemenea umilință, dar se vede totuşi nevoit să lupte cu imboldul de a-şi îngropa degetele în bunătățile grase, mâncând cu mâinile. Proprietarul dughenei de pe trotuar aduce în cele din urmă o pereche de bețişoare pentru tăiței şi o furculiță şi o lingură pentru restul mâncării. Tăițeii şi carnea tocată de porc îi alunecă pe gât. Încearcă să mestece, dar imediat ce simte mâncarea atingându-i limba o şi înghite cu lăcomie. Şi altă

îmbucătură îi calcă pe urme. Îşi ridică farfuriile la buze, adunând cu lingura toate resturile lăsate de Ma. Peştele, şi coriandrul moale, şi uleiul gros şi fierbinte îi alunecă în stomac ca o binecuvântare.

— Bun. Bun.

Ma îşi flutură mâna către proprietarul dughenei de noapte şi un pahar pentru whisky e spălat repede şi îi este adus.

În timp ce îl umple, mirosul pătrunzător al alcoolului pluteşte în jurul lui Ma ca o aură. Când îi pătrunde aroma în nări, Tranh îşi simte pieptul încordându-se. Uleiul îi acoperă bărbia de care, în grabă, a uitat. Îşi şterge gura cu brațul, privind cum se revarsă lichidul chihlimbariu în pahar.

Tranh bea pe vremuri coniac: XO. Importat de cliperele sale. Fabulos de scump din cauza costurilor de transport. O aromă a diavolilor străini, de dinainte de Reducerea Energiei. O stafie din istoria Utopică, revigorată de noua Expansiune şi de faptul că înțelesese el însuşi că lumea se micşora iarăşi. Cu noile modele de cocă şi cu progresele din domeniul polimerilor, cliperele lui navigau pe tot globul şi aduceau lucruri din legende. Şi, indiferent de religia pe care o practicau, clienții lui malaysieni erau încântați să le cumpere. Ce profit scosese. Îşi impune să alunge gândul, în timp ce Ma împinge paharul către el şi îl ridică pe al său într-un toast. Asta a fost în trecut. Totul a fost în trecut.

Beau amândoi. Whisky-ul îl arde, Tranh îl simte cald în pântec, alături de chili, de peşte, de porc şi de uleiul fierbinte în care au fost prăjiți tăițeii.

— E într-adevăr mare păcat că n-ai obținut slujba aia.

Tranh se strâmbă.

— Nu te bucura de răul altuia. Soarta se echilibrează în felul ei. Am învățat asta.

Ma îşi flutură mâna.

— Nu mă bucur de răul altuia. Suntem prea mulți, ăsta e adevărul. Erai calificat de zece mii de ori pentru postul ăla. Pentru orice post. Soarbe din whisky, se uită la Tranh peste buza paharului. Ți-aduci aminte când mi-ai spus că sunt un gândac de bucătărie leneş?

Tranh ridică din umeri; nu-şi poate lua ochii de la sticla de whisky.

— Ți-am spus şi lucruri mai rele.

Aşteaptă să vadă dacă Ma o să-i umple din nou paharul. Întrebându-se cât de bogat e, cât de departe va merge cu generozitatea. Detestând faptul că joacă rolul cerşetorului în fața unui băiat pe care a refuzat cândva să-l păstreze printre funcționarii săi şi care o face acum pe lordul... care, într-o etalare de îndrăzneală, umple cu vârf paharul lui Tranh, lăsând whisky-ul să se reverse într-o cascadă chihlimbarie, sub lumina pâlpâitoare a lumânărilor.

Ma termină de turnat şi se holbează la băltoaca pe care a creat-o.

— Lumea s-a-ntors într-adevăr pe dos. Tinerii domnesc asupra bătrânilor. Malaysienii îi strivesc pe chinezi. Şi diavolii străini se întorc pe țărmurile noastre, ca peştii puhavi după o epidemie de *ku-shui*. Ma zâmbeşte. Trebuie să stai cu urechile ciulite, să nu scapi nicio oportunitate. Nu ca bătrânii ăia de pe trotuar, care aşteaptă să muncească din greu. Găseşte o nişă nouă. Eu aşa am făcut. De-asta mi-am găsit o slujbă.

Tranh se strâmbă.

— Ai ajuns aici în vremuri mai norocoase. Îl ia pe celălalt peste picior, încurajat de stomacul plin şi de

alcoolul care-i încălzeşte faţa şi membrele: Oricum, n-ar trebui să fii prea mândru. Din punctul meu de vedere, locuind aici, în turnul Lordului Bălegar, încă mai miroşi a laptele mamei. Nu eşti decât Lordul Cartelelor Galbene. Şi ce-nseamnă de fapt asta? Încă n-ai urcat până la gleznele mele, domnule Celebritate.

Ma face ochii mari. Râde.

— Nu. Sigur că nu. Cândva, poate. Dar încerc să-nvăţ de la tine. Zâmbeşte uşor şi arată cu capul spre Tranh, dând de înţeles că vorbeşte despre decăderea lui: Totul, în afară de acest post-scriptum.

— E adevărat că la etajele de sus sunt ventilatoare cu manivelă? Că acolo e răcoare?

Ma îşi ridică privirea spre clădirea ameninţător de înaltă.

— Da. Bineînţeles. Şi oameni cu calorii care le-nvârtesc. Şi aduc apă sus pentru noi, şi alţii acţionează ca balast în ascensor – urcă şi coboară toată ziua – făcându-i favoruri Lordului Bălegar. Râde şi toarnă mai mult whisky, îi face semn lui Tranh să bea. Însă ai dreptate. De fapt nu-nseamnă nimic. E într-adevăr un palat sărăcăcios.

Dar acum nu mai are importanţă. Familia mea se mută mâine. Avem permise de rezidenţă. Mâine, când iau salariul, ne mutăm. Pentru noi s-a terminat cu cartelele galbene. Nu-i mai plătim pe lacheii Lordului Bălegar. Nu mai avem probleme cu cămăşile albe. E totul aranjat cu Ministerul Mediului. Predăm cartelele galbene şi devenim thailandezi. O să fim imigranţi. Nu doar o simplă specie invadatoare. Îşi saltă paharul. De aceea sărbătoresc.

Tranh se încruntă.

— Trebuie să fii încântat. Îşi termină băutura şi îşi aşează paharul pe masă cu o lovitură surdă. Dar nu uita, cuiul care se saltă coboară înapoi, bătut cu ciocanul.

Ma clatină din cap şi zâmbeşte, cu alcoolul strălucindu-i în privire.

— Bangkok nu e Malacca.

— Şi Malacca nu era Bali. Şi pe urmă au venit cu macetele şi cu puştile lor cu arc, ne-au stivuit capetele în şanțuri şi ne-au trimis trupurile şi sângele în josul fluviului, către Singapore.

Ma ridică din umeri.

— Asta a fost în trecut. Îşi flutură mâna spre omul cu tigaia, cerând mai multă mâncare. Acum trebuie să ne facem un cămin aici.

— Crezi că poți? Crezi că nicio cămaşă albă n-o să-şi împodobească uşa cu pielea ta bătută-n cuie? Nu-i putem face să ne placă. Aici norocul ne e potrivnic.

— Norocul? Când a devenit domnul Trei Prosperități atât de superstițios?

Mâncarea lui Ma soseşte, crabi minusculi prăjiți, crocanți, sărați şi fierbinți, cu ulei, pentru ca Ma şi Tranh să-i ia cu bețişoarele şi să-i rontăie, şi niciunul nu e mai mare decât vârful degetului mic. Ma ia unul şi-l crănțăne în dinți.

— Când a devenit domnul Trei Prosperități atât de nevolnic? Când m-ai concediat, ai spus că mi-am făcut singur norocul. Şi acum zici că n-ai noroc? Scuipă pe trotuar. Am văzut creaturi mecanice cu mai multă dorință de a supraviețui decât tine.

— *Fang pi*.

— Nu! E adevărat. În barul unde merge şeful meu e o fată mecanică japoneză. Ma se apleacă spre Tranh. Arată ca o femeie adevărată. Şi face lucruri

dezgustătoare. Rânjeşte. Îți întăreşte cocoşelul. Dar n-o auzi plângându-se de noroc. Fiecare cămaşă albă din oraş poate plăti ca s-o arunce în instalațiile pentru compost cu metan şi ea e totuşi în picioare, în clădirea ei înaltă, dansând în fiecare noapte, în fața tuturor. Arătându-şi întregul ei trup fără suflet.

— Nu e cu putință.

Ma ridică din umeri.

— Spune aşa dacă-ți place. Dar eu am văzut-o. Şi nu rabdă de foame. Acceptă orice îmbucătură şi orice bănuț îi iese în cale, şi supraviețuieşte. Cămăşile albe, sau edictele Regatului, sau duşmanii japonezilor, sau fanaticii religioşi n-au nicio importanță; ea dansează de luni bune.

— Cum reuşeşte să supraviețuiască?

— Mite? Poate vreun *farang* urât, care se bălăceşte în dezmățul ei? Cine ştie? Nicio fată adevărată nu s-ar purta aşa. Îți stă inima în loc. Când face lucrurile alea uiți c-o acționează un mecanism. Râde, apoi se uită cu asprime la Tranh. Nu-mi vorbi mie despre noroc. În tot Regatul nu există destul ca s-o țină pe ea în viață atât timp. Şi ştim că nu karma o ajută să supraviețuiască. Ea n-are karmă.

Tranh ridică nehotărât din umeri şi îşi aruncă mai mulți crabi în gură.

Ma rânjeşte.

— Ştii că am dreptate. Îşi goleşte paharul de whisky şi îl trânteşte pe masă. Ne facem singuri norocul! Propria soartă, într-un bar public e o fată mecanică şi eu am o slujbă la un *farang* bogat, care nu e în stare nici măcar să-şi găsească fundul fără ajutorul meu! Bineînțeles că am dreptate. Îşi toarnă mai mult whisky. Treci peste autocompătimire şi cațără-te afară din gaură. Diavolii

străini nu-şi fac griji din cauza norocului sau a sorții, şi uită-te cum se întorc aici, ca un virus proaspăt modificat! Nici măcar Reducerea Energiei nu i-a oprit. Sunt ca o altă invazie de pisici-demon. Dar ei îşi fac singuri norocul. Nici măcar nu sunt sigur dacă în viziunea lor există karmă. Şi, dacă nişte proşti ca *farangii* ăştia pot avea succes, atunci noi, chinezii, nu putem fi ținuți prea mult la pământ. Bărbații îşi fac singuri norocul, aşa mi-ai spus când m-ai dat afară. Ai spus că-mi adusesem ghinion singur şi că nu puteam da vina decât pe mine însumi.

Tranh îşi ridică privirea spre Ma.

— Poate-aş putea lucra la compania ta. Zâmbeşte larg, încercând să nu pară disperat. Aş putea face bani pentru şeful tău leneş.

Pleoapele umbresc ochii lui Ma.

— Ah. E greu. Greu de spus.

Tranh ştie că ar trebui să accepte refuzul politicos, că ar trebui să tacă. Dar, cu toate că o parte din el dă înapoi, gura i se deschide iarăşi, insistând, pledând.

— Poate ai nevoie de un asistent? Ca să țină registrele? Ştiu limba lor de demoni. Am învățat-o singur, când făceam afaceri cu ei. Aş putea fi de folos.

— Am destul de puține lucruri de făcut.

— Dar dacă e atât de prost cum spui...

— Prost, da. Dar nu un idiot care n-ar observa un om în plus în încăperea unde lucrează. Birourile noastre sunt destul de aproape unul de altul. Gesticulează cu o mână. Crezi că n-ar observa un chinez deşirat ghemuit lângă pedala computerului său?

— Atunci în fabrica lui?

Dar Ma clatină deja din cap.

— Te-aş ajuta dacă ar fi cu putință. Dar asociațiile megadenților controlează energia, iar cele ale inspectorilor de linie sunt apropiate de *farang* şi, nu vreau să te jignesc, dar nimeni n-o să creadă că eşti un savant materialist. Clatină din cap. Nu. Nu există nicio posibilitate.

— Orice slujbă. Chiar şi să adun balega cu lopata.

Dar Ma clatină acum din cap cu şi mai multă vigoare, iar Tranh reuşeşte în sfârşit să-şi controleze limba, să pună cep diareii de rugăminți.

— Nu contează. Nu contează. Se sileşte să zâmbească. Sunt sigur c-o să apară ceva de lucru. Nu sunt îngrijorat. Ia sticla de whisky Mekong şi umple din nou paharul lui Ma, întorcând-o cu gura în jos şi golind-o, în ciuda protestelor celuilalt.

Îşi ridică paharul pe jumătate gol şi toastează în cinstea tânărului care s-a dovedit mai bun decât el, înainte de a sorbi tot alcoolul dintr-o singură înghițitură rapidă. Sub masă, pisicile-demon aproape invizibile i se freacă de picioarele sfrijite, sperând că va fi destul de prost ca să lase nişte resturi.

Zorii zilei. Tranh rătăceşte pe străzi, vânând un mic dejun pe care nu şi-l poate permite. Îşi croieşte drum pe aleile din piață, cu arome de peşte, de coriandru verde, prelung, de iarbă de lămâie. Fructele de durian zac în grămezi urât mirositoare, cu cojile țepoase acoperite de abcesele roşii de rugină băşicată. Se întreabă dacă ar putea fura unul. Suprafețele lor galbene sunt umflate şi pătate, dar miezul e hrănitor. Se întreabă câtă rugină băşicată poate consuma un om înainte de a intra în comă.

— Vrei? Ofertă specială. Cinci pentru cinci baht. E bine, nu?

Femeia care țipă la el n-are niciun dinte; îi zâmbeşte cu gingiile şi repetă:

— Cinci pentru cinci baht.

Îi vorbeşte în mandarină, recunoscându-l după moştenirea lor comună, cu toate că ea a avut norocul să se nască în Regat, iar el a avut ghinionul să se stabilească în Malaysia. Chinezi din Chiu Chow, binecuvântați cu protecția clanului şi a regelui lor. Tranh îşi înăbuşă invidia.

— Mai degrabă patru pentru patru.

Face un calambur cu omonime. Măsură pentru măsură. Patru pentru moarte.

— Au rugină băşicată.

Ea îşi flutură mâna cu o privire acră.

— Cinci pentru cinci. Sunt încă bune. Mai mult decât bune. Culese exact înainte.

Ia o macetă strălucitoare şi taie un durian în două, dându-i la iveală miezul vâscos, de un galben curat, cu adâncituri lucind de grăsime. Mirosul grețos de dulceag al fructului proaspăt se înalță în aer şi îi învăluie.

— Vezi! Miezul e bun. Le-am cules exact la timp. Sunt încă sigure.

— S-ar putea să cumpăr unul.

Nu-şi poate permite niciunul. Dar nu se poate împiedica să răspundă. E prea bine să fii privit drept cumpărător. Îşi dă seama că e din cauza costumului. Frații Hwang l-au ridicat în ochii femeii. Nu i-ar fi vorbit dacă n-ar fi fost costumul. Nici măcar n-ar fi deschis vorba.

— Cumpără mai multe! Cu cât cumperi mai mult, cu atât economiseşti mai mult.

El se sileşte să zâmbească, întrebându-se cum să pună capăt unei tocmeli pe care n-ar fi trebuit s-o înceapă niciodată.

— Sunt doar un om bătrân. N-am nevoie de atât de mult.

— Un bătrân sfrijit. Mănâncă mai mult. Îngraşă-te!

Ea spune asta şi râd amândoi. El caută un răspuns, ceva care să păstreze viața interacțiunii lor prieteneşti, dar limba îl dezamăgeşte. Femeia îi vede privirea neajutorată. Clatină din cap.

— Ah, tataie. Sunt vremuri grele pentru toată lumea. Prea multe pentru voi dintr-odată. Nimeni n-ar fi crezut că acolo o să fie atât de rău.

Tranh lasă capul în jos, stânjenit.

— Te-am deranjat. Trebuie să plec.

— Aşteaptă. Poftim. Îi oferă durianul tăiat în jumătate. Ia-l.

— Nu mi-l pot permite.

Ea schițează un gest nerăbdător.

— Ia-l. Îmi poartă noroc când ajut pe cineva din vechea țară. Zâmbeşte. Şi rugina băşicată arată prea rău ca să i-l vând altcuiva.

— Ai suflet bun. Buddha îți zâmbeşte.

Dar, când ia darul femeii, remarcă din nou mormanul de fructe din spatele ei. Toate stivuite cu grijă, cu petele şi cu pustulele însângerate de rugină băşicată. Exact ca stivele de capete de chinezi din Malacca: soția şi fiicele lui holbându-se la el, acuzatoare. Scapă durianul şi îl îndepărtează cu o lovitură de picior, ştergându-şi cu frenezie mâinile de haină, încercând să scape de sângele de pe palme.

— Vai! L-ai irosit!

Tranh abia dacă aude țipătul femeii. Se îndepărtează de fructul căzut clătinându-se, holbându-se la suprafața lui zdrențuită. La miezul revărsat din interior. Aruncă în jur priviri înnebunite. Trebuie să iasă din mulțime. Trebuie să scape de trupurile înghesuite şi de duhoarea de durian care e pretutindeni, e în gâtul lui, densă, îngrețoşându-l. Îşi duce mâna la gură şi fuge, agățându-se de alți cumpărători, luptându-se să scape din îmbulzeala lor.

— Unde te duci? Întoarce-te! *Huilai*!

Dar cuvintele femeii se sting repede. Tranh se îndeasă în mulțime, îmbrâncind femei cu coşurile pline de rădăcini de lotus alb şi de pătlăgele vinete, ocolind fermierii şi cărucioarele lor zdrăngănitoare, din bambus, contorsionându-se pe lângă butoaie cu calmar şi cu peşti cap-de-şarpe. Se avântă în lungul aleii ca un hoț identificat, dând din coate şi ocolind, alergând fără să ştie încotro, dar alergând oricum, dorindu-şi cu disperare să scape de capetele stivuite ale rudelor şi ale compatrioților săi.

Aleargă şi iar aleargă.

Şi dă buzna în spațiul deschis de pe şoseaua Charoen Krung. Un praf fin, de balegă, şi lumina fierbinte a soarelui se revarsă asupra lui. Ricşele trec pe lângă el huruind. Palmierii şi bananierii scunzi licăresc, verzi, în aerul strălucitor.

Panica lui Tranh dispare cu aceeaşi repeziciune cu care l-a luat în stăpânire. Se opreşte brusc, cu mâinile pe genunchi, trăgându-şi răsuflarea şi înjurându-se. *Nebunule. Nebunule. Dacă nu mănânci, mori.* Îşi îndreaptă spatele şi încearcă să se întoarcă, dar imaginea fructelor stivuite îi fulgeră în minte şi se îndepărtează de alee împleticindu-se, din nou îngrețoşat.

Nu se poate întoarce. Nu poate face față mormanelor însângerate. Se îndoaie de mijloc şi stomacul îi palpită, dar din măruntaiele lui goale nu ies decât dâre de salivă.

În cele din urmă, îşi şterge gura cu o mânecă de la Frații Hwang şi îşi impune să meargă drept şi să-nfrunte chipurile străine din jur. O mare de venetici prin care trebuie să-nvețe să înoate şi care îl numesc pe el *farang*. Gândul îl dezgustă. Aşa cum îl dezgustă şi ideea că, în Malacca, locul unde trăia familia lui de zece generații şi unde clanul avea rădăcini adânci, nu era nimic mai mult decât un intrus. Că istoria demnă de stimă a clanului său nu e nimic altceva decât o notă de subsol despre expansiunea chinezilor, care s-a dovedit a fi la fel de efemeră ca răcoarea nopții. Că poporul lui n-a fost decât o revărsare accidentală de orez pe hartă, un orez şters acum de pe suprafața lumii cu mult mai multă grijă decât fusese împrăştiat.

În toiul nopții, Tranh descarcă marfă de la U-Tex, marca MătăsuriRoşii, o ofertă pentru Zeul Cartof. O slujbă providențială. Un moment norocos, cu toate că genunchii i s-au înmuiat, i-au devenit nesiguri şi simte că în curând îi vor ceda. O slujbă providențială, cu toate că îi tremură mâinile cu care prinde sacii grei, daţi jos de pe megadenți. În noaptea asta, nu se alege doar cu plata, ci şi cu o ocazie de a fura. Deşi cartofii MătăsuriRoşii sunt mici şi au fost recoltați numai ca să se evite o nouă invazie a mucegaiului scabis – a patra variațiune genetică de anul ăsta – sunt încă buni. Iar dimensiunile reduse înseamnă că potențialul lor nutritiv sporit îi încape cu uşurință în buzunare.

Hu se apleacă deasupra lui, lăsând jos cartofii. În timp ce megadenții masivi, elefantini, îşi târşesc

picioarele şi grohăie, aşteptând să fie descărcate furgoanele imense pe care le-au adus. Tranh prinde ofrandele lui Hu cu cârligele şi poartă sacii pe ultimul pas către pământ. Agață, prinde, roteşte, lasă jos. Iarăşi şi iarăşi şi iarăşi.

Nu face munca asta singur. Femeile din mahalalele Turnului se îngrămădesc în jurul scării lui. Îşi întind mâinile şi mângâie fiecare sac, în timp ce îl coboară el. Degetele lor cercetătoare alunecă pe țesătura de cânepă sau pe pânza de sac, căutând găuri, despicături mărunte, daruri aduse de noroc. Îi mângâie de mii de ori poverile, urmărind cu respect cusăturile, retrăgându-se numai atunci când bărbații chinezi se îndeasă printre ele ca să ridice sacii şi să îi ducă Zeului Cartof.

După prima oră de muncă, brațele lui Tranh tremură. După trei ore, abia se mai poate ține pe picioare. Coboară fiecare nou sac clătinându-se pe scara lui care scârțâie, apoi icneşte şi scutură din cap, descotorosindu-se de sudoarea scursă-n ochi în timp ce aşteaptă ivirea următorului sac.

Hu îl studiază de deasupra.

— Te simți bine?

Tranh aruncă o privire prudentă peste umăr. Zeul Cartof supraveghează, numărând sacii cărați în depozit. Ochii i se opresc din întâmplare pe furgon şi îl mătură pe Tranh cu privirea. Dincolo de el, cincizeci de bărbați ghinionişti privesc tăcuți din întuneric, fiecare dintre ei cu mult mai vigilent decât ar putea fi vreodată Zeul Cartof. Tranh se îndreaptă şi întinde brațele după noul sac, încercând să nu se gândească la ochii supraveghetori. Cu câtă politețe aşteaptă. Cât de tăcuți. Cât de înfometați.

— Mă simt bine. Pur şi simplu bine.

Hu ridică din umeri şi împinge următorul sac peste marginea furgonului. Hu are locul cel mai bun, dar Tranh nu i-o poate lua în nume de rău. Unul sau altul trebuie să sufere. Şi Hu e cel care a găsit slujba. Hu are dreptul la locul cel mai bun. Are dreptul să se odihnească o clipă înainte de a pune în mişcare următorul sac. La urma urmelor, Hu l-a racolat pentru munca asta pe Tranh, care altminteri ar fi răbdat de foame toată noaptea. E corect.

Tranh ia sacul şi îl coboară către marea de mâini de femei în aşteptare, desprinde cârligele cu o răsucire şi îl lasă să cadă pe pământ. Îşi simte încheieturile dezmembrate, elastice, de parcă femurul şi tibia ar fi gata să-i alunece, desprinzându-se unul de altul în orice clipă. E ameţit de căldură, dar nu îndrăzneşte să ceară încetinirea ritmului.

Un alt sac cu cartofi se lasă în jos. Mâinile femeilor se înalță ca o încâlceală de alge, pipăind, împungând, tânjind. Nu le poate sili să se îndepărteze. Chiar dacă țipă la ele, se întorc. Sunt ca pisicile-demon; nu se pot abține. Tranh lasă sacul să cadă pe ultimul metru care îl desparte de pământ şi-şi ridică brațele după un altul, care apare peste marginea furgonului.

Când îl agață, scara lui scârțâie şi alunecă pe neaşteptate. Trepidează, lovindu-se de partea laterală a furgonului, apoi se opreşte brusc. Tranh se leagănă, jonglează cu sacul de cartofi, încercând să-şi stabilizeze centrul de greutate. Mâinile sunt pretutindeni în jurul lui, smucind de sac, trăgând, împungând.

— Atenție...

Scara alunecă din nou. Tranh cade ca o piatră. Femeile se împrăştie când îl văd căzând. Loveşte pământul şi durerea îi explodează în genunchi. Sacul cu

cartofi crapă. Pentru o clipă îşi face griji, întrebându-se ce-o să spună Zeul Cartof, însă apoi aude ţipete jur-împrejur. Se rostogoleşte pe spate. Deasupra lui, furgonul se leagănă, cutremurându-se. Oamenii urlă şi fug. Megadentul fandează în faţă şi furgonul se înalţă. Scările de bambus cad în ploaie, plesnesc pavajul cu zgomotul unor artificii strălucitoare. Animalul se întoarce şi furgonul alunecă pe lângă Tranh, transformând scările în aşchii. Creatura e incredibil de rapidă, deşi furgonul continuă s-o stânjenească. Îşi deschide gura imensă şi începe deodată să urle, un sunet atât de înalt şi de disperat încât pare desprins de pe buze de om.

În jurul lor, alţi megadenţi răspund în cor. Sunetul discordant inundă străzile. Megadentul se saltă pe picioarele din spate, o explozie de muşchi şi de viteză care rupe hamurile furgonului şi îl azvârle ca pe o jucărie. Oamenii cad pe traiectorii acrobatice, ca florile scuturate din cireş. Animalul înnebunit se înalţă iarăşi şi loveşte furgonul cu piciorul. Îl trimite târâş în lateral. Acesta alunecă zgomotos pe lângă Tranh, ratându-l cu câţiva centimetri.

El vrea să se ridice, dar piciorul nu-l ajută. Furgonul se striveşte de un zid. Bambusul şi tecul crapă, explodează, atelajul se face praf în timp ce megadentul îl trage şi-l loveşte cu picioarele, încercând să se elibereze pe de-a-ntregul. Tranh se târăşte, ferindu-se din calea furgonului zburător, ajutându-se cu o mână după alta şi trăgând după sine piciorul nefolositor. Locul e plin de bărbaţi care zbiară comenzi, încercând să controleze animalul, dar Tranh nu se uită înapoi. Priveşte ţintă bolovanii din faţa lui, îşi concentrează eforturile ca să

ajungă la loc sigur. Piciorul nu-i funcționează. Îl refuză. Pare să-l urască.

În cele din urmă ajunge la adăpostul unui zid protector. Se trage în sus.

— Sunt teafăr, îşi spune. Teafăr.

Îşi testează cu delicatețe piciorul, îşi lasă greutatea pe el. E instabil, dar nu simte cu adevărat o durere, nu acum.

— *Mei wenti*. *Mei wenti*, şoptește. Nu e o problemă. Nu e decât o lovitură zdravănă. Nu e o problemă.

Oamenii continuă să țipe şi megadentul să zbiere, dar el nu-şi vede decât bătrânul genunchi fragil. Se desprinde de zid. Face un pas, căutându-şi centrul de greutate, şi cade ca o marionetă de la teatrul de umbre când i se slăbesc sforile.

Scrâşneşte din dinți şi se saltă iarăşi dintre bolovani. Se sprijină de zid, masându-şi genunchiul şi privind balamucul. Bărbații aruncă frânghii peste spinarea megadentului care se zbate, trăgându-l în jos şi imobilizându-l în cele din urmă. Mai bine de douăzeci de bărbați se străduiesc să-l priponească.

Furgonul s-a sfărâmat complet şi cartofii s-au răspândit pretutindeni. Solul e acoperit de un piure gros. Femeile se târăsc în genunchi, înfigându-şi degetele în mizerie, luptându-se între ele ca să adune tuberculii terciuiți. Îi răzuiesc de pavaj. O parte dintre cartofii recuperați au pete roşii, dar nimănui nu pare să-i pese. Continuă să se încaiere. Floarea roşie se lățeşte. În centrul ei, din nămol ies pantalonii unui bărbat.

Tranh se încruntă. Se trage din nou în sus şi se îndreaptă spre furgonul zdrobit țopăind pe piciorul sănătos. Se prinde de cadrul lui rupt, holbându-se. Trupul lui Hu e o ruină înfiorătoare, scăldată în balegă

de megadent şi în piure de cartofi. Şi acum, când e aproape, Tranh vede că uriaşele picioare cenuşii ale animalului care se zbate sunt pline de sângele prietenului lui. Cineva strigă după un doctor, dar o face cu jumătate de gură, e un obicei din vremea când nu erau cu toții cartele galbene.

Tranh încearcă din nou să stea pe picioare, dar genunchiul lui eşuează, dând dovadă de aceeaşi dezarticulare bizară. Se agață de podeaua crăpată a furgonului şi se trage din nou în poziție verticală. Îşi mişcă piciorul, încercând să priceapă de ce nu-l susține. Genunchiul se îndoaie, nu-l doare în mod deosebit, dar nu-i susține greutatea. Face încă un test, cu acelaşi rezultat.

Megadentul odată imobilizat, în zona de descărcare se restabileşte ordinea. Cadavrul lui Hu e tras deoparte. Pisicile-demon se adună în preajma bălții lui de sânge, sclipiri feline sub strălucirea felinarelor cu metan. Urmele lor ciuruiesc în număr din ce în ce mai mare mizeria în care s-au transformat cartofii. În nămol apar tot mai multe urme de labe, convergând din toate direcțiile către leşul aruncat.

Tranh oftează. Aşa ne ducem toți, se gândeşte. Murim cu toții. Chiar şi noi, cei care am făcut tratamente antiîmbătrânire şi cură cu penis de tigru şi ne-am păstrat puternici, suntem obiectul călătoriei spre Iad. Promite să ardă bani pentru Hu, să-i uşureze calea prin viața de apoi, apoi îşi revine şi îşi aduce aminte că nu mai e omul care a fost. Nu mai are acces nici la banii de hârtie pentru Iad.

Cu părul zburlit, plin de furie, Zeul Cartof vine să-l studieze. Se încruntă, suspicios.

— Mai poți lucra?

— Pot.

Tranh încearcă să meargă, dar se împleticeşte încă o dată şi se agață de cadrul furgonului sfărâmat.

Zeul Cartof clatină din cap.

— O să-ți plătesc pentru orele lucrate.

Îi face semn cu mâna unui bărbat tânăr, odihnit şi rânjind fiindcă au legat megadentul.

— Tu. Te mişti repede. Cară restul sacilor în depozit.

Alți muncitori se aliniază deja şi înşfacă încărcătura din furgonul sfărâmat. Când iese cu primul sac, noul angajat aruncă o privire fulgerătoare spre Tranh, apoi îşi fereşte ochii, ascunzând uşurarea pe care i-o oferă incapacitatea lui.

Zeul Cartof se uită satisfăcut şi se îndreaptă din nou spre depozit.

— Plată dublă, strigă Tranh către spatele lui, care se îndepărtează. Plăteşte-mă dublu. Mi-am pierdut piciorul pentru tine.

Şeful se uită cu milă înapoi, la Tranh, apoi aruncă o privire spre trupul lui Hu şi ridică din umeri. Acceptă cu uşurință. Hu n-o să ceară nicio compensație.

E mai bine să mori fără s-o ştii decât să simți fiecare centimetru înfometat al prăbuşirii; Tranh revarsă banii primiți pentru piciorul accidentat pe o tejghea, schimbându-i cu o sticlă de whisky Mekong. E bătrân. E distrus. E ultimul din neamul lui. Fiii lui sunt morți. Fiicele i-au plecat de mult dintre cei vii. Strămoşii lui vor rămâne abandonați în lumea de sub pământ, fiindcă nimeni nu mai arde tămâie şi nu mai aduce ofrande de orez dulce pentru ei.

Cum trebuie să-l mai blesteme.

Şchioapătă, se împleticeşte şi se târăşte prin arşiţa nopţii de pe străzi, strângând într-o mână sticla destupată şi scrijelind cu cealaltă tocurile uşilor, pereţii şi stâlpii felinarelor cu metan ca să se ţină pe picioare. Genunchiul îl ajută uneori; alteori nu e bun de nimic. A sărutat pavajul de multe ori.

Îşi spune că scormoneşte gunoaiele, căutând un mijloc de subzistenţă. Dar Bangkokul e un oraş de gunoieri, iar ciorile, pisicile-demon şi copiii au adunat totul înaintea lui. Dacă e cu adevărat norocos, va întâlni cămăşile albe şi îl vor doborî, trimiţându-l într-o uitare însângerată, alături de precedentul deţinător al frumosului costum de la Fraţii Hwang, care-i flutură acum zdrenţuit pe lângă fluierele picioarelor. Ideea îl atrage.

În pântecul lui gol se rostogoleşte un ocean de whisky şi, pentru prima oară după Incident, se simte încălzit, fericit şi fără griji. Râde şi bea, strigă cămăşile albe, le numeşte tigri de hârtie, le spune tăietori de frunză la câini. Le cheamă la el. Aruncă vorbe ispititoare, aşa că oricine îl aude îl va găsi irezistibil. Dar patrulele Ministerului Mediului au dat probabil de alte cartele galbene pe care să le maltrateze, fiindcă Tranh hoinăreşte de unul singur prin lumina verzuie de pe străzile Bangkokului.

Nu contează. N-are nicio importanţă. Dacă nu poate găsi nişte cămăşi albe care să facă treaba, o să se-nece singur. O să meargă la fluviu şi-o să se-arunce în măruntaiele lui. Curentul o să-l poarte către mare, şi gândul ăsta îl încântă. O să-şi găsească sfârşitul în ocean, precum cliperele lui sabordate, precum ultimul dintre moştenitorii săi. Ia o înghiţitură lacomă de whisky, îşi pierde echilibrul, se răsuceşte şi cade încă o

dată la pământ, suspinând şi înjurând cămăşile albe şi bentițele verzi şi macetele ude.

În cele din urmă se târăşte pe pragul unei uşi şi se odihneşte, strângând cu o mână slăbită sticla de whisky rămasă intactă ca prin minune. O leagănă la piept, ca pe o ultimă fărâmă prețioasă de jad, zâmbind şi râzând fiindcă nu s-a spart. N-ar vrea să-şi irosească economiile de-o viață de dragul pietrelor de caldarâm.

Ia încă o înghițitură. Se holbează la licărul lămpilor cu metan de deasupra capului. Disperarea e culoarea metanului tocmai bun pentru ardere, care pâlpâie, verde şi gazos, viu în beznă. Verdele îl ducea cândva cu gândul la coriandru, la mătase şi la jad, dar acum pentru el nu mai înseamnă decât bărbați însetați de sânge, cu bentițe ca însemn al patriotismului, şi nopți de căutări flămânde prin gunoaie. Şi pâlpâirea felinarelor. Un întreg oraş verde. Un întreg oraş al disperării.

Pe trotuarul celălalt aleargă o umbră, rămânând tot timpul în întuneric. Tranh se apleacă în față, îngustându-şi ochii. La început o ia drept o cămaşă albă. Dar nu. Înaintează mult prea ferit. E o femeie. O fată. O făptură frumoasă, fardată. O ispită care păşeşte sacadat, spasmodic, ca o...

O fată mecanică.

Tranh zâmbeşte larg, rictusul de încântare al unui schelet surprins la vederea acelei creaturi nefireşti furişându-se în noapte. O fată mecanică. Fata mecanică a lui Ma Ping. Imposibilitatea întrupată.

Se strecoară din umbră în umbră, o creatură încă şi mai îngrozită de cămăşile albe decât o cartelă galbenă geriatrică. Stafia fragilă a unei copile smulse din habitatul ei firesc şi instalată într-un oraş care detestă tot ce reprezintă ea: moştenirea ei genetică, creatorii ei,

concurența ei nefirească – lipsa fantomatică a unui suflet. Ea a fost acolo în fiecare noapte, în timp ce el fura miezul pepenilor aruncați. A fost acolo, clătinându-se prin întunericul încins, în timp ce el se ferea de patrulele cămăşilor albe. Şi, sfidând totul, ea a supraviețuit.

Tranh se sileşte să se ridice. Se clatină, beat şi nesigur pe picioare, apoi porneşte pe urmele ei, cu o mână încleştată pe sticla de whisky, cu cealaltă sprijinindu-se de pereți, agățându-se când i se slăbeşte genunchiul rănit. E o prostie, un capriciu, dar fata mecanică i-a luat în stăpânire imaginația tulburată de alcool. Vrea să urmărească această creație japoneză neverosimilă, această intrusă pe un pământ străin, mai disprețuită chiar decât el însuşi. Poate ca s-o protejeze de pericolele nopții. Ca să poată pretinde că nu e caricatura scheletică şi beată a unui bărbat, că de fapt mai e încă tigru.

Fata mecanică merge pe cele mai întunecate dintre aleile cufundate în beznă, la adăpostul negurii, ascunsă de cămăşile albe care ar înhăța-o şi ar terciui-o înainte de a avea timp să protesteze. Pisicile-demon urlă la trecerea ei, adulmecând o creație inginerească tot atât de cinică precum ele însele. Regatul e infestat cu molime şi cu animale, asediat de atât de mulți monştri zămisliți de bioinginerie, încât nu li se mai ştie numărul. Mici precum ciucurele cenuşiu numit *fa'gan* sau mari ca megadenții, sosesc întruna. Şi, în timp ce Regatul se străduieşte să se adapteze, Tranh se furişează pe urmele unei fete mecanice, şi amândoi sunt tot atât de invazivi ca rugina băşicată dintr-un durian, şi tot atât de bineveniți.

Pentru cineva care se mişcă atât de neuniform, fata mecanică se deplasează destul de repede. Lui Tranh îi vine greu să țină pasul cu ea. Genunchiul lui scârțâie şi scrâşneşte, iar el strânge din dinți de durere. Uneori cade, cu un mormăit înăbuşit, dar o urmăreşte totuşi. În fața lui, fata mecanică se ascunde în alte întunecimi, o dâră în mişcare nesigură. Mersul ei spasmodic îi trâmbițează natura neomenească, oricât de frumoasă ar fi. Oricât de inteligentă, oricât de puternică, cu pielea oricât de suplă, e o creatură mecanică şi e menită să fie slugă – şi e marcată ca atare printr-o specificație genetică, trădându-se la fiecare pas nefiresc.

În cele din urmă, când Tranh are impresia că piciorul lui o să cedeze definitiv şi că n-o să mai poată continua, fata mecanică se opreşte. Stă în gura întunecată a unei clădiri înalte dărăpănate, a unui turn la fel de înalt şi de prăpădit ca acela care-l adăposteşte pe el însuşi, o altă carcasă a vechii Expansiuni. Muzica şi râsetele se strecoară în jos, coborând de la mare înălțime. La ferestrele etajelor de sus plutesc siluete conturate de lumină roşie, siluete de femei dansând. Strigăte de bărbați şi bătăi de tobă. Fata mecanică dispare înăuntru.

Cum o fi să intri într-un astfel de loc? Să cheltuieşti bani gârlă, în timp ce femeile dansează şi cântă melodii senzuale? Tranh regretă dintr-odată că şi-a cheltuit ultimul baht pe whisky. Acolo ar fi trebuit să moară. Înconjurat de plăceri ale cărnii pe care nu le-a mai cunoscut de când şi-a pierdut țara şi viața. Îşi țuguie buzele, chibzuind. Poate reuşeşte să intre, blufând. Încă mai poartă hainele de la Frații Hwang. Poate încă mai pare un gentleman. Da. O să-ncerce şi, dacă pățeşte şi ruşinea de a fi dat afară, dacă e umilit în public încă o

dată, ce contează? Oricum va fi mort în curând, plutind pe apele fluviului către mare, pentru a li se alătura fiilor săi.

Începe să traverseze strada, dar genunchiul îi cedează şi cade. Salvează sticla de whisky mai mult datorită norocului decât dexterității. Ultimele înghițituri de lichid chihlimbariu licăresc în lumina metanului. Se strâmbă şi se ridică în şezut, apoi se târăşte înapoi, pe pragul unei uşi. O să se odihnească mai întâi. Şi-o să termine băutura. Probabil că fata mecanică o să stea acolo multă vreme. Are timp să-şi revină. Şi, dacă o să cadă iarăşi, măcar n-o să irosească alcoolul. Înclină sticla şi o duce la buze, apoi îşi lasă capul obosit să se sprijine de perete. O să-şi tragă pur şi simplu răsuflarea.

Din clădirea înaltă izvorăsc râsete. Tranh se trezeşte cu o tresărire. Un bărbat apare împleticindu-se din umbra portalului: e beat, hohoteşte. Alții se revarsă pe urmele lui. Râd, înghiontindu-se unii pe alții. Trag afară, după ei, femei care chicotesc. Fac semn către ricşele care aşteaptă pe alee clienți chercheliți. Se împrăştie încetul cu încetul. Tranh înclină sticla de whisky. Descoperă că e goală.

Alți doi bărbați ies din burdihanul clădirii înalte. Unul e Ma Ping. Celălalt e un *farang* care nu poate fi decât şeful lui Ma. *Farang*-ul îşi flutură degetele către o ricşă. Se urcă şi face din nou cu mâna, în semn de rămas-bun. La rândul său, Ma îşi ridică mâna şi ceasul lui cu aur şi diamante scânteiază sub lumina metanului. Ceasul lui Tranh. Istoria lui Tranh. Bijuteria lui de familie e o străfulgerare în întuneric. El se încruntă, îşi doreşte s-o poată smulge de la încheietura mâinii lui Ma.

Ricşa *farang*-ului porneşte, cu lanțurile neunse ale bicicletei scrâşnind şi cu un hohot de bețiv, lăsându-l pe

Ma Ping singur în mijlocul străzii. El râde pentru sine însuşi, pare să se întrebe dacă să se întoarcă în bar, apoi râde iarăşi şi se răsuceşte, dând să traverseze către Tranh.

Acesta se retrage în beznă, nedorind să fie surprins de Ma într-o asemenea stare. Nedorind să mai îndure şi alte umilințe. Se ghemuieşte cât mai adânc sub cadrul uşii, în timp ce Ma se împleticeşte pe stradă, în căutarea unei ricşe. Dar, pe moment, toate au fost luate. Niciuna nu mai stă la pândă sub ferestrele barurilor.

Ceasul de aur de la încheietura lui Ma scânteiază din nou în lumina metanului.

Pe stradă se materializează siluete palide, poleite cu verde, trei bărbați mergând pe jos, cu ten de culoarea mahonului, aproape negru în întuneric, contrastând puternic cu albul încrețit al cămăşilor lor. Bastoanele negre li se răsucesc cu nepăsare, agățate de încheieturile mâinilor. La început, Ma pare să nu-i vadă. Cămăşile albe se apropie, nonşalante. Vocile li se aud cu uşurință în tăcerea nopții.

— Te plimbi pe-afară târziu.

Ma ridică din umeri, zâmbeşte cu o oarecare nelinişte.

— Nu tocmai. Nu e chiar atât de târziu.

Cei trei se strâng mai aproape.

— Târziu pentru o cartelă galbenă. Ar trebui să fii acasă acum. Ai ghinion dacă stai pe-afară după ora stingerii pentru cartelele galbene. Mai ales cu aurul ăla galben la încheietură.

Ma îşi ridică mâinile, într-un gest defensiv.

— Nu sunt o cartelă galbenă.

— Accentul tău spune altceva.

Ma îşi duce mâinile la buzunare, bâjbâie prin ele.

— Serios. O să vedeți. Uitați-vă.

O cămaşă albă vine cu un pas mai aproape.

— Am spus eu că poți să te mişti?

— Actele mele. Uitați-vă...

— Scoate mâinile din buzunare!

— Uitați-vă la ştampilele mele!

— Mâinile-afară!

O străfulgerare de baston negru.

Ma țipă, îşi prinde cotul în palmă. Alte lovituri cad în ploaie. Ma se ghemuieşte, încercând să se ferească. Înjură:

— *Nimade bi*!

Cămaşa albă râde.

— Cartela asta galbenă vorbeşte.

Unul dintre cei trei îşi flutură bastonul, jos şi rapid, şi Ma se prăbuşeşte urlând, se încolăceşte în jurul piciorului rănit. Cămăşile albe se strâng mai aproape. Unul îl loveşte peste față, făcându-l să se dezdoaie, apoi îi plimbă bastonul pe piept, întinzând sângele.

— Are haine mai frumoase decât tine, Thongchai.

— Probabil s-a furişat peste graniță cu fundul plin de jad.

Unul dintre ei se lasă pe vine, studiază fața lui Ma.

— E adevărat? Te caci jad?

Ma scutură frenetic din cap. Se rostogoleşte într-o parte şi începe să se târască. Din gură i se prelinge o şuviță de sânge negru. Îşi târăşte după el un picior, fără să-i fie de vreun folos. O cămaşă albă îl urmăreşte, îl răstoarnă cu o lovitură de bocanc şi îşi pune piciorul pe fața lui. Ceilalți doi inspiră scurt şi se retrag cu câte un pas, şocați. Să bați un om e una...

— Suttipong, nu.

Bărbatul pe nume Suttipong îşi priveşte colegii peste umăr.

— Nu-i nimic. Cartelele astea galbene sunt la fel de rele ca rugina băşicată. N-au nicio importanță. Toți vin cerşind, cer mâncare când avem şi aşa destul de puțin pentru ai noştri, şi uite. Dă cu piciorul în încheietura lui Ma. Aur.

Ma icneşte, încearcă să-şi scoată ceasul.

— Ia-l. Poftim. Te rog. Ia-l.

— Nu poți să-l dai, cartelă galbenă, că nu-i al tău.

— Nu... cartelă galbenă. Ma are răsuflarea tăiată. Vă rog. Nu țin de Ministerul vostru.

Mâinile lui bâjbâie prin buzunare, caută înnebunit, sub privirile cămăşii albe. Îşi scoate actele şi le flutură în aerul fierbinte al nopții.

Suttipong ia hârtiile, le aruncă o privire. Se apleacă mai aproape.

— Şi compatrioților noştri le e frică de noi, credeai că nu?

Azvârle actele la pământ, apoi loveşte, iute ca o cobră. Una, două, trei, loviturile cad în ploaie. E foarte rapid. Foarte metodic. Ma se strânge ghem, încercând să se protejeze. Suttipong face un pas înapoi, răsuflând greu. Îşi flutură mâna către ceilalți.

— Învățați-l ce-nseamnă respectul.

Cei doi se privesc cu îndoială, dar, la îndemnurile lui Suttipong, îl iau la bătaie pe Ma, adresându-şi unul altuia strigăte de încurajare.

Câțiva bărbați ies din baruri şi se împleticesc pe stradă, dar la vederea uniformelor albe se întorc înăuntru în fugă. Cele trei cămăşi albe sunt singure. Şi, dacă scena mai e privită şi de alți ochi, atunci aceştia nu se arată. În cele din urmă, Suttipong pare mulțumit. Îngenunchează şi scoate vechiul Rolex de la mâna lui Ma, îl scuipă în față şi le face semn colegilor lui să i se

alături. Îi întorc spatele şi se îndepărtează, trecând cu paşi mari pe lângă ascunzătoarea lui Tranh.

Cel pe nume Thongchai se uită înapoi.

— Ar putea face plângere.

Suttipong clatină din cap, cu atenția concentrată asupra Rolexului pe care-l ține în mână.

— Şi-a-nvățat lecția.

Paşii li se pierd în întuneric. Muzica se strecoară în jos din cluburile adăpostite de clădirea înaltă. Strada e tăcută. Tranh stă în aşteptare vreme îndelungată, uitându-se după alți vânători. Nimic nu mişcă. De parcă întregul oraş i-ar fi întors spatele chinezului din Malaysia care zace zdrobit în stradă. Într-un târziu, Tranh iese şchiopătând din întuneric şi se apropie de Ma Ping.

Ma îl zăreşte şi ridică o mână fără vlagă.

— Ajutor.

Încearcă să pronunțe cuvintele în thailandeză, apoi din nou în engleza *farang*-ilor şi în cele din urmă în malaysiană, de parcă s-ar fi reîntors în copilărie. Apoi pare să-l recunoască pe Tranh. Face ochii mari. Zâmbeşte slab, întredeschizându-şi buzele crăpate şi pline de sânge. Vorbeşte în mandarină, limba comercială a frăției lor.

— *Lao pengyou*. Ce cauți aici?

Tranh se ghemuieşte lângă el, îi priveşte pielea crăpată a feței.

— Am văzut-o pe fata ta mecanică.

Ma închide ochii, încearcă să zâmbească.

— Atunci mă crezi?

Are ochii atât de umflați încât sunt mai tot timpul închişi şi dintr-o tăietură din sprânceană îi curge sânge, prelingându-se în voie.

— Da.

— Cred că mi-au rupt piciorul.

Încearcă să se ridice, icneşte şi cade. Îşi examinează coastele, îşi coboară mâna în jos, către fluierul piciorului.

— Nu pot să merg.

Inspiră scurt când îşi pipăie un alt os rupt.

— Ai avut dreptate în privința cămăşilor albe.

— Cuiul care se saltă coboară înapoi, bătut cu ciocanul.

Ceva din tonul lui Tranh îl face pe Ma să ridice ochii. Studiază chipul celuilalt.

— Te rog. Îți dau mâncare. Găseşte-mi o ricşă.

O mână îi rătăceşte în jurul încheieturii celeilalte, bâjbâind după ceasul pe care nu-l mai are, încercând să-l ofere. Încercând să se târguiască.

Asta înseamnă soartă? se întreabă Tranh. Sau noroc? Îşi ţuguie buzele, meditând. Soarta a făcut ca propriul lui ceas strălucitor să atragă cămăşile albe, cu bastoanele lor nemiloase? Norocul l-a adus să-l vadă pe Ma prăbuşindu-se? El şi Ma Ping mai au încă de făcut un soi de tranzacție karmică mai amplă?

Îl priveşte pe Ma implorând şi îşi aduce aminte că a concediat un funcționar tânăr, cu atât de multe vieți în urmă, trimițându-l să-şi împacheteze lucrurile după o ciomăgeală şi avertizându-l să nu se mai întoarcă niciodată. Dar pe atunci era un om important. Iar acum e atât de mărunt. Tot atât de mărunt ca funcționarul pe care l-a bătut cândva. Poate mai mărunt. Îşi strecoară mâinile sub spinarea lui Ma, îl ridică.

— Mulțumesc, icneşte Ma. Mulțumesc.

Tranh îşi plimbă degetele prin buzunarele lui, căutând metodic, vrând să găsească banii pe care e

posibil să-i fi lăsat cămăşile albe. Ma geme, se sileşte să rostească o înjurătură în timp ce-l înghionteşte Tranh. Acesta îşi numără prada, drojdia din buzunarele lui Ma, care în ochii lui pare totuşi o avere. Îndeasă monedele în propriul său buzunar.

Respirația lui Ma e scurtă, gâfâită.

— Te rog. O ricşă. Atât.

Abia reuşeşte să pronunțe cuvintele.

Tranh îşi lasă capul pe-o parte, meditând, cu instinctele luptându-se între ele. Oftează şi clatină din cap.

— Un bărbat îşi face singur norocul, nu mi-ai spus aşa? Zâmbeşte subțire. Propriile mele cuvinte arogante, ieşind dintr-o gură tânără, obraznică.

Clatină iarăşi din cap, uluit de proporțiile ego-ului său anterior, şi îşi sparge sticla de whisky de pietrele caldarâmului. Cioburile sunt împroşcate. Şi scânteiază, verzi, în lumina metanului.

— Dacă aş mai fi un om important... Tranh se strâmbă. Dar, pe de altă parte, presupun că suntem amândoi dincolo de astfel de iluzii. Îmi pare foarte rău pentru asta.

Cu o ultimă privire în lungul străzii întunecoase, implântă sticla spartă în gâtul lui Ma. Tânărul tresare şi sângele i se răspândeşte în jurul mâinii lui Tranh. El se retrage brusc, ferindu-şi hainele de la Frații Hwang de noul izvor de sânge. Plămânii lui Ma bolborosesc şi mâinile i se ridică spre sticla înfiptă în gât, apoi cad în lături. Respirația lui umedă încetează.

Tranh se înfiorează. Îi tremură mâinile, parcă paralizate de un şoc electric. A văzut atât de multă moarte şi a împărțit atât de puțină. Iar acum Ma zace în fața lui, un alt chinez-malaysian mort, şi nimeni nu

poartă vina, în afară de sine însuşi. Din nou. Îşi înăbuşă impulsul de a voma.

Se întoarce cu spatele, se târăşte la adăpostul întunericului de pe alee şi se ridică. Îşi încearcă piciorul beteag. Pare să-l susțină. Dincolo de beznă, strada e tăcută. Leşul lui Ma zace în mijlocul ei, ca o grămadă de gunoi. Nimic nu mişcă.

Se răsuceşte pe călcâie şi şchiopătează de-a lungul străzii, ținându-se de pereți, sprijinindu-se când genunchiul amenință să-i cedeze. După câteva cvartale, felinarele cu metan încep să se stingă. Pâlpâie unul câte unul, dispărând în tăcere, de parcă o mână uriaşă ar străbate trotuarele, stingându-le ca pe lumânări, pe măsură ce Ministerul Lucrărilor Publice taie gazul. Strada rămâne într-o beznă desăvârşită.

Când Tranh ajunge în sfârşit pe Surawong Road, şoseaua lată şi neagră e aproape lipsită de trafic. Doi bivoli indieni bătrâni trag, placizi, o căruță cu roți de cauciuc sub lumina stelelor. În spatele lor călătoreşte un fermier fantomatic, bombănind încetişor. Urletele de împerechere ale pisicilor-demon zgârie aerul fierbinte al nopții, dar asta e tot.

Apoi, din spate, se aude scârțâitul unui lanț de bicicletă. Zăngănitul roților pe pietrele pavajului. Tranh se întoarce, aşteptându-se în mare parte să dea cu ochii de cămăşi albe răzbunătoare, dar nu e decât o ricşă, trepidând pe bolovani. El ridică o mână, arătând scurt un baht abia dobândit. Ricşa încetineşte. Transpirația de pe picioarele ca nişte frânghii ale unui bărbat luceşte în lumina lunii.

— Unde mergi?

Tranh studiază fața lată a omului cu ricşa, căutând indicii ale trădării, indicii că e un vânător, dar celălalt

nu face altceva decât să privească bahtul din mâna lui. El îşi sileşte paranoia să se dea dusă şi se urcă pe scaunul ricşei.

— La fabricile *farang*. Pe malul fluviului.

Celălalt se uită peste umăr, surprins.

— Toate fabricile sunt închise. Lucrul pe timp de noapte consumă prea multă energie. Acolo bezna e neagră.

— N-are importanță. Există un post liber. Se vor ține interviuri.

Bărbatul se saltă în picioare pe pedale.

— Noaptea?

— Mâine. Tranh se afundă mai adânc în scaun. Nu vreau să-ntârzii.

[În româneşte, povestirea a apărut în *The Year's Best Science Fiction*, vol. 6, Editura Nemira, 2011]

[1] Cavalcada valkiriilor este prologul la actul al III-lea al operei *Walkiria* de Richard Wagner (n. tr).
[2] Începutul şi sfârşitul cantatei scenice *Carmina Burana* (1935-1936), aparţinând compozitorul german Carl Orff (1895-1982), melodia fiind foarte des folosită în filme, reclame etc. (n. tr.).
[3] Este utilizată ca reper în definirea coordonatelor ecliptice pentru reperarea poziţiei aparente a corpurilor pe sfera cerească.
[4] *To fall* (engl.) – a cădea (n. tr.).
[5] Chiftele umplute (n.tr.).
[6] Unitate monetară în Thailanda (n.tr.).
[7] Meitneriu, element radioactiv, produs pe cale artificială (n.tr.).
[8] Unitate de măsură tradiţională chineză, egală cu 500 de metri (n.tr.).
[9] Prostii (n.tr.).
[10] Zeiţa bunătăţii şi a compasiunii în religia budistă (n.tr.).
[11] Regele demonilor în religia hindusă (n.tr.).
[12] Om de afaceri prosper din Hong Kong, născut în 1928 (n.tr.).
[13] Probabil Richard Kuok Hock Nien, n. 1923, om de afaceri chinez influent din Malaysia (n.tr.).
[14] Salată de carne (n.tr.).